
КАРА МАИ

12

том

Избрана произведения

СРЕД ЛЕЩОЯДИ

Издательство
Отечество

КАРЛ МАЙ СРЕД ЛЕШОЯДИ

Превод: Веселин Радков

chitanka.info

СИНЪТ НА ЛОВЕЦА НА МЕЧКИ

1. ГЛАВА

ПО СЛЕДАТА

Не много далеч на запад от местността, където се срещат границите на трите северноамерикански щата Дакота, Небраска и Уайоминг, язدهа двама мъже, чийто външен вид на друго място справедливо би предизвикал истинска сензация.

Те имаха съвсем различни фигури. Единият бе висок повече от два метра и тялото му бе толкова кльощаво, че можеше да те хване страх, а пък другият бе значително по-нисък и тъй дебел, че почти приличаше на топка.

Въпреки това главите на двамата ловци се намираха на една и съща височина, понеже ниският яздеше висока едрококалеста кранта, а пък другият седеше върху ниско, привидно слабовато муле. Ето защо и кожените ремъци, служещи на дебелия за стремяна, не достигаха дори до линията на корема на коня му, докато дългият изобщо не се нуждаеше от стремяна, тъй като грамадните му стъпала висяха толкова ниско, че беше необходимо само леко движение настрани, за да допре земята с левия или с десния си крак, и то без да се смъква от седлото.

Вярно, че и при двамата не можеше да става дума за някакво истинско седло. Седлото на ниския се състоеше просто от кожата на гърба на убит вълк, на която бе оставена козината, а кльощавият си беше подложил някакво старо сантилско^[1] одеяло, което беше толкова изпокъсано и изтъняло, че всъщност той седеше на голия гръб на своето муле.

Облеклото на двамата също имаше доста странен вид. Дългият носеше кожени панталони, които несъмнено са били кроени и шити за някой много по-едър човек. Бяха му страшно широки. Под редуващото се въздействие на топлина и студ, сухо и дъждовно време те се бяха свили значително, тъй че крачолите им едва-едва покриваха коленете на собственика си. При това панталоните лъщяха от мазнина, което намираше простото си обяснение във факта, че при всеки случай дългият ги използваше вместо кърпа за хранене или покривка за маса и

бе свикнал да избърсва в тях всичко, което не можеше да търпи по пръстите си.

Голите му крака бяха пъхнати в направо неописуеми кожени обувки. Те имаха такъв външен вид, сякаш са били носени още от Метусаил^[2], а след това всеки от собствениците им е поставял по няколко кожени кръпки. Невъзможно бе да се каже дали някога бяха виждали мас, или даже някаква вакса, тъй като цветът им беше съвсем неопределен.

Кльощавото тяло на ездача бе облечено в кожена ловна риза, която нямаше нито копчета, нито кукички и оставяше голи загорелите му от слънцето гърди. Ръкавите й едва-едва покриваха лактите, а под тях се виждаха жилестите му ръце, останали сякаш без плът. Човекът бе увил дългия си врат с някаква памучна кърпа. Дали по-рано е била бяла или черна, зелена или жълта, червена или синя, това не знаеше вече дори и самият ездач.

Най-разкошната и великолепна част от облеклото му несъмнено бе шапката, кацнала на източената му заострена глава. Някога си тя е била сива и с формата на цилиндър, една от онези шапки, които са били наричани от хората, лишени от почтителност, „кюнци“. Може би в незапомнени времена тя е красяла главата на някой английски лорд, но после започнала да слиза все по-надолу по обществената стълба и накрая попаднала в ръцете на ловеца от прерията. Този човек в никой случай не притежаваше вкуса на един лорд. Той бе счел периферията й за излишна и просто я беше откъснал. Само отпред бе оставил едно парче, от една страна, за да има сенник за очите, а от друга — за да може по-удобно да сваля шапката от главата си. Освен това той очевидно беше на мнение, че и главата на прерийния ловец се нуждае от въздух, и с ловджийския си нож бе направил дупки на различни места по дъното и страните й, тъй че сега във вътрешността на шапката можеха да си дават среща ветровете от четирите посоки на света.

За пояс на дългия служеше дебело въже, което беше намотано няколко пъти около кръста му. Под него бяха пъхнати два револвера и ловджийският нож. Освен това на въжето висяха торбичката за куршуми, барутницата, кесия за тютюн, защита котешка кожа без косми за съхраняване на брашно, прерийното огниво и най-различни други предмети, чието предназначение оставаше загадка за всеки

непосветен човек. На ремък около врата висеше лулата му — но как изглеждаше тя! Представляваше собственоръчно произведение на изкуството и тъй като той отдавна я бе изгризал до главата, сега тя се състоеше от спомената глава и едно кухо парче от бъзово клонче. Дългият беше страстен пушач и щом му се свършеше тютюнът, имаше навика да дъвче мундщука на лулата си.

За да спасим честта му, трябва да отбележим, че облеклото му не се състоеше само от обувките, панталона, ловната риза и шапката. О, не! Освен това той носеше една дреха, която не всеки може да си направи — гумирана мушама. И то истинска американска мушама, точно от онзи вид, който още при първия дъжд се свива наполовина и на ширина, и на дължина. Понеже по тази причина не можеше вече да я облича, той я носеше на шнур, живописно наметната на раменете си, също като някоя хусарска пелерина. Освен това от лявото му рамо към десния хълбок висеше навито неговото ласо. Пред себе си, напреки на краката, той държеше карабина, една от онези карабини „райфъл“, с които опитният ловец почти никога не пропуска целта си.

Не беше възможно да се определи възрастта на този човек по външния му вид. Слабото му лице бе покрито с безбройни бръчки и бръчици, но въпреки това неговият израз беше почти младежки. Сякаш всяка бръчка и бръчица излъчваше някаква закачливост и дяволитост. Макар че лицето му бе набръчкано, макар че се намираха в негостоприемна местност, то беше гладко избръснато, понеже има много, действително много уестмъни^[3], които се гордеят с редовното бръснене. Големите, широко отворени небесни очи имаха онзи остър поглед, който може да се наблюдава у моряците и обитателите на просторните равнини и въпреки това на човек много би му се искало да нарече този поглед „детински чист“.

Както вече споменахме, мулето бе само привидно слабовато. То носеше с лекота високия кокалест ездач и дори понякога проявяваше желание да направи опит за краткотрайна стачка против волята на господаря си, но всеки път безкрайно дългите бедра на повелителя му го стисваха толкова силно, че то бързо преустановяваше съпротивата си. Тези животни са предпочитани заради сигурния им ход, но пък са известни и със склонността си към упорство и инат.

Що се отнася до другия ездач, то той не можеше да не бие на очи, защото, макар че слънцето сипеше жар, носеше дреха от нещавена

кожа. Наистина, при някои движения на дебелия, при които кожената дреха се разтваряше, се виждаше, че тя страда от оплешивяване в доста напреднала форма. Само тук-там имаше малки оредели снопчета косми, също както, да речем, в безкрайната пустиня се среща само от време на време по някой мизерен оазис. Дори по яката и реверите космите бяха толкова оредели, че се виждаха оголели места с размерите на голяма монета. Отляво и отдясно под кожената дреха надничаха грамадни ботуши с обърнати кончови. Човекът носеше на главата си широкопола сламена шапка, която му беше твърде голяма, и за да не му пречи да гледа, той бе принуден силно да я тика назад. Ръкавите на кожуха му бяха толкова дълги, че скриваха целите му ръце. Така че лицето на ездача бе единственото, което се виждаше от самия него. Но пък това лице заслужаваше да бъде добре огледано.

То бе също тъй гладко избръснато, по него не се забелязваше и следа от брада. Червендалестите му бузи бяха толкова пълни, че опитите на нослето да се покаже между тях оставаха почти безуспешни. Участта му споделяха и малките тъмни очички, дълбоко скрити между веждите и бузите. Погледът им имаше дълбок сърдечно-хитроват израз. Изобщо по цялото му лице бе изписано: „Я ме погледни! Аз съм голям симпатяга и с тебе можем чудесно да се разберем. Но трябва да си добър и разумен човек, иначе ще ти излезе крива сметката.“

Сега един порив на вятъра разтвори отпред кожуха на дебелия. Можеше да се види, че отдолу носеше сини вълнени панталони и риза от същата материя. Около обемистия му кръст бе пристегнат кожен колан, където освен притежаваните и от дългия предмети се виждаше и дръжката на индиански томахок. Беше окачил ласото си отпред на седлото, а до него и една къса двуцевна кентъкийска карабина, по която си личеше, че вече му беше вършила добра работа в не една схватка като нападателно или отбранително оръжие.

А кои бяха тези двама мъже? Е, дебелия се казваше Якоб Пфеферкорн, а името на дългия беше Дейвид Кронърс. Ако човек споменеше двете имена пред някой скватер^[4], уестмън или трапер, то той би поклатил глава и би казал, че никога нищо не е чувал за тези двама ловци. И все пак това нямаше да е истина, защото те бяха много прочути следотърсачи и от години край не един лагерен огън хората си разказваха техните подвизи. Едва ли имаше някое селище от Ню Йорк

до Фриско и от Северните езера до Мексиканския залив, където да не се бяха разнасяли хвалебствия за тези двама мъже на саваната. И наистина имената Якоб Пфеферкорн и Дейвид Кронърс бяха известни само на собствениците им. В прерията, във вековната гора и особено сред червенокожите никой не те пита за кръщелното ти свидетелство. Там много скоро всеки получава такова име, което отговаря на неговите преживявания или качества и бързо се разпространява.

Кронърс беше чистокръвен янки и не го наричаха иначе освен Дългия Дейви. Пфеферкорн бе роден в Германия и заради телесните му форми и името му Якоб го бяха кръстили Дебелия Джими. Джими означава на английски „Якобчо“.

Те бяха известни навсякъде като Дейви и Джими и в Далечния запад рядко можеше да се срещне човек, който да не е в състояние да разкаже един или друг от подвизите им. Минаваха за неразделни. Поне нямаше човек, който би могъл да си спомни да е виждал някога един от двамата сам. Появеше ли се Дебелия при някой чужд лагерен огън, хората неволно се оглеждаха за Дългия, а влезеше ли Дейви в някой магазин, за да си купи барут и тютюн, неизбежно го питаха какво ще вземе за Джими.

Също тъй неразделни се чувстваха и животните на двамата уестмъни. Въпреки голямата си жажда високата кранта едва ли щеше да пие от някой поток или река, ако в същото време и дребното муле не потопеше муцуната си във водата. А пък мулето не би навело глава дори и към най-хубавата и сочна трева, ако преди това крантата не изпръхтеше тихо, сякаш искаше да му пошепне: „Слушай, онези двамата слязоха от седлата и започнаха да си пекат бизонско филе. Тогава нека закусим и ние, понеже до късна вечер сигурно няма да видим и стръкче трева!“

А на двете животни изобщо не минаваше и мисълта да се изоставят в беда. Техните господари вече многократно си бяха спасявали взаимно живота. Всеки от тях без колебание се хвърляше заради другия срещу най-голямата опасност. Така си бяха помагали често и животните, когато бе необходимо да защитят другаря си от неприятеля със зъби или пък със здравите си остри копита. Четиримата, хора и животни, образуваха просто едно цяло. И изобщо не знаеха как би могло да бъде иначе.

Сега те весело се носеха в тръс на север. Сутринта за коня и мулето бе имало вода и сочна паша, а за двамата ловци — вода и еленов бут. Крантата носеше остатъка от месото, тъй че за гладуване не можеше и да се мисли. Междувременно слънцето беше достигнало зенита си и после бе започнало бавно да се спуска надолу. Наистина времето бе много горещо, обаче над прерията полъхваше освежителен вятрец и осеяният с безброй цветя килим на бизоновата трева не показваше никакви следи от кафеникавия прегорял есенен цвят, а свежата му зеленина радваше окото. Пръснатите из безкрайната равнина скалисти възвишения, издигащи се във формата на отделни великански конуси, се осветяваха от косо падащите слънчеви лъчи и западните им части блестяха на слънцето с искрящо великолепие от цветове, което на изток постепенно преминаваше във все потъмни тонове.

— Докъде ще яздим днес? — попита Дебелия, след като бе мълчал часове наред.

— Докъдето яздим всеки ден — отвърна Дългия.

— Well!^[5] — засмя се Дебелия. — Значи до мястото, където ще лагеруваме.

— Ау! — Мистър Дейви имаше своеобразната привичка вместо „yes“^[6] постоянно да употребява остарялата дума за потвърждение „ау“. Да, Дългия Дейви си беше винаги оригинален!

Отново мина известно време. Джими внимаваше много да не би с някой нов въпрос да получи пак подобен отговор. От време на време оглеждаше приятеля си с хитрите си очички и изчакваше удобен случай за отмъщение. Най-после мълчанието се стори на Дългия твърде тягостно. Той посочи с десницата си напред и попита:

— Позната ли ти е тази местност?

— Много добре!

— Е? Коя е тя?

— Америка!

Дългия ядосано вдигна нагоре дългите си крака и плесна мулето. После се обади:

— Негодник!

— Кой?

— Ти!

— Ах! Аз ли? Защо?

— Отмъстителен си.

— Ни най-малко. Щом ми даваш глупави отговори, тогава не виждам защо трябва да бъда духовит, когато ти ме питаш за нещо.

— Духовит ли? Мале мила! Ти и духовитост! Ти се състоиш от толкова много месо и сланина, че за нищо друго не остава място.

— Охо! Спомняш ли си какво съм завършил отвъд океана, на Стария континент?

— Ау! Един клас от гимназията! Да, още не съм го забравил. И как ще го забравя, когато ми го напомняш ежедневно поне тридесет пъти.

Дебелия се изпъчи.

— Необходимо е — каза той. — Всъщност би трябвало всеки ден да го споменавам по четиридесет или петдесет пъти, защото съм човек, пред когото уважението ти не бива да знае граници. Впрочем не съм учил само един клас, а три!

— За повече не ти е стигнал акълът...

— Мълчи! Парите се свършиха. Имах предостатъчно акъл. Впрочем знам много добре какво имаше предвид преди малко. Няма да забравя тази местност. Помниш ли как се запознахме отсреща, ей зад онези възвишения?

— Ау! Лош ден имаш тогава. Бях изстрелял всичкия си барут, а ме гонеха сиусите. Най-сетне не можех повече да продължавам бягството си и те ме повалиха на земята. Но вечерта дойде ти.

— Да, онези глупаци бяха напалили такъв огън, че човек можеше да го забележи чак от Канада. Съзрях го и аз и се запромъквах към него. Там видях петима сиуси, които бяха вързали някакъв бял. Е, аз не си бях изстрелял патроните като тебе. Двамина бяха улучени от куршумите ми, а трима избягаха, понеже не подозираха, че си имат работа с един-единствен човек. И ти беше свободен.

— Наистина, свободен бях, ама ти ме беше ядосал!

— Защото не убих двамата индианци, а само ги раних, нали? Но и индианецът е човек, аз никога не убивам някой човек, освен ако не е съвсем наложително. Европейец съм, а не канибал!

— Да не би аз да съм канибал?

— Хмм! — изръмжа Дебелия. — Вярно, че сега си по-друг от преди. Тогава ти споделяше възгледа на мнозина други, че

червенокожите били избивани твърде бавно. Наложил се направо да те превъзпитавам в моя начин на мислене.

— Да, вие, немците, сте големи чудаци. Нежни и меки сте като памук! Но щом е необходимо, държите се мъжки като малцина други. Ще ви се да се отнасяте към всички внимателно, но ако сметнете, че най-сетне трябва да се защитите, тогава незабавно започвате здравата да размахвате приклада. Такива сте всички, такъв си и ти!

— А аз се радвам, че е така. Но я виж, ей там из тревата минава сякаш някаква черта!

Джими спря коня си и посочи към една скала; край подножието ѝ в тревата личеше дълга и тъмна линия.

Дейви също дръпна поводите на своето муле, засенчи очи с едната си длан и огледа въпросното място. После каза:

— Можеш да ме накараш да изям цял центнер^[7] сурово бизонско месо, ако онази тъмна черта не е някаква следа.

— И аз мисля така. Искаш ли да поогледаме по-подробно, Дейви?

— Дали искам? Не само искам, ами и трябва! В тази хубава прерия човек е принуден да не отминава лекомислено нито една следа. Винаги трябва да знаеш кой се намира пред тебе или зад тебе, иначе може много лесно някоя сутрин да се събудиш умрял, след като вечерта си легнал да спиш в тревата жив и здрав. И тъй, напред!

Те се приближиха до скалата и огледаха дирята с погледа на познавачи. Джими скочи от коня и коленичи в тревата. Неговата стара кранта наведе муцуна до отъпканата трева, сякаш имаше човешки разум, и тихо изпръхтя. Мулето също се приближи, размаха опашка и двете си дълги уши и изглежда, започна да изследва дирята.

— Е? — попита Дейви, който взе да губи търпение. — Нима е толкова важна?

— Да. Оттук е яздил индианец.

— Тъй ли мислиш? Би било доста странно, понеже не се намираме нито в ловните полета, нито в пасищата на което и да е племе. Защо предполагаш, че е бил някой индсмън^[8]!

— По следите от копитата виждам, че конят е имал индианска дресировка.

— Но въпреки това може да го е яздил някой бял.

— И аз си го помислих, но... но...

Джими поклати замислено глава и проследи дирята на едно късо разстояние. После се обърна назад и извика:

— Ела! Конят не е бил подкован. Освен това е бил изморен, но въпреки всичко е бил принуден да галопира. Следователно ездачът е бързал много.

Сега и Дейви слезе от седлото. Онова, което чу, бе достатъчно важно, за да се заеме с него най-щателно. Той закричи след Дебелия, а двете животни тръгнаха подир него без подкана. Когато настигна Джими, двамата продължиха заедно покрай следата.

— Слушай — обади се той, — конят действително е бил преуморен. Често се е спъвал. Онзи, който кара коня си толкова да се напруга, сигурно има някаква важна причина за това. Или някой го е преследвал, или е имал основание да достигне целта си колкото може по-бързо.

— Втората възможност е вярна, не първата.

— Защо пък?

— Откога е следата?

— Приблизително от два часа.

— И аз мисля така. Все още не се вижда никакъв преследвач, а който има преднина два часа, няма да вземе да съсипва коня си до смърт. Впрочем наоколо са пръснати толкова много скали, че никак нямаше да му е трудно да заблуди всякакъв преследвач. Само е било необходимо преследваният да опише дъга или пък да язди в кръг. Не си ли на същото мнение?

— Да. Например на нас двамата ще ни е достатъчна и преднина от две минути, за да изпратим преследвачите си здравата за зелен хайвер. И тъй, съгласен съм с тебе. Човекът е искал бързо да стигне целта си. Но къде ли се намира тя?

— Несъмнено нейде наблизко.

Дългия погледна Дебелия учудено в очите.

— Изглежда си всезнаещ! — каза той.

— За да го отгатнеш, не е необходимо всезнайничество, а само малко размисъл.

— Тъй! Е, аз тъкмо сега размислям, но за съжаление напразно.

— Никак не ме учудва, че ти се случва.

— Защо пък?

— Защото си много дълъг. Докато разсъжденията за тази диря долу на земята се изкачат горе до акъла ти, могат да минат и години. Казвам ти, че целта на ездача е нейде съвсем наблизо, иначе щеше да щади коня си.

— Тъй! Чух причината, но не мога да я проумея.

— Е, разсъждавам така: ако на този човек му предстоеше още един ден път, то той непременно щеше да се види принуден да даде първо няколко часа почивка на изтощения си кон, след което ще може да навакса забавянето. Но понеже е знаел, че е близо до мястото, до което е искал да се добере, той се е надявал да успее да измине разстоянието още същия ден въпреки умората на коня си.

— Слушай, драги мой Джими, туй, дето го казваш, не звучи толкова глупаво. Отново ти давам право.

— Похвалата ти е излишна. Който се е скитал почти тридесет години из саваните, все ще бъде осенен понякога от една или друга мъдра мисъл. Няма съмнение, че този човек е някакъв пратеник. Бързал е — работата му е била много важна. А най-вероятно е един индсмън да е вестоносец само между индианци и аз почти съм убеден, че наблизо се намират червенокожи.

Дългия Дейви подсвирна тихо през зъби и погледът му замислено зашари из околността.

— Неприятно, много неприятно! — промърмори той. — Този тип идва от индианци и отива при индианци. Следователно ние се намираме между тях, без да знаем точното място, където са те. Значи можем лесно да се натъкнем на някоя орда и да изложим на опасност скалповете си.

— Наистина можем да се опасяваме от подобно нещо. Налага се да проследим дирята.

— Правилно. Тогава ще знаем, че единият отряд на червенокожите се намира пред нас, без да подозира нещо за нашето присъствие. Следователно ще сме в по-изгодно положение. Но любопитен съм да разбера към кое ли племе принадлежи пратеникът.

— И аз също. Няма как да се отгатне. В северните части на Монтана живеят индианците чернокраки, пиганите и „кървавите индианци“. Те не идват чак до тук. Край големия завой на Мисури лагеруват рикарите, които също така нямат какво да търсят насам. Ами

сиусите? Хмм! Да си чувал, че в последно време са изровили бойната секира?

— Не.

— Тогава нека не си блъскаме повече главите. Но трябва да сме предпазливи. Намираме се в местност, която ни е добре позната, и ако не направим някоя глупост, не може да ни се случи нищо лошо. Да тръгваме!

Отново се метнаха на конете и потеглиха по следата, без да я изпускат от очи, като се оглеждаха обаче внимателно напред и настрани, за да открият веднага появяването на някой неприятел.

Измина около час и слънцето продължи да слиза все по-ниско към хоризонта. Вятърът се усилваше все повече и дневната горещина бързо намаляваше. Скоро те забелязаха, че индианецът беше яздил вече само ходом. На едно неравно място конят му се беше спънал, изглежда, от преумора и бе коленичил на предните си крака. Джими веднага слезе от коня и огледа мястото.

— Да, индианец е — заяви той. — Скочил е от коня. Мокасините му са украсени с бодлите на бодливо свинче. Ето тук има отчупено парченце от бодил. А тук... ха, този юнак сигурно е още твърде млад!

— Защо? — попита Дългия, който беше останал да седи на гърба на животното си.

— Мястото е песъчливо и кракът му е оставил ясен отпечатък. Ако не искам да допусна, че е била някоя скуоу, тогава...

— Глупости! Никоя жена няма да дойде сама до тук.

— ... Тогава той е млад човек, вероятно най-много на осемнадесет години.

— Тъй, тъй! Това звучи опасно. Има племена, които използват като разузнавачи тъкмо такива млади воини. И така, да бъдем предпазливи!

Двамата отново продължиха ездата. Докато до тук се бяха движили през прерия, покрита с цветя, сега тук-там започнаха да се появяват храсти — отначало поединично, а после на цели групи. Изглежда, че в далечината имаше и дървета.

Най-сетне те стигнаха до едно място, където ездачът бе слизал на земята, за да даде на коня си макар и малка почивка.

После беше продължил пътя си пеша, водейки животното за юздата.

Растящите пред тях храсти пречеха понякога на погледите им толкова, че беше необходимо да бъдат двойно по-предпазливи. Начело яздеше Дейви, а Джими го следваше. Изведнъж Дебелия каза:

— Слушай, дългуч, ей на този храст виси косъм, откъснат от опашката на уморения кон.

— Ау! Не говори толкова високо! Тук може всеки миг да се натъкнем на хора, които ще забележим едва след като вече са ни застреляли!

— Не ме е страх от подобно нещо. Мога да се осланям на коня си. Щом надуши някакъв неприятел, започва да пръхти. И тъй, продължавай смело напред!

Дългия Дейви последва тази подкана, но още в следващия миг отново се спря.

— По дяволите! — каза той. — Тук се е случило нещо! Дебелия подкара коня си и след като измина няколко метра между храсталаците, излезе на открито място. Пред тях се издигаше една от онези конусовидни скали, които се срещаха тъй често из прерията. Дирята минаваше близо покрай нея, но после веднага завиваше под остър ъгъл надясно. Двамата ясно видяха това, но съзряха и още нещо. Откъм другата страна на скалата се появяваха някакви следи и се сливаха със споменатата диря.

— Какво ще кажеш за тази работа? — попита Дългия.

— Че зад скалата са лагерували хора, които са пропуснали индианеца да мине, а след това са тръгнали подир него.

— Може би вече няма никой тук.

— Или някои от тях са останали. Почакай ме зад тези храсти! Ще си покажа за малко носа иззад ъгъла.

— Гледай само да не го покажеш на някоя заредена карабина, която се кани да гръмне.

— Няма, за тази цел твойт нос е по-подходящ. Джими слезе на земята, подаде юздите на своята кранта на Дългия и с всички сили се затича към скалата.

— Хитра лисица! — промърмори доволно Дейви под нос. — В случая тайното промъкване би отнело твърде много време. Просто да не повярва човек, че този дебелак може така да припка!

Щом стигна до задната страна на скалата. Дебелия започна бавно и предпазливо да се промъква напред и изчезна зад един издаден ръб

на канарата. Но скоро отново се появи и направи на Дългия знак, описвайки с ръката си полукръг. Дейви го разбра правилно — не биваше да язди направо към скалата и затова започна да описва дъга между храстите, докато се натъкна на новата следа и по нея стигна до Джими, застанал край скалата.

— Какво ще кажеш? — попита Дебелия, посочвайки към мястото пред тях.

Там бяха лагерували хора. По земята все още се търкаляха няколко железни котлета, десетина кирки и лопати, мелничка за кафе, хаванче, различни по-малки и по-големи пакети, но следи от палене на огън не се забелязваха.

— Ами — отвърна Дейви, поклащайки глава — онези, които са се били настанили тук толкова удобно, изглежда, са били много предпазливи хора или пък съвсем „зелени“ в Запада. Виждат се следи най-малко от петнадесет коня, но никой от тях не е бил вързан за колче или поне спънат. Струва ми се, че между тях е имало няколко товарни животни. Но и тях ги няма. Накъде ли са отишли? Ама че оправия! На тези хора би трябвало да им се нашарят гърбовете с тояга!

— Да, заслужили са си го. Да тръгнеш из Далечния запад с толкова малко опит! Вярно, че не всеки човек може да е посещавал гимназия...

— Като тебе — прекъсна го бързо Дългия.

— Да, като мен! Но все пак всеки би трябвало да има малко природна интелигентност и разсъдливост. Нищо неподозиращ, индианецът е изскочил иззад ъгъла и щом ги е съзрял, е предпочел бързо да побегне, пришпорвайки коня си, вместо да се върне. И тогава цялата банда незабавно се е втурнала подир него.

— Дали са били вражески настроени към червенокожия?

— Естествено, иначе нямаше да го преследват. Това може да се окаже съдбоносно и за нас. После на индианците ще им бъде все едно дали отмъщението им ще се стовари върху действителните виновници, или и върху някой друг.

— Тогава трябва незабавно да ги последваме, за да предотвратим някое нещастие.

— Да, и няма да бъде необходимо дълго да яздим, понеже индианецът не е стигнал далеч с изтощения си кон.

Отново се метнаха на седлата и в галоп тръгнаха по дирята, вляво и вдясно от която се отклоняваха няколко следи от конски копита — сигурно оставени от подплашилите се и избягали товарни животни. След известно време Джими внезапно спря коня си. Беше доловил високи гласове и сега чевръсто сви настрани в някакъв храсталак, където го последва и Дейви. Двамата наостирха уши. Чуха как няколко души говореха един през друг.

— Несъмнено са те — обади се Дебелия. — Гласовете не се приближават, следователно, изглежда, още не са тръгнали обратно. Ще ги подслушаме ли, Дейви?

— Разбира се. Временно ще спънем конете.

— Не, това би могло да ни издаде. Ще трябва да ги завържем нейде за юздите, за да си останат на мястото.

Да „спънеш“ коня означава да вържеш предните му крака така, че да може да прави съвсем малки крачки. Така се постъпва само тогава, когато хората се чувстват в безопасност, но иначе юздите на животните се завързват за дървета или пък за къси колчета, които се забиват в земята. Из прериите, където не се срещат често дървета, обикновено ловците носят със себе си тъкмо за тази цел колчета, заострени от едната страна.

И тъй двамата неразделни здраво завързаха юздите на своите животни за храстите, а после започнаха да се промъкват в посоката, откъдето се чуваха гласовете. Скоро стигнаха до малка рекичка или поточно поток, който имаше сега малко вода, но чиито високи брегове показваха, че през пролетта по коритото му се носят значителни водни маси. На това място потокът правеше завой и тук се бяха спрели девет души с груба и зле поддържана външност — някои от тях стояха прави, други пък седяха на тревата. Сред тях лежеше млад индианец, чиито ръце и крака бяха вързани по такъв начин, че изобщо не можеше да се помръдне. А отвъд потока, в подножието на високия бряг, по който не беше успял да се изкатери, беше паднал конят на червенокожия и сега тежко дишаше и силно пръхтеше. Животните на другите стояха край господарите си.

Мъжете до един правеха лошо впечатление. Сигурно при вида им всеки истински уестмън веднага би си казал, че пред него се намира банда от онази сбирщина, с която в Далечния запад може да се справи само съдията Линч^[9].

Джими и Дейви се сгушиха зад един храст и започнаха да оглеждат групата. Сега мъжете припряно шушукаха помежду си. Изглежда се съвещаваха относно съдбата на своя пленник.

— Харесват ли ти? — попита тихо Дебелия.

— Точно колкото и на тебе, тоест никак.

— Нагли физиономии! Жал ми е за нещастното индианче. Към кое племе го причисляваш?

— Все още не съм наясно по този въпрос. Не се е изрисувал с бои и няма никакви други отличия по себе си. Обаче едно е сигурно, че не се е намирал по пътеката на войната. Ще се заемем ли със закрилата му?

— Разбира се, понеже не ми се вярва да е дал повод за враждебно отношение на тези прерийни лешояди. Ела да си поговорим малко с тях!

— Ами ако не се вслушат в думите ни?

— Тогава ще можем да избираме по какъв начин да наложим волята си — с насилие или с хитрост. Не ме е страх от тези негодници. Но куршумът улучва и тогава, когато е изстрелян от някой страхлив мерзавец. Нека не им даваме да разберат, че сме с коне, и по-добре ще е, ако се зададем откъм другата страна на потока, за да не се досетят, че вече сме видели лагера им.

---

[1] Пъстро индианско одеяло, наречено по-късно така на името на мексиканския град Сантильо, където започнала фабричната му изработка. Б. пр. ↑

[2] Метусаил — според Библията бил дядо на Ной и живял 969 години. Б. пр. ↑

[3] Хора от Запада, така К. Май нарича всички ловци, трапери и авантюристи в Дивия запад. Б. пр. ↑

[4] Скватер (англ.) — колонист, заграбил незаконно земи. Б. пр. ↑

[5] (англ.) — Е, добре, съгласен. Б. пр. ↑

[6] (англ.) — Да. Б. пр. ↑

[7] (лат.-нем.) мярка за тежест равна на 50 кг. Б. пр. ↑

[8] (англ.) — индианец. Б. пр. ↑

[9] Съдията Уилям Линч от Вирджиния за пръв път през 1780 г. въвел самоволното правораздаване, станало известно като „линчуване“ Б. пр. ↑

2. ГЛАВА

ХОБЪЛ ФРАНК

Двамата ловци взеха пушките си и се запромъкваха към потока по заобиколен път. Щом го достигнаха, те се спуснаха по отсамния бряг, прескочиха тясната водна лента и се изкачиха по отсрещния бряг. После описаха къса дъга и се добраха до потока тъкмо на онова място, където на отвъдния бряг се намираха деветимата мъже с техния пленник. Двамата ловци се престориха на крайно учудени от присъствието на хора на това място.

— Хелоу! — извика Дебелия Джими. — Това пък какво е? Мислех си, че сме съвсем сами из тази благословена прерия, а ето ти на, изведнъж се натъкваме на цяло събрание. Надявам се, че ще ни разрешите да вземем участие и ние, а?

Насядалите на тревата скочиха на крака и всички отправиха поглед към двамата новодошли. Изглежда, в първият миг не бяха особено приятно изненадани от появяването им. Но щом забелязаха фигурите и облеклото на двамата, изпаднаха в неудържим кикот.

— Bounce!^[1] — извика един от тях, който носеше по себе си цял арсенал от оръжия. — Какво става тук? Да не би в това годишно време да правите някакъв карнавал или маскарад?

— Ау! — кимна Дългия. — Липсват ни само няколко шута и затова идваме при вас.

— Тогава сте сбъркали адреса.

— Не ми се вярва.

При тези думи с една-единствена крачка на страшно дългите си крака Дейви прекрачи потока, с друга крачка изкачи брега и се озова пред човека, с когото бе разговарял. Дебелия направи два скока, с Чиято помощ застана до Дейви, и се обади:

— Тъй, ето ни. Good day^[2], мешърс^[3]! Нямате ли нещо хубаво за пийване?

— Ей там има вода! — гласеше отговорът на човека, който същевременно посочи към потока.

— Пфу! Да не мислите, че имам желание да се измокрят отвътре с вода? Подобно нещо не може да мине през ума на внука на моя дядо! Ако нямате нищо по-хубаво, тогава спокойно си вървете у дома, защото в такъв случай тази красива поляна не е подходящо място за вас!

— Изглежда, считате прерията за някоя гостилница, а?

— Разбира се! Порциите с печено просто ти тичат под носа. Необходимо е само да ги сложиш на огъня.

— Вижда се, че ви се отразява много добре!

— И аз мисля така! — засмя се Джими, поглеждайки доволно корема си.

— А което ви е излишно, то липсва на вашия другар.

— Защото получава само половин порцион. Не бива да допусна да пострада красотата му, защото съм го взел с мене само за плашило, за да не смее да се приближи до мене нито мечка, нито индианец. Но с ваше разрешение, сър, ще попитам... какво всъщност ви води насам при този хубав поток?

— Нищо не ни е довело. Сами си намерихме пътя. Спътниците му се разсмяха на този отговор, защото счетоха, че духовито е поставил непознатия на място. Но Дебелия Джими каза сериозно:

— Така ли? Наистина? Не бих ви помислил за способен на подобно нещо, понеже по лицето ви не личи, че сте в състояние да намерите какъвто и да е път без чужда помощ.

— А пък според вашето лице може да се очаква, че не бихте видели пътя, дори и да ви изведат на него. Всъщност преди колко време свършихте училище?

— Изобщо не съм го започвал, защото все още не съм достигнал необходимата зрелост, но се надявам от вас да науча толкова много, че да съм в състояние да казвам наизуст сносно поне таблицата за умножение на Запада. Искате ли да ми бъдете даскал?

— Нямам толкова време. Изобщо имам да върша по-необходими неща, отколкото да избивам на някого глупостите от главата.

Джими се огледа наоколо, престори се, че едва сега забелязва индианеца, и после продължи:

— Behold!^[4] Пленник, и при това червенокож! При тези думи той отстъпи бързо назад, сякаш се беше изплашил от вида на индианеца. Мъжете се разсмяха, а онзи, с който бе говорил досега и изглежда, беше техен предводител, каза:

— Не изпадайте в несвяст, сър! Който още не е виждал някой от тези хубостници, лесно може да преживее голям ужас. Обзалагам се, че никога досега не сте срещали индианец.

— Е, виждал съм вече няколко опитомени, но този ми се вижда див.

— Такъв е, не се приближавайте много до него!

— Толкоз ли е опасно? Та нали е вързан!

Дебелия се нагани да се доближи до пленника, обаче предводителят се изпречи на пътя му:

— Стойте настрана от червенокожия. Той хич не ви засяга! Впрочем най-последно трябва да ви попитам кои сте вие и какво търсите тук при нас?

— Веднага ще научите. Приятелят ми се казва Кронърс, а моето име е Пфеферкорн. Ние...

— Пфеферкорн ли? — прекъсна го другият. — Това име не е ли немско?

— С ваше разрешение, да.

— Тогава вървете по дяволите! Носът ми не може да понася миризмата на хора от вашата пасмина.

— В случая вината е изцяло в носа ви, който не е привикнал на изтънчени неща. А щом говорите за пасмина, значи ме мерите с вашия собствен аршин.

Джими не изрече тези думи с досегашния шеговит тон. Другият вдигна гневно вежди и попита:

— Какво искате да кажете?

— Истината и нищо друго.

— Вие за какви ни мислите? Я да чуем!

Човекът посегна към пояса си, където беше ножът му. Джими направи презрителен жест с ръка:

— Сър, я оставете ножа си на мястото! Няма да ни изплашите о него. Бяхте груб с мен и не бива да очаквате, че ще ви напръскам с одеколон. Не съм виновен, че не ви харесвам, и изобщо през ум не ми минава заради вас да нося в Дивия запад фрак и ръкавици. Тук не е

важна дрехата, а човекът! Аз отговорих на въпроса ви и сега също искам да науча кои сте вие.

Хората направо облешиха очи, когато Дебелия им заговори с такъв тон. Вярно, че още няколко ръце посегнаха към поясите, обаче все пак като последица от твърдото поведение на дебеланкото предводителят им даде следния отговор:

— Казвам се Брейк. Това ви стига. И без това няма да запомните останалите осем имена.

— Като нищо ще ги запомня. Но ако сте на мнение, че не е необходимо да ги знам, то вие имате право. Вашето име е напълно достатъчно, понеже, който ви погледне, веднага ще разбере що за люде са другите.

— Човече! За обида ли да считам тези думи? — кипна Брейк. — Да не искаш да употребим оръжията си?

— Не ви съветвам. Револверите ни имат двадесет и четири куршума и поне половината от тях ще получите, преди да успеете да насочите към нас пушката си. Взехте ни за новаци, но не сме такива. Ако искате да направите някой опит за проверка, няма да имаме нищо против.

Джими светкавично беше измъкнал двата си револвера. Дългия Дейви също държеше вече револверите си в ръце и когато Брейк понечи да вдигне пушката си от земята, Джими го предупреди:

— Остави пушката на мястото й! Докоснеш ли я, ще те застрелям. Такъв е законът на прерията. Който пръв натисне спусъка, той има право и той е победителят!

Тези хора бяха имали непредпазливостта при появяването на двамата да оставят пушките в тревата. Сега не биваше да рискуват да посегнат към тях.

— S'death!^[5] — запроклина Брейк. — Държете се, сякаш се каните да изядете всички ни!

— И през ум не ми минава подобно нещо, не изглеждате чак толкова апетитни. От вас не искаме нищо друго, освен да разберем какво ви е сторил този индианец.

— А какво ви засяга това вас двамата?

— Засяга ни. Ако сте го обидили без причина, то тогава всеки друг невинен бял е изложен на опасността да попадне под ударите на отмъщението на неговите съплеменници. И тъй, защо сте го пленили?

— Защото така ни се харесва. Той е червенокож негодник. Тази причина ни е достатъчна.

— Отговорът ти ми стига. Вече знам, че човекът не ви е дал повод за враждебни действия. Но ще попитам и него.

— И него ли ще попиташ? — изсмя се ехидно Брейк, а спътниците му също започнаха да се кискат. — Тоя не разбира нито дума английски. Въпреки целия бой не ни е отговорил нито с една сричка.

— Вие сте го били? — възкликна Джими. — Да не сте се побъркали? Да бият индианец! А знаете ли, че това е обида, която може да бъде изкупена само с кръв?

— Нека заповяда за кръвта ни. Любопитен съм да разбера как ли ще стане тази работа.

— Щом се види свободен, ще ви го покаже.

— Никога няма да бъде свободен.

— Да не искате да го убиеете?

— Не те засяга какво ще правим с него, ясно ли е? Червенокожите трябва да бъдат унищожавани, където и да ги срещне човек. Сега знаеш решението ни. Ако искаш да поговориш с негодника, преди да се чупите, нямам нищо против. Няма да те разбере, а вие двамата хич не ми приличате на хора, които могат да бъдат професори в изучаването на индианските езици. Любопитен съм да присъствам на разговора ви.

Джими презрително повдигна рамене и се обърна към индианеца.

Червенокожият лежеше с полузатворени очи и абсолютно с нищо не издаваше дали бе успял да разбере за какво бяха спорили двамата. Беше млад, може би на около осемнадесет години — също както беше казал и Дебелия. Черната му права коса беше дълга. Нищо не показваше към кое племе принадлежи. Лицето му не беше изписано с бои, а дори линията на темето му, разделяща косите на две, не бе украсена с охра или цинобър. Носеше ловна риза от мека кожа и легинси^[6] от кожата на елен. И ризата, и панталоните имаха по шевове ресни, но между ресните не се виждаше нито един човешки косъм, признак, че младежът не беше убивал още никакъв неприятел. Изящно изработените мокасини бяха украсени с бодлите на бодливо свинче, както беше предположил преди това и Джими. Дълъг

ловджийски нож лежеше на земята отсреща, на отвъдния бряг, където конят му вече се беше изправил и с наслаждение започна шумно да пие от водата на потока. На седлото на животното лежеше колчан за стрели, облечен в кожата на гърмяща змия, както и лък, изработен от рогата на козиерог. Този лък имаше може би стойността на два-три мустанга. Това скромно въоръжение бе сигурно доказателство, че индианецът не беше дошъл в тази местност с неприятелски намерения.

В момента лицето му беше съвършено безизразно. Индианецът е твърде горд, за да показва чувствата си пред непознати, а камо ли пред врагове. Чертите му имаха все още юношеска мекота. Скулите му бяха съвсем леко изпъкнали, но това ни най-малко не пораждаше никаква несъразмерност в лицето му. Когато Джими се приближи до него, той за пръв път изцяло отвори очи. Те бяха черни като блестящи въглени. Дружелюбният им поглед се спря върху ловеца.

— Моят млад червенокож брат разбира езика на бледоликите, нали? — попита Джими на английски.

— Да — отвърна запитаният. — Откъде го знае моят по-голям бял брат?

— От погледа ти виждам, че си ни разбрал.

— Чух, че си приятел на червенокожите мъже. Аз съм твой брат.

— Ще ми каже ли моят млад брат дали има вече име? Подобен въпрос, отправен към някой по-възрастен индианец, е тежка обида, понеже който няма никакво име, все още не е доказал храбростта си чрез каквото и да е подвиг и никой не го причислява към воините. Но имайки предвид младостта на пленника, Джими можеше да си позволи този въпрос. Въпреки всичко младежът отговори:

— Да не би моят добър брат да мисли, че съм страхлив?

— Не, но си още много млад.

— Бледоликите научиха червенокожите мъже да умират още млади. Нека моят брат разтвори ловната ми риза и ще види, че имам име.

Джими се наведе и развърза връзките на ризата. Той измъкна три пера на бойния орел, оцветени в червено.

— Нима е възможно? — възкликна той. — Все още не може да си вожд!

— Не — усмихна се младежът. — Но имам правото да нося перата на NJa-сиш, защото се казвам Вокаде.

Тези две думи са от езика на манданите. Първата от тях означава „боен орел“, а с втората наричат кожата на белия бизон. Понеже белите бизони се срещат изключително рядко, убиването на това животно се счита от някои племена за нещо повече от победа над неколцина неприятели и дава правото за носене дори на перата на бойния орел. Младият индианец беше убил такъв бизон и затова беше получил името Вокаде.

Само по себе си това не беше нещо странно, обаче Дейви и Джими се учудиха, че името бе взето от езика на манданите. А манданите се считат за измрели. Ето защо дебелакът попита:

— От кое племе е моят червенокож брат?

— Аз съм от нумангкаките, а същевременно съм и дакота. Нумангкаки са се наричали самите мандани, а дакоти е събирателно име за всички племена на сиусите.

— Тогава си бил осиновен от дакотите, така ли?

— Моят бял брат каза истината. Брат на моята майка беше великият вожд Мато-топа^[7]. Той бе получил това име, защото беше убил четири мечки наведнъж. Белите мъже дойдоха и ни донесоха едрата шарка. Цялото ми племе измря с изключение на малцина, които последваха преселилите се преди тях във Вечните ловни полета, когато веднъж разгневиха сиусите и бяха избити от тях. Баща ми, храбрият Ваки^[8], бе само ранен и по-късно го принудиха да стане син на сиусите. Тъй че аз съм дакота, но сърцето ми не е забравило моите деди, които Великият дух призова при себе си.

— Сиусите се намират сега отвъд планините. Ти защо си ги прехвърлил и си дошъл чак до тук?

— Вокаде не идва от, планините, които има предвид моят брат, а слезе от високата планина на запад и трябва да отнесе важно известие на един малък бял брат.

— И този бял брат живее тук наблизо, нали?

— Да! Откъде знае моят по-голям бял брат?

— Проследих дирята ти и видях, че си пришпорвал коня си като ездач, намиращ се близо до своята цел.

— Мислите ти са били верни. Вокаде вече щеше да бъде при целта си, но тези бледолики започнаха да го преследват. Конят му беше твърде изтощен и не успя да прескочи този поток. Рухна на земята. Вокаде беше затиснат под него и изгуби съзнание. Когато се съвзе,

беше вързан с ремъци. — И скърцайки със зъби, той добави на езика на сиусите: — Те са безчестни страхливци! Девет мъже връзват един юноша, чиято душа го беше напуснала! Ако имах възможността да се бия с тях, то сега скалповете им щяха да бъдат мои.

— Дори са те били, така ли?

— Не го споменавай, защото тази дума мирише на кръв! Моят бял брат ще ми махне ремъците и тогава Вокаде ще постъпи с тях като истински мъж.

Той изрече последните думи с такава твърда увереност, че Дебелия се усмихна и попита:

— Ти не чу ли, че не мога да им заповядвам?

— О, моят бял брат не се страхува и от сто такива мъже. Всеки един от тях е вингкан^[9].

— Така ли мислиш? Откъде знаеш, че не се боя от тях?

— Очите и ушите на Вокаде са отворени. Често е чувал за двамата прочути бели воители, наричани Дейви Хонске и Джими Петатше^[10], и ги разпозна по техните фигури и начин на говорене.

Дебелият човек се намери да отговори, но Брейк се намеси:

— Чакай, човече! Не сме се пазарили така! Вярно, че ти разреших да разговаряш с негодника, но това трябва да става на английски. Няма да търпя повече непонятното ви дрънкане, защото със сигурност мога да очаквам, че заедно ще измислите някакъв план срещу нас. Впрочем за нас беше достатъчно да разберем, че този индсман владее английски. Повече не сте ни нужни, можете да си вървите откъдето сте дошли. А не го ли сторите бързо, ще намеря начин да ви накарам да си плюете на петите!

Погледът на Джими се стрелна към Дейви и той незабелязано му даде знак, намигвайки му скришом. Но това светкавично потрепване на клепачите на окоето бе напълно понятно за Дебелия. Дългия му обръщаше внимание на храстите, растящи настрани от него. Джими отпрати натам кратък, но остър и изпитателен поглед и забеляза, че между клоните ниско над земята се подаваха едва-едва дулата на две двуцевки. Следователно там бяха залегнали двама души, готови за стрелба. Но какви бяха те? Приятели или врагове? Безгрижието, показано от Дейви, го успокои. Той отговори на Брейк:

— Много искам да видя как ще ме накараш да си плюя на петите! Нямам причина, за да искам бързо да офейка като всички вас.

— Като нас? Та от кого ли ще бягаме?

— От онези, на когото до вчера тези два коня все още са принадлежали. Разбра ли ме? — При тези думи Джими посочи към два кафяви скопени жребца, които стояха един до друг, сякаш имаха чувство за взаимна близост.

— Какво? — извика Брейк. — За какви ни мислиш? Ние сме честни prospectors^[11], тръгнали на път за Айдахо, където са открити нови златни находища.

— И понеже за вашето пътуване ви липсват необходимите коне, сте ей тъй, между другото, и също толкова честни horse-pilfers^[12]. Нас няма да ни измамите.

— Човече, кажи само още една такава дума и ще те застрелям! Всички тези коне сме ги купували и заплатили.

— Къде, почтени мой мистър Брейк?

— Още на юг, в Омаха.

— Тъй! А изглежда, оттам веднага сте се запасили с вакса за копита, а? Защото двата кафяви коня са толкова свежи, сякаш току-що са напуснали обора! Защо копитата им са намазани с черна вакса, докато другите ви кранти са изтощени и се скитат с такива занемарени чепици? Казвам ви, че кафявите жребци до вчера са имали някой друг господар и че конекрадството се наказва в Запада с красивата смърт чрез въже.

— Лъжец! Клеветник! — изрева Брейк, навеждайки се да вземе пушката си.

— Не, той е прав! — разнесе се някакъв глас сред храстите. — Вие сте подли конекрадци и ще си получите заслуженото. Да ги застреляме, Мартин!

— Не стреляйте! — извика Дългия Дейви. — Давай с прикладите! Те не заслужават куршум!

Той хвана пушката си за цевта, замахна с нея и нанесе такъв удар на Брейк, че той рухна на земята в безсъзнание. От храстите изскочиха двама души — един як юноша и някакъв мъж. С високо вдигнати карабини те се хвърлиха върху мнимите златотърсачи.

Джими се беше навел и с две бързи движения на ножа бе разрязал ремъците на Вокаде. Индианецът скочи на крака като пружина, връхлетя върху един от враговете си, сграбчи го за гърлото, повали го на земята, след което го вдигна и го запокити отвъд потока,

където се намираше ловджийският му нож. Никой човек не би предположил, че у него има толкова голяма физическа сила. Само след секунда той последва белия с един скок през потока, грабна с десницата си ножа, затисна врага си с колене и го улови с лявата си ръка за косата.

— Help... help... for God's sake... help!^[13] — закрещя човекът, обхванат от смъртен страх.

Вокаде бе вдигнал ръката си с ножа, за да нанесе смъртоносен удар. Пламтящият му поглед се впи в разкривеното от ужас лице на неговия враг и... ръката му се отпусна.

— Страх ли те е? — попита той.

— Да! Милост, милост!

— Кажи, че си куче!

— Добре, добре! Куче съм!

— Тогава остани жив за свой собствен позор! Индианецът умира храбро и без вайкане, а ти скимтиш за милосърдие. Вокаде не може да носи скалпа на едно куче. Ти ме би, затова твоята коса ми принадлежи. Обаче едно краставо куче не е в състояние да обиди никой червенокож мъж. Махай се! Вокаде се отвращава от тебе!

Той го ритна и в следващият миг човекът беше изчезнал. Всичко се бе разиграло много по-бързо, отколкото може да бъде разказано. Брейк лежеше на земята, а заедно с него и другите трима. Останалите незабавно си бяха плюли на петите, и то без да вземат оръжията си. Конете им бяха побягнали след тях. Останаха само двата кафяви жребеца, които потриваха сега глави в раменете на двамата съюзници, появили се толкова неочаквано.

Юношата може би бе навършил шестнадесет години, но физическото му развитие беше изпреварило тази възраст. Светлият цвят на лицето му, русата коса и синьо-сивите очи издаваха англосаксонски произход. Не носеше шапка, а цялото му облекло бе от син ленен плат. В пояса му стърчеше нож, чиято дръжка показваше рядка индианска изработка, а двуцевката в ръката му изглеждаше л върде тежка за него. Страните му бяха поруменели от схватката, но въпреки това сега той стоеше тъй спокойно, като че ли не се беше случило нищо необичайно. Ако някой го наблюдаваше в този миг, сигурно щеше да бъде склонен да приеме, че подобни сцени не са рядкост в живота му.

Спътникът му, едно ниско, слабовато човече с голобрадо лице, предлагаше своеобразна гледка. Той носеше индиански мокасини и кожени панталони, а заедно с тях и тъмносин фрак с високи подплънки на раменете, маншети и добре излъскани месингови копчета. Тази дреха произхождаше вероятно от прастари времена, когато се изработваше такова сукно, което, изглежда, се правеше, за да трае цяла вечност. И действително, фракът беше избелял, покрай шевовете бе старателно боядисан с мастило, но по него все още не се забелязваше никаква дупчица. Много често във „Far West“^[14] човек може да срещне подобни стари дрехи.

На главата си дребното човече носеше грамадна черна дамска шапка за езда, украсена с голямо жълто изкуствено щраусово перо. Сигурно преди години този разкошен експонат е бил притежание на някоя лейди от Изтока, а после кой знае какъв каприз на съдбата го бе запилял чак в Далечния запад. Широката периферия добре пазеше от дъжд и слънце сегашния собственик на шапката. Човечето беше въоръжено само с пушка и нож. Липсваше му дори и обичайният широк кожен колан, което бе сигурен признак, че не беше тръгнал на далечен ловен поход.

Той zakрачи насам-натам по миниатюрното бойно поле и заразглежда няколкото предмета, изоставени от победените в бързината на бягството им. Сега можеше да се забележи, че дребосъкът куцаше с левия крак. Вокаде пръв забележа това обстоятелство. Той се приближи до него, хвана го леко за ръката и попита:

— Дали моят бял брат не е онзи ловец, когото бледоликите наричат Хобъл Франк^[15]?

Дребосъкът кимна леко изненадан и отговори утвърдително на английски. Тогава индианецът посочи към младия бледолик и продължи да се осведомява:

— А този тук не е ли Мартин Бауман, синът на прочутия Мато-пока?

Името Мато-пока е съставено от думи от езиците на племената сиу и юта и означава мечкоубиец или ловец на мечки.

— Да — потвърди запитаният.

— Тогава вие сте хората, които търся.

— При нас ли идваш? Може би искаш да купиш нещо? Имаме „store“^[16] и търгуваме с всичко необходимо за един ловец.

— Не. Вокаде трябва да съобщи една вест.

— От кого?

Индианецът се огледа изпитателно наоколо и после заяви:

— Мястото не е подходящо. Вигвамът ви се намира на този поток недалеч оттук, нали?

— За един час можем да стигнем.

— Тогава да вървим! Щом седнем край вашето огнище, ще ви съобщя каквото имам да ви казвам. Хайде!

Той прескочи потока, преведе на другия бряг коня си, който сега вероятно щеше да има сили да го носи по оставащия кратък път, метна се на седлото и подкара животното, без да се огледа дали другите ще го последват.

— Тоя не се церемони много! — обади се Хобъл Франк.

— Да не би да е необходимо да се държи реч, която да е още по-проточена и от мене? — изсмя се Дългия Дейви. — Такъв червенокож знае много добре какво прави и аз ви съветвам незабавно да го последвате.

— А вие двамата? Какво ще правите?

— Ще дойдем с вас! Щом дворецът ви е тъй наблизко, би било най-долна неучтивост от ваша страна, ако не ни поканите да хапнем и да пийнем. А понеже имате и магазинче, може би ще спечелите няколко долара от нас.

— Тъй ли? Та нима имате няколко долара? — попита дребосъкът с такъв тон, по който си личеше, че не счита двамата ловци за милионери.

— Това може да ви засяга едва тогава, когато решим да купим нещо. Ясно ли е?

— Хмм, да, разбира се! Но ако сега си отидем, какво ще стане с негодниците, които ни бяха откраднали двата коня? Няма ли да оставим някой спомен поне на предводителя им, на този Брейк, та никога да не ни забрави?

— Не. Нека си вървят по пътя! Те са безчестни крадци, които веднага офейкват, щом видят ловджийски нож. Няма да ви направи никаква чест, ако продължите да се занимавате с тях. Нали си взехте конете! И тъй, стига!

— Да бяхте замахнали по-силно с приклада, когато го пратихте на земята! Този тип само изгуби съзнание.

— Нарочно го направих. Не ми беше приятно да убия човек, след като съм могъл да го обезвредя по някакъв друг начин.

— Е, може и да сте прав. И тъй, да вървим при конете ви!

— Какво? Знаете къде са нашите коне?

— Разбира се. Щяхме да бъдем лоши уестмъни, ако не бяхме разузнали наоколо, преди да ви се покажем.

Слабичкото човече яхна един от конете, които си бяха възвърнали. Неговият млад спътник се метна на гърба на другия. Двата подкараха животните точно към онова място, където Джими и Дейви бяха скрили конете си в храсталаците. Недалеч бяха вързани за колчета и другите два жребца на Хобъл Франк и придружителя му, с които те бяха тръгнали по дирите на крадците. Сега ги поведоха със себе си за юздите. Четиримата тръгнаха по следата на индианеца и скоро го съзряха пред себе си. Но той не им позволи да го догонят съвсем, а продължи да язди сам пред тях, сякаш знаеше съвсем точно посоката, която щеше да го отведе до целта му.

Хобъл Франк яздеше редом с Дебелия Джими, към когото, изглежда, бе започнал да изпитва симпатия.

— Ще ми кажете ли, сър, какво търсите всъщност в тази местност? — обади се той.

— Искяхме да отидем за малко на север към Монтана, където има много по-добър лов, отколкото тук. Там все още ще срещнеш някои горски ловци и хора на саваната, които се занимават с лов само заради самия лов. А тук животните направо се унищожават. „Ловци“ касапи вилнеят сред бизоните и ги избиват с хиляди само защото от кожата им ставали по-хубави трансмисионни ремъци, отколкото от обикновената говежда кожа. Това е престъпление и позор! Нали?

— Имате право, сър. По-рано беше съвсем иначе. Тогава ловецът заставаще честно срещу дивеча, за да извоюва с опасност за живота си месото, от което имаше нужда. А сега най-често ловът представлява подло избиване от засада и ловците от старата гвардия постепенно измират. Хора като вас двамата са вече рядкост. Наистина не ми се вярва да имате пари, но имената ви се радват на добра репутация. Признавам го с удоволствие.

— Та нима знаете имената ни?

— Така ми се струва.

— Откъде?

— Нали Вокаде ги спомена, докато бяхме с Мартин в храстите и ви подслушвахме. Всъщност фигурата ви никак не е подходяща за уестмън. Талията ви би отивала повече на някой мелничар или пекар в добрата стара Джърмани. Обаче...

— Какво? — прекъсна го бързо Дебелия. — Споменахте за Германия. Да не би да я познавате?

— И то как! Немец съм от глава до пети!

— А аз до мозъка на костите си!

— Истина ли е? — попита Франк, като спря коня си. — Всъщност трябваше веднага да се сетя. Едва ли ще се срещне някой янки с вашите размери на ширина. Страшно се радвам, че срещнах сънародник. Дай си ръката, човече! Добре си ми дошъл!

Те така си удариха ръцете една в друга, че дланите ги заболяха. Дебелия се обади:

— Я подкарай пак коня си! Не е нужно да спираме тук. От колко време си в Щатите?

— Повече от десет години.

— Тогава вероятно междувременно си забравил твоя немски, а?

Досега двамата бяха разговаряли на английски. При последния въпрос Франк изпъчи на седлото дребната си фигурка колкото му бе възможно повече и отвърна обиден:

— Аз ли? Да забравя своя език? Сбъркал си адреса! Аз съм немец и си оставам такъв. А да имаш горе-долу някаква представа къде са ми пели приспивни песни и са ме люлели?

— Не. Да не би да съм бил там?

— Е, ами че естествено в Саксония! Ясно ли ти с? Вече съм разговарял с някои немци, но най-добре съм се разбирал с онези, които са се раждали именно в Саксония. Саксония е сърцето на Германия. Дрезден с знаменит, Елба с знаменита, Лайпциг с знаменит и Саксонска Швейцария — също. Най-красивата местност е между Пирна и Майсен и аз съм се появил на бял свят горе-долу по средата между тези два града. И по-късно започнах кариерата си съвсем в същата местност. Бях номощник-лесничей в Морицбург, който е прочут кралски ловен дворец с прекрасна картинна галерия и големи езера, пълни с шарани. Най-добрият ми приятел беше тамошният

учител, с когото всяка вечер играехме сантасе, а после говорехме за изкуства и науки. Там придобих твърде забележителна обща култура. Да не би да се съмняваш? Правиш една такава особена физиономия.

— Не ми се иска да споря по този въпрос, макар че по-рано съм бил гимназист и съм скланял латински думи.

Дребосъкът хвърли отстрани към Джими лукав поглед и го попита:

— Скланял си латински думи ли? Да не би да бъркаш?

— Не виждам как може да съм сбъркал!

— Е, ами тогава твоята гимназия не с била кой знае какво чудо. Не се казва „скланям“, а „склонявам“ и не „латински думи“, ами „но латински“. Там сте склонявали по латински и може би сте декламирали „Проклятието на певеца“ от Хуфеланд или „Вълшебният стрелец“ от госпожа Мария Лайневебер^[17]. Но няма да се караме за това, я? Нали? Всеки с научил толкова, колкото с можал, и нищо повече. Когато видя немец, аз се радвам, дори и да не е някакъв голям умник или пък, да речем, даже и саксонец. И тъй, какво ще кажеш? Ще станем ли добри приятели?

— Разбира се! — засмя се Дебелия. — Вина! и съм чувал, че саксонците са добродушни хорица. Но защо си напуснал красивия си роден край?

— Ами именно заради изкуството и науката.

— Как така?

— Стана съвсем ненадейно и по следния начин: една вечер седяхме в кръчмата и разговаряхме за политика и световна история. На масата бяхме трима души, а именно: слугата на кръчмаря, нощният пазач и аз. Учителят седеше на друга маса при знатните господа. Но понеже аз винаги съм бил народен човек, бях се настанил при онези двамата, които бяха много щастливи от подобно снизхождение. Като обсъждахме световната история, стана дума за стария Татко Врангел^[18] и за неговата привичка пое тоянно да употребява думата „пувидимому“. Тогава онези двама типа започнаха да спорят с мен за правилното произношение на тази дума. Аз казах, че трябва да бъде „пувидимому“, но слугата бе на мнение, че с „повидемумо“, а нощният пазач каза даже, че било правилно „пувидемуму“. По време на спора аз лека-полека се разлютих, но като образован чиновник и гражданин намерих у себе си сили да запазя самообладание и се обърнах към моя

приятел учителя. Но той, изглежда, бе в лошо настроение или у него имаше мъничко от високомерието на учения, така че, накратко, не ми даде право, а каза, че и тримата сме грешали. Твърдеше, че непрекъснато сме размествали „о“ и „у“ но неправилен начин. Но понеже знаех, че съм напълно прав, аз станах груб. И която на всичко отгоре нощният пазач каза, че и аз не съм можел да говоря правилно, направих онова, което би направил всеки човек с чувство за чест — запокитих по кратуната му моето обидено достойнство заедно с бирената чаша. След това, разбира се, се разиграха различни сцени, макар и без декори, и крайният резултат бе, че бях привлечен под наказателна отговорност за смущаване на общественото безпокойство и за умишлено нараняване на някакво тяло. Трябваше да бъда наказан и уволнен. Все някак си щях да се примиря с наказанието и уволнението, по че трябваше да си загубя и службата, това ми беше вече много. Не можех да го преглътна. След като наказанието и свалянето ми от длъжност ми минаха през главата, аз си вдигнах партакешите. И понеже върша както трябва всяко нещо, с което се захвана, водна! а тръгнах за Америка. Значи всъщност само старият Врангел е виновен, че днес се срещнахме двамата тук.

— Много съм му благодарен, защото ми харесваш — увери го Дебелия, кимайки сърдечно па своя земляк.

— Тъй ли? Наистина? Е, и аз веднага изпитах към теб нещо като скрита симпатия и разбира се, това си има своето добро основание. Първо, ти съвсем не си лош човек, второ, мен също си ме бива и трето, тогава можем да станем много добри приятели. Вече си помагахме взаимно, тъй че всъщност сега са създадени онези връзки, които ще ни обвържат толкова мило. Ще бъдеш тъй добър да отбележиш, че винаги си служи с изискани изрази и от това ще можеш да си извадиш заключение, че няма да се покаже недостоен за твоите приятелски чувства. Саксонецът винаги е благороден и ако сега някой индианец поиска да ме скалпира, то аз учтиво бих му казал: „Моля, бъдете тъй любезен да си направите труда! Ето ви моя скалп!“

Джими се обади през смях:

— Ако тогава и той поиска да се покаже толкова учтив, би трябвало да не ти сваля кожата от главата. Но нека да поговорим и за нещо друго — твоят придружител наистина ли е син на известния ловец на мечки Бауман?

— Да. Бауман е мой съдружник и синът му Мартин ме нарича чичо, въпреки че съм единственото дете на родителите си, а и никога не съм се женил. Срегнахме се на юг, в Сент Луис, по времето, когато златната треска примамваше златотърсачите към Черните хълмове. И двамата бяхме посъбрали парици и решихме тук да открием магазин. Във всеки случай това бе по-изгодно, отколкото да копаям заедно с другите, за да търсим злато. Работата ни потръгна доста добре. Аз поех магазина, а Бауман ходеше на лов, за да се грижи за стомасите ни. По-късно обаче стана ясно, че тук наоколо не се намира никакво злато. Златотърсачите си отидоха, а ние останахме да живеем сами с нашите складирани стоки. Лека-полека успяхме да ги разпродадем на случайно минаващи оттук ловци. Последната сделка направихме преди три седмици. При нас дойде малка група от хора, които искаха да наемат Бауман за водач до Йелоустоун Ривър, защото там се намирали полускъпоценни камъни в големи количества, а тези люде бяха шлифовчици на скъпоценни камъни. Бауман се съгласи, уговори с тях едно солидно възнаграждение, продаде им значително количество барут, олово и други необходими неща и после тръгнаха заедно на път. Сега в блокхауза^[19] сме съвсем сами със сина му и един негър, когото доведохме от Сент Луис.

— Но земите около Йелоустоун Ривър представляват изключително опасна местност. Между тях и тукашната област сега ловуват индианците змии.

— Те са заровили бойната секира.

— А аз чух, че съвсем наскоро отново я били изровили. Приятелят ти съвсем сигурно се намира в опасност. А ето ти на и този пратеник, който дойде днес при вас. Предчувствам нещо лошо.

— Но индианецът е сиус.

— Обаче се поколеба да ви съобщи вестта, която носи. Това не е добър признак. Не е необходимо да премълчаваш някое радостно известие, а нали той ми каза, че идва от високите планини на запад.

— Тогава бързо ще го догоня.

— Дребничкият саксонец пришпори коня си, за да настигне Вокаде. Щом индианецът забеляза намерението му, заби пети в хълбоците на жребеца си и избърза напред. Ако Хобъл Франк не желаше да предприеме надбягване с него, то тогава трябваше да се откаже да разговаря с Вокаде още сега.

Междувременно синът на Ловеца на мечки се беше присъединил към Дългия Дейви. Естествено на Дейви също му се искаше да научи нещичко за живота на новите си познати. Вярно, че получи някои сведения, но те не бяха толкова подробни, колкото желаше. Момчето се оказа твърде въздържано и неразговорливо.

Най-сетне потокът направи завой около едно възвишение, на което пътниците забелязаха блокхауз, чието разположение го превръщаше в малък форт, предлагащ сигурна закрила срещу индианско нападение.

От трите страни възвишението беше толкова стръмно, че едва ли можеше да бъде изкачено от хора. Откъм четвъртата му страна се издигаше двойна ограда. Долу имаше царевична нива и едно малко парче земя, засадено с тютюн. Наблизо пасяха два коня. Мартин посочи към животните и обясни:

— Ей оттам онези мъже откраднаха конете, когато не си бяхме у дома. Къде ли е Боб, нашият негър?

Той пхна в устата си два пръста и остро изсвири. Ето че иззад високата царевична надникна една черна глава. Между ухилените дебели бърни се показаха два реда зъби, с които можете да се гордее дори и ягуар. После се появи и херкулесовската фигура на негъра. В ръката си той държеше тежък дебел кол и хилейки се, каза:

— Боб се крил и внимавал. Ако мошеници дошли пак и искали крадат още два други коня, тогава щял им счупи с тоз прът глави. — Той размаха кола с такава лекота, сякаш беше върбова пръчка.

Индианецът изобщо не му обърна внимание. Той мина с коня си покрай него, изкачи се по четвъртата, достъпна страна на възвишението, стигна до двойната ограда, прескочи я, както си беше на коня, и изчезна зад нея.

— Ама че грубиян тоз редмън! — разгневи се негърът. — Минава край масса Боб, без каже „гуд дей“! Прескача ограда и изобщо не чака, докато масса^[20] Мартин разрешат него да влезе. Но масер Боб направят него учтив!

Добрият чернокож сам си даваше титлата „масер Боб“, което ще рече „мистър или господин Робърт“. Той беше свободен негър и се чувстваше засегнат, понеже индианецът не го беше поздравил.

— Няма да го обиждаш — предупреди го Мартин. — Той е наш приятел.

— Туй нещо друго. Щом редмън приятел на масса, тогава той приятел и на масер Боб. Взел масса пак коне? Убил негодници? — Не. Избягаха. Отвори вратата на оградата! Боб се заизкачва пред всички с големи крачки и разтвори двете крила на тежката порта с едно побутване, сякаш бяха от картон. После останалите вкараха конете си в заобиколеното от оградата място.

---

[1] (англ.) — Мътните го взели! Б. пр. ↑

[2] (англ.) — Добър ден! Б. пр. ↑

[3] (амер.) — съкращение от френската дума *messieurs* — господа. Б. пр. ↑

[4] (англ.) — Я виж! Б. пр. ↑

[5] (англ.) — Проклятие, по дяволите! Б. пр. ↑

[6] (англ.) — особен вид кожени панталони, носени от индианци и трапери. Б. пр. ↑

[7] (инд.) — четири мечки. Б.а. ↑

[8] (инд.) — Щит. Б.а. ↑

[9] (сиу) — стара жена, баба. Б. а. ↑

[10] (сиу) — Дългия Дейви и Късия Джими. Б. а. ↑

[11] (англ.) — златотърсачи. Б. а. ↑

[12] (англ.) — конекрадци. Б. а. ↑

[13] *Help... help... for God's sake... help!* (англ.) — помощ, помощ... за бога... помощ! Б. пр. ↑

[14] (англ.) — Далечния запад. Б. пр. ↑

[15] (англ.) — куцам. Б. пр. ↑

[16] (англ.) — магазин. Б. пр. ↑

[17] Противно на претенциите си Хобъл Франк непрекъснато прави езикови грешки и каламбури, допуска фактически неточности. Б. пр. ↑

[18] Фридрих Хайнрих Ернст фон Врангел (1784 — 1877) — пруски генерал. Б. пр. ↑

[19] Здрава постройка от цели стволоче на дървета, типична за времето на „американските пионери“. Б. пр. ↑

[20] Някогашно обръщение на негрите в САЩ към белите господари. Б. пр. ↑

3. ГЛАВА

В БЛОКХАУЗА

В средата на това място се издигаше четириъгълният блокхауз, изграден от стебла на дървета. Вратата стоеше отворена. Когато мъжете влязоха вътре, забелязаха, че индианецът бе седнал в средата на единственото помещение, представляващо вътрешността на къщата. Изглежда, изобщо не го интересуваше къде се намира конят му. Той бе влязъл заедно с другите животни в ограденото място.

Сега Мартин и Хобъл Франк поздравиха двамата ловци със сърдечно ръкостискане. Гостите се огледаха из помещението. В задната му част се намиреше магазинът, чиито складирани стоки бяха почти на свършване. Няколко капаци от сандъци, заковани върху колове, представляваха масите. Столовете бяха сковани по същия начин. В един от ъглите се виждаха постелите. Те бяха толкова скъпоценни, че човек можеше да завиди на обитателите на блокхауза, тъй като се със гояха от голям брой застлани една върху друга кожи от страшната сива мечка, най-опасния хищник на Америка. Изправи ли се една такава възрастна гризли на задните си лапи, тя като нищо надминава с половин метър височината на добре сложен мъж. Да убиеш подобна мечка се счита от индианците за най-голямо геройство, а дори и белият, въоръжен много по-добре, предпочита да не се изпречва пред този звяр и да не влиза в борба с него, ако не му се налага.

По стените висяха окачени различни оръжия и ловни трофеи, а близо до оі нищото на дървени колове бяха набити огромни късове пушено месо.

Беше започнало да се свечерява и в блокхауза бе станало доста тъмно, понеже здрачът успяваше едва-едва да се процеди край отворите, служещи за прозорци, които нямаха стъкла, а бяха закрити само с дървени капаци.

— Маса Боб запалят огън — заяви негърът.

Той домъкна сухи клони и с помощта на пункса^[1] си запали огън в огнището. Праханта за това огниво представлява суха, лесно запалима гнила дървесина, взета от хралупите на гниеещи дървета.

По време на споменатото занимание великанската фигура на негъра беше ярко осветявана от пламъците. Той носеше широки дрехи, ушити от най-обикновено калико^[2], но нямаше шапка. Това си имаше своето основание. Добрият Боб бе просто малко суетен. Не искаше да го считат за чист африканец. Но за съжаление главата му беше покрита с гъста гора от къси къдрици и тъй като именно тази къдреста вълна най-убедително издаваше произхода му, той бе положил всички усилия, за да убеди околните, че има права коса. За тази цел беше натъркал главата си с еленова лой и цялата неукротима хаотична къдрава вълнеста маса бе оплетена в безброй тънки плитчици, които стърчаха във всички посоки като бодлите на някой таралеж. На светлината на пламъците от огнището това му придаваше твърде чудноват вид.

До този момент бяха разменили само отделни думи. Но ето че Хобъл Франк се обърна към индианеца на английски:

— Моят червенокож брат се намира в нашия дом. Той е добре дошъл. Нека сега ни каже известието, което носи.

Червенокожият се огледа изпитателно наоколо и попита:

— Как може да говори Водаке, когато още не му е дадена възможност да опита вкуса на дима на мира?

При тези думи Мартин, синът на Ловеца на мечки, взе от стената един индиански калюмет и го натъпка с тютюн. Когато и останалите насядаха близо до червенокожия, Мартин запали лулата, дръпна шест пъти от нея, изпусна дима нагоре, надолу и в четирите посоки на света и каза:

— Вокаде е наш приятел, а всички сме негови братя. Нека той изпусне с нас лулата на мира и после ни каже своето известие.

След това той подаде лулата на индианеца. Вокаде я пое, изправи се на крака, дръпна шест пъти от нея по същия начин и заяви:

— Вокаде не е виждал досега тези бледолики. Той беше изпратен при тях, а те го избавиха от плен. Техните врагове са и негови врагове и нека техните приятели бъдат и негови приятели. Хау!

Това „хау“ означава за индианците нещо като „да“, „точно така“, „съвсем сигурно“. Употребява се в знак на потвърждение или съгласие,

и то особено в паузите или в края на някоя реч.

Вокаде подаде лулата на следващия. Докато тя обикаляше, той отново си седна на мястото и зачака. По време на този начин на поздравяване той се държеше като стар и опитен вожд, а също и Мартин, който бе все още наполовина момче, показваше сериозност, издаваща убеждението му, че в отсъствието на неговия баща господарят в този дом е той.

След като и последният бе пушил от лулата, Вокаде започна:

— Познават ли моите бели братя бледоликия, когото сиусите наричат Нонпе-таан^[3].

— Имаш предвид Олд Шетърхенд? — осведоми се Дългия Дейви. — Досега не съм го виждал, но всеки от нас е чувал за него. Какво ще ни кажеш за този ловец?

— Той обича червенокожите мъже, макар че е бледолик. Той е най-прочутият следотърсач. Куршумът му никога не пропуска целта, а невъоръженият му юмрук поваля и най-силния неприятел. Затова го наричат Олд Шетърхенд. Той щади кръвта и живота на враговете си, ранява ги само за да ги направи небоеспособни и убива противниците си единствено тогава, когато е застрашен собственият му живот. Преди няколко месеца горе при Йелоустоун е бил нападат от сиусите огелала. Но той бил застанал на една скала и те не могли да го достигнат с куршумите си. Тогава той пристъпил напред и предложил да се бие с трима от тях — те с томахоки, а той без оръжие. Убил с юмрука си и тримата, а между тях се намирал и Петашича^[4], най-силният мъж на племето. Вопли на болка се разнесли из планините, а във вигвамите на огелаласите — силни плачове. Не са заглъхнали и до днес. Най-храбрите воители на племето са се отправили сега към Йелоустоун Ривър, за да подежат траурните си песни на гробовете на тримата убити. Всеки бял, изпречил се на пътя им, е обречен на гибел. Ще бъде вързан на кола на мъченията край гробовете на убитите от Олд Шетърхенд и ще трябва да умре при бавни мъки, за да служи после душата му на духовете на тримата мъртъвци във Вечните ловни полета.

Вокаде замълча за малко, а после каза спокойно, наблягайки с глух глас:

— Ловецът на мечки и приятелите му са били изненадани по време на сън и пленени!

Мартин скочи на крака и извика:

— Боб, незабавно оседлай конете! Франк, бързо опаковай муниции и хранителни провизии, а в това време аз ще смажа пушките и ще наточа ножовете! Най-късно след час тръгваме на път за Йелоустоун!

— Разбира се! — извика Франк и веднага се изправи. — The devil^[5], червенокожите ще има да видят и да патят!

И негърът се изправи на крака, грабна кола, внесен от него преди това в помещението, и заяви:

— Масер Боб тръгват заедно! Масер Боб избият всичко червено кучета огелала!

Но ето че индианецът вдигна ръка и каза:

— Нима моите бели братя са оси, които гневно се разлетяват наоколо, когато бъдат раздразнени? Или са мъже, които знаят, че всяко действие трябва да бъде предходено от спокойно съвещание? Вокаде още не се е доизказал.

— Баща ми е в опасност и това ми стига! — избухна юношата. Ето че Дебелия Джими го предупреди:

— Успокой се, млади приятелю! Хубавите неща стават бавно. Остави Вокаде да ни разкаже всичко, преди да преминем към действие!

— Да преминем към действие? Значи и вие ще дойдете?

— Иска ли питане! Пушихме заедно калюмета и сега сме приятели и братя. Дългия Дейви и Дебелия Джими никога не са изоставяли някого, който се е нуждаел от помощта им. Все едно ни е дали ще яздим до Монтана, за да ловуваме там бизони, или преди това ще отскочим до Йелоустоун, за да изкараме някой валс със сиу-огелаласите. Но всичко трябва да стане както си му е редът, иначе за стари ловци като нас двамата удоволствието няма да е истинско. И тъй, сядайте пак по местата си и се дръжте спокойно както подобава!

— Правилно! — съгласи се дребният саксонец. — Възбуждението не оправя положението. Трябва да бъдем разсъдливи.

След като тримата отново насядаха, младият индианец продължи:

— Вокаде е от племето на манданите, които са приятели на бледоликите. По-късно беше принуден да стане огелала. Но той само изчакваше удобен случай, за да напусне огелаласите. Сега го

принудиха да потегли заедно с воините им към Йелоустоун. Той присъства, когато Ловеца на мечки и спътниците му бяха нападнати през нощта по време на сън. Огелаласите трябва да бъдат много предпазливи по време на пътуването си, защото горе в планините живеят техните най-върли врагове — шошоните. Вокаде бе изпратен като съгледвач, за да разузнае къде се намират вигвамите на шошоните. Обаче той не стори това, а с най-голяма бързина пришпори коня си на изток, към къщата на Ловеца на мечки, за да уведоми сина и приятеля на Бауман за неговата участ.

— Храбра постъпка, никога няма да я забравя! — възкликна Мартин. — А уведомен ли е баща ми?

— Вокаде му каза и той му описа пътя до тук. Успях да разговарям тайно с Ловеца на мечки и нито един огелала не ме видя.

— Но те ще те заподозрат, щом не се върнеш при тях!

— Няма! Ще си помислят, че Вокаде е бил убит от шошоните.

— А баща ми изпраща ли ни някои определени указания?

— Не. Вокаде трябва да ви каже, че Ловеца е пленен заедно със спътниците си. Моят бял брат сигурно и сам знае какво трябва да направи.

— Разбира се, че знам! Тръгвам на път, и то веднага, за да го освободя.

Той отново се наклони да скочи на крака. Но Джими го улови за ръката и го задържа:

— Stop, my boy!^[6] Все още не сме узнали всичко. Нека Вокаде ни каже на кое място е бил нападнат баща ти.

— Пет ръкава образуват реката, която бледоликите наричат Powder River^[7]. Нападението е станало край югозападния ръкав.

— Добре. Значи било е югозападно от Мърфи. Онази местност не ми е съвсем непозната. А в каква посока са се отправили след това огелаласите?

— Към южните склонове на планините, наречени от белите Големия рог.

— Значи към планините Биг Хорн. А после?

— Минаха покрай Главата на Злия дух и...

— Аха, край Девилс Хед^[8]!

— ...се отправиха към потока, извиращ оттам, който се влива в Биг Хорн Ривър. Там научихме за опасността от вражески настроените

шошони и Вокаде бе изпратен като разузнавач. Следователно той не знае по-нататъшния път на огелаласите.

— Не е нужно да го знаеш. Ние имаме очи и ще открием следите им. Кога проведеха нападението?

— Оттогава изминаха четири дена.

— А кога ще се състои голямата траурна церемония?

— В деня на пълнолунието. Тогава са били убити тримата индианци.

Джими пресметна наум и после отбеляза:

— Щом е така, тогава имаме достатъчно време. До пълнолунието остават още цели дванадесет дена. Какъв е броят на огелаласите?

— Когато ги напуснах, бяха пет пъти по десет и още шест воини.

— Значи петдесет и шест души. Колко пленници имат?

— Заедно с Ловеца на мечки са шестима.

— На първо време знаем достатъчно и можем да се подготвим за път. Мартин Бауман, какво смяташ да правиш?

Младежът отново беше скочил от мястото си. Сега вдигна десницата си като за клетва и тържествено проговори:

— Заклевам се да спася баща си или да отмъстя за смъртта му, дори да се видя принуден съвсем сам да преследвам сиусите и да се бия с тях. По-скоро ще умра, отколкото да престъпя клетвата си.

— Не, няма да тръгнеш сам — каза дребосъкът Хобъл Франк. — Ще яздя заедно с теб и в никой случай няма да те изоставя.

— И масер Боб тръгнат заедно — заяви негърът, — да освободи стар масса Бауман и пребият мъртъв сиу-огелала. Всички трябва отидат в пъкъл! — Той сви юмруци и изскърца със зъби.

— И аз идвам! — проговори Дебелия Джими. — За мен ще бъде голямо удоволствие да отмъкна пленниците на червенокожите. А ти, Дейви?

— Не задавай глупави въпроси! — отвърна равнодушно Дългия. — Да не мислиш, че ще остана тук да си кърпя обувките или да меля кафе, докато вие ще преживеете такова чудесно приключение?

— Добре, стара миеща мечко! Само бъди доволен, че ти се разрешава да участваш. Но какво ще прави моят червенокож брат Вокаде?

Индианецът отговори:

— Вокаде е мандан, никога не е бил огелала. Нека неговите бели братя му дадат пушка с барут и олово. Той ще ги придружи и или ще умре с тях, или ще победи враговете!

— Юначага! — обади се дребничкият саксонец. — Ще получиш една карабина и всичко останало, дори и кон със свежи сили, защото нали имаме четири, значи единият е излишен. Твоят е изморен. Може да тича подир нас, докато си отпочине. Хора, кога ще тръгнем?

— Веднага! — заяви Мартин.

— Наистина, не бива да губим време — съгласи се Дебелия, — но не е разумно и да прибързваме. Ще минем през безводни местности, където почти не се среща дивеч, и затова се налага да се запасим с провизии. А и още не знаем дали деветимата конекрадци, на които дадохме днес такъв урок, не ни кроят нещо лошо. Трябва непременно да разберем дали са напуснали тази местност, или се канят да я напуснат. Ами какво ще стане с къщата? Без надзор ли ще я оставите?

— Да — потвърди Мартин.

— Тогава, като се върнете, можете лесно да я заварите на пепел или поне обрана.

— Срещу обир можем да направим нещо.

Юношата взе една кирка и разкопа глинения под на едно място във формата на четириъгълник. Оказа се, че в пода има поставен таен капак, под който се намираше голяма яма, където можеха да скрият всичко излишно за тяхното пътуване. Затъпчеха ли после отново глината върху затворения капак, никой неканен гост нямаше да успее да се досети за наличието на подобно скривалище. А дори и ако подпалеха къщата, можеше да се очаква, че глината на пода ще запази от унищожение скритите предмети.

Сега мъжете запретнаха ръкави, за да спуснат в ямата всички вещи от помещението, които нямаше да им бъдат необходими за тяхната екипировка. Така постъпиха и с мечите кожи. Сред тях се намираше една кожа с особена красота и необикновено големи размери. Когато Джими започна да я разглежда с възхищение, Мартин я взе от ръцете му и я запокити в дупката.

— Махай я! — извика той. — Не мога да я гледам, без да си спомня за най-ужасните часове от моя живот.

— Това звучи, сякаш имаш вече зад гърба си много дълъг живот или пък цяла поредица от тежки преживелици, моето момче.

— А може би действително съм препатил досега повече от някои стари трапери.

— Охо! Я не преувеличавай!

Очите на Мартин се спряха гневно върху Дебелия.

— Да не мислиш, че синът на един ловец на мечки няма възможности за приключения? Ще ти кажа, че още като шестгодишно хлапе се счепках с онзи звяр, който живееше в кожата, предизвикала току-що възхищението ти.

— Шестгодишно дете да се залови с такава гризли?! Известно ми е, че децата на Дивия запад са замесени от по-друго тесто в сравнение с хлапачите от градовете на изток, които обичат да пъхат крачката си под грейките на своите бащи. Тук съм виждал някои момчета да умеят да боравят с карабината като възрастни, а ако се намираха в Ню Йорк, щяха да бъдат първолаци. Обаче... хмм! И как стана тази история с мечката?

— Случи се в планините в Колорадо. Тогава все още имах майка и едно много миличко сестриче на три годинки. Баща ми беше излязъл, за да застреля някакъв дивеч. Майка ми беше навън пред къщата, за да насече дърва за огнището, тъй като бе зима и в планините беше настанал голям студ. В стаята бяхме само с малката Луси. Тя седеше на земята между вратата и масата и си играеше с куклата, която ѝ бях издялал от парче дърво, а аз бях стъпил върху масата с големия нож за дърво в ръка, за да издълбая едно „М“ и едно „Л“ върху дебелата гредка, която минаваше под островърхия покрив на блокхауза от едната стена до другата. Това бяха инициалите на моето име и на името на милата Луси. По такъв хлапашки начин исках да увековеча и двамата ни. Унесен в трудната работа, аз чух как вратата бе блъсната и отворена със силен удар. Помислих си, че майка ми е влязла толкова шумно, защото носи в ръцете си дърва, и изобщо не се огледах, а само казах: „Мамо, това е спомен за Луси и мен. После сте наред ти и татко.“

Вместо нейния отговор дочух силно ръмжене. Обърнах се. Трябва да ви кажа, мешърс, че денят още не беше настъпил, но навън блестеше снегът, а в голямото огнище гореше един пън, чиито пламъци осветяваха стаята. Онова, което съзрях при отблясъците им, беше нещо страхотно. Огромна сива мечка стоеше точно пред нещастната Луси,

която беше занемяла от ужас. Сплъстената козина на звяра бе покрита тук-там с лед, а дъхът му излизаше като бяла пара. Безмълвно седящото сестриче умолително протегна към него дървената кукла, сякаш искаше да каже: „Ето, вземи ми куклата, но не ми прави нищо лошо, зла, мила мечко!“ Но гризли не показва никаква милост. С един удар на лапата събори Луси, а после с едно-единствено стисване на челюстите направи на каша русата ѝ главичка. И днес все още дочувам това мачкане и трошене... Heavens!^[9] Не мога да го забравя никога, никога...

Споменът го накара да замлъкне. Никой не наруши тишината, докато най-сетне Мартин продължи:

— И аз бях скован от ужас. Искаше ми се да викам за помощ, но не можех да издам никакъв звук. Така видях да изчезва цялото тяло на сестричката ми в пастта на чудовището. Остана само дървената кукла, която беше паднала на пода. Ръката ми стискаше конвулсивно дългия нож. Тогава мечката се насочи към мен, сложи предните си лапи на масата и се изправи. В същия миг си възвърнах способността да се движа. Отвратителният ѝ дъх вече облъхваше лицето ми. Захапах ножа със зъбите си, улових се с две ръце за гредата и се покатерих върху нея. В стремежа си да ме докопа, мечката преобърна масата. Това ме спаси.

Започнах да викам за помощ, ала напразно. Майка ми не идваше, макар че сигурно чуваше гласа ми, защото вратата беше отворена и вътре нахлуваше студен въздух. Гризли се изправи в целия си ръст, за да ме свали от гредата. Всички вие видяхте кожата ѝ и следователно ще ми повярвате, като ви кажа, че тя спокойно можеше да ме достигне с предните си лапи. Но аз стисках ножа в ръката си и докато с лявата се държах здраво, десницата ми прободеше с острието лапата, протегнала се към мен.

Защо да ви описвам борбата, моя страх и моите терзания! Не знам колко дълго съм се защитавал. В подобно положение минутите се превръщат в безкрайни часове. Силите ми чезнеха, а двете предни лапи на мечката бяха целите в рани, когато въпреки ръмженето ѝ долових лаенето на нашето куче, което баща ми беше взел със себе си. Пред блокхауза то нададе такъв вой, какъвто никога по-късно не съм чувал от куче. После се втурна в стаята и незабавно се нахвърли върху грамадния хищник. То беше едно грозно псе, но необичайно силно и

предано животно. Захапа мечката за гърлото, за да го прегризе. Обаче мечката го разкъса с могъщите си лапи. За няколко секунди кучето беше мъртво, направено на парчета и побеснялата гризли отново се извърна към мен.

— Ами баща ти? — попита Дейви, който като всички останали следеше разказа с най-голямо напрежение. — Господарят не може да бъде далеч от мястото, където се намира кучето му.

— Така и беше. Сивата мечка тъкмо се беше изправила отново под гредата с гръб към вратата, за да посегне към мен, и ето че на прага се появи баща ми, пребледнял като някой смъртник. „Помощ, тате!“ — изкрещях аз, замахвайки с ножа към мечката.

Баща ми не отговори. И той имал чувството като че ли някой го души. Вдигна заредената пушка — „сега ще стреля“ — помислих си аз. Но не, отново я свали. Беше толкова възбуден, че цевта трепереше в ръцете му. Той захвърли оръжието, светкавично измъкна ловджийския си нож от пояса и се нахвърли върху мечката откъм гърба ѝ. Лявата му ръка се вкопчи в руното ѝ, направи още една крачка напред, мина отстрани на мечката и заби до дръжка дългото острие между познатите ни две ребра. Обаче мигновено отскочи назад, за да не бъде докопан от мечката в агонията ѝ. Могъщото животно се спря неподвижно, започна да издава неописуеми хъркащи стенания, после размаха във въздуха предните си лапи и рухна мъртва на земята. Както се оказа по-късно, острието безпогрешно бе пронизало сърцето му.

— Слава богу! — обади се Джими, поемайки си дъх шумно и дълбоко. — Това се казва помощ в последната секунда. Ами какво стана с майка ти, младежо?

— Тя ли... о, повече не я видях. — Мартин се извърна и с бързо движение на дланта избърса от очите си две сълзи.

— Вече не я видя? Е, как така?

— Когато треперещият ми баща ме свали от гредата и аз все още се тресях от ужас и траках със зъби, той ме попита къде е малката ми сестричка. Силно хлипайки, аз му разказах случилото се. Никога не съм виждал такова лице, каквото стана лицето на баща ми тогава. Беше пепеляво и сякаш издялано от камък. Той нададе вик, един-единствен, ала какъв вик! После притихна. Седна на пейката и покри лицето си с ръце. Изобщо не отговори на нежните ми думи. Когато го попитах за майка, само поклати глава. Но щом се наканих да изляза навън, за да я

потърся, той така ми сграбчи ръката, че силно извиках от болка. „Стой тук! — заповяда ми той. — Това не е за теб!“

След това баща ми остана седнал дълго време — докато огънят изгасна. А после ме заключи и започна да копае зад блокхауза. На едно място се опитах да измъкна мъха, натъпкан в цепнатините на стената. Успях. Като погледнах навън, забелязах, че той копае дълбока яма — преди да влезе в блокхауза, мечката беше нападнала и разкъсала майка ми. Дори не можах да видя как баща ми я погребва, защото той ме изненада по време на тайните ми наблюдения и се погрижи да не ми остави никаква възможност отново да се добера до стената.

— Ужасно, ужасно! — простена Джими и изтри очи с ръкава на кожуха си.

— Да, наистина беше ужасно! Тогава баща ми боледува дълго време и най-близкият ни съсед изпрати един човек да го наглежда и да се грижи за мен. Но после, щом татко оздравя, ние напуснахме онази местност и... станахме ловци на мечки. Научеше ли баща ми, че нейде се е мярнала някоя мечка, за него нямаше ни сън, ни покой, докато не я застреля или не я намушка с ножа си. А аз... е, мога да ви кажа, че и аз вече съм направил своето, за да бъде отмъстена нещастната ми малка сестричка. Вярно, че отначало сърцето ми започваше лудо да бие в гърдите, щом насочех дулото си към някоя мечка. Но аз имам талисман, който ме закриля, тъй че заставам спокоен срещу всяка гризли, сякаш трябва да застрелям миешка мечка.

— Талисман ли? — попита Дейви. — Ха! Няма такива неща. Млади човече, не вярвай на подобни глупости! Това е прегрешение спрямо първата божия заповед!

— Не е, понеже моят талисман не е такъв, за какъвто го мислиш. Я го погледни! Виси ей там, под Библията.

Той посочи към стената, където на малка поличка лежеше голяма стара Библия. Под нея на едно забито колче висеше парче дърво, дълго около пръст и половина и дебело около пръст.

Ясно се виждаше, че горната му част трябваше да представлява глава.

— Хмм! — промърмори Дейви, който много строго държеше на своята вяра. — Да не би туй нещо да представлява някой идол, а?

— Не, аз не съм езичник. Това е дървената кукла, която на времето бях издялал на моето сестриче, за да си играе. Запазих я като

спомен за онези страшни мигове и винаги когато придружавам татко на лов за мечки, я окачвам на врата си. Застраши ли ме опасност, докосвам куклата с ръка и... с мечката е свършено! Можеш да бъдеш сигурен!

Дълбоко покъртен, Джими сложи ръка върху рамото му и каза:

— Мартин, ти си храбро и добро момче. Приеми, че съм твой приятел и няма да се излъжеш! Колкото е голям коремът ми, толкова голямо е доверието, което можеш да имаш в мен. Ще ти го докажа!

---

[1] Прерийно огниво. Б. а. ↑

[2] Вид памучна материя. Б. пр. ↑

[3] Ръката, която разбива, руши — Поразяващата ръка. Б. а. ↑

[4] (инд.) — Злия огън. Б. а. ↑

[5] (англ.) — По дяволите! Б. пр. ↑

[6] (англ.) — Стой, момчето ми. Б. пр. ↑

[7] (англ.) — Барутната река. Б. пр. ↑

[8] (англ.) — Дяволската глава. Б. пр. ↑

[9] Heavens (англ.) — небеса, о боже! Б. пр. ↑

4. ГЛАВА

ОЛД ШЕТЪРХЕНД

Следобеда на четвъртия ден от тръгването им шестимата конници оставиха зад гърба си областта на южните извори на Паудър Ривър.

И до ден-дневен земите, простиращи се от Мисури до Скалистите планини, се смятат за едни от най-негостоприемните области на Съединените щати. Тези райони са заети почти изцяло от пусти прерии без никакви дървета, където ловецът често трябва да язди дълго време, за да намери някой храст или извор. На запад теренът постепенно се издига. Първо се образуват леки възвишения, а после и хълмове, които стават все по-високи, непристъпни и насечени, колкото се отива по на запад. Обаче липсата на дървета и вода остава. Ето защо индианците наричат областта в средата на щата Уайоминг Мака-це-шича, а белите са ѝ дали името Bad Lands. И двете наименования означават едно и също, а именно приблизително „зла, лоша земя“.

Земите стават по-хубави по-нататък, на север, където се намират изворните райони на реките Шайен, Паудър, Тънг и Биг Хорн. Тревата е по-сочна, храстите се сплитат в обширни гъсталаци и най-сетне кракът на устмъна започва да крачи дори и под сенките на столетни великани.

Югозападно от Уайоминг се намират ловните полета на шошоните, наречени от индианците змии, източно са ловните полета на сиусите, а южно — на шайените и арапахите. Всяко племе се разделя по-нататък на по-малки племенни групи и понеже всяко от тях върви по свои собствени пътища, никак не е чудно, че между тях мирът и войната се редуват непрекъснато. И ако някой път червенокожият се покаже склонен към по-продължително спокойствие, тогава се появява бледаликият и с все по-крути средства го подстрекава дотогава, докато индианецът отново изрови бойната секира и пак започне да се бие. Това обяснява факта, че там, където се

събират границите на пасищата на толкова много различни племена и племенни групи, сигурността на отделния човек е твърде под въпрос, дори във висша степен застрашена. Шошоните или индианците змии са били винаги върли врагове на сиусите, ето защо земите, простиращи се на юг от Йелоустоун Ривър по посока към планините Биг Хорн, много често са били напоявани с кръвта на червенокожи и бледолики мъже.

Всичко това бе известно на Дебелия Джими и Дългия Дейви, които грижливо се стараеха да избягват всяка среща с индианци, независимо от племенната им принадлежност.

Бяха оставил Вокаде да язди начело, понеже вече беше препускал на отиване по същия път. Сега той бе въоръжен с карабина, а по пояса му висяха няколко торбички с всички онези дреболии, които са така необходими за прерийния ловец. Дебелия яздеше високата си кранта, а Дейви бе провесил безкрайно дългите си крака от двете страни на малкото си опърничаво муле, което от време на време напразно повтаряше своя познат опит да хвърли ездача си на земята. В такъв случай Дейви трябваше според необходимостта в момента само да опре левия или десния си крак в земята, за да получи здрава опора. Седнал върху животното си, той приличаше на онези обитатели на австралийските острови, които поставят балансьори на своите тесни и опасни лодки и по тази причина никога не могат да се преобърнат. „Балансьорите“ на Дейви бяха собствените му два крака.

И Франк носеше същото облекло, в което двамата приятели го бяха видели за пръв път. Мокасини, легинси, син фрак и дамска шапка за езда с дълго жълто перо. Дребничкият саксонец седеше на коня отлично и въпреки странния си външен вид правеше впечатление на добър уестмън.

Цяло удоволствие беше да наблюдаваш Мартин Бауман на седлото. Той яздеше също тъй добре, както и Вокаде. Сякаш се бе сраснал с коня си и имаше онази силно наведена напред стойка, която облекчава животното и прави ездача способен да издържи на напрежението на ездата в продължение на месеци, без да се преумори. Мартин носеше кожени траперски дрехи, а цялото му снаряжение и въоръжение можеше да задоволи всеки ловец. Младежкото му лице и будният му поглед оставяха впечатлението, че макар все още да беше

момче, в случай на нужда той щеше да съумее да действа като истински мъж.

Забавно бе да гледаш чернокожия Боб. Ездата никога не беше спадала към страстните му занимания, тъй че сега той седеше на коня в направо неописуема стойка. Имаше си големи главоболия с животното, а и то с него, понеже той и десет минути не можеше да се задържи на едно и също място. Успееше ли веднъж да се настани напред почти до самия врат на животното, то с всяка крачка на коня Боб започваше отново да се плъзга по малко назад. Така той продължаваше да се пързая, докато възникнеше опасността да се изтърси зад коня. След това отново се преместваше колкото бе възможно по-напред и цялото „пързаяне“ се повтаряше, при което заемаше най-забавни пози. Вместо седло бе поставил на гърба на животното само едно одеяло, понеже от по-предишните си опити знаеше, че му е невъзможно да се задържи на седлото. При сравнително по-бърза езда Боб винаги се беше озовавал зад седлото. Краката си държеше разперени далеч от коня. Кажеха ли му да не изостава от групата, той отвърщаше: „Защо масер Боб да притискат нещастен кон с крака? Кон не му е направил нищо лошо! Крака на Боб не клещи!“

Ездачите бяха достигнали до някаква не много дълбока падина, почти с формата на окръжност, чийто диаметър възлизаше може би на шест английски мили^[1]. Заобиколена от три страни с едва забележими възвишения, тази низина стигаше на запад до хълм със значителни размери, който изглеждаше обрасъл с храсти и дървета. По-рано на това място бе имало някакъв воден басейн. Дъното беше покрито с дебел слой пясък и освен оскъдните снопчета трева се виждаше да расте само сивкавият безполезен див пелин, който е отличителен белег за неплодородните области в Далечния запад. Както обясни Дейви, това място носело името Пап-па-аре, което ще рече Кървавото езеро, тъй като някога белите избили тук цял отряд шошони.

Без колебание Вокаде подкара коня си сред пясъците, поемайки в права посока към споменатия хълм. Низината не можеше да крие някаква особена опасност, понеже местността беше открита и всеки ездач или пешеходец щеше да бъде забелязан отдалече.

Бяха яздили може би около половин час, когато Вокаде спря коня си.

— Уф! — възкликна той.

— Какво има? — попита Джими.

— Ши-ши! — Думата, произхождаща от езика на манданите, означава всъщност крак, стъпало, но има също така и значение на диря, следа.

— Следа ли? — попита пак Дебелия. — От човек ли е, или от животно?

— Вокаде не знае. Нека моите братя сами да я разгледат!

— Good luck!^[2] Един индианец не знае дали дирята е оставена от човек, или от някое добиче! Сигурно е много странна диря. Я да я поразгледаме! Но, хора, най-добре слезте на земята да не я изпотъпчете с копитата на конете си, иначе нищо няма да видим от нея.

— И тогава все още се вижда — обади се индианецът. — Следата е голяма и дълга. Идва далеч от юг и отива далеч на север.

Ездачите слязоха от конете, за да разгледат загадъчните дири. Всеки червенокож хлапак умее да различава човешките стъпки от следите на кое да е животно. Направо бе непонятно, че Вокаде не беше в състояние да направи тази разлика. Но след като и Джими ги огледа, той поклати глава, хвърли поглед наляво, откъдето идваха, а после надясно, накъдето водеха, отново поклати глава и накрая каза на Дългия Дейви:

— Е, стари приятелю, виждал ли си някога през живота си подобно нещо?

Дейви се почеса първо зад дясното, а после и зад лявото ухо, изплю се два пъти, което винаги бе сигурен признак, че се намира в затруднение, и най-сетне отговори:

— Не, никога.

— А мистър Франк?

— Саксонецът, който гледаше също тъй учудено дирята, се обади:

— Един дявол ги знае какви са тези стъпки!

— Точно така — съгласи се с него Джими. — Сигурно е само едно: отгук е минало някакво живо същество. Но какво? Колко крака е имало?

— Четири — отговориха всички с изключение на индианеца.

— Да, вижда се ясно. Но я сега някой да ми каже с какъв род или вид четирикрако си имаме работа!

— Не е елен — обади се Франк.

— Опазил ни бог! Еленът за нищо на света не може да остави такива грамадни отпечатъци.

— Ами някоя мечка?

— Вярно, че мечката ще остави в такъв пясък големи и ясни стъпки, които даже и слепец би разчел с пръстите си. Но тази диря не е направена от мечка. Отпечатъците не са дълги и с неясни очертания в задната си част, както става при бозайниците, стъпващи с цяло ходило, ами са почти кръгли, с повече от педя в диаметър и са врязани отвесно, сякаш са правени с печат. Съвсем мъничко са изровени назад, а дъното им е съвършено равно. Следователно животното не е имало нито пръсти, нито нокти, а копита.

— Значи кон, така ли? — обади се Франк.

— Хмм! — измърмори Джими. — Обаче не е било възможно да е кон. Та нали би трябвало да открием поне някаква съвсем малка следа от подкова, или ако животното не е било подковано — белези от носещия ръб или от средната част на копитото. Дирята да е оставена най-много преди два часа, а това време е твърде кратко, за да могат да изчезнат тези белези. И което е най-важното — нима е възможно да съществува кон с такива големи копита? Ако се намирахме в Азия или Африка, а не в тази добра и мила савана, щях да твърдя, че оттук с тежки стъпки е преминал някой стар слон.

— Да, точно тъй изглежда! — засмя се Дългия Дейви.

— Какво? Нима си виждал вече слон?

— Даже два. Един видях във Филадельфия в „Барнум“^[3], а другия тук. С други думи, тебе, буре такова!

— Ако ти трябва виц, тогава купи си за десет долара някой по хубав! Ясно ли е? Признавам, че стъпките са достатъчно големи, за да бъдат от слон, но едно такова животно прави крачки със съвсем друга ширина. Не си помислил за това, Дейви. Не е било и камила, иначе бих казал, че преди два часа си минал ти оттук. И откровено казано, акълът ми нищо повече не може да измисли.

Мъжете повървяха малко напред и после отново назад, за да огледат страшните следи. Но нито един от тях не можа да достигне до някакъв поне приемлив извод.

— Какво е мнението на моя червенокож брат? — попита Джими.

— Хийоке! — отвърна индианецът, правейки с ръка движение, изразяващо страхопочитание.

— Искаш да кажеш Духа на прерията?

— Да, понеже не е било нито човек, нито животно.

— Neigh-ho!^[4] Изглежда, вашите духове имат ужасно големи крака. Или може би духът на прерията страда от ревматизъм в краката и затова е обул плъстени пантофи?

— Моят бял брат не бива да се подиграва. Духът на саваната може да се появява във всевъзможни фигури. Нека кротко продължим ездата си.

— Не, няма да продължа. Непременно трябва да знам с кого си имам работа. Никога досега не съм виждал подобна диря и ще я преследвам, докато разбере кой я е оставил.

— Моят брат ще отиде към гибел. Духът не търпи никой да върви след него.

— Madness!^[5] Ако нявга по-късно Дебелия Джими разказва за тази диря и не може да отговори кой я е бил оставил, нали ще му се смеят! За всеки добър уестмън е въпрос на чест да разкрие тази загадка.

— Нямаме време да заобикаляме толкова много.

— Не искам подобно нещо от вас. До свечеряване имаме още четири часа. После ще трябва да лагеруваме. Знае ли моят червенокож брат някое място, където ще можем да отпочинем?

— Да. Ако яздим право напред, ще достигнем едно място, където хълмът е пресечен. В него се врязва долина, лявата страна на която се пресича след един час езда от странична котловина. Ще бивакуваме в котловината, защото там има храсти и дървета, които ще направят огъня ни невидим, а има и извор, откъдето ще се снабдим с вода.

— Лесно ще го намеря. Продължете си пътя! Аз ще проследя тази диря и после ще се присъединя пак към вас на мястото, където лагеруваме.

— Предупреждавам моят бял брат да внимава!

— Ами! — извика Дейви. — Джими е съвсем прав. Би било голям срам за нас да открием тази направо загадъчна следа, без да се опитаме да я проследим. Разправят, че преди сътворението на света е имало такива животни, спрямо които бизонът би изглеждал като

дъждовен червей до някой речен параход от Мисисипи. Може би подобно чудовище е останало оттогава и сега то се рови наоколо из пясъка, за да преброи по зрънцата му своята възраст. Струва ми се, че едно такова добиче се казваше мама.

— Мамут! — поправи го Дебелия.

— Може и така да е! Какъв срам и позор за нас да срещнем подобна допотопна диря, без поне един от нас да се опита да зърне животното. Джими, аз идвам с тебе!

— Не бива, защото, без да се възгордяваме, аз и ти имаме най-голям опит и в известна степен сме водачи на групата. Следователно не можем да се отлъчим едновременно и двамата. По-добре нека някой друг да дойде с мен.

— Мистър Джими е прав — обади се Мартин. — Аз ще тръгна с него.

— Не, мой млади приятелю — отвърна Джими. — Знам, че момчетата на твоята възраст винаги са готови за подобни приключения. Но може би тази езда ще бъде опасна, а ние сме поели мълчаливото задължение да бдим над тебе, за да те съберем с баща ти здрав и читав.

— Тогава идвам аз! — обади се куцийт Франк.

— Добре, нямам нищо против. Още на времето мистър Франк се е сражавал в Морицбург със слугата и нощния пазач и вероятно сега няма да се изплаши от някакъв си мамут.

— Аз да се изплаша? И през ум няма да ми мине!

— Значи решено. Другите продължават в същата посока, а ние двамата ще се отклоним надясно.

Така и стана. Останалите продължиха прекъснатата езда, докато Джими и Франк започнаха да следват дирята в северна посока.

Понеже на двамата им предстоеше да заобикалят, те пришпориха конете си така, че след кратко време изгубиха из очи спътниците си. По-късно дирята измени посоката си, отклонявайки се на запад, към далечния хълм, тъй че сега Джими и Франк препускаха в същата посока като приятелите си, но, разбира се, бяха отдалечени от тях на половин час път.

До този момент и двамата бяха мълчаливи. Едрококалестият кон на Джими бе отмятал дългите си крака толкова усърдно, че жребецът на Франк се бе видял принуден да полага големи усилия да го следва в

дълбокия пясък. Сега Джими смени измерителния тръс с по-бавен ход и на Франк вече не му беше трудно да не изостава. Общо взето, хората от малкия отряд разговаряха помежду си предимно на английски. Сега обаче двамата немци бяха сами и предпочетоха родния си език.^[6]

— Преди — поде Франк, — когато стана дума за мамута, ти само се пошегува, нали?

— Разбира се.

— И аз веднага си помислих тъй, защото в наше време изобщо няма подобни мамутари.

— Нима си чувал някога за тези допотопни животни?

— Аз ли? И още как! Знаеш ли, учителят от Морицбург, който бе всъщност мой духовен баща, много си го биваше, особено в растителната зоология. Знаеше всички дървета, от бора, та чак до киселеца, а също и всички животни, от огромните морски чудовища, та чак до най-малката бълха. От него научих на времето страшно много неща!

— Радвам се неизказано много — засмя се Дебелия. — Може би ще науча и аз нещо от теб.

— От само себе си се разбира. Тъй например за мамута мога да ти дам най-добрите и компетентни сведения.

— Да не би да си виждал това животно?

— Не, защото по онова време, преди сътворяването на света, изобщо не съм бил записан в регистрите на сегашната полиция. Но учителят беше намерил много неща за мамута в стари ръкописи. Я ми кажи колко голямо си го представяш чудовището?

— Доста по-голямо от слона.

— От слона? Това нищо не е! Когато мамутът се е спъвал в някой камък и е поглеждал надолу, за да го огледа, то този камък най-често е бил някоя египетска пирамида. Представи си само височината на това животно! А когато някой път на върха на опашката му е кацала муха, то той е разбирал това едва след две седмици. Е, представи си сега дължината на подобно създание!

— Бре, да се не види! — каза Джими смаяно. — И с каква точност знаеш всички тези неща!

— Да, да, ако не беше на времето онзи спор за любимата дума на стария Врангел, то аз волю-неволю щях да стигна до лесничейската

академия и после нямаше да има нужда да се скитам из Дивия запад и сиусите да ми осакатяват крака!

— Ах, значи не си роден куц?

Франк отправи към Дебелия поглед, изпълнен с укор.

— Да съм бил роден куц ли? Не, откакто се помня и двата ми крака са били здрави. Но когато на времето отидохме с Бауман в Черните хълмове, за да отворим магазин за нуждите на златотърсачите, тогава за момент ме беше обзела слабост, заради която куцам и до ден-днешен.

— И как се случи всичко това?

— Съвсем ненадейно, както се случва всичко, което не ти е известно предварително. Струва ми се като че ли е било вчера, толкова жив е останал онзи ден пред духовния ми поглед. Звездите блестяха, а гигантските жаби ревяха откъм близкото блато, понеже за съжаление не беше ден, ами нощ. Бауман беше отишъл до форт Фетърман, за да се запаси с нови стоки. Мартин спеше, а негърът Боб, който се беше метнал на коня си, за да събере парите ни от някои длъжници, все още не се беше появил. Само конят му се беше завърнал самотен в родния си дом. На сутринта, куцукайки, го последва и Боб, разнебитен и без пукната пара. Длъжниците ни го изхвърлиха навън, а че после го свалили и от коня на земята. И тъй звездите сияеха на небето, когато на вратата ни се почука. Тук, на Запад, човек трябва да е предпазлив. Ето защо не отворих веднага, ами отвътре попитах кой е. Нека бъда кратък — бяха петима сиуси, които искаха да разменят кожи за барут. Червенокожите казаха, че били вървели цяла нощ и това трогна моето добро саксонско сърце — пуснах ги на влязат.

— Каква непредпазливост!

— Защо? Никога не ме е било страх, а преди да отворя вратата, поставих условието да оставят отвън всичките си оръжия. За тяхна чест трябва да призная, че те добросъвестно изпълниха желанието ми. Разбира се, че ги обслужвах с револвер в ръката, за което те като диваци не можеха да се разсърдят. Наистина направих чудесна сделка: лош барут за хубави боброви кожи. Когато търгуват червенокожи и бели, червенокожите винаги остават излъгани. Вярно, жал ми е за тях, но за съжаление самичък нищо не мога да променя. До вратата висяха три заредени пушки. Когато индсмъните си тръгнаха, последният от тях се спря на прага, обърна се и ме попита дали няма да им дам в

добавка и малко Огнена вода. Е, наистина, забранено е да се дава бренди на индианци, но аз съм си добряк и исках да им услужа. И тъй, обърнах се и се отправих към задния ъгъл, където имаше шише бренди. В мига, когато понечих да се върна с бутилката, видях как човекът грабна една пушка от колчето и изчезна. Разбира се, незабавно оставих шишето, взех следващата карабина и изхвъркнах през вратата навън. Но тъй като твърде бързо бях попаднал от светло на тъмно, не можех веднага да виждам добре. Чух бързи стъпки, а после при оградата се появи светло пламъче. Разнесе се изстрел и получих чувството, сякаш някой ме удари долу в краката. Тогава забелязах червенокожия, който се канеше да прескочи оградата. Вдигнах пушката и натиснах спусъка, но същевременно усетих толкова остра болка под глезена, че колената ми се подгънаха. Куршумът ми отиде на вятъра, а онази пушка изчезна. С голяма мъка се върнах в къщата. Изстрелът на индианеца бе ранил левия ми крак долу под глезена. Едва след месеци можех да стъпвам на крака си, но си останах „Хобъл Франк“. Обаче много добре запомних онзи червенокож. Никога няма да забравя физиономията му и тежко му, ако някога някъде го срещна! Ние, саксонците, сме известни като най-кротките хора измежду всички немци, но нашите национални достойнства в никакъв случай не могат да ни задължат спокойно да гледаме, когато през нощта при блясъка на звездите някой безнаказано ни обира и осакатява с куршум. Струва ми се, че онзи индианец беше от сиу-огелаласите и ако... ама какво ти стана?

Франк сам се прекъсна с този въпрос, понеже Дебелия Джими беше спрял коня си и беше надал вик на изненада. Най-широката част от пясъчната низина бе останала вече зад тях. Тук имаше едно място, където земята бе камениста, и Джими се беше спрял точно там, където скалата отново се губеше в пясъка.

— Какво ми стана ли? — отвърна той. — Та и аз самият бих искал да си задам същия въпрос. Всъщност имам ли все още очи?

От коня си той гледаше смаяно надолу към пясъка. Сега и Франк забеляза какво имаше предвид спътникът му.

— Нима е възможно? — възкликна той. — Изведнъж дирята стана съвършено друга!

— Действително! Първо съвсем приличаше на следа, оставена от слон, а сега пък това са от ясни по-ясни отпечатъци от конски копита.

Животното е индиански кон — няма подкови.

— Ами дали наистина е същата диря?

— Разбира се! Ей там зад нас се появява скалата, но не е поширока от двадесетина стъпки (Стъпка — тук мярка за дължина, равна на около 30 см. Б. пр.]. Отсреща еленската диря стига до нея, но оттук тя излиза като конска следа. Нечувана история!

— Сега много ми се ще да знам какво ли би казал морицбургският учител, ако беше тук!

— Едва ли физиономията му щеше да има по-мъдър израз от нашите!

— Хмм! С твое разрешение физиономията ти не изглежда особено умна, господин Пфеферкорн. Но тази загадка трябва да има някакво разрешение, защото прочутият Архидякон е казал:

„Дайте ми здрава опорна точка във въздуха и ще ви извадя от пантите всяка врата!“

— Искаш да кажеш Архимед!

— Да, но между другото е бил и дякон, защото, когато в събота следобед вражите войници дошли при него, той тъкмо си учел наизуст проповедта за следващия ден и им извикал насреща: „Не ме смущавайте и не вдигайте шум!“ Тогава те го убили. Затова онази точка във въздуха се изгубила.

— Може би ти пак ще я намериш. Но нека преди това да продължим по странната следа!

Конската диря се виждаше все така ясно и след около половин час ги изведе от пясъците на по-твърда земя. Тук растеше трева, тук-там имаше храсти. Веригата от хълмове се простираше наблизко. По нея се изкачваше гъста гора, която започваше долу с отделни дървета, а след това нагоре ставаше все по-гъста и по-гъста. И тук следата се виждаше ясно. Но след известно време почвата отново стана камениста и дирята пак изчезна. Този път и двамата не успяха да открият продължението ѝ.

— Непонятно! — заяви Джими. — В крайна сметка, изглежда, наистина е бил Духът на саваната! А на мен страшно ми се иска да знам как ли изглежда един такъв дух.

— Желанието ви може да бъде изпълнено. Господа, ако обичате, огледайте духа!

Тези думи се разнесоха на немски иззад близкия храсталак, край който се бяха спрели. Надавайки възклицания на уплаха, двамата светкавично се обърнаха. Човекът, който ги беше заговорил, излезе иззад гъсталака, служил му за прикритие.

Той не беше нито много висок, нито много широкоплещест. Загорялото му от слънцето лице бе обрасло с тъмноруса брада. Носеше легинси и ловна риза, чиито шевове бяха украсени с ресни, високи ботуши, кончовите на които бяха изтеглени чак до над коленете, и филцова шапка с широка периферия, под чийто шнур бяха затъкнати връхчета от уши на сива мечка. От широкия колан, изплетен от няколко ремъка, висяха кобурите на два револвера, ловджийски нож и няколко кожени торбички. Изглежда, че целият му колан беше пълен с патрони. От лявото рамо до десния хълбок на този човек бе праметнато ласо, изплетено от няколко ремъка, а на дебела копринена връв около врата му висеше лулата на мира, украсена с кожички от колибри. Главата на лулата беше гравирана с различни индиански символи. В дясната си ръка държеше пушка с къса цев, чийто затвор имаше странна конструкция.

Истинският прериен ловец не дава пет пари за чистота и блясък. Колкото по-одърпан и смаккан вид има, толкова повече приключения е преживял. Той гледа с пренебрежение на всеки, който обръща внимание на външността си. Чисто излъсканата пушка е най-големият ужас за него. Според убежденията му никой уестмън няма време да се занимава с подобни щуротии.

А по този човек всичко изглеждаше тъй чисто, сякаш едва вчера бе напуснал Сент Луис, за да се отправи към Запада. Като че ли пушката му бе излязла от ръцете на оръжейния майстор само преди час. Ботушите му имаха безупречен вид, бяха намазани с мас, а по шпорите му нямаше и следа от ръжда. По дрехите му едва ли можеше да се установи преживяването на някакво премеждие и... ама действително, той дори си беше измил и ръцете! Двамата ловци втренчено го зяпаха и от смайване забравиха да му отговорят.

— Е — продължи непознатият усмихнато, — струва ми се, че искахте да видите Духа на саваната, нали? Ако имате предвид съществото, чиято диря преследвахте, то е застанало пред вас.

— Щура работа! Акълът ми пувидимому веднага спря да работи! — възкликна Франк на родния си език.

— Ах! Саксонец! Нали?

— Дори саксонец по рождение! А във всеки случай вие сте стопроцентов немец, нали?

— Да, имам честта. Ами другият господин?

— И той е от същата красива област. Радостната уплаха му отне способността да говори. Но няма да мине много време и пак ще си развърже езика.

Франк имаше право, защото сега Джими скочи от седлото и подаде ръка на непознатия.

— Възможно ли е? — възкликна той. — Тук, недалеч от Девилс Хед, да срещнеш немец! Човек едва може да го повярва!

— Тогава моята изненада трябва да е двойна, понеже срещам наведнъж двама. И ако не се заблуждавам, вас ви наричат Дебелия Джими, нали?

— Какво? Знаете даже и името ми?

— Срещнеш ли из тези места дебел ловец на такава кранта, подобна на камила, то той сигурно е Джими. Но щом вие сте тук. Дългия Дейви с мулето си не може да е далеч. Или може би се лъжа?

— Не, наистина е наблизо, недалеч от тук на юг, където долината навлиза в планината.

— Аха! Там ли ще лагерувате днес?

— Разбира се. А моят спътник се казва Франк. Франк също бе слязъл от коня. Той подаде ръка на непознатия. Последният го огледа изпитателно, после му кимна и попита:

— А може би самият Хобъл Франк?

— Я виж ти, и моето име ли знаете?

— Забелязах, че куцате, а името ви е Франк. Беше близо до ума да ви задам този въпрос. Живеете заедно с Бауман, Ловеца на мечки, нали?

— Кой ви каза?

— Самият Бауман. Преди доста време бяхме за малко заедно. Къде е той сега? У дома си ли? Струва ми се, че къщата му беше на около четири дена път оттук, нали?

— Точно така. Обаче той не е там. Попаднал е в ръцете на огелаласите и ние тръгнахме на път, за да видим какво можем да направим за него.

— Вие ме плашите! Какво се е случило?

— Недалеч оттук до Девилс Хед. Отвлечли са го към Йелоустоун заедно с петимата му спътници, за да го убият на гроба на Злия огън.

Непознатият наостри уши.

— Сигурно за отмъщение? — попита той.

— Да, разбира се. Чували ли сте някога за Олд Шетърхенд?

— Да, мисля че си спомням това име. — При тези думи по устните му заигра особена усмивка.

— Той е убил Злия огън заедно с други двама сиуси. Огелаласите тръгнали на път, за да посетят трите гроба, и Бауман попаднал в ръцете им.

— Как го научихте?

Франк започна да разказва за Вокаде и за всичко, което се беше случило от появяването на този млад индианец. Непознатият го изслуша много внимателно и сериозно. Само от време на време, когато Хобъл Франк твърде много се увличаше в своя роден диалект, по лицето му пробягваше усмивка. Щом разказът свърши, той каза:

— Желая ви сполука от цялото си сърце. Особено ме интересува младият Мартин Бауман. Може би някой път ще успея да го видя.

— Това може да стане много лесно — обади се Джими. — Необходимо е само да дойдете с нас. Но къде е конят ви?

— Ей тук наблизко. Оставих го само за няколко минути, за да ви огледам, докато минавахте покрай храстите.

— Та нима забелязахте идването ни?

— Разбира се. Видях ви още преди половин час, когато бяхте спрели да се съветвате за чудовищната следа.

— Как? Какво знаете за нея?

— Нищо друго, освен че е моята собствена диря.

— Какво? Вашата ли? По дяволите! Значи вие сте онзи, който ни води за носа.

— Наистина ли се оставихте да ви заблудя? Изпитвам голямо задоволство, че съм успял да скроя такъв номер на един уестмън като Дебелия Джими. Обаче номерът не беше подготвен за вас, а за съвсем други хора.

Дебелия, изглежда, съвсем не знаеше какво да мисли за непознатия. Поклащайки глава, той го огледа от глава до пети, а после зададе въпроса:

— Кой сте вие всъщност?

Другият се разсмя развеселен и отвърна:

— Веднага забелязахте, че съм новак в Далечния запад, нали?

— Да. От пръв поглед личи, че сте grenflsh^[7]. С вашата лъскава пушчица спокойно можете да стреляте по врабци, а дрехите и цялото ви снаряжение са купени сигурно едва преди няколко дена. Несъмнено сте тук с голяма компания — някоя група от неделни ловци. Къде слязохте от влака?

— В Сент Луис.

— Какво? Толкова далеч на изток? Невъзможно! От колко време се намирате тук, в Запада?

— Този път съм от осем месеца.

— Моля ви, не ми се сърдете, но никой няма да ви повярва! Обзалагам се, че сте учител или професор и сте тръгнали на коне с някои ваши другари, за да събирате наоколо растения, камъни и пеперуди. Нека ви дам един добър съвет: незабавно си плюйте на петите! Тази местност не е място за вас! Тук животът виси на косъм не ежечасно, а ежеминутно. Дори и не знаете каква опасност е надвиснала над вас.

— О, знам много добре! Например наблизко лагеруват над четиридесет индианци от племето шошони.

— Heavens! Истина ли е? Сега вече действително не знам какво да мисля за вас!

— Помислете си, че и на тези червенокожи мога също така успешно да скроя някой номер, както го скроих и на вас. Срещал съм се вече с не един добър уестмън, който се е лъгал в преценката си за мене, понеже ме е мерил с тукашния аршин. Елате, моля!

Непознатият се обърна и бавно закрачи навътре между храстите. Двамата го последваха, водейки конете си за юздите. Не след дълго приближиха великолепен бор, висок може би повече от тридесет метра — една голяма рядкост за тези дървета. До него стоеше кон, чудесен вран жребец с червени ноздри и дълга грива, накъдрена на темето му по онзи начин, който сред индианците е сигурен признак за превъзходни качества. Седлото и оглавника бяха изработени по индиански маниер. Зад седлото беше закрепена гумирана мушама. От единия от кобурите на седлото се подаваше калъф на далекоглед. На земята лежеше тежък двуцевен мечкоубиец. Щом Джими съзря тази пушка, той направи няколко бързи крачки, вдигна я, огледа я и извика:

— Тази пушка е... тя е... ах, никога не съм я виждал досега, но веднага я разпознах! Този мечкоубиец и Сребърната карабина на вождата на апачите Винету са най-прочутите пушки на Запада. Мечкоубиецът е собственост на...

Той замлъкна и втренчи смаяния си поглед в собственика на пушката. После продължи:

— Мечкоубиецът е ваш, а карабината в ръката ви съвсем не е някоя детска пушчица, а една от малкото карабини „Хенри“, които казват, че съществували. Франк, Франк, знаеш ли кой е този човек?

— Не. Не съм чел нито кръщелното му свидетелство, нито пък медицинското му удостоверение за ваксинация.

— Слушай, я остави тези шеги! През теб стои Олд Шетърхенд!

— Олд Шет... — Куция Франк направи бързо няколко крачки назад. — Бре, да се не види! — едва изрече той. — Олд Шетърхенд! Но аз си го представях съвсем иначе!

— Аз също!

— А как си го представяхте, господа? — попита усмихнато ловецът.

— Висок и широкоплещест като колоса Вар^[8]! — отговори начетеният Хобъл Франк.

— Да, с великанска фигура — подкрепи го Дебелия.

— Тогава виждате ли, че славата ми е по-голяма от моята личност. Онова, което се разказва за някого край първия лагерен огън, се преувеличава тройно край втория, а край третия се раздува шесткратно. Така се стига дотам да считат някого за истинско чудо.

— Но онова, което се говори за вас, е...

— Ах! Оставете това! — прекъсна го той набързо. — Нека по-добре ви разкажа по какъв начин оставих безформените отпечатьци! Разгледайте тези четири дебели кръга, изплетени от тръстика и снабдени с ремъци и токи! Изработих ги вчера в свободното си време, за да заблудя днес евентуалните си преследвачи. Сложат ли се на копитата на коня, тогава особено в песъчлива почва той оставя такава диря, която би могла да се вземе за следа от слон. Но те затрудняват ездата, а и не траят много дълго.

— Чудо и половина! — смаяно каза Франк. — Сега най-последна умствената ми тъмнота се разсейва! Значи това са копита за създаване

на главоблъсканица за другите! Какво ли би казал учителят от Морицбург!

— Нямам честта да познавам този господин, но имах удоволствието да ви заблудя вас двамата. На каменистото място не можеше да останат следи. Ето защо там слязох и свалих тръстиките „обувки“ на коня си, за да не пречат на бързината на ездата ми. Взех тези предпазни мерки, защото различни признаци ме накараха да си извадя заключение за присъствието на враждебно настроени индианци. И предположенията ми се потвърдиха, щом стигнах до този бор.

— Има ли наоколо следи от индианци?

— Не. Дървото обозначава мястото, където днес ще се срещна с Винету и...

— Винету? — прекъсна го Джими. — Тук ли е вождът на апачите?

— Да. Моят приятел е пристигнал преди мен и ми е оставил знак, че още днес ще се върне. Не знам къде е отишъл междувременно. Сигурно иска тайно да се промъкне до шошоните.

— Винету знае ли за тяхното присъствие?

— Самият той ми съобщава за тях. С ножа си е издълбал знаци в кората на дървото. Научих, че е бил тук и пак ще дойде и че наблизо се намират четиридесет шошони. За останалото трябва да изчакам тук.

— И вие ще останете на това място?

— Да, докато дойде Винету. После ще посетим с него вашия лагер. Вярно, че двамата имаме друга цел, но ако той се съгласи, аз съм готов за тръгна с вас към Йелоустоун.

— Ще дойдете с нас? — попита Джими безкрайно зарадван. — В такъв случай бих могъл да се закълна, че ще освободим пленниците.

— Без излишна самоувереност! Аз съм...

Олд Шетърхенд млъкна, защото Франк беше надал приглушен предупредителен вик. Той посочи с ръка между храстите към пясъчната равнина, където отстрани се беше появил конен отряд от индианци.

— Качвайте се веднага на конете и бързо при вашите хора! — посъветва ги Олд Шетърхенд. — Все още не са ви забелязали. Ще ви последвам по-късно.

— Но те ще видят следите ни! — каза Джими и незабавно се метна на седлото.

— Тръгвайте, тръгвайте! Това е единственото спасение за вас!

— Но нали ще ви открият!

— Не се грижете за мен! Напред, напред!

И двамата бяха вече на седлата и препуснаха в галоп. Олд Шетърхенд хвърли наоколо изпитателен поглед. Джими и Франк не бяха оставили никакви следи по каменистия участък. В началото си широк, а после стеснявайки се все повече, той се изкачваше нагоре по стръмния планински склон и се губеше сред гъстите борове. Ловецът закачи карабината „Хенри“ на седлото, нарами мечкоубиеца и каза на коня си една-единствена дума от езика на апачите: „Пенийл — Ела!“

И щом започна да изкачва стръмния откос с широки пъргави крачки колкото му бе възможно по-бързо, жребецът го последва също като куче. Човек не би повярвал, че е във възможностите на един кон да се изкатери по тази височина, но въпреки това след кратко напрежение на силите и двамата се озоваха горе под клоните на дърветата. Ловецът сложи дланта си на врата на животното: „Ди-ил-хуш! — Легни!“ Жребецът веднага легна и остана неподвижен.

Шошоните забелязаха дирята. Тръгнаха по нея и бързо се приближиха.

Макар че от изчезването на двамата немци бяха изминали една-две минути, индианците се намираха вече при бора. Неколцина от тях скочиха на земята, за да потърсят изгубилите се следи.

— Сагач, сагач, миони, миони — тук, тук, натам, натам! — извика един от тях. Беше намерил каквото бе търсил. Но изглежда, не забеляза обстоятелството, че сега липсваше една от конските дири. Червенокожите изчезнаха. От скривалището си Олд Шетърхенд долови как те в галон последваха двамата бегълци.

Но ето че конят му издаде тихо пръхтене — сигурен знак, че искаше да обърне внимание на господаря си върху нещо. Животното го погледна с големите си умни очи, а после обърна глава в посока към върха на планината. Ловецът взе карабината си в ръка, коленичи, готов за стрелба, и отправи острия си поглед нагоре. На това място дърветата растяха толкова нагъсто, че не можеше да се вижда надалеч. Но скоро той отново свали карабината си. Гледайки нагоре, под най-ниските клони бе съзрял чифт мокасини, украсени с бодлите на бодливо

свинче, и разбра, че човекът, носещ тези обувки, беше неговият най-добър приятел.

---

[1] Една английска миля е равна на 1853 м. Б. пр. ↑

[2] (англ.) — възклицание на удивление, почуда. Б. пр. ↑

[3] Световноизвестен цирк по онова време. Б. пр. ↑

[4] (англ.) — възклицание, изразяващо неодобрение, досада. Б. пр. ↑

[5] (англ.) — лудост, щуротия. Б. пр. ↑

[6] Горната забележка се явява необходима в немския текст, понеже в тези случаи Франк си служи с елементи от саксонския диалект. Б. пр. ↑

[7] (англ.) — в случая означава „новак“, „зелен“ човек. Б. нем. изд. ↑

[8] Известен немски пълководец. Б. пр. ↑

5. ГЛАВА ВИНЕТУ

Приближаващият се човек бе облечен също като Олд Шетърхенд, само че носеше мокасини вместо ботуши с високи кончови. Нямаше и шапка. Дългата му гъста черна коса бе подредена във висока шлемовидна прическа и бе преплетена с кожата на гърмяща змия. Нито едно орлово перо не украсяваше индианската му фигура. Този мъж не се нуждаеше от подобно отличие, за да разпознаят хората в него вождата и да отдадат необходимата почит. На врата си носеше своя амулет, лулата на мира и тройната огърлица от мечи нокти, символа на победата, извоюван с риск за живота. Ръката му държеше двуцевна пушка, чиито дървени части бяха нагъсто обковани със сребърни гвоздеи. Това беше прочутата Сребърна карабина, чийто куршум никога не пропускаше целта си. Чертите на сериозното му мъжествено красиво лице можеха да се нарекат почти римски. Скулите му изпъкваха едва-едва, а кожата му имаше матов светлокафяв цвят с лек бронзов оттенък.

Беше Винету, вождът на апачите, най-прекрасният и най-великият измежду индианците. Името му се разнасяше във всеки блокхауз и край всеки лагерен огън. Справедлив, умен, верен, храбър до безумие, без коварни помисли, приятел и закрилник на всички хора, нуждаещи се от помощ, независимо дали цветът на кожата им е червен или бял — така бе известен той надлъж и нашир из целите Съединени щати, та дори и извън техните предели.

Олд Шетърхенд бе станал от земята. Накани се да заговори, обаче с едно движение на ръката си Винету го подкани да мълчи. Втори знак на апача го накара да се послуша.

Отдалеч долитаха еднообразни звуци. Те бързо приближаваха. Бяха минорни тонове в такт четири осми — първите две осмини върху малката терца, а следващата четвъртина — върху прима; звучеше почти като до-до-ла, до-до-ла. В този момент върху високата квинта прозвуча рязък възторжен тон.

Сега двамата доловиха силен конски тропот и вече можеха да разберат и онова, което се пееше. Беше само една-единствена дума: „Тсо-икво, тсо-икво!“ Това означава скалп. Олд Шетърхенд не можеше повече да се съмнява, че двамата немци не се бяха изплъзнали.

Шошоните преминаха на конете си покрай тях по индианския маниер — едни след друг. Но в средата бяха поставили пленниците си. Двамата ловци бяха обезоръжени и вързани с ласа за конете си. Те не издадоха нито с един поглед, че наблизо имат скрит съюзник. Скоро отрядът изчезна. Кратко време след това все още се чуваше монотонното „тсо-икво, тсо-икво“, а после настана тишина.

Винету се обърна и мълчаливо се отдалечи. Белият ловец зачака. След около десетина минути апачът се върна, водейки за юздата жребеца си, който по раса и цвят приличаше на жребеца на Олд Шетърхенд. Казваше се Илчи^[1] и беше брат на врания жребец Хататитла^[2] на Олд Шетърхенд. На времето Винету му го беше подарил. Почти непонятно бе как можеше животното с такава сигурност да върви сред гъстата гора по толкова стръмния скат. Сега белият попита:

— Вождът на апачите е открил мястото, където бивакуват воините на шошоните, нали?

— Винету проследи дирята им — отвърна индианецът. — Те са яздили нагоре по сухото речно корито, по което преди много време водата от планините се е стичала в Кървавото езеро. После следата им извива наляво, прехвърля хребета и води в една котловина, където са опънали шатрите си.

— Обикновени вигвами ли са?

— Не, военни са! Предводителят им е Ойтка-петай^[3]. Винету видя отдалеч лицето му и го разпозна по трите белега на бузата.

— И какво реши моят брат?

— Винету нямаше намерение да се показва на шошоните. Той не се страхува от тях, но тъй като са тръгнали по бойната пътека, започването на сражение щеше да бъде неизбежно. А на Винету не му се иска да убива никой от тях, понеже не са му сторили нищо лошо. Но ето че сега са пленили двамата бледолики.

Моят брат Шарли иска да ги освободи, така че Винету все пак ще се види принуден да се бие с шошоните.

Ето с каква голяма сигурност говореше апачът за мислите и намеренията на своя приятел, а Олд Шетърхенд намираше всичко това за толкова естествено, че изобщо не направи каквато и да било забележка, а само се осведоми:

— Досети ли се моят брат кои са бледоликите?

— Винету видя фигурата на дебелия и знае, че този човек е Джими Петатше, Дебелия Джими. Другият куцаше, когато слезе от коня. Жребецът му бе толкова свеж, а дрехите му така нови и запазени, че не е възможно този дребосък да се намира от дълго на седлото. Значи не живее далеч оттук и затова навярно е Индаагуан-хишгулденчу, когото бледоликите наричат Хобъл Франк. Той е приятелят на Ловеца на мечки.

Апачите нямат специална дума за „куцам“. Четирите думи на вожда означаваха: „Човекът, който ходи зле.“

— Моят червенокож брат е отгатнал имената на двамата ловци — потвърди Олд Шетърхенд. — Видял е Хобъл Франк как куца. Следователно Винету е бил наблизо, когато разговарях с тях.

— Да. Винету се промъкна до лагера на шошоните и видя, че един техен отряд тръгна на път в посока на Кървавото езеро. Тъй като знаеше, че неговият бял брат ще се отправи натам, той прехвърли височините и през гората се насочи право към дървото на нашата среща. Накрая Илчи започна да му пречи и не можеше да се движи достатъчно бързо напред, за да предупреди навреме своя брат. Ето защо той го остави и продължи да се промъква пеша. Ей тук отгоре Винету видя долу да стоят Олд Шетърхенд и двамата бледолики. Винету предполага, че двамата бели не са дошли сами при Кървавото езеро и Девилс Хед. Сигурно са се натъкнали на следите на Олд Шетърхенд и са се отделили от спътниците си, за да проследят дирята на известно разстояние.

Тези думи бяха ново доказателство за необикновената му проникателност. Олд Шетърхенд му разказа накратко, след което той каза:

— Уф! Тогава сиуските кучета напразно са се отправили на път. Ще разберат, че Олд Шетърхенд и Винету не могат да гледат безразлично как Ловеца на мечки умира на кола на мъченията. Днес ще освободим Дебелия и Куция, а после заедно с тях и другарите им ще потеглим нагоре към То-енг-ли Тлитсу^[4].

— Моят червенокож брат отгатна желанието ми. Ние не сме дошли в тази местност, за да проливаме кръвта на червенокожите мъже. Но няма и да допуснем това жертвоприношение на невинни хора на гроба на сиу-огелаласите. Нека Винету ме последва при онези, които са тръгнали на път, за да ги спасят!

Те поведоха конете си надолу по стръмния скат, после ги възседнаха и препуснаха в същата посока, в която бяха поели преди малко Джими и Франк по време на неуспешното си бягство.

Скоро щеше да се стъмни. Затова двамата накараха животните да препуснат в пълен галоп. Не след дълго достигнаха мястото, където шошоните бяха догонили бегълците. Поспряха за малко, за да огледат следите. Винету се обади:

— Изобщо не е имало борба.

— Не. Ако двамата ловци се бяха защитавали, сигурно нямаше да попаднат в плен у шошоните здрави и читави. Били са достатъчно умни да разберат, че една схватка би им донесла само вреда, и са предпочели доброволно да се предадат.

Винету направи едно от своите особени, силно изразителни движения с ръка и каза:

— Храбростта краси мъжа, но чрез съобразителност той може да победи повече неприятели, отколкото с томахока.

Продължиха да яздят право на юг в полите на планинската верига, отдясно на низина от някогашно езеро.

— Измисли ли вече моят брат някакъв план за освобождаването на двамата бели? — попита Олд Шетърхенд.

— Винету не се нуждае от план. Той ще се върне при шошоните и ще им отмъкне пленниците. Индианците змии доказаха, че нямат мозък в главите си.

Олд Шетърхенд веднага разбра какво искаше да каже вождът.

— Да — обади се той. — Никой от тях не си и помисли, че белите ловци не се намират тук сами. Иначе несъмнено щяха да изпратят няколко разузнавача. Следователно си имаме работа с хора, от чиято разсъдливост няма защо да се страхуваме. Ако Ойтка-петай беше заедно с този отряд, сигурно щеше да остави няколко съгледвача.

— Но те нямаше да открият нищо, защото Винету и Олд Шетърхенд щяха да привлекат вниманието на тези мъже върху себе си и щяха да ги заблудят.

Сега те достигнаха онова място, където клисурата се врязваше в планината точно в западна посока. Там откриха следите на търсените от тях хора, но вече беше станало толкова тъмно, че отпечатъците не можеха ясно да се различават. Завиха надясно по дирята.

Клисурата беше доста широка и лесно достъпна, тъй че въпреки тъмнината двамата ездаци бързо напредваха. Понеже конете не бяха подковани, стъпките им по меката земя бяха така тихи, че можеха да бъдат чути само в непосредствена близост.

Изведнъж им се стори, че вляво се разклонява тясна странична клисура. Спряха конете си. Дали четиримата, които търсеха, не се канеха да бивакуват в нея?

Докато стояха така неподвижно, враният жребец на Винету започна тихо да рови земята и издаде онова многозначително пръхтене, което винаги бе сигурен знак, че е надушил нещо непознато, а може би и някакъв враг.

— На прав път сме — обади се Олд Шетърхенд. — Да завием наляво. Илчи иска да ни каже, че там има някой.

Яздиха бавно напред около десетина минути, после клисурата измени посоката си и щом завоят остана зад гърба им, те забелязаха на около стотина крачки огън. На това място клисурата се разширяваше и по образуването от нея свободно пространство растяха дървета, а в средата от земята бликаше изворче, чиито води скоро отново се губеха по песъчливото дъно.

Около извора дърветата се бяха отдръпнали назад, така че образуваха малка полянка, на която гореше огънят. Забелязаха край него трима души, но не можеха да различат чертите на лицата им, защото разстоянието бе твърде голямо.

— Само трима са, а ние търсим четирима — каза Винету. — Нека първо разберем с кого си имаме работа, преди да издадем присъствието си!

Слязоха от конете.

— Излишно е да ходим двамата, ще ида аз — обади се Олд Шетърхенд.

— Добре! Винету ще чака.

Той взе юздите на конете в ръка и се приближи с тях колкото може по-плътно до скалистата стена. Олд Шетърхенд започна да се промъква предпазливо напред, докато достигна дърветата, после

запълзя от един ствол до друг, докато най-сетне залегна зад последното дърво и вече можеше най-спокойно да наблюдава и тримата. Чуваха се дори и думите им.

Бяха Дългия Дейви, Вокаде и Мартин Бауман. Боб, негърът, липсваше. Добрият чернокож беше въодушевен от това авантюристично пътуване и се чувстваше страшно важен. Затова след вечеря бе станал от място си край огъня и беше заявил, че щял да бди над безопасността на своя млад масса и на останалите „масери“. Напразни бяха усилията на Дейви да му обясни, че това сега съвсем не бе наложително.

Но вместо да охранява входа на клисурата, откъдето по всяка вероятност можеше да ги застраши някаква опасност. Боб усърдно пълзеше насам-натам и разузнаваше точно в противоположната посока. След като не откри там нищо подозрително, той се завърна при огъня тъкмо в онзи миг, в който Олд Шетърхенд се добра до дървото, но не седна на мястото си, а продължи нататък.

— Боб — предупреди го Дейви, — остани тук! Каква ни е ползата от това пълзене наоколо! Съвсем сигурно е, че насам няма никакви индианци.

— Как може масса Дейви знае това! — отвърна Боб. — Индсмен възможно бъде навсякъде, наляво, надясно, отсам, отвъд, горе, долу, отпред, отзад...

— И във въображението ти! — засмя се Дългия.

— Нека масса смее. Боб знаят свой дълг. Масер Боб съм велик и прочут уестмън. Той не грешим. Ако индсмен дойде, масер Боб веднага убият на място.

Той беше открил един млад изсъхнал бор и грамадните му лапи стискаха стеблото, дебело може би 20–30 сантиметра. С това оръжие се чувстваше по-сигурен, отколкото с пушка в ръка. Сега той бавно и тържествено се отдалечи в противоположната посока. Тъй като се беше отправил точно към мястото, където се намираше Винету, имаше голяма вероятност да последва някоя малка сцена. Ето защо Олд Шетърхенд продължи да се крие зад дървото.

И не се излъга в очакванията си. Негърът се приближаваше към споменатото място. Отдавна е известно, че индианските коне не се сприятеляват лесно с негри, причината за което трябва да се търси в острата миризма на потта на чернокожите. Двата врани жребеца

надушиха Боб отдалече и станаха неспокойни. Винету беше забелязал тъмния цвят на приближаващия се човек и тъй като бе чул от Олд Шетърхенд, че при търсените от тях хора има негър, вече не се съмняваше, че пред него се намират приятели. Затова той не предприе никакви враждебни действия, а спокойно изчака чернокожият да се приближи.

Единият от конете изпръхтя. Боб го чу. Спря се и наостри уши. Повторното пръхтене го убеди, че нещо не е в ред.

— Кой са там? — извика той. Никакъв отговор.

— Боб пита кой са там! Ако не отговори, масер Боб убият кой там!

Отново никакъв отговор.

— Е, тогава трябва умре всички, кой са там!

Негърът вдигна огромната тояга и се приближи. Жребецът на Винету настръхна, очите му засвяткаха. Изправи се на задните си крака и с предните копита посегна да удари Боб. Чернокожият съзря пред себе си някаква великанска фигура. Забеляза искрящите очи и дочу заплашителното пръхтене. Едното от копитата профуча покрай главата му и при спускането си на земята, конят го събори далеч настрани.

Иначе Боб беше храбрец, но да се залавя с подобен противник му се стори все пак твърде опасно. Той захвърли бора и побягна, крещейки с всички сили:

— Woe to me! Help, help, help!^[5] Той иска убие масер Боб! Той иска погълне масер Боб! Help, help, help! Тримата край огъня скочиха на крака.

— Какво има? — попита Дейви.

— A giant, великан, призрак, някакъв дух иска удушат масер Боб!

— Глупости! Къде?

— Там, край скала се намират!

— Не карай хората да ти се смеят, Черньо! Няма призраци!

— Масер Боб ги видял!

— Сигурно е била някоя скала с особена форма.

— Не, не било скала!

— Или дърво!

— И дърво не било. Било живо!

— Заблудил си се.

— Масер Боб не се заблуждавам. Призрак толкоз голям, толкоз, толкоз! — При тези думи той протегна и двете си ръце колкото можеше по-високо над главата си. — Имал очи кат огън, разтворил широко уста кат дракон и тъй духнал масер Боб, че той паднал. Масер Боб видял голяма брада, ей толкоз голяма, толкоз дълга!

Във всеки случай въпреки тъмнината той беше забелязал дългата грива на жребеца и я беше помислил за брадата на великана.

— Ти не си на себе си! — не отстъпваше Дейви.

— О, масер Боб на себе, много на себе! Той знаят какво видял. Нека само масса Дейви отидат там и също разгледат!

— Е, нека видим тогава какъв ли предмет този Черньо е взел за великан или призрак!

Той се намери да тръгне. Но ето че зад него се разнесе глас:

— Останете си тук, мистър Дейви! Не става въпрос за призрак.

Дългия светкавично се обърна и прилепи карабината до бузата си. В същия миг и Вокаде приготви пушката си за стрелба, а Мартин Бауман се прицели със своето оръжие. И трите цеви бяха насочени към Олд Шетърхенд, който се беше изправил и бе излязъл иззад дървото.

— Good evening!^[6] Поставете пушката си настрана, мешърс! Идвам като приятел и ви нося поздрав от Дебелия Джими и Хобъл Франк.

Дългия Дейви свали карабината си, а останалите също последваха примера му.

— Носите ни поздрав от тях ли? — попита той учудено. — Значи сте ги срещнали?

— Да, естествено, и то долу край Кървавото езеро, където ги беше отвела слонската диря.

— Това е вярно. А те откриха ли какъв е бил този слон?

— Да, моят кон.

— Zounds!^[7] Сър, нима той е дюстабанлия с толкова огромни крака?

— Не, напротив, има много изящни копита. Но на тях бяха поставени тръстикови „обувки“, за да заблудя неприятелски настроени червенокожи.

Дългия веднага схвана за какво ставаше въпрос.

— Ах, колко умно! Този непознат мистър слага на коня си слонски стъпала, та да заблуди хората, които видят следата! Човече,

тази мисъл е много добра! Тя е толкова превъзходна, сякаш е моя!

— Да, Дългия Дейви винаги има най-хубавите мисли измежду всички ловци, които яздят и ходят между двата океани!

— Не се подигравайте, сър! Сигурно е, че съм поне толкова умен, колкото и вие. Ясно ли е?

При тези думи изпълненият с пренебрежение поглед на Дейви се плъзна бързо по чистите дрехи и излъсканите оръжия на Олд Шетърхенд.

— Не се и съмнявам — гласеше отговорът, — и понеже сте толкова умен, сигурно ще можете да ми кажете какъв призрак е видял вашият Боб.

— Ще изям цялата торба с куршуми за карабина, и то без прясно масло и сол, ако не е бил вашият кон.

— Струва ми се, че отгатнахте доста точно.

— Не е необходимо да си бил гимназист като Дебелия Джими, та да отгатнеш подобно нещо. Но я ми кажете къде всъщност се намира това човече и къде е Франк? Защо сте дошли сам?

— Защото са възпрепятствани да дойдат самите те. Един отряд шошони ги покани на вечеря.

Дългия направи движение, изразяващо уплаха.

— Heavens! Да не би да искате да кажете, че са ги пленили?

— Да, бяха нападнати и отвлечени.

— От шошоните? Пленени? Отвлечени? Няма да търпим подобно нещо! Вокаде, Мартин, Боб, бързо на конете! Трябва да препуснем подир шошоните!

— Stop^[8], сър! — предупреди го Олд Шетърхенд. — Знаете ли къде да търсите шошоните?

— Не. Но се надявам, че вие ще можете да ни кажете!

— А какъв е броят на воините им?

— Воините ли? Да не мислите, че ще взема да броя воините, когато става въпрос да измъкна от беда моя Дебел Джими? И двама да са, и сто да са, все ми е едно — трябва да го отървем!

— Тогава почакайте поне малко, преди да ги нападнете! Струва ми се, че преди това има да си кажем някои неща. Аз не съм сам. Ето че идва и моят приятел, който също би искал да ви поздрави с едно „добър вечер“.

Винету беше забелязал, че Олд Шетърхенд говори с мъжете. Затова сега се приближаваше заедно с конете. Вярно, че Дългия Дейви бе изненадан да види червенокож в компанията на бял, но, изглежда, не счете, че заслужава да му се обръща особено внимание, понеже каза:

— Някакъв червенокож! И също тъй грижливо издокаран като вас. Всъщност вие, изглежда, не сте някой уестмън, а?

— Не, всъщност не. И това отгатнахте веднага.

— Така си и мислех! А този индианец е сигурно някой от уседналите червенокожи, получили няколко педи земя като подарък от Белия баща^[9] във Вашингтон.

— Тук се излъгахте вече, сър!

— Едва ли.

— Съвсем сигурно. Моят приятел не е човек, който би приел земя от президента на Съединените щати. Напротив, той би...

Ловецът бе прекъснат от Вокаде, издал вик на радостно удивление. Младият индианец се бе приближил до Винету и бе забелязал пушката в ръката му.

— Уф, уф! — извика той. — Мацакан-маца-ска — Сребърната карабина!

Дългия поне толкова разбираше езика на сиусите, че се досети както искаше да каже Вокаде.

— Сребърната карабина ли? — попита той. — Къде е? Ах, ето я, наистина!

— Това е Мацакан-маца-ска — повтори Вокаде. — Значи този червенокож воин е Винету, великият вожд на апачите!

— Lack-a-day!^[10] — възкликна Дългия. — Но щом този червенокож джентълмен действително е Винету, тогава би трябвало...

Дейви замлъкна по средата на изречението си. Беше му дошла някаква мисъл, от която забрави да си затвори устата. Той зяпна втренчено Олд Шетърхенд, после плесна с ръце, направи скок във въздуха и най-сетне продължи:

— Е, тогава съм направил наистина голям гаф, по-голям от някой възрастен слон! Щом този индианец е Винету, тогава вие не сте никой друг, а самият Олд Шетърхенд, понеже те двамата са също тъй неразделни, както Дебелия Джими и аз. И така, кажете, сър, вярно ли е?

— Да, не сте се излъгали.

— Тогава ми се иска от радост да смъкна всички звезди от небето и да ги окача по дърветата, за да ознаменуваме с празнично осветление вечерта, когато се запознавам с вас! Добре дошли, мешърс, добре дошли край нашия лагерен огън! И извинете ни за глупостта!

Дейви протегна двете си ръце към тях и с въодушевление стисна дланите им. Боб, негърът, не каза изобщо нито дума. Срамуваше се, че беше взел някакъв кон за призрак. Вокаде се беше отдръпнал чак до дърветата и с възхищение в очите оглеждаше двамата новодошли — неговата младост му повеляваше такава въздържаност. И Мартин Бауман наблюдаваше много внимателно двамата мъже, за чиито подвизи бе слушал да се говори толкова често. Само че не беше застанал толкова надалеч като младия индианец. Но и той почувства, че пред него се бяха изправили двама души, достойни за подражание, а неговото съкровено желание бе ревностно да следва примера им.

Винету прие ръкостискането на Дейви. Останалите трима той поздрави само с кимване. Това отговаряше просто на сериозния му характер. Но Олд Шетърхенд, който беше по-весел и общителен, им подаде поред десницата си. Вокаде я пое и го увери с тих глас:

— Вокаде с удоволствие ще даде живота си за Олд Шетърхенд! Хау!

След тази размяна на поздрави Олд Шетърхенд и Винету също седнаха край огъня. Белият ловец започна да разказва. Апачът не пророни нито дума. Обаче той свали лулата си и я натъпка с тютюн. За радост на Дългия Дейви това предвещаваше, че Винету се кани да изпусне с тях калюмета в знак на приятелство. Предположението му се потвърди, защото в края на разказа си Олд Шетърхенд заяви, че двамата с Винету щели още днес да освободят Джими и Франк, а после щели да тръгнат с тях нагоре към Йелоустоун Ривър.

Това обещание бе подкрепено най-тържествено чрез изпушването на лулата на мира.

Дългия Дейви се беше ядосал много, като разбра, че шошоните са пленили неговия Джими, а Мартин силно се тревожеше за Хобъл Франк. И двамата бяха готови да рискуват живота си за освобождаването им и настояваха незабавно да тръгнат на път.

Останалите се съгласиха. С най-голямата възможна бързина шестимата се отправиха обратно по същия път, по който бяха дошли —

спуснаха се надолу по двете клисури. От изхода на главната клисура те свиха наляво в посока на север. Не бяха изминали голямо разстояние, когато Винету спря коня си. Другите веднага последваха примера му.

— Винету ще продължи да язди сам напред — заяви той. — Нека моите братя ме следват само ходом и избягват какъвто и да било шум. Ще правят всичко, което им нареди Олд Шетърхенд.

Той слезе на земята и известно време се занимава с копитата на коня си. После отново го яхна и подкара. Стъпките му прозвучаха толкова тихо и глухо, сякаш някой удряше с юмрук по земята. Останалите го последваха малко по-бавно.

— Какво направи Винету? — попита Дейви.

— Не видяхте ли как му подадох тръстиковите „обувки“, докато яздехме един до друг? — отвърна Олд Шетърхенд. — Сложи ги на своя жребец, за да не го чуят, а и той самият да може да чува по-добре.

— Какво му е дошло на ум?

— Шошоните, пленили вашите спътници, не се досетиха, че не е изключено двамата бели да имат нейде наблизо приятели. Обаче Смелия бик, вождът, е по-умен и по-предпазлив от воините си. Той ще си каже, че двама ловци няма да се осмелят да навлязат сами в тази опасна местност, и е възможно допълнително да изпрати съгледвачи.

— Ха! Това би било безполезно начинание. Как ли ще ни открият в подобна тъмнина? Те не знаят къде се намираме и не могат да видят следите ни.

— Мистър Дейви, вашето име минава за име на добър уестмън, ето защо не мога да не се учудя на думите ви. Намираме се сред ловните полета и пасищата на шошоните. Следователно местността им е добре позната.

— Естествено.

— Е, направете си следващото заключение! Нима предпазливи ловци биха бивакували на открито тук сред пясъците на някогашното езеро?

— В никакъв случай. Ще навлязат в планината.

— Значи ще нощуват в някоя долина или клисура. Но обиколете ако щете цялата местност, пак няма да намерите друг пролом в планината освен коритото на пресъхналият поток, по което са вървели шошоните и където вие се бяхте настанили да лагерувате. Следователно само там трябва да бъдете търсени.

— Дявол да го вземе! Прав сте, сър!

— Но има и още нещо. Спътниците се разделят само за съвсем кратко време в местности като тази. От това следва, че не може да се намирате далеч от Джими и Франк. Значи бивакът ви несъмнено се намира недалеч оттук в клисурата, а тъй като там има и странични клисури, които всеки разумен уестмън ще предпочете пред главната клисура като място за нощуване, шошоните ще знаят много добре приблизителното място на вашия лагер. Но това е известно на Винету. Ето защо той избърза напред, за да предотврати откриването ни от предполагаемите съгледвачи.

Дейви изръмжа полувисоко под носа си, а после рече:

— Дотук добре, сър! Но все пак начинанието на апача ми се струва доста безнадеждно. Та как ще му се удаде да забележи евентуални съгледвачи в тази тъмнина, и то без те да го видят или поне чуят?

— Не бива да задавате подобни въпроси, когато става въпрос за Винету. Първо, той има отличен кон, великолепно дресиран. Така например при входа на страничната клисура той недвусмислено ни показва, че се намирате в нея. И сега още отдалече ще предупреди господаря си за приближаването на всяко друго живо същество, още повече че Винету язди срещу вятъра. Второ, вие просто не познавате апача. Сетивата му са изострени като сетивата на дивите животни, а онова, което те не могат да му подскажат, той ще забележи благодарение (нека го наречем така) на онова своеобразно шесто чувство, което притежават само хората, отрасли от деца в дивите гори и планини. То е особен вид предчувствие, особен вид инстинкт, на който Винету може да разчита със същата сигурност, с която разчита и на очите си.

— Хмм, и у мен има нещичко от този инстинкт.

— И аз го имам. Но в това отношение не можем да се сравняваме с Винету. Не бива да забравяте също така, че неговият кон е „обут“, докато шошоните, ако наистина неколцина от тях се отправят насам, едва ли ще са в състояние да избягват силния конски тропот. Те ще продължат да се промъкват пеша едва когато навлязат в клисурата.

— Хмм, след като обяснихте всичко това по такъв начин, човек не може да не се съгласи с вас. Откровено ще ви кажа, че доста съм видял и патил и съм скроявал номера на не един хитрец. Затова винаги

съм мислил, че съм голям умник. Но сега ме карате да се срамувам. Винету каза преди малко да се подчиняваме на разпоредбите ви и при тези думи нещо започна леко да ме човърка отвътре. Сега обаче признавам, че е имал право. Вие двамата ни превъзхождате неимоверно много и в бъдеще с удоволствие ще гледаме на вас като на наш предводител.

— Винету съвсем не е имал предвид това. Нямам намерение да си присвоявам никакви особени права. Всеки ще подпомага останалите със своите дарби и своя опит и никой няма да предприема нещо без съгласието на другите. Така трябва да бъде, така и ще постъпваме!

— Well! Все ще я оправим някак си. Но, сър, какво ще правим, ако срещнем разузнавачи? Ще ги пречукаме, нали?

— Не. Знаете, че човешката кръв е много скъпоценна течност. Винету и Олд Шетърхенд не са пролели досега нито една-единствена капка от нея, без да е било абсолютно необходимо. Аз съм приятел на индианците и знам причините, които отново и отново ги принуждават да защитават законните си права до последва капка кръв. Червенокожият води отчаяна борба. Осъден е да загине. Но всеки индиански череп, изровен по-късно при разораването на нивите, ще крещи безмълвни обвинения. Щадя индианците дори когато се държат към мене враждебно, понеже знам, че други ги принуждават на подобно поведение. Ето защо и сега нямам намерение да извършвам убийство.

— Но как мислите да обезвредим шпионите, без да ги убием? Натъкнат ли се на нас, неизбежно ще има схватка. Те ще се защищават с пушка, томахок и нож...

— Ами! Изчакайте! Ние ще... тихо, струва ми се, че апачът се връща!

В следващия миг Винету се появи пред тях, без да са го чули.

— Двама разузнавачи! — съобщи той кратко.

— Добре! — отвърна Олд Шетърхенд. — Винету, Дейви и аз оставаме тук. Другите бързо ще се отправят с конете си към откритите пясъци. Ще вземат и нашите и ще чакат, докато ги повикаме.

Той скочи на земята и Дейви го последва. Винету беше предал вече юздите на своя Илчи в ръцете на Вокаде. Пушките бяха вързани за седлата на животните. За няколко секунди другите трима изчезнаха.

— Какво ще правим сега? — попита Дейви.

— Вие няма да правите нищо друго, освен да внимавате — отвърна Олд Шетърхенд. — Облегнете се ей на онова дърво, за да не ви забележат. Слушайте, идват!

— Ни дарте, ши ойи — аз този, ти онзи! — прошепна апачът, посочвайки с ръка наляво и надясно. После се изгуби в тъмнината.

Дългия Дейви се притисна към споменатото дърво. Само на две крачки от него Олд Шетърхенд се беше прилепил плътно към земята. Двамата индианци се приближаваха доста бързо. Те разговаряха. Говорът им доказва, че действително са шошо-ни. Това бе достатъчно. Ето че се появиха... и после отминаха.

Дългия забеляза как Олд Шетърхенд се надигна от земята и здравата се засили.

— Согук — куче! — извика един от двамата съгледвачи. Друга дума не се чу.

Дейви се хвърли напред. Той видя две човешки фигури върху един кон или по-скоро четири човешки фигури върху два коня. Двамата нападатели седяха зад нападнатите. Животните се подплашиха. Започнаха да се изправят на задните си крака да хвърлят къчове, да правят скокове настрани — напразно. Двамата мъже здраво се бяха вкопчили в жертвите си и в конете им. След кратка борба между хора и животни нападателите победиха. Конете застанаха спокойно.

— Еза — готово? — попита белият, обръщайки се надясно.

— Еза! — отговори Винету.

Олд Шетърхенд скочи на земята, държейки в ръце единия от съгледвачите. Човекът бе в безсъзнание.

— Е-хей, хора, елате насам!

След този силен вик Вокаде, Мартин и Боб се върнаха с конете.

— Заловихме ги. Ще ги вържем с ласа за собствените им коне и ще трябва да ни придружат. По такъв начин се сдобиваме с двама заложници, които могат да ни бъдат от полза.

Скоро шошоните дойдоха на себе си, защото Олд Шетърхенд и Винету ги бяха стиснали за гърлото само за кратко време. Обезоръжиха ги и вързаха ръцете им. Освен това затъкнаха устата им с кърпи, така че можеха да дишат през носа, но нямаха възможност да викат или да говорят. Завързаха ги за конете с ръце на гърба и крака, извити под коремите на животните. Това стана с помощта на

неразкъсваеми ласа. Олд Шетърхенд им каза, че при най-малката съпротива ще бъдат убити. После продължиха ездата. Въпреки че съгледвачите бяха заловени, Винету отново избърза в тръс напред.

След известно време достигнаха коритото на някогашния поток, по който трябваше да свият наляво и да навлязат в планините. Конниците завиха. Не разменяха нито дума, защото бе възможно някой от съгледвачите да владее английски език.

След половин час се натъкнаха на Винету, който беше избързал доста напред, но бе спрял да ги чака.

— Нека моите братя слязат от конете — нареди той. — Шошоните са се изкачили оттук нагоре през гората. Трябва да ги последваме.

Но това никак не беше лека работа, защото бяха принудени да оставят пленниците на конете. Под короните на дърветата бе съвсем тъмно. С едната си ръка мъжете трябваше пипнешком да търсят път, а с другата да водят конете след себе си. Винету и Олд Шетърхенд се бяха нагърбили с най-трудното. Вървяха начело, водейки конете с пленниците. Сега Илчи и Хататитла показаха своята стойност. Вървяха след господарите си като кучета и въпреки трудния път не издаваха никакво сумтене, докато дишането на останалите коне можеше да се чуе доста надалеч.

Най-сетне измерителното изкачване свърши. Апачът се спря.

— Моите братя достигнаха нашата цел — заяви той. — Нека вържат юздите на конете нейде наоколо и после помогнат да завържем пленниците за дърветата!

Заповедта му беше изпълнена. Шошоните бяха вързани за две дървета. След това апачът подкани спътниците си да го последват.

Отведе ги само на няколко метра. На това място възвишението, което бяха изкачили откъм изток, се спускаше доста стръмно в западна посока. Долу се простираше котловината, за която бе споменал Винету, а в дъното се забелязваше светлината на огън. Виждаше се само сиянието му, иначе всичко останало тънеше в дълбока тъмнина.

— Значи моят дебелак се намира там долу — обади се Дейви.

— Какво ли прави?

— Каквото може да прави един пленник на индианците — нищо — обади се младият Бауман.

— Охо! Много малко познаваш Джими, my boy! Сигурно вече е измъдрил по какъв начин да се поразходи още тази нощ без разрешението на червенокожите.

— Едва ли ще го направи без наша помощ — възрази му Олд Шетърхенд. — А и несъмнено ще разчита на нас.

— Сър, ами тогава да не губим време и бързо да слизаме!

— Естествено ще ни се наложи да слезем тихо и предпазливо, един след друг. Но някой трябва да остане при пленниците и конете, и то човек, на когото можем да се осланяме! Това ще стори Вокаде!

— Уф! — изтръгна се от младия индианец, възхитен от голямото доверие, оказано му от Олд Шетърхенд.

Всъщност бе доста рисковано да оставят сам този червенокож младеж при пленниците и конете, които носеха цялото имущество на ездачите. Но Вокаде беше спечелил сърцето на ловеца с искреността, с която бе казал, че неговият живот му принадлежи. Впрочем Олд Шетърхенд вярваше, че младият индианец притежава хладнокръвието, необходимо за изпълнението на тази отговорна задача.

— Нека моят червенокож брат седне до пленниците с ножа в ръка — посъветва го той — и ако някой от шошоните се осмели да направи опит за бягство или пък се опита да вдигне шум, моят брат да го обезвреди.

— Така ще постъпи Вокаде! — Това уверение бе произнесено с такъв тон, от който пролича сериозността на даденото обещание. Той извади ловжийския си нож и седна между двамата пленници, които бяха предупредени още веднъж. След това петимата започнаха трудното спускане.

Както вече споменахме, наклонът беше доста голям. Дърветата растяха нагъсто и между тях имаше толкова много храсталаци, че при налагащата се предпазливост храбрите мъже напредваха много бавно. Не биваше да вдигат никакъв шум. Пропукването на някое клонче можеше да издаде приближаването им.

Винету слизаше пръв. Неговите очи виждаха най-добре в нощта. Зад него се движеше Мартин Бауман. После идваше Дългия Дейви, следван от негъра Боб. Олд Шетърхенд вървеше последен.

Изтече почти цял час, докато изминат разстояние, за което през деня щяха да им бъдат необходими само десетина минути. Най-сетне мъжете се озоваха долу в котловината в края на гората. Дъното на

котловината бе покрито с трева, но нямаше дървета. Само тук-там растяха отделни храсти.

Огънят гореше доста силно, съвсем не го поддържаха по индиански маниер. Това беше признак, че шошоните се чувстваха в безопасност.

Докато белите слагат дървата едно върху друго, така че огънят ги обхваща целите и се издигат високи и буйни пламъци, които се виждат отдалеч и образуват силен пушек, то индианците подреждат цепениците по такъв начин, че с единия си край те се събират в центъра също като радиусите на окръжност. Там, в средата, горят ниските пламъци, подхранвани чрез побутване на клоните или цепениците след като изгори вътрешният им край. Подобен огън задоволява всички нужди на червенокожите, образува ниски, трудно забележими пламъци и прави толкова малко дим, че той може да бъде усетен само от по-близко разстояние. Освен това индианците умеят така да подбират вида на горивния материал, че при изгарянето му да се разпространява колкото е възможно по-малко миризма. В Дивия запад миризмата на пушека е извънредно опасна. Острото обоняние на индианците я долавя още от доста голямо разстояние.

Но както споменахме вече, в случая огънят се поддържаеше по обичая на белите и миризмата на печено месо се беше разпростряла над цялата котловина.

Виждаха се три големи шатри. Те образуваха ъглите на островърх триъгълник, чиято височина сочеше право към петимата дебнещи в храстите мъже. Най-близо разположената до тях палатка беше украсена с орлови пера, следователно бе на вождата. Огънят гореше в центъра на триъгълника.

Конете на червенокожите не бяха вързани и пасяха на свобода. Воините седяха край огъня и си режиха парчета месо от печеното, което висеше над пламъците, набучено на един клон. Въпреки безопасността, в която смятаха, че се намират, индианците бяха поставили няколко стражи. Те крачеха бавно нагоре-надолу.

— Дяволска история! — промърмори Дейви. — Как да измъкнем нашите другари? Какво ще кажете, мешърс?

— Най-напред ни се иска да чуем вашето лично мнение, мистър Дейви — отвърна Олд Шетърхенд.

— Моето ли? Zounds! Нямам такова.

— Имайте тогава добрината малко да поразмислите!

— И това няма да помогне. Доста по-иначе си я представях тази работа. Червенокожите мошеници нямат никакво разбиране. Всички са се настанили около огъня в средата на палатките, тъй че изобщо не е възможно човек да се промъкне до някоя от тях! Можеха и да не постъпват така!

— Изглежда, че обичате удобствата, сър. А да не би да искате от индианците да ви построят конски трамвай от вигвамите до тук, за да ви докарат вашия дебел Джими? Е, ами тогава не е трябвало да идвате в Запада!

— Добре, добре. Да знаехме поне в коя шатра се намират двамата!

— Вероятно в палатката на вожд.

— Тогава ще направя едно предложение. Ще се промъкнем колкото е възможно по-близо до индианците и щом ни забележат, ще се нахвърлим върху тях. Същевременно така ще крещим и ще вдигаме такъв страхотен шум, та да си помислят, че сме стотина души. От уплаха ще се разбягат. Ще измъкнем пленниците от палатката и също ще побегнем, и то колкото може по-бързо. Харесва ли ви този план?

— Съвсем не.

— Охо! Да не си въобразявате, че ще измислите нещо по-добро?

— Няма да твърдя, че ще е по-добро, но несъмнено няма да бъде нещо по-неразумно.

— Сър! Трябва ли да го считам за обида? Аз съм Дългия Дейви!

— Знам го от известно време. И дума не може да става за обида. Нали виждате оттук, че оръжията на индианците са им подръка. Няма да излязат толкова глупави да надценят числеността ни така много, както ви се иска. Нападнем ли ги, вероятно за миг ще се смутят, но само за миг и толкоз. После срещу нас ще се изправи сила, която ни превъзхожда десетократно. Дори и да ги победим, ще се пролее много кръв, а това може да се избегне. Не е ли по-добре да се намери някакъв друг начин, по който да постигнем целта си без кръвопролитие?

— Да, сър, ако знаете такъв начин, имате моето признание.

— Може вече и да го знам. Най-напред искам да чуя какво ще каже Винету за моя план.

Той проведе кратък разговор с вожд, и то на диалекта на апачите, който останалите не разбираха. След това отново се обърна

към Дългия Дейви:

— Двамата с Винету сами ще свършим тази работа. Вие оставате тихо и неподвижно на мястото си. Ако не се завърнем дори и след два часа, няма да мърдате оттук и няма да предприемате нищо. Ще трябва да се намесите само в случай, че чуете три пъти силното свирене на щурец.

— А как да се намесим?

— Като бързо се придвижите към най-близката палатка, но колкото може по-тихо и незабелязано. Двамата с Винету също ще се промъкнем до нея. Ако ни потрѣбват, ще ви дам споменатия сигнал.

Свиренето на щуреца се наподобява с помощта на стръкче трева. Дланите се залавят една за друга така, че палците се прилепват един до друг и притискат помежду си стръкче трева по такъв начин, че то да бъде изпънато. Между първата и втората става на палците остава тясна пролука, където тревичката има възможност да трепти. Духне ли се по стръкчето трева с едно кратко „фрр-фрр-фрр“ с плътно прилепена уста към палците, се получава звук, приличен на свиренето на щуреца. Но за целта е необходимо по-продължително упражняване.

Дългия Дейви се съгласи с предложението на Олд Шетърхенд.

Ето че Винету се обади:

— Да започваме!

— Добре. Ще вземем ли нашия знак?

— Да! Нека шошоните разберат кой е бил при тях!

Много уестмъни, а също така и изтъкнати индианци си служат с определени знаци, за да съобщят за своето присъствие било на врагове, било на приятели. Така например някои индианци изрязват знака си върху ухото, бузата, челото или ръката на убития от тях неприятел. Който намери по-късно трупа и познава знака, ще разбере кой е победил и скалпирал мъртвеца.

Винету и Олд Шетърхенд отрязаха няколко къси клончета от най-близкия храст и ги пъгнаха под коланите си. От тях можеха да изработят своите знаци, които бяха известни на всеки черве-нокож. Не взеха пушките си.

После се прилепиха към земята и започнаха да пълзят към споменатата палатка, която се намираше приблизително на около седемдесет крачки пред тях.

- [1] Вятър. Б. нем. изд. ↑
- [2] Светкавица. Б. нем. изд. ↑
- [3] Смелия бик. Б. нем. изд. ↑
- [4] Жълтата река — Йелоустоун Ривър. Б. нем. изд. ↑
- [5] (англ.) — Оле, тежко ми! Помощ, помощ, помощ! Б. пр. ↑
- [6] (англ.) — Добър вечер! Б. пр. ↑
- [7] (англ.) — Ей богу, бога ми! Б. пр. ↑
- [8] (англ.) — Стой, чакай! Б. пр. ↑
- [9] С това име бил известен сред индианците президентът на САЩ. Б. пр. ↑
- [10] (англ.) — възкликание, изразяващо удивление или радостна изненада. Б. пр. ↑

6. ГЛАВА

ПРИ ШОШОНИТЕ

Не е лесна работа уестмън да се промъкне до неприятелите си. Ако при не особено опасни случаи е без значение дали ще бъдат оставени следи, може да се пълзи на ръце и колена. Разбира се, после дирята се вижда ясно — особено в тревата. Но ако човек е принуден да избягва оставянето на каквато и да било следа, тогава трябва да се придвижва само на върховете на пръстите на ръцете и краката. За да бъде тялото съвсем ниско над земята, до която обаче не бива да се допира, необходимо е крайниците да се протягат далеч пред и зад тялото, така че цялата тежест пада върху пръстите на ръцете и краката. За да се издържи на подобно пълзене дори и за кратко време, е нужна необикновена физическа сила, ловкост и дългогодишно упражняване. Както плувците говорят често за схващане на някой мускул при плуване, така и уестмъните споменават за схващане при пълзене, което сигурно не е по-малко опасно. То може да доведе до откриването на разузнавача и до неговата смърт.

Докато уестмънът се промъква по този начин към врага си, той трябва добре да се съобразява с терена и не бива да поставя на земята дланта си или пръстите на краката, преди най-съвестно да се е запознал със съответното място. Така например, ако ръката или кракът се натъкнат на някое малко сухо клонче и то се счупи, това тихо изпукване може да повлече след себе си най-лошите последици. Има опитни ловци, които са в състояние незабавно да различат дали шумът е бил причинен от животно, или от човек. С течение на времето сетивата на уестмъна се изострят дотолкова, че легнал на земята, той долавя даже шумоленето, предизвикано от някой пълзящ бръмбар. Ще различи съвсем сигурно дали сухото листо само е паднало, или е било съборено от невниманието на някой притаен враг.

Опитният пълзач ще постави и пръстите на краката си съвсем точно на същото място, където преди това са били пръстите на ръцете

му, защото по такъв начин остава не толкова ясно видима следа, която после може да бъде заличена по-лесно и по-бързо.

Често се налага дирята да бъде прикривана. В подобен случай уестмънът използва глагола „заличавам“. Ако някой се е промъкнал до нечий лагер, то едва на връщане за него започва най-уморителната част от задачата му. Никой не бива да узнае, че наоколо е имало чужди хора. Ето защо човек трябва да пълзи обратно с краката напред и същевременно да заличава всеки отпечатък, оставен от него. Това става с дясната ръка, докато равновесието на тялото се поддържа на пръстите на двата крака и на върховете на пръстите на лявата ръка. Опитва ли се някой да издържи в това трудно положение дори и само една минута, той скоро ще разбере на каква умора и напрежение трябва да устоява ловецът в подобни случаи.

Така беше и сега. Олд Шетърхенд и Винету се придвижваха бавно напред един след друг по описания вече начин. Белият трябваше да опипва земята с ръце сантиметър по сантиметър, а индианецът беше принуден да полага усилия да използва най-точно отпечатъците, оставени от Поразяващата ръка. Затова двамата напредваха изключително бавно.

Тревата беше висока почти метър. От една страна, това бе добре дошло за тях, понеже им предлагаше прикритие, но от друга страна, им носеше и неизгода, защото във високата трева всяка следа е по-лесно забележима.

Скоро успяха да разберат и някои подробности. Между тях и неприятелския лагер един постови ходеше бавно напред-назад. Как ли щяха да успеят тогава да се доберат незабелязано до шатрата?

— Да се заеме ли Винету с пазача? — прошепна вождът на пачите.

— Не — отвърна Олд Шетърхенд. — Познавам силата на юмрука си и мога да му се доверя.

Безшумно като змии двамата продължиха да пълзят по тревата, като се приближаваха все повече и повече към поста. Изглежда, той беше млад човек и нямаше друго оръжие по себе си освен нож в пояса и пушка, която за по-голямо удобство носеше на рамо.

Беше облечен в бизонска кожа. Чертите му не можеха да се различат, защото напреки по лицето му бяха изрисувани червени и черни линии — цветовете на войната.

Червенокожият съвсем не гледаше към двамата, а вниманието му бе насочено предимно към лагера. Може би ароматът на месото, което се печеше на огъня, го примамваше по-силно, отколкото е уместно за човек, застанал на пост. Но дори и да се беше взрял към мястото, където се намираха двамата промъкващи се приятели, щеше да му бъде невъзможно да ги забележи, тъй като тъмните им фигури не се отличаваха от също така тъмната тревна площ. А и те бяха достатъчно хитри, за да пълзят в сянката, хвърляна от палатката към страната, противоположна на огъня.

Така успяха да се доближат на осем крачки от индианеца.

Крачейки напред-назад все по една и съща линия, постът беше изпомачкал тревата и там се беше образувала дебела права черта. Ако не искаха да оставят допълнителни следи, трябваше да го нападнат именно на тази черта.

В този момент шошонът достигна края на чертата, обърна се и бавно започна да се връща. Докато преминаваше покрай тях, той също се озова в сянката на шатрата.

— Бързо! — прошепна Винету.

Олд Шетърхенд се изправи. С два огромни скока се озова зад индианеца, който долови шума и светкавично се извърна. Но юмрукът на Поразяващата ръка беше вече над главата му. Последва удар в слепоочието и постът рухна на земята.

С два подобни скока Винету се намери до него.

— В безсъзнание ли е? — попита той.

— Да.

— Нека моят брат го върже. Винету ще го замести. Апачът взе пушката от земята, сложи я на рамо и закрачи със същата стойка като шошона. Отдалече сигурно щяха да го вземат за поста. Така той започна да се движи нагоре-надолу. Междувременно Олд Шетърхенд се беше промъкнал до палатката на вожда. Ловецът се опита малко да я повдигне откъм едната страна, за да надникне вътре. Но силно изпънатото платнище не му позволи, трябваше най-напред да го развърже от колчето, забито в земята.

Но това изискваше голяма предпазливост. Беше възможно някой да го забележи отвътре и в такъв случай всичко щеше да пропадне. Но той успя. Прилепил се плътно към земята, ловецът потърси най-

ниското възможно положение за очите си. Тихо, съвсем тихо повдигна нагоре края на платнището. Сега вече бе възможно да погледне вътре.

Но онова, което видя, го изненада. Пленниците ги нямаше в палатката, а и нямаше никой от шошоните. Само вождът седеше на една бизонска кожа, пушеше остро ухаещия киникиник — смес от тютюн и върбова кора или листа от див коноп — и през полуотворения вход на палатката гледаше към лагерния огън. Беше обърнал гръб на Олд Шетърхенд.

Ловецът знаеше много добре какво е необходимо да се направи, но не искаше да действа, без да се споразумее с апача. Затова отпусна платнището, обърна се в посоката, откъдето бе дошъл, откъсна стръкче трева и го постави по вече описания начин между двата си палеца. Разнесе се еднократно тихо изсвирване.

— Махакот-о-хобит-то — щурецът пее! — дочу се гласът на един от шошоните, седнали край огъня.

Да знаеше само какъв беше този щурец! Това беше сигнал за Винету да се приближи. Апачът продължи да крачи все така бавно и със същото достойнство, докато навлезе в сянката на палатката и вече не можеше да бъде забелязан от шошоните. Там остави пушката в тревата, легна на земята и запълзя към палатката колкото можеше по-бързо. Щом я достигна, попита шепнешком:

— Защо ме вика моят брат?

— Защото се налага да променим нашия план — отвърна Олд Шетърхенд също тъй тихо. — Пленниците не са в тази палатка.

— Лошо, защото ще трябва да се върнем обратно и да се промъкнем до останалите палатки откъм другата страна. Но всичко това може да продължи толкова дълго, че междувременно да се зазори.

— А може би изобщо няма да е необходимо да се връщаме, защото вътре седи Ойтка-петай, Смелия бик.

— Уф! Самият вожд! Има ли някой при него?

— Не.

— Тогава няма защо да търсим пленниците.

— И аз си помислих така. Пленим ли вожда, ще можем да принудим шошоните да освободят Дебелия Джими и Хобъл Франк.

— Моят брат има право. Но дали шошоните около огъня могат да виждат какво става в палатката?

— Да. Светлината от огъня не достига само задната ѝ стена.

— Но те все пак веднага ще забележат, че вождът не седи на мястото си.

— Ще си помислят, че се е оттеглил в сянката. Нека моят брат Винету бъде готов да ми помогне, ако не успея веднага да го обезвредя.

Целият разговор премина в такъв тих шепот, че вътре в палатката не бе възможно да се долови абсолютно нищо.

Ето че сега Винету бавно и безшумно повдигна платнището дотолкова, че Олд Шетърхенд, прилепил се плътно към земята, да може да се промъкне отдолу. Храбрият ловец се справи със задачата си толкова тихо, че Смелия бик бе лишен от всякаква възможност да забележи надвисналата опасност.

Олд Шетърхенд се озова в палатката. Апачът промъкна тялото си наполовина, за да може в случай на нужда светкавично да помогне на приятеля си. Олд Шетърхенд протегна десницата си. Тъкмо можеше да достигне шошона. С бърза мощна хватка го сграбчи за гърлото. Смелия бик изпусна лулата на земята и нанесе един-два удара с ръцете си из въздуха. После ги отпусна. Дишането му беше спряло.

Олд Шетърхенд го издърпа от осветеното място в сянката а после, теглейки го след себе си, пропълзя отново навън.

— Успяхме! — прошепна Винету. — Но как ще го пренесем?

Ще трябва да го носим и същевременно да заличаваме нашите следи.

— Действително ще бъде трудно.

— А какво ще правим с поста, когото вързахме?

— И него ще вземем с нас. Колкото повече шошони се намират в ръцете ни, толкова по-скоро червенокожите ще освободят двамата си пленници.

— Тогава нека моят брат носи вожда, а Винету — другия индианец. Само че няма да можем едновременно да заличаваме и следите си, затова ще се наложи да се върнем пак.

— За съжаление! Ще изгубим скъпоценно време и... Той замлъкна. Стана нещо, което бързо сложи край на всички техни колебания. Разнесе се силен остър вик:

— Тукуават, тукуават! — извика някакъв глас. — Неприятели, неприятели!

— Постът е дошъл на себе си. Бързо да се махаме! — прошепна Олд Шетърхенд. — Ще го вземем с нас!

С огромни скокове Винету вече летеше към мястото, където лежеше вързаният шошон, грабна го на ръце и се затича заедно с него.

Въпреки голямата опасност Олд Шетърхенд остана още няколко мига зад палатката. Измъкна малките клончета, които беше отрязал, повдигна отново платнището и ги заби в земята така, че се кръстосваха като рогатка. Едва тогава вдигна вожда и побърза да се отдалечи.

Шошоните бяха седели близо до огъня. Олд Шетърхенд не се бе излъгал в предположението си, че очите им няма веднага да привикнат на нощната тъмнина. Те бяха наскачали и сега се взираха в нощта, но не можеха да забележат нищо. Още повече че не бяха могли да различат от коя страна се беше разнесъл викът за помощ. Благодарение на това опасното оттегляне на Винету и Олд Шетърхенд завърши благополучно.

На апача му се наложи веднъж даже да спира. Не му беше възможно с дланта си напълно да запуши устата на шошона. Вярно, че пленникът не бе успял да нададе нов вик за помощ, но все пак можа силно да изстене, тъй че Винету се видя принуден за миг да спре, за да го стисне с ръка за гърлото.

— By love^[1], кого ни носите? — попита Дългия Дейви, когато двамата оставиха пленниците си на земята.

— Още заложници — отвърна Олд Шетърхенд. — Пъхнете им бързо по една кърпа в устата, а вождът трябва да бъде и вързан!

— Вождът? Heavens! Ама че номер! Дълго време ще има да се говори за него! Да измъкнеш Смелия бик измежду воините му! Само Олд Шетърхенд и Винету могат да го направят!

— Сега без излишни приказки! Трябва да изчезваме, да се изкачим обратно по височината, където са конете ни!

— Няма защо моят брат да бърза толкова — каза апачът. — Оттук ще виждаме по-добре какво ще предприемат шошоните.

— Винету е прав — призна Олд Шетърхенд. — Шошоните няма да се сетят да дойдат насам. Те не знаят с кого и с колко хора си имат работа. По-скоро ще бъдат принудени да се ограничат само в обезпечаване сигурността на лагера си. Едва с настъпването на деня ще им бъде възможно да предприемат нещо.

— Винету ще им отправи предупреждение, което ще им отнеме смелостта да напускат лагера си.

Апачът насочи дулото на револвера си към земята. Олд Шетърхенд го разбра веднага.

— Чакай! — предупреди го той. — Не бива да забелязват проблясването на изстрела, за да не разберат къде се намираме. Мисля, че тук има ехо, което ще ги заблуди. Мешърс, я си дайте връхните дрехи!

Дългия Дейви свали от раменете си своята съмнителна мушама. И останалите последваха поканата на Олд Шетърхенд. Разпериха дрехите си пред ръката на Винету и след това той натисна спусъка два пъти. Изстрелите изтрещяха. Стените на котловината ги отразиха и тъй като проблясването на оръжието не можеше да бъде забелязано, шошоните не успяха да разберат откъде се стреля. Отговориха с пронизителен рев.

След като бяха чули вика „Тукуават, тукуават — неприятели, неприятели“, индианците край огъня, както вече споменахме, бяха скочили на крака и се мъчеха да забележат нейде противника си. Обаче очите им бавно привикваха към тъмнината, а след това Олд Шетърхенд и Винету се намираха вече в безопасност.

Неколцина от червенокожите воители се приближиха до входа на шатрата на вождата. Погледнаха вътре и видяха, че е празна.

— Смелия бик вече е излязъл, за да попита поста какво става — обади се един от тях.

— Моят брат се лъже — отвърна му друг. — Вождът не може да е излязъл от вигвама си, без да го забележим.

— Но не е тук!

— Обаче никъде не е отивал!

— Тогава Таквантона, Злият дух е направил така, че е изчезнал!

Ето че един по-възрастен воин разбута останалите и заяви:

— Злият дух може да убива и да носи нещастия, обаче не може да направи така, че да изчезне някой воин. Щом вождът не е излизал от вигвама си, а въпреки това е изчезнал, тогава може само да е...

Той замлъкна. До този момент беше отметната само част от платнището на входа. Сега отворица целия вход и светлината на огъня напълно освети вътрешността на палатката.

Възрастният воин влезе вътре и се наведе.

— Уф! — възкликна той. — Вождът е отвлечен!

Никой не отговори.

— Не ми ли вярват моите братя? — попита той. — Нека погледнат насам. Ей тук задната стена на палатката е разхлабена, а на това място в земята са забити две колчета. Познавам този знак. Принадлежи на Нонпе-та-ан, когото бледоликите наричат Олд Шетърхенд. Той е бил тук и е отвлякъл Смелия бик.

В този миг проехтяха двата изстрела на апача. Те развързаха езичите на шошоните и индианците нададоха онзи пронизителен рев.

— Бързо изгасете огъня! — заповяда възрастният воин. — Не бива да предлагаме на неприятеля никаква сигурна цел.

Изпълниха нареждането му, като незабавно разпръснаха горящите клони и стъпкаха пламъците. В лагера настана тъмнина. Понеже вождът беше изчезнал, шошоните доброволно започнаха да се подчиняват на най-възрастния воин. Всеки бе грабнал оръжията си и по заповед на новия предводител воините образуваха кръг около палатките, за да посрещнат неприятеля, независимо от посоката, от която щеше да се зададе.

Преди нападението бяха поставени четирима стражи, за да охраняват лагера откъм четирите посоки на света. Когато се разнесоха изстрелите, тримата незабавно се оттеглиха при своите хора. Но четвъртият липсваше. А точно той бе най-знатният от тях — Мо-ав, Москита, синът на вожда. Един от най-големите смелчаци предложи да отиде да го потърси. Той легна в тревата и запълзя в посоката, в която трябваше да бъде търсен изчезналият. След известно време индианецът се завърна с пушката на Мо-ав. Тя беше сигурно доказателство, че на сина на вожда се бе случило нещо.

Старият воин свика най-изтъкнатите си съплеменници на кратко съвещание. Решиха особено внимателно да охраняват палатката, където се намираха пленниците, да вържат конете си в непосредствена близост до лагера и да изчакат настъпването на деня.

В същото време ловците се бяха погрижили двамата им пленници да не могат да издадат нито звук, а самите те се държаха тихо и внимателно наблюдаваха какво става наоколо. Не доловиха нищо друго освен след известно време стъпките на индианските коне, приглушени от меката трева.

— Нека моите братя наострят слух! Шошоните събират своите коне. Ще ги вържат близо до палатките си и после няма да

предприемат нищо, преди да е настъпил денят — обясни Винету. — Можем да тръгваме.

— Да, нека се оттеглим — съгласи се с него Олд Шетърхенд. — Разбира се, че няма да чакаме да се зазори. Нека колкото може по-скоро Ойтка-петай научи какво искаме от него.

Все още не знаеше, че нощният улов бе много по-скъпоценен, отколкото предполагаша. Той вдигна от земята Смелия бик, който междувременно се беше свестил, метна го на рамо и започна да се изкачва по склона. Останалите го последваха, като Винету носеше Москита. След измерителното катерене те отново достигнаха мястото, където бяха оставили Вокаде.

Дългия Дейви разви ласото си и каза:

— Дайте тези типове насам. Ще ги вържем при другите.

— Не — отвърна Олд Шетърхенд. — Ще се махнем оттук.

— Защо? Да не мислите, че тук не сме в безопасност? О, шошоните с удоволствие ще ни оставят на мира! Ще се радват, ако не им се случи нещо неприятно.

— Знам го също тъй добре, както и вие, мистър Дейви. Но се налага да говорим с вождя, а може би и с останалите. Следователно трябва да махнем кърпите от устата им, а направим ли го тук, те лесно биха могли да дадат на своите хора някакъв сигнал чрез викове, които ще се чуят долу съвсем ясно.

— Моят брат е прав — отвърна апачът. — Днес Винету беше из тази околност, за да наблюдава шошоните. Известно му е едно място, където може да лагерира със своите братя и пленниците.

— Ще трябва да запалим огън — забеляза Олд Шетърхенд. — Възможно ли е това да стане там?

— Да. Вържете пленниците на конете!

Нареждането му бе изпълнено и малката колона начело с Винету потегли на път в нощта сред гъстата гора. По разбираеми причини напредваха бавно, крачка по крачка. След половин час изминаха разстояние, за което при дневна светлина щяха да са им необходими само пет-шест минути. Ето че апачът спря.

Естествено пленниците не знаеха в чии ръце бяха попаднали. Поради тъмнината двамата съгледвачи не бяха успели да забележат, че са заловени още двама пленници. От друга страна пък, на тези двамата не беше известно нищо за пленяването на съгледвачите, а вождът не

подозираше, че заедно с него е заловен и синът му. По тази причина, щом спряха, ловците разделиха пленниците, след като ги бяха свалили от конете.

Олд Шетърхенд възнамеряваше да не дава възможност на Смелия бик да разбере числеността на неприятеля, в чиито ръце беше попаднал. Ето защо той взе мерки най-напред сам да преговаря с вождъ. Останалите трябваше да се оттеглят. После той събра на купчина пръснатите наоколо сухи клони, за да запали огън.

Намираха се заедно с шошона на едно открито място, широко само десетина крачки. През деня апачът беше забелязал колко подходящо бе то за таен бивак и дори в тази тъмнина неговото чувство за ориентиране му позволи пак да го намери.

Мястото беше заобиколено от дървета, между които папрат и бодливи храсти образуваха доста плътна преграда, пречеща на светлината на огъня да прониква надалеч. С помощта на пункса си Олд Шетърхенд лесно запали сухите клонки, а после започна да сече с томахок ниските изсъхнали клонаци на околните дървета, за да поддържа с тях огъня. Пламъците трябваше да осветяват само малката полянка, тъй че нямаше нужда от голям огън.

Шошонът лежеше на земята и с мрачни погледи следеше действията на белия ловец. Когато Олд Шетърхенд приключи приготовленията си, той довлече пленника при огъня, изправи го да седне и извади кърпата от устата му. Индианецът не издаде облекчението си нито с въздишка, нито с изражението на лицето си. За индианския воин е позорно да издава мислите и чувствата си. Олд Шетърхенд седна срещу него откъм другата страна на огъня и най-напред огледа своя противник.

Вождът имаше яко телосложение и носеше дрехи от обработена бизонска кожа с индианска кройка, но без никакво украшение. Само по шевовите им се виждаха човешки коси, а по пояса му висяха може би двадесетина скалпа. Разбира се, те не бяха цели, защото биха заели твърде много място, а представляваха само кожата с косата от темето с големина на човешка длан. Лицето му не беше изписано с бои, така че трите червени белега по бузите му се виждаха ясно. Той седеше на мястото си с каменно лице и втренчено гледаше огъня, без да удостои белия с нито един поглед.

— Ойтка-петай не носи цветовете на войната — започна Олд Шетърхенд. — Защо тогава се отнася враждебно към миролюбиви хора?

Ловецът не получи отговор. Затова продължи:

— Изглежда, вождът на шошоните е онемял от страх, понеже не отговори на въпроса ми.

Белият знаеше много добре как да се отнася към един индианец. И резултатът не закъсня, тъй като пленникът му хвърли гневен поглед и отговори:

— Ойтка-петай не знае що е страх. Той не се бои нито от неприятеля, нито от смъртта.

— Но въпреки това се държи така, сякаш се бои. Храбрият воин изписва по лицето си цветовете на войната, преди да предприеме нападение. Това е честно и храбро поведение, защото по такъв начин неприятелят му ще знае, че трябва да се защитава. Ала вождът на шошоните няма бои по лицето си. То е като в мирно време, но независимо от това е нападнал бледоликите.

Или не съм прав? Ще намери ли Смелия бик думи, с които да се защити?

Индианецът сведе очи и каза:

— Смелия бик не беше при своите хора, когато са преследвали бледоликите.

— Това не е извинение. Ако той е храбър и честен мъж, щеше веднага да ги освободи. Изобщо не съм чувал още, че шошоните са изровили томахока на войната. Вигвамите им се намират край водите на Тънг и Бигхорн също като в мирно време. Те посещават поселищата на белите и въпреки това Смелия бик напада хора, които никога не са го обидили. Ще възрази ли нещо, ако един смел човек му каже, че само някой страхливец постъпва по такъв начин?

Червенокожият хвърли само бегъл поглед към белия, но от него си пролича, че индианецът трепереше от гняв. И все пак гласът му прозвуча спокойно, когато отговори:

— Да не би ти да си този смел човек? Имаш ли някакво име?

— Да — потвърди запитаният равнодушно.

— Бледоликите могат да притежават оръжия и имена дори и когато са страхливци. Най-големите мекошавци сред тях имат най-

дългите имена. Ти знаеш моето име. Значи ти е известно, че Смелия бик не е страхопъзльо.

— Тогава освободи двамата бели пленници и след това се бори с тях открито и честно!

— Те са се осмелили да се появят при Кървавото езеро. Тази местност е свещена за нас, понеже из нея витаят духовете на избитите шошони. Белите пленници трябва да умрат.

— Тогава ще умреш и ти!

— Смелия бик вече ти каза, че не се бои от смъртта. Дори я желае.

— Защо?

— Защото беше пленен, измъкнат от собствения си вигвам от един бледолик. Той изгуби честта си и няма право да живее. Ще трябва да умре, без да може да подеме бойните песни. В гроба си няма да седи гордо изправен на гърба на своя боен кон, накичен със скалповете на враговете си, а ще лежи на пясъка и ще бъде разкъсван от вонящи лешояди.

Той говореше бавно и монотонно, с напълно безизразно лице и от всяка негова дума лъхаше някакво чувство, граничещо почти с безутешност. И според неговите възгледи той бе напълно прав. Да бъде измъкнат и пленен от палатката си, заобиколен от въоръжените си воини — това бе страхотен позор за него.

Олд Шетърхенд почувства, че думите на този човек го трогнаха, но с нищо не издаде съчувствието си. То би обидило червенокожия и само щеше да укрепи у него още по-здравомисълта за смъртта. Ето защо той каза:

— Ойтка-петай е заслужил участта си. Но той може да остане жив, макар да е мой пленник. Готов съм да му върна свободата, ако нареди на хората си да освободят двамата бледолики.

В отговора на червенокожия прозвуча гордо презрение:

— Ойтка-петай не може повече да живее. Той иска да умре. Вържи го спокойно на кола на мъченията! Вярно, че няма правото да говори за подвизите си, разнесли славата му, обаче окото му няма да трепне, въпреки всички най-ужасни изтезания.

— Няма да те връзвам на кола на смъртта, защото съм християнин. Даже когато се налага да убия някое животно, аз го убивам така, че да не изпитва никакви мъки. Освен това ти би умрял

безполезно. След твоята смърт аз все пак ще освободя пленниците от ръцете на хората ти.

— Опитай се! До мен успя да се промъкнеш незабелязано, да ме зашеметиш с коварен удар и да ме отвлечеш в тъмнината на нощта. Обаче сега воините на шошоните са предупредени. Ще ти бъде невъзможно да предупредиш бледоликите. Те се осмелиха да дойдат при Кървавото езеро и ще изкупят това с бавната си смърт. Щом си победил Смелия бик, той ще умре. Но Мо-ав е жив, неговият единствен син, гордостта на неговата душа, и той ще отмъсти за баща си. Още сега Мо-ав е покрил лицето си с цветовете на войната, защото той беше определен да нанесе смъртоносния удар на пленените бледолики. Той ще нашари тялото си с топлата им кръв, което ще го закриля от враждата на всички бледолики.

Ето че нещо прошумоля в храсталака. Мартин Бауман се приближи, наведе се към Олд Шетърхенд и му прошепна на ухото:

— Сър, трябва да ви кажа, че плененият пост е син на вождя. Винету успя да го изкопчи от него.

Тази новина бе добре дошла за ловеца. Той му отвърна също тъй тихо:

— Нека Винету незабавно ми го изпрати тук. Да го донесе Дългия Дейви и после да остане тук при него.

Мартин се отдалечи. Олд Шетърхенд отново се обърна към индианеца и му заяви:

— Не ме е страх от Мо-ав. Та откога ли има свое име и къде ли са чували за подвизите му? Ще го пленя също като тебе.

Този път Смелия бик не успя да се овладее напълно. Беше чул презрителни думи за сина си. Веждите му се сбърчиха, очите му засвяткаха и той гневно попита:

— А ти кой си, та се осмеляваш по такъв начин да говориш за Мо-ав? Пред погледа му ще се свреш в миша дупка! Той се е сражавал със сиусите огелала и е победил неколцина от тях. Мо-ав има очите на орела и слуха на нощна птица. Никой враг не може да го изненада и отмъщението му за неговия баща. Смелия бик, ще бъде кърваво.

Ето че се зададе Дългия Дейви, метнал на плещите си младия индианец. С дългите си крака той направо прекрачи през най-гъстите храсталаци, положи пленника на земята и каза:

— Ето, донесох хлапето.

— Сложете го седнал, мистър Дейви, и се настанете до него! Можете да извадите и кърпата от устата му.

— Ау, сър! Но ми се ще да знам какво би могло да ни каже това момче.

Когато Мо-ав се намери седнал на земята, двамата шошони се погледнаха изплашено в очите. Вождът не се помръдна и не продума нищо. Но въпреки тъмния цвят на кожата му се видя, че лицето му беше преbledняло. Обаче синът му извика:

— Уф! И Ойтка-петай е пленен! Из вигвамите на шошоните ще се разнесат плачове. Великият дух е отвърнал лицето си от своите деца.

— Мълчи! — прогърмя гласът на баща му. — Никоя скуоу^[2] на шошоните няма да пролее нито една сълза, ако воалът на смъртта покрие Ойтка-петай и Мо-ав. Очите и ушите им са били затворени и са били останали без мозък също като жабата, която без съпротива се оставя на змията да я нагълта. Позор за бащата, позор и за сина!

Сега Олд Шетърхенд се обърна към Дейви и тихо му нареди:

— Доведете всички останали. Нека само Винету все още не се показва!

Дългия стана и се отдалечи.

— Е — попита Олд Шетърхенд, — нима Смелия бик вижда да се крия в миша дупка от погледа на сина му? Не искам да ви обидя. Вождът на шошоните е прославен с храбростта си като воин и с мъдростта си в Съвета на старейшините. Синът му Мо-ав ще върви по неговите стъпки и ще стане също тъй храбър и мъдър. Ще ви върна свободата срещу свободата на двамата пленени бели ловци.

По лицето на сина пробягна изразът на радост. Но заради това неговият баща му хвърли яростен поглед и сърдито избоботи:

— Смелия бик и Мо-ав са попаднали във властта на някакъв жалък бледолик без никаква борба. Те не заслужават повече да живеят. Само чрез смъртта си могат да изкупят този позор. А нека умрат и пленените бледолики заедно с всички онези, които в бъдеще ще попаднат в плен у шошо...

Той замлъкна. Изплашеният му поглед се беше спрял върху двамата съгледвачи, донесени току-що от Дейви, Боб и Мартин.

— Защо Смелия бик не продължава да говори? — попита Олд Шетърхенд. — Да не е почувствал как страхът протяга ръце, за да

стегне сърцето му?

Вождът сведе глава и се загледа безмълвно пред себе си. Той не забеляза, че зад него клонките се раздвижиха. Олд Шетърхенд видя как се появи главата на апача и му отправи въпросителен поглед. Отговорът беше леко кимване.

— Сега Ойтка-петай разбра, че надеждите му за нова победа са напразни — продължи Олд Шетърхенд. — Но ние не сме тръгнали на път, за да избиваме храбрите воители на шошоните, а да накажем огелаласите. Разрешаваме ви да се завърнете във вашите вигвами.

С тези думи той се изправи, приближи се до вождата и развърза ремъците му. Знаеше, че започва рискована игра. Но той познаваше Запада и неговите обитатели и таеше убеждението, че няма да претърпи поражение в тази игра.

Вождът бе загубил цялото си самообладание. Онова, което вършеше бледоликът, беше съвсем непонятно, съвсем безразсъдно! Освобождаваше неприятеля си, без в замяна да е измъкнал от плен своите приятели. А Олд Шетърхенд пристъпи към Мо-ав и също го развърза.

Смелия бик бе втренчил в него смаяния си поглед. Но ето че с едно светкавично движение той измъкна ножа от пояса на седящия до него Мартин и скочи на крака. В очите му необуздано горяха подигравателни пламъци.

— Свободни ще бъдем, а? Свободни? — извика той. — За да видим как старите скуоу ни сочат с пръст и разказват, че сме били нападнати и победени от безименни койоти? За да лежим на земята във Вечните ловни полета и да се храним с мишки, докато нашите червенокожи братя се наслаждават на филета от вечно живи бизони и мечки? Имената ни са опетнени. Никаква неприятелска кръв, а само нашата собствена кръв може да измие петната от тях. Ойтка-петай ще умре, но ще изпрати душата на сина си да върви пред неговата!

Той размаха ножа си и се хвърли към сина си, за да забие острието в сърцето му, а после да пронже и себе си. Мо-ав не се помръдна. Беше готов да посрещне смъртоносния удар от ръката на баща си.

— Ойтка-петай! — извика силен глас зад гърба на вождата. Не можеше да се устои на този глас. С високо вдигната ръка, държаща

ножа, шошонът се обърна. Пред него бе застанал вождът на апачите. Ойтка-петай отпусна ръката си. — Винету! — възкликна той.

— Нима вождът на шошоните счита Винету за койот? — попита апачът.

Койот се нарича дребният прериен вълк на Запада. Това животно е страхливо и често заедно с лешоядите се нахвърля върху умрелите животни, тъй че е голям позор да сравнят някого с койота.

— Кой се осмелява да го каже! — отговори шошонът.

— Самият Ойтка-петай го каза. Не нарече ли онези, които го победиха, безименни койоти?

При тези думи шошонът пусна ножа на земята.

— Винету ли ме победи?

— Не, но неговият бял брат, който се намира тук до Винету. Той посочи към Олд Шетърхенд.

— Уф! Уф! Уф! — изтръгна се от Смелия бик. — Нима този бял е Нонпе-та-ан, наричан от бледаликите Олд Шетърхенд?

Погледът му зашари въпросително между Олд Шетърхенд и Винету. Апачът отговори:

— Очите на моя червенокож брат са били уморени, а също тъй уморен е бил и неговият дух. Иначе той вече щеше да размисли и да се досети. Онзи, който с едно-единствено стисване на ръката може да задуши Смелия бик, е сигурно някой герой с известно име!

Шошонът се хвана с ръка за главата и възкликна:

— Ойтка-петай е имал мозък, но в него са липсвали всякакви мисли.

— Да, пред теб е застанал Олд Шетърхенд, твойт победител. Нима заради това е необходимо моят червенокож брат да се убива?

— Не — прозвуча с дълбока въздишка на облекчение, — той ще може да живее.

— Така е, защото чрез доброволното си желание да отиде във Вечните ловни полета Ойтка-петай доказа, че има силно сърце. А също Олд Шетърхенд беше онзи, който с един удар на поражаващата си ръка изпрати Мо-ав на земята. Нима това е позор за младия храбър воин?

— Не е. И той ще може да живее.

— Олд Шетърхенд и Винету плениха и съгледвачите на шошоните, но не като врагове, а за да ги разменят срещу пленените

бледолики. Не знае ли моят червенокож брат, че Олд Шетърхенд и Винету са приятели на всички честни и смели червенокожи воители?

— Да, Ойтка-петай го знае.

— Тогава нека той избере какво иска да бъде — наш брат или наш враг! Ако е наш брат, неговите неприятели ще бъдат и наши неприятели. Но избере ли враждата, тогава ние пак ще го освободим заедно със сина му и неговите съгледвачи. Обаче за свободата на двамата бели ловци ще се пролее много кръв и децата на шошоните ще покриват главите си и ще подемат траурни песни във всеки вигвам и край всеки лагерен огън. И тъй, нека вождът избира. Винету каза!

Настъпи дълбока тишина. Впечатлението, направено от личността и думите на апача, беше голямо. Ойтка-петай се наведе, взе ножа, паднал от ръката му, заби го до дръжката в земята и извика:

— Нека враждата между воините на шошоните и храбрите воители, застанали тук наоколо, изчезне тъй, както изчезна острието на този нож!

После отново измъкна ножа, вдигна го заплашително нагоре и продължи:

— И нека ножът прониже всички врагове, опълчили се срещу шошоните и техните братя! Хау!

— Хау, хау! — разнесе се наоколо.

— Моят брат направи мъдър избор — каза Олд Шетърхенд. — Той вижда тук Дейви-хонске, прочутия ловец. А знае ли имената на бледоликите, които лежат пленени във вигвама му?

— Не.

— Те са Джими-петатше и Куция Франк, съдружникът на Мато-пока. Ловеца на мечки.

— Мато-пока? — възкликна шошонът изненадан. — Защо не ми е казал Куция? Та нима Мато-пока не е брат на шошоните? Нима не спаси живота на Ойтка-петай, когато сиу-огелаласите го преследваха?

— Живота ти е спасил? Е, а тук виждаш Мартин, неговия син, и Боб, неговия червенокож слуга. Те са тръгнали на път, за да му помогнат, а ние ги придружаваме, защото Мато-пока, Ловеца на мечки, е попаднал в ръцете на огелаласите и ще бъде убит заедно с петимата си спътници.

— Кучетата огелаласи искат да измъчват Ловеца на мечки? Великият Маниту ще ги унищожи. Душите им ще бъдат изтръгнати от

телата, а косите им ще се белеят под слънчевите лъчи! Къде можем да се натъкнем на техните следи?

— Отправили са се нагоре из планините на Йелоустоун Ривър, където се намира гробницата на Злия огън.

— Нали моят брат Олд Шетърхенд уби Злия огън и двамина от воините му само с юмрука си? Тогава нека загинат и тези, които са се осмелили да посегнат на Ловеца на мечки! Нека братята ми ме последват долу към лагера на моите воители! Там ще бъде изпушена лулата на мира и там мъжете ще насядат около огъня на съвещанието.

Всички се съгласиха. Двамата съгледвачи също бяха освободени от ремъците, а ето че сега бяха доведени и конете.

— Сър, вие сте дяволска личност! — прошепна Дългия Дейви на Олд Шетърхенд. — Всичко, с което се захванете, е страшно дръзко и пак ви се удава с такава лекота, сякаш става въпрос за някоя дреболия. Свалям ви шапка. — Той енергично смъкна цилиндъра си, останал без периферия, и започна толкова настойчиво да го размахва насам-натам, сякаш се канеше да изгребе цялата вода от някой рибник.

После потеглиха. Дърпайки поводите на конете след себе си, ловците пипнешком намериха обратния път до склона на котловината. Огънят беше изгасен още преди това. Горе от височината, сложил длани около устата си, Мо-ав силно се провикна надолу в смълчаната долина:

— Куна, куна, кот-ко — огъня, огъня, запалете огъня на съвещанието!

Ехото многократно повтори вика. Долу го чуха и разбраха, понеже се разнесоха силни гласове.

— Ханг па — кой идва? — прозвуча мощен вик откъм дъното на котловината.

— Мо-ав, Мо-ав! — отговори синът на вождата. След това долетяха силни и ликуващи възклицания „ха-ха-хи!“ и няколко секунди по-късно можеха да се видят бързо разгарящите се пламъци на огъня. Това бе сигурен признак, че шошоните са разпознали гласа на младия индианец. Но въпреки всичко те се показаха дотолкова предпазливи да изпратят срещу приближаващите се хора неколцина воители, които трябваше да се убедят, че действително няма от какво да се опасават.

След като вождът се озова в лагера заедно със своите придружители, неговите хора се зарадваха на завръщането му. Всички бяха нетърпеливи да узнаят нещо повече за загадъчното му изчезване, но никой с нищо не го издаваше. Учудиха се, когато с него се появиха непознати бледолики. Но те бяха свикнали твърде добре да крият чувствата си, за да издадат с каквото и да било изненадата си. Само възрастният воин, поел междувременно ролята на предводител, пристъпи към своя вожд и каза:

— Ойтка-петай е велик вълшебник. Той изчезна от вигвама си също както изчезва изречената дума.

— Моите братя наистина ли повярваха, че Смелия бик е изчезнал безследно също като дима, издигащ се във въздуха? — попита вождът. — А нямали ли са очи, за да видят какво се е случило?

— Воините на шошоните имат очи. Те намериха знака на прочутия бял ловец и разбраха, че Нонпе-та-ан е разговарял с техния вожд.

Това беше много тактично препредаване на факта, че Смелия бик е бил отвлечен от Олд Шетърхенд.

— Предположението на моите братя е било вярно — заяви вождът. — Ето тук е застанал Нонпе-та-ан, белият ловец, който поваля неприятелите си с юмрук. А до него се намира Винету, великият вожд на апачите.

— Уф, уф! — разнесе се наоколо.

Погледите на шошоните се спряха на двамата известни мъже с израз на възхищение и уважение и като отстъпиха почтително няколко крачки назад, разшириха кръга, образуван около новодошлите.

— Тези воини са тук, за да изпушат с нас лулата на мира — продължи вождът. — Искаха да освободят своите двама другари, които лежат в онази палатка. Животът на Смелия бик и на сина му беше в техни ръце, но те не го взеха. Затова нека воините на шошоните развържат пленниците. В замяна на това моите братя ще се сдобият със скалповете на мнозина сиу-огелаласи, които са изпъззели като плъхове от дупките си, за да бъдат изядени от ястреба. С настъпването на деня ще тръгнем по следите им. А сега нека воините се съберат около огъня на съвещанието, за да попитат Великия дух дали той ще дари бойния им поход с успех!

Никой не пророни нито дума, макар че вестта, която чуха, бе вълнуваща. Неколцина безмълвно се отправиха към посочената палатка, за да изпълнят заповедта на вожд, и скоро доведоха пленниците при огъня. Олюлявайки се, двамата се приближиха с несигурни крачки. Силно стегнатите ремъци бяха нарушили кръвообръщението им.

— Старий Куне^[3], какви щуротии си надробил пак? — посрещна Дългия Дейви своя дебел приятел. — Само жаба като тебе може тъй да скочи право в човката на щъркела!

— А ти си затваряй своята човка, защото иначе незабавно ще скоча и в нея! — отвърна ядосаният Джими, разтривайки изранените китки на ръцете си.

— Е, приятелю, успокой се! Не съм искал да те обидя, нали знаеш, че сърдечно се радвам да те видя отново свободен.

— Хубаво! Но вероятно дължа свободата си най-вече на Олд Шетърхенд. — И обръщайки се към него, той продължи: — Кажете ми как да ви се отблагодаря! Вярно, че животът ми е само живот на Дебелия Джими, обаче всеки миг съм готов да го предоставя на ваше разположение.

— Не на мен дължите благодарност — махна с ръка Олд Шетърхенд. — Вашите другари помагаха усърдно. И преди всичко трябва да се обърнете към Винету, без чието съдействие изобщо нямаше да ни бъде възможно да се появим тук толкова бързо и безпрепятствено.

Дебелия огледа с възхищение стройната силна фигура на апача. После му подаде ръка и каза:

— Знаех, че Винету сигурно е наблизо, щом се появи Олд Шетърхенд. Тъй като казват, че съм бил жаба, тогава нека този щъркел, наричан Дългия Дейви, ме изгълта на място, ако ти не си най-храбрият и доблестен индианец, на когото изобщо съм подавал ръка.

С вик на радост негърът Боб се беше приближил до Хобъл Франк, след което възкликна:

— Най-сетне, най-сетне масер Боб отново виждат свой добър маса Франк! Масер Боб искал изтрепят съвсем всички индианци шошони. Но маса Шетърхенд решил съвсем сам с Винету направят освобождава. Затова и шошони пак останал жив.

Чернокожият улови ръцете на Франк и с трогателна нежност започна да гали изранените места по тях.

---

[1] (англ.) — За бога! Б. пр. ↑

[2] (инд.-англ.) — омъжена индианка. Б. пр. ↑

[3] Съкращение от ракун, миеща мечка. Б. пр. ↑

7. ГЛАВА

СИВАТА МЕЧКА

Като дълга и тънка змия се извиваше колоната на шошоните през Блу Грас Преъри^[1], простираща се от Девилс Хед до Биг Хорн Ривър между Но Уотър Крийк и Но Уд Крийк.

Тази тъй наречена „синя трева“ не се среща често в Запада. Попаднала на почва, която ѝ предлага необходимата влага, тя може да достигне човешки бой. В такива случаи много затруднява уестмъна и той постъпва умно, ако използва пътеките, утъпкани от бизоните в това море от гъста трева. Високите полюляващи се стръкове му пречат да вижда надалече и при облачно време неведнъж се е случвало опитни ловци, тръгнали без компас, лишени от възможността да определят положението на слънцето, след уморителна езда през целия ден да спрат вечерта на същото място, откъдето са потеглили призори. Яздейки в кръг, някои от тях са се натъквали на собствената си следа и дори не е изключено да са я взимали понякога за чужда диря.

Не е съвсем безопасно да се използват даже и споменатите пътеки на бизоните. Човек може неочаквано да види пред себе си някой неприятел — било човек или животно. Да се натъкнеш изведнъж на стар бизон, отделил се от стадото, за да заживее като озлобен самотник, е също тъй опасно, както и съвсем неподготвен да се изправиш пред някой враждебно настроен индианец, застанал пред теб на три крачки с пушка, приготвена за стрелба. В такъв случай трябва светкавично да се действа. Ще остане жив онзи, който пръв натисне спусъка.

Шошоните яздеха в индианска нишка един след друг, така че всеки кон стъпваше по следите на животното пред него. Индианците спазват този ред във всички случаи, когато не са убедени, че не ги застрашава опасност. Освен това те имат и предпазливостта да изпращат напред съгледвачи. Тези хора са най-съобразителните и хитри мъже от целия отряд, от които не се изплъзва даже накланящият се срещу вятъра стрък или пък тихото пропукване на отчупено клонче.

Сгърбен и приведен напред, един такъв разузнавач седи отпуснато на гърба на коня си, сякаш ездаческото изкуство му е нещо съвсем чуждо. Очите му изглеждат затворени. Не помръдва нито крак, нито ръка. И конят му пристъпва някак си заспало, като че ли по навик. Който ги наблюдава из засада, би си помислил, че ездачът е заспал на седлото. Нищо подобно! Вниманието на съгледвача е толкова поизострено, колкото по-малко си личи от стойката му. Колкото и ниско да са спуснати клепачите на очите му, бдителният му поглед не изпуска нищо изпод тях.

Раздаде се съвсем тих шум, доловим само за ухото на такъв съгледвач. Зад близките храсти е залегнал враг, който е вдигнал пушката си, за да я насочи към него. При това движение прикладът на оръжието се е отъркал в кокаленото копче на неговата дреха. Но едва-едва доловимият шум не е убегнал от слуха на съгледвача. Кратък остър поглед към храстите, дръпване на юздите и ездачът светкавично изчезва зад коня, оставайки да виси отстриани, закачил един крак на седлото и хванал се с ръка за ремъка около врата на животното така, че тялото му изцяло е скрито зад коня и не може да бъде улучено от куршума на неприятеля. Жребецът, отърсил се сякаш внезапно от своята ленива непохватност, прави два-три скока в страни и заедно с ездача си изчезва в гъсталака или зад прикриващите го дървета. Всичко това става за не повече от две секунди, преди неприятелят да успее да се прицели добре и стрелецът, залегнал в засада, има вече всички основания да помисли незабавно за собствената си безопасност.

Такива разузнавачи яздеха и сега на доста голямо разстояние пред шошоните. Начело на главния отряд бяха Олд Шетърхенд, Винету и Смелия бик. Следваха ги белите с Вокаде и Боб.

Въпреки възможността, която бе имал досега да се упражнява в езда, негърът не беше станал по-добър ездач. Кожата на краката му си оставаше нежна. Беше се изранил от ездата и сега представляваше още по-жалка гледка на коня от преди. При непрестанно „ах и ох“ той се пързеляше ту на една, ту на друга страна по гърба на коня. Стенеше и въздишаше във всевъзможни тонове и правейки най-страшни гримаси, уверяваше, че сиусите щели да заплатят за мъченията му по ужасен начин.

За да седи на по-меко, той си беше направил доста дебела подложка от синя трева, но тъй като не беше успял да я закрепил добре върху гърба на коня си, от време на време тя се изхлузваше, разбира се, заедно с него, така че той се озоваваше на земята на почти равномерно разпределени интервали от време. Това предизвикваше весели усмивки дори по иначе толкова сериозните лица на шошоните и когато един от тях, който знаеше малко английски, го нарече „Слайдинг Боб“ — Пързалия се Боб — думите му се понесоха от уста на уста и се превърнаха в прякор, който по-късно при случай бе използван с удоволствие от останалите.

Западният край на хоризонта бе образувал до този момент равна линия. Но ето че тук-там тя бе започнала да се поиздига. Там имаше планини, и то не синкави и с неясни очертания, а остро и ясно изрязани, въпреки голямото разстояние, което все още предстоеше на ездачите да изминат.

В онези местности често видимостта е толкова ясна, че точки, отдалечени на няколко мили, изглеждат толкова близо, че ти се струва сякаш можеш да ги достигнеш за десетина минути. А същевременно въздухът е така наситен с електричество, че е достатъчно например двама души само да докоснат длани или лакти, за да се появят мънички искрици. Това електрическо напрежение се стреми към изравняване, което се изразява в непрекъснати електрически изпразвания. Наоколо непрестанно се святка, без да има облаци. Често целият хоризонт изглежда обхванат от пламъци, но това ни най-малко не вреди на хората и животните. Свечери ли се, непрекъснатото святкане и бляскане представлява неописуема гледка и дори уестмънът, привикнал на това зрелище, не може да остане безразличен към него. Той, който се е научил да разчита само на себе си, се чувства нищожен и безсилен в сравнение с тези тайнствени сили. Спомня си за Бога, когото е забравил може би отдавна, и в паметта му изплуват като юношески спомен смирените думи на псалмописеца, които често е чувал в училище: „Къде да се скрия от твоя дух и къде да избягам от твоя лик? Тръгна ли към небето, ето виж, че ти си там. Свра ли се в ада, ето виж, че ти си и там. Взема ли крилата на зорницата и полетя ли накрай света, то пак твоята ръка би ме водила по пътя ми и твоята десница би ме подкрепяла!“ Съвсем същото мисли и чувства и индианецът. Сиусът нарича онова святкане „вакан-танка-вакуон-пета“

— огъня във вигвама на Великия дух. А когато индианците юта искат да обяснят на близките си, че пътят им е минавал под това „електрическо осветление“, те казват: „Маниту нима варентон“, което ще рече:

„Видях Маниту в светлината на светкавиците.“

Тези електрически изпразвания могат да станат много опасни по време на война, защото индианецът вярва, че воинът, убит през нощта, ще трябва да живее във Вечните ловни полета във вечна тъмнина. Затова по възможност той се опитва да избягва всяка нощна битка и най-вече предпочита да провежда нападенията си, когато започне да се зазорява. Но който умре „в светлината на огъня на Великия дух“, в това святкане, той не се е преселил по тъмно в отвъдния свят, затова и там неговите ловни и бойни пътеки ще бъдат осветени. По тази причина индианците не се боят да нападат при светлината на трептящите светкавици и не един човек, който не е запознат с това вярване или не му е обърнал необходимото внимание, е трябвало да изкупи незнанието или непредпазливостта си със своя скалп и живот.

Дребосъкът Хобъл Франк не беше виждал никога досега тези светкавици без гръмотевици. Затова каза на Дебелия Джими, зад когото яздеше:

— Господин Пфеферкорн, нали си бил отвъд, в Германия, гимназист и вероятно все още можеш да си спомниш нещичко от часовете по психика. Защо всъщност тук се сватка толкова много?

— Искаш да кажеш „физика“, а не „психика“ — поправи го Дебелия.

— Дали казвам физика или психика е все едно. Важното е да изговориш правилно иксилумпена.

— Казва се ипсилона^[2].

— Какво? Как? Да не би да не знам как се изговаря предпоследната буква от азбуката? Ако ми го кажеш още веднъж, ще се случи нещо, което много лесно може да наруши душевното ти равновесие. Никой почитател на науката не може да търпи подобно нещо. Не си в състояние да дадеш на въпроса ми никакъв академичен отговор и затова се опитваш да се измъкнеш по нечестен начин. Но ако си мислиш, че ще ти се удаде, тогава повидимому си се излъгал в мен. Можеш ли да ми отговориш, или не?

— Разбира се, че мога.

— Е, казвай тогава! И тъй, защо се святка тук толкоз много?

— Защото има много електричество.

— Тъй ли? Ах! И това ти наричаш отговор! Е, за него не е необходимо човек да е бил гимназист! Вярно, не съм посещавал никакъв „алма фатер“^[3], не съм бил студент, не съм участвал в студентски гуляи и не съм пил студентски наздравици, обаче знам много добре, че когато се святка, трябва да има електричество. Всяко действие си има причина. Ако някой получи плесница, то трябва да има някой друг, който му е завъртял шамар. А когато има светкавици, тогава... тогава...

— ...трябва да има някой, който ги е запалил — намеси се Джими.

Отначало Хобъл Франк остана безмълвен, за да обмисли думите на Дебелия. Но после гневно избухна:

— Слушай, господин Пфеферкорн, добре, че още не сме се побратимили, защото незабавно бих обявил подобно братство за невалидно, а това би било вечен позор за твоята чест. Защо всъщност прекъсваш по такъв начин най-хубавата ми реч? Ако сравнявам по моя прозорлив и скромен маниер електричеството с някоя плесница, то ти нямаш никакво право да си присвояваш моето сравнение като някой пладнешки разбойник... И тъй, ставаше дума за светкавиците. Казваш, че се святка поради наличието на електричество. Но аз продължавам да питам защо именно тук, в тази местност, има толкова много електричество? Никога досега не съм виждал такива количества електричество на едно място. Сега имаш най-добрата възможност да си издържиш изпита.

Дебелия Джими се изсмя на глас. Затова дребосъкът се осведоми:

— Защо се смееш така? Смееш се само защото си поставен натясно ли? Много съм любопитен да видя по какъв начин ще се измъкнеш, драги ми господин Пфеферкорн!

— Да — отвърна Джими, — на твоя въпрос действително е трудно да се отговори. С него може безуспешно да се измъчва и някой професор.

— Аха! Значи нямаш никакъв отговор?

— А може и да имам.

— Тогава да го чуем! Цял съм в слух.

— Може би голямото богатство на метали в Скалистите планини да е виновно за натрупването на толкова електричество.

— Богатството на метали? Електричеството няма нищо общо с това.

— О, има! Защо го привличат гръмоотводите?

— Но отдолу отново си излиза, значи хич не ще и да ги знае, а пък колко пъти загиват дървета от светкавиците, без да имат по себе си забит даже и един пирон. Не, не мога да го призная. Ами че тогава би трябвало да пада гръм върху всички железолейни заводи.

— А може би причината е в това, че се приближаваме към магнитния полюс?

— Ами че къде се намира той?

— В Северна Америка, само че на доста голямо разстояние оттук.

— Тогава го остави на мира! И той няма никаква вина за това безшумно святкане.

— Или пък при неимоверно голямата бързина на въртене на земята електричеството се спира и се събира от великанските върхове на Скалистите планини?

— И дума не може да става за подобно натрупване. Та електричеството да не е гъсто като сироп! Съвсем лесно си минава над планините. Не, не издържа изпита си.

— Е, щом ти си човекът, който може да ме изпитва, тогава би трябвало да си в състояние да ми го обясниш по-добре.

— Разбира се! По време на един задушевен разговор учителят от Морицбург ми каза, че електричеството се получавало при триене. Признаваш ли, че е така?

— Естествено.

— Следователно, където има триене, възниква електричество.

— Например при търкането на картофи!

— Я остави ученическите си вицове, господин Пфеферкорн, особено когато разговаряш с човек, притежаващ моите научни познания. Няма какво да се церемоня много-много с това електричество. Дали триенето ще е малко по-голямо, или не, за мен няма никакво значение, особено в местности като тукашната. Наоколо има огромни прерии и огромни планини. Когато вятърът, а да не

говорим за бурята, фучи над тях, се получава страхотно триене. Или не е така?

— Така е — призна Джими дяволито.

— Бурята трие земята. Милиони стръкчета трева се трият едно в друго. Безбройните клони, клончета и листа на дърветата също се трият. Бизоните се въргалят из така наречените „wallows“^[4]!, при което се получава небивало триене. Съвсем накратко, в тази местност има триене, каквото не се среща другаде, и само по себе си се разбира, че тук неизбежно ще се натрупат огромни запаси от електричество. Ето ти на най-простото и неоспоримо обяснение. Или искаш да продължа?

— Не, не — засмя се Джими. — Това ми стига!

— Тогава приеми разясненията ми сериозно и със смирено почитание. Съвсем не е необходимо да се смееш. Ако не беше този фамозен Олд Шетърхенд, щеше да бъдеш принуден да направиш опасното салто квартале във Вечните ловни полета, въпреки че се пишеш дявол.

— Казва се салто мортале, а не квартале!

— Я мълчи! Подобно нещо едва ли ще ми се случи пак през това тримесечие. Затова казвам „квартале“^[5]. И изобщо нашият научен разговор е вече финито, понеже се приближихме до планините, а ей там пред нас са се спрели съгледвачите ни. Сигурно са открили нещо важно.

По време на своя забавен спор дребничкият псевдоучен не беше обърнал внимание, че междувременно бяха изминали значително разстояние. Синята трева бе изчезнала. На нейно място се появи тревата фестука, начесто примесена с ароматните стръкчета на кумарина, а не след дълго започнаха да се показват все по-нагъсто храсталаци, над които тук-там стърчаха короните на червения клен. Тези дървета обичат влажната почва и са радостен признак, че след ездата през горещия ден хората скоро ще могат да разчитат на освежителна глътка вода.

Съгледвачите се бяха спрели при храсталака. Когато конната колона ги наближи, те им замахаха с ръце да внимават, а един от тях извика:

— Нерагпан, нерагпан!

Тази дума има значението на „следа“. Следователно съгледвачите предупреждаваха останалите да внимават да не заличат намерените от

тях дири, преди те да бъдат „разчетени“ от предводителите.

Вокаде не обърна внимание на знаците им. Той насочи коня си към тях.

— Еп хетс! — извика му ядосано същият разузнавач, който се беше обадил и преди.

Това означаваше „млади човече“ и следователно имаше смисъла на смъртяне. Несъмнено един младеж не действа така разсъдливо, както някой възрастен. Изразът съдържа укор, без обаче да представлява обида за Вокаде. Въпреки това той сериозно отговори:

— Броили ли са моите братя зимите, които е преживял Вокаде? Той знае добре какво върши и познава тази дия, тъй като в нея има и отпечатъци от неговите крака. Тук той лагерува със сиусите огелала, преди те да го изпратят да търси вигвамите на шошоните. Оттук са тръгнали несъмнено право на запад, за да се доберат до реката на Големия рог и сигурно са оставили на Вокаде знаци, с чиято помощ да съумее бързо да ги последва.

На мястото, където бяха спрели, се виждаха следи, показващи, че преди няколко дни тук бе лагерувал многоброен конен отряд. Обаче само опитно око можеше да ги различи. Изпомачканата трева отново се бе изправила напълно, но от близките храсти липсваха връхчетата на клонките, изядени от конете. След обяснението на Вокаде вече изглеждаше безпредметно да се бавят повече на това място. Вярно, че слънцето се намираше в зенита си, следователно бе настъпило най-горещото време на деня и конете се нуждаеха от кратка почивка, но въпреки всичко не искаха да им я разрешат, преди да намерят вода.

Равният досега терен започна постепенно да се издига. Отпред, отляво и отдясно все повече се приближаваха дълги планински хребети. Конниците навлязоха в широка клисура, която се провираше между възвишенията. По нея растеше описаната висока трева, но вече все по-често започнаха да се показват храсталаци и ниски дървета. Отначало имаше само видове с твърда дървесина, но после се появиха и по-жилави — например подобните на храсти балсамови тополи, които, изглежда, не достигат големината на истински дървета, както и диви круши от онзи сорт, наричан от американците „Spiked hawthorn“^[6].

Все по-често се срещаха и дърветата, които дотогава бяха виждали само тук-там: бял ясен, кестени, особен вид бряст, дъбове

макрокарпа, липи и други дървесни видове, по чиито стебла се виеше вълчатата ябълка със своите кървавочервени цветове.

След като зад едно възвишение пътят им изви рязко на север, конниците забелязаха пред себе си планини, покрити вече с гъсти гори. Там сигурно имаше вода. Едно срещу друго се издигаха две възвишения с доста стръмни и силно пресечени склонове. Между възвишенията се провираше тясна клисура, по дъното на която тихо бълбукаше поточе. Дали трябваше да завият в нея, или да продължат в досегашната си посока?

Острият поглед на Олд Шетърхенд огледа края на гората. Скоро той довольно кимна, сякаш на себе си, и каза:

— Пътят ни води ей оттук наляво през клисурата.

— Защо? — зачуди се Дългия Дейви.

— Не виждаш ли боровия клон, забит на стеблото на липата?

— Ау, сър. Наистина бие на очи, че на едно широколистно дърво расте клон от иглолистно.

— Това е знак за Вокаде. Сиусите са го поставили на липата така, че да сочи навътре в клисурата. Значи са се отправили в тази посока и ми се струва, че ще се натъкнем на още доста подобни пътеуказатели. И така, напред!

След като бе хвърлил кратък поглед към липата, Винету мълчаливо беше отминал напред. Такъв му беше характерът. Имаше обичай да действа, без много да говори.

След кратко разстояние се откри подходящо за бивакуване място. Тук спряха. Имаше вода, сянка и превъзходна паша за конете. Ездачите слязоха от седлата и дадоха възможност на животните да пасат. Шошоните бяха обилно запасени със сушено месо, а пък белите все още имаха от хранителните провизии, които бяха взели от блокхауза на Ловеца на мечки. Нахраниха се, а после някои от мъжете легнаха в тревата, за да подремнат, докато други насядаха на групи, за да поприказват.

Най-неспокоен от всички беше негърът Боб. Тъй като се беше разранил от ездата, ожулените места го боляха.

— Масер Боб съм болен, много болен — вайкаше се той. — Масер Боб нямат вече своя кожа по крака. Всичка кожа липсва и сега панталон залепнал за крака и толкова боли масер Боб. Но кой виновен за това? Сиуси. Щом масер Боб намерят сиуси, той всички избият,

докато те повече не могат бъдат жив. Масер Боб не могат ни язди, ни седи, ни стои, ни лежи. То сякаш има жар по крака на масер Боб.

— За това има лек — обади се Мартин Бауман. — Потърси си colt'sfoot^[7] и наложи раните с листата му.

— Ама къде растат coltsfoot?

— Предимно покрай горите. Не е изключено да го намериш тъкмо тук.

— Ама масер Боб не познава туй растение. Как той ще намерят?

— Ела! Ще ти помогна.

Двамата се накаяха да се отдалечат. Джими чу разговора им и ги предупреди:

— Вземете си пушките! Тук човек никога не знае какво ще му донесе следващият миг.

Мартин безмълвно взе оръжието си, негърът също нарами карабината си.

— Yes! — каза той. — Масер Боб също вземат свой райфъл. Ако дойде сиус или див животно, той веднага стрелят всичко, за да защитят свой млад масса Мартин. Come on!^[8]

Двамата закрачиха бавно по края на клисурата, но не се виждаше никакъв подбел. Така те все повече и повече се отдалечаваха от лагера. В клисурата бе тихо и слънчево. Пеперуди трепкаха с крилца около цветята. Бръмбари свистяха и жужаха от едно място на друго. Водата в поточето кротко бълбукаше, а короните на дърветата бяха окъпани в слънчева светлина.

Но ето че Мартин, който вървеше пръв, се спря и посочи към някаква тъмна черта, преминаваща недалеч в права линия през тревата от малкия поток към склона на клисурата и там се губеше между дърветата.

Те се приближиха и я разгледаха. От потока до гората на ширина от няколко стъпки тревата бе не само изпогазена, но и така смачкана, че се беше показала голата земя. Следователно Мартин и Боб се бяха озовали на истинска пътека.

— Това не съм бил животно — обади се негърът. — Тук непрекъснато ходил насам-натам някой мъж с ботуши. Масса Мартин дадат право масер Боб.

Но младежът поклати глава. Внимателно огледа пътеката и отговори:

— Странно нещо. Не се различават никакви следи от копита или нокти. Почвата е отъпкана толкова здраво, че даже не може да се определи кога пътеката е била използвана за последен път. Бих се обзаложил, че само някое копитно животно е способно да направи подобна пътечка.

— О, прекрасно, много прекрасно! — зарадва се негърът. — Може би това е опосум. То много добре дошло за масер Боб.

Опосумът е вирджинийският торбест плъх, който може да достигне до дължина половин метър. Вярно, че има нежно, бяло и тлъсто месо, но издава толкова своеобразна и противна миризма, че белите никога не го ядат. Обаче негрите не се отказват от него и дори има чернокожи, които са луди по това неприятно ухаещо печено. Към този вид гастрономи спадаше и Боб.

— Ама че идея! — засмя се Мартин. — Какъв ти опосум? Да не би торбестият плъх да се числи към копитните животни?

— Към къде числи опосум, все едно за масер Боб. Опосум съм нежен чудесен месо и масер Боб ще сега опитат дали могат хванат опосум.

Той се намери да тръгне по дирята, обаче Мартин го задържа:

— Стой тук и не ставай смешен! И дума не може да става за някакъв опосум. Той е твърде малък, за да утъпче подобна диря.

В случая става въпрос за някое едро животно, може би някой лос!

— Лос, о, лос! — възкликна Боб и млясна с уста. — Лос дават много, много месо и лой, и кожа. Лос съм хубав, съм много хубав! Боб веднага застрелят лос.

— Чакай, чакай! Не е възможно да е бил лос, защото в такъв случай тук-там тревата щеше да бъде изпасана.

— Тогава масер Боб провери какво било то. Може би все пак бил опосум. О! Ако масер Боб намерят опосум, тогава той прави голям гуляй. — Негърът се затича по дирята към гористия склон на котловината.

— Почакай, Боб! — предупреди го Мартин. — Може да е някой хищник!

— Опосум не хищник, яде птички и друг малък зверчета, масер Боб го хванат. — Той не обърна внимание на предупреждението и продължи напред. Мисълта за любимото му печено не остави никакво

място за толкова необходимата предпазливост. Мартин го последва, за да може в случай на някоя неприятна изненада бързо да му се притече на помощ. Но негърът непрестанно поддържаше една определена преднина пред младежа.

Така те достигнаха края на гората, където теренът ставаше доста стръмен, също както на отвъдната страна на котловината. Пътеката навлизаше в съвършено права посока между дърветата, а после продължаваше да се изкачва между големи скални късове. И тук тя бе толкова здраво отъпкана, че не беше възможно да се различат ясно никакви отделни следи.

Негърът продължаваше да се катери нагоре по склона, запазвайки значителната си преднина. Дърветата растяха доста нагъсто, а между стволите им се ширеха различни видове храсти, тъй че дивечовата пътека водеше през истински гъсталак. Ето че Мартин долови ликуващият глас на негъра:

— Маса идват, бързо идват! Масер Боб сме намерил леговище на опосум.

Юношата се отзова на този вик колкото можа по-бързо. И дума не можеше да става за някакъв опосум, затова се страхуваше, че Боб може да се изложи на неподозирана опасност.

Ето защо Мартин го предупреди:

— Стой! Не предприемай нищо, докато не дойда.

— О, тук вече дупка, която врата към леговище на опосум! Масер Боб правят посещение на опосум.

В този миг Мартин достигна мястото, където се намираше негърът. Наоколо имаше няколко каменни блока, отрупани един върху друг. Два от тях се бяха опрели в горните си ръбове така, че образуваха пещера, пред която буйно растеше гъсталак от лешникови и черничеви дръвчета, оплетени с клонките на малинови и къпинови храсти. Входът бе направен точно сред този гъсталак. Следваната до тук диря водеше право в него, но многобройни други следи, разклоняващи се наляво и надясно, показваха, че обитателят на пещерата не се движи само до потока и обратно, а предприема и други разходки.

Негърът се беше навел и тялото му до кръста се намираше вече в гъсталака, защото той се канеше да пропълзи в пещерата. За свой ужас Мартин разбра сега, че опасенията му не са били неоснователни. От другите следи ясно видя с какво животно си имаха работа. Той извика:

— За бога, назад, назад! Това е бърлогата на мечка! Същевременно той хвана крака на Боб, за да го изтегли обратно. Но, изглежда, негърът не го беше разбрал, защото му отговори:

— Защо мен спира? Масер Боб съм храбър, той победи цяло леговище, пълно опосум.

— Не е никакъв опосум, а мечка, мечка!

Мартин държеше чернокожия с всички сили. В този момент се разнесе дълбоко гневно ръмжение и в същото време Боб нададе вик на ужас.

— Исусе, Исусе! Някакъв звяр, цяло чудовище! О, масер Боб, о, масер Боб!

Той светкавично се измъкна от гъсталака и скочи на крака. Въпреки тъмната му кожа Мартин видя, че от уплаха лицето му се беше обезкръвило.

— Мечката все още ли е в пещерата? — попита момчето. Боб размаха ръце из въздуха, раздвижи устните си, но не успя да отговори нито дума. Беше изпуснал пушката си. Очите му се въртяха диво на всички посоки и зъбите му тракаха.

Ето че в храстите се разнесе шумолене... показва се главата на една гризли, сивата мечка. Това възвърна говора на негъра.

— Да бяга, да бяга! — закрещя той. — Масер Боб горе на дърво!

Той направи огромен скок към една тънка стройна бреза и се закатери нагоре по стеблото ѝ с бързината на катеричка.

Мартин беше пребледнял като платно, ала не от страх. С пъргаво движение той грабна пушката на негъра от земята и бързо се скри зад дебел бук. Подпря пушката на стеблото му и свали от рамото си своята двуцевка.

Мечката се беше измъкнала бавно от трънаците. Малките ѝ очи съзряха най-напред негъра, увиснал на ръце за най-долните клони на брезата, а после видя и Мартин, който се намираше на по-голямо разстояние от нея. Тя наведе глава, разтвори пастьта си, от която се точеха лиги, и езикът ѝ провисна навън. Изглежда, че в това положение започна да размисля към кого от двамата си неприятели да се насочи най-напред. После бавно и олюлявайки се, тя се изправи на задните си лапи. Гризли беше висока над два метра и издаваше онази остра миризма, която в една или друга степен е свойствена на всички диви хищници.

Не беше изминала и минута от онзи миг, когато Боб бе скочил на крака. Щом негърът видя огромното животно, изправено така застрашително на някакви си четири крачки от него, той закрещя:

— For gods sake!^[9] Мечка иска яде масер Боб! Бързо, бързо нагоре!

С трескави движения той се заизкачва все по-нависоко. Но за съжаление брезичката беше толкова тънка, че започна да се огъва под тежестта на чернокожия великан. Той сви краката си колкото можеше по-нагоре и се вкопчи в стеблото ѝ с четирите си крайника, обаче не успя да се задържи седнал на клона. Тънкият връх на дръвчето се изви и се наведе надолу, а Боб увисна на ръце и крака също като някой огромен прилеп.

Изглежда, мечката проумя, че този противник можеше да бъде победен по-лесно от другия. Тя се насочи към брезата и обърна към Мартин лявата си страна. Юношата посегна с ръка към гърдите си. Под ловната му риза висеше малката кукличка, онзи кървав спомен за нещастната му сестричка.

— Луси, Луси! — прошепна той. — Отмъщавам за тебе! Със сигурна ръка Мартин вдигна карабината и се прицели. Изстрелът изтрещя, последва го и втори... От уплаха Боб се пусна от дървото.

— Исусе, Исусе! — закрещя той. — Масер Боб умрял, quite dead^[10]!

Той падна на земята, а брезата като пружина се изправи в естественото си положение.

Мечката беше потрепнала, сякаш някой я беше ударил. После разтвори широко пастьта си, осеяна с пожълтели зъби, и направи още две тромави крачки към лежащия на земята негър, който крещеше и пищеше с все сила.

В същия миг смелият юноша се хвърли между него и звяра. Беше захвърлил празната си пушка и бе грабнал карабината на чернокожия, която насочи сега към мечката. Той се намираше най-много на два метра от животното. Очите му излъчваха дързост, а здраво стиснатите устни му придаваха израз, който ясно казваше: „Ти или аз!“ Но вместо да натисне спусъка, той свали пушката и отскочи назад. Острият му поглед разбра, че третият изстрел е излишен. Мечката стоеше неподвижно. От гърлото ѝ се разнесе хъркащо ръмжене, след което последва рев, приличен на стон. По тялото ѝ пробягнаха конвулсивни

тръпки, тя отпусна предните си лапи, тъмна струя кръв бликна от устата ѝ, после животното рухна на земята. Тялото му потрепери, отърколи се настрана и застана неподвижно до негъра.

— Help, help! — помощ, помощ! — скимтеше Боб, който от ужас все още лежеше на земята и размахваше ръце из въздуха.

— Човече, негоднико, Боб! — ядоса се Мартин. — Какво си се завайкал, страхливец такъв! Та мечката е мъртва! Обзалагам се, че и двата куршума са ѝ пронизали сърцето.

Сега Боб скочи на крака като пружина. Той показва, че всичките му кости са в най-добро състояние, и тържествуващо извика:

— Мъртъв, мъртъв съм мечка! О, о, о! Масер Боб и маса Мартин победили чудовище! Масер Боб правил лов на мечки. О, масер Боб какъв храбър и прочут уестмън! Всичко хора ще казвам какъв смелост имат безумно смел и безстрашен масер Боб!

— Да — засмя се Мартин, — безумно смело беше от твоя страна да паднеш от дървото като зряла круша точно пред муцуната на мечката!

Чернокожият направи учудена физиономия.

— Паднал? — попита той. — Не паднал! Масер Боб скочил срещу мечка. Масер Боб искал покажат, че не го е страх от мечка. Охо! Какво съм мечка сравнено с масер Боб!

С тези думи той храбро направи една крачка към мечката, обаче после все пак спря на почетно разстояние от мъртвото животно.

В този момент се разнесоха силни гласове и бързи стъпки. — Ву Јове, мечка пътека! — дочу се възглас откъм потока. — Това може да е само някоя огромна гризли. Мартин и Боб не са разбрали що за звяр е и нищо неподозиращи, са тръгнали право срещу нея. Бързо след тях!

Това беше гласът на Олд Шетърхенд. Още при първия поглед, отправен към пътеката, за опитния уестмън не бе останало място да съмнение що за животно я беше утъркало.

— Да, гризли е — чуха се думите на Дебелия Джими. — Може би и двамата са загубени! Напред, да влезем в гората!

Разнесе се гълчава и шум от припрени стъпки.

— Хей! — извика Мартин Бауман на приближаващите се хора. — Не се тревожете! Живи и здрави сме.

Олд Шетърхенд и Винету се появиха първи.

— Действително е гризли! — възкликна Олд Шетърхенд, щом забеляза убитото животно. — Какъв едър юначага! А и ти си жив, мастър Мартин! Какво голямо щастие!

Той се приближи до мечката и разгледа раните ѝ.

— Улучена е точно в сърцето, и то от съвсем близко разстояние! Това се казва ловно майсторство. Едва ли има нужда да питам кой уби животното.

Ето че Боб пристъпи наред, ухили се гордо и самоуверено и каза:

— Масер Боб победил мечка. Масер Боб онзи, кой виновен, че мечка трябвало прости с живот.

— Ти ли. Боб? Това не ми изглежда много вероятно.

— О! Много вярно, много вярно! Масер Боб седнал пред нос на мечка, та мечка види само него, а не масса Мартин, който трябвало стреля.

Олд Шетърхенд се усмихна. От опитното му око нищо не можеше да се изплъзне. Погледът му забеляза зелените брезови листа, пръснати по земята. При катеренето си Боб ги беше откъснал от клонките. Някои от клончетата бяха пречупени и още висяха по дървото.

— Да, изглежда, че масер Боб се е държал много храбро — потвърди уестмънът. — Щом зърнал мечката, от страх се е покатерил ей на тази бреза, без да съобрази, че е много тънка, за да го издържи. Тя се огънала и той паднал на земята точно пред звяра. Сигурно е щял да загине, ако неговият млад господар не е стрелял навреме. Не е ли било така, мастър Мартин?

Мартин се видя принуден да потвърди, макар и да му беше жал, че трябваше да изобличи в лъжа иначе толкова доблестния негр. Обаче Боб направи опит да се оправдае:

— Да, масер Боб съм покатерил на бреза, за да покатери след него също мечка и не направи нищо лошо на добър масса Мартин.

Но за свое съжаление той трябваше да установи, че никой не повярва на това уверение.

Сега всички поискаха да научат как в действителност беше протекло опасното ловно приключение и Мартин разказа случилото се. Стори го с кратки и прости думи, без никакво разкрасяване. Въпреки всичко слушателите му разбраха, че беше проявил голямо хладнокръвие и смелост.

— Скъпи млади приятелю — обади се пръв Олд Шетърхенд, — с удоволствие ще ти призная, че даже най-опитният ловец едва ли щеше да се държи по-добре от теб. Ако продължаваш все така, един ден от тебе ще стане такъв мъж, за когото много ще се говори.

И иначе толкова мълчаливият Винету дружелюбно каза:

— Моят малък бял брат има решителността на възрастен воин. Той е достоен син на прочутия Ловец на мечки. Вождът на апачите го поздравява.

За шошоните мечката бе добре дошла плячка. Месото около ребрата ѝ е вкусно, бутовете ѝ са още по-хубави, лапите ѝ минават дори за деликатес. Индианците хвърлят само сърцето и черния ѝ дроб, понеже ги смятат за отровни. А особено се радват на мечката лой, от която приготвяват мазна течност. Използват я за забъркване на различните бои, с които оцветяват лицата и телата си, например „Цветовете на войната“ или охрата, служеща на сиусите да си боядисват на темето пътя на косата. А с тази мазнина те мажат и кожата си, за да се предпазят от ухапванията на насекомите.

На въпросителния жест на вожда на шошоните Мартин беше отговорил:

— Нека моите братя вземат месото на мечката. Но кожата ѝ остава за мен.

Не след дълго кожата на животното беше одрана, а месото — разпределено. Докато по-голямата част от шошоните се заловиха с острите си като бръснач ножове за скалпиране да нарежат месото на дивеча на широки тънки парчета, останалите се заеха с първоначалната обработка на кожата. Всички останки от месо по нея бяха грижливо почистени, а после с томахок разцепиха черепа на мечката, за да извадят мозъка ѝ, с който натриха вътрешната страна на кожата.

Всичко се вършеше толкова бързо, че цялата работа приключи след не повече от четвърт час и воините се върнаха в лагера. Кожата бе завързана върху гърба на един от свободните коне на шошоните, а месото наслагаха под седлата. Там то щеше да омекне от ездата толкова добре, че можеше да се яде още същата вечер. Разбира се, на някой любител на деликатеси, дошъл от Европа, този начин на приготвяне едва ли щеше да се хареса много.

Обедната почивка беше прекъсната от приключението с мечката и решиха да не я продължават. Отново потеглиха на път.

---

[1] Прерия, покрита със синя трева. Б. пр. ↑

[2] Физика и психика се пишат в немския език с „У“ — ипсилон, отличаващ се със сравнително по-трудно изговаряне. Б. пр. ↑

[3] Алма матер (лат.) — наименование на университетите, в което Франк подменя „матер“ (лат.) — майка с „фатер“ (нем.) — баща. Б. пр. ↑

[4] (англ.) — овални плитки ями с диаметър от девет-десет стъпки, образувани от търкалянето на бизоните по земята. Б. а. ↑

[5] (лат.-нем.) — четвърт година, т.е. тримесечие. Б. пр. ↑

[6] Означава буквално бодлив глог. Б. пр. ↑

[7] (англ.) — подбел. Б. пр. ↑

[8] (англ.) — Хайде, ела! Б. пр. ↑

[9] (англ.) — За бога! Б. пр. ↑

[10] (англ.) — Съвсем мъртъв. Б. пр. ↑

8. ГЛАВА

ПРИКЛЮЧЕНИЯТА НА ФРАНК И БОБ

Пътят им продължаваше да води навътре в клисурата, провря се между няколко планински купола и после пак излезе в същата широка низина, по която се бяха движили преди това. Оказа се, че бяха избегнали описването на значителен завой. Изглежда, сиусите много добре познаваха пътя, по който трябваше да минат. От време на време и особено когато пътят променяше посоката си, те бяха оставяли различни знаци на Вокаде.

През следобеда колоната от ездачи се добра до някаква долина с овална форма, която имаше диаметър от няколко мили и наоколо бе заобиколена от стръмни скали. В средата на долината се издигаше самотно конусовидно възвишение, чиито голи склонове се белееха под слънчевите лъчи. На върха му се различаваше някакво ниско и широко каменно образование, което наподобяваше костенурка.

За геолозите няма никакво съмнение, че някога тук е имало езеро, а околните стръмни склонове са представлявали бреговете му. Върхът на възвишението, издигащо се сред долината, е стърчал от водите му като остров.

Планомерните наблюдения са довели до заключението, че по време на терциера земите на Северна Америка са били покрити с многобройни сладководни езера. Но тези огромни количества насъбрана вода са се оттекли и някогашните езера са се превърнали в долини и същевременно в гробници на тогавашните живи същества. Естествоизпитателят и особено одлеонтологът могат да се обогатят там с неподозирани съкровища на фосили^[1].

Могат да се намерят зъби и челюсти на праисторическия хипопотам, който е приличал на съвременния речен кон, намират се останки от безрогия носорог, както и от хиляди костенурки. Има останали кости от преживната свиня, хиенодона, от допотопните камила и кон и даже от огромния саблезъб тигър, който е имал големи извити зъби, прилични на саби. Понастоящем по цялото земно кълбо

има едва около десет вида коне, докато само в Северна Америка са намерени вкаменени останки от близо тридесет разновидности на допотопния кон. Една от тях е имала големината едва на нюфаундлендско куче. В онова праисторическо време по бреговете на северноамериканските езера са пасели слонове, а в калта са се търкаляли свине, някои видове от които са били големи само колкото котка, а други пък са имали размерите на хипопотам. По равнините на Уайоминг, останали понастоящем без дървета, са хвърляли сенките си палми, чиито листа са достигали на дължина до четири метра. Под тези палми живеели същества с големината на слона. Един вид от тях имал рога от двете страни на носа си, друг пък — от двете страни на очите си, а трети вид е имал един-единствен рог над носа си.

Ако някога индианецът по някакъв начин се натъкне на подобни праисторически останки, той се отвръща от тях безмълвно и със страхопочитание. Не може да си обясни произхода им и тъй като всичко тайнствено си остава за него „велика магия“, тези останки са свещени за червенокожия и само понякога той прави опит да намери обяснение за съществуването им с помощта на някоя легенда.

И така долината, пред която се бяха спрели конниците, е била в онези времена също такова езеро. Сиу-огелаласите бяха оставили знак, който даваше на Вокаде указание да прекоси долината. Но Олд Шетърхенд, застанал сега начело на отряда, не последва указанието им, а насочи коня си наляво, за да мине в подножието на планинските възвишения, ограждащи долината.

— Ето къде е пътеуказателят! — напомни Дейви, сочейки към едно стебло, където бе закрепено клонче от друг вид дърво. — Това е знакът на огелаласите, защо не искаш да се съобразиш с него?

— Защото знам по-хубав път — отвърна ловецът. — Оттук нататък местността ми е много добре позната. Ей това възвишение се казва Кеа-па-е — Хълм на костенурката. За околните индианци той с нещо като планината Арарат^[2]. И представителите на червенокожата раса са запазили в паметта си спомени за някакво голямо наводнение, за потоп. Индианците врани разказват, че след като всички хора се издавили, останала само една-единствена двойка. Великият дух я спасил, като ѝ изпратил великанска костенурка. Двамата се приютили на гърба на животното с цялата си покъщнина и живели там, докато водата започнала да спада. Планинското възвишение, което виждаме

пред нас, е най високо от всички останали наоколо. Затова то първо се подало като остров от водите. Костенурката изпълзяла на него и човешката двойка слязла там от гърба ѝ. Душата на животното се завърнала при Великия дух, но тялото му останало там горе и се вкаменило, за да служи на сегашните червенокожи мъже като спомен за техните първи прадеди. Всичко това ми разказа Шупктапка, Голямото куче, един воин на индианците врани, с когото лагерувахме миналото лято горе на Хълма на костенурката.

— Защо не искаш да следваш пътя, по който са яздили огелаласите?

— Не. Знам друг път, който ще ни изведе до целта за значително по-кратко време. Не са много пътищата, по които може да се проникне в областта Йелоустоун. Изглежда, че най-краткият от тях изобщо не е познат на огелаласите. Посоката, в която са тръгнали, ме кара да предполагам, че ще се отправят към ранното на Ботълър, оттам иде продължат да яздят покрай река та Йелоустоун, за да достигнат Реката на огнената дупка. Гробницата, където ще бъдат принесени в жертва мистър Баумай и спътниците му, изобщо не се намира край самата Йелоустоун Ривър, а е разположена на Реката на огнената дупка. За да се доберат до нея, сиусите ще яздят, описвайки голяма дъга, а местностите, които ще прекосят, ще им създадат толкова много и големи трудности, че те няма да могат да изминат значителни разстояния през деня. А пътят, избран от мен, образува почти права линия и ще ни изведе на Пеликън Крийк. Прекосим ли го, ще яздим между него и Серните хълмове чак до мястото, където реката Йелоустоун започва своя път от едноименното езеро. Оттам ще се отправим към Бридж Ривър, край която навярно ще открием следите на сиусите, а после ще се насочим към горния гейзеров басейн, разположен край Реката на огнената дупка. Вярно, че и този път е труден, но не чак толкова, колкото заобиколния път на неприятелите ни, и по този начин може би ще ни бъде възможно да достигнем целта даже преди тях.

Една отдавна пресъхнала рекичка е вливала някога водите си от запад в стария езерен басейн, при което се беше врязала Дълбоко в брега. Коритото ѝ бе много тясно, а устието ѝ така обрасло с гъста растителност, че само много остър поглед можеше да го открие. Олд Шетърхенд насочи коня си натам. След като се провряха през стената

от гъсталаци, растителността не им създаваше повече пречки. Без особени затруднения можеха да яздят нагоре по коритото на някогашния поток чак докато тесният пролом излезе на така наречената „Underlating land“^[3]. Тук се срещаха малки прерии, отделени една от друга чрез гористи хълмове, и тъй като тези хълмове се простираха по дължината си най-често в посока запад-изток, тяхното разположение бе благоприятно за конниците.

Привечер стигнаха до някаква рекичка, която, изглежда, беше един от притоците на Биг Хорн Ривър. Тук се озоваха на много подходящо за бивакуване място и решиха да спрат, макар че все още не беше започнало да се смрачава. Рекичката се разширяваше, образувайки малко плитко езерце, по чиито брегове растеше буйна трева. В бистрата вода, прозрачна чак до дъното, се виждаха много пъстърви, които даваха надежда за вкусна вечеря. От едната страна брегът се издигаше стръмно нагоре. От другата пък беше равен и обрасъл с гъста гора. Голямото количество съборени по земята клони подсказваше, че през последната зима тук са паднали големи снеговалежи. Изпочупените клонаци образуваха около избраното място нещо като плет, което увеличаваше безопасността на лагеруващите, а тъй като клоните бяха съвсем сухи, нямаше защо да се грижат за горивен материал за поддържането на лагерния огън.

Ще ловим пъстърва с ръце! — извика Дебелия Джими и зарадван скочи от коня си. — Тази вечер ще имаме направо сватбарски гуляй!

— По-полека! — предупреди Олд Шетърхенд. — Преди всичко трябва да се постареем да не оставим на рибите никаква възможност да ни се изплъзнат. Донесете клони! Ще направим във водата две прегради.

След като се погрижиха за конете, заостриха от едната страна пътнически клони и най-напред започнаха да ги забиват в мекото дъно на потока там, където се изтичаше езерото, и то толкова нагъсто, че нито една риба да не може да се промъкне между тях. После направиха подобна преграда и в горната част на басейна, но не непосредствено на мястото, където се вливаше потокът, а малко по-нагоре, тъй че решетката бе отдалечена на около двадесетина крачки от горния бряг на езерцето. Бягството на рибите бе невъзможно вече и от тази страна.

Дебелия Джими започна да събува големите си високи ботуши. Вече бе разкопчал колана си и заедно с карабината го беше сложил на

брега.

— Слушай, шишко — каза му дългия Дейви, — струва ми се, че се каниш да влизаш във водата!

— Разбира се! Ще бъде страшно забавно.

— По-добре остави тази работа на хора, които са по-дълги от тебе. Човек, който едва-едва се подава над масата, може много лесно да изчезне под водата.

— С нищо не би ми навредило. Нали умея да плувам. Освен това езерото съвсем не е дълбоко.

Джими се приближи до водния басейн, за да се увери поточно каква е дълбочината му.

— Най-много един метър — обади се той.

— Водата лъже. Ако се вижда дъното, ни се струва, че е много по-плитко, отколкото е всъщност.

— Ами! Я ела и погледни! Личи си всяко камъче на дъното и... мътните го взели... бррр... пфуу... ууу...! — Той се беше навел твърде много напред и бе изгубил равновесие. Джими падна в езерото с главата надолу. Тъкмо тук се намираше най-дълбокото място. Ниският дебел ловец потъна, но веднага пак се появи на повърхността. Той беше отличен плувец. За съжаление все още бе облечен в кожата си и естествено бе потънал заедно с него. Широкополата му шапка се поклащаше върху студената вода като листо на някоя Виктория регия^[4].

— Neigh-day!^[5] — засмя се Дългия Дейви. — Джентълмени, я погледнете каква пъстърва можем да уловим! От тази тлъста риба ще станат много порции.

Дребничкият саксонец беше стоял наблизо. В разговори той обикновено обичаше да се заяжда с Джими, обаче го ценеше, тъй като му беше сънародник.

— Олеле, мале! — извика той изплашено, приближавайки се тичешком. — Ама какво направи, господин Пфеферкорн? Защо скочи в езерото? Да не би да се измокри?

— До кости!

— Ами че това може да ти докара такава хубава простуда. И на всичкото отгоре в кожух! Я излизай веднага! Ще се погрижа за шапката. Ще я измъкна ей с този клон.

Той взе един клон и се опита да закачи с него шапката. Обаче „въдицата“ му се оказа малко къса, затова той се наведе напред колкото можеше повече.

— Внимавай! — предупреди го Джими, излизайки от водата. — Мога и сам да си я взема. И без това съм вече мокър.

— Не говори де! — отвърна Франк. — Ако си мислиш, че съм тъй несръчен като теб, мога само да те съжалявам. Няма да падна във водата. Даже и ако тази проклета шапка продължи да плава нататък, то аз ще се поразтегна още мъничко и... олеле, ето на, че и аз се насадих на пачи яйца! Е, ама къде се е чуло и видяло подобно нещо!

Той падна във водата. Картината бе толкова смешна, че всички бели се разсмяха. Индианците обаче външно останаха сериозни, макар вътрешно сигурно да бяха развеселени от комичната случка.

— Е, кой не бил тъй несръчен като мен? — попита Джими, в чиито очи от смях се бяха появили сълзи.

Франк пляскаше из водата, а лицето му издаваше силен гняв.

— Какво има толкова смешно? — извика той. — Аз плувам из това езеро като жертва на собствената си услужливост и на самарянската си любов към ближния, и на всичко отгоре като награда за моето милосърдие ми се смеят. Ще го запомня. Разбра ли?

— Но аз не се смея, а плача! Не виждаш ли?

— Мълчи! Няма да разреша да ми се подиграват! Всичко останало — както и да е, но не мога да го преживея, че паднах заедно с фрака. А ей там моята шапка за езда плава съвсем по братски до твоята. Също като Кастор и Филакс, известни в митологията, а и в астрономията. Направо е...

— Правилно е Кастор и Полукс^[6]! — прекъсна го Джими.

— Я мълчи! Полукс! Като лесничей на държавна служба съм си имал толкова много работа с ловджийски хрътки, че знам съвсем точно дали е Полукс или Филакс^[7]. Забранявам ти подобни поправки! Въпреки всичко ще извадя двамата достойни братя. Всъщност би трябвало да оставя твоята шапка във водата. Не заслужаваш да ставам още по-мокър заради нея.

Франц последва двете шапки и ги измъкна на брега.

— Тъй — каза той. — Ето ги спасени. Сега да изцедим кожуха ти, а после и моя фрак. И двете дрехи ще заплачат с горчиви сълзи. Още отсега капят.

Двамата потърпевши имаха толкова много работа около своите прогизнали от вода дрехи, че за съжаление не можеха да участват в започващия риболов. А гой премина много бързо. Неколцина шошони нагазиха във водата в долния край на басейна, образуваха напреки плътна редица и пристъпвайки бавно напред, подгониха рибата нагоре, като я принудиха да навлезе в устието на потока. Отстрани на двата му бряга бяха налягали на земята други червенокожи, и то така, че да могат да бъркат с ръце във водата. Вкараните натясно пъстърви нямаха възможност да се промъкнат през горната преграда, а и пътят им за отстъпление бе отрязан. Сега индианците започнаха буквално да изгребват от водата наблъсканите едно до друго животни и да ги изхвърлят през главите си на суша i а. Богатият улов приключи за няколко минути.

Издълбаха плитки дупки и покриха дъната им с камъни. Поставиха изкормените риби върху тях и ги покриха отгоре с втори ред камъни, върху които разпалиха огън. Когато след известно време отстраниха пепелта, пъстървите между нажежените камъни се бяха задушили в собствената си влага толкова хубаво, че пипнеше ли ги човек, месото им се отделяше от гръбнака.

След вечеря конете бяха събрани на едно място и бяха поставени стражи.

После запалиха няколко лагерни огъня, около които се разположиха мъжете — кой където желаше. Естествено белите насядаха заедно. Олд Шетърхенд, Дебелия Джими и дребният Франк бяха немци. Дългия Дейви бе научил от дебелия си приятел немски дотолкова, че разбираше разговорите, макар и сам да не можеше да участва в тях, а тъй като бащата на Мартин Бауман също беше роден в Германия, младежът владееше немски език дотам, че бе в състояние да си послужи с него сега край лагерния огън. И Боб разбираше някои думи, тъй като негрите изобщо имат добра памет за чужди езици.

Подобен разговор край огъня във вековната гора или прерията си има своето особено очарование. Край пламъците се разказват преживелиците на присъстващите, както и подвизите на прочути ловци. Колкото и да са големи разстоянията в Дивия запад, човек даже няма да повярва с каква бързина прелита от лагерен огън на лагерен огън мълвата за някой смел подвиг, за някоя прочута личност, за някое знаменателно събитие. Ако на север край Саскачун^[8] чернокраките^[9]

изровят бойната секира, то само след две седмици команчите край Рио Кончо^[10] приказват вече за това и ако сред индианците вала-вала^[11] в щата Вашингтон се появи някой велик жрец, то след съвсем кратко време дакотите от Мисурийското плато започват да разказват различни истории за него.

Както можеше да се очаква, стана дума и за проявеното през този ден геройство от Мартин Бауман. Всички му изказаха своето признание, а Хобъл Франк рече:

— Наистина Мартин си свърши работата много добре. Но той не е единственият човек, който може да се похвали, че е останал жив след подобно приключение. Моята мечка навремето също си я биваше.

— Какво? — учуди се Джими. — И ти ли си имал вече работа с мечка?

— И то как! Аз с нея и тя с мене.

— Трябва да ни го разкажеш!

— Защо не? — Франк се покашля многообещаващо и започна:

— По онова време не се намирах кой знае колко отдавна в Съединените щати, а това ще рече, че бях още доста неопитен в тукашните работи. С това, разбира се, не искам да кажа, че не съм бил образован. Напротив, донесох със себе си солидна доза физически и духовни достойнства. Но всяко нещо иска да бъде научено, а което още не си виждал или вършил, него не може и да познаваш. Например един banker, колкото и да е умен, не може току-тъй изведнъж да започне да свири на обой, а пък някой учен професор по експериментална астрономия не може веднага, без обучение по необходимите манипулации да стане стрелочник. Пояснявам го предварително за мое извинение и моя защита... Та историята се случи в Южно Колорадо, недалеч от Арканзас. Отначало се бях занимавал с какво ли не в различни градове и бях поспестил малко парици. С тях исках да захвана търговия из Запада и така, добре запасен със стоки, започнах да пътувам като тъй наречените педлър^[12]. Направих толкова добри сделки, че когато се озовах в околностите на форт Лайън край реката Арканзас, бях разпродад всичко. Даже и колцата си бях продал с печалба. Седях вече на кон с карабина в ръката и джоб, пълен с пари. Реших за развлечение да продължа ездата си навътре из страната. Още тогава имах голямо желание да стана прочут уестмън.

— И наистина си станал! — забеляза Джими.

— Е, още не съвсем. Но ми се струва, че когато връхлетим върху сиусите, аз няма да остана зад фронта като Анибал при Ватерлоо и в такъв случай е твърде възможно да се сдобия с някое славно име. Но да продължа! По онова време Колорадо току-що се беше прочуло. Бяха открити големи златни залежи и от Изтока заприиждаха тълпи златотърсачи. Истинските заселници обаче бяха съвсем малко. Затова и аз донякъде се поучудих, когато по време на пътуването ми изведнъж пред мен се изпречи същинска ферма. Състоеше се от малък блокхауз, няколко ниви и твърде обширни пасища. Поселището се намираше на бреговете на Пургаторио и по тази причина наблизко се издигаше гора. В нея растяха особено много кленове и аз се зачудих, че в долната част на стеблото на всяко дърво стърчеше тръбичка, от която сокът канеше в поставените отдолу съдове. Беше пролет, най-хубавото годишно време за добиване на кленова захар. Близко до блокхауза видях продълговати, широки, ала много плитки дървени качета, напълнени със сок, за да се изпарява. Трябва да отбележа това обстоятелство, защото едно от тези качета играе особена роля в моето приключение.

— Но сигурно фермата не е била собственост на някой янки — подметна Олд Шетърхенд. — Иначе несъмнено щеше да се отправи към златните залежи, вместо спокойно да си остане на земята като сквагер.

— Съвършено вярно! Онзи човек беше норвежец и ме посрещна много гостоприемно. Семейството му се състоеше от него, жена му, двама сина и една дъщеря. Поканиха ме да остана колкото си искам. С удоволствие приех поканата им, като започнах да им помагам в работата. Чрез различни услуги и моето наследствено превъзходство успях да спечеля доверието на хората дотолкова, че веднъж ме оставиха съвсем сам във фермата. У един от съседите им щеше да се състои тъй нареченият „house-raising-frolic“^[13] и цялото семейство искаше да участва в него. Аз обаче трябваше да остана да пазя къщата и да бдя над сигурността на фермата. И тъй другите тръгнаха, а аз останах сам. В онези местности наричаха съсед всеки, който живееше не по-далече от половин ден път на кон. Точно на такова разстояние от нас се намираше и въпросната ферма, тъй че завръщането на моите любезни хазаи не можеше да се очаква по-рано от след два дена.

— Голямо доверие са ти имали — обади се Джими. — Защо? Да не би да си мислиш, че можеше да ми дойде мисълта да офейкам

заедно с фермата? Да не би да приличам на мошеник?

— Не става дума за това. Имах предвид нещо друго. Нали тогава из онези райони се скитаха какви ли не негодници — много повече, отколкото сега. Какво ли би могъл да сториш сам срещу подобна сбирщина? Такива хора не правят въпрос за някой куршум повече или по-малко.

— Аз също! Трябва да спомена още, че малко настрани от къщата се издигаше висока хикория. Кората ѝ беше обелена чак до най-долните клони. Норвежецът я беше използвал за добиване на жълта боя, както ми обясни самият той. Дънерът бе станал сега много гладък и за да се покатериш по него, бе необходима голяма сръчност.

— Но сигурно никой не го е и искал — обади се Дейви.

— Не, никой не го е искал, обаче могат да се случат неподозирани неща, които да принудят дори и най-благородния човек да се покатери на такова дърво. Ще се съгласите с този природен закон само след няколко минути. И тъй, да се върна на същината на въпроса — намирах се съвсем сам във фермата и размислях с какво занимание да си подсладя дългите часове на самота. Ах, вярно! Вътре в блокхауза се беше повредил глиненият под и се беше изронила замазката между дървените трупи на стените. Всичко това трябваше да бъде поправено и затова съвсем близо до един от ъглите на къщата норвежецът беше направил яма за пясъчна глина. Тя беше дълга около четири аршина, а широка около три и бе напълнена догоре. Въодушевен от намерението си, тъкмо се канех да завия зад ъгъла, когато се изправих... пред кого или пред какво мислите?

— Може би пред някоя мечка? — попита Джими.

— Да, пред мечка, която, изглежда, бе напуснала бърлогата си горе в планините Рейтън, за да поогледа малко страната и хората. Но това съвсем противоречеше на изискания ми вкус. А онази негодница имаше толкова подозрителна физиономия, че аз направих такъв скок встрани, какъвто вероятно никога вече не ще мога да повторя. Но не с по-малка бързина и тя се втурна към мен. Това придаде на нозете ми неподозирана пъргавина, тъй че офейкването ми се стори направо истинско удоволствие. Стрелнах се към хикорията като някой бенгалски тигър, прегърнах дънера ѝ и полетях нагоре като ракета. Нямате представа на какво е способен човек в подобно несимпатично положение.

— Във всеки случай си добър катерач, нали? — обади се Джими.

— Не, не съм, хич не съм. Но когато по петите ти тича мечка, не се питаш много-много дали катеренето е здравословно, ами просто започваш да се катериш, и то с истинско настървение. За нещастие, както вече споменах, стеблото беше много гладко.

Малко ми оставаше да достигна долните клони и изглежда, щях да си имам големи трудности да се задържа така.

— Олеле мале! Но това е много опасно. Бил си без оръжие. Ами какво направи мечката?

— Нещо, което с чиста съвест можеше и да не прави — започна да се катери след мен.

— Ах, значи за щастие не е била гризли!

— Това хич не ме засягаше, защото по онова време за мене мечката си беше мечка. Вкопчих се конвулсивно в дървото и погледнах надолу. И наистина негодницата се изправи долу пред дънера, прегърна го и бавно и спокойно започна да се катери. Изглежда, че цялата тази работа ѝ доставяше огромно удоволствие, защото си ръмжеше под носа най-доволно, кажи-речи, също като някой мъркащ котарак, само че по-силно. А от напрежение да се задържа на мен ми бръмна не само главата, ами и цялото тяло. Мечката приближаваше все повече и повече. Не ми беше възможно да се задържа по-дълго на мястото си. Трябваше да се изкача по-нагоре. Но щом отпуснах едната си ръка, за да посегна нагоре, изгубих опора. Вярно, веднага отново сграбчих дънера с две ръце, но притегателната сила на майката земя нямаше намерение да изпусне жертвата си. Успях да си позволя само още една тежка въздишка, изпълнена със страх, след което се спуснах по стеблото с бързината на еднотонен стоманен чук и се стоварих върху мечката с такава мощ, че и на нея не ѝ бе възможно да се задържи. Полетя надолу, сгромоляса се на земята, а аз връз нея.

Дребосъкът разказваше толкова живо и пластично, че слушателите му се бяха превърнали целите в слух, а сега по начина, по който описа своята злополука, избухнаха в неудържим смях.

— Да, смеете се — изръмжа Франк, — ама на мен хич не ми беше до смях. Имах чувството, че всички части на тялото ми са се разместили. Бях съвсем оглушал и оглупял, тъй че няколко секунди изобщо не се сещах да стана.

— Ами мечката? — попита Джими.

— Отначало си лежеше под мен също тъй кротко, както и аз безмълвно седях върху нея. След това обаче така внезапно се изправи, че ми напомни за моите лични задължения. Аз също скочих на крака и побягнах... а тя по мен, дали от страх, или подгонена от горещото желание да продължи веднъж започнатото запознанство — това не мога да ви кажа. Всъщност исках да достигна вратата и да вляза в къщата. Но за тази цел времето бе твърде кратко, а мечката твърде близо. Страхът ми придаде бързината на лястовичка. Сякаш ми беше удвоил и учетворил дължината на краката. Префучах край ъгъла на къщата като снаряд и... цопнах в ямата за глина, потъвайки до под мишниците. Бях забравил всичко — небе и земя, Европа и Америка, всичките си познания и... цялата глина. Бях се насадил в нея като хлебарка в тесто за хляб, а край мен се разнесе едно мощно „slap“^[14], както се изразява американецът. Веднага след това усетих удар като от буферите на някой вагон, а рядката глина ми заля главата. Цялото ми лице се покри с глина, остана ми свободно само дясното око. Обърнах се и... косият ми поглед съзря мечката, която вследствие на лекомислието си бе забравила да следи какво има наоколо ѝ и беше паднала в ямата след мен. Виждаше се само главата ѝ, ама и тя изглеждаше страшна. Гледахме се мило един друг в продължение на три секунди. После тя свърна наляво, а аз надясно, всеки обхванат от похвалното намерение да се намери в някакво по-приятно обкръжение. Естествено мечката се измъкна по-бързо от мен. Започнах да се страхувам, че щом изскочи от ямата, ще се спре, за да ме държи в обсада. Но едва усетила под краката си здрава земя, тя драсна в посоката, откъдето бяхме дошли, и зави покрай ъгъла, без да ме удостои с нито един поглед.

Погълнат от разказа си, Хобъл Франк се беше изправил на крака и придружаваше своята история с такива жестикулации, че слушателите му се смееха, както едва ли досега се е смял някой човек в тази самотна местност. Спреше ли един от тях да се смее, то той не можеше да не започне отново — сцената бе твърде комична.

— Това приключение е наистина много весело — обади се най-сетне Олд Шетърхенд — и най-хубавото в него е, че е завършило за теб тъй безопасно, както за съжаление и за мечката!

— Също и за нея ли? — попита Франк. — Охо! Аз съвсем не съм свършил. Щом моята мечка изчезна зад ъгъла, дочух някакъв шум,

сякаш бе прекатурена маса. Аз обаче не му обърнах внимание, а се помъчих да се измъкна от ямата. Струваше ми значителни усилия, понеже глината бе страшно жилава и се освободих само благодарение на това, че ѝ оставих ботушите си. Сега трябваше преди всичко да си изчистя лицето. И тъй, отидох зад къщата, където течеше малка вадичка, на която любезно предоставих всичко излишно, полепнало по моята външност. После се затичах към лицевата страна на блокхауза, за да разбера по дирята в каква посока се е отдалечила мечката. Но негодницата съвсем не си беше отишла. Беше седнала под хикорията и... усърдно се ближеше.

— Ха! Да не би да е близала глината? — обади се Джими, поклащайки глава, — Доколкото познавам привичките на тези животни, тя незабавно се е потопила във водата.

— И през ум не ѝ е минала подобна мисъл, защото тя се оказва по-мъдра от теб, господин Джими. Известно е, че мечките обичат сладките неща, а аз ви споменах за плитките дървени качета, където бе оставен да се сгъсти захарният сок. Мечката бе толкоз малко възхитена от приключението си, че е мислила само как да офейка колкото може по-бързо. Едното от качетата ѝ се изпречило на пътя и в бързината си тя се опитала да го прескочи. Но рипнала право в него и го съборила. Тъй като сокът вече се беше доста сгъстил, той излъчваше силна сладка миризма, която бе накарала лекомисленото животно да забрави падането от дървото, скока в ямата и самия мене. Вместо да вземе присърце моето „farewell“ и скритото в него предупреждение, мечката се беше настанила удобно под дървото, за да изближе с най-голямо удоволствие сладката покривка на глината. Толкова се беше унесла в туй приятно занимание, че изобщо не забеляза как се прокраднах покрай стената до вратата и се вмъкнах в къщата. Вече бях в безопасност и сега свалих карабината си от пилона. Мечката седеше на задните си лапи и можех да се прицелвам толкова дълго, колкото си исках, изобщо не бе възможно изстрелът ми да отиде на вятъра. Куршумът ми улучи животното точно на онова място, където според поетите се криели най-нежните чувства, а именно — право в сърцето. Мечката потрепна, надигна се, опита се да ми обясни нещо с лапи и после бавно падна мъртва на земята. Вследствие на лекомислието и лакомията си, тя преустанови битието си сред живите същества.

— Хмм — обади се Олд Шетърхенд, — ами какъв цвят имаше твоята мечка?

— Козината ѝ беше черна.

— А муцуната ѝ?

— Жълта.

— А-а, тогава тази мечка е била само някакъв си барибал и е нямало защо да се страхуваш от нея.

— Охо! Просто ѝ личеше, че има апетит за човешко месо!

— Не го вярвай! Барибалът обича плодове много повече, отколкото месо. Готов съм да изляза на това добродушно глуповато животно с голи ръце. Няколко здрави юмручни удара са достатъчни, за да избяга.

— Да, ама го казваш ти! Нали, както името ти показва, поваляш хората само с юмрук. А аз съм къде-къде по-нежно устроен и без оръжие не бих... чакай! Какво тича там?

Както вече споменахме, по време на разказа си Франк се беше изправил. Беше стъпил върху купчина камъни, намиращи се зад него, и бе подплашил някакво животинче, което се беше крило зад камъните. То профуча светкавично през поляната и се завря в хралупата на едно дърво, останало без корона. Движенията на зверчето бяха толкова пъргави, че никой не успя да различи към кой животински вид принадлежеше.

Един от присъстващите бе като наелектризиран от тази случка, а именно — негърът Боб. Той скочи на крака, изтича до дънера и извика:

— Един звяр, звяр изтичал тук и скрил се в дупка! Масер Боб измъкнат звяр от дърво!

— Внимавай! — предупреди го Олд Шетърхенд. — Та ти изобщо не знаеш що за животно беше то!

— О, то само толкоз малко! — Боб посочи с двата си показалеца дължината на зверчето.

— Но понякога някое малко създание може да бъде по-опасно от друго, което е по-голямо.

— Опусум съм не опасен.

— А ти видя ли, че е опосум?

— Да, да. Масер Боб видял опосум съвсем ясно. Той съм тлъст, много тлъст и станат страшно хубав печено, о, много вкусен! — Той

млясна с уста и си облиза устните, сякаш печеното беше вече пред него.

— Но аз мисля, че се лъжеш. Опосумът не е толкова чевръст като това животинче.

— Опосум също тичат бързо, съвсем бързо. Защо масса Шетърхенд не иска разреши масер Боб яде хубав печено?

— Е, щом си толкова убеден, че не си се излъгал, тогава прави каквото искаш! Само нас ни остави на мира с това печено!

— С голямо удоволствие остави на мира! Масер Боб не дадат никой от опосум! Той изядат печено съвсем сам. Сега внимание! Той измъкнат опосум от дупка!

Боб запретна десния си ръкав.

— Не така, не така! — предупреди го Олд Шетърхенд. — Трябва да хванеш животното с лявата си ръка, а десницата ти да държи ножа. Щом сграбчиш плячката си, измъкваш я навън и веднага ще коленичиш върху нея. Тогава животното няма да може да се движи и да се защитава и ти бързо ще му прережеш гърлото.

— Хубаво! Това съм много хубаво! Масер Боб ще направим така, защото масер Боб съм голям уестмън и прочут ловец.

Той запретна сега левия си ръкав, взе ножа в дясната си ръка и после бръкна в дупката — отначало предпазливо и колебливо, а след като не напипа нищо, пхна цялата си ръка. Тогава изведнъж изпусна ножа, нададе силен вик, започна да прави страшни гримаси и силно да размахва из въздуха свободната си десница.

— Heigh-ho, heigh-ho — завайка се той. — Това боли, много боли!

— Какво стана? Хвана ли животното?

— Дали масер Боб го хванал? Не, животно хванал масер Боб.

— Олеле! Ръката ти ли захапа?

— Много, съвсем много захапал!

— Тогава дърпай, дърпай де!

— Не, защото страшно го болят!

— Но нали не можеш да си оставиш ръката вътре! Когато едно животинче захапе така здраво, то вече не се пуска. И така, дърпай! И като го измъкнеш, бързо ще го сграбчиш с другата ръка, за да го задържиш, докато го убия.

Олд Шетърхенд измъкна от колана си своя дълъг нож и пристъпи към Боб до дървото. Чернокожият започна да изтегля ръката си, разбира се, съвсем бавно, скърцайки със зъби и скимтейки болезнено. Животното действително не го пускаше и Боб го издърпа до отвора на хралупата. Тук негърът направи бързо движение. Животното излезе от дупката и увисна на лявата му ръка, където беше забило зъбите си. Той чевръсто го улови с десницата си за задната част на тялото му в очакване, че сега Олд Шетърхенд ще използва ножа си. Но устмънът светкавично отскочи назад и извика:

— Скунк! Бягайте, хора, бягайте!

Това е името на американския смрадливек. Той е около 40-сантиметров бозайник от рода на златките с почти също толкова дълга, двуредно окосмена опашка и топчест нос на силно заострената глава. Козината му е черна, с две белоснежни надлъжни ивици, които преминават от двете му страни и се сливат на гърба под врата му. Храни се с яйца, дребни животинки, но е опасен и за зайците, излиза на лов само през нощта, а останалото време прекарва в дупки в земята и хралупи.

Това животно с пълно право заслужава своето латинско име „мефитис“^[15]. То има под опашката си жлеза, от която, за да се защити, щом бъде нападнато, изпръсква воняща мазна течност. Смрадта на тази жълтеникава течност е действително страшна и напръсканите с нея дрехи не могат да се измиришат в продължение на месеци. Тъй като скункът съумява от значително разстояние да улучи неприятеля си с този вонящ секрет, всеки, който познава животното, се стреми да се държи колкото може по-надалеч от него. Защото който и да е човек, напръскан от скунка, може лесно да изпадне в такова положение, че седмици наред да остане изолиран от всички хора.

И така вместо опосум Боб беше хванал един такъв смрадливек. Другите мъже наскочаха от местата си и се разбягаха настрани.

— Захвърли го! Бързо, бързо! — посъветва Дебелия Джими негъра.

— Масер Боб не могат хвърли — пицеше чернокожият. — То здраво забило зъби в негова ръка и... о-о, ау, о-о! Faugh it's a beastly shame^[16], пфу, сатана такъв! Сега то напръскал масер Боб! О, небеса, о, пъкъл, о, сатана! Как вонят масер Боб! Човек не може да издържи. Масер Боб сигурно задуши. Да маха, маха животно, ужасен добиче!

Той се опита да си отърси ръката от него, ала всичките му усилия останаха напразни.

— Чака! Масер Боб теб махнат, ти dirty pig, ти foul rascal!^[17] — Той замахна с десния си юмрук и нанесе мощен удар по главата на животното. Ударът зашемети скунка, обаче заби зъбите му още по-надълбоко в ръката на негъра. Като изрева от болка, Боб грабна ножа си от земята и преряза гърлото на скунка.

— Тъй! — извика той. — Сега масер Боб сме победил. О, масер Боб се не боим нито от мечка, нито от някой smelling beast^[18]! Всички масери дойдат тук и видят как масер Боб сме умъртвил хищник!

Но всеки предпочете да остане на почетно разстояние, защото той разпръскваше около себе си такава зловеща воня, че другите си запушиха носовете, въпреки отделящото ги от него значително разстояние.

— Ами защо не идват? — попита той. — Защо не празнуват победа заедно с масер Боб?

— Обеснико, полудя ли? — възмути се Дебелия Джими. — Та кой ли би могъл да се доближи до тебе! Ухаеш много по-зле и от чумата!

— Да, масер Боб миришат много лош. Масер Боб забелязал вече сам! О, о, кой може да издържи тази смрад! — Той направи ужасена физиономия.

— Хвърли го този звяр де! — посъветва го Олд Шетърхенд. Боб направи опит да последва указанията му. Не му се удаде.

— Зъби много дълбок в ръка на масер Боб. Масер Боб не могат отвори муцуна на звяр!

Той дърпаше и теглеше насам-натам главата на скунка, ала напразно. Най-сетне гневно извика:

— The devil! Скунк не можем виси вечно на ръка на масер Боб! Та нима не сме тук някой, кой иска помогне нещастен Боб?

Тези думи умиловиха Хобъл Франк. Състрадателното му сърце го подтикна към рискованата постъпка да отърве негъра от мъртвия му враг. Той се приближи до него, разбира се, много бавно, и каза:

— Слушай, Боб, ще се опитам. Вярно, че издаваш страхотни ухания, но човечността ми вероятно ще ги превъзмогне. Но поставям условието да не се докосваш до мен!

— Масер Боб не доближава масса Франк! — увери го тържествено негърът.

— Е, добре! Но и дрехите ти не бива да се допират до моите, иначе ще зауваем и двамата, а аз предпочитам само на теб да предоставя това почетно право.

— Нека масса Франк само дойдат! Масер Боб съвсем много ще да внимават!

Наистина бе цяло геройство от страна на дребничкия саксонец да се приближи до негъра. Докоснеше ли макар и леко одеждите на Боб на някое място, което е било намокрено от течността, той щеше да бъде сполетял от участта на прокажените, ако не предпочетеше завинаги да се прости с дрехите си.

Отвратителната воня почти секна дъха на Хобъл Франк по време на спасителната акция. Но той се държа храбро.

— Я си протегни ръката, Черньо! — нареди му той. — Все пак не искам да рискувам да се приближа съвсем до теб.

Боб се подчини и саксонецът улови с едната си ръка горната челюст на животното, а с другата си ръка — долната, за да освободи негъра. Удаде му се само при пълно напъгане на всичките му сили. Бе принуден направо да разчекне муцуната на скунка, след което незабавно отскочи назад. Почти му се беше завило свят — толкова ужасно вонеше негърът.

Боб много се зарадва, че е вече свободен. Вярно, че ръката му кървеше, но той не й обърна внимание, а с доволно изражение се насочи към останалите. Обаче Олд Шетърхенд взе пушката си, насочи я към гърдите на Боб и му заповяда:

— Стой или ще те застрелям!

— О, небеса! Защо ще стреля нещастен добър масер Боб?

— Защото, щом ни докоснеш, ще ни предадеш вонята. Бягай бързо колкото можеш по-надалече покрай потока и захвърли всичките си дрехи!

— Хвърлят дрехи? Масер Боб трябва откажат свой красив палто от калико и панталон и жилетка?

— Да, от всичко! После ще се върнеш и ще се потопиш в езерото така, че водата да те покрие до врата. И тъй, побързай! Колкото по-дълго се бавиш, толкова по-дълго ще се задържи вонята по теб.

— Ама нещастие! Мой хубав дрехи! Масер Боб ги изперат и те повече не миришат!

— Не, масер Боб ще ме послуша, иначе ще го застрелям като заек. И така: едно... две... тр...!

Ловецът се приближаваше към негъра с вдигната пушка.

— Не, не! — изкрещя Боб. — Не убива! Масер Боб бягат, бързо, много бързо!

Той изчезна в тъмнината на нощта. Естествено заплахата на Олд Шетърхенд не беше сериозна. Но тя представляваше най-доброто средство да накара негъра незабавно да се подчини. Скоро Боб се върна и бе принуден да се потопи в езерото и непрестанно да се търка. Вместо сапун му дадоха гъста каша от меча лой и пепел от дърва, която се намираше край огъня в достатъчно количество.

— Колко жалко за хубав лой на мечка! — вайкаше се той. — С нея масер Боб можел натрие свой коса и направят себе много хубав къдрици. Масер Боб сме изискан ringlet-man^[19], а не обикновен нигър^[20], защо могат сплитат свои къдрици ей толкоз дълги!

— Я се мий! — засмя се Джими. — Не мисли сега за своята красота, а за нашите носове! — Въпреки че бе махнал дрехите си и се беше потопил във водата, чернокожият все още разпространяваше около себе си ужасна миризма. Той попита:

— Но колко дълго трябва масер Боб киснат тук и мият?

— Докато останем на това място, значи до зазоряване.

— Масер Боб не могат издържи толкоз!

— Ще бъдеш принуден да издържиш. Друг въпрос е дали останалите пъстърви ще издържат. Не знам дали рибите имат обонятелни нерви, но ако е така, сигурно няма да са много очаровани от сегашното ти посещение при тях.

— А кога масер Боб ще може вземат свой дрехи, за да изперат?

— Изобщо няма да ги взимаш. Ще си останат там, където са сега, защото са станали негодни за употреба.

— Но тогава какво облече нещастен Боб?

— Да, наистина работата е лоша. Не разполагаме с резервни дрехи за тебе. Изглежда, ще се наложи да се загърнеш в кожата на гризли, с която днес Мартин се сдоби. Може би горе из Скалистите планини ще намерим изоставения склад на някой допотопен шивач, откъдето ще можеш да се снабдиш с чорапи и пардесю. Но дотогава

ще бъдеш в ариергарда на отряда ни, понеже поне през следващите няколко дена няма да ти разрешим да се приближаваш до нас твърде много. И тъй, търкай се старателно, търкай! Колкото повече се миеш, толкова по-бързо ще изчезне миризмата.

И Боб се затърка с всички сили. Над водата стърчеше само лавата му и наистина бе твърде забавно да се видят физиономииите, които правеше.

---

[1] Изкопаеми животни или растения. Б. пр. ↑

[2] Арарат — първоначално това е било името на високо плато в Армения, споменавано в библейските предания като мястото, където Ной успял да се спаси по време на потопа. Б. пр. ↑

[3] (англ.) — вълниста, вълнообразна земя. Б. пр. ↑

[4] (лат.) — растение от рода на водните лилии с листа, достигащи в диаметър 2–2,50 метра. Б. пр. ↑

[5] (англ.) — възклицание, изразяващо радостно учудване. Б. пр.

↑

[6] Неразделни братя близнаци, синове на Зевс. Б. пр. ↑

[7] Разпространено име на кучета. Б. пр. ↑

[8] Река в Канада. Б. пр. ↑

[9] Индианско племе от Северна Америка. Б. пр. ↑

[10] Приток на Колорадо в Тексас. Б. пр. ↑

[11] Индианско племе, живяло в щатите Вашингтон и Орегон. През 1963 г. в резервата на щата Орегон от него били останали само 623 души. Б. пр. ↑

[12] Pedlar (англ.) — амбулантен, пътуващ търговец. Б. пр. ↑

[13] (англ.) — гуляй при полагане покрива на сграда. Б. пр. ↑

[14] (англ.) — в случая „пляс“, „шляп“! Б. пр. ↑

[15] (англ.) — вредна, неприятна миризма, изпарение. Б. пр. ↑

[16] (англ.) — пфу, каква безобразна свинщина. Б. пр. ↑

[17] (англ.) — мръсна свиня, гаден скот? Б. пр. ↑

[18] (англ.) — вонящ звяр. Б. пр. ↑

[19] (англ.) — буквално означава „къдрокос човек“. Б. пр. ↑

[20] (англ.) — презрително название на негрите в САЩ. Б. пр. ↑

9. ГЛАВА БЕЗ ИМЕ

Междувременно останалите се бяха завърнали при лагерния огън. Съвсем понятно бе, че първоначалната тема за разговор бе приключението на Боб. След това помолиха Дългия Дейви да разкаже някое от своите преживявания. Той изпълни желанието им и описа една своя среща с трапера Джъгъл Фред^[1], който беше известен като майстор в стрелбата. След като разказа за няколко майсторски изпълнения на този мъж, Дейви допълни:

— Обаче има и други такива стрелци. Познавам двама, които не могат да бъдат надминати от никого — Винету и Олд Шетърхенд. Сър, няма ли да ни разкажеш някое от своите приключения?

Последните му думи бяха отправени към Олд Шетърхенд. Той не отговори веднага, а пое дълбоко въздух, сякаш искаше да установи произхода на някаква миризма, витаеща из въздуха.

— Да, онзи обесник във водата продължава здравата да ухае — обади се Джими.

— Не става въпрос за него — отвърна Олд Шетърхенд, хвърляйки настрани изпитателен поглед към своя Хататитла, който беше престанал да пасе и с широко разтворени ноздри внимателно поемаше въздух.

— Тогава надушваш нещо друго, така ли? — попита Дейви.

— Не! — После Олд Шетърхенд се обърна с полувисок глас към Винету: — Гонюн-е-го!

Това означава: „Внимавай!“ Тъй като останалите не разбираха езика на апачите, те не узнаха какво му каза. Винету кимна, посегна към карабината си и я притегли близо до себе си.

Пръхтейки, конят на Олд Шетърхенд извърна главата си към огъня. Очите му искряха.

— Ди-ил-хуш! — подвижна ловецът на жребеца си и той веднага легна в тревата, без повече да издава каквито и да било признаци на безпокойство.

Понеже сега и Олд Шетърхенд притегли до себе си своята карабина, Джими попита:

— Какво ти е, сър? Изглежда, че конят ти надушва нещо, а?

— Усеща миризмата на негъра — успокой го ловецът.

— Но и двамата посегнахте към оръжията си!

— Защото исках да поговорим за изстрела от хълбок. Вероятно си чувал вече за него, нали?

— Разбира се!

Макар че сега разговорът се водеше на английски. Франк се обади на своя саксонски диалект:

— Слушай, мастър Шетърхенд, повидимому ти се изрази неправилно!

— Защо?

— Защото не се казва „изстрел от хълбок“, а „изстрел в хълбока“. Който го получи, окуцява и ходи прегърбен, защото чувства ужасни болки в хълбока и кръста. Ето защо изразът „изстрел от хълбок“ е граматически и медицински неправилен.

Докато Франк говореше, Олд Шетърхенд с нищо не издаде, че също като Винету внимателно оглежда края на гората отвъд потока и езерото, както и хаотично оплетените клони и стебла на бурелома^[2]. Беше нахлупил шапката си толкова ниско над очите, че падащата върху тях сянка не позволяваше да се види добре в каква посока и към какъв предмет е отправен погледът му. Най-сетне той отвърна неуприковано:

— Извинявай, драги Франк, но знам много добре какви са последствията от изстрел, попаднал в хълбока. Аз обаче имах предвид нещо съвсем друго.

— Тъй ли? Ами какво?

— Както вече казах, става въпрос за изстрела от хълбок. Наричат го още и изстрел от коляно. Имам предвид изстрела, при който прикладът на пушката не се опира както обикновено на рамото, а оръжието се повдига само до хълбока или се поставя върху бедрото и коляното.

— Но тогава човек изобщо не може да се прицели!

— Наистина е трудно да се придобие необходимата сръчност и може да се срещне не един добър уестмън, който иначе никога не пропуска целта си, но при изстрела от хълбок или от коляно редовно не улучва.

— Но защо е измислен тогава този изстрел от хълбок? Не е ли по-добре човек да се цели по обичайния начин, по който е сигурен, че ще улучи?

— Не! Има положения, в които си осъден на смърт, ако не притежаваш това умение. Изстрелът от хълбок се използва само когато човек седи или лежи на земята и не желае противникът му да разбере, че има намерение да стреля. Я си представи, че наблизо се намират неприятелски настроени индианци и се канят да ни нападнат. Изпращат свои разузнавачи, за да се промъкнат до нас и да разберат каква е нашата численост, дали разположението на лагера ни отговаря на техния план и дали сме пренебрегнали необходимата предпазливост. Тези разузнавачи се приближават, пълзейки на ръце и крака...

— Но нали преди това неизбежно ще бъдат открити от постовете ни! — подхвърли Франк.

— Откриването им не е чак толкова сигурно, колкото си мислиш. Ето аз например се промъкнах до вигвама на Ойтка-петай, въпреки че той беше поставил стражи, а наоколо теренът бе равен и покрит само с трева. А ние сме заобиколени от дървета, които извънредно много облекчават тайното промъкване. Но нека продължа! Съгледвачите са се прокраднали покрай постовете ни. Залегнали са в края на гората, зад или между хаотично оплетените клони и дънери на дърветата на бурелома, и ни наблюдават. Успеят ли да се завърнат при своите хора, ние сме загубени. Ще бъдем нападнати и унищожени, без да усетим каквото и да било. Най-доброто средство за защита е съгледвачите да бъдат обезвредени.

— Ще рече, да бъдат застреляни, така ли?

— Да. Вярно, че съм против всяко ненужно проливане на човешка кръв, но в подобен случай опитът да се пощади противника би бил равен на самоубийство. Той трябва да бъде посрещнат с куршум.

— Гани-агуан-неешиго — наблизо са — прошепна вождът на апачите.

— Ши-теши-го-агуан — виждам ги — отговори Олд Шетърхенд.

— Наки — двама!

— Ха-а — да!

— Ни дарте, ши ой-и. Пи-ес-ита тайаси — заеми се с този, а аз с онзи. В челото! — При тези думи ръката на апача се плъзна отляво надясно.

— Какви тайни си имате двамата? — попита Дългия Дейви.

— Нищо особено. На езика на апачите казах па вожда, че трябва да ми помогне, за да ви обясня в какво се състои изстрелът от коляно.

— Запознат съм с него, обаче истина е, че колкото и да съм се упражнявал, този изстрел никога не ми се с удавал. Но нека се върна на предишните ти думи — кали съгледвачите би трябвало да бъдат забелязани, преди човек да може да ги застреля?

— Разбира се!

— В тъмнината на онзи гъсталак отсреща?

— Да!

— Но нали ще внимават да не се показват много напред, така че някой да ги забележи!

— Хмм!

Олд Шетърхенд отново огледа края на гората, кимна доволно, сякаш на себе си, и отговори:

— А виждал ли си някога през нощта как блестят в морето очите на някоя тинтераро — акула?

— Не!

— Е, нейните очи се виждат съвсем ясно. Имат фосфоресциращ блясък. Всяко друго око, а също и окото на човека, притежава същия блясък, но, разбира се, той не е толкова силен. А колкото повече се напруга едно око, за да различи нещо в тъмнината на нощта, толкова по-ясно може да бъде забелязано, и то въпреки мрака. Ако, да речем, сега сред храсталака се намира някой съгледвач, който ни наблюдава, и аз, и Винету щяхме да видим очите му.

— Хайде бе! — обади се Дейви. — Какво ще кажеш по въпроса, драги Джими?

— Струва ми се, че и аз не съм сляп — отговори ловецът. — За щастие тук не ни заплашва подобно посещение. Все пак изпаднеш ли в положение, когато е необходим някой добър изстрел от коляно, значи работата е много деликатна. Нали, сър?

— Да — кимна Олд Шетърхенд. — Мистър Франк, погледни насам! И тъй, да предположим, че отсреща се намира някой съгледвач на наш неприятел и аз забелязвам между листата блясъка на очите му.

Налага се да го убия, иначе ще изложя на опасност собствения си живот. Но понека ли да вдигна пушката си и да опра приклада ѝ на рамо, той ще разбере, че искам да стрелям, и мигновено ще се оттегли. А възможно е дори вече да е насочил карабината си към мен и тогава неговият изстрел ще ме изпревари. Необходимо е да избягна всичко това именно като използвам изстрела от хълбок. В такъв случай човек си седи спокойно и привидно непринудено, също както седя сега и аз. Посяга към карабината си, повдига я бавно и леко, сякаш иска да премери нещо или пък да си поиграе с нея. Главата се свежда, също както правя сега аз, като че ли гледаш надолу, но очите се намират в сянката от периферията на шапката и всъщност погледът остава остро впит в целта, точно както постъпваме сега двамата с Винету.

Всичко, което обясняваше ловецът, се извършваше от него и от апача.

— С десния лакът прикладът здраво се притиска към хълбока, а цевта — към коляното, лявата ръка се прехвърля надясно и се поставя над затвора на пушката, която заема по този начин стабилно положение, слага се показалецът на дясната ръка върху спусъка, цевта се насочва така, че куршумът да попадне малко над очите, с други думи, в челото на съгледвача. Разбира се, че този начин на прицелване си иска своето упражняване. След това натискаш спусъка — ето така!

От дулото на карабината му изскочи пламъче, а в същото време се разнесе и изстрелът на апача. Двамата светкавично скочиха на крака. Хвърляйки пушката си на земята, Винету мигновено измъкна ножа от пояса си, прескочи потока като пантера и се хвърли сред гъсталака.

— Анемацокан козо! Каре! Емпаноке! — Изгасете огньовете! Сядайте на земята! Не говорете! — извика Олд Шетърхенд на езика на шошоните. Същевременно с това на ботуша си л ой разпръсна огъня, край който беше седнал, и хвърли горящите цепеници в езерото. После се втурна след апача.

При гърмежа на двата изстрела шошоните бяха наскочали на крака също както и белите. Хладнокръвните червенокожи воители мигновено изпълниха нареждането на Олд Шетърхенд и запокитиха останалите главни във водата. Незабавно се възцари дълбока тъмнина. От момента, в който изтрещяха изстрелите, бяха изминали само десетина секунди.

Заповедта му да се пази тишина също бе изпълнена, но с едно изключение и то беше направено от седналия във водата негър, около чиято глава полетяха горящите главни и угасваха със съскане във водата.

— Исусе, Исусе! — закрещя той. — Кой стрелял там? Защо хвърлят огън по нещастен масер Боб? Нима трябва изгорят и удавят масер Боб? Нима той трябва изпече като пъстърва? Защо тъмно станал? О, о, масер Боб, не виждат хич никой вече!

— Мълчи, глупако! — подвикна му Джими.

— Защо масер Боб мълчат? Защо сега не...

— Тихо! Иначе ще те застрелят! Наоколо има врагове! От този миг нататък гласът на масер Боб не се чу повече. Той седеше неподвижно във водата, за да не издаде на неприятеля присъствието на скъпоценната си личност.

Наоколо се възцари тишина. Само от време на време някой от конете удряше с копито в земята или се разнасяше пръхтене. Мъжете, изтръгнати толкова ненадейно от чувството си на безопасност, се скупчиха близо един до друг. Индианците не продумваха нито дума, обаче белите шепнешком си подхвърляха кратки забележки.

Ето че се разнесе силният глас на Олд Шетърхенд:

— Запалете пак огън, но стойте по-далеч от него, за да не бъдете забелязани!

Джими и Дейви коленичиха, за да изпълнят нареждането му, а после незабавно се оттеглиха в тъмнината.

Ето че в осветения от огъня кръг се появи Винету и Олд Шетърхенд, всеки от тях с пушка в ръката и с по един индианец на плещите. Останалите понечиха да се струпат около тях, обаче Олд Шетърхенд заяви:

— Сега нямаме време за обяснения. Мъртъвците ще бъдат вързани върху два от резервните коне и после тръгваме. Вярно, че край лагера ни се намираха само тези двамата, но не се знае още колко от тях са нейде наблизо. И тъй, побързайте!

Двата трупа имаха по една кръгла дупка в челото и на тила. Куршумите бяха пронизали главите им точно така, както бе казал Винету на Олд Шетърхенд: „Пи-ес-ита тайаси — в челото.“

Несъмнено и спътниците им бяха отлични стрелци, обаче тази невероятна сигурност на изстрелите предизвика у тях силно

удивление, а шошоните зашушукаха помежду си и започнаха да хвърлят към двамата прочути мъже суеверни погледи.

Тръгването бе подготвено бързо и безшумно. Отново изгасиха огъня. После Винету и Олд Шетърхенд застанаха начело на колоната и нощната езда започна. Никой не попита накъде отиваха. Доверяваха се на двамата си водачи. Скоро долината се стесни толкова много, че се наложи да яздят един подир друг. Това обстоятелство, както и необходимата предпазливост, не позволяваха воденето на разговори.

Естествено не оставиха негъра във водата. Той се мъдреше на коня си без дрехи и беше принуден да язди в края на колоната, защото от него се излъчваше все още твърде осезателно завещанието на скунка. Той бе получил от Дългия Дейви старото изпокъсано сантилско одеяло, което служеше на ловеца за седло, и го беше опасал около хълбоците си като островитяните от южните морета. Боб беше сърдит и на самия себе си, и на своята съдба. Дълбоко обиден, той мърмореше неясни думи под носа си.

Продължиха да яздят така с часове — колкото бе възможно безшумно и бързо. Първо преминаха през тясната долина, после се изкачиха по широк и гол планински склон, спуснаха се по отвъдната страна, препуснаха по не много обширна прерия, извиваща ту наляво, ту надясно, и когато най-сетне започна да се зазорява, пред ездачите зейна проход със стръмни стени, провиращ се между високи планини, покрити с тъмна гора. Там, в подножието на стръмния път, двамата водачи се спряха и слязоха от конете си. Останалите последваха примера им.

Двата трупа бяха свалени от конете и положени на земята. Шошоните образуваха около тях широк кръг. Те знаеха, че сега щеше да започне разследване, чиято трудност им бе добре позната. В такъв случай отначало само вождовете имаха право да говорят. Другите трябваше да изчакат и да видят дали щяха да ги попитат за тяхното мнение.

Мъртъвците бяха облечени по обичайния индиански начин — наполовина в кожени дрехи, наполовина във вълнени. Едва ли бяха на повече от двадесет години.

— Така си и мислех — каза Олд Шетърхенд. — При тайно промъкване към неприятелски лагер само неопитни воители могат да държат очите си толкова широко отворени, че блясъкът им да бъде

забелязан. Хитрият и опитен съгледвач ще държи очите си полузатворени. Но от кое ли племе са двамата?

Въпросът бе отправен към Джими.

— Хмм! — изръмжа дебелакът. — Ще ми повярваш ли, сър, че твоят въпрос ме затруднява?

— Вярвам ти, защото в този момент и аз не мога да си отговоря. Тръгнали са на боен поход. Това е сигурно, защото по лицата им все още личат боите на войната, макар и да са вече доста изтрити. Червено и черно! Цветовете на огелаласите. Но въпреки всичко тези юнаци не ми приличат на сиуси. От облеклото им нищо не може да се разбере. Да им претърсим джобовите!

Джобовите бяха съвсем празни. Липсваше каквато и да било дреболия. Предната вечер бяха намерили край всеки труп по една пушка. Огледаха и двете карабини. Бяха заредени, но по никакъв белег не можеше да се направи заключение за племенната принадлежност на убитите.

— А може би са били съвсем безопасни за нас — забеляза Дългия Дейви. — Попаднали са случайно в местността, където бивакувахме, и е трябвало да ни шпионират заради собствената си сигурност.

Олд Шетърхенд поклати глава и отвърна:

— Мястото, където лагерувахме, беше разположено така, че човек не може случайно да попадне там. Тези хора са следвали нашата диря.

— Но това не доказва още нищо срещу тях!

— Не доказва. Но те предвидливо са отстранили от себе си всичко, което би могло да издаде към кое племе принадлежат. А туй е подозрително. Имаха пушки, но не бяха запасени с барут и олово. Това е още по-подозрително, защото никой индианец няма да се отдалечи така от своята орда. Несъмнено се движат заедно с някакъв отряд и са негови разузнавачи.

— Хмм! А може би дори не са имали коне.

— Така ли? Я погледни кожените панталони на единия от тях. Не са ли лъснати крачолите от вътрешната страна? От какво може да стане това, ако не от езда?

— Може би е от по-рано.

Олд Шетърхенд коленичи на земята и приближи носа си към панталона. Изправяйки се, той каза:

— Я помириши този крачол! Конската миризма е съвсем прясна. Но тъй като из дивите пущинаци тя се губи бързо, несъмнено двамата червенокожи са яздили коне вчера.

Ето че Вокаде се приближи и проговори:

— Нека прочутите мъже разрешат на Вокаде да каже няколко думи, макар че е млад и неопитен!

— Говори смело! — кимна му окуражително Олд Шетърхенд.

— Вокаде не познава тези двама червенокожи воители, но познава ловната риза на един от тях.

Той се наведе, повдигна крайчеца на ризата и посочвайки няколко резки, направени в кожата, обясни:

— С ножа си Вокаде отбеляза тук своя тотем^[3], защото ризата трябваше да бъде негова.

— Аха! Каква необикновена среща! Може би ще научим някакви подробности?

— Вокаде не може да каже със сигурност, но той предполага, че тези двама млади воители са от племето на упсароките^[4].

— Какви причини има моят млад брат за подобно предположение? — попита Олд Шетърхенд.

— Вокаде присъства, когато упсароките бяха обрани от няколко воители на сиу-огелаласите. Идвахме откъм проточилата се надълго планина, наречена от бледоликите Гърба на лисицата, и се прехвърлихме през северния ръкав на реката Шайен на онова място, където той се извива между Три Пийкс и планината Айниън Кейра. Яздейки между планината и реката, ние завихме покрай една издадена част на гората и забелязахме десет и осем червенокожи мъже, които се къпеха във водата. Огелаласите направиха кратко съвещание. Къпещите се бяха упсароки — следователно врагове. Беше решено да бъдат опозорени по най-страшния начин, по който може да бъде опозорен някой червенокож воин, и...

— Zounds! — възкликна Олд Шетърхенд. — Да не би да са искали да им откраднат най-святото — техните амулети?

— Моят бял брат отгатна. Сиу-огелаласите продължиха да яздят под дърветата и стигнаха до мястото, където край един храст пасяха конете на упсароките. Там се намираха техните дрехи, оръжия и

амулетите. Огелаласите скочиха на земята и се промъкнаха до тези предмети. Успяха да ги откраднат.

— Та няма къпещите се хора не бяха оставили никого на пост?

— Не. Те не можеха и да предположат, че там, където пасяха тогава конете на упсароките, ще се появи отряд от враждебно настроени огелаласи. Сиусите отмъкнаха конете, амулетите и по-голямата част от дрехите и оръжията на индианците врани. После отново яхнаха конете си и препуснаха. При подялбата на плячката Вокаде получи тази риза. Обаче той не искате да става крадец и я хвърли тайно, след като остави на нея своя тотем с помощта на ножа си.

— Кога се случи това?

— Четири дена преди огелаласите да ме изпратят като съгледвач срещу войните на шошоните.

— Тогава упсароките са се сдобили с нови коне, дрехи и оръжия по най-бързия възможен начин и са тръгнали след крадците. Намерили са захвърлената риза и нейният законен собственик отново я е облякъл. Няма по-голям позор за индианеца от този, да позволи да му откраднат свещения амулет. Той няма вече правото да се мерне пред очите на своите съплеменници, докато не си го възвърне или пък не си присвои някакъв друг амулет, убивайки собственика му. Индианецът, потеглил в поход, за да си набави нов амулет на мястото на изгубения, проявява почти безумна смелост. На него му е свършено безразлично дали ще убие някой приятел, или враг и затова съм убеден, че вчера вечерта избягнахме много голяма опасност. Какво щеше да стане, драги Джими, ако не бяхме забелязали нищо?

— Хмм! — изръмжа Дебелия и пъкна ръка под шапката си, за да се почеше смутено. — В такъв случай сигурно щяхме да си лежим нейде най-спокойно, но без скалп и без искрица живот. Вярно, че и аз умея да забелязвам през нощта някое око, но вчера бях твърдо убеден, че наблизо не се намира никакво враждебно настроено човешко същество, и затова не ме беше грижа за нещо подобно. Значи ти мислиш, че упсароките са по петите ни?

— Сигурно е, че ни преследват, а сега, след като убихме двама от тях, нищо няма да ги отклони от дирята ни.

— Тогава през тази нощ трябва да очакваме да ни нападнат.

— Вярно е, че това може да се очаква — потвърди Олд Шетърхенд. — Какво ще каже моят червенокож брат? Упсароките врагове ли са сега на шошоните? — Тези думи бяха отправени към Ойтка-петай.

— Не. Те са врагове на сиу-огелаласите, които са и наши врагове. Ние не сме изравяли бойната секира срещу упсароките, обаче един воин, който си търси амулет, е враг на всички хора. Трябва да се пазиш от него като от диво животно. Нека моите бели братя бъдат мъдри и вземат мерки за безопасността ни!

Олд Шетърхенд хвърли въпросителен поглед към Винету, който досега не беше продумал нито дума. Наистина беше удивително да се види колко добре умееха да се разбират двамата. Без Олд Шетърхенд да беше изложил някакъв план, Винету бе успял да отгатне мислите му, защото сега апачът каза:

— Намеренията на моя брат са правилни.

— Да се върнем обратно, описвайки дъга?

— Да. Винету е съгласен.

— Радвам се. В такъв случай ние няма да сме нападнатите, а нападателите. Ако не се лъжа, за два часа ще можем да достигнем едно място, което е много подходящо за осъществяването на моя план.

— Тогава нека не губим напразно времето си тук — обади се Дейви. — Ами какво ще правим с мъртъвците?

— Скалповете на тези двама воина принадлежат на Олд Шетърхенд и на вождата на апачите, от които те бяха убити — отсече Ойтка-петай.

— Аз съм християнин и не скалпирам — отхвърли белият ловец дръзкото предложение.

Винету също направи отрицателно движение с ръка и заяви:

— Вождът на апачите не се нуждае от скалпа на това момче, за да направи името си прочуто. И без това тези мъртъвци са достатъчно нещастни, защото отидоха във Вечните ловни полета без своите свещени амулети. Не бива да убиваме и душите им, като вземем и скалповете им. Нека спят спокойно заедно с пушките си под камъни, понеже умряха като воители, които имаха смелостта да рискуват да се промъкнат до лагера на неприятелите си.

Предводителят на шошоните не беше очаквал подобно нещо. Без да прикрива удивлението си, той попита:

— Моите братя искат да правят погребение на онези, които жадуваха да им отнемат живота?

— Да — потвърди Олд Шетърхенд. — Ще поставим в ръцете им пушките, ще ги изправим седнали, с лица, обърнати към свещените глинени находища, и после ще натрупаме около тях камъни. Така се отдава почит на воините. Когато дойдат техните братя, преследвайки ни, ще разберат, че не сме техни врагове, а приятели. Покажи, че ти също си благороден воин, и заповядай на хората си да донесат камъни, с които да изградим гробниците!

Интелектът на шошоните не бе достатъчно развит, за да разберат възгледите на двамата мъже, но те тайно изпитваха такава боязън от тях, че не отказаха да изпълнят желанието им.

Двамата убити бяха поставени в седнало положение, единият от тях отдясно на входа на прохода, а другият — отляво. Лицата им бяха обърнати на североизток. В ръцете им бяха поставени техните пушки и след това ги покриха с камъни. Щом свършиха тази работа, отново тръгнаха на път. Но преди това Винету каза на Олд Шетърхенд:

— Вождът на апачите ще остане тук, за да наблюдава пристигането на упсароките. Нека младият син на Ловеца на мечки бъде до него.

Това отличие изпълни Мартин Бауман с радост и гордост. И така двамата останаха, а другите, предвождали от Олд Шетърхенд, продължиха ездата.

Понеже вече беше ден, те се движеха значително по-бързо, отколкото през изминалата нощ. От време на време, но най-често когато се изкачваха нагоре, проходът навлизаше дълбоко между надлъжно разпрострели се възвишения. След два часа, определеното от Олд Шетърхенд време, възвишенията се приближиха, образувайки тесен каньон с високи, почти отвесни стени. Проходът беше толкова стеснен, че имаше място само за двама ездачи един до друг. Стените му бяха непристъпни. Наоколо бе осеяно с храсталаци, в които можеха да се скрият хора, и въпреки това земята бе достатъчно камениста, за да не остават по нея следи. На това място Олд Шетърхенд спря коня си.

Той посочи към каньона, който продължаваше в съвършено права посока, и обясни:

— Когато упсароките пристигнат, ще ги оставим да навлязат в каньона. Половината от нашите хора ще се скрият тук под ръководството на Ойтка-петай, към когото по-късно ще се присъедини и Винету. Щом дам изстрел с револвера си, те ще нахлуят в теснината след неприятеля. Другата половина заедно с мен ще застанат на изхода на прохода. По този начин врагът ще бъде напълно обграден и ще има избор само между куршумите и доброволното предаване.

— Но упсароките заслужават направо да бъдат пребити от бой, ако излязат толкова глупави да влязат в тази клопка — каза Дебелия Джими.

— Естествено те няма веднага да се вмъкнат в нея — отвърна Олд Шетърхенд, — първо ще спрат тук и ще започнат да се съвещават. В такъв случай, разбира се, най-важното си остава да не открият никакви признаци за нашето присъствие. Воините ни трябва да се скрият тук толкова добре, че да не е възможно да бъдат забелязани. Смелия бик е умен воин. Той ще им даде съответни указания. И когато по-късно пристигне Винету, който ще остане заедно с вас, тогава тук за предводители ще има двама мъже, на които сигурно мога да разчитам.

Тези думи поласкаха вожда на шошоните. Можеше да се очаква, че щеше да положи усилия, за да оправдае възложеното му доверие. Той остана заедно с тридесет от своите хора, а Олд Шетърхенд и другите навлязоха в каньона. Теснината бе толкова къса, че застаналите при входа можеха доста добре да различат изхода ѝ. Там, където тя изведнъж се разширяваше, превръщайки се отново в широк проход, почвата беше хумусна и великански дървета бяха забили върховете си високо в небето. Между стволовете им лежаха пръснати многобройни скални късове.

Ако спътниците на Олд Шетърхенд бяха очаквали, че тук той веднага ще спре, то те се оказаха излъгани. Ловецът продължи да язди, като при това накара коня си да се разиграе, за да остави твърде ясна и очевиден диря.

— Но, сър — обади се Дебелия Джими, — струва ми се, че трябваше да застанем тук при изхода на теснината!

— Така и ще постъпим. Нд преди това ме последвайте на известно разстояние, като се погрижите да оставим хубави следи! Всъщност изобщо не би трябвало да ме питаш защо продължавам, мистър Джими. Онова, което правя, се разбира от само себе си.

Олд Шетърхенд язди още в продължение на близо четвърт час. После спря коня си и се обърна към останалите:

— Е, мешърс, разбрахте ли защо продължих за яздя толкова надалеч?

— За да заблудим съгледвачите ли? — предположи Джими.

— Да. Упсароките няма да рискуват да навлязат в теснината, преди чрез съгледвачите си да са се убедили, че простиращата се пред тях клисура е безопасна. Предполагам, че тези съгледвачи ще се опасяват от засада и затова ще бъдат извънредно предпазливи. Ще ги оставим да минат необезпокоявани и спокойно ще изчакаме да видим какво ще се случи по-нататък.

— А какво ще правим сега?

— Ще се върнем при изхода на каньона, обаче не по нашите следи, ами ей тук ще завием настаня в гората. Следвайте ме!

На това място стените на прохода представляваха не особено стръмни склонове, по които конете можеха да се изкачат без големи затруднения. Олд Шетърхенд, яздейки начело на хората си, се изкатери с коня си доста нависоко по ската и след това зави в посока на изхода на каньона. Когато спря жребеца си, неговият отряд се намираше на половината от възвишението точно над края на теснината. И без да слизат от конете, оттук можеха за броени секунди да се спуснат до долу и да обсадят изхода.

Ездачите скочиха от седлата и завързаха юздите на конете за дърветата, а после се разположиха в мекия мъх.

— Дали ще се наложи да чакаме дълго? — обади се Джими.

— Можем доста точно да го изчислим — отвърна Олд Шетърхенд. — Призори упсароките са започнали да търсят двамата си разузнавачи. Докато открият какво се е случило край нашия лагер, са изминали може би два часа. После те ще се отправят на път, ще намерят двете надгробни могили и ще ги огледат най-внимателно. Ако приемем, че заедно с последвалото съвещание това ще им отнеме около час, стават всичко на всичко три часа. За да стигнем от лагера до тук, на нас ни бяха необходими пет часа. Ако враговете ни яздят също толкова бързо, ще се появят тук осем часа след зазоряване. Според тези изчисления на нас ни остава да чакаме още около пет часа.

— Олеле, мале! Какво ще правим по време н тази малка вечност?

— Хич няма какво да се пита! — отвърна Хобъл Франк. — Ще си поговорим малко за наука и изкуство. Това образова ума, облагородява сърцето, прави душата нежна и придава на естествения характер онази твърдост, която е необходима на човека, ако не иска да бъде отвян от житейските бури във всички възможни посоки. Не давам да се издума лоша дума за изкуството и науката и това е то! Те двете са моят насъщен хляб, смисълът на моя живот, моят... Пфу! Ама каква е тая гадна воня? Мирише много по-лошо, отколкото недобре заровен труп! Или... хм!

Франк се огледа и забеляза чернокожия, облегнал се от другата страна на дървото, под което беше седнал саксонецът.

— Проклетнико, ще се махнеш ли веднага! — викна му той. — Как можеш така да се присламчваш до моето дърво? Да не би да си мислиш, че съм си взел носа отнейде назаем? Махай се, зуав такъв, изчезвай в Африка! Нашите нерви са твърде изтънчени за хора като тебе! Виж, карамфил, резеда и теменужки, ето това ми харесва. Но скунк, не, не бих посъветвал изисканите дами да поставят такава миризма дори и в своите „smelling bottle“^[5].

— Масер Боб миришат хубав, много хубав! — защити се негърът. — Масер Боб не вонят. Масер Боб сме съм измил във вода с пепел и лой на мечка. Масер Боб сме благороден и фин джентълмен!

— Какво? Твърдиш, че си човек от знатен и благороден произход? — Франк грабна карабината си, прицели се в Боб и заплаши: — Ако не изчезнеш веднага, ще те направя на решето!

— Исусе! Исусе! Не стреля, не стреля! — закрещя чернокожият. — Масер Боб вече тръгват. Масер Боб седнат далеч! — Той незабавно се оттегли на едно отдалечено място, където се настани, мърморейки сърдито.

Дребничкият саксонец отново направи предложение да разговарят за наука и изкуство, обаче Олд Шетърхенд каза:

— Струва ми се, че можем да използваме времето си по-полезно. През изтеклата нощ изобщо не сме спали. Опънете се на земята и се опитайте да подремнете! Аз ще застана на пост.

— Ти? Защо пък точно ти? И ти си бил в обятията на Орфея толкова, колкото и ние.

— Казва се „в обятията на Морфея“! — поправи го Джими.

— Ти пак ли ми излизаш с твоите номера? Защо никой друг не ме поправя, а само ти? Какво искаш да кажеш с твоя Морфей! Знам много добре кой израз е правилен. Бях член на певческото дружество „Орфей“. И когато хората се напееха на воля, после всички спяха чудесно. Едно такова певческо дружество е най-доброто средство срещу безсънни среднощни размисли и затова трябва да се казва „в обятията на Орфея“.

— Добре, нека бъде така! — засмя се Дебелия и се изпъна по гръб в мъха. — Предпочитам да спя, отколкото да си блъскам главата над толкова трудни научни гатанки.

— За тая работа ти липсват качества. Който не е научил нищо, той и не може да направи нищо. И тъй, спи си! Световната история няма да изгуби нищо.

И след като не успя да намери никой друг, когото да може да убеди в своето духовно превъзходство, той също се разположи удобно и се опита да подремне. Шошоните последваха този пример, а скоро дори и конете налягаха или провесиха уморено глави.

Олд Шетърхенд слезе от височината, бавно прекоси каньона и изпитателно огледа откъдната му страна. Усмихна се доволно, защото не се виждаше никаква следа, която би могла да издаде присъствието на Смелия бик и неговите хора. Шошонът бе взел своите предпазни мерки много добре. Олд Шетърхенд отново се върна и седна на един камък при изхода на теснината. В продължение на часове той остана неподвижен с наведена глава. За какво ли мислеше прочутият ловец? Може би в спомените му преминаваха една подир друга драматичните сцени на неговия бурен живот.

Но ето че се разнесе тропот на конски копита. Той се изправи на крака и предпазливо погледна иззад ъгъла на скалата. Идваше Мартин Бауман. Значи Олд Шетърхенд можеше да се покаже.

— И Винету ли дойде? — попита го той.

— Да. Ойтка-петай го извика и апачът остана при него, защото такова е било желанието ти. А и аз ще трябва да се върна при тях.

— Нямам нищо против. Изглежда, си спечелил благосклонността на апача, млади приятелю. Вие двамата сте видели упсароките. Колко са на брой?

— Шестнадесет и водят два свободни коня, които вероятно са принадлежали на убитите от нас индианци. На доста голямо

разстояние пред тях яздеха двама съгледвачи. Виждаше се, че следват нашата диря.

— Добре, скоро ще се запознаят с мъжете, които са я оставили.

— Бяхме се скрили зад дърветата много добре, така че те преминаха сравнително близо покрай нас, без да ни забележат. После препуснахме в галоп, за да спечелим по-голяма преднина. Преди това обаче успяхме да различим, че в отряда им имаше някакъв воин с исполински размери. Изглежда, беше техният предводител, защото яздеше на няколко конски дължини пред останалите.

— Можахте ли да видите как са въоръжени?

— Всички червенокожи имаха пушки.

— Добре. А сега ще предадеш на Винету моето известие съвсем точно. В този каньон могат да вървят един до друг най-много три коня. Затова моля апача да се откаже да използва нашите коне. Нека бързо последва враговете ни пеша, веднага щом изчезнат в каньона.

— Но в такъв случай те няма ли да ни превъзхождат? Ще могат лесно да ни прегазят с конете си.

— Не. Докато упсароките ще имат възможност да яздят само по трима в една редица, ако сме спешени, ние ще сме в състояние да подредим един до друг петима души. Ще постъпим по следния начин: първите петима просто ще седнат на земята, втората редица ще коленичи зад тях, зад гърбовете на втората петорка ще застанат приведени хората от третата редица и на края ще следва четвъртата петорка в изправено положение. Така двадесет души ще могат да се целят спокойно и точно, без да си пречат взаимно. Другите ще останат резерва. Кажи всичко това на апача и прибави, че искам аз да преговарям с неприятеля. Кога ще се появи врагът според преценката на Винету?

— Предполага, че ще се забавят около час при гробовете...

— Значи е на моето мнение.

— ...и после ще са им необходими два часа, за да дойдат до тук. Но тъй като ние двамата яздихме само час и половина, можем да очакваме, че ще измине доста повече от час, преди да се появят.

— И аз мисля така. Въпреки това трябва да бъдем готови. А сега се върни обратно.

Мартин изви коня си и потегли в тръс. Олд Шетърхенд се изкачи до спящите си другари и ги разбуди. Съобщи им своя план и определи

първата, седящата, редица да бъде образувана от Дейви, Джими, Франк, Вокаде и един от шошоните. След като нареди и на останалите кои места да заемат, той ги поведе надолу, за да упражнят затварянето на замислената клопка. Много зависеше от това, дали всичко щеше да бъде изпълнено съгласувано и светкавично. Той самият щеше да застане пред хората си, между тях и неприятеля, за да може да преговаря с противника. За тази цел ловецът отрязва няколко дълги клона, покрити със зеленина, които по целия свят, та дори и сред най-дивите племена, служат за отличителен знак на парламентъора.

След няколко повторения всичко се изпълняваше безпогрешно. После, когато Олд Шетърхенд се убеди, че хората му щяха да изпълнят дълга си както трябва, той се оттегли заедно с тях обратно в скривалището им. Но сега чакането им се стори още по-мъчително от преди. Най-сетне доловиха тропота от копитата на самотен кон.

— Изглежда, че са изпратили напред само един-единствен съгледвач, за да провери дали изходът е свободен — предположи Джими.

— Би било твърде изгодно за нас — отвърна Олд Шетърхенд. — Ако бяха двама, тогава единият от тях щеше да се върне, за да докладва, а другият вероятно щеше да остане да чака долу. Щяхме да бъдем принудени да го обезвредим, без да ни забележат неговите хора.

Джими излезе прав. От каньона бавно се появи самотен ездач, който се спря, за да се огледа предпазливо наоколо. Нито наляво, нито надясно успя да забележи следи от някакъв неприятел, но затова пък видя продължаващата право напред диря, за чиято отчетливост Олд Шетърхенд се бе погрижил толкова предвидливо. Но това не успокои съвсем съгледвача и той продължи да язди, отдалечавайки се на значително разстояние.

— Heavens! — обади се Джими. — Да не би да стигне до мястото, където свихме настрани! Тогава червенокожият ще разбере, че се намираме тук.

— В такъв случай той няма да се завърне при своите — заяви Олд Шетърхенд.

— Но как ще стане това, без да се вдигне шум?

— Ето как — при тези думи ловецът посочи ласото си.

— Тогава примката би трябвало да се затегне около врата на разузнавача, за да не може да извика. Но е дяволски трудно за

изпълнение. Ще се справиш ли, сър?

— Не се безпокой! Разпери пред мен и десетте си пръста, а после ми кажи кой от тях да уловя с ласото си! Но да не говорим повече. Оттук не се вижда докъде ще язди червенокожият. Трябва да слеза долу. Останете спокойно по месата си, а чуете ли ме да подсвирквам тихо, последвайте ме незабавно!

Ловецът свали ласото от рамото си и го приготви за хвърляне, докато бързо се спускаше по склона. Щом стигна долу, той видя за свое успокоение, че упсарокът се завръщаше, и едва успя да намери време да се скрие зад един по-голям скален отломък. Индианецът мина покрай него в тръс и изчезна в тесния каньон.

Олд Шетърхенд даде уговорения сигнал и хората му се приближиха. Донесоха му двете пушки и отрязаните клони, които беше оставил при тях, за да не му пречат при хвърлянето на ласото.

Междувременно Олд Шетърхенд продължи да следи с поглед съгледвача. Упсарокът достигна края на каньона и там изчезна. След минута се появи целият отряд, който в тръс навлизаше в теснината. Олд Шетърхенд спокойно остави конниците да навлязат до половината на каньона. После извади револвера си и даде уговорения изстрел. Гърмежът се отрази многократно от стръмните стени на теснината и достигна до ушите на апача и неговия отряд с удесеторена сила. Те се втурнаха в каньона след упсароките, които отначало изобщо не ги забелязаха. Щом чуха изстрела, червенокожите веднага дръпнаха поводите на конете си. Те видяха Олд Шетърхенд и хората му да навлизат пред тях в изхода и да заемат вече описаната позиция.

Както и Мартин Бауман бе вече споменал, предводителят на упсароките беше действително човек с исполинско телосложение. Той седеше на коня си като някакъв бог на войната. Целите шевове на широките му кожени панталони бяха обкичени с плитчици от косите на убитите от него врагове. Върху широките си гърди над своята ловна дреха от еленова кожа той носеше като някакъв особен вид броня човешки скалпове, прикрепени така, че да се застъпват частично също като люспите на риба. В пояса му редом с най-различни необходими предмети бяха пъхнати и голям ловджийски нож заедно с огромен томахок, който можеше да бъде въртян само от ръката на човек с такива великански размери. На главата му бе поставен череп на кугуар, чиято кожа се спускаше по гърба му, осукана в няколко дълги и дебели

въжета. Лицето на този воин бе покрито с черна, червена и жълта боя. Десницата му държеше тежка карабина, от която несъмнено бе давал не един смъртоносен изстрел.

Великанът незабавно разбра, че зейналите срещу него дула на пушките превъзхождат оръжията на отряда му.

— Назад! — извика той с глас, който буквално прогърмя из каньона.

Същевременно вдигна коня на задните му крака и го накара да се извърти. Неговите хора сториха същото. Но тогава те съзряха Винету и отряда му, а срещу тях отново зейнаха дулата на много пушки, както това бе станало и в другия край на каньона.

— Апанае — зла магия! — извика изплашено предводителят им. — Върнете се пак! Там е застанал някакъв човек, който държи в ръка знака на парламентъора. Нашите уши ще чуят какво иска да ни каже.

Той отново обърна коня си и бавно го подкара към Олд Шетърхенд. Неговите хора го последваха. Апачът не пропусна да се възползва от предложеното му предимство. Той последва упсароките по петите и близо зад гърбовете им зае позиция, така че те се видяха плътно обградени.

Олд Шетърхенд не направи нито една крачка към противника. Упсарокът го измери с безстрашен поглед и попита:

— Какво търси бледоликият тук? Защо се изпречва на моя път и на пътя на моите воини?

Ловецът невъзмутимо посрещна погледа му и отвърна:

— Какво търси червенокожият тук? Защо преследва мен и моите воини?

— Защото сте убили двама от братята ни.

— Те дойдоха при нас като врагове, а враговете се обезвреждат.

— Откъде знаеш, че сме твои врагове?

— Защото сте останали без амулети. Великанът наведе глава.

— Кой ти каза?

— Знам го, понеже двамата воини, които умряха от куршумите ни, не носеха своите амулети.

— Отгатнал си истината. Аз не съм вече онзи, който бях. Заедно с амулета си изгубих и своето име. Сега се казвам Ойतिकе-ейакучин-вакон^[6]. Пуснете ни да минем, иначе ще ви избием!

— Предайте се, иначе вие ще бъдете избити! Я се огледай на всички страни! Само един знак от мен и към малобройния ти отряд ще полетят пет пъти по десет куршума.

— Много смърдящи койоти убиват и най-силния бизон. Какво щяха да представляват твоите кучета пред моите воители, ако не ни бяхте обградили? Само аз щях да смачкам половината от тях.

Великанът измъкна тежкия си томахок и застрашително го размаха.

— А аз сам щях да изпратя целия ти отряд във Вечните ловни полета! — отговори спокойно Олд Шетърхенд.

— Да не би името ти да е Идатанг^[7]?

— Не се бия с името си, а със своята ръка. Погледът на упсарока се проясни.

— Искаш ли да го докажеш, когато се биеш с мен?

— Не ме е страх от теб, а празните ти думи ме карат да се смея!

— Почакай само, докато говоря с моите воители! После ще разбереш дали Ойतिकе-ейакучин-вакон само приказва, без да действа.

Той се обърна към хората си и поде тих разговор с неколцина от тях. След това отново се приближи към Олд Шетърхенд и попита:

— Знаеш ли какво означава му-мова?

— Знам.

— Добре! Ние се нуждаем от скалпове за амулети. Четирима мъже ще участват в „му-мова“ — ти ще се биеш с мене, а един от твоите червенокожи — с някой от воилите ми. Победим ли ние, ще ви убием и складираме всичките. А победите ли вие, тогава вземете ни скалповете и живота. Ще намериш ли смелост?

Упсарокът изговори въпроса си подигравателно. Олд Шетърхенд му отговори усмихнато:

— Готов съм. Сложи дланта си в моята в знак, че думите ти важат!

Той му протегна ръка. Великанът не беше очаквал подобно нещо и неволно се поколеба.

„Му-мова“ е израз, взет от езика на племето юта, и дословно означава „ръка за дърво“. Този вид борба се счита от някои племена за нещо като съд божи. Едната от ръцете на двамата мъже се завързва с единия край на дълъг и дебел кожен ремък, а другият му край се увива и закрепя около ствола на някое дърво така, че да имат възможността

да се движат в кръг около дънера. В другата си ръка мъжете получават уговореното оръжие — томахок или нож. Тъй като двамата трябва да са гърди срещу гърди, на единия от тях е вързана десницата, а на другия лявата ръка. Значи обикновено преимущество е на страната на онзи, чиято десница остава свободна за водене на боя. Обикновено по време на тази ужасна схватка противниците бавно и продължително си режат и разкъсват месата и тя завършва едва със смъртта на някой от тях.

Човекът без име преодоля смайването си и подаде ръка на белия с думите:

— Съгласен съм! Взаимно си обещаваме: никоя от страните, чиито воители паднат мъртви, не бива да се противи да бъде избита. А победи ли от всяка страна по един човек, тогава схватката трябва да се доведе докрай от двамата победители.

Олд Шетърхенд прозря мислите му, защото, ако се съдеше по телосложението, можеше да се очаква, че „Храбреца, който търси амулет“, щеше да победи не само първия път, а и в решителния краен двубой, в случай че другият упсарок падне убит. Въпреки това ловецът отговори:

— Съгласен! А за да бъдеш съвсем сигурен, че ще спазим условията, ще изпушим лулата на клетвата.

При тези думи той посочи украсената с кожички на колибри лула на мира, която висеше на врата му.

— Да, ще я изпушим — потвърди великанът и по острите черти на лицето му се плъзна злобна и подигравателна усмивка, но лулата на клетвата няма да бъде лула на мира, защото ще се бием, а след двубоите вашите скалпове ще украсят свещените пръчки на жреца, а месата ви ще бъдат разкъсани и изядени от лешоядите.

— Нека преди това видим дали юмруците ти са също така силни и храбри като твоите думи — подметна Олд Шетърхенд.

— Ойतिकе-ейакучин-вакон не е побеждаван никога досега — отвърна гордо упсарокът.

— Но нали е допуснал да му откраднат амулета! Ако днес погледът му не е по-остър от тогава, моят скалп ще си остане на мястото.

Тази забележка бе твърде остра и веднага ръката на червенокожия отново посегна към оръжието, обаче Олд Шетърхенд

само повдигна рамене и го предупреди:

— Я остави! И без това скоро ще можеш да покажеш колко си храбър. А сега нека потърсим място, което да е подходящо за провеждането на „му-мова“. Моите братя ще доведат конете си, а упсароките ще яздят между нас като пленници.

Той направи знак на Винету и апачът се върна с отряда си до онова място, където беше оставил конете. Щом те се появиха, яздейки, и другият отряд отиде да си вземе конете. По такъв начин индианците врани нито за миг не останаха без надзор и им беше невъзможно да избягат. След това цялата колона потегли.

С тих глас Олд Шетърхенд бе дал на своите хора нареждането да не издават неговото име, нито пък името на Винету. На първо време упсароките не биваше да знаят с какви противници си имат работа. Докато бяха убедени, че ще излязат победители от предстоящите двубои, те навярно нямаше да предприемат никакви враждебни действия срещу постигнатото споразумение.

Дебелия Джими яздеше до Олд Шетърхенд. Той не беше съвсем съгласен с неговото поведение.

— Не ми се сърди, сър, че ще изразя някои мои опасения — започна той. — Ти се държа към тези червенокожи напълно почтено. Но подобно отношение едва ли е подходящо.

— Защо не? Да не би да мислиш, че индианецът не умее да разбере или да оцени благородството? Срещал съм доста червенокожи, които биха могли да служат за пример на белите.

— Може и да е така, но на тези индианци врани човек просто няма как да се довери. Те искат да имат нови амулети, а в такъв случай не бива да се очаква от тяхна страна някаква тактичност или съобразяване. Така хубаво ни бяха паднали в ръцете! Не можеха да мръднат ни напред, ни назад. Нямаше да ни струва никакво усилие да ги пречукаме — все едно, че духаш свещ. А сега те принудиха да се захванеш с тази дяволска „му-мова“ и кой може да ти гарантира, че онзи великан няма да те смачка или наръга?

— Ха! Ти иначе не си толкова кръвожаден човек. За нас щеше да бъде голям позор, ако ги бяхме изпозастреляли, след като ги бяхме подмамили в една клопка, където те нито можеха да се движат, нито да се защитават. Превъзходството ни бе твърде голямо. При това да не говорим, че сме християни.

— Хмм! Че си прав, прав си — и от християнска гледна точка, и от общочовешка. Но нима щеше да е необходимо да ги избиваме? Можехме да ги принудим да се предадат и тогава щяхме да имаме възможността да сключим с тях някое мирно споразумение.

— Те нямаше да се предадат именно защото търсят амулети. Сражението щеше да бъде неизбежно. И понеже нямам намерение да избивам хора, на които Бог е дал същите права като на мене, то аз предпочетох да се съглася с предложението на великана, когото впрочем познавам.

— Какво? Познаваш този тип?

— Да. Може би си спомняш все още забележката, която направих, когато минавахме покрай Хълма на костенурката? Разказах ви, че преди време там лагерувах заедно с воина на упсароките Шунктанка. Той ме запозна с много неща от живота на племето си. С голяма гордост спомена и за своя прочут брат Канте-пе-та, което означава Огнено сърце.

— Да не е имал предвид известния жрец на враните?

— Да. Разказа ми за подвизите на брат си и ми го описа като истински великан, на когото липсвало лявото ухо. Някога си в битка със сиу-огелаласите Канте-пе-та получил удар с томахок, който му отсякъл ухото и се забил дълбоко в рамото му. А я погледни сега този исполински упсарок! Липсва му лявото ухо и по начина, по който държи лявата си ръка, се вижда, че някога си е бил раняван в рамото.

— Behold! Наистина изключителна среща! Но в такъв случай ме хваща страх за тебе, сър. Вярно, че си най-големият юначага, когото съм срещал, но този Канте-пе-та наистина още не е побеждаван. Несъмнено те превъзхожда по физическа сила, а от друга страна, убеден съм, че по отношение на ловкостта не би могъл да се мери с теб. Но щом едната ви ръка ще бъде завързана с ремък за дървото, тогава вероятно всичко ще се реши от силата, а не от ловкостта.

— Е, ами щом си толкова загрижен за мен — засмя се Олд Шетърхенд, — тогава има едно много просто средство, което ще ме спаси от сигурна гибел.

— Кое е то?

— Ти да мериш сили с враната на мое място.

— Neigh-ho! И през ум не ми минава подобна мисъл! Иначе нервната ми система не е особено нежна, обаче да се втурна право в

ръцете на смъртта — не, това не ми е по вкуса. И впрочем, сър, нека кой каквото си е надробил, това да сърба, и то с голямо блаженство. Пожелавам ти от цялото си сърце добър апетит!

С тези думи Джими дръпна юздите на коня си и изостана на няколко метра, за да не би отново да получи подобно неприятно предложение. Винету приближи своя Илчи към Олд Шетърхенд и зае мястото на Дебелия.

— Моят брат Шарли позна Канте-пе-та, жреца на упсароките, нали? — осведоми се той.

— Да — кимна ловецът. — Очите на моя червенокож брат са били също така бдителни като моите.

— Враната има само едно ухо. Никога досега Винету не е виждал лицето ѝ, но Храбреца, който търси амулет, не може да заблуди вожда на апачите. Винету чу разговора между враната и неговия брат Шарли и е готов за борба.

— Аз наистина разчитах на вожда на апачите, защото не исках да поверявам на никой друг тази отговорна задача, която е за нас и въпрос на чест.

Откакто бяха излезли от каньона, ездачите бяха изминали около една английска миля, когато долината се разшири. Отрядът се озова в една от онези малки прерии, заобиколени от всички страни с планини, които се срещат така често по тези места. По нея растеше оскъдна тревица и отделни храсталаци. Виждаше се само едно-единствено дърво, някаква доста висока липа от онзи вид, който заради големите си беломъхести листа се нарича от индианците със звучното име „тузага-нангаф-маф“, т.е. белолистно дърво.

— Хенг — там! — каза предводителят на индианците врани, посочвайки към дървото.

— Хау! — кимна Винету и подкара коня си в галон към липата. Останалите го последваха към мястото, където трябваше да се състоят двубоите. Там всички наскочаха от седлата. Конете бяха оставени да пасат на свобода, а ездачите насядаха в кръг. Ако сега оттук минеше някой случаен човек, той едва ли щеше да си помисли, че един срещу друг са насядали врагове, още повече че на упсароките не бяха отнети оръжията. Олд Шетърхенд рицарски се беше отказал от поставянето на това условие.

Ловецът донесе от кобура на седлото си малко тютюн, свали лулата от врата си и я натъпка. После застана в средата на кръга и започна:

— Воинът не обича много думите, а говори чрез делата си. Ние не избихме воините на упсароките, макар че животът им се намираше в ръцете ни. Те ни предизвикаха на „му-мова“ и ние приехме тяхното искане. Но очакваме от тях да се отнасят към нас без подлост и коварство — тъй както и ние се отнасяме към тях. Те ще ни обещаят това, като изпушат с нас лулата на клетвата. Хау! Аз казах!

Той седна пак на земята. Храбреца, който търси амулет, стана и отговори:

— Съгласни сме с това, което каза бледоликият. Не е нужно да бъдем коварни, защото ще победим. Но той забрави да определи условията на двубоя: сражаващите се — продължи великанът след кратко мълчание — ще бъдат вързани към дървото за една от ръцете си, а в другата ще получат своя нож. Който рухне на земята, се счита за победен, независимо дали е мъртъв, или все още живее. Четиримата мъже с разголени тела от кръста нагоре ще се бият един срещу друг двама по двама — аз срещу този бледолик и някой от моите хора срещу един от неговите червенокожи воини. Ако двамата победители са от различни страни, тогава те ще се срещнат отново в решителна схватка. Имуществото на победените ще принадлежи на победителите и никой от спътниците на победените няма да има право да се съпротивлява, а ще се остави да бъде убит. Воините на упсароките са готови да изпушат лулата на клетвата при тези условия. Хау! Аз казах!

С тези думи той седна. Олд Шетърхенд отново пристъпи в средата на кръга и заяви:

— Съгласни сме с всички условия на упсароките. Сега ще запаля лулата на мира. Днес тя ще бъде лулата на клетвата и нека върху нейния дим се понесат душите на победените към Вечните ловни полета, за да служат по-късно на душите на победителите.

— Хау, хау! — разнесоха се наоколо одобрителни възгласи. Олд Шетърхенд извади пункса си и запали тютюна. Той издуха дим към небето, към земята и към четирите посоки на света, а след това предаде лулата на предводителя на упсароките. Червенокожият също дръпна шест пъти от нея и заяви, че споразумението било вече подпечатано със силата на клетвената лула. Останалите взеха участие в

полагането на клетвата, като всеки от тях дръпна веднъж от лулата. После тя бе забита на известно разстояние с мундщука си в земята и всички оставиха оръжията си край нея. На това място бяха оставени на пост по един шошон и един упсарок.

Уверен в победата си. Човека без име се приближи до дървото, съблече се до кръста и извика:

— Можем да започваме. Преди слънцето да се е спуснало на запад на една ширина от острие на нож, скалпът на едно бяло куче ще увисне на колана ми!

Едва сега можеше да се разбере напълно с каква исполинска сила разполага този човек. Той представляваше цяла грамада от мускули.

Червенокожият направи знак на един от своите хора. Избраният от него воин се съблече гол до кръста и каза:

— Тук е застанал Вакин-опавинге-акиде, Стократния гръм. Той си е направил щит от кожата на своите врагове и е взел повече от четиридесет скалпа. Кой ще се осмели да застане пред неговия нож?

— Вокаде ще накара Стократния гръм да млъкне. Вокаде не може да се похвали още с никакъв скалп, обаче той уби белия бизон, а днес ще украси колана си с първата коса на неприятел. Кой ли се бои от гърма? Той е страхливият съдружник на светкавицата и издига своя глас едва тогава, когато опасността отmine!

— Уф, уф! — разнесе се наоколо.

— Я се махай! — започна да му се подиграва Стократния гръм. — Вакин-опавинге-акиде не се бие с деца. Само дъхът от устата му би те убил. Нека Вокаде легне в тревата и сънува своята майка, която трябва да го храни все още с камас!

Индианците гробари, презирани от всички червенокожи, търсят из пустите местности, където водят жалко съществуване, един луковиден корен, използван в полугнило състояние за правене на отвратителни малки питки, така наречените „камас“. Дори кучетата отказват да ги ядат.

Преди Вокаде да успее да отговори на тези обиди, се обади Винету. Той направи знак на младия индианец да се отдръпне и от уважение към вожда младежът незабавно се подчини. Винету заговори:

— На шума, вдиган от Вакин-опавинге-акиде, се отзова едно момче, което този самохвалко навярно щеше лесно да накара да

млъкне. Обаче се реши аз да заглуша грохота на „Гърма“!

Упсарокът попита с гневен глас:

— Кой си ти, та говориш такива думи? Имаш ли някакво име? По дрехите ти не се вижда нито косъм от главата на някой неприятел. Ако си се учил да свириш на и-инке^[8], тогава си върви да свириш! Но не ми се вярва ръката ти да е държала нож. Ти само би се порязал с него.

— Ще кажа името си на душата ти, когато тя напуска твоето тяло. Тогава тя ще запищи от ужас и няма да се осмели да отиде във Вечните ловни полета. Ще остане да живее в клисурите на планините, за да вие там от страх заедно с ветровете и да се вайка с бурите!

— Куче! — изкрещя Стократния гръм. — Осмеляваш се да хулиш душата на един храбър воин! Трябва незабавно да си получиш наказанието! Ние двамата ще се бием първи, а скалпът ти няма да получи място при моите победни трофеи. Ще го хвърля на плъховете, а името ти, което отказваш да ми кажеш, няма да бъде вече чуто от ушите на нито един воин!

— Добре, нека първо се бием! Да започваме! — отвърна Винету студено.

Апачът също се съблече до кръста и двамата взеха ножовете си. Около липата се образува широк кръг от зрители. Очите на всички бяха отправени изпитателно към фигурите на двамата противници. Упсарокът не беше по-висок, но много по-широкоплещест и с по-яко телосложение от стройния Винету. Индианците врани отбелязаха този факт със задоволство. Разбира се, те нямаха никаква представа, че пред тях се намираше прочутият вожд на апачите.

Ето че към тях се приближи Дебелия Джими. Държеше в ръката си няколко кожени ремъка, каквито всеки уестмън носи със себе си. Обърна се към Винету с думите:

— Значи първият тур е твой, скъпи сър. Сега към дървото ще те върже ръката на приятел — дано това послужи като добро предзнаменование. Но нека най-напред всички се убедят, че и двата ремъка са еднакво дълги и здрави.

Ремъците започнаха да минават от ръка на ръка, за да бъдат огледани много внимателно. После трябваше да се определи кой от двамата щеше да бъде вързан за дясната ръка и кой за лявата. Две различно дълги стръкчета трева представляваха жребия. Винету

изтегли по-късото и изпадна в по-незавидно положение, защото го завързаха за десницата и му остана свободна лявата ръка, която обикновено не е толкова сръчна. Упсароките поздравиха това обстоятелство с радостно възклицание „Аваш-те!“ — Много добре!

Ремъците на двамата противници бяха стегнати около китките на ръцете им във формата на примка, а другите им краища бяха вързани около дървото хлабаво, защото при двубоя „му-мова“ се случва често биещите се да се гонят около ствола в продължение на четвърт час, ако не и по-дълго, преди да бъде нанесен първият удар. Но пък потече ли веднъж кръв, те обикновено се счепкват така ожесточено, че схватката се решава твърде скоро.

Ето че противниците бяха вече готови. Единият бе застанал от едната страна на дървото, а другият от срещуположната.

Хобъл Франк се намираше между зрителите до Дебелия Джими.

— Слушай, драги Пфеферкорн — обади се той, — туй е една работа, при която човек го побиват студени тръпки по гърба. Защото не само тези двамата рискуват живота си, ами и нашият е изложен на опасност. В тези мигове под къдриците на скалпа си придобивам едно такова чувство, сякаш вече някой ми е задърпал косата нагоре. Покорно благодаря за обещанието да се оставим смирено да ни изколят, в случай че нашите двама шампиони бъдат победени!

— Ами! — отговори му Джими. — Вярно, и аз не се чувствам особено приятно, но ми се струва, че можем да се осланяме на Винету и Олд Шетърхенд.

— Наистина тъй изглежда, защото изражението на апача е такова, сякаш държи в ръката си и четирите валета. Но сега тихо! Стократния гръм започва да говори.

— Таанадапи — ела насам! — подвикна той подканващо на апача. — Или трябва да те гоня около дървото, докато паднеш мъртъв от страх, без ножа ми да се е допрял до тебе?

Винету не отговори. Той се обърна към Олд Шетърхенд и му каза на езика на апачите, който противникът му не разбираше:

— Илата ши илзестекин — ще му изкълча китката. Тогава Олд Шетърхенд посочи към Винету и със силен глас обясни:

— Сърцето на нашия брат е затворено за мисълта за убийство. Той ще победи неприятеля си, без да пролее нито капка от неговата кръв.

— Уф, уф, уф! — завикаха упсароките.

Обаче Стократния гръм започна да се подиграва:

— Вашият брат е обезумял от страх. Ще съкратя мъките му. — Той направи крачка напред, тъй че стеблото на дървото вече не се намираще между двамата. Стиснал здраво ножа в юмрука си, упсарокът беше впил поглед във Винету също като някой хищник. А лицето на апача си оставаше безизразно. Той стоеше неподвижно, сякаш бе окаменял.

И Вакин-опавинге-акиде се подлъга. Изведнъж той направи скок към Винету и вдигна ръка, за да нанесе смъртоносен удар. Но вместо да отстъпи назад, апачът се втурна също тъй светкавично към него. С мощен замах юмрукът му нанесе удар с дръжката на ножа под мишницата на противника. Тази дръзка, енергична и успешна защита има успех, упсарокът политна назад и изпусна ножа си. И апачът захвърли своя нож, последва нова хватка и противникът му извика. Винету му беше изкълчил китката, а в следващия миг юмрукът му попадна в слънчевото сплитане на упсарока с такава сила, че той полетя назад и падна по гръб, оставайки все още вързан с едната си ръка за дървото.

Стократния гръм остана няколко мига неподвижен, а това бе достатъчно за апача. Само за секунда той грабна ножа си от земята, разряза своя ремък със светкавично движение и след като се освободи от дървото, коленичи върху неприятеля си.

— Признаваш ли се за победен? — попита Винету.

Упсарокът не отговори. Той дишаше тежко — и от получения удар, и от гняв и смъртен страх.

Всичко се беше развило с такава мълниеносна бързина, че очите на зрителите едва ли бяха смоглинали добре да различат отделните движения на апача. Наоколо не се чуваше никакъв звук и когато дребничкият саксонец се намери да извика едно тържествуващо „ура“, с движение на ръката си Олд Шетърхенд го застави да млчи.

— Забий ми ножа си! — изскърца със зъби упсарокът, като отправи пламтящ от омраза поглед към надвесения над него апач и после затвори очи.

Но Винету се изправи, преряза ремъка на победения противник и каза:

— Стани! Обещах да не те убивам и ще си удържа думата.

— Не искам да живея. Победен съм!

Но ето че сега към него пристъпи Ойतिकе-ейакучин-вакон и с гневен глас му заповяда:

— Изправи се! Подаряват ти живота, понеже скалпът ти няма никаква стойност за победителя. Държа се като някой хлапак. Но и аз съм тук, за да се бия за нашите. Ще победя два пъти и докато ние си поделяме скалповете на враговете ни, ти можеш да отидеш при прерийните вълци и да заживееш с тях. Забранява ти се връщането във вигвама!

Стократния гръм се изправи на крака и взе ножа си, който беше паднал на земята.

— Великият дух не пожела да победя — заяви той. — Няма да отида при вълците. Ето, имам нож, за да сложа с него край на живота си, защото не искам да ми го подаряват. Но преди това ми се ще да видя дали ти ще се биеш по-добре от мен и дали ще победиш.

Той бавно се отдалечи на няколко метра и там седна в тревата. По изражението му личеше, че твърдо е решил да изпълни намерението си. Никой от неговите хора не го поглеждаше, но затова пък толкова по-голяма надежда издаваха погледите им, отправени сега към техния предводител, който подпря мощната си фигура на дървото и подкани Олд Шетърхенд:

— Ела насам да хвърляме жребий!

— Не се занимавам с хвърляне на жребий — отсече ловецът. — Нека ме завържат за десницата!

— Изглежда, искаш да умреш по-бързо, а?

— Не, но ми се струва, че лявата ти ръка е по-слаба от дясната. Не искам да имам някакво предимство пред тебе. Ти си бил раняван.

Олд Шетърхенд посочи към лявото рамо на червенокожия, на което се виждаше широк белег. Но противникът му не бе в състояние да разбере подобно благородство. Той измери белия с поглед, изразяващ силното му смайване, и отговори:

— Да не искаш да ме обидиш? Да не би след като те убия твоите хора да трябва да си кажат, че това не би се случило, ако не си ми бил оказал тази милост? Настоявам да хвърляме жребий!

— Е, добре! Съгласен съм.

Жребият потвърди волята на Олд Шетърхенд, с други думи, оказа се благоприятен за противника му, който бе вързан за лявата

ръка. След няколко секунди двамата застанаха един срещу друг и онзи, който видеше как мускулите на великана се свиваха като стоманени топки, не можеше да не почувства страх за живота на Олд Шетърхенд. Но ловецът показваше същото хладнокръвие, както и Винету преди малко.

— Хайде, започвай! — подкани го упсарокът. — Предоставям ти първия удар. Три удара само ще отбивам, но после ще паднеш от моя първи удар.

Олд Шетърхенд се изсмя. Той заби ножа си в стеблото на липата и отговори:

— А аз се отказвам от оръжието си изцяло. Въпреки това ти ще паднеш веднага при първата ми атака. Нямаме време за разиграване на продължителни сцени. И така, внимавай, защото започвам!

Той вдигна ръка, готов за удар, и се втурна към противника. Червенокожият се поддаде на този финт и замахна с ножа си към ловеца. Но белият светкавично се дръпна назад, така че ударът не достигна целта си. Последва ново мигновено движение на Олд Шетърхенд и... юмрукът му улучи слепоочието на противника. Великанът се олюля и после шумно се стовари на земята.

— Ойतिकе-ейакучин-вакон лежи на земята с цялото си тяло!

Кой победи? — извика Олд Шетърхенд.

Ако преди, когато Стократния гръм беше повален, упсароките бяха останали спокойни, то сега те нададоха такъв рев, който излизаше сякаш от животински гърла. Но другата група избухна в силни и радостни крясъци.

Олд Шетърхенд измъкна ножа си от дървото и преряза своя ремък. Белите ловци се приближиха до него, за да го поздравят. И шошоните започнаха да възхваляват двамата победители, но същевременно побързаха да се доберат до оръжията си, за да предотвратят всякакъв опит за съпротива от страна на упсароките. А те междувременно бяха замлъкнали и сега се отправиха към мястото, където беше седнал Стократния гръм, и безмълвно насядаха около него. Към тях се присъедини дори и онзи индианец, който бе стоял на пост край оръжията, макар че нямаше да му бъде много трудно да се метне на някой от конете и да избяга.

Олд Шетърхенд отново се приближи до Храбреца, който търси амулет. Тъкмо в този момент червенокожият идваше в съзнание. Той

отвори очи и видя как неговият победител разреза ремъка му. Бе необходимо известно време, докато индианецът схване положението. След това веднага скочи на крака. Погледът му, втрепенен в Олд Шетърхенд, беше направо неописуем. Очите му, изглежда, всеки миг щяха да изскочат от орбитите си, а гласът му прозвуча дрезгаво, когато, заеквайки, той попита:

— Аз... лежах... на... земята! Ти... победи ли ме? — Да! Нима не определи ти самият условието, че за победен ще се смята онзи, който се намери на земята, легнал с цялото си тяло?

Червенокожият се огледа от глава до пети. В изражението му се четеше най-голяма уплаха.

— Но аз не съм ранен! — възкликна той. — Значи ти си ме повалил само с юмрука си?

— Да — усмихна се Олд Шетърхенд. — Надявам се, че няма да ми се разсърдиш.

Погледът, който упсарокът хвърли към своите хора, бе изпълнен с безпомощна обърканост. После чертите на лицето му придобиха израза на безмълвно отчаяние.

— По-добре да беше ме убил! — простена той. — Великият дух ни е изоставил, защото ни бяха откраднати свещените амулети. Никога няма да отидем във Вечните ловни полета! Защо жените на бащите ни не са умрели, преди да сме се родили!

Предводителят на упсароките, който до преди малко беше толкова горд и уверен в победата си, се отправи, олюлявайки се, към своите хора, но се обърна още веднъж и попита:

— Ще ни разрешите ли, преди да ни убие, да изпеем песента на смъртта?

— Преди да ти отговоря, искам да ти задам един въпрос. Ела! — Олд Шетърхенд го отведе при упсароките, посочи към Стократния гръм и попита: — Сърдиш ли се все още на този воин?

— Не. Той не можеше да стори друго. Великият дух пожела така. Ние изгубихме свещените си амулети.

— Ще ги получите обратно или пък ще се сдобие с много похубави.

Всички упсароки го погледнаха учудено.

— Къде ли ще ги намерим? — попита предводителят им. — Да не би тук, където ще трябва да умрем? Или във Вечните ловни полета,

в които вече съвсем няма да можем да отидем, тъй като сега ще изгубим и скалповете си?

— Ще ви оставим и скалповете, и живота. Вие щяхте да ни убиете, ако ни бяхте победили, но ние само привидно се съгласихме с условията ви. Ние сме християни и не убиваме. Изправете се! Вървете да си вземете оръжията и конете! Свободни сте и можете да яздите накъдето пожелаете!

Обаче никой от тях не се помръдна, за да последва подканата му.

— Казваш тези думи само като начало на мъките, с които ще ни изтезавате — отвърна Човека без име. — Но ние ще понесем всичко, без от устата ни да се изтръгнат никакви вопли.

— Лъжеш се. Говоря сериозно. Бойната секира между упсароките и воините на шошоните е заровена. Канте-пе-та, прочутият жрец на упсароките е наш приятел. Може безпрепятствено да се завърне с хората си в своите вигвами.

— Уф! Ти ме познаваш?

— Липсва ти лявото ухо, а забелязах и този белег. По това те разпознах.

— А откъде знаеш, че съм белязан така?

— От твоя брат Шунктанка, Голямото куче, който ми е говорил за тебе.

— И него ли познаваш?

— Да. Преди време двамата се срещнахме.

— Кога? Къде?

— Миналото лято. После се разделихме при Хълма на костенурката.

При тези думи жрецът отново незабавно скочи на крака, тъй като вече бе седнал на земята. Лицето му придоби съвсем друго изражение. Отчаяният и мрачен поглед изчезна, очите му заблестяха.

— Нима твоите думи или моят слух ме лъжат? — възкликна той.

— Ако казваш истината, тогава ти си Нонпе-та-ан, когото бледоликите наричат Олд Шетърхенд!

— Да, така е.

При произнасянето на това име и останалите упсароки настанаха от земята.

— Ако ти си този прочут ловец, тогава Великият дух все още не ни е изоставил — каза предводителят им. — Да, сигурно си Нонпе-та-

ан, защото ме повали с юмрука си. Не е позорно да бъдеш победен от такъв воин. Сега мога да живея, без жените да ме сочат с пръст.

— И Стократния гръм, който е храбър воин, няма защо да се срамува, защото воинът, от чиято ръка бе повален, е Винету, вождът на апачите.

Очите на упсароките се спряха на фигурата на Винету с израз на благоговение. А апачът се приближи, подаде ръка на Стократния гръм и каза:

— Моят брат изпуши с мен лулата на клетвата, сега ще изпуши с нас и калюмета на мира, понеже воините на упсароките са наши приятели. Хау!

Стократния гръм пое ръката му и отговори:

— Проклятието на Злия дух ни напусна. Олд Шетърхенд и Винету са приятели на червенокожите мъже. Те няма да ни поискат скалповете.

— Не, вие сте свободни — повтори Олд Шетърхенд даденото вече уверение. — А ние знаем кои хора са ви заграбили амулетите. Ако пожелаете да ни следвате, ще ви заведем при тях.

— Уф! Кои са крадците?

— Отряд воини на племето сиу-огелала, чиято цел са планините на Йелоустоун Ривър.

Тази новина силно възбуди ограбените упсароки. Предводителят им извика гневно:

— Значи са били кучетата огелаласи! Хонг-пе-те-ке, Тежкия мокасин, техният вожд, ме рани на времето и ми отрязва ухото, без да мога да му отмъстя. Молих Великия дух да ми покаже дирята му, но желанието ми все още не се е сбъднало.

Вокаде, който бе стоял наблизко и бе чул всичко, се приближи сега и заяви:

— Намираш се по неговите следи, защото Хонг-пе-те-ке е предводител на преследваните от нас огелаласи.

— Тогава Великият дух най-сетне го предава в ръцете ми. Но кой е този млад червенокож воин, който искаше да се бие със Стократния гръм и сега ми дава толкова точни сведения за сиу-огелаласите?

— Казва се Вокаде и е един храбър син на нумангкаките — поясни му Олд Шетърхенд. — Бил е принуден от огелаласите да язди

заедно с тях и е присъствал, когато те са ви откраднали амулетите. После той се изплъзнал от тях и вече ни оказа големи услуги.

— А какво ще търсят сиусите в планините на Йелоустоун Ривър?

— Ще ви разкажем всичко, когато запалим лагерния огън. Направете край него и вашето съвещание, за да решите дали ще дойдете с нас.

— Щом сте тръгнали по следите на огелаласите, за да се биете с тях, потегляме заедно с вас. Нека моите братя запалят огъня на съвещанието!

---

[1] англ. — Фред Фокусника, Фред Ловкия. Б. пр. ↑

[2] Място в гората, където дърветата са повалени от силна буря. Б. пр. ↑

[3] Тотемът е знак или рисунка, изобразяващ името на някой индианец. Може да бъде поставен върху най-различни предмети. Б. пр. ↑

[4] Упсароки са били наричани още и индианците врани. Б. пр. ↑

[5] (англ.) — шишенце с амонячна сода. Б. пр. ↑

[6] инд. — Храбрецът, който търси амулет. Б. пр. ↑

[7] (инд.) — устат човек, самохвалко. Б. пр. ↑

[8] (инд.) — вид дървена свирка, прилична на кавал. Б. а. ↑

10. ГЛАВА

В ПЛЕН НА ОГЕЛАЛАСИТЕ

„Сенатът и Конгресът на Съединените щати решават да забранят всяко заселване, присвояване или продажба на земя в областта, намираща се на териториите Монтана и Уайоминг, близо до изворите на реката Йелоустоун. Нека същата да служи за обществен парк или място за развлечение за благото и увеселението на народа. Всеки, който противно на тези разпоредби се настани да живее там или присвои каквото и да било парче земя, да се счита за нарушител на закона и да бъде изгонен. Нека паркът бъде поставен под изключителния контрол на секретариата на съответното ведомство, чиято задача ще бъде колкото може по-бързо да издаде закони и разпоредби за неговото запазване и поддържане.“

Така гласи един закон, приет от Конгреса на Съединените щати на 1 март 1872 година, чрез който гражданите на Съединените щати получиха такъв подарък, за чиято стойност по онова време никой нямаше никаква представа.

В онези години из източните щати се носеха какви ли не слухове за споменатата област, наричана днес Национален парк на Съединените щати. Позната само на най-дивите индианци, посещавана само в една или друга своя част от някой смел самотен трапер, тази местност си оставаше забулена в най-дълбока тайна. Разказаното от някой от тези ловци се препредаваше по-нататък, разкрасено по най-фантастичен начин. Говореше се, че там имало горещи прерии и планини, врящи извори, вулкани, бълващи течен метал, езера и реки, пълни с петрол вместо с вода, вкаменени гори с вкаменени индианци и животни.

Едва професор Хейдън, предприел първата научна експедиция из онази чудновата област, донесе точни сведения и той самият наистина можеше да разкаже най-необикновени неща. Благодарение на него бе издаден гореспоменатият закон.

Националният парк обхваща територия от 8 671 квадратни километра. От него извират реките Йелоустоун, Галатин, Медисън, както и Змийската река. През тази област се простират огромни планински вериги. Въздухът в планините е чист и здравословен, а стотиците студени и горещи извори с различно химическо съдържание на водата и чудодейна лековита сила оказват оздравяващо и укрепващо въздействие на болните или хората с намалена жизнеспособност. Гейзери, с които гейзерите на Исландия едва ли биха могли да се сравняват, изхвърлят водните си струи на височина от неколкостотин фута^[1]. Цели планини от природно стъкло блестят под лъчите на слънцето във всички цветове на дъгата. Страхотни каньони и пропасти, каквито няма по други места, изглеждат прорязани само за да дадат възможност на човека да надникне в земните недра. По земята се образуват мехури, които се надигат и спадат. Често земният слой изглежда дебел само няколко сантиметра и ездачът с голяма мъка може да накара ужасения си кон да продължи напред. Отварят се грамадни дупки, изпълнени с вряща кал, която бавно се надига и спуска. Невъзможно е да се движиш из тази местност и четвърт час, без да се натъкнеш на някое удивително природно чудо. Само гейзерите и горещите извори са над две хиляди. Докато на едно място от земята извира кипяща вода, в непосредствена близост блика кристално чиста студена вода. Изглежда, че под земната повърхност са се счепкали добри и зли духове, ангели и дяволи. Ако в даден миг чстек се възхищава на възвишеното и съвършеното, само на няколко крачки по-нататък той изплашено отскача назад пред ужасното. Ако на едно място се удивляваш на някой великански водоскок, бликащ на около стотина метра нагоре между стените на тесен каньон, то недалеч отново започваш да крачиш през полета от карнеоли, ахати, калцедон, опали и други полускъпоценни камъни.

А сред планините дремят великолепни езера. Най-голямо и красиво от тях е Йелоустоунското езеро, което с изключение на езерото Титикака е и най-високо разположеното голямо езеро на земята. Намира се на около 2400 метра над морското равнище.

Водата му съдържа значително количество сяра. Неговите дълбоко врязали се заливи гъмжат от едри пъстърви, чието месо има твърде своеобразен, но същевременно и много добър вкус. Околните гори са богати на сърни, елени и мечки. По бреговете му има безброй горещи извори, от които със силно и рязко свистене изскачат парите на подземния свят, наподобявайки свирката на локомотив.

Някоя по-страхлива душа лесно ще вземе решение да обърне гръб на тази местност. Неуморно работещите сили във вътрешността на земята се проявяват тук твърде открито. Просто човек не се чувства вече сигурен на земята. Имаш усещането, че цялата област, разпростряла се на много мили разстояние, се кани всеки миг или да потъне, или да се издигне далеч по-високо от Скалистите планини във формата на гигантски огнедишащ кратер.

Там, където река Йелоустоун изтича от езерото, а езерният бряг се простира на югозапад в посока към устието на Бридж Крийк, горяха няколко огъня. Бяха запалени, защото се беше стъмнило, а не защото бяха необходими за приготвяването на вечерята. В това отношение природата услужливо се бе погрижила за хората.

Едрите пъстърви, уловени в студената езерна вода, можеха да бъдат сварени във врящата вода, която извираше от земята, вдигайки пара само на десетина-двадесет метра от езерото. Дребничкият саксонец се надуваше немалко заради това, че по обед беше застрелял една дива овца. Ето защо като първо ястие имаше овнешка супа, а като второ — пъстърва. Горещият извор бе толкова малък, че можеше направо да служи като тенджерата за варене, а изтичащата вода получи толкова приятен вкус, че хората пълнеха кожените си чаши и я пиеха с удоволствие.

Отрядът от бели и червенокожи се беше прехвърлил през реките Пеликън и Йелоустоун, а на следващия ден преди обед се канеше да пресече Бридж Крийк и после да се отправи на запад към Реката на огнената дупка. Там изригваше гейзерът, наречен от индианците Козо-тип-тупа, което означава Устата на ада, а близо до него се намираше гробницата на вождовете — целта на това далечно пътуване.

Бяха яздили по-бързо, отколкото си бяха мислили отначало. До пълнолунието имаше още цели три дена и Олд Шетърхенд беше убеден, че не бе възможно сиу-огелаласите да са вече тук. В хода на разговора той направи забележката:

— Едва ли са достигнали ранчото на Ботълър и няма защо да се опасяваме от тях. Оставете спокойно огньовете да горят, докато луната се извиси над планинските върхове! Няма основание да очакваме тук появата на други човешки същества освен сиусите. Следователно няма от какво да се страхуваме.

— А какъв е пътят от ранчото на Ботълър нагоре, сър? — попита Мартин Бауман. — Чувал съм, че бил много опасен.

— Не бих твърдял подобно нещо. Разбира се, трябва да се избягва близостта на гейзерите и на онези места, където земната кора е толкова тънка, че при стъпване върху нея човек би могъл да пропадне. От ранчото на Ботълър се тръгва нагоре по долината на Йелоустоун, като се минава покрай угаснали вулкани. След около четири-пет часа се стига до Долния каньон, който е дълъг около половин миля и се врязва в гранита на дълбочина може би от триста метра. След нови пет часа човек може да се добере до едно планинско възвишение, от чийто връх две успоредни стени от скали се спускат надолу в продължение почти на деветстотин метра, и това място се нарича Пързалката на дявола. Три часа по-късно се стига до устието на реката Гардинър. Трябва да се тръгне нагоре по нейното корито, тъй като оттам нататък изкачването по Йелоустоун Ривър е вече невъзможно. После се язди покрай планините Уошбърн и реката Каскейд, която пак отвежда към Йелоустоун. Влива се между горните и долните водопади на Йелоустоун и по този начин се излиза при южния край на Големия каньон, който навярно е най-голямото чудо по цялото течение на Йелоустоун.

— Виждал ли си това чудо, сър? — попита Дебелия Джими.

— Да. Големият каньон е дълъг може би над седем немски мили^[2] и е дълбок повече от хиляда метра. Стените му се спускат отвесно надолу и само някой човек, който никога не получава виене на свят, може да рискува да пропълзи до ръба на каньона, за да погледне в ужасната бездна, където широката шестдесет метра река изглежда като тънка нишка. И все пак именно тази „нишка“ е била онази сила, която в продължение на хилядолетия е прерязала скалите толкова надълбоко. Долу водните маси бучат и със страхотна бързина се носят покрай могъщите каменни стени. Но горе не се долавя нищо от този тътен. Никой смъртен не може да се спусне долу, а и да можеше, нямаше да му е възможно да издържи там дълго време. Ще чувства липса на

въздух. Водата на реката е топла, прилича на маслена течност, има отвратителния вкус на сира и стипца и от нея се разнася такава воня, че никой не е в състояние да ѝ устои. Ако се тръгне покрай каньона в северна посока, се стига до долните водопади на реката, където водата се втурва надолу от височина над сто метра. На около четвърт час по-нататък в южна посока реката отново образува водопад, висок повече от тридесет метра. За да измине разстоянието от горните водопади до тук, човек трябва да язди около девет часа. Така че от ранчото на Ботълър има общо девет дена напрегната езда и това време представлява преднината ни пред огелаласите. Разбира се, тази сметка не може да е съвсем точна, обаче няколко часа повече или по-малко не са от значение. Достатъчно ни е да знаем, е не е възможно враговете ни да са вече тук.

— А къде ли ще се намират утре по това време, сър? — попита Мартин Бауман.

— При горния край на каньона. Имаш ли някаква причина, за да се интересуваш от точното им местонахождение?

— Всъщност не. Обаче лесно е да си представите, че мислите ми са винаги при моя баща. Кой знае дали е още жив.

— Убеден съм, че е жив.

— Но възможно е сиусите да са го убили!

— Няма защо да се измъчваш с подобни мисли. Огелаласите искат да откарат пленниците си при гробницата на вождовете и ще го направят. Можеш да бъдеш сигурен. На сиусите и през ум няма да им мине да спестят на жертвите си замислените мъчения чрез някаква прибързана смърт.

Той се отдръпна настрани, където Винету вече спеше, уви се в одеялото си и легна до своя червенокож приятел. Другите останаха седнали и зашушукаха помежду си.

— Собствено дяволски ми е неприятно, че искаме да измамим този свестен човек — обади се Джими тихо. — Но малкият ловец на мечки съумя така хубавичко да ни помоли, че на мене, старата и дебела миеща мечка, ми грабна сърцето заедно с акъла. Е, дано цялата работа приключи добре!

— Още отначало ви предупреждавах — промърмори Дейви, — предупреждавам ви и сега!

— Но помисли си само, драги Дейви — намеси се Мартин, — че ми е напълно невъзможно да чакам още цели три дена! Ще умра от безпокойство за баща си!

— Нали Олд Шетърхенд ти обясни, че пленниците съвсем сигурно са още живи!

— Може и да се лъже. Нима забрави, че вие двамата с Джими бяхте първите, които ми предложихте помощта си? А ето че сега не мога да разчитам повече на вас.

— Zounds! Не мога да оставя подобен упрек да тежи на съвестта ми. Подведен от симпатията, която изпитвам към теб, ти дадох обещанието си и не бива после да казваш за мен, че не държа на думата си. И тъй, идвам и аз. Обаче имам едно условие.

— Да го чуем! Ще го изпълня, стига да е във възможностите ми.

— Само ще подслушаме огелаласите, за да разберем дали баща ти е все още жив, но на своя глава няма да правим никакъв опит да го освободим!

— Добре, съгласен съм!

— Хубаво! Мога много живо да си представя какво става в твоето сърце. А то трогна моята добра душа и затова ще те придружа. Но щом се убедим, че баща ти е жив, ще се върнем и ще се присъединим към останалите.

— Несъмнено утре рано сутринта ще има голяма тревога заради нашето изчезване. Но ми се струва, че негърът ще се справи с поръчението си — каза Джими. — А сега да млъкваме вече, за да не събудим подозрение! Ето че и луната изгрява. Нека изгасим огъня и да легнем под короните на дърветата. Там е съвсем тъмно и няма веднага да забележат отсъствието ни.

— Добре, че луната свети — обади се Хобъл Франк, — поне ще намерим пътя.

— Той ни е ясно очертан — все надолу покрай реката. От една страна, хич не ми харесва, че сме принудени да измамим другарите си, но пък, от друга страна, това с нищо не може да им навреди. По-рано се чуваше и нашата дума, сега обаче предводители са Олд Шетърхенд и Винету. Допитват се до мнението на Джими и Дейви само ей така, между другото. Всъщност съвсем му е времето да им покажем, че сме все още от онези уестмъни, които са в състояние да предначертаят някой план и да го изпълнят.

Изгасиха огъня. И огънят, край който бяха седели индианците вече не гореше. Наоколо бе тихо. На равномерни интервали се разнасяше само острото свистене на парите, излизащи от земните недра.

Измина повече от час и ето че между дърветата, където се бяха разположили Франк, Джими, Дейви, Мартин и Вокаде, се долови леко раздвижване.

— Нека моите братя ме последват! — прошепна младият индианец. — Време е.

Те взеха оръжията и останалите си вещи и се запромъкваха безшумно между дърветата към конете. Острите очи на Вокаде успяха много бързо да различат техните пет коня от другите животни. Разбира се, не мина без предизвикване на лек шум. Ето защо, когато отделиха конете си настрана, петимата бегълци за кратко време останаха неподвижно заслушани, за да разберат дали действията им са били забелязани. След като никой от спящите не се размърда, те бавно поведоха конете. Шумът от копитата им се заглушаваше от тревата.

Вярно, че не се измъкнаха съвсем незабелязано. Макар да бе малко вероятно наблизко да се намира някакъв неприятел, все пак бяха разставени няколко поста, които трябваше от време на време да бъдат сменявани. За през нощта те бяха необходими заради дивите горски животни. Петимата преминаха покрай един от тези постове.

Той беше от индианците шошони. Червенокожият ги чу, но понеже знаеше, че откъм лагера могат да се появят само приятели, затова не вдигна тревога. Лунната светлина, която се прокрадваше между клоните на дърветата, му позволи да разпознае мъжете.

— Какво мислят да правят моите братя? — попита ги той.

— Говори по-тихо, за да не разбудим спящите! — отвърна Джими. — Олд Шетърхенд ни изпраща по работа. Той знае къде отиваме. Това достатъчно ли ти е?

— Моите бели братя са наши приятели. Нямам право да им попреча да изпълнят заповедите на великия воин.

Те продължиха пътя си. След като се отдалечиха от лагера на такова разстояние, че конският тропот не можеше вече да се чува оттам, те се метнаха на седлата, насочиха се към езерния бряг, където дърветата растяха нарядко, псе понесоха в тръс покрай водата, за да

достигнат началото на Йелоустоун Ривър и да се отправят по течението ѝ на север.

Шошонът счете тази случка за толкова естествена, че после изобщо не намери за необходимо да я сподели с поста, който го смени. Ето защо изчезването на дръзките или по-скоро лекомислените бегълци остана незабелязано чак до зазоряване.

Тръгването бе определено за този ранен час. Затова, щом изклоните се разнесоха първите птичи гласове, всички станаха от сън. Тогава бе установено с уплах, че петима от другарите им липсваха. Веднага се убедиха, че бяха напуснали лагера на коне. Едва сега се обади шошонът, който бе стоял на пост предната вечер, и разказа на Олд Шетърхенд какво му беше отговорил Джими.

Въпреки проникателността си застаналият до тях Винету не бе в състояние да отгатне причината, поради която петимата бяха напуснали толкова потайно лагера.

— Сигурно са тръгнали да пресрещнат сиусите огелала — поясни му Олд Шетърхенд.

— В такъв случай са изгубили разсъдъка си — разгневи се апачът. — Не само че отиват право срещу опасността и ще си изпатят, но и ще издадат присъствието ни. А защо искат да пресрещнат сиусите?

— За да разберат дали Ловеца на мечки е още жив.

— Мъртъв ли е, няма да успеят да му възвърнат живота, а ако е жив, само ще му докарат нещастие. Винету може да прости тази голяма грешка на двете храбри момчета, но тримата възрастни ловци би трябвало да бъдат изложени на присмеха и подигравките на жените и децата!

Ето че се приближи негърът Боб. Миризмата на скунка все още се усещаше, така че никой не оставаше възхитен от неговата близост. Боб продължаваше да носи стария конски чул, който му беше подарил Дългия Дейви. През нощите, когато ставаше студено, той се бе завивал досега с кожата на мечката, убита от Мартин Бауман.

— Масса Шетърхенд търсят масса Мартин? — попита негърът.

— Да. Можеш ли да ми дадеш някакви сведения?

— О, масер Боб съм много умен! Той знаят къде масса Мартин.

— Е, къде е?

— Са тръгнал към сиуси огелала да видят пленен маса Бауман. Маса Мартин казали всичко масер Боб, за да кажат после масер Боб на маса Шетърхенд.

— Значи е така, както си мислех! — кимна Олд Шетърхенд. — Кога смятат да се върнат?

— Кога видят маса Бауман, те дойдат подир нас при Река на огнена дупка. Друго масер Боб не знаят.

— Твоят добър маса Мартин е извършил глупава постъпка. Струва ми се, че може да изложи живота си на опасност.

— Какво? Негов живот в опасност? Тогава масер Боб веднага яхнат кон, яздят подир него и спасят!

— Да, например също както уби мечката, когато от страх се покатери на брезата.

— Огелала не мечка. Масер Боб се не боят от огелала! — Той вдигна заплашително огромния си юмрук и направи такава физиономия, сякаш се канеше начаса да излапа десет огелаласи.

— Е, добре, ще ти дам възможност да се проявиш, понеже толкова много обичаш младия си господар. Пригответи се, след няколко минути тръгваме!

И обръщайки се към Винету, който бе застанал сега до жреца на упсароките и вожда на шошоните заедно с Мо-ав, ловецът отново поде:

— Моят брат ще продължи ездата и ще ме очаква край Козо-тип-тупа. Устата на ада. С мене ще тръгнат петнадесетте воини на упсароките с техния жрец и Мо-ав с петнадесет воини на шошоните. Трябва незабавно да последваме тези петима безумно дръзки хора, за да ги спасим, ако са изпаднали в беда. Предварително не мога да кажа от коя посока ще се появи при Устата на ада. Следователно напълно възможно е сиусите да стигнат до гробницата на вождовете преди мен и моите воини.

Само няколко минути по-късно Олд Шетърхенд и неговите придружители галопираха в същата посока, в която предишната вечер петимата непредпазливи хора напуснаха лагера.

Естествено бегълците имаха голяма преднина пред тях. Поради тъмнината и непознаването на околността придвижването им с конете бе ставало доста бавно, но въпреки това при настъпването на деня

Йелоустоунското езеро бе останало вече далеч назад, а сега конете им можеха да преминат в по-бърз ход.

Реката и бреговете ѝ представляваха рядка и великолепна картина. Отначало долината бе доста широка и от двете си страни предлагаше голямо разнообразие. Бреговете на реката бяха ту полегати, ту изведнъж се извисяваха стръмно право към небето, а действието на подземните сили се виждаше навсякъде.

Преди незапомнени времена тази планинска местност е представлявала езеро, което е заемало площ от много хиляди квадратни километра. После под водите му започнали да действат вулкани. Дъното му се надигнало, пропукало се и от тези пукнатини изскочила наженена лава, която застинала в студените води на езерото, образувайки базалт. Зейнали чудовищни кратери. От тях бълвала нагорещена каменна маса и се свързвала с други минерали в най-разнообразни конгломерати, за да образува основата, върху която многобройните горещи минерални извори можели да отлагат своите седименти^[3]. Но после огромно количество натрупани подземни газове с неизмерима мощ повдигнали цялото дъно на езерото, така че водите му се оттекли. Водата издълбала дълбоки улеи в земята. Почвата и меките скали били отнесени. Студът, топлината, вятърът и дъждовете също помогнали в разрушаването и отстраняването на всичко, което не било в състояние да окаже съпротива. Издържали само твърдите колони от застинала лава.

Ето как водата се вкопала в земята. Тя разяждала всичко по-меко, издълбавала скалите все по-надълбоко и по-надълбоко и така се образували великолепните каньони и водопади, които се числят към чудесата на националния парк.

Бреговете на реката, образувани от вулканична дейност, стърчат високо нагоре, силно насечени, с безбройни зъбери, издълбани от дъждовете, и имат такива форми, каквито човешкото въображение не може да си представи. На едно място ти се струва, че виждаш развалините на стар рицарски замък. Различават се празните отвори на прозорците, наблюдателната кула и мястото, където подвижният мост е висял над рова, изпълнен с вода. Недалеч се издигат стройните минарета. Обхваща те чувството, че всеки миг мюезинът трябва да се появи на викалото и да подкани правоверните към молитва. Насреща се разкрива римски театър, където някога робите християни са се

борили срещу диви зверове. До театъра волно и дръзко се извисява китайска пагона, а по-нататък по течението на реката стърчи толкова внушителна тридесет и пет метрова животинска фигура, сякаш е била издигната в чест на някое божество от неизвестен праисторически народ.

И всичко това е измама. Вулканичните изригвания са дали материала, от който водата е изваяла фигурите. А онзи, който види тези чудеса на природните сили, се чувства като жалък червей в прахта и забравя всяка гордост.

Там, където реката описваше доста широка дъга на запад, имаше многобройни горещи извори, които събираха водите си и образуваха твърде голям поток. Той се виеше между високите скали и се вливаше в реката Йелоустоун. Изглежда, вече не бе възможно да се продължи напред по брега на Йелоустоун, ето защо петимата бегълци свиха наляво, за да тръгнат по течението на горещия поток.

Наоколо нямаше нито дървета, нито храсти. Всяка растителност беше измряла. Горещата вода имаше мръсен вид и вонеше на развалени яйца. Едва се издържаше. Положението не се подобри, преди да се доберат до планинските възвишения след неколкочасова уморителна езда. Тук течеше бистра прясна вода, скоро се появиха храсти, а по късно даже и дървета.

Разбира се, не можеше да става дума за истински път. Често конете трябваше с мъка да се придвижват по огромни скални късове; местността изглеждаше така, сякаш от небето се бе срутила някоя планина и бе осеяла земята с каменните си отломъци. Тези „развалини“ образуваха често толкова странни фигури, че петимата ездачи се спираха, за да разменят впечатленията си от тях. Времето си минаваше и вече бе станало пладне, а бяха изминали едва половината от пътя.

Но ето че отдалече съзряха някаква внушителна сграда. Изглежда, беше вила, строена в италиански стил, която граничеше с градина, обградена от висок зид. Петимата се спряха смаяни.

— Къща на това място край Йелоустоун! — възкликна Джими.

— Защо пък да не е възможно? — попита Франк. — Но я погледнете по-внимателно! Не е ли застанал някакъв човек пред входната й порта?

— Наистина. Поне така изглежда. Сега изчезна. Сигурно е била някаква сянка.

— Тъй ли? Но където има човешка сянка, там непременно трябва да има и някакъв човек, който да хвърля тази сянка. А изчезне ли сянката, трябва или слънцето да е изчезнало, или пък да е изчезнал онзи, който я е хвърлял. Слънцето е все още тук, следователно обесникът е офейкал. Накъде — ще научим съвсем скоро.

Бързо се приближаваха до постройката, но сега разбраха, че тя не е била издигната от човешки ръце, а е творение на природата. Мнимите стени се състояха от ослепително бял фелдшпат. Няколкото дупки можеха отдалече лесно да се вземат за прозорци. Имаше и висок отвор, приличен на врата. Ако се погледнеше през него, се виждаше нещо като двор, разделен на няколко неравномерни части от естествени каменни кулиси. В средата на двора от земята бликаше извор и студената му бистра вода изтичаше навън тъкмо през входната порта.

— Прекрасно! — издаде възхищението си Джими. — Мястото е великолепно за обедна почивка. Ще влезем ли?

— Нямам нищо против — отговори Франк, — но не знаем дали онзи хубостник, дето живее вътре, не е някой зъл човек.

— Pshaw! Излъгали сме се. За хора изобщо не може да става дума. Макар и да е излишно, преди това ще се поогледам малко наоколо.

Държейки пушката си готова за стрелба, Джими бавно премина на коня си през портата и се озърна из двора. После се извърна и помахаше с ръка.

— Влизайте! Тук няма жива душа.

— Да се надяваме — обади се Франк. — Не ми се ще много да си имам работа с душите на покойниците, които водят призрачно и жалко съществуване на земята.

Дейви, Мартин и Франк последваха поканата на Джими. Но предпазливият Вокаде остана на мястото си.

— Защо моят червенокож брат не идва? — попита го синът на Ловеца на мечки.

Индианецът пое предпазливо въздух през ноздрите си и отвърна:

— Нима моите братя не усещат, че мирише на коне?

— Разбира се, че трябва да мирише. Нали нашите коне са тук!

— Тази миризма идваше откъм портата още когато се спряхме пред нея.

— Тук не се вижда нито човек, нито животно, а няма оставени и никакви следи.

— Защото земята е покрита с твърд камък. Нека моите братя бъдат предпазливи!

— Няма причина за никакви опасения — заяви Джими. — Елате да огледаме първо и задната част на „двора“!

Вместо да го оставят сам да свърши тази работа и да държат пътя си за отстъпление открит, те го последваха към най-отдалечените преградени отделения, яздейки съвсем близо един до друг.

Но изведнъж се разнесе такъв вой и рев, че получиха усещането сякаш земята потрепера. Значителен брой индианци изскочиха от най-крайната част на „двора“ и само за миг четиримата непредпазливи мъже бяха обградени. Един висок, кокалест и жилест воин, който носеше на главата си отличителните знаци на вожд, извика на белите на завален английски:

— Предайте се, иначе ще ви вземем скалповете!

Четиримата изненадани схванаха, че всяка съпротива би им донесла само гибел.

— По дяволите! — процеди Джими на немски. — Напъхахме им се право в ръцете. Сиуси са, и то несъмнено онези, които искахме да подслушаме. — А като се обърна към вожда, той продължи на английски: — Да се предадем ли? Та ние не сме ви сторили нищо лошо. Приятели сме на червенокожите мъже.

— Бойната секира на сиусите огелала е насочена срещу всички бледолики — отвърна му индианецът. — Слизайте от конете и ни предайте оръжието си! Няма да чакаме.

Петдесет чифта очи бяха отправени мрачно към белите и петдесет меднокафяви ръце бяха уловили дръжките на ножовете. Дългия Дейви пръв слезе от мулето си.

— Изпълнете заповедта му! — препоръча той на спътниците си. — Трябва да спечелим време. Нашите сигурно ще дойдат да ни освободят.

Тогава останалите също скочиха на земята и предадоха оръжията си. Както вече споменахме, Вокаде не беше влязъл заедно с тях. Той видя как другарите му бяха обградени и веднага дръпна коня си

настрани, за да не бъде забелязан през входа. После скочи от седлото, легна на земята и показа главата си само толкова, колкото да може да погледне в двора.

Онова, което установи, го смая. Позна вожда. Той беше Хонг-пете-ке. Тежкия мокасин, предводителят на сиусите огелала, от които Вокаде бе избягал. Как трябваше да постъпи? Дали да препусне обратно към езерото, за да доведе Олд Шетърхенд и хората му? Не. Дойде му една дръзка мисъл. Вокаде се метна на коня си и привидно безгрижен, го накара да влезе в двора.

Тъкмо в този миг сиусите се канеха да вържат пленниците. Конят му направи няколко крачки и спря пред тях.

— Уф! — възкликна младият индианец. — Откога воините на огелаласите завързват с ремъци ръцете на най-добрите си приятели? Тези бледолики са братя на Вокаде!

Внезапното му появяване предизвика всеобща изненада. Тежкия мокасин навъси мрачно вежди, огледа младежа с пронизителен поглед и на свой ред попита:

— Откога белите кучета са братя на огелаласите?

— Откакто спасиха живота на Вокаде.

Погледът на вожда буквално се впи в очите на Вокаде. После той го попита:

— А къде беше Вокаде досега? Защо не се завърна навреме?

— Защото беше пленен от кучетата шошони, но тези четирима бледолики се биха заради него и го спасиха. Показаха му един път, който бързо и лесно го изведе до Йелоустоун, а те самите тръгнаха с него, за да изпуснат лулата на мира с Тежкия мокасин.

По лицето на вожда заигра подигравателна усмивка:

— Слез от коня и иди при твоите бели братя! — нареди му той. — Ти си наш пленник също като тях.

— Вокаде пленник на собственото си племе? Кой дава право на Тежкия мокасин да пленява един воин на своя народ?

— Той самият си дава това право. Той е предводителят в този боен поход и може да прави каквото си поиска.

В същия миг Вокаде неочаквано изправи коня си на задните крака, заби пети в слабините му и го накара бързо да се завърти около себе си на задните си копита. Огелаласите, които се бяха скупчили около него, се видяха принудени да се отдръпнат, защото жребецът

енергично размаха из въздуха предните си копита. Наоколо се образува свободно пространство. Сега Вокаде метна юздите върху врата на коня, лявата му ръка се освободи и така можеше да държи пушката си готова за стрелба, след което попита:

— Откога вождовете на сиусите огелала могат да вършат каквото си поискат? За какво са тогава събранията на старейшините? Вокаде е млад човек, но той уби белия бизон и има правото да носи в косата си орловите пера. Той няма да се остави да бъде пленен, а онзи, който го обиди, ще трябва да се бие с него!

Това бяха горди думи и те не отидоха на вятъра. Индианските вождове в никакъв случай не притежават неограничена власт. На тях не са им дадени самовластните права на монарха. Те не могат да издават никакви закони и разпоредби. Избират се от редиците на воините, защото се отличават измежду останалите със своята храброст или ум. Влиянието на вожд се основава единствено върху силата на неговата личност. Щом стане ненавистен на хората си, той може да бъде свален.

Тежкия мокасин бе известен като строг и своенравен човек. Вярно, че имаше значителни заслуги към племето си, но пък неговата своенравност и упорство бяха носили често и вреда. Той беше непреклонен, безмилостен и кръвожаден. Племето му се раздели на два лагера: една част от хората бяха привърженици на вожд, а другите, било явно или тайно, се обявиха против него.

Това разединение излезе наяве и след думите на Вокаде. Неколцина от сиусите нададоха одобрителни викове, изразяващи тяхното признание. Вождът им хвърли гневен поглед и направи знак на няколко от верните си хора, след което те веднага заеха изхода, а той отговори:

— Всеки сиу-огелала е свободен човек. Но щом някой воин извърши предателство спрямо братята си, той губи правото си на свобода.

— Докажи, че Вокаде е предател!

— Ще го докажа пред събранието на воините.

— А аз ще се появя там като свободен човек с оръжие в ръка и ще се защитавам. И след като докажа, че Тежкия мокасин ме е обидил без причина, той ще трябва да се бие с мен.

— Един предател не може да се появи пред събранието на старите воители с оръжие в ръка. Вокаде ще ни предаде оръжията си. Ако е невинен, ще си ги получи обратно.

— У ф! Кой ще се осмели да ми ги вземе? — Младежът хвърли наоколо смел и предизвикателен поглед. Той забеляза, че няколко лица изразяваха съчувствие към него, обаче повечето оставаха студени.

— Никои няма да ти ги вземе — отвърна вождът, — защото ти самият ще ги сложиш на земята. А не го ли сториш, ще получиш някой куршум.

— Пушката ми има два куршума! — При тези думи Вокаде потупа с длан приклада на карабината си.

— Когато Вокаде ни напусна, той нямаше пушка. Откъде е взел тази карабина? Подарена му е от бледоликите, а тези кучета правят подаръци само тогава, когато имат някаква изгода. Следователно Вокаде им е вършил някакви услуги, а не те на него. Вокаде е мандан. Не го е раждала жена на сиусите. Кой измежду събралите се тук храбри воители ще се застъпи за него, преди Вокаде да отговори на моето обвинение?

Всички мълчаха. Тежкия мокасин хвърли на младежа победоносен поглед и му заповяда:

— И тъй, слизай от коня и предай оръжията си! Ще те оставим да се защитиш и след това ще обявим присъдата. Със съпротивата си само доказваш, че не си невинен.

Вокаде разбра, че трябва да се подчини. Досега бе отказвал да се предаде, за да направи впечатление на онези, които не бяха благоразположени към вожда.

— Щом мислиш така, тогава ще се подчиня — заяви той. — Моето дело е справедливо. Мога спокойно да изчакам присъдата ви, а дотогава нека бъда ваш пленник.

Той слезе от коня и остави оръжията си пред нозете на вожда. Последният прошепна тихо няколко думи на близкостоящите до него и те веднага извадиха няколко ремъка, за да вържат Вокаде.

— Уф! — извика гневно младежът. — Нима и за това съм ви дал разрешението си?

— Тези неща ги разрешавам аз — отговори му вождът. — Вържете го и го отнесете в някой ъгъл, за да не може да разговаря с тези бледолики!

Какво ли щеше да помогне съпротивата? Вокаде бе принуден да се примири със съдбата си. Вързаха му ръцете и краката и го завлякоха в един ъгъл. Двама сиуси седнаха до него, за да го пазят.

Един възрастен воин се приближи до Хонг-пе-те-ке и му каза:

— Аз съм видял много повече зими от тебе, затова не бива да ми се сърдиш, ако те попитам дали наистина имаш причини да считаш Вокаде за изменник.

— Ще ти отговоря, защото си най-старият измежду воините, които са сега при мен. Нямам друга причина освен тази, че най-младият от пленените бледолики много прилича на Ловеца на мечки, който лежи отзад при конете.

— Нима това може да е някаква причина?

— Да. Ще ти го докажа.

Той пристъпи към пленниците, които, без да могат да помогнат с нещо, бяха станали свидетели на безполезния опит на Вокаде да направи нещо за тях. За съжаление нито Джими, нито Дейви владееха езика на сиусите дотолкова, че да разберат всичко, казано от Вокаде.

Изражението на лицето на хитрия вожд поомекна и той каза:

— Преди да ни напусне, Вокаде извърши една постъпка, заради която сега ще трябва да свикаме съвещание. Ето защо временно го завързахме. Окаже ли се, че по онова време бледоликите още не са го познавали, тогава те отново ще получат свободата си. Какви имена имат белите мъже?

— Да му ги кажем ли? — попита Дейви дебелия си приятел.

— Да — рече Джими. — Може би тогава червенокожите ще се отнасят с малко по-голямо уважение към нас. — И като се обърна към вожда, той продължи: — Аз се казвам Джими-петатше, а този дълъг воин е Дейви-хонске. Сигурно си чувал вече тези имена.

— Уф! — разнесе се от кръга на огелаласите. Вождът им хвърли укорителен поглед. И той беше изненадан, че в ръцете му са попаднали тези известни ловци, но с нищо не издаде чувствата си.

— Имената ви са непознати за Тежкия мокасин — заяви той. — А кои са тези двама мъже?

С въпроса си, засягащ Франк и Мартин, вождът се беше обърнал отново към Джими. Дейви пошепна на приятеля си:

— За бога, не споменавай имената им!

— Какво има да си казват бледоликите? — попита строго вождът. — Нека отговори онзи, към когото отпратих въпроса си!

Джими трябваше да измисли някоя лъжа. Той назова първите две имена, които му хрумнаха в момента, и представи Франк и Мартин за баща и син.

Погледът на вожда зашари изпитателно между двамата и по лицето му премина подигравателна усмивка. Но все пак с доста приятелски тон той заяви:

— Нека бледоликите ме последват! Огелаласът се запъти към задната част на двора.

Във всеки случай преди време въображаемата къща е представлявала огромен скален блок от фелдшпат, прорязан от пластове по-мек минерал. Тези негови по-меки части били отнесени от дъждовете, а фелдшпатът устоял на природните стихии, така че, както вече споменахме, се получило едно такова образование, което приличаше на дълъг двор, заграден от високи зидове и разделен на няколко части от напречни стени.

Най-задната му част беше и най-обширна. Там имаше толкова много място, че се бяха побрали всичките коне на огелаласите. В един ъгъл лежаха шестима бели с вързани ръце и крака. Намираха се в окаяно състояние. От дрехите им висяха парцали. Лицата им бяха страшно мръсни, а сплъстените им коси и бради стърчаха във всички посоки. Страните им бяха измършавели, а очите — дълбоко хлътнали; последица от глад, жажда и други мъчения.

Вождът поведе новите си пленници именно към това място. Междувременно Мартин бе попитал тихо Джими:

— Къде ли ще ни откара? Да не би да отиваме при моя баща?

— Възможно е. Но, за бога, не издавай с нищо, че го познаваш, иначе всичко е загубено!

— Тук има пленени бледолики — поде отново вождът. — Тежкия мокасин не разбира добре езика им. Така и не успя да научи кои са те. Нека белите мъже се приближат до тях и ги попитат, а после да ми кажат каквото узнаят.

Той отведе четиримата до ъгъла. Джими бързо пристъпи напред и каза на немски:

— Дано се намираме тук пред Ловеца на мечки. Не издавайте с нищо, че познавате сина си! Той е застанал зад мен. Дойдохме да ви

спасим, обаче самите ние също попаднахме в ръцете на индианците, но въпреки това сме уверени, че заедно с вас скоро пак ще бъдем свободни. Казахте ли името си на червенокожите мерзавци?

Бауман не отговори веднага. Появяването на неговия син му отне способността да говори. Едва след известно време той с мъка процеди:

— О, господи! Каква радост и същевременно каква мъка! Сиусите ме познават, а знаят също и имената на моите спътници.

— Тъй! Дано и нас ни оставят тук. Тогава ще научите всичко необходимо.

Въпреки че вождът не разбираше нито дума, той все пак бе наострил уши. Изглежда, искаше да отгатне смисъла на изреченията по интонацията. Острият му поглед шареше между Бауман и неговия син. Но наблюденията му останаха безрезултатни. Мартин се владееше толкова добре, че лицето му имаше напълно безразличен израз, макар мъката, която изпита при вида на баща си, да късаше сърцето му.

— Е — попита явно разочарованият вожд, — пленниците казаха ли имената си?

— Да — отвърна Джими. — Но ти вече си ги знаел.

— Мислех, че са ме излъгали. Ти и твоите спътници също ще останете тук.

Престорената любезност изчезна от лицето на вожда. Той направи знак на един огелала да се приближи. Двамата изпразниха джобовете на пленниците и после ги вързаха с ремъци.

— Знаменито! — изръмжа Дейви, когато видя и последната вещ да изчезва от джобовете му. — Учудва ме само, че тези разбойници не ни взеха и дрехите.

— Джими — зашепна Хобъл Франк, — тая история хич не ми харесва. Този негодник е човекът, който на времето ме осакати със своя изстрел.

Новите пленници бяха сложени на земята до старите. Вождът се отдалечи, оставяйки няколко пазачи.

Нещастниците не се осмеляваха да разговарят на висок глас. Само си шепнеха. Мартин беше попаднал точно до баща си и естествено това обстоятелство бе използвано от двамата, за да си разкажат взаимно преживелиците. След известно време се приближи воин на сиусите, развърза краката на един от старите пленници и му

заповяда да го последва. Човекът не можеше да върви. С мъка се заклатушка до червенокожия.

— Какво ли ще искат от него? — попита Бауман така, че Дейви го чу.

— Ще му отредят ролята на предател — предположи Дългия.

— Цяло щастие е, че моите спътници досега не казаха нищо за помощта, която очакваме.

— Да, но все пак споменава нещо.

— То не е опасно. Трябва да внимаваме и да не съобщаваме на този човек нищо важно след като се върне при нас! Най-напред се налага да се убедим, че можем да му се доверяваме.

Предположението на Дейви се оказа вярно. Човекът бе отведен при вожд, който го посрещна с мрачен поглед. Нещастникът не бе в състояние да се държи на крака. Трябваше да седне:

— Знаеш ли каква участ те чака? — попита го вождът.

— Да — отговори утвърдително пленникът с отпаднал глас, — достатъчно често сте ни го казвали.

— Смъртта ви е сигурна, най-мъчителната смърт. Ще изтърпите неизказани изтезания, за да бъде почетена гробницата, на която ще умрете. Какво би дал, ако можеха да ти бъдат спестени тези мъчения или ако можеше да спасиш живота си?

— Та нима е възможно да се спася? Какво би трябвало да направя? — попита душевно изтерзаният и физически полумъртъв човек.

— Да отговориш на въпросите ми. После ще ти подаря живота. Ловеца на мечки има ли син?

— Да.

— Да не е младежът, който е между заловените?

— Той е.

— А кой е онзи дребосък, който куца?

— Приятел на Ловеца на мечки, Хобъл Франк.

— Опитай се да разбереш как са се срещнали с Вокаде, дали наоколо се намират и други бледолики и какви са намеренията им! Научиш ли всичко това, ще те освободя. Но пази се да не те заподозрат!

Човекът беше отведен обратно при другите пленници и краката му отново бяха вързани.

Останалите мълчаха, а той също си кротуваше. Нещо му тежеше на сърцето. Иначе той беше голям добряк и свестен човек. Като се поразмисли над поведението на вожда, започна да му се вижда доста невероятно червенокожият да удържи на думата си. Разбра, че се беше оставил да го надхитрят. Абсолютно нищо не трябваше да му казва. Колкото по-дълго размисляше, толкова по-добре чувстваше, че не бива да се доверява на Тежкия мокасин и че негов дълг е да съобщи на Бауман онова, за което бе говорил с вожда.

Ловеца на мечки го изпревари. След като мина доста време, той го попита:

— Е, сър, толкова си мълчалив! Къде ходи?

— При вожда.

— Така си и мислех. А какво искаше от тебе?

— Ще ти кажа най-откровено. Искаше да научи кои са Мартин и Франк и аз му казах, защото ми обеща свободата.

— По-голяма глупост от тази не си могъл да направиш. Е, а какво става със свободата ти?

— Ще ме пусне едва след като разбере как някой си Вокаде се е срещнал с останалите джентълмени и дали из околността има и други бели.

— Тъй! И ти вярваш, че този негодник ще удържи на обещанието си?

— Не. След като размислих, стигнах до убеждението, че ще ме измами.

— Умна мисъл. А понеже си толкова искрен, ние ще ти простим глупостта. Впрочем не бива да си мислиш, че щеше да ти се удаде да ни разпиташ. Подозирахме за какво те вика вождът и без съмнение щяхме да мълчим пред теб.

— Но какво да му отговоря, когато започне пак да ме разпитва?

— Ще ви кажа — намеси се Джими. — Ще му съобщите, че сме спасили Вокаде, когато е бил пленен от шошоните, и после сме го придружили до тук, за да се добере до своите, без да се излага на друга опасност. Освен нас наблизо не се намират други бели. И ако пак се опита да ви метне, не се хващайте на въдицата му! От нас можете да очаквате спасение с много по-голяма сигурност, отколкото от него.

С тези думи разговорът им приключи.

Пленниците не бяха в състояние да помръднат ни ръка, ни крак. Най-много да можеха да се претърколят на едната или на другата си страна. Джими използва тази възможност, за да се озове до Бауман. След като това му се удаде, той се намери отдясно на Ловеца на мечки, докато Мартин лежеше от лявата му страна. Сега двамата тихичко му разказаха всичко и успяха да му вдъхнат надежда, че пленничеството им ще продължи кратко време.

Междувременно вождът беше събрал най-видните си воини и бе наредил да му доведат Вокаде. Когато младежът влезе в преградената част на двора, където се намираха сиусите, те бяха насядали вече в полукръг, в чийто център се беше разположил вождът. Накараха пленника да заеме място срещу него. От двете му страни застанаха двама пазачи, които държаха ножовете си в ръка. Това обстоятелство бе извънредно опасно за Вокаде. От него ставаше ясно, че положението му се беше влошило.

След като известно време присъстващите измерваха Вокаде с мрачните си погледи, вождът започна:

— Нека Вокаде разкаже какво е преживял от деня, когато ни напусна!

Вокаде се подчини на това нареждане. Той съчини измислицата, че бил открит от шошоните и пленен, но белите го освободили. Въпреки че разказваше колкото можеше по-убедително, все пак той ясно забеляза, че не му вярваха. Когато свърши, никой не си направи труда да спомене, макар и с една дума, дали му беше повярвал, или не. Вождът го попита:

— И кои са тези четирима бледолики?

Вокаде спомена най-напред имената на Джими и Дейви, представяйки за голяма чест факта, че при сиусите били дошли толкова прочути мъже...

— А другите двама?

И този въпрос не смути Вокаде. Вече беше обмислил какво трябваше да им отговори. Той назова Франк с името, което Джими още отпреди му беше измислил, и отново представи Мартин за негов син.

Лицето на вождя остана безизразно, но той попита:

— Не е ли чувал Вокаде, че Ловеца на мечки има син на име Мартин?

— Не.

— И че живее заедно с един мъж, когото наричат Хобъл Франк?

— Не!

Външно младежът запази спокойствие, макар вътрешно да бе вече убеден, че беше изгубил играта. И действително гласът на вождата прогърмя:

— Вокаде е куче, предател, вонящ койот! Да не би да си мисли, че не знаем кого сме пленили? Вокаде е довел Франк и сина на Ловеца на мечки, както и другите, за да спасят пленниците. Затова той ще сподели съдбата им. Тази вечер на съвещанието край лагерния огън ще решим каква да бъде неговата смърт!

Вокаде беше отведен и вързан върху коня си, защото огелаласите се канеха да тръгват. Същото се случи и с останалите пленници, но младият индианец бе държан на голямо разстояние от тях, като освен това край него бяха оставени двама воини за специална охрана.

Тъжно беше да се гледа колко жалки и отпаднали изглеждаха Бауман и петимата му другари, вързани върху конете си. Ако краката им не бяха стегнати с ремък под коремите на конете, те сигурно щяха да паднат на земята от изтощение. Дейви прошепна на своя Джими няколко състрадателни думи по техния адрес. Дебелия го успокои:

— Имай още малко търпение, приятелю! Много се лъжеш, ако не вярваш, че Олд Шетърхенд е вече нейде наблизо! Онова, което ние проумяхме чак сега, а именно, че сме най-големите глупаци, той го е знаел още рано сутринта. Сигурно ще ни последва с отряд червенокожи и аз се погрижих да се натъкне на следите ни.

— Как така си се погрижил?

Ето, виж! Откъснах парче кожа от кожуха си и с помощта на зъбите си го направих на малки късчета. Едно такова парченце оставих вътре в тъгла, където лежахме, а докато яздим, ще пускам от време на време по някое от тях на земята. Сигурно ще си останат на пътя, защото няма никакъв вятър. Влезе ли Олд Шетърхенд в тази проклета „къща“, несъмнено ще намери парченцето от кожуха и веднага ще разбере, че в тази лятна жегата там е могъл да бъде само Дебелия Джими със своя кожух. Ще продължи да търси, ще намери другите парченца и така ще разбере в коя посока сме потеглили.

Колоната на сиусите не следваше течението на реката. За тях това би означавало излишно заобикаляне. Те яздеха към планинските възвишения, носещи името Гърба на слона, а после завиха право към

проточилата се надалеч планинска верига, образуваща вододела между Атлантическия и Тихия океан.

Предположението на Дебелия Джими, че Олд Шетърхенд се намира вече нейде наблизко, беше напълно вярно. Едва бе изминал три четвърти час, откакто сиусите бяха изчезнали зад височините, когато той се появи откъм север заедно със своите шошони и упсароки, следвайки съвсем точно пътя, по който бяха минали в тръс конете на петимата бегълци.

Ловецът яздеше начело на колоната заедно със сина на вожда на шошоните и жреца на упсароките. Погледът му не се отделяше от земята. Не можеше да му убегне и най-незначителният признак за това, че тук бяха яздили хора. Отначало той се стъписа при гледката на въображаемата постройка, но веднага отговори на въпроса на жреца:

— Да, спомням си. Това не е къща, а скала. Бил съм вече вътре и бих се учудил, ако и онези, които търсим, не са влизали в нея, за да огледат мястото. То е heavens!

При това възклицание Олд Шетърхенд скочи от коня и започна да оглежда твърдата базалтова скала. Беше се натъкнал на мястото, откъдето сиусите се бяха отправили на път.

— Тук са яздили много хора, и то преди не повече от час — заяви той. — Страхувам се, че са били сиусите! Та кой ли друг освен тях би могъл да се намира тук в такава численост? „Къщата“ ми се струва подозрителна. Нека се разпръснем и да я обградим!

Предвождани от Олд Шетърхенд, всички се понесоха напред в галоп. Приличната на сграда скала бе заобиколена от всички страни и най-напред вътре влезе сам Олд Шетърхенд. Той остави на спътниците си указанието да го последват само ако чуят изстрелите му.

Измина доста време, преди отново да се появи. Изражението на лицето му беше сериозно и замислено. Той каза:

— Нямаме никакво време за губене, защото белите мъже и Вокаде са били пленени от сиусите и преди един час са били отведени оттук.

— Сигурен ли е моят бял брат? — осведоми се жрецът Огненото сърце.

— Да. Видях следите им и подробно ги разчетох. Дебелия Джими ми е оставил знак и се надявам, че по-нататък ще намерим още такива знаци.

Той показва малкото парченце кожа. По него имаше само пет или шест косъма, което бе сигурен признак, че то е от „плешивия“ кожух на Дебелия.

— Какво мисли да предприеме Олд Шетърхенд? — попита индианецът. — Ще тръгне ли по петите на огелаласите?

— Да.

— Ами ако се върнем и се присъединим към Винету, няма ли също така сигурно да ги срещнем край Реката на огнената дупка?

— Да, ще ги срещнем, но е по-добре враговете ни да бъдат между нашите два отряда. И тъй, трябва да ги следваме съвсем отблизо. Или моите червенокожи братя са на друго мнение?

— Не — отвърна великанът с гневен глас. — Радваме се, че се натъкнахме на следите на огелаласите. Техен предводител е Тежкия мокасин и аз жадувам да ми падне в ръцете. Да тръгваме!

---

[1] Фут — английска мярка за дължина, равна на 30,5 см. Б. пр. ↑

[2] Немската миля е равна на 7500 метра. Б. пр. ↑

[3] Утайки по дъната на водни басейни и реки. Б. пр. ↑

11. ГЛАВА

В СМЪРТНА ОПАСНОСТ

Дирята се разчиташе много трудно и бяха принудени да яздят твърде бавно. Всичко наоколо бе покрито с вулканични скали и за истински отпечатъци от конски копита не можеше да става и дума. Единствените доста несигурни опорни точки бяха малките камъчета, разтрошени от стъпките на конете. Необходимо бе силно изострено внимание. Малките парченца кожа на Джими, намирани от време на време, оказваха значителна помощ.

След известно разстояние дирята се отклони повече на югозапад. Достигнаха подножието на височините, образуващи вододела. Който се изкачи на тях, може да види от дясната страна потоците, чиито води минават през Йелоустоун, Мисури и Мисисипи, за да се влеят в Мексиканския залив, докато водите отляво се събират в Змийската река и се изливат в Тихия океан.

Тази местност не беше вече тъй гола, както досега. Наоколо имаше хумусна почва и потоците не съдържаха сяра. Прясната им годна за пиене вода даваше възможност да се развие растителен свят. Затова тук имаше трева, храсти и дървета, а сега и следата стана по-ясна. Но за съжаление нямаха възможността да яздят по нея дълго, защото денят си отиваше. Следователно трябваше да пришпорят конете си да галопират колкото можеха по-бързо, ако искаха да използват времето, оставащо до настъпването на тъмнината.

Достигнаха хребета на вододела. После започна спускането — твърде трудна, на места даже опасна езда, пътят на която минаваше между скални отломъци и храсталаци.

Най-сетне се мръкна. Трябваше да спрат, ако не искаха да изгубят дирята.

Ако досега мъжете бяха останали мълчаливи, то и когато спряха да лагеруват, не станаха по-разговорчиви. Имаха чувството, че се намират пред решителни събития.

Не запалиха огън. По следите Олд Шетърхенд беше разбрал, че огелаласите се намират най-много на две английски мили пред тях. Ако сиусите бяха спирали да нощуват, бе възможно Олд Шетърхенд и хората му да се бяха приближили до тях толкова много, че неприятелите да забележат огньовете им и така да узнаят, че са преследвани.

След като бяха поставени стражи, всеки мълчаливо се зави с одеялото си и легна да спи. Но едва-що бе започнало да се зазорява, едва-що стана възможно отделните предмети да се различават един от друг и те отново тръгнаха на път.

Следите на огелаласите все още можеха да се разчитат. След около час Олд Шетърхенд заяви, че през нощта сиусите изобщо не са спирали да лагеруват. Несъмнено бяха решили да не си дават отдих, докато не стигнат до Реката на огнената дупка. Това не беше добър признак. За съжаление преследвачите не бяха в състояние да използват бързината на конете си, понеже скоро растителността отново изчезна и меката почва бе заменена от твърди вулканични скали. Беше съвсем невъзможно да се открие каквато и да било диря. Олд Шетърхенд предположи, че сиу-огелаласите едва ли са се отклонили от досегашната си посока и затова продължи да язди все направо. Скоро забеляза, че не се беше излъгал. Пред него извисиха снага планините на Огнената дупка, зад които се намираха прочутите гейзерови долини, където гейзерите не прекъсваха дейността си. Тук отново се появи растителност, даже гора, състояща се най-вече от тъмни борове.

Добраха се до тесен поток, който лъкатушеше по меката тревиста земя, и тъкмо на мястото, където се натъкнаха на него, земята беше изпогазена от конски копита. Отпечатьците им се забелязваха по протежение на потока и ясно си личеше, че тук сиусите бяха поили конете си. И така следата бе намерена отново и оттук нататък към хребета тя оставаше толкова ясна, че не беше възможно да бъде изгубена.

Нагоре не водеше никакъв открит път. Трябваше да яздят под короните на дърветата, които растяха на достатъчно голямо разстояние едно от друго, за да не представляват пречка за конниците. Но тъкмо ездата през гора е най-опасна за уестмъна. Възможно е зад най-близкото дърво да се крие някой неприятел, за чието присъствие ловецът даже и не подозира.

На огелаласите можеше много лесно да хрумне мисълта, че са преследвани. Та нали преследвачите нямаше как да разберат какви признания бяха изтръгнати от пленниците било чрез сила, било чрез лукавство. Ето защо Олд Шетърхенд изпрати напред неколцина от шошоните, които трябваше да огледат пътя и да се оттеглят обратно към главния отряд веднага щом забележат нещо подозрително.

За щастие тази предпазливост се оказа излишна. Причината се криеше в уговорката между Дебелия Джими и пленника, разпитан по-късно от вожд.

Следвайки коварните си намерения, и по време на ездата вождът не раздели пленниците с изключение на Вокаде, така че те имаха възможност да разговарят помежду си. Сиусът бе дал мълчаливото си съгласие за това, за да може неговият мним съюзник да научи от спътниците си всичко, което вождът искаше да знае. После, когато се свечери. Тежкия мокасин нареди да го отделят от другите колкото може по-незабележимо и се присъедини към него, за да го разпита. Пленникът успя изцяло да го заблуди и като последица от разговора им вождът бе счел всички предпазни мерки за излишни.

Ето защо Олд Шетърхенд и неговите индианци се добраха до планинския хребет, без да се натъкнат на някаква пречка. И тук планината бе покрита с гъста високостеблена гора, поради което погледът не можеше да проникне в долината, намираща се на отвъдната страна на хребета, макар че склонът изглеждаше доста стръмен.

Яздейки между дърветата, конниците дочуха някакъв своеобразен, глухо тътнещ шум, прекъснат скоро от рязко изсвирване, след което се разнесе свистене, подобно на звука, причиняван от изхвърлянето на излишната пара от локомотив.

— Какво е това? — попита смаяно Мо-ав, синът на жреца на шошоните.

— Сигурно някой конйонукия-ка-иб^[1] — осведоми го Олд Шетърхенд.

Теренът започна да се спуска надолу — отначало полегато, а после все по-стръмно, така че не беше лесно човек да се задържи върху коня. Ето защо ездачите слязоха от седлата и продължиха пеша, водейки след себе си конете за юздите.

Следите на огелаласите все още се различаваха, макар и да си личеше, че са оставени предишния ден. Бяха се спуснали вече на около стотина метра, когато гората изведнъж свърши, и то толкова внезапно, че краят ѝ образуваше рязко очертана линия. Но малко по-нататък по течението на реката гората достигаше чак до самото дъно на долината. Сега вече изгледът над долината беше напълно открит и онова, което човешкото око можеше да забележи, бе направо удивително.

Горната част от долината на Медисън, носеща тук многозначителното име Река на огнената дупка, е може би най-поразителната местност от националния парк. Дълга много, много мили, а на места широка две, та дори и три мили, тя разполага със стотици гейзери и горещи извори. Някои от тях изхвърлят водните си струи на стотина метра височина. От безбройни пукнатини в земята излизат газове с миризма на сяра, а въздухът непрестанно е изпълнен с гореща пара.

На слънчевата светлина ярко блестят снежнобелите варовити наслойки, образувачи „капаците“ на подземните котли. На други места пък земната повърхност не се състои от здрава почва, а от гъста воняща кал, чиято температура е твърде различна. Ту тук, ту там земята внезапно се надига във формата на шапка, издува се бавно нагоре като мехур, а после се пуква, оставяйки широка бездънна яма, над която нависоко се издигат облаци пара. Тези мехури и ями изникват и изчезват ту на едно, ту на друго място. Следователно са подвижни. Тежко и горко на онзи, който попадне над някое от тези места! Миг преди това той е имал под краката си здрава почва, но ето че изведнъж земята започва да се нажежава и да се повдига. Само някой рискован скок, само светкавично бягство би могло да спаси човека в подобен случай.

Но избягаш ли от един мехур, близо до теб се надига втори, трети. Оказва се, че просто си застанал върху съвсем тънка земна кора, почти непосредствено над страшните дълбини на земните недра.

А тежко и на онзи, който отдалече вземе споменатата кал за земна маса, способна да го издържи! Вярно, че тази кал изглежда като мочурище, през което човек все пак би могъл някак си да мине. Обаче калта се поддържа на повърхността само от вулканичните газове и пари, също както при варенето на месо сивокафявата пяна се държи и се движи на повърхността на врящата вода.

Навсякъде земята потъва под краката, а оставените стъпки веднага се изпълват с гъста жълто-зелена воняща течност.

Отвсякъде се разнасят различни шумове, всичко ври, кипи, свири, съска, бучи и тътне. Наоколо излита вода или хвърчат огромни късове кал. Хвърлиш ли голям камък в някоя от тези появяващи се и изчезващи ями, то изглежда сякаш нанасяш обида на духовете от подземния свят. Водата и калта изпадат в диво безпокойство. Надигат се нагоре, плискат се и преливат, като че ли искат да повлекат злосторника със себе си към страшна гибел.

Водата в този адски котел има най-различен цвят: млечнобял, яркочервен, небесносин, сернистожълт, а често тя е и прозрачна като стъкло. По повърхността ѝ се виждат дълги бели нишки, напомнящи коприна или някаква гъста слюз с цвета на олово, покриваща само за минути с дебела твърда кора всеки предмет, до който се допре.

Случва се водата в някоя дупка да блести в най-красивото тревистозелено. Изведнъж отстрани сякаш се отварят малки вентили и от тях излитат, смесвайки се със зелената вода, водни струи, искрящи във всички цветове на дъгата. Гледката е великолепна, несравнима, райска, но същевременно е и потресаваща, страшна, пъклена!

И тъй в тази местност бе дошъл Олд Шетърхенд с воините си и от горския гъсталак, вдъхващ чувство на уют и безопасност, те наблюдаваха приковаващата и страшна игра на природата.

На това място долината бе широка само около половин английска миля. Малко по-нагоре двете ѝ страни се приближаваха толкова много една към друга, че изглеждаше сякаш реката едва намира място да провере между тях своите мръсни, коварно проблясващи води. По-надолу гледката беше свършено същата. От едната теснина до другата разстоянието възлизаше най-много на една английска миля.

Реката, в която се вливаха горещите извори и затова в нея нямаше никаква риба, течеше покрай отсамната страна на долината. Както вече споменахме, този склон бе покрит с гора и беше доста стръмен, но все пак проходим. Отсрещната страна обаче представляваше отвесна стена, издигната сякаш с помощта на зидарски отвее. Състоеше се от черна скала, насечена в горната си част също като зъбците на бойна кула, и се отдръпваше доста силно назад така, че от горната теснина до долната образуваше почти полукръг. Но с това долината съвсем не се разширяваше, тъй като точно срещу

мястото, където бе застанал Олд Шетърхенд, отгоре по тъмната скала се спускаше, а можеше да се каже и че се изкачваше по нея, някакво природно образование, чието широко подножие достигаше почти до отвъдния бряг на реката.

Това природно образование — едва ли можеше да се намери някое по-подходящо наименование за него — беше толкова необикновено и поразително и на пръв поглед толкова необяснимо, та човек изпитваше чувството, че се намира в приказен свят, където феи, елфи и други неземни същества водят своя тайнствен живот.

То приличаше на терасовидна постройка с толкова фина форма и фантастични украшения, като че ли се състоеше от току-що паднал сняг и изящни ледени кристали.

Най-долната и най-обширната тераса сякаш бе изваяна от слонова кост. Краищата ѝ бяха обкичени с украшения и орнаменти, които отдалеч приличаха на произведения на изкуството, излезли изпод ръката на скулптор с богата фантазия. Тя образуваше изпълнен с вода басейн във формата на полукръг, от който се издигаше втората тераса, блестяща и искряща като алабастр, обсипан със златни зрънца. Втората тераса имаше по-малък диаметър от първата. По същия начин и третата се отдръпваше по-назад от втората. Стройна и девствена, тя изникваше от втората устремена нагоре, сякаш бе направена от леко раздърпан снежнобял памук. Тази материя беше толкова въздушна и нежна, че човек не можеше да повярва в способността ѝ да понесе каквато и да било тежест. И въпреки всичко върху нея и над нея се издигаха още шест подобни тераси, всяка от които имаше басейн, подхранван с вода от по-горния, за да я препрати после на по-долния басейн било във вид на тънки струйки, било на капчици, разбити на фин воден прах, искрящ с цветовете на дъгата, или на по-широки водни ленти, образувачи сякаш своеобразен воал.

Това изящно, блестящо снежнобяло чудо на природата се беше опряло на тъмната отвесна скала и приличаше на дрехата на някое извънземно същество, изтъкана от нежни снежинки. При все това тази „дреха“ бе сътворена от същите сили, които бяха извисили грамадите от черен базалт и бяха образували в земната кора калните вулкани.

Необходимо бе само да вдигнеш поглед до върха на тази великолепно пирамида, за да разбереш веднага как е възникнала. Защото тъкмо в този миг оттам се издигна висока струя вода, която

горе се разтвори във формата на гъба, а после падна наоколо като едър дъжд. Същевременно се разнесе онова бучене, което малко преди това беше озадачило Мо-ав. Водната струя бе последвана от свирещи, съскащи и стенещи пари, сякаш земята се канеше да се пръсне под напора на изригването.

Водите на гейзера бяха изградили тази пирамида. Съвсем дребните и леки съставки, издигнати от струята нагоре, се отлагаха при падането си и непрестанно продължаваха да „работят“ над това чудно образование. Горещата вода се спускаше от една тераса на друга и постепенно се охлаждаше, така че отделните басейни от горе на долу имаха все по-ниска и по-ниска температура. Долу кристалната вода преливаше най-сетне от най-ниския басейн и образуваният къс поток се вливаше в Реката на огнената дупка.

Като черен дявол до някой ангел край пирамидата с тези великолепно форми се издигаше едно тъмно образование с мръсен вид и с формата на широк вал, образуващ окръжност. Този вал се състоеше от твърда маса, а върху него бяха изваяни най-причудливи фигури от останките на вулканични скали. Като че ли детето на някой великан си беше играло тук с базалтови късове, беше ги мачкало и извивало, придавайки им най-чудновати форми, след което ги бе закрепил върху кръглия вал.

Валът имаше диаметър от около двадесетина метра и образуваше естествен ограждащ насип около голяма яма, чиято тъмна зееща паст не предвещаваше нищо добро.

Това беше кратерът на кален вулкан. Най-напред отворът му се стесняваше, а после пък отново се разширяваше, като по този начин придобиваше точната форма на пясъчен часовник.

Щом великолепният вълшебен гейзер зашумеше и забучеше, калта в съседния до него мрачен кратер започваше да се вдига. А щом горе водната струя и парата се разпръснаха и блъбукащата повърхност на калта спадаше в дълбокия отвор. Беше ясно, че гейзерът и калният вулкан се намираха в непосредствена връзка. Духовите от подземното царство отделяха материалите, които трябваше да бъдат изхвърлени на повърхността, като отвеждаха кристалната вода в гейзера, а останалите нечистотии на земните недра събираха в калната яма.

— Това е Кучапу-ант-па, Дяволската вода — каза Олд Шетърхенд, посочвайки към кратера.

Огелаласите се бяха разположили на лагер близо до ръба на калния вулкан. Можеха да се видят съвсем ясно. Даже отделните лица се различаваха добре. Конете се разхождаха насам-натам над бивака им или пък лежаха на земята и си почиваха. Нямаше какво да пасат, тъй като на това място не вирееше нито едно стръкче трева. Съвсем наблизо се намираха няколко огромни камъка, тежки стотици килограми. На тях бяха насядали пленниците, всеки пленник на отделен скален блок. Ръцете им бяха вързани на гърба, а краката им бяха стегнати с ласа за камъните в такова положение, което сигурно им причиняваше големи мъки.

Тъкмо когато вниманието на Олд Шетърхенд бе привлечено от огелаласите, между червенокожите настъпи раздвижване. Те насядаха в кръг, а в средата му зае място вождът.

Олд Шетърхенд видя Джими, Дейви, Мартин, Хобъл Франк, както и Бауман с неговите другари. Вокаде беше вързан за един голям камък настрани от тях, и то в такова положение, като че ли всичките му крайници трябваше да бъдат изкълчени. Но сега към него се приближи един от сиусите, развърза го и го отведе сред кръга от воини.

— Ще го разпитват — предположи Олд Шетърхенд. — Може би ще го съдят и след това ще искат тук да изпълнят присъдата. Много ми се ще да чуя разговора им!

Той извади далекогледа си от кобура на седлото и го насочи към огелаласите. Тъкмо в този момент и Мартин Бауман беше развързан, отведен в кръга и изправен до Вокаде. През далекогледа Олд Шетърхенд виждаше лицата на хората толкова близо пред себе си, че когато разговаряха, можеше да различи движенията на устните им.

Вождът заговори нещо на Мартин Бауман и посочи с ръка към кратера на калния вулкан. Олд Шетърхенд ясно забеляза, че Мартин пребледня като мъртвец. В същото време проехтя остър вик, какъвто може да бъде издаден само в миг на най-голям ужас. Той излезе от устата на един от пленниците — стария Бауман. Олд Шетърхенд видя как нещастният човек с всички сили с опитваше да разкъса ремъците си. Сигурно вождът бе казал нещо сатанинско...

Предидния ден след настъпването на тъмнината сиу-огелаласите се бяха изкачили на височините над Реката на огнената дупка. Бяха очаквали, че Тежкия мокасин ще нареди да бивакуват под короните на

дърветата, но се оказаха излъгани. Въпреки тъмнината и тежкия път надолу вождът заповяда да се прехвърлят отвъд реката. Той познаваше местността, понеже бе идвал тук вече няколко пъти, а в главата му се беше загнездила една мисъл, по-черна и зловеща дори от калния кратер, който нейде там долу в тъмнината на нощта неспирно повдигаше с спускаше своята гадна рядка кал.

Като заслиза пръв, водейки коня си за юздата, той показваше пътя на своите хора. И пленниците трябваше да се спуснат от височините, което създаде особено големи затруднения, понеже не ги развързаха от конете. Все пак най-сетне всички достигнаха брега на реката. На това място водата на Реката на огнената дупка не беше гореща, а само топла. Можеше да се премине през нея, без някой да пострада. Всеки от конете на пленниците бе заобиколен от по двама сиуси, след което се отправиха към отсрещния бряг.

Спряха се край калния кратер. Пленниците бяха вързани за големите камъни и близо до тях бяха поставени стражи. После червенокожите налягаха на земята, без да получат от вожда си някакво обяснение защо оставаха да лагеруват тъкмо тук при вонята от кратера, на това място, където на конете им липсваше и вода, и трева.

На зазоряване животните бяха отведени на известно разстояние надолу, където, както знаеше вождът, от скалите бликаше малко чисто изворче. След завръщането на хората, погрижили се за конете, всеки един от индианците извади парче сушено бизонско месо, за да закуси. Едва сега Тежкия мокасин съвсем тихо обясни на хората си какво решение беше взел относно Вокаде и младия Бауман. Всички гледаха на Вокаде като на предател. Вярно, че той не беше признал нищо, обаче в техните очи бе вече уличен в това престъпление. Ни най-малко не ги смути и обстоятелството, че Мартин щеше да сподели участието му. Та нали всички пленници бяха обречени на смърт, а колкото по-голямо беше разнообразието при умъртвяването им, толкова по-интересно щеше да бъде за зрителите. За сиусите бе твърде важно отначало да се насладят на душевните терзания на пленниците, които те сигурно щяха да изпитат при тържественото обявяване на присъдата. Затова индианците образуваха кръг, в който най-напред изправиха Вокаде. „Съдебното дело“ се водеше на висок глас, за да могат и останалите пленници да чуят всичко, доколкото разбираха езика на огелаласите.

— Размисли ли Вокаде дали ще продължи да отрича, или ще признае всичко пред воините на сиу-огелала? — попита вождът.

— Вокаде не е извършил нищо лошо, следователно няма какво да признава — отвърна младежът.

— Вокаде лъже. Ако беше пожелал да ни каже истината, присъдата му щеше да бъде по-лека.

— Присъдата ми ще е една и съща, все едно дали съм виновен, или не. Решили сте, че непременно трябва да умра!

— Вокаде е млад. А мислите на младостта не стигат много надалеч. Често тя не знае твърде добре какво върши. Ето защо ние сме готови да проявим милосърдие. Но виновният трябва да бъде искрен!

— Вокаде няма какво да ви каже!

При тези думи по лицето на вождя пробягна ехидна усмивка. Той продължи:

— Тогава Вокаде е страхливец. Той се бои. Има смелостта да върши злини, но му липсва смелост да си признае. Въпреки младостта си Вокаде е като някоя баба, която започва да реве от страх, щом я ухапе комар!

Никой индианец не търпи да го нарекат страхливец, без да покаже веднага, че е храбър. Привикнал на лишения, трудности и какви ли не болки от най-ранна младост, той не се бои от смъртта. Убеден е, че веднага след нея ще попадне във Вечните ловни полета.

Едва вождът бе изрекъл тази обида и Вокаде незабавно се защити:

— Вокаде уби белия бизон. Всички сиу-огелаласи го знаят!

— Но никой от тях не е бил с тебе. Ти донесе кожата, това е, което знаем. Нищо друго. А е съвсем просто: нейде из прерията лежи умрял бял бизон. Вокаде минава оттам, одира му кожата, донася я у дома си и казва, че е убил бизона.

— Това е лъжа! Никой умрял бизон не остава да лежи непокътнат в прерията. Лешоядите и койотите го изяждат!

— Койотът си ти!

— Уф! — извика Вокаде, полагайки бесни усилия да скъса ремъците си. — Ако не бях вързан, щях да ти покажа дали съм страхлив прериен вълк, или не!

— Вече ни показва. Ти си страхливец, понеже се боиш да ни кажеш истината!

— Не съм отричал от страх, а защото се съобразявах с моите спътници.

— Уф! Значи сега признаваш, че си виновен? Разкажи ни какво си направил!

— Това може да стане само с няколко думи. Отправих се бързо към вигвама на Ловеца на мечки, за да известя, че сте го заловили. После потеглихме на път, за да го освободим.

— Кой потеглихте?

— Ние петимата: синът на Ловеца на мечки, Джими, Дейви, Франк и Вокаде.

— И Вокаде обикна бледоликите много, нали?

— Да! Един от тях струва много повече от сто огелаласи. Вождът огледа кръга от воини и тайно се зарадва на впечатлението, което им бяха направили последните думи на червенокожия младеж. После той го попита:

— Знаеш ли какво рискуваш с това признание?

— Да! Ще ме убият!

— След хиляди мъчения!

— Не ме е страх от тях.

— Те ще започнат веднага! Доведете тук сина на Ловеца на мечки!

Сега Мартин беше отведен при него и изправен до Вокаде, която сцена бе вече наблюдавана от Олд Шетърхенд.

— Ти чу ли и разбра ли какво каза Вокаде? — попита го вождът.

— Да.

— Той ви е повикал, за да освободите пленниците. Пет плъха тръгват в поход да изядат петдесет мечки! Глупостта ви е изсушила мозъците.

— С мечки ли ще се сравнявате? — възкликна Мартин. — Вие сте страхливи лешояди, криещи се сред скалите!

— Ще съжаляваш за тези думи! И двамата ще умрете сега веднага!

Вождът ги погледна остро, за да види какво е въздействието на думите му. Вокаде се държеше така, сякаш изобщо не ги беше чул. Но лицето на Мартин пребледня, макар че той полагаше неимоверни усилия да прикрие уплахата си.

— Тежкия мокасин вижда, че двамата сте сърдечни приятели — продължи вождът. — Той ще ви даде радостната възможност да умрете заедно. Едновременно ще изпитате сладостта на смъртта, бавно, изцяло, до дъно. А понеже приятелството ви е единствено по рода си, и във Вечните ловни полета ще отидете по единствен по рода си начин.

Той се изправи на крака, излезе извън кръга и се запъти към вала, издигнат около калния кратер.

— Ето го вашия гроб! — каза той. — След няколко минути ще се намерите в него! — При тези думи вождът посочи към зейналата яма, откъдето се издигаха вонящи изпарения.

Това беше страшна закана. Бащата на Мартин нададе онзи вик на ужас, който Олд Шетърхенд и спътниците му бяха чули горе на височината отвъд реката. Бауман напрегна всички сили, за да разхлаби или скъса ремъците си. Откакто бе попаднал в плен, той нито с една дума, нито пък с някоя гримаса беше показал колко нещастен се чувстваше. Бе твърде горд, за да го издаде. Но сега, когато чу каква опасност заплашваше сина му, със самообладанието му бе свършено. Той извика:

— Не, това не, това не! Хвърлете мен в кратера, мене, само не него!

— Мълчи! — извика грубо вождът. — Ти би започнал да виеш от ужас, ако трябваше да умреш от смъртта, която очаква сина ти!

— Не, не, нито звук няма да чуете от мен!

— Ще започнеш да виеш още докато ти описвам тази смърт. Да не си мислиш, че момчето ти и предателят Вокаде ще бъдат хвърлени просто ей така в зейналия отвор? Лъжеш се. Съвсем точно се знае кога калта се покачва и кога спада. Знае се и докъде достига. Ще завържем момчето ти и предателя за ласа и ще ги хвърлим в кратера. Но те няма да паднат в него, понеже ласата ще ги задържат. Ще увиснат на такава дълбочина, че калта да се покачи само до глезените им. После ще ги спуснем малко по-надолу, та при следващото надигане на калта тя да достигне до колената им. И така те ще потъват все повече и повече, а телата им бавно ще се пекат отдолу нагоре в горещата кал. Все още ли имаш желание да умреш от такава смърт вместо сина си?

— Да, да! — извика измъченият Бауман. — Нека бъда аз на неговото място, нека бъда аз!

— Не! Ти ще издъхнеш заедно с другите на кола на мъченията при гробницата на вождовете. А сега ще трябва да видиш как синът ти потъва в калния кратер!

— Мартин, Мартин, сине мой! — извика отчаяно бащата.

— Татко, татко! — извика младежът, обхванат от страх.

— Мълчи! — подвикна му тихо Вокаде. — Нека умрем, без да им направим удоволствието да видят болката, изписана по лицата ни.

Старият Бауман напъваше ремъците си, но единственият резултат беше, че те се врязаха в месата му почти до костите.

— Чуваш ли как синът ти пищи и се вайка? — подвикна му вождът. — Мълчи и се радвай, защото ще ти дадем възможност да виждаш по-добре от нас! Нека пленниците бъдат свалени от камъните и вързани на конете им, за да бъдат нависоко и да могат да наблюдават всичко много по-добре! А двете момчета свържете така, че да не могат и малкото си пръстче да помръднат. После ги отнесете до бездната на смъртта!

Заповедта му беше изпълнена веднага. Неколцина от огелаласите хванаха Вокаде и Мартин, за да ги помъкнат към калния вулкан. Другите пленници бяха вдигнати и завързани здраво върху конете им.

Бауман стисна силно зъби, за да не се изтръгне от него вече нито един стон.

— Ужасно! — изскърца със зъби Дейви, като се обърна към Джими. — Помощта сигурно ще дойде, но за тези две добри момчета ще бъде във всеки случай твърде закъсняла. Ние двамата сме виновни за смъртта им. Не трябваше да се съгласяваме с техния план.

— Прав си и... но я слушай!

Беше се разнесъл дрезгавият крясък на лешояд. Огелаласите не му обърнаха никакво внимание.

— Това е сигналът на Олд Шетърхенд — прошепна Джими. — Говорил ни е за него и е наподобявал този вик пред нас.

— Господи! Де да е така!

— Дано не се лъжа! Ако предположението ми е вярно, тогава Олд Шетърхенд е следвал нашата диря и би трябвало да се появи ей от онази височина. Погледни към гората! Забелязваш ли нещо?

— Да, да! — отвърна тихо Дейви. — Движи се едно-единствено дърво. Виждам как върхът му се клати. Това не става без някаква причина. Значи там има хора.

— Сега и аз го виждам. Но да си обърнем главите, за да не би огелаласите да заподозрат нещо!

И със силен глас той извика по посока на кратера на немски език:

— Мистър Мартин, смелост! Помощта е тук. Току-що нашите приятели ни дадоха знак!

Той постъпи умно, като избягна да спомене друго име, защото огелаласите щяха да го доловят.

— Защо лае това куче? — разгневи се вождът. — Да няма и то желание да умре в калта?

За щастие той се задоволи само с тази остра забележка. Конете на пленниците стояха толкова близо един до друг, че те можеха да разговарят даже шепнешком. Ръцете им бяха извити и вързани отзад на гърба, а краката им бяха свързани един за друг с помощта на ремък, който минаваше под корема на конете.

— Слушай, Дейви — зашепна Джими, — никой не държи юздите на нашите животни. Всъщност сме наполовина свободни. Наемаш ли се да управляваш старото си муле, въпреки че си вързан?

— Не се тревожи! Така ще го притисна между краката си, че ще бъде цяло удоволствие да наблюдаваш как ще полети.

— Моята стара кранта също ще ми се подчини. Чакай! Боже помози! Започва се! Помощта идва твърде късно... твърде късно!

Точно в този миг земята започна да трепери под копитата на конете — отначало леко, а после все по-силно и нейде дълбоко от земните недра долетя някакво тътнещо бучене. Гейзерът се канеше да започне дейността си.

Макар че от миналата вечер до сега конете донякъде бяха попривикнали на това треперене на земната повърхност, сега, застанали толкова близо пред кратера, те все пак станаха неспокойни.

Малко преди това Хонг-пе-те-ке се беше надвесил над калния кратер и бе спуснал в него ласото си, за да измери на каква дълбочина би трябвало да увиснат двамата осъдени на смърт. После сиусите вързаха две ласа за здрави каменни издатини по високия вал около кратера, а другите им краища бяха прокарани под мишниците на Мартин и Вокаде по такъв начин, че да остане свободна точно необходимата дължина.

Щом започна бученето, всички се оттеглиха назад. Само двама индианци останаха край кратера, за да спуснат вътре двамата осъдени,

когато калта се надигнеше нагоре. Настъпиха мигове на най-страшно напрежение.

Ами Олд Шетърхенд? Защо не идваше?

Погледът му беше следил внимателно всяко движение на огелаласите. Щом видя, че Вокаде и Мартин бяха помъкнати към кратера, всичко му стана ясно.

— Искат да ги оставят да умрат бавно в калта — обясни той на индианците. — Трябва незабавно да им помогнем. Бързо, пришпорете надолу конете между дърветата до мястото, където гората стига до реката, после я прехвърлете и галопирайте нагоре по отсрещния бряг! Крещете и ревете колкото можете по-високо и с всички сили се нахвърлете върху огелаласите!

— Няма ли да дойдеш с нас? — попита жрецът великан.

— Не, не бива да напускам мястото си. Трябва да остана тук и да внимавам да не се случи нещо лошо на нашите братя преди вашата намеса. Тръгвайте, тръгвайте! Нямаме нито секунда за губене!

— Уф! Напред!

В следващия миг шошоните и упсароките изчезнаха. Боб остана при Олд Шетърхенд. Ловецът му нареди:

— Ела, хвани този бор и ми помогни да го разклатим! Същевременно той сложи длан до устата си и нададе онзи крясък, който беше чул от Джими и Дейви. Забеляза как те погледнаха нагоре и беше сигурен, че бяха разбрали сигнала му.

— Защо разклаща дърво? — попита Боб.

— За да им дадем знак. Огелаласите искат да хвърлят Вокаде и младия ти господар във врящата кал, за да ги убият. Ето ги къде лежат вързани край кратера.

При тези думи негърът изпусна пушката си от уплаха.

— О, о, убият масса Мартин? Това не бива, това не може! Масер Боб не позволят. Масер Боб ги избият, всички, всички! Боб веднага отсреща!

И той хукна натам.

— Боб! — извика Олд Шетърхенд подир него. — Върни се, върни се! Иначе всичко ще провалиш!

Но негърът не се подчини. Беше обхванат от страшна ярост. Младият му господар щеше да бъде убит. Той не се и сети, че си беше изпуснал пушката, мислеше само как по-бързо да се добере отсреща.

Като добър плувец знаеше, че за да достигне някое определено място на отвъдния бряг, трябваше да влезе във водата от отсамния бряг малко над избраната цел. И тъй той не се втурна право надолу по оголения склон, а първо се затича с големи скокове между дърветата срещу течението на реката и изскочи от гората едва тогава, когато счете, че се е изкачил на достатъчно разстояние по отсамния бряг.

Пътят му към водата водеше през черна и съвсем гладка скала. Там Боб храбро седна на земята и започна да се пързалия надолу по лъскавата повърхност също като на шейна, докато се вряза в лигавата вода, покрита с мръсни късове пяна. Той усети в тялото си удара от някакъв твърд предмет. Оказа се, че това е дебел клон, забил се здраво в дъното близо до брега.

— А, о! — заликува негърът. — Масер Боб без пушка. Клон негов боздуган! — Той го изтръгна от тинята и започна да плува с мощни тласъци.

До този момент огелаласите изобщо не бяха забелязали негъра. Докато се спускаше по „пързалката“, черното му тяло не можеше да се отличи от тъмната скала, а сега пък във водата главата и раменете му изпъкваха толкова малко на фона на мръсната повърхност, че пак не успя да привлече ничие внимание. И без това всички огелаласи бяха отправили погледи към калния кратер. Нищо друго не ги интересуваше.

Сега, когато започна подземното тътнене и боботене, Олд Шетърхенд забеляза как неговите червенокожи съюзници навлязоха с конете си във водата при долната теснина на речното корито. Трябваше да действа. Той облегна карабината „Хенри“ на ствола на дървото, зад което се беше изправил, и взе тежкия двуцевен и далекобоен мечкоубиец.

Отсреща сиусите се отдръпнаха от кратера. Само двамина от тях останаха до него. В този миг вождът вдигна ръка. Олд Шетърхенд не можа да чуе дали изрече някаква заповед, защото бученето се беше засилило. Но той знаеше какво трябваше да означава това негово движение — то бе сигнал за началото на мъчителната смърт на Мартин и Вокаде.

Ловецът опря приклада на рамото си. От дулата на мечкоубиеца проблеснаха бързо едно след друго две пламъчета. Огелаласите не бяха в състояние да доловят гърмежа на двата изстрела, защото под

краката им подземният тътен приличаше на бързо следващи една след друга гръмотевици.

— Спускате ги! — беше заповядал със силен глас вождът на огелаласите, когато беше изпълнал ръката си. Двамата негови хора, които трябваше да изпълнят тази заповед, направиха няколко бързи крачки към лежащите на земята пленници. Бащата на Мартин нададе вик на ужас, който бе погълнат от страховитото бучене.

Но какво беше това? Двамата палачи не само се наведоха, за да уловят пленниците, но даже паднаха до тях и останаха да лежат на земята.

Хонг-пе-те-ке изрева нещо, което тъй и не се разбра, защото горе от отвора на гейзера с пронизително пищене започна да изскача вода и пара, а пък долу, от кратера на калния вулкан проехтяха тътнежи като далечни топовни изстрели.

Тежкия мокасин се втурна към кратера, наведе се над двамата воини и ги заудря с юмруци... но те не се и помръднаха. Той сграбчи единия от тях за раменете и го изправи донякъде. Чифт безжизнени очи се вторачиха в лицето му и едва сега вождът забеляза двете дупки в главата на човека — едната от лявата страна, а другата от дясната. Изплашен, той го пусна на земята и скочи на крака. Лицето му се беше разкривило от ужас.

Сиусите не можеха да разберат нито неговото поведение, нито поведението на двамата си съплеменници. И те се приближиха до тях. Мнозина от индианците се наведоха над неподвижните тела, а след това представляваха същата картина на занемял ужас като предводителя си.

А ето че сега се прибави и нещо друго, което ги изплаши не по-малко. Свиренето и свистенето на гейзера бе вече почти заглъхнало, тъй че слухът им отново бе в състояние да долавя и други звуци. В този миг откъм реката проехтя яростен рев. Погледите на всички се извърнаха в тази посока. Забелязаха някаква черна огромна фигура, която се приближаваше с лъвски скокове, размахвайки дълъг и дебел чворест клон. От това странно същество се стичаше мръсна жълтозеленикава речна пяна, а то цялото беше обкичено с полуизгнили тръстикови стебла и оплетени треволяци.

Боб се беше видял принуден да си проправи път през цял полуостров от тези растителни останки, без после да губи време за

отстраняването на тази украса от тялото си. И сега имаше такъв външен вид, който едва наподобяваше на каквото и да било земно същество. При това, ако прибавим неговия рев, бързо въртящите се в орбитите си очи, здравите блестящи бели зъби, които показваше, ще разберем защо не беше никакво чудо, че за кратко време огелаласите останаха като втрещени.

А в следващия миг вече Боб се нахвърли върху тях с диви викове, нанасяйки наоколо удари с клона също като някой Херкулес. Те отстъпиха пред него. Боб си проби път сред тълпата индианци и се нахвърли срещу вождя.

— Маса Мартин! Къде негов мил добър маса Мартин! — изкрещя той запъхтян. — Тук масер Боб, тук, тук! Той унищожат цели сиуси! Той разгромят съвсем всички много огелала!

— Ура! Това е Боб! — извика Джими. — Сега ще ги победим! Ура, ура!

Същевременно откъм по-ниската част на речния бряг се разнесе многогласен рев — индианският боен вик. Както е известно, той прилича на едно проточено пронизително „и-и-и-и-и-и!“, изкрещяно във висок фалцет, при което червенокожите удрят леко с длан по устните си.

Добре познатият боен вик, известяващ опасност, изтръгна огелаласите от вцепеняващата ги уплаха. Неколцина от тях изтичаха малко напред и погледнаха надолу по течението на реката, откъдето долитаха крясъците. Те видяха как упсароките и шошоните се приближаваха в галоп. В смайването си сиусите изгубиха хладнокръвие и разсъдливост и изобщо не забелязаха, че неприятелите им бяха по-малобройни от тях. Необяснимата смърт на двамата им другари, появяването на Боб, който раздаваше удари наляво и надясно и приличаше на истински сатана, а накрая и приближаването на вражески настроени индианци, всичко това предизвика сред тях панически ужас.

— Бягайте, бягайте! Спасявайте се! — закрещяха те и се спуснаха към конете си. Но ето че сега Джими стисна здраво с бедра старата си кранта и извика силно:

— Да се измъкваме! Бързо, право към нашите спасители! Дългокраката кранта се втурна напред, последвана от мулето на Дългия Дейви. Конят на Франк незабавно препусна подир тях, без

ездачът му да беше направил каквото и да било движение. Вероятно трептенето на земята, грохотът, тътенът и индианските крясъци бяха възбудили конете толкова много, че никой от огелаласите не бе в състояние да ги задържи.

Наистина ли никой? О, все пак се намери един, който реши да рискува, и той бе вождът Хонг-пе-те-ке. Сиусът бе получил от Боб толкова силен удар с клона, че се беше строполил на земята. После Боб коленичи до младия си господар и се зае да се грижи за него, забравяйки всичко около себе си.

— Мой добър, добър масса Мартин! — възкликна верният, но не особено благоразумен негър. — Ето негов храбър масер Боб! Той пререже бързо ремъци на масса Мартин.

Вождът се беше изправил на крака и сега вадеше ножа си, за да пониже чернокожия. Но в този миг дочу крясъците на неприятелите и видя, че хората му вече бягат, а пленниците се понесоха в галоп, за да се измъкнат на първо време от опасната близост на огелаласите. Разбра, че и той е принуден да побегне. Ала вождът не беше човек, който да се откаже от всякакво предимство или изгода. За миг изтича до коня си и се намери на седлото. Цяло щастие бе, че всички негови хора бяха вързали пушките за седлата си! Той накара своя кон да се приближи до Бауман, чийто жребец се беше подплашил и в този миг правеше скок във въздуха и с четирите си крака едновременно. С бързо движение улови юздите му, проехтя остър пронизителен вик, с който вождът пришпори собствения си кон, и той полетя нагоре срещу течението на реката, повличайки със себе си и жребеца на Бауман заедно с ездача.

---

[1] „Топловодна планина“, индиански израз за гейзер. Б. пр. ↑

12. ГЛАВА

ПРИ УСТАТА НА АДА

Сиу-огелаласите бяха убедени, че по горното течение на реката няма да срещнат никакви неприятели. А щом достигнеха гробницата на вождовете, те мислеха, че ще бъдат в безопасност, понеже тамошната местност им предлагаше чудесно прикритие. Обаче скоро щяха да разберат, че тази заблуда щеше да се окаже съдбоносна и че освен това бяха подценили силата на противника си.

Както вече споменахме, рано сутринта на предишния ден, преди още Олд Шетърхенд да беше потеглил към Йелоустоун, Винету бе получил указанието заедно с останалите при него воини да се отправи към Устата на ада и там да очаква приятеля си.

Вождът на апачите добросъвестно се беше придържал към това.

Той бе напуснал бивака малко след потеглянето на Олд Шетърхенд и беше яздил със своите индианци толкова бързо, че още късно следобед достигнаха източното подножие на Планините на огнената дупка. Оттук нагоре водеше клисура, която ставаше все по-тясна и по-стръмна. Тя е била образувана от поток, чийто извор се намираше горе на височината. Когато се изкачиха нависоко, конниците попаднаха сред девствена гора, където, изглежда, човешки крак още не беше стъпвал.

Но апачът знаеше пътя съвсем точно. Той яздеше толкова самоуверено, сякаш между високите дървета пред себе си виждаше някоя ясно очертана пътека. Отначало продължиха да се изкачват право нагоре по стръмния склон, после свиха настрани и най-сетне, след като прехвърлиха хребета, започнаха да се спускат пак в някаква клисура, провирайки се между пръснатите наоколо огромни скални късове.

В този миг пред тях проехтя някакъв страхотен трясък, сякаш бе експлодирало значително количество динамит, и то толкова ненадейно, че конете се подплашиха. Последваха изстрели като от оръдия на тежка артилерия. После се разнесе грохотът на непрекъсната пушечна

стрелба, който постепенно премина в различни шумове като пукот, трещене и прашене, свирене и съскане, като че ли пред изумените конници бе запален някакъв огромен фойерверк.

— Уф! — извика Смелия бик. — Какво е това?

— Козо-тип-тупа, Устата на ада — отговори Винету. — Моят брат ще я види веднага как изригва.

Той накара коня си да направи само още няколко крачки, после дръпна юздите му и се извърна назад към червенокожите воители:

— Нека моите братя се приближат! Долу се е отворила Устата на ада. — Той посочи надолу към зейналата под тях бездна и индианците бързо го последваха.

Както видяха, те се бяха озовали пред отвесна скала, която се спускаше може би на стотина метра, а долу бе разположена долината на Реката на огнената дупка. Точно пред тях на отвъдния бряг от земята изригна воден стълб с диаметър от около седем метра и около петнадесет метра височина, образувайки горе нещо като топчеста дръжка на бастун, от която излетяха към небето многобройни водни струи с дебелината на човешка ръка, някои от които надхвърляха на дължина тридесет метра. Водата беше гореща, защото гигантският фонтан, разтворил се горе като чадър, бе обгърнат с полупрозрачна пелена от бяла пара.

Тъкмо зад това чудо на природата високият бряг се отдръпваше назад, тъй че в скалите се образуваше дълбока котловина, на чийто заден ръб сякаш беше кацнало залязващото слънце. Лъчите му огряваха водния стълб и той блестеше и искреше в най-великолепни цветове. Ако наблюдаващите хора се намираха на някое друго място по-настрани, щяха да забележат във водата и около нея трептенето на хиляди разноцветни дъги.

— Уф, уф! — прозвуча почти от всяка уста, а вождът на шошоните се обърна към Винету с въпроса:

— Защо моят брат нарича това място Козо-тип-тупа, Устата на ада? Не е ли по-добре да бъде наречено Патаския-тупа, Устата на небето? Ойтка-петай никога досега не е виждал нещо по-прекрасно.

— Моят брат не бива да се заблуждава. Често злото се появява отначало в красива премяна. Но умният мъж отсъжда едва когато е изчакал да види и края.

Погледите на възхитените индианци бяха все още втрещени с нескрито удивление във великолепно зрелище, когато изведнъж се разнесе гръм, подобен на предишния, и незабавно картината се промени. Водният стълб се сниши и изчезна. За няколко секунди се откри дупката, откъдето той беше изригнал. Чувахе се само някакво глухо боботене, а после на отделни тласъци дупката започна да бълва жълто-кафяви кръгове пара. Отделните тласъци ставаха все по-чести и по-чести, докато накрая се сляха в пронизително съскане. Цветните кръгове преминаха в стълб от черен дим и сега дупката започна да изхвърля някаква тъмна тинеста маса, която се издигна почти на същата височина като водния фонтан преди малко, разпространявайки наоколо страшна воня. Много по-надалеч от нея полетяха някакви твърди тела и винаги когато ставаше това, се разнасяше звук, подобен на гневно ръмжене, което можем да чуем в менажериите от дивите зверове, малко преди да бъдат нахранени. Тези изригвания се редяха на последователни тласъци, а в промеждутъците им откъм кратера долитаха такива вопли и степания, сякаш нейде долу в бездната живееха душите, прокълнати на вечни мъки.

— Ва-по, ужасно! — възкликна Смелия бик.

— Е — попита Винету, — моят брат все още ли иска да наречем тази дупка Уста на небето?

— Не. Нека дълбоко в нея бъдат погребани всички неприятели на шошоните! Не е ли по-добре да продължим пътя си?

— Ще продължим, но ще спрем да лагеруваме долу, точно до Устата на ада.

— Уф! Необходимо ли е? Миризмата е ужасна.

— Да, но днес адът реве за последен ден. Няма повече да дразни носовете на шошоните.

Апачът отведе своя придружител на известно разстояние покрай ръба на скалата до мястото, където по-рано брегът се е състоял от по-меки скали и пръст. Тук дейността на скритите земни сили се забелязваше далеч нагоре по височината. Преди столетия тук се е намирал кратер, който бе погълнал цялата стена на високия бряг. Меката пръст бе продължила на се свлича и така се беше образувало свлачище, осеяно доста нагъсто с полуизгнили дънери и каменни отломъци.

Това планинско свлачище бе стръмно и никак не изглеждаше безопасно. Имаше многобройни дупки със сернистожълти ръбове, от които се издигаха водни пари — сигурен признак, че в земята има кухни.

— Оттук ли иска да се спусне моят брат? — попита Ойтка-петай апача.

— Да. Няма друг път.

— Няма ли да пропаднем в земята?

— Това може да се случи много лесно, ако не сме предпазливи. Когато Винету беше тук с Олд Шетърхенд, той внимателно огледа околността. Има места, където дебелината на земната кора е т по-голяма от ширината на човешка длан. Но Винету ще язди начело. Конят му е умен и няма да стъпи там, където ни дебне опасност. Нека моите братя ме следват спокойно.

Той подкара коня си към края на свлачището и без да слиза от седлото, започна бавно да се спуска надолу. Индианците го последваха колебливо, но щом видяха колко предпазливо Илчи изучава земята с копитата си, преди да направи крачка напред, те вече успокоени се довериха напълно на водача си Винету.

— Нека моите братя яздят далеч един зад друг — нареди той, — та земята да има да носи винаги само тежестта на един ездач. Появи ли се опасност някой кон да пропадне с предните си крака, нека с помощта на юздата ездачът незабавно го вдигне на задните крака и да го накара да се обърне назад.

За щастие никой не изпадна в подобна беда. Вярно, че преминаха над няколко места, където земята кънтеше на кухо, но колоната се добра щастливо до реката. Тук водата бе необикновено топла. Повърхността ѝ беше синьо-зеленикава и мазна и блестеше във всички цветове на дъгата, докато малко по-нагоре вълните, които плискаха брега, бяха чисти и прозрачни. На това място накараха конете да навлязат в реката и те я преплуваха без никакво затруднение. После Винету отново свърна надолу в посока право към Устата на ада.

Изригването на този кален вулкан бе привършило. Когато конниците се добраха до него и предпазливо се приближиха до ръба на зейналата дупка, те видяха тъмна бездна, в която погледите достигаха на около четиридесет метра. Сега в нея всичко бе напълно спокойно.

Само изхвърлените наоколо кални маси издаваха, че до преди няколко минути тук беше действал „адът“.

Винету посочи към вече споменатата котловина зад Устата на ада и каза:

— Ето там се намира гробницата на вождовете на сиу-огелаласите, победени от Олд Шетърхенд! Нека братята ми ме последват натам!

Дъното на котловината имаше почти формата на окръжност с диаметър от около половин английска миля. Стените ѝ бяха толкова стръмни, че не беше възможно да бъдат изкачени. Многобройните дупки, изпълнени с гореща кал и вода, вдигаща пара, правеха придвижването напред много опасно, а наоколо не се виждаше нито стръкче трева, нито пък каквото и да било друго най-дребно и жалко растение.

В средата на котловината се издигаше изкуствен хълм от камъни, откъртени парчета сяр и кал, която бе образувала сега твърда чуплива маса. Беше висок около пет метра, широк четири и дълъг седем. На върха му имаше забити няколко копия и лъкове. Преди време те са били украсени с най-различни бойни и погребални отличия, но сега от тях висяха само останките им.

— Тук — поясни Винету — е погребан Злия огън, най-силният воин на огелаласите, заедно с други двама вождове, паднали убити от юмука на Олд Шетърхенд. Те седят върху своите коне с пушки на коленете, с щитове в лявата ръка и томахок в десницата. А ей там горе се беше спрял Олд Шетърхенд с коня си, преди да слезе долу за тази схватка на живот и смърт, и оттам нараняваше с изстрелите си сиусите един подир друг. Не искаше да ги убива, а те не можеха да го достигнат със своите куршуми, защото Великия дух на бледоликите го закриляше.

При тези думи той посочи надясно към скалистата стена, където на височина от около петнадесет метра над Устата на ада от скалата се издаваше малка площадка, на която имаше няколко каменни къса, високи един човешки бой. Косо надолу, чак до дъното на котловината, следваха цяла редица подобни, но много по-малки площадки и издатыци в скалата, по които човек с голяма мъка можеше да се изкатери до голямата площадка. Но дори и най-храбрият ездач трудно

можеше да проумее как Олд Шетърхенд се беше изкачил до там заедно с коня си.

Смелия бик обиколи бавно на кон гробницата и после попита Винету:

— Кога приблизително огелаласите ще пристигнат при Реката на огнената дупка?

— Може би още тази вечер.

— Тогава нека заварят гробницата на вождовете си разрушена. Нека пръснем праха им по всички посоки на света, а костите им да хвърлим в Устата на ада, та душите им да се вайкат и пищят долу в бездната заедно с Козо-па, прокълнат от Великия дух! Вземете томахоките си и съборете гробницата!

Той слезе от коня и грабна бойната си секира, за да започне разрушителното дело.

— Стой! — заповяда му Винету. — Няма да се докосвате до този гроб! Олд Шетърхенд не взе скалповете на убитите и дори самият той помагаше да бъдат погребани. Храбрият воин не се сражава с костите на мъртвите. Великият дух желае мъртъвците да не бъдат безпокоени и Винету ще закриля тази гробница! Хау!

Той обърна коня си и го подкара към Устата на ада, без изобщо да се огледа.

Досега никой приятел на Ойтка-петай не беше говорил с него по такъв начин. Шошонът се ядоса, но не посмя да действа срещу волята на апача. Той измърмори навъсено едно „уф!“ под носа си и го последва. Хората му мълчаливо тръгнаха след него. Решителността в поведението на Винету им беше направила силно впечатление.

Вече започна да се свечерява, когато апачът спря недалеч от Устата на ада и слезе от коня. На това място от скалата бликаше студен извор, прекосяваше котловината и се вливаше в реката. Но иначе тук нямаше нищо особено, което да прави мястото подходящо за бивак. Сигурно Винету имаше някаква друга причина, за да иска да прекара нощта тъкмо тук. Той завърза коня си наблизко, нави на руло сантилското си одеяло, за да му служи като възглавница, и легна да спи недалеч от скалата. Шошоните последваха примера му.

Много от тях започнаха тихичко да разговарят. Вождът им, забравяйки своя гняв, беше легнал до Винету. Стана съвсем тъмно.

Изминаха няколко часа. Изглежда, апачът спеше. Но ето че изведнъж той се изправи на крака, взе пушката си и каза на Ойтка-петай:

— Нека моите братя продължат спокойно да лежат. Винету ще отиде на разузнаване.

И той изчезна в тъмнината на нощта. Останалите в лагера хора не искаха да заспиват, преди да са научили резултата от неговата рискована обиколка. Но бяха принудени дълго да чакат, защото вече приближаваше полунощ, когато най-сетне апачът се завърна. С ясен глас, за да го чуят всички, Винету съобщи по своя простичък начин:

— Хонг-пе-те-ке, Тежкия мокасин, лагерува с воините си край Дяволската вода. При него е Ловеца на мечки заедно с петима свои другари, а освен това са заловили и нашите братя, които ни напуснаха през миналата нощ. Сигурно Олд Шетърхенд е нейде наблизо. Нека моите братя спят! Щом се зазори, Винету и Ойт-ка-петай ще се промъкнат още веднъж до Дяволската вода. Хау!

Едва-едва бе започнало да се зазорява, когато Винету събуди вожда на шошоните и двамата закрачиха предпазливо и безшумно надолу покрай реката. От Устата на ада до Дяволската вода имаше може би около една английска миля. Недалеч от лагера на неприятеля реката правеше завой. Скрити зад ръба на една скала, двамата вождове можеха да наблюдават огелаласите. Индианците бяха водили конете си на водопой малко по-надолу от своя лагер и сега тъкмо ги връщаха оттам. После започнаха да се хранят.

Винету насочи погледа си към възвишението над десния речен бряг, откъдето трябваше да се зададе Олд Шетърхенд, ако вече не се намираше от отсамната страна на реката.

— Уф! — възкликна тихо той. — Олд Шетърхенд е тук.

— Къде е? — попита Ойтка-петай.

— Ей там горе, на възвишението.

— Но горе нищо не може да се види. Там има гъста гора.

— Има, но нима моят брат не забелязва враните, които кръжат над дърветата? Някой ги е подплашил. Сигурно Олд Шетърхенд ще язди през гората надолу по течението на реката и ще я прехвърли под лагера на сиусите, където никой няма да го забележи. После ще ги нападне и ще ги подгони нагоре срещу течението ѝ. По това време ние трябва да се намираме край Устата на ада, за да не могат да продължат нагоре, а да ги вкараме в котловината при гробницата на вождовете.

Нека моят брат бързо тръгне с мен, защото не разполагаме с много време!

Двамата незабавно потеглиха обратно. В общи линии предположението на Винету беше вярно, макар че той не можеше да знае всички подробности. Щом пристигнаха при своите хора, воините получиха от апача необходимите указания и се приготвиха за битка.

В този миг откъм лагера на огелаласите се разнесе страхотен трясък.

— Дяволската вода надига глас — обясни Винету. — Сега ще започне да бўлва и Устата на ада. Отдръпнете конете малко назад, за да не бъдете засегнати!

От по-рано той знаеше, че между двата кратера съществува връзка, и се отдалечи на безопасно разстояние. Скоро чуха, че изригването на Дяволската вода престана и в резултат на това доловиха бойния вик на тридесет шошони и упсароки, които в същия миг нападаха сиусите.

Сега настъпи онова, което Винету беше предвидил: Устата на ада започна да изригва, и то също както предишната вечер. Придружаван от грохот и съскане, се издигна водният стълб и силните му струи, разпръскващи се високо горе на всички страни, заляха земята наоколо в широк диаметър. По този начин за Винету и хората му се образува великолепно прикритие, тъй като препускащите към тях огелаласи не можеха да забележат шошоните, застанали зад великанския фонтан. Винету подкара Илчи малко настрани, за да получи възможност да погледне надолу по реката. Той видя как бягащите неприятели се приближават в пълен безпорядък, един до друг или един зад друг, подгонени от панически ужас.

— Идват! — извика той. — Щом ви дам знак, ще изскочите иззад бўлващата Уста и няма да ги пускате да минат нагоре между кратера и реката. Трябва да ги вкараме в котловината на гробницата! Но не стреляйте! Страхът им е достатъчно голям, за да ги подгони натам и без нашите оръжия!

Първите сиуси бяха вече съвсем наблизо. Те наистина искаха да продължат нагоре срещу течението на реката. Но ето че иззад водния стълб излетя Винету. Неговият боен вик „и-и-и-и-и“ проехтя пронизително в утринния въздух, а и шошоните започнаха да му

пригласят. Огелаласите видяха, че пътят им е преграден и обърнаха конете си на четиридесет и пет градуса.

Потърсиха спасение в котловината.

Сега зад първите неприятели се показва голяма група ездачи. Този орляк от бързо галопиращи конници се състоеше от огелаласи и бели, в средата им се намираха вождът на сиусите. Ловеца на мечки и Хобъл Франк.

Както вече споменахме, пленниците, вързани върху конете си, бяха препуснали срещу своите освободители. В този миг се бе разнесъл вик от няколко гърла. Бяха го надали Мартин Бауман, Вокаде и негъра Боб, разрязал ремъците на двамата, виждайки, че вождът на огелаласите отвлича със себе си Бауман. Франк, дочул вика, се бе обърнал. Той бе разбрал в каква опасност се намира неговият приятел. Въпреки че беше вързан, само с натиска на бедрата си той незабавно бе накарал коня си да се обърне и след малко го спря пред негъра:

— Боб, освободи ме бързо! Бързо, бързо! — извика той. Боб изпълни желанието му. Франк скочи от коня, грабна томахока от пояса на един от сиусите, застреляни от Олд Шетърхенд, незабавно се метна пак на седлото и препусна след вождя на неприятелите.

Негърът нямаше кон. Мартин и Вокаде не бяха в състояние да помогнат, защото крайниците им бяха изранени от ремъците. Можеха само да викат. Така те обърнаха внимание на Джими. Той се огледа назад и извика ужасен на дългия си приятел:

— Дейви, обръщай! Огелаласите отвличат Бауман! Ето че в следния миг Боб се изпречи пред тях и разряза ремъците им. Джими му изтръгна ножа и подкара коня си в галоп след саксонеца. Дейви го последва без никакво оръжие.

Сега вече долетяха шошоните и упсароките, преминаха като вихрушка и продължиха да препускат след приятели и неприятели. В същото време Олд Шетърхенд достигна отсамния бряг на реката, водейки за юздата изоставения кон на Боб. В бъркотията никой не му беше обърнал внимание, но от погледа му не се бе изплъзнало нищо.

— Боб, ето ти коня и пушката! — извика той, като му подхвърли юздите и карабината. — Освободи хората, които са още вързани! След това ни последвайте лека-полека.

Речният бряг между Устата на ада и Дяволската вода предлагаше в тези мигове гледка, която беше повече от войнствена. Сиу-огелаласи,

упсароки, шошони и бели крещяха с всички сили. Никой от бягащите не се интересувахе за останалите свои хора. Всеки от тях искаше да спаси само собствената си кожа. Приятелите на Ловеца на мечки препускаха като бесни покрай враговете, без изобщо да ги закачат, защото единствената им мисъл беше да освободят Бауман.

Олд Шетърхенд се бе изправил на стремената с мечкоубиеца на рамо и карабината „Хенри“ в ръка. Той беше последен от цялата група, обаче жребецът му летеше така, че почти докосваше земята с корема си и ловецът застигна упсароките и петнадесетте шошони.

— По-бавно! — подвикна им той, прелитайки покрай тях. — Постарайте се само да гоните всички сиуси пред вас. Ей там горе е застанал Винету и няма да ги пусне да минат покрай него. Не бива да ни се изплъзне нито един, но не ги убивайте!

И той продължи нататък покрай приятели и неприятели. Копитата на Хататитла просто поглъщаха разстоянието. Трябваше на всяка цена да догони вече споменатата гъста група ездаци, преди да бе станало някое нещастие.

Конят на дребничкия саксонец не беше някой благороден бегач, но Франк ревеше тъй страшно и го обработваше с дръжката на томахока по такъв начин, че животното летеше, сякаш имаше крила. Разбира се, дълго нямаше да издържи. Това можеше да се предвиди.

Франк успя да се добере до вожда на сиу-огелаласите. Приближи се до него с коня си отстрани, замахна с томахока и извика:

— Шонка, та-ха-на, де пе — куче, ела, с теб е свършено!

— Чинка сича легча, та-анада-пи! — отвърна вождът с презрителен смях. — Нещастно джудже, хайде удрай!

Той се извърна към Франк и парира атаката му само с юмрука си, като му нанесе удар над китката, замахвайки отдолу нагоре. Оръжието изхвърча от ръката на Франк. След това вождът незабавно измъкна от колана си ножа, за да прободне дребосъка и да го свали от коня.

— Франк, внимавай! — извика Джими, който пришпори коня си зад двамата, за да ги догони.

— Не се бой! — изкрещя дребосъкът. — Толкоз лесно не може да ме пречука никой червенокож. Но ей тоя повече няма да осакатява краката на никой порядъчен немец като мен!

С тези думи той поизостана с коня си с около един метър, за да не бъде достигнат от ножа, и после със смел скок се метна на коня на

огелаласа, сграбчвайки индианеца, за да притисне и двете му ръце към тялото. Вождът силно изрева от гняв. Опитва се да освободи ръцете си, но това не му се удаде, защото Франк се беше вкопчил в него с все сила.

— Само така! — извика Джими. — Не го пускай! Идвам.

— Ама побързай! Съвсем не е лесно да смачкаш кокалите на такъв обесник!

Всичко се бе разиграло светкавично, много по-бързо, отколкото може да бъде описано. В десницата си огелаласът държеше ножа, а лявата му ръка стискаше юздите на коня на Бауман. Той се опитваше да се изправи на стремената, извиваше се наляво и надясно, но напразно. Въпреки големите си усилия вождът не успя да се освободи от прегръдката на Франк.

Бауман беше вързан и не можеше да направи нищо за собственото си освобождение. Но той окуражаваше Франк да се държи. Макар че се задъхваше от напрежение, дребосъкът отговори:

— Добре, добре! Обвил съм се около него като някоя боа конструктор и няма да разхлабя хватката си, докато не ми се пръснат белите дробове.

Огелаласът не беше вече в състояние да контролира коня си. Той забави своя бяг. По този начин Джими успя да го догони. И Дейви се приближи. Дебелия насочи коня си към Бауман и с ножа на Боб разреза ремъците.

— Хей, спечелихме! — извика му той на немски. — Измъкнете юздите от ръката на индианеца!

Бауман се опита да го стори, но бе останал без сили. Джими понечи да му даде ножа, но не успя, защото трима от бягащите пред тях сиуси бяха забелязали в какво положение се намираше вождът им. Двама от тях се нахвърлиха като бесни върху Джими, а третият се нацели да врхлети върху Франк, чиито ръце не бяха свободни, за да се защити. В този миг Дейви нанесе юмручен удар между ушите на мулето си и то се понесе напред като пощръкляло, докато най-сетне се озова до третия индианец. Дейви го сграбчи за яката на ловния му елек, смъкна го от седлото и го запрати на земята.

— Ура! Ура! — извика Хобъл Франк. — Това се казва помощ в последния миг! Но я сега пипни бързо и вожда за яката, защото аз самият не мога да го сторя!

— Веднага! — отговори Дългия. Той протегна двете си ръце към индианеца, за да го свали от седлото. Но ето че точно пред тях се разнесе толкова страшен гръм, че някои от изплашените коне отскочиха настрана, а други пък се сблъскаха един с друг. С големи усилия Дейви се задържа на седлото. Джими, който трябваше да напегне всичките си сили, за да отблъсне нападението на двамата червенокожи, изхвъркна от коня. Същата участ сполетя и Ловеца на мечки Бауман.

Хаотично обърканата група ездачи се беше озовала вече пред Устата на ада. Водният стълб бе изчезнал и придружен от страховит тътен, подплашил конете, сега изригваше калният фонтан. Далеч настрана полетяха парчета гореща и мръсна маса.

От уплаха жребецът на вожда беше приклепнал на задните си крака, но сега отново се окопоти и се понесе наляво към реката тъкмо в онзи миг, когато Олд Шетърхенд настигна групата от търкалящи се по земята конници.

Отначало ловецът имаше намерение да помогне на храбрия Франк, но се видя принуден да се откаже, когато забеляза, че двамата индианци, след като бяха изхвърлени от седлата си, налетяха върху Джими, за да го убият. Дългия Дейви бе твърде много зает с подплашеното си муле, за да може да се притече на помощ на приятеля си, тъй че Олд Шетърхенд трябваше да подкрепи Дебелия. Той спря жребеца си, скочи на земята и зашемети двамата огелала с удара на приклада на своята карабина.

Винету и неговите шошони все още препречваха разстоянието между реката и Устата на ада. Както бе споменато, вождът на апачите имаше задача да не пусне сиу-огелаласите да минат оттам и да ги подгони към котловината, където беше гробницата на вождовете. И това му се удаде. След като бягащите червенокожи забелязаха неговия отряд, те свърнаха към котловината. Всички тези събития протекоха толкова неимоверно бързо, че апачът изобщо не намери време сам да премине към действие. А сега пък летящата наоколо кал съвсем му пречеше да се придвижи напред. Имаше само един-единствен човек, на когото Винету бе в състояние да помогне, и той беше Хобъл Франк. Апачът видя, че дребосъкът все още непоклатимо седеше зад Хонг-пете-ке и го държеше с двете си ръце. Но подплашеният кон се носеше право към реката, и то с такава бясна скорост, че едва ли някой, който

искаше да му помогне, щеше да успее да достигне брега, преди да се случеше злополуката. Въпреки това Винету пришпори коня си в тази посока и неколцина шошони го последваха.

Вождът на огелаласите разбра, че опасността, в която бе въвличен от прегръдката на дребничкия саксонец, сега беше достигнала връхната си точка. Страхът и гневът удвоиха силите му. Той присви ръцете си под ръцете на Франк, последва мощен удар назад с двата лакътя и Франк бе принуден да го пусне.

— Умри! — изрева индианецът и замахна с ножа отпред назад, за да забие острието му в тялото на безстрашния дребосък.

Но Франк светкавично се наведе в страни и ударът не го улучи. Саксонецът нямаше никакво оръжие. Спомни си за юмручния удар на Олд Шетърхенд. Хващайки с лявата ръка неприятеля за гърлото, той замахна със свитата в юмрук десница и ударът му попадна в слепоочието на огелаласа с такава сила, че самият той имаше усещането, че беше строшил собствената си ръка. Тялото на вожда се отпусна напред.

Но ето че вече бяха достигнали реката. С мощен скок конят полетя във водата, а двамата конници бяха изхвърлени през главата на животното. Жребецът се почувства свободен. Започна да плува, описва бавно дъга и се върна на брега.

Сега и Винету се озова при реката. Той скочи на земята и вдигна пушката си, за да бъде готов за стрелба, в случай че двамата започнат борба във водата. Отначало никой от тях не се виждаше. Само дамската шапка за езда на Франк се понесе бавно по повърхността близо до брега. Един воин от шошоните я измъкна с копието си. После малко по-надолу, но на доста голямо разстояние от брега, изплува украсената с пера глава на индианеца. Веднага след това на няколко метра от него се появи и Франк. Огледа се, забеляза главата на врага си и с чевръсти движения заплува към него. Червенокожият беше само полузашеметен. Поиска да избяга. Но дребосъкът се втурна към него като някоя хищна щука, метна се на гърба му, сграбчи косата му с лявата си ръка, а с десницата си започна да обработва слепоочието му. Огелаласът изчезна, а заедно с него и Франк. Над тях се образува водовъртеж. Започнаха да се издигат мехури. Едната ръка на сиуса се появи и отново изчезна. После за миг се показаха двата крака на Франк и полите на фрака му. Несъмнено под водата се водеше ожесточена

борба. Но по този начин Винету не беше в състояние да помогне, затова незабавно захвърли оръжията си, за да скочи във водата. В същия миг Хобъл Франк изплува, огледа се на всички страни, като кашляше и пръхтеше, и попита на немски:

— Още ли е долу?

Въпросът му бе отправен към Олд Шетърхенд, Дейви и Джими, появили се току-що на брега. Без да дочака отговор. Франк се гмурна в реката. Когато след броени секунди пак се появи на повърхността, лявата му ръка държеше победения неприятел за косата и дребосъкът заплува бавно към брега.

Там беше посрещнат с бурни овации, но той закрещя още по-силно и от другите:

— Я млъкнете! Шапката ми изчезна безследно. Да има някой измежду почитаемите господа, който да е видял накъде отплува?

— Не — отговори му.

— И тая не е малка! Да не би заради този огелала да трябва да се простя с моята шапка с щраусово перо? О, ето я къде била! Онзи шошон я е сложил на главата си. Ей сега ще се изтъпанча пред него като съдия-изпълнител!

Той се завтече към индианеца, за да си вземе обратно украшението на главата. Едва след това вече нямаше нищо против да приеме думите на похвала и признание от другарите си.

— Вярно, че ми струваше доста усилия — каза той, — но на хора като мен това им е все едно. „Вени, види, вици“^[1] — казал Ханибал на Валенщайн, и при мен тези неща стават със същата лекота.

— Цезар го е казал — намеси се Джими, — по онова време световната история си е нямала и представа от Валенщайн!

— Бъди тъй любезен да мъчиш, господин Якоб Пфеферкорн! Ами какво ли знае световната история за теб? Я скочи веднъж ти зад гърба на някой червенокож, хвърли се заедно с него от коня във водата и изпрати там долу съзнанието му малко да се поразходи! След това вече няма да имат нищо против твоите дрънканици на този аптекарски латински. Но само след това. А на мен поколенията ще ми издигнат тук мраморен паметник и тогава в тихи нощи духът ми ще се спуска над него и ще се радва, че не е живял напразно и не напразно е скачал във водите на Реката на огнената дупка! Мир на праха ми!

Нямаше да бъде никак чудно, ако всички му бяха отговорили с нов залп смях. Но не стана така. Той си оставаше странно човече и бе наистина безумно смел. Обзелото го въодушевление се предаде и на останалите. Те останаха сериозни, а Винету му подаде дори ръка и каза:

— Ни-нте накате ншо — ти си славен човек!

После с едно от своите многозначителни движения на ръката апачът направи знак на Олд Шетърхенд, че тук предоставя всичко останало на него, метна се на коня си и заедно със своите шошони мина покрай Устата на ада, която отново се беше успокоила, и се отпрати към входа на котловината, в чиято задна част се бяха скупчили избягалите сиуси.

Между пазачите на входа той видя жреца на упсароките и Мо-ав, сина на вожда на шошоните, със своите воини. Щом великанът жрец научи, че смъртният му враг Тежкия мокасин лежи победен на брега на реката, той бързо препусна с коня си надолу. Пристигна там тъкмо тогава, когато след усилията на Олд Шетърхенд Хонг-пе-те-ке отново дойде в съзнание и беше грижливо вързан. Упсарокът скочи от коня, измъкна ножа от пояса си и викна:

— Ето го кучето на сиу-огелаласите, което ми отсече ухото. Затова ще трябва сега приживе да ми даде скалпа си!

Огненото сърце се нагани да се нахвърли върху него и да му вземе скалпа, обаче Олд Шетърхенд му попречи. Ловецът отсече:

— Пленникът е собственост на нашия бял брат Хобъл Франк. Никой друг няма право да посяга на него.

Започна се спор, в който надделя Олд Шетърхенд. Упсарокът се оттегли, макар и продължавайки да мърмори недоволно.

Старият Бауман беше притиснал Хобъл Франк до гърдите си. И двамата плачеха от радост.

— На тебе, верни приятелю, трябва сигурно най-много да благодаря за моето избавление — каза Ловеца на мечки. — Но как успя да събереш толкова голям отряд, за да ме освободиш?

Трогнат, Франк отрече всякаква своя заслуга и посочи надолу по реката:

— Ей там идват други хора, които заслужават благодарност много повече от мен.

Бауман видя, че се приближаваха петимата му другари, които бяха заловени от огелаласите заедно с него. Пред тях яздеха синът му Мартин, Вокаде и Боб. Той се завтече срещу тях. Щом негърът съзря своя господар, скочи от коня, затича се към него, отпусна се на колене, улови ръцете му и извика:

— О, масса, мой мил добър масса Бауман! Най-сетне масер Боб отново виждат свой съвсем многообичан масса! Сега масер Боб веднага с радост умрат от блаженство. Сега масер Боб пеят и скачат от щастие и спукат и пръснат от възхищение! О, масер Боб как сме радостен, как щастлив, как блажен!

Господарят му го накара да се изправи и се накани да го прегърне. Но Боб се възпротиви и обясни:

— Не, масса не прегръщат масер Боб, щото Боб са убили лош скунк и все още негов мирис не съвсем добро!

— Я го остави този скунк! Ти си тръгнал да ме спасяваш и аз трябва да те прегърна!

Той притегли верния негър към гърдите си. Но ето че Мартин също стигна до реката и баща и син се прегърнаха.

— Сине мой, дете мое! — възкликна Бауман. — Пак сме заедно и вече нищо няма да ни раздели! Колко много изстрада от вчера! Погледни, ръцете ти са разранени от ремъците!

— А твоите още повече, много повече, татко! Но те пак ще заздравеят и ти скоро отново ще бъдеш силен и здрав. Сега преди всичко трябва да благодариш на онези, които рискуваха живота си, за да те спасят. Още вчера ти можа да разговаряш с Вокаде, моя приятел, а също така с Джими и Дейви. Но виж, тук е и Олд Шетърхенд! На него и на Винету се дължи преди всичко успехът на нашето начинание.

— Знам, синко, и съм натъжен, че засега мога да им кажа само едно „благодаря“.

Той протегна на Олд Шетърхенд и двете си ръце. По хлътналите му, загорели от слънцето страни все още блестяха сълзи. Ловецът стисна лекичко изранените му от ремъците ръце.

Лежачият на земята вожд на огелаласите ги наблюдаваше с учуден поглед. После те го вдигнаха, за да го отнесат там, накъдето бяха тръгнали всички — към входа на котловината, в която бе гробницата на вождовете. Винету ги очакваше вече със своите шошони и упсароки.

Олд Шетърхенд и Винету навлязоха малко навътре в котловината, за да разберат какво правят враговете им. Останалите видяха, че двамата размениха само няколко думи помежду си. После се върнаха. Ойтка-петай се приближи към тях и попита:

— Какво мислят да правят моите братя?

— Знаем — отвърна Олд Шетърхенд, — че нашите червенокожи братя имат същото право на решение като нас. Ето защо ще изпушим лулата на съвещанието. Но преди това искам да поговоря с Хонг-пе-те-ке.

Той слезе от коня, същото стори и Винету. Около пленника беше образуван кръг. Олд Шетърхенд се приближи до огелаласа и започна да говори:

— Тежкия мокасин попадна в ръцете на враговете си, но и неговите хора са загубени, защото са обградени от скалите и от нас. Няма да успеят да избягат и ще умрат от куршумите ни, ако вождът на огелаласите не направи нещо, за да ги спаси.

Олд Шетърхенд млъкна, за да разбере дали Тежкия мокасин имаше нещо да каже. Но тъй като индианецът си беше затворил очите и мъчеше, той продължи.

— Нека червенокожият ми брат каже дали е разбрал думите ми!

Хонг-пе-теке отвори очи, хвърли му изпълнен с омраза поглед и се изплю. Това му беше отговорът.

— Вождът на огелаласите да не си мисли, че пред него е застанало някое краставо животно, та плюе така?

— Винг-кан — стара баба! — изскърца със зъби пленникът.

— Тежкия мокасин е ослепял. Не може да различи силен воин от една трепереща от слабост жена!

— Шонка коктовапинге — хиляди песове! — изсъска сиусът. Някои от шошоните започнаха гневно да мърморят. Олд Шетърхенд им хвърли укорителен поглед и после за всеобщо учудване и особено за смайване на самия пленник той се наведе да го развърже.

— Нека вождът на огелаласите разбере — поясни той, — че с него не говори нито някоя стара жена, нито куче, а мъж. Нека той стане от земята!

Индианецът се изправи на крака. Колкото и да беше навикнал да владее израза на лицето си, все пак не му се удаде да прикрие

смущението си. Освобождаваха го от ремъците, вместо да отвърнат на обидните му думи с ритници и юмручни удари!

— Отворете кръга! — нареди Олд Шетърхенд на стоящите наоколо воини.

Те изпълниха заповедта му, така че сиусът можеше да хвърли поглед към вътрешността на котловината. Видя, че неговите хора се бяха спрели зад гробницата на вождовете. По движенията им си личеше, че оживено се съвещаваха. В очите му се появиха пламъчета. Дали нямаше да успее да избяга? В най-благоприятния случай щеше да се добере до воините си, а в най-неблагоприятния щеше да бъде застрелян, но това беше все пак нещо по-добро от мъчителната смърт, която го очакваше според собственото му мнение.

Олд Шетърхенд бе забелязал искрите в погледа му много добре. Той каза:

— Тежкия мокасин има намерение да ни избяга. Нека не се опитва! Неговото име ни подсказва, че той оставя голяма диря, докато нашите стъпки са леки като крилата на лястовицата, а куршумите ни никога не пропускат целта си. Нека вождът ме погледне и ми каже дали ме познава!

— Хонг-пе-те-ке не поглежда куци вълци! — изръмжа червенокожият.

— Нима Олд Шетърхенд е куцо животно? А нима там не е застанал Винету, вождът на апачите, чието име е по-прочуто от което и да е име на сиу-огелаласите или на другите племена на сиусите?

— Уф! — изплъзна се от устата на пленника. Не беше очаквал, че тези мъже може да са пред него. Докато погледът му шареше между двамата, по лицето му се изписа нещо като страхопочитание. Олд Шетърхенд продължи:

— А тук има и други също така храбри воини. Ей там вождът на огелаласите може да види Ойтка-петай, предводителя на шошоните, както и Мо-ав, неговия син. До тях стои Канте-пе-та, прочутият жрец на упсароките. А отсреща виждаш Дейви-хонске и Джими-петатше. Ти ще...

Той бе прекъснат, защото в същия миг съвсем наблизо внезапно се разнесе такъв гръм, че конете се изправиха са задните си крака, а иначе толкова безстрашните воини се изплашиха. Из речната долина проехтя проточен рев, подобен на звука на корабна сирена, който се

чува на няколко мили разстояние. Земята започна да се движи под краката на мъжете. От пръснатите из долината кални кратери започнаха да се издигат пари, тук сиво-сини, там сернистожълти, на трето място кървавочервени или гарвановочерни. Изпаренията бяха последвани от по-твърди субстанции. Изригващите кратери и дупки изобщо не можеха да бъдат преброени. Наоколо буквално притъмня от адските изпарения и хаотично летящите насам-натам кални шрапнели, разпространяващи задушлива воня.

Не беше възможно да се вижда на двадесет или тридесет крачки. Всеки бе зает сам със себе си, защото трябваше да внимава да не бъде улучен от горещите изхвърляни маси. Настъпи неописуем хаос. Конете изтръгнаха юздите си от ръцете на хората и побягнаха в галоп в различни посоки. Мъжете закрещяха и се заблъскаха. Откъм дъното на котловината проехтяха изплашените крясъци на огелаласите. Техните коне също се бяха освободили и се носеха като вихрушка към изхода на котловината. По време на бягството си много от тях паднаха в дупките, в чиято кал мигновено потънаха. Другите прелетяха покрай застаналите на изхода бели и червенокожи или пък си пробиха път между тях, удвоявайки по този начин суматоката.

Олд Шетърхенд беше запазил хладнокръвие. Още при първия гръм той здраво улови вожд на огелаласите, за да му попречи да избяга. Но после бе принуден да го пусне и да отскочи настрана, за да се спаси от един опасен кален снаряд. При скока си се сблъска с Дебелия Джими. Джими падна на земята, но опитвайки се да се задържи за Олд Шетърхенд, събори и него.

От уплаха Тежкия мокасин изобщо не беше направил опит да се противи на Олд Шетърхенд. Но после, когато се почувства свободен, започна да мисли за бягство. Надавайки пронизителен, тържествуващ вик, той се втурна към котловината. Обаче не стигна далече. Негърът Боб светкавично замахна с уловената наопаки пушка и го удари с приклада ѝ по главата, но самият той бе повлечен от силата на удара и се простря на земята. Докато се опитваше да стане, един подплашен кон го ритна така, че отново падна.

— Вожд офейкват! След него, след него! — зарева той. Полузашеметен от удара на Боб, Тежкия мокасин остана известно време на едно място, олюлявайки се, но после бързо се отдалечи. Обаче преследвачите бяха вече по петите му.

Мартин, синът на Ловеца на мечки, беше чул вика на негъра. Той видя, че вождът бяга, и се втурна след него. Нима мъчителят на баща му трябваше да се измъкне? Не! Ръцете и краката на смелия юноша бяха изранени от ремъците, той също нямаше никакво оръжие, но въпреки това, напрягайки всички сили, Мартин незабавно полетя след беглеца.

Хонг-пе-те-ке не губеше време да се оглежда назад. Мислеше си, че никой не го преследва, и затова цялото му внимание беше насочено към пътя, който щеше да го отведе до гробницата. Ала точно в тази посока имаше най-много кални кратери. Ето защо той сви надясно към стената на котловината, та да може после по самия ѝ край да се добере по-лесно и безопасно до някое сигурно място.

Обаче сиусът се беше излъгал. И там имаше толкова много зейнали, димящи и пушещи дупки, че неколкратно се видя принуден да ги заобикаля. Често, когато бе вече повдигнал крак за следващия скок, той забелязваше, че привидно здравата земя пред него представлява гъста течна маса с неизмерима дълбочина, от която успяваше да се изплъзне само със светкавичен скок встрани. Земни пукнатини зейваха пред него толкова внезапно, че той съумяваше да се спаси, като правеше такива дълги скокове, каквито човек е в състояние да направи само в смъртен страх.

Но ето че сега вождът почувства и последиците от удара с приклада. Главата му натежа, пред очите му започнаха да преминават кървавочервени ивици. Белите му дробове отказаха да му служат, краката му започнаха да отпадат. Поиска да си отпочине за миг и едва сега се огледа за пръв път. Като през кървава пелена забеляза, че съвсем близо зад него има един преследвач. Но той не различи чертите на лицето му, дори не видя, че този човек бе още почти момче.

Ужасен, Тежкия мокасин продължи да бяга. Той нямаше никакво оръжие, а считаше преследвача си за въоръжен. Накъде ли трябваше да бяга? Пред себе си, зад себе си и вляво от себе си виждаше зейнали ями, които заплашваха да го погълнат. От дясната му страна се издигаше отвесната скала. Силите му бяха почти изчерпани. Хонг-пе-те-ке помисли, че е загубен.

Но ето че изведнъж зърна някакъв стъпаловиден издатък в скалата, а косо над него втора, трета, четвърта, а още и други издатини. Това бяха онези „стъпала“ в скалата, по които на времето Олд

Шетърхенд се беше покатерил с коня си. Сиусът можеше да потърси спасение само там. Напрягна последните си сили и като изхвърлен от пружина заскача от камък на камък все по-нависоко.

Ето че сега калните кратери прекратиха дейността си също тъй внезапно, както я бяха започнали. Въздухът се избистри. Можеше да се вижда също тъй ясно, както и преди.

И над речната долина проехтя силен вик на уплаха. Беше го надал Боб.

— Маса Мартин! Вожд искат убият него, масер Боб го спасят.

Боб посочи към скалата и бързо се втурна натам. Мартин беше застигнал вожда. Двамата можеха да се видят, счепкани в борба на живот и смърт. Сиусът бе сграбчил Мартин и се опитваше да го блъсне долу. Но самият той беше твърде отпаднал и почти зашеметен. Пъргавият и храбър младеж успяваше винаги да се измъкне от хватката му. След един такъв случай Мартин отстъпи колкото можеше по-назад, засили се и с всичка сила блъсна вожда с тялото си. Червенокожият изгуби равновесие, конвулсивно размаха ръце из въздуха, подхлъзна се и надавайки рев на ужас, падна от скалата право в зейналия под него кален кратер, чиято ужасна паст го погълна незабавно. Всички, които се намираха в котловината, видяха тази сцена. Откъм предната ѝ част проехтяха ликуващи викове, а пък откъм дъното се разнесоха крясъците на огелаласите, принудени да видят как едно момче победи вожда им. Но всички резове и крясъци бяха заглушени от гласа на Боб. Негърът летеше нагоре от камък на камък, надавайки нечленоразделни звуци на тържество и възхищение. Най-сетне той сграбчи победителя в обятията си.

— Храбро момче е този Мартин! — обади се Джими. — Сърцето ми се разтрепера заради него. А на тебе. Франк?

— И още как! — отвърна саксонецът, изтривайки една сълза на радост от бузата си. — От страх ме изби студена пот. Но всичко се оправи. Храброто юначе победи, а с огелаласите няма какво да се церемоним повече. Ще ги принудим да превият глава под харема.

— Харема ли? Сигурно искаш да кажеш „ярема“. Това е...

— Бъди тъй любезен да мълчиш! — прекъсна го строго дребосъкът. — Няма да споря с теб в един толкова тържествен миг. Виждам, че сиусите няма да имат друг изход, освен да се предадат. После тук ще сключим всеобщ мир между народите, в който ще

участваме и ние двамата с тебе. Дай ми ръката си! Прегърнете се, милиони! En in terra Knax!^[2].

Той разтърси ръката на смеещия се дебелак и забърза да поздрави Мартин Бауман, който слизаше от скалата заедно с Боб. И другите се присъединиха към него, като радостно изразяваха своето признание. После Олд Шетърхенд със силен глас се обърна към насъбралите се хора:

— Мешърс, сега не се и опитвайте да върнете конете! Няма къде да отидат. И конете на огелаласите избягаха. Противниците ни трябва да разберат, че могат да се спасят само като се предадат. За това ще помогне впечатлението от дейността на подземните сили и смъртта на техния предводител. Останете тук! Заедно с Винету ще отидем при тях. След половин час ще се реши дали ще потече човешка кръв, или не.

Заедно с вожда на апачите той се отправи към гробницата, зад която се намираха огелаласите. Това беше дръзка постъпка, на която тези двама мъже можеха да се решат, защото знаеха, че неприятелите им изпитват страх дори само от имената им.

Джими и Дейви тихо заговориха помежду си. Решиха да направят най-доброто, което изобщо бяха в състояние да сторят в момента, а именно да подкрепят усилията на Олд Шетърхенд за сключване на мир. Техните индиански съюзници бяха твърде малко склонни да пощадят неприятеля. Ловеца на мечки Бауман и другарите му бяха претърпели толкова ужасни мъки, че и тези шестима мъже вероятно щяха да настояват за отмъщение.

Ето защо двамата приятели събраха присъстващите около себе си и Джими държа реч, в която разясниха схващането си, че най-изгодно и за двете страни е да покажат снизхождение и да се помирят. Разбира се, можело да се очаква в случай на битка огелаласите да бъдат унищожени. Но колко хора щели да пожертват живота си в нея! А после било сигурно, че всички племена на сиусите щели да изровят бойната секира, за да си отмъстят на виновниците за тази кървава баня. Той приключи речта си с думите:

— Шошоните и упсароките са храбри воители и няма друго племе равно на тях. Обаче сиусите са далеч по-многобройни от тях. Стигне ли се до война за отмъщение, много бащи, майки, жени и деца на индианците змии и индианците врени ще оплакват своите синове,

мъже и бащи. Спомнете си, че и самите вие се намирахте в ръцете ни! Олд Шетърхенд и Винету отвляхоха Смелия бик и неговия син Москита от средата на лагера им, а после победиха на дървото Огненото сърце и Стократния гръм. Можехме да унищожим всички техни воители, обаче не го направихме, защото Великият дух обича своите деца и желае всички те да живеят заедно в разбирателство като истински братя. Нека моите червенокожи братя веднъж опитат колко е хубаво, когато човек съумее да прости. Аз казах!

Речта му направи дълбоко впечатление. Бауман се съгласи да се откаже от каквото и да било отмъщение. Неговите спасени другари го подкрепиха. Дълбоко в себе си индианците също дадоха право на оратора. Само един от тях бе недоволен от думите на Джими и той беше предводителят на упсароките.

— Тежкия мокасин ме рани — каза той. — Нима сиусите не трябва да изкупят вината му?

— Тежкия мокасин е мъртъв. Калта го погълна заедно с неговия скалп. Канте-пе-та е отмъстен.

— Но огелаласите откраднаха нашите свещени амулети!

— Ще ги принудим да ви ги върнат. Ти си силен мъж и би могъл да убиеш мнозина от тях. Но могъщата мечка е горда. Тя презрително отказва да смачка дребния плашлив плъх.

Това сравнение предизвика желаното въздействие. Великанският жрец се почувства поласкан. Нали беше победител, сега можеше да избие враговете си или да им прости. Той замълча.

За радостно учудване на всички Олд Шетърхенд и Винету скоро се завърнаха начело на огелаласите, които ги следваха в дълга индианска нишка. Те хвърляха оръжията си на една купчина и после мълчаливо се отдръпваха назад. По този начин безмълвно заявяваха, че считат невъзможно спасението си и чрез най-самоотвержената съпротива. Сега стояха с наведени глави и мрачни физиономии. Този удар бе дошъл за тях толкова внезапно и беше толкова силен, че се чувстваха като зашеметени. Джими излезе напред и разказа на Олд Шетърхенд за своята реч и за нейното въздействие. Ловецът му стисна ръката с благодарност. Той се зарадва извънредно много на тази новина и извика на огелаласите:

— Воините на сиусите ни предадоха оръжията си, защото им обещах, че животът им ще бъде пощаден. Но бледоликите, шошоните

и упсароките няма да им подарят само живота, а и още нещо. Тежкия мокасин е мъртъв, а заедно с него и онези двама воители, които посегнаха на Вокаде и на сина на Ловеца на мечки. Нека това бъде достатъчно. Нека воитите на сиусите си вземат обратно оръжията! Ще ви помогнем да си намерите и конете! Между вас и нас ще има мир. Нека край гробницата на вождовете заедно отдадем почит на мъртъвците, които преди няколко луни паднаха от моята ръка. Нека бойната секира между нас и огелаласите бъде заровена. И нека след това те се завърнат в своите ловни полета и разкажат там, че са срещнали добри хора, които са отказали да убият неприятелите си, да разкажат и за Великия Маниту на белите, който повелява на децата си да живеят в мир!

Сиусите бяха онемели, смаяни от щастливия поврат, настъпил в участта им. Почти не смееха да повярват в него. Но след като си получиха оръжията, те се втурнаха вкупом към прочутия ловец, за да му изразят благодарността си. И жрецът Канте-пе-та остана доволен след като научи, че всички откраднати амулети са все още налице. Те бяха върнати на упсароките.

Конете не се бяха отдалечили много. Не беше трудно да ги съберат. Двамата сиуси, застреляни от Олд Шетърхенд, бяха донесени и погребани близо до вождовете. Денят премина, изпълнен със сериозни погребални церемонии, а после всички напуснаха нездравословната котловина, отправяйки се към гората, където искаха да си отпочинат от напрежението и умората от последните дни.

Когато вечерта лагерните огньове запламтяха и приятели и неприятели насядаха заедно, помирени помежду си. Франк се обърна към Джими:

— Най-хубавото от нашата драма си остава краят. Простено и забравено! През целия си живот не съм бил голям привърженик на убийствата и кланетата, понеже: *„Не прави на другия белята, която не искаш да ти дойде до главата, и създанията божии не мъчи и те кат тебе страдат, разбери!“* Ние победихме. Показахме на боговете, че сме герои, и ни остана да уредим само още една работа. Имаш ли нещо против?

— Не, но каква е тя?

— Хората, които се обичат, често взаимно се дразнят. Ние се джавкахме само затова, защото сме всъщност страшно много

привързани един към друг. И тъй, нека си признаем нашата любов и да се побратимим. Ето ти ръката ми, стари приятелю! Съгласен ли си?

— Дадено! — каза Джими.

— Ела в обятията ми, братко! Най-сетне се сбъдна казаното в стиха:

*Нашата глупава вражда в миг изчезна, неделими
като братя навсегда ще са вече Франк и Джими!*

---

[1] Дойдох, видях, победих (лат.) — исторически думи на Цезар.
Б. пр. ↑

[2] (лат.) — пак един от каламбурите на Франк, който иска да каже „En in terra рах“ (И мир на земята), думите, поставени от Карл Май за заглавие на том 30 от събраните му съчинения. Б. пр. ↑

ПРИЗРАКА НА ЛЯНО ЕСТАКАДО

1. ГЛАВА

БЛЪДИ ФОКС

Двама мъже, един бял и един негър, яздеха покрай потока. Белият беше облечен твърде странно. Носеше индиански мокасини и кожени панталони, а заедно с тях и някакъв страшно избелял и протъркан фрак с високи маншети, който някога с бил тъмносин. Имаше дебели подплънки на раменете и добре излъскани месингови копчета. Дългите му поли висяха от две i с страни на коня като крила. На главата на ездача се мъдреше грамадна черна дамска шапка за езда, украсена с едно жълто боядисано изкуствено щраусово перо. Това дребно, слабичко човече беше въоръжено с двуцевна карабина, която носеше па рамо, с един нож и два револвера, за гъкна ги в колана му. Освен това по колана се виждаха няколко торбички, предназначени навярно за мунициите му, както и за най-различни други необходими дреболии. Сега обаче те изглаждаха полупразни.

Негърът беше висок и широкоплещест. Той също носеше мокасини и светли панталони от калико. Но към облеклото на долната част от тялото никак не подходеше облеклото от кръста нагоре — то се състоеше от военна куртка па някакъв френски кавалерийски офицер. Сигурно тази дреха бе достигнала до Мексико по време на френското нахлуване в тази страна, а после по някакви неведоми пътища беше попаднала погрешно на гърба на чернокожия. Куртката бе твърде къса и твърде тясна за огромния негър. Тя не можеше да се закопчава, тъй че се виждаха широките голи гърди на ездача, който може би не носеше никаква риза само затова, защото тук, в Запада, няма нито перачки, нито гладачки. Но пък в замяна на това около врата му имате голяма кърпа на червени и бели квадратчета, вързана отпред на грамадна джувка. На главата си не носете танка, за да могат хората да се възхищават на неговите безбройни мънички къдрици, блестящи от мазнина, изкусно подредени о т самия него. Този човек беше въоръжен също с двуцевка, освен това с нож, с байонет, попаднал му

кой знае откъде, и кавалерийски пистолет, чиято рождена година несъмнено се губеше нейде в далечното минало.

И двамата имаха добри коне. По вида на жребците си личеше, че през този ден бяха изминали дълъг път, но въпреки това все още крачеха толкова мощно и бодро, сякаш носеха ездачи те си само няколко часа. Бреговете на потока бяха покрити със зеленина, ала само донякъде. Извън една определена граница вирееше само суха юка, месесто агаве и бизонова трева, чиито листа и стебла могат да устоят на всяка суша.

— Лоша местност! — обади се белият. — На север ни беше по-добре. Нали, Боб?

— Да — потвърди запитаният, — масса Франк имат право. Тук не много харесва на масер Боб. Дано само скоро стигнат Холмърс Хоум, защо масер Боб гладен като кит, кой гълта къщи.

— Китът не може да погълне къща — обясни Франк на чернокожия, — защото има много тясна глътка.

— Тогава нека широко разтварят глътка, както разтваря Боб, кога яде! Колко път още до Хелмърс Хоум?

— Не знам точно. По описанието, кос го ни дадоха днес рано сутринта, трябва скоро да достигнем целта си. Но я виж, оттам не се ли задава някакъв конник?

Франк посочи надясно отвъд потока. Боб спря коня, сложи длан над очите си, за да ги засенчи от лъчите на ниско спусналото се на запад слънце, отвори широко уста по своя си маниер, сякаш така можеше да вижда още но-добре, и след малко отговори:

— Да, съм някакъв ездач, малък човек на голям кон. Той идват насам към масер Боб и масса Франк.

Ездачът, за когото ставаше въпрос, се приближаваше в бърз тръс, но не се беше насочил точно към двамата, а, изглежда, имаше намерение да пресече пътя им на известно разстояние пред тях. Нищо в поведението му не издаваше, че ги с забелязал.

— Голям чудак! — измърмори Франк. — Та нали човек се радва когато срещне някого тук, в Дивия запад. А тоя, изглежда, хич не държи да се запознае с нас. Или с някой мизантроп, или пък съвестта му не е чиста.

— Да му извикат ли масер Боб?

— Извикай му! Много по-скоро ще чуе твоята ерихонска тръба, отколкото моя зефирен гласец.

Боб сложи дланите си около устата и изрева:

— Ехей, ехей! Стой, чакат! Защо бягат от масер Боб?

Наистина негърът имаше такова гласище, което можеше да възкреси и мъртвите. Ездачът дръпна юздите на коня си. Двата побързаха да го настигнат.

Щом го наближиха, разбраха, че пред тях се намираше не някой дребен на ръст мъж, а юноша, оставил съвсем наскоро момчешките години зад себе си. Беше облечен изцяло в дрехи от кожата на женски бизон, също като калифорнийските каубои. Всички шевове бяха украсени с ресни. На главата си носеше широкополо сомбреро. Вместо колан около кръста му бе увит ешарп от червена вълна, чиито краища висяха от лявата му страна. В ешарпа бяха втъкнати ловджийски нож и два пистолета, чиито дръжки бяха украсени със сребро. Напреки върху коленете си държеше тежка кентъкийска двуцевка, а отпред от двете страни на седлото бяха прикрепени по мексикански маниер защитни парчета кожа, които предпазваха краката от попадения на стрели и удари на копие.

Лицето му беше силно загоряло от слънцето и въпреки младостта му — загрубяло от дъжд и вятър. От горния ляв ъгъл на челото му та чак до дясното око преминаваше напреки кървавочервен белег, широк два пръста. Това му придаваше изключително войнствен вид. И изобщо той никак не правеше впечатление на някой неопитен младок. Ръката му държеше тежка та карабина с лекота, сякаш беше паче перо, тъмните му очи оглеждаха двамината с открит и ясен поглед. Той седеше на коня си гордо и сигурно, съвсем като възрастен мъж.

— Good day, my boy!^[1] — поздрави Франк. — Познаваш ли тази местност?

— Rather — горе-долу — отвърна ездачът с леко иронична усмивка, може би защото го бяха нарекли „момче“.

— Знаеш ли къде се намира Хелмърс Хоум?

— Yes!

— Дълго ли има да яздим до там?

— Колкото по-бавно, толкова по-дълго.

— Zounds! Не си много приказлив, момчето ми!

— Защото не съм мормонски проповедник^[2].

— Аха! Е, тогава извинявай! Може би ми се сърдиш, понеже те нарекох „момче“?

— Нищо подобно. Всеки може да си избира обръщение, което му харесва, само че след това ще трябва да се примири с отговора ми.

— Хубаво! Значи се разбрахме. Ти ми харесваш. Ето ти моята ръка, но сега ми отговори както подобава! Тук идвам за първи път, а трябва да се добера до Хелмърс Хоум. Надявам се, че няма да ме насочиш по погрешен път.

Франк подаде ръка на юношата. Младежът я стисна, засменият му поглед се плъзна по фрака и дамската шапка за езда на Франк и той отвърна:

— Не съм подлец, който нарочно заблуждава хората! Тръгнал съм към Хелмърс Хоум. Ако искате, елате с мен!

С тези думи той отново подкара коня си, двамата се отклониха от потока и го последваха, насочвайки се вече на юг.

— А ние се канехме да продължим ездата по потока — подхвърли Франк.

— И той щеше да ви отведе при стария Хелмърс — обясни момчето, — но по много обиколен път. Вместо за три четвърти час щяхте да пристигнете за два часа.

— Тогава сме късметлии, че те срещнахме. Познаваш ли собственика на това поселище?

— Много добре.

— Що за човек е той?

Двамата конници язدهа от двете страни на юношата. Той ги огледа изпитателно и заяви:

— Хелмърс лесно различава всеки негодник и строго държи на неопетненото име на своя дом.

— Тези негови качества ми харесват. Значи няма защо да се боим от него, така ли?

— Няма, ако сте почтени хора. В такъв случай той ще е готов да ви направи всякаква услуга.

— Чух, че имал магазин.

— Да, но не за да печели, а за да бъде в услуга на уестмъните, които се отбиват при него. Има всякакви стоки, от които се нуждае

ловецът, и ги продава на възможно най-ниските цени. Но ако някой не му хареса, няма да получи от него нищо, даже и за цял куп пари.

— Значи е някой чудак, а?

— Не, но винаги се стреми на всяка цена да държи далеч от себе си онази долна паплач, която прави Запада толкова опасен. Но нали ще се запознаете с него. Само още едно нещо искам да ви кажа, макар че навярно няма да го разберете, а може и да се разсмеете: той е немец, и то от стария калибър. А това изчерпва всичко.

Франк се изправи на стремената и извика:

— Какво? Няма да го разбере ли? Щял съм да се разсмея? Какви ги дрънкаш! Напротив, страшно се радвам да намеря свой сънародник тук, на самата граница на Ляно Естакадо.

Лицето на водача им беше подчертано сериозно. Дори и усмивката, плъзнала се по него на два пъти, изглеждаше така, сякаш изобщо не умееше да се смее. Сега той отправи дружелюбен поглед към Франк и попита:

— Какво? И ти ли си немец?

— Естествено! Нима не го забеляза веднага?

— Не! Не говориш английски като немец, а по външност съвсем приличаш на някой чичо янки, изхвърлен през прозореца от племенниците си.

— Heavens! Що за хрумване! Аз съм немец до мозъка на костите си и който не го вярва, ще се види нанизан на цевта на моето пушкало!

— За тази цел и ножът би ти свършил работа. Но щом е така, старият Хелмърс ще се зарадва, защото и той е дошъл отвъд океана и много държи на своето отечество и на родния си език.

— Вярвам го. Немецът никога не забравя тези две неща. Сега се радвам двойно повече да посетя Хелмърс Хоум. Всъщност би трябвало да се сетя, че той е немец. Някой янки би нарекъл поселището си Хелмърс Ранч или нещо подобно. Обаче Хелмърс Хоум! С такова название може да си послужи само немец. Наблизо до него ли живееш?

— Не. Нямам нито ранчо, нито домашно огнище. Аз живея като птиците във въздуха или животните в гората.

— Въпреки младостта си? А нямаш ли родители?

— Нямам нито един роднина.

— Хмм. Ами как се казваш?

— Наричат ме Блъди Фокс.

— Блъди Фокс? Но това говори за някакви кървави събития.

— Да, родителите ми са били избити в Ляно Естакадо заедно с цялото ни семейство и всички техни спътници. Само аз съм останал жив. Намерили са ме със зееща рана на челото. Тогава съм бил горедолу на осем години.

— Боже мили! Ти наистина си нещастно същество! Нападнали са ви, за да ви ограбят, нали?

— Да.

— Значи не ти е останало нищо друго освен живота, името и страшния спомен!

— Дори по-малко! Хелмърс ме намерил проснат на пясъка, вдигнал ме на коня си и ме отнесъл у дома си. Лежал съм с месеци, обхванат от треска, а когато съм дошъл на себе си, не съм помнел нищо, абсолютно нищо. Бил съм забравил даже и името си и до ден-дневен не мога да си го спомня. Само мигът на нападението е останал ясно врязан в паметта ми. Щях да бъда по-щастлив, ако се беше заличил и той, защото тогава неутолимата жажда за отмъщение нямаше да ме кара непрекъснато да кръстосвам из ужасната пустиня.

— Ами защо тогава са ти дали името Блъди Фокс?

— Защото съм бил целият облян в кръв и по време на трескавото си бълнуване често съм споменава думата „фукс“^[3]. Хората си помислили, че това несъмнено е моето име.

— Тогава родителите ти са били немци, а?

— Сигурно, защото, когато се свързах, говорех английски и немски, но немския владеех значително по-добре. Хелмърс ми беше като баща, обаче не ме свърташе при него. Дивата пустош ме зовеше неудържимо. Бях също като сокола, чиито родители са разкъсани от лешоядите и той не престава да кръжи над мястото на кървавата драма, докато не му се удаде да срещне убийците.

Ясно доловимо Фокс изскърца със зъби и така силно опъна поводите на коня си, че той се изправи на задни те си крака.

— Значи белегът на челото ти е още оттогава? — попита Франк.

— Да — потвърди мрачно юношата. — Но да не говорим повече за това! Този спомен ме възбужда толкова много, че може в миг да ме види те как препускам напосоки, оставяйки ви сами да яздите към Хелмърс Хоум.

— Добре, пека поговорим за собственика на това поселище! Какъв е бил той отвъд на стария континент?

— Лесничей.

— Как... ка... ка... кво? — възкликна Франк. — Аз също! Блъди Фокс направи движение, изразяващо изненадата му, отново огледа внимателно събеседника си и после каза:

— И ти ли? Виж каква радостна среща!

— Да. Но щом е имал тази хубава професия, защо я е зарязал?

— Имал е неприятности. Бил с главен лесничей. Гората, за която отговарял, била частна собственост, а господарят му — горд, безскрупулен и избухлив човек. Двамата се скарали и Хелмърс получил от него лоша характеристика, тъй че не успял да си намери друга работа. Тогава решил да замине колкото може по-надалеч. Виждаш ли отсреща ей онези гъсталаци от червен и обикновен дъб?

— Да — кимна Франк, поглеждайки г указаната посока.

— Там ще се натъкнем отново на потока, а зад гората започват нивите на Хелмърс. Досега ти ме разпитваше, но и на мен ми се иска да задам няколко въпроса. Този славен негър не голи наричат Слайдинг Боб?

Боб подскочи на седлото, сякаш се канеше да слезе от коня.

— А! О! — възкликна той. — Защо масса Блъди Фокс ругаят добър храбър масер Боб?

— Нито те ругая, нито искам да те обидя — успокои го юношата. — Надявам се да стана твой приятел.

— Защо тогаз наричат тъй, как наричал него индиън, защото по онуй време масер Боб все плъзгал от кон на земя? Но сега масер Боб яздят като дявол!

За да покаже, че е казал истината, той пришпори коня си и препусна в галоп към споменатите дървета.

И Франк бе изненадан от въпроса на младежа.

— Нима познаваш Боб? — обади се той. — Но това е почти невъзможно!

— О, не е! Познавам и тебе.

— Хайде бе! А как се казвам?

— Хобъл Франк.

— Good luck! Така е! Но, момче, кой ти го е казал? През целия си живот не съм се мяркал в тази местност.

— О — усмихна се юношата, — хората познават прочутите уестмъни.

Франк се изпъчи така, че фракът изведнъж му отесня, и каза:

— Аз? Прочут? И това ли знаеш вече? Кой ти е говорил за мен?

— Един мой познат, Якоб Пфеферкорн, наричан обикновено само Дебелия Джими.

— Behold! Моят добър приятел! Къде си разговарял с него?

— Преди няколко дни на север край реката Вашита. Каза ми, че сте си уговорили среща тук, в Хелмърс Хоум.

— Вярно е. Ами ще дойде ли?

— Да. Тръгнах на път преди него. Той сигурно скоро ще ме последва.

— Чудесно, великолепно! Значи ти е говорил за нас?

— Разказа ми за похода ви към Йелоустоун. И когато преди малко спомена, че и ти си бил лесничей, веднага разбрах с кого си имам работа.

— Сега ще ми повярваш ли, че съм свестен човек?

— Не само това, но и че си изобщо голям добряк — усмихна се младежът.

— Значи Дебелия не ме е очернил?

— Нищо подобно. Та как ли би могъл да злослови по адрес на своя добър приятел Франк!

— Ами знаеш ли, понякога спорехме за неща, които е трудно да бъдат схванати само с едно гимназиално образование. Но за щастие той проумя, че ние взаимно се превъзхождаме, и сега вече по целия свят не можеш да намериш такива добри приятели като нас двамата... Но ето го Боб, ето го пред нас и гъсталака... Накъде продължава пътят?

— През потока и отсреща между дърветата! Това е най-правият път. Ездачи като Боб не се нуждаят от утъпкана пътека.

— Да, вярно! — съгласи се негърът с гордост. — Маса Блъди Фокс сме видели, че масер Боб яздят кат индиън. Масер Боб минават през огън и вода.

Прегазиха потока, прекосиха горичката, в която нямаше ниски храсти между дърветата, за да им пречат, а после навлязоха между оградени царевични, овесени и картофени ниви. Тук на места имаше от онази плодородна черна пясъчлива почва, типична за тексаските

хълмисти райони, която осигурява богата реколта. Водата на потока беше голямо предимство на поселището. Той течеше съвсем близо до жилищната сграда, зад която се намираха оборите и стопанските постройки.

Къщата бе строена от камък, беше дълга, просторна и без втори етаж, но откъм двете фронтонни страни имаше по две малки тавански помещения. Пред вратата се издигаха четири грамадни сенчести дъба, под чиито клони бяха направени няколко обикновени маси и пейки. Веднага се забелязваше, че от дясната страна на входа се намираше жилищното помещение, а вляво беше магазинът, споменат от Блъди Фокс.

На една от масите седеше възрастен мъж с лула в устата, който изпитателно се вглеждаше в тримата приближаващи се конници. Той имаше висока яка фигура и обветрено задебеляло лице, обрасло с гъста голяма брада. Беше истински уестмън и по ръцете му си личеше, че е работил здравата и е създал много нещо.

Щом разпозна водача на двамата непознати, той се изправи и още отдалеч му извика:

— Welcome^[4], Блъди Фокс! Най-сетне реши отново да ме навестиш. Има новини за теб.

— Откъде? — попита юношата.

— Ей оттам. — Човекът посочи с ръка на юг.

— А какви са новините? Добри ли?

— За жалост, не. Вероятно пак са се появили „лешояди“ в Стейкт Плейн.

Американците, говорещи английски, наричат Ляно Естакадо Стейкт Плейн. И двете наименования имат един и същи смисъл: равнина със забити из нея колчета.

Тази новина, изглежда, направо наелектризира Блъди Фокс. Той скочи от седлото, бързо се приближи до човека и каза:

— Веднага трябва да ми разкажеш всичко с най-големи подробности!

— Онова, което знам, е твърде малко и може да се разкаже накратко. Но преди това ще бъдеш ли все пак тъй учтив да ме представиш на тези двама джентълмени?

— И за това не трябва много време. Ти си мистър Хелмърс, собственикът на тази ферма, а тези господа са мистър Хобъл Франк и

масер Боб, които идват при теб, за да си накупят туй-онуй.

Хелмърс огледа двамата и направи следната забележка:

— Преди да търгувам с тях, искам да ги опозная. Досега не съм ги виждал.

— Можеш спокойно да ги подслониш. Те са мои приятели.

— Е, тогава са ми добре дошли.

Хелмърс протегна ръка на Франк и на чернокожия и ги покани да седнат.

— Първо конете, сър — каза Франк. — Нали знаете първото задължение на всеки уестмън.

— Добре! От загрижеността ви за вашите животни разбирам, че сте свестни хора. Кога се каните да продължите?

— Може би ще се наложи да останем тук няколко дни, понеже очакваме добри приятели.

— Тогава отведете конете зад къщата и повикайте негъра Херкулес! Той ще ви бъде на разположение за всичко.

Двамата последваха неговата подкана. Поклащайки глава, Хелмърс се загледа подир тях и като се обърна към Блъди Фокс, каза:

— Големи чудаци си ми довел! Някакъв френски ротмистър с черна кожа и някакъв джентълмен с ostrich-feather-hat^[5] отпреди петдесет години. Двамата бият на очи даже и тук, в Далечния запад.

— Не се заблуждавай, старче! Ще ти спомена само едно-единствено име и тогава ще им имаш доверие. Те са добри познати на Олд Шетърхенд, когото очакват да дойде тук.

— Какво каза? — извика фермерът. — Олд Шетърхенд щял да дойде в Хелмърс Хоум? От кого го чу? От тези двамата ли?

— Не, от Дебелия Джими.

— И него ли срещна? Пътищата ни са се пресичали само два пъти и много ми се иска пак да се видим.

— Скоро ще ти се удаде удобен случай. Той и Дългия Дейви са от онази група хора, които двамата ще чакат при теб.

Хелмърс смукна бързо няколко пъти от лулата си, която се канеше да угасне. После със светнало от радост лице извика:

— Брей, че радостна новина! Веднага трябва да изтичам при моята миличка Барбара, за да ѝ съобщя, че...

— Чакай! — прекъсна го Блъди Фокс и го задържа за ръката. — Първо искам да чуя какво се е случило в Ляно!

— Разбира се, престъпление — отвърна Хелмърс, обръщайки се отново към него. — От колко време не си идвал при мен?

— Почти две седмици.

— Тогава не си виждал тук четирите семейства, които се канеха да минат през Ляно. Тръгнаха оттук преди повече от седмица, обаче не са стигнали оттатък пустинята. Уолъс, търговецът, дойде тук от отвъд. Той би трябвало да ги е срещнал.

— Колчетата в ред ли бяха?

— Не. Ако Уолъс за двадесет години не беше опознал така добре пустинята, щеше да загине.

— Къде е той сега?

— Лежи горе в малката стаичка и си почива. Когато пристигна, беше ни жив, ни умрял от глад и жажда, но въпреки това не сложи нищо в уста, само и само да може веднага да заспи.

— Трябва да отида при него и да го събудя, въпреки че е изтощен. Трябва да ми разкаже всичко!

Младежът възбудено се затича и изчезна във входа на къщата. Фермерът отново седна и продължи да си пуши лулата. Учудването му от голямата бързина на юношата се изрази само в леко поклащане на главата и толкоз. После по лицето му се изписа израз на кротко задоволство. Причината за това можеше лесно да се разбере от думите, които той промърмори под носа си:

— Дебелия Джими! Хмм...! А и Олд Шетърхенд! Хмм...! А такива мъже водят със себе си само славни юначаги! Хмм...! Ще пристигне цяла компания! Хмм...! Но нали исках да кажа на моята Барбаричка, че...

Хелмърс скочи на крака, за да съобщи на жена си радостната новина, но отново се спря, защото в този момент иззад ъгъла на къщата се появи Франк и се отправи към него:

— Е, сър, намерихте ли негъра? — попита го Хелмърс.

— Да — отговори Франк. — Боб е при него и аз им предоставих конете. Преди всичко трябва да ви кажа колко много се радвам, че намирам тук свой колега. — Той говорете на английски, изобщо всички разговори до този момент бяха водени на този език.^[6]

— Колега ли? — попита фермерът. — Ами къде е той?

— Тук! Вас имам предвид! Блъди Фокс ми каза, че сте бил главен лесничей.

— Вярно е.

— Значи сме колеги, защото и аз бях апостол на лесничейската наука.

— Ах! Ами къде, драги приятелю?

— В Германия, даже в Саксония.

— Какво? В Саксония? Значи сте немец? Ами защо говорите тогава на английски? Служете си с вашия хубав роден език!

Тези думи бяха казани от Хелмърс на немски и Хобъл Франк веднага поде на същия език:

— С най-голямо удоволствие, господин главен лесничей! Щом стане въпрос за моя наследствен роден език, то аз начаса минавам на него. Казвам ви с гордост: аз бях помощник-лесничей в Морицбург край Дрезден, нали знаете, там, където се намира замъкът с прочутите шаранови езера.

Отначало Хелмърс беше малко слисан от начина на изразяване на дребничкия саксонец. Той стисна приятелски протегнатата ръка на „господин колегата“, покани го да седне и се опита да спечели време, като влезе в къщата, за да донесе нещо освежително за пийване. Когато се върна, държеше в ръцете си две бутилки и две бирени чаши.

— Дявол да го вземе, каква приятна изненада! — възкликна Франк. — Бира! Да, това вече ми харесва! С помощта на благородната ечемичена напитка най-лесно се отварят шлюзите на мъжката речовитост. Та няма и тук, в Тексас, се прави бира?

— Даже в големи количества. Трябва да ви кажа, че в Тексас има над четиридесет хиляди немци, а където отиде немецът, там сигурно започва да се произвежда бира.

— Да, хмел и малц, и двете на Бог са от ръцете! Сам ли си правите тази хубава божя благодат?

— Не! Когато има удобен случай, поръчвам да ми донесат нови запаси от Коулмън сити. Наздраве, господин Франк!

Хелмърс беше напълнил чашите и се чукна с Франк. А саксонецът каза:

— Моля ви, господин главен лесничей, не се притеснявайте и карайте без официалности! Аз съм извънредно общителен човек. Затова не е необходимо да ме титулувате с „господин Франк“, а казвайте просто „господин колега“! Така ще се разбираме най-добре.

— Нямам нищо против! — кимна засменият Хелмърс. — Вие сте тъкмо човекът, който несъмнено може много да ми допадне.

— Естествено! Но къде изчезна нашият знаменит Блъди Фокс?

— Отиде при един мой гост, за да събере някои сведения. Къде се срещнахте с него?

— Край потока, горе-долу на един час път оттук.

— Мислех, че сте прекарвали заедно по-дълго време.

— Това ни най-малко не е необходимо. У мене има нещо толкова привличащо и симпатично, че с всичко живо се сприятелявам винаги много бързо. По най-загадъчен начин този млад човек ми довери вече цялата си биография. Не знаете ли някакви подробности за него?

— Щом ви е разказал цялата си биография, не знам нищо повече.

— Всъщност от какво живее Фокс?

— Хмм. От време на време ми носи по няколко нъгитс^[7]. От това си вадя заключение, че нейде е открил малко златно находище.

— Радвам се за него, още повече че вероятно е немец. Сигурно е ужасно да не знаеш на кой паралел и меридиан се е намирала бебешката люлка на дадена личност.

В този миг Блъди Фокс излезе от къщата и се приближи към двамата. Изразът му беше още по-сериозен отпреди. Той се обърна към Хелмърс:

— Уолъс ми разказа ужасни неща! Сега не мога да мисля за нищо друго освен за онези нещастни хорица, избити в Ляно Естакадо.

— Хора ли са убити? — попита добродушният Франк, изгълнен със състрадание. — В Ляно? Кога?

— Не се знае. Преди осем дена са тръгнали оттук, обаче не са стигнали другия край на пустинята. Значи са загинали.

— А може и да не са. Навярно са поели в друга посока, различна от първоначално избраната от тях.

— Тъкмо от това се опасявам. Оттук има само един-сдипст-вен път, по който е възможно да се премине през Ляно. Тази пустиня е също тъй опасна, както, да речем, Сахара или Гоби. В Ляно Естакадо няма нито кладенци, нито оазиси, нито пък ездитни камили, способни да понасят жажда в продължение на много дни. Ето кое прави преминаването през нея толкова опасно, въпреки че тя е по-малка от голямата африканска или азиат-ска пустиня. Няма утъпкан път. Ето защо посоката, в която единствено е възможно преминаването на кон, е

обозначена със забити колчета, откъдето и пустинята е получила името си. Който се отбие настрани от колчетата, е загубен. Неизбежно умира от жажда и глад. Жегата обезводнява мозъка му, той изгубва способността си да мисли и започва да язди в кръг дотогава, докато конят му рухне на земята и самият той повече не е в състояние да продължи пътя си. Малцина са онези, които познават Ляно толкова добре, че могат да се оправят и без колчетата. Ами ако колчетата са разместени в погрешна посока от ръцете на убийци?

— Би било сатанинско! — подскочи ужасеният Франк.

— Наистина — намеси се Хелмърс, — но въпреки това се случвало. Има банди от престъпници, които изваждат коловете от земята и ги забиват в погрешна посока. Който тръгне по тях, е загубен. Коловете неочаквано свършват и ездачът с изправен пред гибел без никаква надежда за спасение.

— Ами защо не се върне обратно по коловете? — Не му остава време за това, защото с навлязъл вече твърде навътре в Естакадо. Не е в състояние да се добере до районите, където расте трева. Изобщо не е необходимо разбойниците да го убиват. Те просто изчакват, докато умре от жажда, и после обират трупа. Повтаряло се е вече неведнъж.

— Но не с ли възможно да се обезврсдят тези негодяи? Тъкмо Хелмърс се канеше да отговори, вниманието му беше привлечено от някакъв човек, който току-що се бе появил иззад ъгъла на къщата. Беше облечен изцяло в дрехи от черно сукно, а в ръката си носеше малък вързоп. Високата му фигура имаше тесни рамене, а лицето му беше мършаво и с остри черти. Високият му клак^[8], кипнат силно назад, заедно с тъмните дрехи му придаваше вид на духовник, още повече че носеше и очила.

Той се приближи с особена, дебнеща походка, докосна леко периферията на шапката си и поздрави:

— Good day, мешърс! Дали наистина съм попаднал в дома на ескуайър^[9] Джон Хелмърс?

Хелмърс го огледа с поглед, от който си личеше, че не му беше допаднал особено много, и отвърна:

— Да, Хелмърс се казвам, но титлата „ескуайър“ можете спокойно да си я спестите. Нито съм мирови съдия, нито пък изобщо обичам подобни „отличия“. Приличат ми на репей, които истинският

джентълмен не обича да лепят по него. И понеже знаете името ми, ще бъдете ли тъй любезен да ми кажете вашето?

— Защо не, сър? Казвам се Тобайъс Прайзегот Бъртън и съм мисионер на Светците на последните дни.

Непознатият изрече тези думи със самоуверен и патетично-мазен глас, но, изглежда, не направи желаното впечатление на фермера, защото Хелмърс вдигна рамене и каза:

— Значи сте мормон? Това в никой случай не с добра препоръка за вас. Наричате се Светци па последните дни. Звучи доста претенциозно и високомерно, а тъй като аз съм скромно човешко същество и не разбирам вашата саомнителност, най-добре ще с, ако вашите богоугодни мисионерски ботуши веднага ви понесат пак по пътя ви. Не мога да търпя в къщата си търговци на души.

Думите му бяха съвсем недвусмислени, дори обидни. Обаче изразът на лицето на Бъртън остана любезен, той отново докосна учтиво шапката си с ръка и отвърна:

— Заблуждавате се, сър, ако мислите, че имам намерение да въвеждам в друга вяра обитателите на тази благословена ферма. Отбих се при вас само за да си отпочина и да утоля глада и жаждата си.

— Аха! Е, ако желаете само това, ще получите каквото ви с необходимо, но естествено при условие, че сте в състояние да си платите. Надявам се да имате пари!

Хелмърс отново огледа непознатия с остър, изпитателен поглед, след което направи такава физиономия, сякаш бе видял нещо не съвсем приятно. Мормонът вдигна поглед към небето, прокашля се и заговори:

— Наистина съвсем не притежавам от богатствата на този грешен свят в прекомерно големи количества, но все пак мога да си платя за храна, пиене и нощувка. Вярно, че подобни разходи не ми влизаха в сметките, понеже ми беше казано, че този дом е извънредно гостоприемен.

— Ах! От кого пък го научихте?

— Чух го в Тейлърсвил, откъдето идвам.

— Казаха са ви истината. Но, изглежда, са забравили да добавят, че гостоприемството ми е безвъзмездно само за онези хора, които са ми добре дошли.

— Тогава навярно нещата с мен не стоят така?

— Не, съвсем не стоят така.

— Но аз нищо лошо не съм направил.

— Възможно. Обаче, като ви поогледам по-подробно, започва да ми се струва, че от вас биха могли да се очакват само неприятности. Не ми се сърдете, сър! Аз съм искрен човек и имам навика всекиму открито да казвам какво мисля за него. Вашата физиономия не ми харесва.

Даже и сега мормонът с нищо не показва да се е почувствувал засегнат. За трети път допря ръка до шапката си и каза с кротък глас:

— Съдбата на праведниците на този свят не е да бъдат оценявани от хората. Нямам никаква вина за физиономията си. Нима мога да я сменя затова, че не ви харесва?

— Не, но не бива да позволявате да ви го казват! Необходимо е човек да е лишен почти изцяло от чувство за чест, та да приеме спокойно подобно нещо. Впрочем ще ви призная, че всъщност нямам нищо против самата ви физиономия, а не ми харесва само начина, по който я разнасяте по широкия свят. И освен това ми се струва, че туй съвсем не е истинското ви лице. Предполагам, че то има съвършено друго изражение, когато останете сам със себе си. А и още нещо не ми допада чак толкова много.

— Ще ви помоля да ми кажете кое е то.

— Ще ви го кажа и без да ме молите. Хич не ми харесва, че идвате от Тейлърсвил.

— Защо? Да нямате там врагове?

— Нито един. Но я ми кажете за къде сте тръгнали?

— На север, към форт Елиът.

— Хмм! И да не би най-краткият път да минава покрай моя дом?

— Не, обаче слушах толкова хубави неща за вас, че от сърце ми се прииска да се запознаем.

— Оставете това желание, мистър Бъртън, защото може да не ви се харесам! Но да продължим! Къде е конят ви?

— Моят кон? Но аз нямам кон. Пристигнах пеша.

— Охо! Я не се опитвайте да ме метнете! Скрили сте го някъде наоколо и аз съм почти сигурен, че причината за това не е много почтена. Тук яздят всички: мъже, жени и деца. Без кон никой не може да се придвижи из тази местност. Всеки непознат, който скрива коня

си, а после отрича, че притежава такова добиче, несъмнено крои нещо лошо.

Мормонът плесна с ръце в знак на тържествено уверение и възкликна:

— Но, мистър Хелмърс, заклевам ви се, че действително нямам кон. Вървя из страната на краката на смирието и никога досега не съм се качвал на седло.

Ето че сега Хелмърс се надигна от пейката, приближи се към непознатия, сложи тежко ръката си на рамото му и го скастри:

— Човече, на мен ли ще разправяте тия, на мен, дето живея от толкоз години тук, на границата^[10]? Да не мислите, че съм сляп? Нали виждам, че вътрешната страна на крачолите ви е излъскана от езда? Забелязах и дупките за шпори на вашите ботуши, а...

— Това не е никакво доказателство, сър! — прекъсна го мормонът. — Купих ботушите на старо. Вече си имаха тези дупки.

— Тъй! Ами колко време ги носите?

— Два месеца.

— В такъв случай дупките отдавна би трябвало да са се запълнили с прах или кал. Или може би всеки ден си правите удоволствието да прочиствате дупките за шпори? През нощта валя дъжд. След един толкова голям преход целите ви ботуши щяха да бъдат изкаляни. Обаче те са чисти, което е сигурно доказателство, че сте яздили. Впрочем от вас лъха миризма на кон и я виж ти какво имало тук! Когато някой път пак решите да напъхате шпорите си в джоба на палтото, внимавайте някое от колелцата да не остава навън!

Той посочи към месинговото колелце на шпора, подаващо се от джоба на непознатия.

— Тези шпори ги намерих вчера — защити се мормонът.

— По-добре да ги бяхте оставили на мястото им, нали нямате нужда от тях. Впрочем хич не ме засяга дали яздите, или се придвижвате хаджипешовата. Нямам нищо против да обикаляте по света и на кънки. Щом можете да ми платите, ще получите и ядене, и пиене, но после си вървете по пътя! Не желая да оставате да нощувате. У дома си приемам само такива хора, които не изглеждат подозрителни.

Хелмърс се приближи до прозореца, подвикна в стаята няколко думи на полувисок глас, а после отново се върна на мястото си,

привидно без повече да се интересува от непознатия. Мормонът се настани на съседната маса, остави върху нея вързопчето си, склочи ръце, поклати глава, след което смилено я сведе и кротко зачака онова, което щяха да му поднесат. Придаде си вида на човек, комуто незаслужено бе причинена болка.

Хобъл Франк бе следил разговора внимателно. Сега обаче, след като той приключи, не обръщаше повече никакво внимание на мормона. Но Блъди Фокс се държеше съвсем иначе.

Още при появяването на мормона очите на юношата се бяха широко разтворили и оттогава той не беше отмествал поглед от него. Фокс не беше сядал, защото се канеше да напусне фермата. Конят му стоеше все още край него. Сега обаче той посегна с ръка към челото си, сякаш напразно се мъчеше да си припомни нещо. После бавно я отпусна и без да бърза, се настани срещу фермера, така че да може внимателно да наблюдава мормона. Стараше се другите да не забележат, но не му се удаваше да прикрие възбудата си.

Ето че от къщата излезе възрастна, добре закръглена жена. Тя донесе хляб и голямо парче печено говеждо филе.

— Това е жена ми — поясни Хелмърс на Хобъл Франк на немски, докато с мормона беше разговарял на английски. — Разбира немския не по-зле от мен.

— Страшно се радвам — обади се Франк, като й подаде ръка. — Доста време измина, откакто за последен път съм плавал с някоя лейди из водите на родния си език. Приемете моите най-сърдечни поздравии, мила госпожо Хелмърс! Да не би и вашата родна люлка да е била в татко Рейн или в сестра Елба?

— Не е била точно там — отвърна тя засмяно, — защото и в родината ни отвъд океана няма обичай люлките да се поставят във водата. Но въпреки това съм немкиня.

— Е, туй, дето го казах за Рейн и Елба, естествено не бива да се разбира толкоз дословно. Често обичам да се изразявам красиво и изискано. Що се отнася до мен, то аз за пръв път съм зърнал красивата майка земя недалеч от Флоренция на Елба, както математикът географ нарича Дрезден.

Добрата женица изобщо не знаеше какво да отговори на това странно човече. Тя погледна въпросително мъжа си и Хелмърс й помогна да се отърси от смущението си, като обясни:

— Господинът е мой мил колега, лесничей, който отвъд океана сигурно е щял да направи добра кариера.

— Несъмнено! — намеси се бързо Франк. — Лесничейската наука беше стълбата, по която щях да се изкатеря с ръце и крака, ако съдбата не ме беше сграбчила отзад и не ме беше повлякла към Америка. Надявам се, многоуважаема госпожо Хелмърс, че ще се опознаем бързо и добре!

— Убедена съм! — отвърна му тя, кимайки с глава.

— Впрочем бирата ми свърши. Мога ли да получа още една чаша?

Тя взе чашата му, за да я напълни отново, и използва случая да донесе на мормона хляб, сирене, вода и малка чашка с бренди. Той се зае със скромната си храна, без да се оплаче, че не беше получил никакво месо.

Появи се и негърът Боб.

— Масер Боб сме готов с коне — съобщи той. — Масер Боб също ядат и пият заедно!

В същия миг погледът му падна върху Светеца на последните дни. Боб се спря, няколко секунди го оглежда внимателно, после извика:

— Какво виждат масер Боб! Кой седят тук! Това сме масса Уелър, крадецът, който откраднали всички много пари на масса Бауман!

Мормонът скочи от мястото си и втренчи изплашения си поглед в чернокожия.

— Какво каза? — попита Франк, изправяйки се също така бързо на крака. — Нима този човек е онзи Уелър?

— Да, той са. Масер Боб него точно познават. Масер Боб него много добре огледали.

— Lack-a-day! Каква мила среща. Какво ще кажете, мистър Тобайъс Прайзегот Бъртън?

Мормонът бе превъзмогнал моментната си уплаха. Той направи презрително движение с ръка по посока на негъра и отговори:

— Изглежда, този чернокож не е с всичкия си! Не го разбирам. Не знам какво иска!

— Но думите му бяха достатъчно ясни. Нарече ви Уелър и каза, че сте обрели господаря му, някой си Бауман — обади се Хелмърс.

— Не се казвам Уелър.

— А може би някога сте се казвали така, а?

— Откак се помня, името ми е било Бъртън. Този нигър, изглежда, ме бърка с някой друг.

Боб пристъпи заплашително към него и възкликна:

— Какво сме масер Боб? Масер Боб сме негър, а не damned нигър. Масер Боб сме coloured gentleman^[11]. Ако масса Уелър още веднъж кажат „нигър“, тогава масер Боб го повалят с юмрук, както масса Шетърхенд са му показали!

Хелмърс веднага застана между двамата и каза:

— Боб, никакво насилие! Ти обвиняваш този човек в кражба. Имаш ли доказателства?

— Да, Боб имат доказателства. Масса Франк също знаят, че масса Бауман били ограбен. Той могат бъдат свидетел.

— Така ли е, мистър Франк?

— Да — потвърди дребосъкът. — Мога да свидетелствувам.

— А как стана кражбата?

— Моят приятел Бауман, наричан от онези, които го познават, Ловеца на мечки, имаше на север, близо до южния ръкав на Шайен Ривър, хубав „store“, а аз му бях съдружник. Отначало търговията вървеше много добре, понеже често ни посещаваха златотърсачи, съсредоточили се по онова време на Черните хълмове. Печелехме добри пари и често криехме у дома си значителни суми в монети и нъгитс. Един ден трябваше да предприема пътуване до златотърсачите, за да събера някои дългове. Когато на третия ден се завърнах, научих, че междувременно Бауман е бил ограбен. Бил сам с Боб и някакъв непознат на име Уелър останал да пренощува при него. На сутринта заедно с Уелър изчезнали и всички пари, а от преследването нямало никаква полза, понеже дирята на крадеца била заличена от проливен дъжд. Сега Боб твърди, че в този Светец на последните дни е разпознал разбойника, и никак не ми се вярва да се лъже. Боб умее да си отваря очите и има много добра памет за лица. Още тогава ни уверяваше, че бил огледал подробно онзи човек. Това е, което имам да казвам засега, мистър Хелмърс.

— Значи вие самият не сте виждали крадеца?

— Не.

— Но в такъв случай не можете да свидетелствувате, че пред вас е действително онзи крадец. Боб остава сам със своето твърдение.

Какво следва да се направи сега, знаете също тъй добре, както и аз.

— Масер Боб точно знаят какво трябва направи! — извика негърът. — Масер Боб пречукат негодник. Масер Боб не заблуждават.

Той се нахрани да избута Хелмърс настрани, за да се добере до мормона. Обаче фермерът го задържа и каза:

— Стой! Не мога да търпя извършването на подобно насилие на моята собствена земя.

— Добре. Тогава масер Боб чакат, докато негодник махнат от собствена земя, но после него обесят на най-близко дърво. Масер Боб тук седят и добре внимават кога тръгнат разбойник.

Боб си седна, но така, че да не изпуска из очи мормона. Личеше, че бе изрекъл закана си сериозно. Бъртън оглеждаше великанската фигура на негъра боязливо и не след дълго се обърна към Хелмърс:

— Сър, аз наистина съм невинен. Този чернокож мастър се припознава в мен и аз се надявам, че ще мога да се осланям на вашата закрила.

— Не се осланяйте твърде много на мен! — гласеше отговорът. — Доказателства не бяха дадени, пък и кражбата изобщо не ме засяга, защото не изпълнявам никакви служебни функции. Следователно можете да бъдете спокоен, докато се намирате при мен. Но вече ви казах, че в най-скоро време ще трябва да си обирате крушите. А какво ще става после, ми е безразлично. Не мога да оспорвам правото на Боб да уреди тази работа с вас на четири очи. Ако това може да ви утеши, ще ви уверя с удоволствие, че няма да изпадна в безсъзнание от ужас, ако утре сутринта ви срещна под някое дърво, чийто най-дебел клон се е попривел под вашата тежест.

С тези думи въпросът бе временно приключен. Мормонът продължи да се храни, но сега ядеше много бавно и с чести прекъсвания, за да продължи колкото е възможно повече времето на гарантираната си безопасност. Неспокойно въртящите се очи на Боб почти не се откъсваха от него, а Блъди Фокс, който външно се бе държал кротко и мирно, го наблюдаваше все така съсредоточено, както и преди.

---

[1] (англ.) — Добър ден, момчето ми! Б. пр. ↑

[2] Мормони — членове на реакционна религиозна секта в САЩ, основана през 1830 г. от Джо Смит и наречена на името на „пророка“

Мормон. Б. пр. ↑

[3] Фукс (нем.), равнозначно на „фокс“ (англ.) — лисица, — среща се и като фамилно име. „Блъди“ (англ.) — кървав. По тогавашния маниер на „кръщаване“ момчето се е казвало Кървавата лисица. Б. пр. ↑

[4] (англ.) — Добре дошъл! Б. пр. ↑

[5] (англ.) — шапка с щраусово перо. Б. а. ↑

[6] Горната забележка е необходима за авторския текст, тъй като, когато Франк говори на немски, той си служи по твърде комичен начин с елементи от саксонския диалект. Б. пр. ↑

[7] (англ.) — зрънце или парче самородно злато. Б. пр. ↑

[8] (фр.) — цилиндър, който може да се сгъва. Б. пр. ↑

[9] (англ.) — титла, която може да се даде на мирови съдии, кметове, адвокати и чиновници. Б. пр. ↑

[10] Под граница тук се разбират районите между „цивилизованата“ и „нецивилизованата“ част на Северноамериканския материк около средата на XIX век. Б. пр. ↑

[11] (англ.) — цветнокож джентълмен. Б. пр. ↑

2. ГЛАВА

ИЗСТРЕЛЪТ В ЧЕЛОТО

Сега всеки бе зает с яденето и със собствените си мисли дотолкова, че разговорите напълно секнаха. А когато по-късно Франк се опита пак да подеме прекъснатия разговор за Ляно Естакадо, му попречи появяването на нов посетител.

— Мистър Хелмърс, изглежда, че вашият дом се посещава доста често — обади се той. — Ей оттам пак се е задал някакъв „horseman“^[1], който си е наумил да дойде при вас.

Фермерът се обърна към посоката, откъдето се приближаваше ездачът, разпозна го и отговори оживено:

— Това е един славен юначага, който ми е винаги добре дошъл. На него можеш да разчиташ във всяко отношение.

— Изглежда, е някой „trader“^[2], който ще иска да поднови при вас запасите си от стоки, а?

— Да не би да мислите така, защото е окачил от двете страни на седлото си толкова големи дисаги?

— Да.

— Тогава се лъжете. Той не е търговец, а един от нашите най-прочути скаути^[3]. С такъв човек си заслужава непременно да се запознаете.

— Може би името му ще ми е известно.

— Не знам как му е истинското име. Всички го наричат Джъгъл Фред^[4], понеже умее да прави стоици фокуси, които смайват кого ли не. В тези забележителни дисаги носи необходимите за тях вещи.

— Чувал съм вече за него. Той е пътуващ фокусник, който при случай изпълнява и ролята на водач и следотърсач, нали?

— Точно обратното: той е отличен следотърсач, който понякога развлича с фокуси спътниците си. Изглежда, е пътувал с прочути циркови артисти. И той владее немски език. Защо е дошъл и е останал

в Запада, когато нейде другаде тази негова сръчност щеше да го позлати, не знам, а и не ме засяга, но съм убеден, че ще ви хареса.

Ездачът, по чийто адрес бяха направени тези забележки, вече се беше приближил. На двадесетина метра от къщата спря коня си и извика:

— Хелоу, старий lodging-uncle^[5], имаш ли място за един беден Neddy-wretch^[6], който не може да си плати сметката?

— За тебе има място по всяко време — отвърна Хелмърс. — Ела насам! Слез от козела си и се разположи удобно! Ще бъдеш в отбрано общество.

Джъгъл Фред огледа бързо, но изпитателно присъстващите и рече:

— Да се надяваме! Познавам вече нашия Блъди Фокс. Чернокожият не ме тревожи. Другият дребничък джентълмен с фрака и дамската шапка не ми прилича на обесник. А онзи, третият, който е захапал сиренето така, сякаш са го накарали да дъвче кожа на таралеж, е ... хмм, навярно ще се запозная и с него.

Беше странно, че и този човек се изказа предпазливо за мормона. Той накара коня си да измине и останалото малко разстояние, след което скочи от седлото. Франк успя да го огледа, докато той сърдечно, с протегнати ръце поздравяваше фермера като стар приятел.

Джъгъл Фред представляваше странна фигура дори и за Далечния запад. Първото нещо, което биеше на очи, беше една доста голяма гърбица, която загрозяваше иначе съразмерно развитото му тяло. Той беше средно висок и много здраво сложен, а не, да речем, с къс труп, тесни гърди и дълги ръце. Овалното му, пълно и гладко избръснато лице бе силно загоряло от слънцето, обаче лявата му страна беше зле обезобразена, защото преди време някаква страшна рана е била закърпена по съвсем нескопосан начин. И странно, но очите му имаха поразително различен цвят. Лявото бе оцветено в най-красивото небесносиньо, а дясното беше черно.

Джъгъл Фред носеше високи кафяви ботуши от кожата на бизонче; мексиканските му шпори имаха големи колелца. Беше облечен в черен кожен панталон, риза от дебел син плат и кожен елек. Около кръста му бе закопчан широк кожен колан, подобен на кемер, по който и във който бяха закачени или напъхани нож, револвер с голям калибър, патрони и най-различни дреболии, необходими на всеки

уестмън. На главата си имаше доста новичка боброва шапка, която бе нахлупена толкова силно, че скриваше цялото му чело. Опашката на животното се спускаше отзад почти до врата му.

Хелмърс бе нарекъл шеговито коня му „козел“ и това сравнение си имаше своето основание. Краката на животното бяха необичайно дълги, а то изглеждаше поне на външен вид доста изпосталяло. По оголялото чуканче на опашката му, провиснало сега тъжно надолу, се мъдреха само десетина къси косъмчета. Дали това създание е било някога черен, кафяв или червеникав жребец, вече никой не бе в състояние да определи, понеже кожата му на много места беше напълно оголяла, а там, където все още имаше козина, тя бе оцветена в някакво неопределено сиво, сякаш старият жребец е бил язден още по времето на преселението на народите от някой суеб или гепид^[7]. От гривата му не бе останала и следа. Несъразмерно голямата му глава се беше провесила толкова ниско, че муцуната му почти докосваше земята. Изглеждаше сякаш главата с мъка носеше дългите дебели оголели магарешки уши, прилепили се любвеобилно към нея чак до долната ѝ челюст също като някои големи кожени кесии. На всичко отгоре животното държеше очите си затворени, като че ли спеше, и както си стоеше, ей тъй, неподвижно, представляваше неповторима картинка на глупост и безпомощност, бъдеща състрадание.

След като собственикът на този кон стисна ръцете на фермера, попита:

— Значи имаш място за мен, а?

— Разбира се! Сядай при нас! Ето ти тук достатъчно месо и за тебе.

— Благодаря, но вчера си развалих стомаха. Сега говеждото ще ми бъде малко тежко. Бих предпочел някоя ярка. Може ли да ми я доставиш?

— Защо не? Я погледни! Ей тук се разхождат колкото искаш печени пилета. — Той посочи към двете ята млади ярки, които щипукаха близо около масите, за да кълват падналите трошици.

— Добре! — кимна Фред. — Ще те помоля за една от тях. Нека твоята housewife^[8] ми я приготви. Сам ще я оскубя.

При тези думи той свали двуцевката си от седлото, прицели се в една от ярките и натисна спусъка. Когато се разнесе изстрелът, конят му дори не си помръдна спуснатите клепачи. Изглежда, беше толкова

безнадеждно оглушал, че не можеше да чуе дори изстрел, даден от толкова близко разстояние.

Ярката бе паднала мъртва на земята. Човекът я вдигна и я показва наоколо. За удивление на всички по нея не беше останало нито едно перце и можеше веднага да бъде изкормена и опечена.

— The devil! — засмя се Хелмърс. — Можех да се сетя, че имаш намерение да ни покажеш пак някой от твоите номера.

Ама как го направи?

— Започнах с далекогледа.

— Глупости! Нали стреля с карабината.

— Наистина, но преди това ви наблюдавах отдалеч с моя „джобен телескоп“. Забелязах и младите ярки. Затова веднага направих моите приготовления, за да се представя пред днешните ти гости като ловък фокусник.

— А може ли да научим тези приготовления?

— Защо не? Това е детински лесно. Освен с патрона или сачмите нареждам пушката си здравата с едри iron-filings^[9] и се прицелвам така, че зарядът да облети птицата отзад напред. Ако перата не са заякнали вече твърде много, те биват изцяло отнесени и изпърлени. Виждаш, че не е необходимо да си изучавал бялата и черната магия, за да бъдеш вълшебник. И тъй, нареди да ми бъде изпечено това животинче! Надявам се, че ще ми се позволи да седна тук?

— Естествено! Тези двама джентълмени са мои приятели, познати са на Олд Шетърхенд, когото очакват тук.

— Олд Шетърхенд? — подскочи Джъгъл Фред. — Наистина ли?

— Да. Ще дойде и Дебелия Джими.

— Neigh-day! По-хубава вест от тази човек мъчно може да чуе! Отдавна имам желание да видя този Олд Шетърхенд. Радвам се, че пристигам тук тъкмо навреме.

— А също тъй ще се зарадваш, като научиш, че ей този сър е немец. Казва се Франк и ми е колега...

— Франк ли? — прекъсна го фокусникът. — А да не би да е самият Хобъл Франк?

— Мътните го взели! — възкликна дребничкият саксонец. — Знаете името ми? Как е възможно това?

Той бе говорил на немски. Затова Джъгъл Фред му отговори на същия език:

— Няма защо да се чудите толкова. По-рано времената бяха други. И тогава в Далечния запад се случваха колкото щеш добри дела и злодеяния, но при незадоволителните съобщителни връзки, каквито имаше по онова време, вестта за тях се разпространяваше твърде бавно. Сега обаче, щом се случи нещо забележително, новината прелита за миг от Северните езера до Мексико или от стария Фриско (Сан Франциско) та чак до Ню Йорк. Вашият смел поход до Йелоустоун се прочу надалеч, а заедно с него, разбира се, и името ви. Във всеки форт или поселище, край всеки лагерен огън се говореше за вашите приключения, ето защо не бива да се учудвате, че знам името ви. Един трапер разговарял със сина на Ойтка-петай Мо-ав далеч на север, край водите на Спотит Тейл, после тръгнал на юг, чак до форт Арбъкъл, и разказвал на всички, които срещнал, а накрая и на мен цялата история така подробно, както самият той я е чул.

— Е — обади се Хобъл Франк, — кой знае какво е прикачено на тази история по пътя ѝ от Спотит Тейл до форт Арбъкъл. В подобни случаи от мухата се прави слон, а от дъждовния червей гигантска анаконда и от някой скромнен ловец на бобри може да стане прочутият Хобъл Франк. Е, ще призная, че се държахме като истински херкулесовци и минотаври^[10], но не обичам да се говори за мен повече от онова, което е вярно. Безрезервната скромност е благодетел, красяща героите.

— Скромността ви поставя вашите достойнства в трикратно по-благоприятна светлина и удесеторява удоволствието ми да се запозная с вас. Дайте ми ръката си!

Джъгъл Фред протегна десницата си на Франк. Дребосъкът сърдечно разтърси ръката му и каза:

— Много се радвам, понеже от господин Хелмърс научих, че сте човек с усет за изкуствата, който е обиколил света. Всъщност много ми се иска да разбера каква биография имате зад гърба си!

— Мога набързо да ви я разкажа! Отначало посещавах гимназия, където...

— Олеле мале! Това не е никаква препоръка за вас!

— Защо?

— Защото изпитвам силна неприязън към всичко живо, което е било гимназист. Тези хора са надменни. Не вярват, че и някой лесничей може да стане учен човек. Такива съм ги срещал неведнъж. Но

въпреки всичко винаги ми е било детински лесно да ги убедя, че съм човек, който може с гигантски крачки да ги остави далеч зад себе си. Значи и вие сте минали по пътя на това незначително образование?

— Да. След гимназията по съвета на моите покровители се отдадох на живописата и започнах да посещавам академията.

Имах доста добри заложиби, но за съжаление не бях упорит. Твърде скоро се уморих и от истинското изкуство пропаднах до едно псевдоизкуство — станах цирков ездач. Бях весел и приятен човек, обаче няхах морални сили и вътрешни устои. С една дума, бях лекомислен. Хиляди пъти съм се разкайвал. Какво ли щях да представлявам днес, ако по-рано притежавах твърда воля!

— Ами сигурно и сега си имате дарбата. Защо не започнете отново?

— Сега? Както съм изгубил младежката си енергия? Драги мой Хобъл Франк, свършено е с тези мечти. В професията си на скаут се старая да живея честно и почтено и да бъда в услуга на хората. Не бива да ме пращате отново на училище мен, стария чудак! Блазе на онзи, който не е принуден на стари години да изкупва греховете си от времето на младостта! Моля ви, нека говорим за нещо друго!

— Добре, да поговорим за нещо друго! — повтори бързо добродушният Хобъл Франк. — За приятелите ми, с които ще се видя в близките дни, за Олд Шетърхенд, Дългия Дейви, Дебелия Джими, за Винету, който...

— Винетули? — намеси се Фред. — Да не би да имате предвид прочутия вожд на апачите? Къде ще се срещнете с него?

— Това е уговорено само между него и Олд Шетърхенд. Но предполагам, че ще стане отвъд Ляно Естакадо.

— Хмм! Тогава се надявам да видя и него. И аз се каня да прехвърля Стейкт Плейн. Нает съм от група хора, които трябва да преведа първо отвъд, а после и до Ел Пасо. Те са янки, които са намислили да се заловят с една доходна работа оттатък, в Аризона.

— Да нямат предвид диаманти?

— Да, тъкмо това. Изглежда, носят у себе си значителни суми суха пара, за да могат на място да закупуват скъпоценните камъни, и то евтино.

Хелмърс поклати глава и се намеси:

— А ти нима вярваш в тези диамантени находища? Аз считам цялата история за огромна измама.

Той имаше пълно право. По онова време изневиделица плъзнаха слухове, че в Аризона били открити диамантени полета. Споменаваха се имената на хора, които за няколко дена били забогатели неимоверно, имайки щастието да намерят скъпоценни камъни. Показваха диаманти, някои с много голяма стойност, които уж били намерени там. Тези слухове прекосиха континента по цялата му ширина за няколко седмици, та дори за няколко дена. Златокопачите от Калифорния и северните райони напуснаха доходните си златни находища и се завтекоха към Аризона. Но спекулата се беше вече развихрила. Светкавично се образуваха дружества, разполагащи с милиони. Диамантените полета щяха да бъдат изкупени изцяло, за да могат да бъдат експлоатирани на едро. Нито един клейм^[11] нямаше да бъде отстъпен. Търговски агенти тичаха насам-натам с диамантени проби в ръка, които били намерени на въпросните места ей тъй, просто на земята. Те раздухваха страстите с все сила и в съвсем кратко време температурата на диамантената треска стана по-висока от температурата на която и да било златна треска.

Но предпазливите хора не се бръкнаха в джобовете и твърде скоро, както предвиждаха те, работата удари на камък. Цялата тази голяма измама беше разиграна само от неколцина много изискани и приятни на вид янки. Бяха се появили, без някой да ги познава, и изчезнаха, без някой междувременно да се беше запознал с тях. Разбира се, че заедно с тях изчезнаха и милионите. Акционерите напразно ругаеха и проклинаха. Повечето от тях отричаха, че притежават акции, защото не искаха хората да им се смеят. Така бързо прославилият се диамантени полета отново опустяха както преди, а разочарованите златокопачи се завърнаха при своите златни находища, за да научат, че междувременно там се бяха настанили други, по-умни от тях. С това приключи цялата работа и никой не заговори повече за нея.

Не бе изминало много време от началото на диамантената треска, когато пред вратата на Хелмърс Хоум се разиграха описаните дотук събития. Фермерът Спадаше към онези хора, които не повярваха на слуховете. Но затова пък Джъгъл Фред каза:

— Засега все още не се съмнявам в истинността на тези съобщения. Щом са намерени диаманти на други места, защо да ги няма и в Аризона? Вярно, че мен това не ме засяга. Имам си друга работа. А какво ще кажете вие, мистър Франк? Преценката на човек с вашата проникателност, опит и познания ще бъде меродавна за нас.

Хобъл Франк не забеляза леката, но добродушна ирония и отвърна поласкан:

— Радвам се, че се обръщате към мен с такова доверие, понеже тъкмо на моята врата трябва да почукате. На мнение съм, че цялата работа с диамантите е много хубава, обаче има и други неща, които хич не са по-лоши. В мигове на страшен глад за мен една опушена тюрингска наденица е по-скъпоценна и от най-едрия диамант. А изпитвам ли жажда, няма да мога да я утоля с никакъв брилянт. Нима човек може да иска нещо повече, освен да хапне и да пийне до насита? Горедолу съм доволен от себе си и от своята съдба и не ми трябва благородни камъни. Да не би да ги окача да украсяват дамската ми шапка за езда? Имам си на нея перо и това ми стига. Е, ако знаех, че оттатък, в Аризона, ще намеря скъпоценен камък, голям горедолу колкото Хайделбергската бъчва^[12] или поне колкото едра тиква, тежка три центнера, тогава бих отишъл до там, за да го взема. Но по-малък хич не ми трябва. Ще ми се струва твърде мизерен. Обаче, тъй като изобщо не знам дали ще се намери нещо, а и наистина да имам такъв късмет, то ще е някой дребосък колкото маково зрънце, не, никой не може да ме накара да тръгна за диамантените полета. Хора като нас не се нуждаят от диаманти, защото всеки от нас носи в гърдите си по един скъпоценен камък, а именно своето сърце, за което поетът казва: „Няма благороден камък под небето, който да има стойността на сърцето.“

— Добре казано! — извика Хелмърс, подавайки ръка на дребничкия саксонец. — Много сте прав с този благороден камък и затова и през ум няма да ни мине да търсим диаманти, които уж ги имало в Аризона. Твоите хора, Фред, които ще трябва да преведеш отвъд, едва ли ще направят от най-добрите сделки. Във всеки случай щеше да бъде по-добре, ако си бяха останали у дома заедно с многото си пари. Могат много лесно да ги изгубят, без да получат за тях нито един диамант. И изобщо не ми изглеждат големи умници, щом

допускат другите да разберат, че носят у себе си значителни суми. Това никога не е разумно, а тук пък още по-малко от където и да било.

— Утре следобед ще пристигнат тук. Трябваше да купят още два товарни коня, за което ще им е необходим поне половин ден. Ето защо тръгнах преди тях, та да прекарам при теб времето си до утре по-приятно.

— И добре си направил, стари приятелю. Ами колцина са?

— Шестима, от които няколко имат доста „зелен“ вид и поведение, ама това ми е безразлично. Изглежда, идват от Сент Луис и си въобразяват, че ще се завърнат с милиони.

— Ще намерят ли пътя до тук?

— Сигурно, понеже им го описах толкова добре, че не е възможно да се объркат... Стой, Черньо, какво има?

Този въпрос бе отправен към негъра.

Междувременно слънцето бе вече залязло и беше настъпил здрачът, който е извънредно кратък в онези географски райони. Вече се бе смрачило дотолкова, че на по-голямо разстояние не се виждаше нищо. Въпреки увлекателния разговор Боб и Блъди Фокс не бяха изпускали из очи мормона. Бъртън се беше постарал да си придаде такъв вид, сякаш разговорът изобщо не го интересува, и понеже останалите навярно считаха, че някакъв си мормон, чиято външност и поведение издаваха чистокръвния янки, не владее немски или пък го разбира съвсем слабо, те бяха разговаряли на толкова висок глас, че Бъртън бе имал възможността да чуе всяка дума.

Когато Джъгъл Фред заговори за шестимата мъже, които трябвало да преведе през Ляно Естакадо, по лицето на мормона се изписа израз на голямо напрежение. При забележката, че те, изглежда, носели у себе си много пари, по тънките му устни се плъзна доволна усмивка, която впрочем не можа да бъде забелязана поради настъпилия здрач.

От време на време той бе вдигал глава, сякаш за да се послуша, а погледът му нетърпеливо се отправяше натам, откъдето беше дошъл. Той знаеше, че трябва да се счита, кажи-речи, за пленник, защото очите на негъра не се откъсваха от него. От минута на минута страхът му нарастваше. Не можеше да не мисли за заплахата на негъра и му се струваше, че той е способен на всичко.

Сега, когато се бе стъмнило почти напълно, на Бъртън му мина мисълта, че може бързо да си плюе на петите, нещо, което по-късно навярно щеше да бъде много по-трудно. Ето защо той посегна към вързопчето, което беше донесъл, и започна лека-полека да го придърпва към себе си. Беше намислил след това изведнъж да скочи на крака и бързо да свие зад ъгъла на къщата. Изчезне ли веднъж в гъсталаците, едва ли имаше защо да се бои от никакви преследвачи.

Обаче се беше излъгал в Боб. Чернокожият беше като повечето негри, които, взели веднъж някакво решение, имаха навик да преследват изпълнението му с най-голяма упоритост. Боб бе забелязал много добре, че мормонът се опитва да докопа вързоп си, и тъкмо в мига, когато Бъртън се канеше да скочи на крака, той стана от мястото си толкова чевръсто, че за малко не повали Хелмърс на земята. Затова и Джъгъл Фред го попита какво има. Боб отвърна:

— Масер Боб сме видял, че крадец искат избягат. Вече посягат към вързоп. Искат бързо офейкат. Но масер Боб ще пребият него на друг, не собствен земя, затова тръгнат с него и не изпускат из очи.

Той се премести на самия край на пейката, така че се озова съвсем близо до мормона, макар Бъртън да седеше на съседната маса.

— Остави го на мира! — обади се фермерът. — Може би той изобщо не заслужава вниманието ти.

— Маса Хелмърс са прав. Човек не заслужава внимание, но го заслужават пари, кои той откраднал. Той не тръгват, без масер Боб придружат.

— Но кой е всъщност този човек? — попита тихо Джъгъл Фред. — Още от самото начало не ми хареса. Има досущ вида на вълк, навлякъл овча кожа. Щом го зърнах, ми се стори сякаш вече съм виждал нейде острите черти на тази източена муцуна, и то при не особено благоприятни обстоятелства за самия него. Хелмърс му обясни на полувисок глас защо Боб толкова настоятелно преследва целта си да не се отделя от подозрителния непознат и прибави:

— Изглежда, че онзи човек привлича вниманието и на Блъди Фокс повече, отколкото той иска да ни покаже. Или се лъжа?

— Well! — потвърди юношата. — Този Светец на последните дни ми е сторил някаква злина, но не знам точно каква.

— Тъй ли? Е, как така? Защо не му подириш сметка? — заразпитва Хелмърс.

— Защото не знам точно какво е било. Напразно си измъчвах мозъка да си припомня. Имах чувството, че съм сънувал нещо и после съм забравил подробностите на съня. А заради подобно неопределено и мъгляво подозрение не мога да се нахвърля върху него.

— Не мога да те разбера. Каквото знам, го знам. Аз никога нямам такива мъгляви подозрения. Впрочем вече се стъмни. Няма ли да влезем в стаята?

— Не, ти забрани на онзи обесник да влиза в къщата, а аз трябва да го наблюдавам. Затова ще остана тук. Може би все пак ще се сетя какви сметки имам с него за уреждане.

— Тогава ще се погрижа поне за достатъчно силно осветление, за да не успее все пак да се измъкне.

Хелмърс влезе в къщата и скоро се върна с две лампи. Те се състояха просто от тесни и високи тенекиени съдове за газ, от чиито отвори се подаваха дебели фитили. Нямаха стъклени шишета или предпазни абажури. Но въпреки всичко двата силно пушливи пламъка бяха достатъчни, за да осветят мястото пред вратата.

Тъкмо когато Хелмърс бе вече окачил лампите на два клона, се разнесе шум от стъпки, които се приближаваха откъм царевичните ниви.

— Моите hands^[13] се прибират — каза той.

Под „ханд“ американецът разбира всяко лице, било от мъжки или женски пол, което се намира на служба при него. Но Хелмърс се беше излъгал. Щом човекът пристъпи в осветения от лампата кръг, стана ясно, че е непознат.

Той беше висок и силен мъж с лице, обрасло с гъста брада, облечен по мексикански, обаче без шпори, нещо, което тук не можеше да не направи впечатление. От пояса му се подаваха дръжките на нож и два пистолета, а в ръката си носеше тежка карабина, украсена със сребърни пръстени. Докато тъмните му пронизващи очи се местеха бързо и изпитателно от едно лице на друго, той създаваше впечатление на суров човек, у когото не биваше да се очаква появата на някакви сърдечни чувства. Когато погледът му се плъзна по лицето на мормона, клепките му потрепнаха по особен начин. Никой друг освен мормона не го забеляза. Несъмнено това беше някакъв знак.

— Buenas tardes, senores!^[14] — поздрави той. — Вечер на бенгалско осветление! Изглежда, собственикът на тази асиенда^[15] е

човек с поетични наклонности. Разрешете ми да си отдъхна при вас за петнайсетина минути и ми дайте да глътна някоя глътка, ако тук изобщо се намира нещо за пиене!

Той говореше на онази смесица от испански и английски, с която хората по мексиканската граница си служат често.

— Седнете, сеньоре! — покани го Хелмърс. — Какво искате да пиете? Бира или бренди?

— Я ми се махнете от главата с вашата бира! Не ща и да чувам за тази немска помия. Дайте ми едно силно бренди, но да не е в твърде малко количество! Ясно ли е?

Поведението и тонът му бяха като на човек, който не е свикнал да се шегуват с него. Държеше се досущ като че ли тук той можеше да заповядва. Хелмърс стана, за да му донесе каквото желаше, и посочи към пейката, където беше освободил място за непознатия. Но той поклати глава и каза:

— Благодаря, сеньор! Тук седят вече четирима. По-добре ще е да правя компания на онзи кабалеро, който се е свил ей там тъй самотен. Свикнал съм да бъда сред обширната савана и не ми прави удоволствие да се блъскам на едно място с толкова много хора.

Той подпря пушката си на дънера на дървото и седна до мормона, когото поздрави с леко докосване на ръката до широката периферия на сомбрерото си. Светецът на последните дни отвърна на поздрава по същия начин. Двамата се държаха така, сякаш бяха непознати.

Хелмърс отново бе влязъл в къщата. От съвсем естествена учтивост останалите избягваха да отправят открито погледи към новодошлия. Това бе добре дошло за него и той го използва, за да прошепне на мормона:

— Защо не дойде? Нали знаеш, че очакваме от теб известие? Сега той говореше на най-чист английски.

— Не ме пускат да си тръгна — промълви Бъртън.

— Кой?

— Ей този проклет нигър.

— Тоя, дето не сваля очи от тебе ли? Ами какво иска?

— Твърди, че съм бил отмъкнал парите на господаря му, и иска да ме линчува.

— С първата част може и да казва истината, но нека си избие втората от главата, ако не желае с камшиците си да боядисаме черната му кожа в кървавочервено. Има ли насам нещо ново?

— Да. Шест diamond-boys^[16] със значителни парични суми се канят да прекосят Ляно.

— Zounds! Ще са ни добре дошли! Ще понадникнем в джобовете им. У последните нещастни голтаци не намерихме нищо.

Но сега тихо! Хелмърс идва.

Фермерът се връщаше с голяма чаша, пълна с бренди. Той я остави пред новодошлия и каза:

— Ето, наздраве, сеньор! Май че днес сте яздили доста дълго?

— Да съм яздил ли? — запита на свой ред непознатият, като изля в гърлото си половината от съдържанието на чашата. — Нямате ли очи? Или по-скоро имате толкова много очи, че виждате и онова, което изобщо не съществува? Нали който язди, трябва да има кон!

— Естествено.

— Е, ами моят къде е?

— Сигурно там, където сте го оставили.

— Valgame Dios!^[17] Да не би да съм си оставил коня някъде на трийсет мили отук и да съм дошъл пеша до вас, за да пия едно бренди, което пет пари не струва?!

— Оставете го в чашата, щом не ви харесва! Впрочем не си спомням да съм споменал нещо за тридесет мили. Тъй както си седите пред мене, ми приличате на човек, който положително притежава кон. А къде го е оставил, не е моя работа.

— И аз тъй мисля. И изобщо няма какво да се грижите за мен, ясно ли е?

— Да не би да искате да ми оспорите правото да се грижа за онези, които се отбиват при мен в усамотената ми ферма?

— Да не се страхувате от мен?

— Ами! Ще ми се да видя човека, който може да изплаши Джон Хелмърс!

— Това ме радва, понеже исках да ви попитам дали ще мога да пренощувам във вашия дом.

При тези думи той хвърли към Хелмърс дебнещ поглед. Фермерът отговори:

— За вас нямам място.

— Carajo!^[18] Защо?

— Защото самият вие казахте, че не трябва да се грижа за вас.

— Но нали не мога посред нощ да бия път до вашия най-близък съсед! Ще стигна чак утре по обед!

— Тогава спете на открито! Нощта е топла, земята мека, а небето е най-разкошният юрган, който може да се намери.

— Значи ме гоните оттук?

— Да, сеньор. Който иска да бъде мой гост, трябва да покаже по-голяма учтивост от вашата.

— Да не би да искате да ви пея и свиря на китара или мандолина, само и само за да ми разрешите да преспя, сврян в някой ъгъл? Впрочем както желаете! Не се нуждая от гостоприемството ви, навсякъде ще намеря някое място, където преди заспиване ще мога да обмисля как да си поговоря с вас, ако се срещнем някога нейде другаде.

— Но не забравяйте в такъв случай да си помислите и за онова, което бих ви отговорил аз!

— Заплашвате ли ме, сеньор?

При тези думи непознатият стана от мястото си и повелително изпъчи високата си широкоплещеста фигура пред фермера.

— О, не! — усмихна се Хелмърс безстрашно. — Аз съм много миролюбив човек, докато не ме принудят да обърна дебелия край.

— И аз ви съветвам да си останете такъв. Живеете почти на самия край на пустинята на смъртта. А това изисква да бъдете предпазлив и всячески да се стремите да останете в миролюбиви отношения с непознатите, които идват при вас. Иначе някой път най-неочаквано при вас би могъл да се появи Призрака на Ляно Естакадо.

— Да не би да го познавате?

— Все още не съм го виждал. Но нали се знае, че най-много обичал да се появява на надути и наперени хора, за да ги изпрати на оня свят.

— Няма да ви противореча. Може би всички онези, намерени в Ляно убити от Призрака чрез изстрел в челото, са били някога надути и наперени негодяи. Но странното е, че всички тези обесници без изключение са били разбойници и убийци.

— Тъй ли смятате? — попита подигравателно непознатият.

— Можете ли да го докажете?

— Горедолу. Винаги у тези мъртъвци са намирани предмети, които преди това са били собственост на хора, убити и ограбени в Ляно. Това доказателство е достатъчно.

— Ако е така, тогава ще ви предупредя най-приятелски: гледайте да не пречукате случайно някой човек в усамотената си ферма, иначе някой път, току-виж, ви намерят с дупка в челото.

— Сеньор! — избухна Хелмърс. — Кажете ли още веднъж подобни думи, ще ви просна на земята! Аз съм почтен човек. И подозрителен ми се струва онзи, който крие коня си, за да го вземат за някой безобиден беден странник, а не за подъл убиец.

— Това за мен ли се отнася? — изсъска непознатият.

— Ако го приемате така, аз нямам нищо против. Вие сте вече вторият човек за днес, който иска да ме метне, че нямам кон. Първият беше ей този Светец на последните дни. Може би вашите коне стоят нейде заедно. Може би при тях има и други коне и ездачи, очакващи завръщането ви. Казвам ви, че през нощта зорко ще бдя над дома си, а утре призори ще прочистя околността. Тогава вероятно ще се разбере, че имате много добри ездитни животни!

Непознатият сви пестници, после вдигна десницата си, готова за удар, направи крачка към Хелмърс и изкрещя:

— Човече, да не намекаваш, че съм убиец? Кажи го по-ясно, ако имаш смелост! Тогава ще ти разбия...

Но той беше прекъснат. Вниманието на Блъди Фокс бе погълнато изцяло от пушката на новодошлия. Щом непознатият се изправи и обърна гръб на дървото, на което стоеше облежната карабината му, юношата стана и се приближи към дънера, за да огледа оръжието по-подробно. Очите му засвяткаха, а на лицето му се появи изразът на желязна, безмилостна решителност. Той се извърна към непознатия и сложи ръка на рамото му.

— Какво искаш, момче? — попита грубо човекът.

— Искам да ти отговоря вместо Хелмърс — отвърна спокойно Блъди Фокс. — Да, ти си бандит, разбойник и убиец! Пази се от Призрака на Ляно, наричан от нас „Avenging-ghost“^[19], защото има навика да отмъщава на убийците за всяко убийство с куршум в челото!

Великанът отстъпи няколко крачки, измери юношата с учудено презрителен поглед и после ехидно се изсмя:

— Ей, момче, хлапако, обеснико, полудя ли? Само да те стисна и ще те размажа!

— По-добре се откажи от тази работа! Блъди Фокс не може да бъде смачкан така лесно. Помисли си, че можеш да се държиш безсрамно към мъжете, но ето че пред теб се появява един юноша, за да ти докаже, че хората няма защо да се боят много-много от теб. Avegning-ghost наказва убийците от Ляно със смърт. Ти си убиец, а аз ще заместя Призрака. Кажи си последната молитва! Скоро ще застанеш пред Вечния съдия!

Тези думи на младия човек, който беше все още почти момче, направиха много силно впечатление на присъстващите. Той им се струваше съвсем променен. Тъй както бе застанал гордо изправен, със заплашително вдигната ръка, святкащи очи и с израз на непоколебима решителност в твърдите черти на лицето, той приличаше на вестител на правосъдието, на изпълнител на справедливия Божи съд.

Непознатият пребледня, макар че беше по-висок от юношата почти с една глава. Но все пак бързо се съвзе, изсмя се силно и възкликна:

— Наистина тоя е побъркан! Бълхата решила да изяде лъва! Досега не се е чувало подобно нещо! Негоднико, най-напред докажи, че съм убиец!

— Не се подигравай! Каквото кажа, то става, можеш да бъдеш сигурен! На кого е онази пушка, облегната на дървото?

— Разбира се, че е моя!

— Откога е твоя собственост?

— Вече стават над двадесет години.

Въпреки предишния си смях и високомерните думи този як мъж беше толкова силно впечатлен от поведението на юношата, че в главата му изобщо не мина мисълта да си замълчи.

— Можеш ли да го докажеш? — продължи да пита Блъди Фокс.

— Обеснико, я кажи как да го докажа? Ти да не би да имаш някакво доказателство за противното?

— Да. Тази карабина принадлежеше на сеньор Родригес Пинто от Естансия дел Мерисо край Сийдър Гроув. Преди две години той бе отишъл на гости в Кадо край Вашита Ривър заедно с жена си, дъщеря си и трима вакероси^[20]. Сбогувал се там със своите познати, но никога не се върнал у дома си. Скоро след това намерили шестте трупа в Ляно

Естакадо, а следите по земята показвали, че пътеуказателните колчета са били преместени в погрешна посока. Тогава тази карабина е била в неговите ръце. Ако беше казал, че си купил пушката от някого след посоченото време, това можеше да се провери. Но понеже твърдиш, че я притежаваш вече двадесет години, в такъв случай не си я купил от виновния, ами ти самият си убиецът и като такъв попадаш под ударите на закона на Ляно Естакадо.

— Куче! — изскърца със зъби непознатият. — Да те смажа ли? Тази пушка е моя собственост. Докажи, че е принадлежала на естансиерото^[21]!

— Веднага! Юношата взе подпряната на дървото пушка и натисна една от малките сребърни пластинки, украсяващи долната част на приклада ѝ. Тя отскочи и отдолу се показва друга пластинка, на която личеше името, споменато преди малко.

— Погледнете! — каза той, показвайки пушката на останалите. — Тук виждате необоримото доказателство, че пушката е била собственост на естансиерото. Той беше мой приятел и аз я познавам много добре. Считам този човек за негов убиец и това е достатъчно. Минутите му са преброени.

— Твоите също! — кресна непознатият, втурвайки се към своя обвинител, за да изтръгне пушката от ръцете му.

Обаче Блъди Фокс светкавично отстъпи няколко крачки, насочи карабината към него и извика повелително:

— Стой, иначе куршумът ти е сигурен! Знам как трябва да се отнасям с хора като теб. Хобъл Франк, Джъгъл Фред, насочете оръжията си към него и ако помръдне, незабавно го застреляйте като куче!

Само за миг двамината се прицелиха с пушките си в мексиканеца. Тук действуваше законът на прерията, който има един-единствен, ала много обемист параграф. В подобни случаи смелият уестмън не знае що е колебание. Непознатият разбра, че работата е сериозна. Животът му висеше на косъм и затова той остана неподвижен.

Сега Блъди Фокс сведе дулото на пушката, защото другите две карабини държаха брадатия в шах, и каза:

— Произнесох присъдата ти и тя ще бъде изпълнена незабавно.

— С какво право? — попита мексиканецът с глас, който трепереше от гняв. — Аз съм невинен и няма да позволя да бъда линчуван!

— Няма да те убия тъй, както палачът убива осъдения на смърт. Ще се изправим очи в очи, всеки със своята пушка в ръка. Куршумът ти ще може да ме улучи също така добре, както и моят. Няма да бъде убийство, а честен дуел. Ще заложим живот срещу живот, макар че бих могъл веднага да те застрелям, защото си убиец.

Младият човек стоеше пред непознатия с гордо вдигната глава и пълна увереност в себе си. Тонът му бе сериозен и повелителен и все пак спокоен. Разбойникът обаче избухна в силен подигравателен кикот и отвърна:

— Откога тук по границата се разпореждат невръстните хлапета? Ако не бяха тези мъже, насочили към мен дулата на пушките си, щях да те удуша, да ти извия врата като на някое нахално пиле. Щом си толкова побъркан да искаш да мериш сили с мен, тогава аз нямам нищо против. Куршумът ми ще ти покаже пътя за ада! Но от теб и останалите искам да бъдат спазени думите, изговорени от голямата ти уста: двубоят да бъде честен и после победителят да има възможност да си отиде необезпокояван!

— Охо! — подвикна Хелмърс. — Не сме се пазарили така. Дори и да имаш късмет в стрелбата, тук, изглежда, се намират още неколцина джентълмени, които искат да си поговорят с теб. Ще трябва да им дадеш сметка.

— Не, не така! — намеси се Блъди Фокс. — Този човек ми принадлежи. Вие, останалите, нямате никакви права над него. Аз го извиках на дуел и му дадох думата си, че двубоят ще бъде честен. Длъжни сте да удържите това обещание, ако падна убит.

— Но, момче, помисли ли...

— Няма какво да му мисля. Несъмнено този мерзавец е от Staked-Plain Vultures^[22] и всъщност без много приказки би трябвало да бъде пребит от бой с тояги, но ролята на палач ми е противна. Искам да се бием и сега вие ще ми обещаете, че ако ме застреля, този човек ще може да си отиде необезпокояван!

— Щом държиш на това, принудени сме да го направим. Обаче в такъв случай ще напуснеш тази земя, понесъл упрека, че твоето

неоправдано милосърдие е дало възможност на този подлец и занапред да върши престъпния си занаят!

— Е, що се отнася до това, то аз съм спокоен. Ще видим дали куршумът ми е поставен в цевта само за да прави дупки във въздуха. И тъй, кажи, негоднико, на какво разстояние ще се стреляме?

— На петдесет крачки — заяви непознатият, към когото се беше обърнал юношата.

— Петдесет! — изсмя се Блъди Фокс. — Не е твърде отблизо.

Изглежда, много обичаш кожата си. Но и това няма да ти помогне. Ще ти съобщя най-приятелски, че ще се целя също като Призрака отмъстител, а именно — в челото. И така, пази си го!

— Продължавай със самохвалствата си, хлапако! — изскърца със зъби неговият противник. — Получих каквото желях — обещанието да се оттегля безпрепятствено. Нека я караме изкъсо! Дай ми пушка!

— Ще я получиш, щом привършат приготовленията, но не порано, понеже човек не може да ти има доверие. Нека фермерът отмери разстоянието — петдесет крачки. Щом заемем позиция, нека Боб с едната лампа застане до теб, а Хобъл Франк — с другата до мен, за да можем двамата да се виждаме съвсем ясно и да имаме сигурна цел. После Джъгъл Фред ще ти подаде пушката, а от Хелмърс ще получа моята. Хелмърс ще ни даде знак и от този миг всеки от нас може както и когато си иска да изстреля два куршума, тъй като имаме двуцевки. Който напусне мястото си, преди да са разменени куршумите, ще бъде застрелян от човека, застанал до него, за да го осветява. За тази цел Боб и Франк ще държат своя пистолет или револвер готови за стрелба.

— Хубаво! Тъй много хубаво! — извика Боб. — Масер Боб веднага застрелят негодник, ако той искат избягат!

Той измъкна оръжието от пояса си и го показва на непознатия със заплашително хилене.

Останалите заявиха, че са съгласни с условията на Блъди Фокс, и веднага се заеха с приготовленията. Всички бяха толкова погълнати от тях, че никой не обръщаше особено внимание на благочестивия Тобайъс Прайзегот Бъртън. Изглежда, станалата разправия бе добре дошла за мормона. Той бавничко се премести от мястото си към края на пейката и измъкна краката си изпод масата така, че в подходящ миг незабавно да си плюе на петите.

Ето че двамата противници заеха местата си, отдалечени един от друг на петдесет крачки. До непознатия застана негърът, държейки в лявата си ръка лампата, а в дясната кавалерийския пистолет, приготвен за стрелба. Край Блъди Фокс зае място Хобъл Франк с другата лампа и револвер в ръката, но той бе извадил оръжието само проформа, защото едва ли щеше да му се наложи да го употреби срещу честния млад човек.

Хелмърс и Джъгъл Фред държаха готови двете заредени пушки. Това бяха мигове на най-голямо напрежение дори и за хората, свикнали с подобни схватки. Пламъците на двете лампи, полюлявани от вятреца, осветяваха двете групи със силно пушещите си, червеникави трептящи езици. Противниците стояха неподвижно притихнали, но въпреки това на неспокойната светлина изглеждаше сякаш непрекъснато се движеха. При тези обстоятелства бе много трудно да се прицелиш спокойно и сигурно, още повече че осветлението не беше достатъчно, за да се различи кога мерникът и мушката ще попаднат на една линия.

Блъди Фокс бе невъзмутим и напълно спокоен. Но противникът му се намираше в съвсем друго душевно състояние. Джъгъл Фред, който трябваше да му подаде пушката и затова стоеше близо до него, забеляза зловните пламъчета в очите му и нетърпеливото потреперване на ръцете му. — Готови ли сте? — попита Хелмърс.

— Да — потвърдиха и двамата, при което непознатият веднага протегна ръка към пушката си. Несъмнено той имаше намерение да изпревари Блъди Фокс с изстрела си, макар и само с част от секундата.

— Има ли някой от вас някакво желание, което да изпълним, в случай че умре? — осведоми се Хелмърс.

— Върви по дяволите с твоето любопитство! — извика възбудено непознатият.

— Нямам — отвърна юношата толкова по-спокойно. — Личи си, че този негодник не е в състояние да се прицели. Та той трепери! Но ако въпреки това случайно ме улучи, ти ще намериш в кобура на седлото ми всичко, което е необходимо да узнаеш. А сега давай да свършваме!

— Е, тогава вземете си пушките! Огън!

Хелмърс подаде карабината на Блъди Фокс. Младият човек я пое с безразличен вид и я претегли в десницата си, сякаш искаше да

установи тежестта ѝ. Съвсем нямаше поведението на човек, чийто живот зависи от един кратък миг.

Другият почти изтръгна пушката си от ръцете на Джъгъл Фред. Застана така, че остави открита само лявата страна на тялото си — една възможно най-тясна цел, — вдигна оръжието си и се прицели. Изстрелът му изтрещя.

— Halloo! Dash!^[23] — изкрещя негърът. — Маса Блъди Фокс не са улучен! О, joy! О, pleasure! О, happines!^[24]

Той направи скок във въздуха едновременно и с двата си крака, после затанцува около собствената си ос и изобщо се държеше така, сякаш беше полудял от радост.

— Ще стоиш ли мирен, обеснико! — прогърмя гласът на Хелмърс. — Та кой би могъл да се прицели, като размахваш така лампата?!

Боб мигновено разбра, че поведението му вредеше тъкмо на човека, на когото той желаше победата. Ето защо негърът изведнъж застана изправен като свещ и извика:

— Масер Боб сега стоят мирно! Масер Боб не помръдват!

Маса Блъди Фокс бързо стрелят!

Обаче непознатият бе продължил да държи пушката си в положение за стрелба. Отново натисна спусъка, но и този изстрел не улучи целта, макар че Блъди Фокс все още стоеше както преди, с лице към противника си, изложил тялото си в цялата му ширина на неговите изстрели, претегляйки карабината в десницата си.

— Проклятие! — изруга бандитът.

Той се беше вцепенил от смайване. Но после, като изригна още една ругатня, която не може да бъде предадена тук, непознатият направи скок встрани, за да избяга.

— Стой! — извика негърът. — Стрелят!

Той натисна спусъка. Но веднага се разнесе и още един изстрел.

Краткият миг, в който противникът му бе останал неподвижен, скован от уплахата си, се беше оказал достатъчен за Блъди Фокс да опре приклада на пушката си на рамо. Натисна спусъка толкова бързо, сякаш изобщо нямаше нужда да се прицелва. После се завъртя на пети, бръкна в торбичката си за патрони, за да зареди по стар навик веднага изстреляната цев, и каза спокойно:

— Получи си заслуженото! Франк, иди при него! В средата на челото му ще видиш дупка!

Франк и Хелмърс се втурнаха към мястото, където непознатият бе рухнал на земята. След като зареди пушката си, Блъди Фокс бавно ги последва.

А оттам се разнесе триумфационният глас на негъра:

— О, courage! О, bravery! О, valor!^[25] Масер Боб застреляли съвсем всички негодници! Ето къде лежат човек и се не помръдват. Виждат ли маса Хелмърс и маса Франк, че масер Боб него улучили в челото? Имат дупка отпред и отзад на глава! О, масер Боб съм храбър уестмън! Той с лекота побеждават хиляди врагове!

— Да, ти си блестящ стрелец! — кимна Хелмърс, който бе коленичил до мъртвеца и го оглеждаше. — Ами всъщност ти къде се беше прицелил?

— Масер Боб се целят точно в чело и там него улучили. О, masser Bob is a giant, a hero; masser Bob is invincible, masser Bob can't be beaten, that's all!^[26]

— Мълчи, Черньо! Нито си герой, нито някакво величие, а камо ли непобедим. Ти стреля по бягащ човек и затова не е необходимо никакво геройство. Впрочем даже и през ум не ти е минавало да насочиш старата си гаубица към челото на този бандит. Ето, я погледни панталона му! Какво виждаш тук?

Боб приближи лампата към земята и огледа мястото, посочено от Хелмърс.

— Това съм дупка, скъсано — отвърна той.

— Да, дупка, направена от твоя куршум. Прострелял си крачола, а твърдиш, че си се целил в челото. Засрами се! И на всичко отгоре разстоянието нямаше и шест крачки!

— О, о! Масер Боб няма защо се срамуват! Масер Боб улучили чело. Но маса Блъди Фокс също стрелят и улучват само панталон. Масер Боб стрелят отличен, много по-добър от маса Блъди Фокс.

— Знаем, знаем ... Но, Блъди Фокс, какъв беше този изстрел!

Няма да се намери лесно човек, който да го повтори. Изобщо не те видях да се прицелваш.

— Познавам пушката си — каза скромно младият човек — и знаех, че ще стане точно така, понеже негодникът беше твърде

възбуден. Трепереше. А това е винаги глупаво, още повече когато животът ти зависи само от два изстрела.

Човекът беше мъртъв. Кръглата дупка с остри ръбове се намираше в средата на челото му. Куршумът беше излязъл от задната част на главата.

— Също както би стрелял Призрака на Ляно Естакадо — обади се удивено Джъгъл Фред. — Това е наистина майсторски изстрел. Мерзавецът си получи заслуженото. Какво ще правим с трупа му?

— Утре моите хора ще го заровят в земята — реши Хелмърс. — Не е много радостна картина да гледаш пред себе си мъртвец, а дори и най-големият подлец си остава все пак човек. Но трябва да има справедливост и там, където законът е безсилен, човек се вижда принуден да вземе нещата в собствените си ръце. И освен това в случая и дума не може да става за Закона на Линч, понеже Блъди Фокс даде на противника си същите шансове. Нека Бог се смили над душата на мъртвеца! А сега да ...какво има?

Боб бе надал силен вик. В този миг само той не беше втренчил погледа си в мъртвеца.

— Heigh-ho! — отвърна чернокожият. — Я погледнат масса Хелмърс там!

Той протегна ръка в посоката, където бяха масите и пейките. Сега там беше тъмно, понеже двамата мъже с лампите се намираха при насъбралите се около трупа хора.

— Защо? Какво има там?

— Нищо, съвсем нищо там. Ако масса Хелмърс и всички други масса погледнат, те няма видят нищо, защото Уелър избягали.

— Egad!^[27] Мормонът е офейкал! — възкликна Хелмърс и се изправи светкавично. — Бързо след него! Може би ще успеем все още да го опипаме!

Групата незабавно се разпръсна. Всеки се затича в посоката, в която го тласкаха неговите предположения. Само един човек остана на мястото си — Блъди Фокс. Той стоеше неподвижно и внимателно се заслушваше в тъмнината на нощта. Остана да чака така, докато мъжете се завърнаха, както можеше и да се очаква, за да съобщят, че не са намерили никакви следи от беглеца.

— Well, тъй си и мислех! — кимна той. — Държахме се глупаво. Може би този мним мормон е много по-опасен и от мъртвеца. Ще се

погрижа да се срещнем с него отново, и то в най-скоро време. Good evening, мешърс!

Той вдигна пушката, паднала от ръцете на мъртвеца, и се отпрати към коня си.

— Тръгваш ли си? — попита Хелмърс.

— Да. Отдавна исках да продължа пътя си. С този човек изгубих скъпоценно време. Взимам карабината му, за да я предам на наследниците на законния ѝ собственик.

— Кога ще те видя пак?

— Когато е необходимо. Нито по-рано, нито по-късно. Юношата се метна на коня си и се отдалечи в тръс, без да подаде ръка на когото и да било.

— Странен млад човек — обади се Джъгъл Фред, поклащайки глава.

— Да го оставим на мира — защити го Хелмърс. — Той винаги знае какво прави. Да, млад е, но може да се мери с мнозина възрастни и съм убеден, че рано или късно ще се справи с този Тобайъс Прайзегот Бъртън, а може би и с някои други хора!

---

[1] (англ.) — ездач. Б. пр. ↑

[2] (англ.) — ездач. Б. пр. ↑

[3] (англ.) — следотърсачи. Б. пр. ↑

[4] Фред Фокусника. Б. пр. ↑

[5] (англ.) — в смисъл на „чичо ханджия“. Б. пр. ↑

[6] (англ.) — голтак. Б. пр. ↑

[7] Западно- и източноевропейски племена. Б. пр. ↑

[8] (англ.) — домакия. Б. пр. ↑

[9] (англ.) — железни стърготини. Б. пр. ↑

[10] (гр.) — митическо животно с глава на бик и човешко тяло, което било хранено с живи хора. Б. пр. ↑

[11] (англ.) — откупено парче земя за разработка на находища на скъпоценни метали и камъни. Б. пр. ↑

[12] Огромна дървена бъчва с вместимост от 221,726 л в избата на Хайделбергския замък, правена по заповед на курфюрста Карл Теодор през 1751 г. Б. пр. ↑

[13] (англ.) — ръка, длан, означава и работна ръка, работник. Б. пр. ↑

- [14] (исп.) — Добър вечер, господа! Б. пр. ↑
- [15] (лат.-исп.) — ферма, чифлик в Южна Америка. Б. пр. ↑
- [16] (англ.) — означава буквално „диамантени момчета“, т.е. търсачи на диаманти. Б. пр. ↑
- [17] (исп.) — Боже мой! Б. пр. ↑
- [18] (исп.) — По дяволите! Б. пр. ↑
- [19] (англ.) — Призрака отмъстител. Б. пр. ↑
- [20] Вакероси (исп.) — конни пастири, подобно на северноамериканските каубои. Б. пр. ↑
- [21] (исп.) — собственик на животновъдна ферма в Южна Америка. Б. пр. ↑
- [22] (англ.) — Лешоядите на Ляно. Б. пр. ↑
- [23] (англ.) — Е-хей! Дявол да го вземе! Б. пр. ↑
- [24] (англ.) — О, радост! О, удоволствие! О, щастие! Б. пр. ↑
- [25] (англ.) — О, храброст! О, безстрашие! О, геройство! Б. пр. ↑
- [26] (Англ.) — Масер Боб е велик, той е герой; масер Боб не може да бъде победен, и това е то! Б. пр. ↑
- [27] (англ.) — За бога, бога ми! Б. пр. ↑

3. ГЛАВА

ЛЕШОЯДИТЕ НА ЛЯНО

Приблизително два часа преди времето, когато Хобъл Франк и Боб се срещнаха с Блъди Фокс, двама други мъже идваха яздешком откъм посоката на Коулмън сити. Но едва ли се бяха отбивали в това селище, защото по външния си вид съвсем приличаха на хора, които продължително време са били далеч от обитаемите местности.

Единият от тях имаше висока кльощава фигура и яздеше старо, ниско и привидно слабовато муле. Носеше кожен панталон, който сигурно е бил кроен за някой много по-нисък, но затова пък по-пълнен човек. Той нямаше чорапи и на бос крак беше обул кожени обувки, които са били шити и кърпени толкова често, че сега бяха целите покрити с шевове и кърпки. Горната част на тялото на този човек бе облечена в риза от щавена бизонска кожа, която оставяше гърдите му разголени, защото нямаше нито копчета, нито кукички, нито пък връзки. Ръкавите едва покриваха лактите му. Около източения му врат бе увита памучна кърпа, чийто първоначален цвят не можеше вече да се разпознае. На острата му глава се мъдреше нещо, което някога, преди много години, е било сив цилиндър, но сега представляваше само неописуемо разкривен и смачкан кюнец с едно малко парче, останало от периферията, използвано от дългуча като сенник за очите и за сваляне на този допотопен предмет. За колан му служеше дебело въже, където бяха пъхнати два револвера и ловджийски нож. Освен това по въжето бяха накачени най-различни торбички с всички необходими дреболии. От раменете му се спускаше непромокаема мушама. Но как странно изглеждаше тя! Този великолепен екземпляр се беше свил и смалил още при първия дъжд толкова много, че след това се оказа възможно да бъде носен само като хусарска наметка. Щастливият собственик на тази чудесна мушама бе поставил напреки на дългите си крака една от онези карабини „Райфъл“, с които опитният ловец едва ли би пропуснал целта.

Другият ездач седеше на гърба на извънредно висока и едрококалеста кранта. Той беше дебел и топчест и толкова нисък, че неговите съответно също тъй къси крака едва смогваха да обхванат страните на коня до половина. Въпреки топлото годишно време носеше кожух, който обаче страдаше от твърде голяма липса на косми. Ако човек речеше да събере козината му, тя едва ли щеше да се окаже достатъчна, за да покрие и кожата на някоя мишка. На главата си носеше много голяма панамена шапка, а изпод кожуха се подаваха грамадни ботуши с обърнати кончови. Тъй като ръкавите на кожуха му бяха много дълги, всъщност от целия човек се виждаше само добре охраненото червендалесто и добродушно-лукаво лице. И той държеше пред себе си дълга „Райфъл“. Останалите му оръжия бяха скрити под кожуха.

Тези двама мъже бяха Дейвид Кронърс и Якоб Пфеферкорн, познати навсякъде само като Дългия Дейви и Дебелия Джими. Бяха неразделни и от дълги години живееха заедно в Дивия запад. Джими беше немец, а Дейви янки, но с течение на времето бе научил от Джими немски дотолкова, че можеше да си служи и с него.

Местността, където се намираха, беше камениста и неплодородна. Растеше само възлестият клек, понякога попримесен с юка и кактуси. Наблизо нямаше никакво поточе. От време на време ниският дебелак се изправяше на стремената си, за да може да се огледа по-надалеч, а после отново сядаше на седлото с разочарована физиономия.

— Дяволски печална местност! — изръмжа той. — Кой знае дали днес ще намерим глътка прясна вода.

— Хмм! — промърмори другият. — Наближаваме Ляно Естакадо. Не можем да очакваме да бъде иначе. Да не си мислиш, шишко, че в пустинята има извори, откъдето тече пунш или мляко?

— Мълчи, дългуч, и не карай слюнката да ми пълни устата! Страхувам се, че ще бъдем принудени да се задоволим с кактусов сок.

— Едва ли. Все още не се намираме в Ляно. Едва утре ще се доберем до Хелмърс Хоум, а фермата е разположена край поток. И тъй, плодородната земя още не е останала зад гърба ни. Надявам се, че Олд Силвър Майн, нашата днешна цел, е сред някоя горичка или островче от храсталаци, или пък поне близо до нея растат някакви дървета. Известно е, че подобни островчета се срещат понякога дори и сред

пустинни местности. А ти знаеш, че моите надежди ме лъжат много рядко, защото обикновено се увиват и усукват все около истината.

— Няма ли да е по-добре, ако мълчиш? Твоите надежди са ни довеждали досега само до задънени улици. Гледахме само как по-добре да се движим напред и затова не отделихме време да се огледаме за печено. Не искам чак някоя дива пуйка, но много ми се ще да срещнем поне прерийна кокошка, която да не е прекалено дърта. Може би тя ще ми разреши да ѝ кажа „добър ден“ с карабината си.

— Джими, ти имаш много апетитни мисли! А аз ще съм доволен, ако на някой услужлив mulehare^[1] му дойде идеята да ни се покаже. Тогава ние ще ... have care!^[2] Ето ти един!

С едно силно дръпване на юздата той закова мулето си на място. То застана съвсем неподвижно. Тъкмо пред двамата измежду няколко самотни кичура трева бе изскочил такъв заек. Дейви бързо вдигна пушката си и дръпна спусъка. Заекът се преметна и остана да лежи на земята. Куршумът бе пронизал главата му. При подобно светкавично прицелване това бе направо майсторски изстрел.

Тексаският заек е голям колкото своя немски роднина, съвсем не е рядко срещан дивеч и месото му е много вкусно. Той има извънредно дълги уши, които приличат на ушите на муле и затова го наричат „заек-муле“.

Дейви приближи коня си до мястото, където лежеше заекът, взе го и каза, като продължи за язди:

— Печеното е тук и ми се струва, че все ще се намери и някое поточе. Нали видя, моите предчувствия не са съвсем на вятъра... Но я чуй! Това не беше ли изстрел?

— Да, изстрел беше. И конят ми го долови.

Крантата поемаше въздух през ноздрите си и оживено размахваше дългите си уши. Двамата трапери се изправиха на стремената и се загледаха в посоката, откъдето се беше разнесъл изстрелът. Обаче погледите им не можеха да достигнат на такова разстояние, от каквото се бе чул изстрелът, защото те се намираха в неголяма падина. Но Дейви посочи нагоре във въздуха, където голяма граблива птица бавно и тромаво описваше кръгове.

— Лешояд кокошкар — обади се той. — Или е нещо друго, а, Джими?

— Друго е. Това е кралски лешояд, както може да се заключи по пъстрото оцветяване на перата му. Бил е при някоя мърша, така се е натъпкал, че с голяма мъка успява да се задържи във въздуха. Изстрелът го е подплашил и ние трябва да видим що за люде са това. Тук наистина си заслужава да знаеш кой се намира пред теб. Казват, че близо до Ляно Естакадо не било съвсем безопасно. Онзи, който пренебрегне това предупреждение, може много лесно да бъде изяден от някой такъв лешояд, а подобно нещо в никакъв случай не бих нарекъл възвишено усещане. И тъй, напред, драги Дейви!

Те пришпориха животните. Но както е известно, мулетата са твърде опърничави създания. Обикновено едно такова същество не можеш да го помръднеш от мястото му точно тогава, когато бързаш най-много. А от друга страна, сякаш за уравновесяване, това животно има навика да хуква в бесен галоп, когато на ездача му се налага да остане на място. Мулето на Дейви не правеше никакво похвално изключение. Едва-що почувствува шпорите му, и то запъна и четирите си крака, заставайки здраво и непоклатимо като магаре за рязане на дърва. Той го стисна още по-яко с бедра, но последствието беше, че животното сведе глава между предните си крака, а със задните започна да хвърля къч, за да изпрати ездача на земята пред себе си. Обаче Дейви познаваше дългогодишния си приятел тъй добре, че не остави да го свалят от седлото.

— Какво те прихваща, old joker^[3]? — засмя се той. — Веднага ще те отуча от твоите капризи!

Дейви посегна назад, хвана опашката на животното и силно я дръпна нагоре. Мулето незабавно направи скок във въздуха и с четирите си крака едновременно, а после се понесе напред като стрела, тъй че Джими едва успяваше да го следва. Рязкото дърпане на чувствителната опашка бе тайното средство, с което начаса можеше да се прекърши ината на това иначе толкова мило създание.

Щом двамата ездачи оставиха зад гърба си падината, за свое учудване съзряха на около шест мили някакви странно насечени възвишения, каквито не бяха очаквали да видят в близост до Ляно. Същевременно забелязаха група конници, спрели около някакъв предмет на земята, и то толкова наблизко, че двамата се нуждаеха от не повече от минута, за да се озоват при тях. Незабавно дръпнаха юздите

на животните. Най-напред трябваше да разберат дали ездачите — а те бяха шестима на брой — нямаше да ги посрещнат враждебно.

Джими и Дейви също бяха забелязани. Кръгът, образуван от шестимата, се отвори, обаче в движенията им не пролича никаква заплаха.

— Какво ще кажеш — попита Джими, — да отидем ли при тях?

— Да. И без това ни видяха, а ако са bushrunners^[4], във всички случаи ще се стигне до схватка. Но трябва да внимаваме да не им дадем възможност да ни обградят! Нека държим оръжията си готови за стрелба.

— Едва ли са bushrunners. По-скоро имат вид на хора, които са предприели излет за собствено удоволствие. Няма никакво съмнение, че допреди не повече от седмица дрехите им все още са висели в някой tailorshop^[5]. Имат достатъчно оръжия, но те твърде много блестят и светят от чистота, за да са влизали често в употреба. А конете им изглеждат хранени с царевица и са тъй бодри, че ти се струва, сякаш виждаш пред очите си безобидна pleasure-party^[6]. Все пак предпочитам да срещам подобни люде с жълто около човката, отколкото хора, които използват джобовите си само за да пъхат в тях собствеността на другите. И тъй, да се приближим!

И без това двамината едва ли имаха някакъв друг избор, понеже шестимата ездачи смушиха конете си и се понесоха в тръс към тях.

— Елате насам! — завикаха те на Джими и Дейви. — Ще видите нещо.

— Какво?

— Елате де! По-бързо!

Ето че двете групи се срещнаха. Ако досега лицата на шестимата бяха сериозни и угрижени, изведнъж те придобиха съвсем друг израз. Дванадесет широко отворени учудени очи се втренчиха в двамата трапери. После устните им започнаха да потрепват и най-сетне и шестимата избухнаха в гръмък кикот.

— Egad! — възкликна един от тях. — Ами тия пък редки птици кои са?

— Really wonderful fellows! Look at those chaps!^[7] — завикаха и се закискаха всички един през друг.

— Мешърс, моля ви, нека ви поогледаме подробно! — продължи онзи, който пръв бе заговорил. Никога не сме виждали подобно чудо.

Досега по лицата на двамата не беше потрепнало нито едно мускулче. Но щом онзи човек понечи да се приближи до Дейви, траперът накара мулето си да се отдръпне няколко крачки назад и попита:

— Няма ли първо да ми кажете името си, сър?

— Защо не! Казвам се Лийдър.

— Благодаря! И тъй, мистър Лийдър, аз винаги съм готов да услужа всекому. И с вас няма да направя изключение, но преди това искам да ви кажа, че карабината ми гърми много лесно.

Думите му прозвучаха толкова сериозно, че смехът веднага престана. Лийдър отвърна:

— Да не би да имате намерение да се заяждате с нас?

— Съвсем не! Яжте се помежду си, ако сте гладни, и не забравяйте да си осигурите сол и пипер в достатъчно количество! Лийдър посегна към револвера си и заплаши:

— Бедете по-въздържан, сър! Куршумите ми не са заседнали тъй здраво в цевта, както, изглежда, си мислите.

— Ами! — изсмя се Дейви. — Я не ставайте смешен! Заплахата ви е направо детинска.

— Тъй! Е, тогава имайте добрината да ни кажете вашите имена, та да знаем поне с кои прочути герои си имаме работа!

— Казвам се Кронърс, а моят спътник Пфеферкорн.

— Той няма защо да се гордее с името си, защото тъй може да се казва само някой немец, а хора с подобен произход пет пари не струват в тази страна.

— Не желая да ви лишавам от възгледите ви. Не съм лекар за душевноболни. Ела, Джими!

Дългия подкара мулето си и Дебелия го последва. И двамата не счетоха за нужно даже да погледнат към мъжете, а насочиха конете си към мястото, където преди това бяха стояли непознатите.

Там ги очакваше ужасна гледка. Земята беше покрита с многобройни следи от копита и човешки стъпки, като че ли тук беше имало някаква схватка. Пред тях лежеше умрял кон без оглавник и седло. Коремът му беше разкъсан и наоколо се виждаха парчета от вътрешностите му. Това бе резултат от отвратителната работа на лешояда, забелязан от Дейви и Джими при отлитането му.

Но нещо съвсем друго изплаши двамата. Близко до умрелия кон имаше човешки труп, труп на бял, който беше скалпиран. Лицето му бе напълно неузнаваемо, защото беше накълцано с ножове. Износените му вълнени дрехи навеждаха на предположението, че е бил уестмън. Беше убит с куршум в сърцето.

— Боже мили! Какво ли е ставало тук? — възкликна Джими, скочи от коня и се приближи до трупа.

Дейви също слезе на земята и коленичи до мъртвеца.

— От смъртта му са изминали няколко часа — установи той, след като опипа ръката и гърдите на човека. — Изстинал е, а от раните му не тече вече кръв.

— Претърси му джобовете! Може би ще се намери нещо, някакъв предмет, който ще ни помогне да разберем кой е бил този човек.

Дейви тъкмо се залови да изпълни съвета му, когато шестимата ездаци, последвали ги бавно, се озоваха при тях.

— Стой! — извика Лийдър. — Забраняваме ви да бъркате из джобовете му! Няма да позволя трупа да бъде обран!

Той, както и спътниците му, слязоха от конете и се приближиха. Лийдър сграбчи Дългия за ръката и го изправи, което бе посрещнато от Дейви най-спокойно. Двамата трапери размениха само един поглед и се разбраха. После Джими попита:

— Откъде ви хрумна духовитата мисъл, че искаме да ограбим мъртвеца?

— Ами нали бъркате в джобовете му!

— А не е ли възможно да имаме някакво друго намерение?

— Хора като вас едва ли. Нали веднага се вижда от какво тесто сте замесени.

— Мистър Лийдър, в такъв случай действително притежавате страхотна проникателност.

— Не ставайте на всичко отгоре и нахален, иначе няма да се церемоним много с вас! Заловихме ви на местопрестъплението. Ръцете на вашия спътник бяха в джобовете на убития. Това е достатъчно. Скитате се близо до мястото на убийството. Подозрително е кои са убийците. Внимавайте, иначе животът ви може да се окаже застрашен!

Дейви повдигна подигравателно рамене, а Джими отговори:

— Bounce, ама че сте строг! Държете се тъй, сякаш имаме честта да разговаряме с най-висшия държавен чиновник на Щатите!

— Аз съм lawyer^[8] — отвърна Лийдър гордо и кратко.

— Аа, юрист! Значи сте от учените господа, които имат за задача ловко да заобикалят параграфите? Here is my respect, sir!^[9]

— Дейви свали шапката си с ироничен жест на мнимо раболепие.

— Сър, не вършете глупости! — сръза го Лийдър с гръмовен глас. — Действително съм attorney at law^[10] и знам как да накарам другите да ме уважават. Тези достопочтени господа ме избраха за предводител на нашата група. Следователно ще става онова, което аз счета за правилно!

— Добре, добре! — закима усърдно Джими. — И ние нямаме абсолютно нищо против. Щом сте адвокат, несъмнено ще ви бъде лесно да намерите правилното разрешение на този криминален случай.

— Естествено. Но преди всичко настоявам вие двамата да не се отдалечавате, преди да разследвам всички подробности и преди да съм дал моите нареждания. Този случай може да ви заплете в големи неприятности.

— О, хич не се тревожим, защото сме убедени, че вашата проникателност ще съумее да ни отплете!

Лийдър предпочете да не отговаря на тази нова хаплива забележка. Затова пък даде заповед на придружителите си:

— Дръжте здраво двата коня, да не би да хрумне на заподозрените да избягат!

Траперите останаха спокойни и при изпълнението на тази заповед. Очевидно им доставяше удоволствие да видят какво ли щяха да предприемат тези хора, лишени от всякакъв опит в Далечния запад.

Намирането на скалпиран труп е само по себе си нещо сериозно, макар че прерийните ловци са доста закоравели към подобни случки. Обаче гледката, която представляваше мъртвецът с обезобразеното лице и кървавия оголен череп, имаше ужасяващо въздействие. Към това се прибавяха и опасенията за личната безопасност, породили се неизбежно у Дейви и Джими. Те бяха убедени, че човекът е убит и скалпиран от индианец, и понеже не бе вероятно един-единствен червенокож да се осмели да проникне толкова далеч на изток, можеше

да се предположи, че нейде наблизо се намира цял отряд индианци. И тъй, налагаше се да бъдат предпазливи.

Адвокатът собственоръчно претърси джобовете на мъртвеца. Бяха празни също както и коланът му.

— Вече са го ограбили — заяви той. — Значи става дума за убийство с грабеж и наш дълг е да открием убиеца. Следите доказват, че извършителят не е сам. Били са неколцина и като си помисля, че обикновено нечистата съвест кара престъпника да се върне на мястото на своето злодеяние, то аз предполагам, че не е необходимо да ходим много надалеч, за да го заловим. Мешърс, вие сте мои пленници и ще ни придружите до най-близкото поселище. А то е Хелмърс Хоум. Там ще разследваме случая с полагаемата се строгост.

Лийдър се приближи до двамата и зае такава поза, която според него би трябвало да ги сплаши.

— И така, предайте ми оръжията си! — добави той заповеднически.

— С удоволствие — отвърна Джими. — Ето ти моята пушка.

Вземи я!

При тези думи той насочи оръжието си към Лийдър. Петлетата изщракаха. Лийдър отскочи изплашено встрани и извика:

— Подлецо! Ще се съпротивляваш ли? — О, не! — засмя се Джими. — За съпротива и дума не може да става. Искам само да те помоля да вземеш пушката от ръката ми най-внимателно. Иначе би могла да гръмне и тогава край на прочутата ти адвокатура. И тъй, посегни, но много предпазливо!

— На всичко отгоре се и подиграваш? Човече, ще наредя тъй да те вържат, че да се загърчиш от болки!

— Ще ми бъде приятно, защото подобно свързване като пакет е истинско удоволствие.

— Ако не се подчините, ще накарам да стрелят по вас!

— Охо! Я се откажи! Казвам ти, веднага ще застреляме в главата всеки, който се приближи до нас на по-малко от три крачки. Какво са тук, край Ляно Естакадо, десет адвоката в сравнение с един-единствен опитен прериен ловец! Не можете да излезете срещу нашето умение с вашите детски пушчици, повярвайте ми. Ние нямаме нужда от някакъв си адвокат от Изтока. Изучили сме „параграфите“ на закона на прерията и достатъчно добре умеем да накараме другите да ги

признаят. А освен това сме честни хора и вие се излъгахте в нас. Но няма да ви се отплащаме със зло, понеже вашата проникателност ни беше страшно забавна. За съжаление вие нямате понятие какво значение имат непокътнатите следи в подобни случаи. Оставили сте конете си да тъпчат наоколо, както им се е искало. Сега е почти невъзможно да се разчетат дирите на местопрестъплението. Но ще видим какво все още може да се направи. Дейви, да претърсим околността, като опишем окръжност — ти ще тръгнеш надясно, а пък аз наляво! Ще се срещнем ей там отсреща.

Този категоричен тон постигна желаното въздействие. Никой не пророни нито дума. Мълчеше дори и Лийдър. Вярно, че шестимата се намръщиха, обаче, когато траперите се отдалечиха в противоположни посоки, никой не се осмели да ги задържи.

Оглеждайки внимателно земята, двамата започнаха бавно да крачат в полукръг, в чийто център се намираше трупът. Когато се срещнаха, те споделиха помежду си каквото бяха открили и се върнаха на местопрестъплението. Тук те спряха вниманието си на коня, на мъртвеца и на изпотъпканата земя. Вниманието, с което оглеждаха дори малките камъчета, се стори на останалите почти смешно. Най-накрая те отново поведоха разговор, докато, изглежда, достигнаха до някакво общо мнение. После Джими се обърна към адвоката:

— Мистър Лийдър, сега можем да ти дадем разяснения. Фактът, че човекът е скалпиран, сигурно те е навел на предположението, че е паднал убит от куршума на някой индианец. Ние веднага си помислихме същото и сега се убедихме, че наистина е било така. Впрочем този нещастник си е получил заслуженото. Отначало изпитвахме състрадание към него, но сега се оказа, че е било неоснователно. Той е бил злодей, член на разбойническа банда, която, изглежда, вилнее по тези места. Пазете се от нея! Обясненията на Джими бяха посрещнати с удивление.

— Какво? — попита Лийдър. — Нима разбра всичко това само от следите?

— О, узнах и много други неща!

— Невъзможно!

— Мислиш така само защото си новак в тази работа. Дирята може да бъде „прочетена“ също тъй добре, както редовете и страниците на която и да било книга. Но, разбира се, необходимо е

преди това човек да се е скитал години из Дивия запад. Този тип не е бил убит на същото това място, където лежи сега. Забеляза ли, че куршумът е пронизал цялото му тяло и е излязъл откъм гърба?

— Да.

— Тогава я елате за малко всички с мене настрана! Останалите последваха Джими, който след няколко крачки спря и посочи към земята, покрита на това място от гол и твърд камънак. Там имаше голяма локва съсирена кръв.

— Какво виждаш тук?

— Ами кръв — установи Лийдър.

— А нещо друго не ти ли прави впечатление?

— Не.

— Тогава наистина зрението ти не е особено остро. Я поразгледай тази дреболия! Какво ли представлява?

Джими извади някакъв малък предмет от локвата кръв. Той беше голям приблизително колкото монета и въпреки полепналата по него кръв имаше матов металически отблясък. Всички го огледаха и Лийдър каза:

— Това е сплескан куршум.

— Да, и то куршумът, причинил смъртта на този човек. Преминал е точно през сърцето му. Следователно смъртта е настъпила мигновено. Невъзможно е сам да се е завлякъл до мястото, където лежи сега, а е бил отнесен там от други хора. Ще признаеш ли, че е било така?

— Както го обясняваш, звучи наистина доста вероятно.

— Я разгледай сега тези няколко стъпки земя, покрита с изсъхнала твърда трева, в непосредствена близост до каменистото и кърваво място! Какво забелязваш?

— Тревата е изпомачкана.

— От какво или от кого?

— Та откъде да знам?

— А ние знаем. Тук е лежал човек и понеже не се виждат никакви следи от кръв, може със сигурност да се допусне, че не е бил ранен. В непосредствена близост се забелязва някаква черта в меката песъчлива земя. В горната си част чертата е широка, а надолу се стеснява. С какво ли е направена тя?

— Може би с тока на ботуш?

— О, не! Веднага ще ти докажа, че човекът, който е лежал тук, е носил мокасини, а не ботуши. Ако произлизаше от ботуш, чертата щеше да има съвсем друга, коритовидна форма. На нас ни се струва, че тя е направена с ръба на приклад на карабина, и понеже не е равномерна, а отначало е дълбока, след което става все по-плитка и завършва в другия си край с опашка, извита под прав ъгъл, то тя несъмнено не е причинена от бавно, спокойно движение, а е направена в трескава бързина. И най-накрая погледнете ей тук долния край на следата! На какво обстоятелство се дължи той?

Едва след като внимателно огледа въпросното място, Лийдър заяви:

— Изглежда сякаш някой се е завъртял тук на тока на обувката си.

— Този път си прав. Но и отпечатъкът е достатъчно ясен. Огледаш ли внимателно мястото, ще бъдеш принуден да признаеш, че и дума не може да става за ток на ботуш, а за някаква обувка с плоска пета без ръб — с други думи, мокасин. Обаче ще намериш само отпечатък от единия му крак, макар че тук земята е доста мека. Какво следва от това?

— Не знам.

— Бързината на движението, за която вече споменах. Въпросният човек се е хвърлил тук светкавично на земята, тъй че вторият му крак е останал във въздуха и не е успял да остави отпечатък в пясъка. Ако той бе имал време най-спокойно да се изтегне на земята, то би трябвало непременно да видим отпечатъци и от двата му крака. Следователно можем със сигурност да приемем, че е имал причина внезапно да се хвърли на земята. А каква е могла да бъде причината?

Адвокатът замислено се почеса зад ухото.

— Сър — каза той, — принуден съм да си призная, че не ни е възможно тъй бързо да следваме твоите предположения и изводи.

— Тъкмо това доказва, че сте гринхорни^[11]. В подобни случаи животът често зависи от една-единствена минута. Тогава човек не бива да мисли и размишлява безкрайно, важното е погледът му да е бърз и безпогрешен. Ще ви разясня каква е била причината. Я се огледайте и ми кажете виждате ли наоколо нещо особено!

Шестимата се заозъртах, но поклатиха отрицателно глави.

— Е — продължи Джими, — тогава взрете се в тази юка! Сигурно ще забележите по нея нещо необичайно.

Споменатото растение беше „юка глориоса“, изостанала в развитието си в тази суха пясъчлива почва. Тя все още цъфтеше и от нея бе провиснал кичур бели цветове със съвсем лека пурпурна окраска. По земята лежаха няколко от нейните корави тесни ланцетовидни листа със синьо-зеленикав цвят. Те не бяха паднали от само себе си, а бяха откъснати.

— Тук е имало човек, който си е играл с юката — установи Лийдър надут.

— Тъй! Ами кой ли е бил той?

— Откъде да знам.

— Може да се узнае, да, дори трябва да се узнае. Човекът не се е докосвал до растението, а го е улучил от разстояние с куршум, който е откъснал тези листа и е пробил тази дупка в стеблото му. Нима не я забелязвате?

Шестимата едва сега видяха дупката. Джими продължи да обяснява:

— Никой човек няма да вземе да стреля от скука по едно такова растение. Куршумът е бил предназначен за онзи, който се е хвърлил на земята ей там, зад нас. Ако сега мислено си представим една линия от юката до споменатия току-що човек и я продължим в права посока, то ще разберем точно откъде е дошъл куршумът. А тъй като той е пробил долната част на стеблото, дулото на пушката, от което е излетял, се е намирало доста високо над земята и вие сигурно можете да ми кажете какъв извод се налага от това, нали?

Те погледнаха смутено към Джими, но нищо не отговориха. Ето защо той продължи:

— Онзи, който е стрелял, вероятно не го е сторил от земята, а от гърба на кон. От всичко намерено тук можем да направим следния извод: индианец, въоръжен с пушка, е стоял на онова място, където оглеждахме следата. Някакъв конник, идващ приблизително от североизток, стрелял по него, след което червенокожият, останал незасегнат от куршума, светкавично се хвърлил на земята, и то по гръб. Но защо е постъпил така? Има само едно обяснение, а именно: искал е да подмами стрелеца. Искал е да го накара да си помисли, че е мъртъв. И конникът наистина се приближил...

— По какво съдите за това? — попита Лийдър учуден.

— Ще ви покажа. Нека само се върнем при мъртвеца! Джими отведе Лийдър покрай трупа до едно място, където между клонките на рядък недоразвит клек се виждаха малки песъчливи късчета земя. Тук в пясъка личеше по-голям отпечатък и Джими попита как ли е възникнал той.

— Изглежда, и тук е лежал някакъв човек — направи извод Лийдър.

— Предположението ти е вярно. Но кой е бил той?

— Може би мъртвецът, преди да умре?

— Не, защото е бил улучен толкова точно в сърцето, че не е успял да се помръдне. Било е невъзможно да се довлече до тук. Впрочем, ако е бил той, тук би трябвало да има локва кръв.

— Значи е бил индианецът, който се е хвърлил отсреща на земята.

— И той не е бил. Не е имал никакво основание да повтаря своя хитър заблуждаващ номер. Освен това ние установихме, че той не е бил ранен, докато лежащият на това място човек е имал тежка рана. Без съмнение в случая имаме работа с някое трето лице.

— Но пясъкът е като отворена книга за теб! — каза Лийдър изумен. — Аз обаче не мога да прочета нито ред.

По лицата на неговите другари също личеше голямо смайване. В този момент взе думата Дейви:

— Мешърс, не е необходимо да отваряте толкова широко очи и уста. Всички добри ловци на Запада дължат успехите си както на своята храброст, хитрост и издръжливост, така и на обстоятелството, че за тях всеки отпечатък е ясно написано писмо, оставено им от някой друг волно или неволно. Който не умее да разбира подобни писма, той без съмнение скоро ще получи някой куршум или нож между ребрата и ще изгние на такова място, където няма да е много лесно да му се издигне паметник. Моят спътник ви каза, че тук не се вижда локва кръв, и той е прав. Вярно, че няма никаква голяма кървава локва, но все пак се забелязва кръв. Тези големи тъмни петна в пясъка са образувани от капки кръв. И тъй, лежащият тук човек е бил ранен, и то тежко, защото от следите се вижда, че се е гърчил на земята от болки. Я поразгледайте внимателно клека отстрани и пясъка под ниско пълзящите му клонки. Нещастникът ги е късал в страшните си мъки и

е забивал пръстите си в земята. Бихте ли ми казали къде точно е бил ранен?!

— За да можем да отговорим, би трябвало направо да сме всезнаещи.

— О, не! От раните в главата или в горната част на трупа изтича повече кръв, отколкото се вижда тук. Човекът е бил ранен в корема, с което се обясняват и страшните му болки. Погледнете сега как е изпогазен клекът и как са изпокъсани клонките му чак до мястото, където е лежал индианецът, който не е бил ранен. Огледайте и този невзрачен предмет на земята, който навярно все още не сте забелязали. Какво ли е това?

Дейви вдигна от земята парченце кожа. След щавенето тя бе имала светъл цвят, но с времето беше потъмняла. С помощта на нож бе нарязана на тънки дълги ивички. Шестимата я огледаха, но после в недоумение заклатиха глави.

Дейви обясни:

— Това парче се е откъснало от кожени панталони, украсени с ресни — индианска изработка. Следователно раненият, който е лежал тук, е бил индианец. Носил е легинси, чиято кожа е била щавена с еленов мозък. От болки пръстите му са се вкопчвали в кожените панталони, при което от ресните се е откъснало това малко парченце. Както е известно, огнестрелната рана в корема е извънредно болезнена. Ако на вас ви заседне някой куршум в червата, ще има да се гърчите като настъпени червеи. Бих се учудил, ако този индианец не е отишъл вече във Вечните ловни полета. Сигурно не му е било възможно да издържи още дълго ездата, още повече че е бил принуден да седи заедно с другия на един кон.

— Нима е продължил ездата? — попита Лийдър. — И то с друг човек на един кон?

— Да, сър, несъмнено е станало точно така. Моля, ела с мен на известно разстояние в посоката, откъдето са дошли тези хора!

Дейви zakрачи на североизток. Останалите го последваха, любопитни да видят на какво ли още щеше да им обърне внимание. Той продължи до линията на полуокръжността, описана преди от него, после се спря и каза:

— Мешърс, понастоящем имате, така да се каже, обучение по разчитане на следи. Обаче съм принуден да бързам, защото нейде пред

нас се намира опасна разбойническа банда или шайка убийци. Същевременно става въпрос за спасяването на един, а може би и на двама индианци, преследвани от бандата. И тъй, ще бъда колкото мога по-кратък. Оттук, където сме застанали, са преминали двамата индианци, за които стана въпрос — раненият и здравият. Първият от тях не е бил ранен на мястото, където видяхме, че е лежал, ами по-отдавна. Заклучавам по това, че двамата са придържали конете си глава до глава, което се разбира от следите. Яздили са съвсем близо един до друг и здравият е водил за юздата коня на другия. Вторият се е нуждаел от ръцете си, за да ги притиска върху раната, или пък да се държи за седлото, понеже е бил много отпаднал.

След като направи няколко крачки назад и посочи към земята, Дейви продължи:

— Отпечатъците от копитата показват, че действително става въпрос за индианци. Двата коня са били неподковани. Ето тук можете да забележите, че конят, който е носил ранения, е направил дълъг скок. На това място той е бил улучен от куршум изотзад, малко отстрани, куршумът проникнал в гърдите му зад предния крак, и то толкова близо до сърцето, че животното успяло да измине съвсем малко разстояние и рухнало на земята там, където лежи и досега. Същевременно раненият индианец отхвъркнал от седлото и паднал отстрани в клека.

След тези думи Дейви отиде, надясно, отново посочи към земята и продължи обясненията си:

— Тук има следи от самотен ездач, от онзи човек, който стрелял по коня, а после и по здравия индианец. Жребецът му е носел подкови, значи е бил бял. Стрелял е по индианския кон, преди да стигне до това място. Ако разполагах с време, щях да ви го докажа. А по здравия индианец стрелял точно оттук, където се намираме в момента...

— Невъзможно е да го знаете с такава сигурност! — прекъсна го Лийдър.

— Pshaw, мога даже да се закълна! Я погледни напред и ще забележиш, че сегашното ни местонахождение, мястото, където здравият индианец се е хвърлил на земята и улучената от куршума юка се намират на една свършено права линия. Изобщо няма място за съмнение. И по-нататък! Само на осем-девет крачки оттук виждате, че преминава и още една диря. Яздили са петима бели, крито са се спрели

после на онова място, където земята е толкова много изпотъпкана. А сега ви моля да ме последвате обратно. Скоро ще свърша.

Той отведе другите малко по-надалеч от споменатото място. Там им обърна внимание на следите, от които една единична диря се отклоняваше настрана. За нея Дейви каза:

— Оставена е от един кон, който е принадлежал на някой бял. Копитата са се вкопали надълбоко. Животното е преминало в галоп. А кон, който вече галопира само на двадесетина крачки от мястото, където е стоял, несъмнено е бил подплашен. Нещо го е подплашило и той е побягнал. Речем ли да последваме дирята, сигурно ще го намерим нейде да пасе с празно седло. Вляво оттук виждате втората диря. Тя е направена в спокоен ход, и то от неподкован кон. Тъй като въпреки бавната крачка дирята е по-дълбоко отпечатана от предишните следи, оставени от индианските коне, то този кон несъмнено е носил по-тежък товар отпреди. Здравият индианец е седял на гърба му, а напреки пред него е лежал раненият му другар. А сега огледайте внимателно следите от петимата бели точно до тази последна диря. Те са се движили по следата на индианците, но не са яздили върху нея, за да не я заличат. Тъй, с това аз свърших. Опитайте сега да обобщите всичко чуто от мен и да ми кажете как се е разиграла цялата трагедия!

— О, най-добре ще е да го предоставим на теб, сър! — заяви Лийдър вече с наистина доста скромен тон.

— Защо, аз бях достатъчно ясен — обади се Дейви. — Нашето разследване доведе до следните резултати: шестима бели се срещнали североизточно оттук с двама индианци и подели с тях свада, при която един от индианците бил ранен с огнестрелно оръжие в корема. Червенокожите побягнаха, а белите започнали да ги преследват. Обаче конете на индианците превъзхождали животните на белите и спечелили значителна преднина. Погледнете онзи кон на земята! Той е от най-благородна мексиканска порода и не е изключено да има истински андалуски прародители. Тотемът, т.е. знакът на неговия собственик, е изрязан с нож върху лявата страна на врата му. Раненият индианец не е бил някой обикновен воин, защото право за притежаване на тотем имат само вождовете и видните мъже, участващи във военния съвет. Само един от конете на белите е бил достатъчно бърз, за да може да следва по петите двамата индианци.

Този бял продължавал преследването с бясно настървение. Можел е да рискува да се отдалечи толкова много напред от своите другари, понеже червенокожите не са били в състояние да предприемат каквото и да било срещу него, тъй като здравият от тях е трябвало да подкрепя и поддържа ранения. Двамата нещастници едва ли са имали друго спасение освен бягството. Вярно, че ако аз бях на мястото на здравия индианец, щях да скоча от седлото и прав щях да изчакам белия, за да го сваля от коня с карабината си. Но за да не постъпи така, червенокожият сигурно е имал някаква причина, която не ми е известна, или пък този индианец е бил още доста млад и неопитен. Безпокойството за живота на другия го е объркало. Но все пак той е бил хитър и дързък, което веднага ще ви докажа. Белият имал заредена двуцевка. Той се приближил до двамата преследвани дотолкова, че както вече споменах, куршумът му улучил един от конете на онова място, където стояхме преди малко. Конят направил скок, продължил да препуска още известно разстояние, после се преметнал през глава, запокитвайки ездача си в клека, където той останал да лежи. Другият червенокож веднага спрял коня си и скочил от седлото, за да защити своя спътник. Белият стрелял и по него. Но понеже конят му все още препускал, той нямал възможност да се прицели добре и куршумът му улучил юката вместо индианеца. Червенокожият също би могъл да насочи пушката си към неприятеля и да стреля. Обаче е бил много възбуден, треперел е от гняв, тревога и напрежение. Ставало е въпрос за живота му, който зависел от точността на неговия изстрел. Ето защо той не стрелял, а се престорил, че е улучен, и се хвърлил на земята, без ръката му да изпускат карабината. Точно тогава прикладът му оставил в пясъка тази следа, която видяхме. Зачакал приближаването на белия, за да го застреля право в сърцето от непосредствена близост. Белият скочил от седлото и най-напред се завтекъл към ранения индианец, който лежал на земята и вероятно се преструвал на умрял. Оттам бандитът се приближил до другия индианец. А той се изправил светкавично на крака, съборил противника си на земята и го застрелял право в сърцето. Дулото на пушката му е било толкова близо до тялото на негодника, че вълнената материя на дрехата му се опърлила, а куршумът излязъл откъм гърба му и се сплескал в камъка. Изстрелът подплашил коня на белия. Животното хукнало да бяга надясно, което разбрахме от следата. Червенокожият завлякъл трупа на убития си враг

при своя ранен спътник, за да му даде възможност да се порадва на неговото отмъщение. Там той скалпирал мъртвеца. Същевременно забелязал приближаването на останалите петима нападатели. Не бивало по-дълго да се бави. Ето защо бързо вдигнал ранения на своя кон, метнал се и той на гърба на животното и побягнал. Когато петимата се озовали на това място и видели мъртвия си другар, те слезли от седлата и започнали да се съвещават. Несъмнено са от Лешоядите на Ляно, а убитият е бил техен съучастник. Може би нейде наблизо, вероятно в Хелмърс Хоум, се намират хора, които го познават. Ако бъде намерен и разпознат, присъствието им ще бъде издадено, а те са искали да го запазят в тайна. Ето как им дошла мисълта за обезобразят с ножовете си лицето на застреляния. Сами видяхте, мешърс, че това е направено по един наистина позорен начин. Преди това обаче те взели цялото имущество на умрелия. От конския труп свалили седлото и оглавника, тъй като тези кожени предмети, принадлежали на един известен червенокож воин, са много скъпоценна плячка. Те напуснали това място и поели по дирята на червенокожите, движейки се все успоредно с нея. Може да се очаква, че ще настигнат индианците въпреки по-лошите си коне, защото животното на червенокожите е принудено да носи двоен товар... Мистър Лийдър, когато по-късно си се появил тук със своите хора, при трупа на коня е имало вече един лешояд. Прогонихте го с изстрел. Ние чухме изстрела. Той ни привлече насам.

— Предполагам, че всичко се е случило наистина така, както ни го описа — обади се Лийдър. — Вероятно ти имаш остро зрение и остър ум.

— Що се отнася до акъла ми, аз съм принуден да бъда доволен от него, защото не мога да го заменя срещу някой по-добър ум. А сега ми се ще да те попитам какво мислиш да предприемеш във връзка с тази работа!

— Абсолютно нищо. Не ни засяга повече. Става въпрос само за индианци.

— Само за индианци ли? — повтори Джими. — Само? Да не би индианците да не са хора?

— Не оспорвам, че са хора. Но те стоят толкова по-долу от нас, че би било цяла обида да ни сравняват с тях. С принудено спокойствие Джими отговори:

— Щом е така, сър, тогава наистина няма никаква опасност да ви обидим, понеже и през ум няма да ни мине да направим някакво сравнение между вас и тях. Тези двама червенокожи са се държали като герои, или поне единият от тях, когото считаме за по-младия. Изобщо е невъзможно да сравняваме с тях такива неопитни люде като вас. Но само, за бога, не се считайте подобри хора от тях! Белите дойдоха в тези земи само за да изтласкат от тях истинските им собственици — индианците. Потекоха реки от кръв и бренди, с чиято помощ се започна извършването на огромно масово убийство. Насилие, коварство, измама, нарушаване на обещания непрекъснато ставаха причина за оредяването на племената, населяващи прериите. Гонят ги от едно място на друго, от една територия на друга. Едва-що са им отредили някоя нова област, където уж щели да живеят в мир и спокойствие, и ето че отново се намира повод, за да ги изгонят и оттам. Продават им бариев сулфат вместо брашно, стрити дървени въглища вместо барут, негодни пушки вместо едрокалибрени ловни карабини. Не понесат ли спокойно някоя подобна измама, наричат ги бунтовници и масово ги избиват. Примирят ли се със съдбата си, наричат ги затънели и пропаднали хора. Решат ли да бранят кожата си, получават прозвища като „разбойници“ и „убийци“, които трябвало да бъдат унищожавани без милост и състрадание. В случая е също като при дивите животни — едното изяжда другото и по-силното казва: „Аз имам право!“ Но, мешърс, аз ви казвам, че сред тези презрени и преследвани хора съм се запознавал с такива мъже, само един от които струва десет пъти повече от вас шестимата или от стотина подобни на вас.

Докато говореше, дебеланкото постепенно се беше страшно разгневил, но все пак Лийдър му отвърна дръзко:

— Не сме те питали за мнението ти, понеже сме свободни и самостоятелни мъже, които знаят как трябва да постъпват.

— Не ми изглежда да е така. Например ти каза, че не било необходимо да се занимавате повече с онова, което се е случило тук. Ако наистина мислиш така, то много скоро можете да опънете нейде крака и да предадете Богу дух.

— Охо! Да не искаш да кажеш, че би трябвало да се страхуваме? От Сент Луис чак до тук сме дошли и ми се струва, че ще стигнем и по-надалеч.

— От Сент Луис до тук? — засмя се Джими. — Да не би да е някакво кой знае какво постижение? Казвам ви, че опасностите тепърва започват. Сега се намираме на границата, където безчинствува каква ли не сбирщина, която страшно много се интересува от чуждата собственост, но затова пък хич не я интересува живота на другите. А отвъд Ляно Естакадо се намират териториите на команчите и апачите. Който рискува тъй лекомислено да попадне между два подобни воденични камъка, лесно ще бъде смазан. На това място са се сблъскали бели разбойници и червенокожи воители. И да оставим белите настрана, принудени сме все пак да се запитае какво ли са търсели тук индианците. Щом двама редмени^[12] рискуват сами да навлязат толкова навътре в този район, то в девет от десетте случая може да се очаква, че те са разузнавачи, които оглеждат околността преди някой боен поход. На мен тази работа съвсем не ми се струва толкова безобидна като на вас. Не знам нито накъде, нито защо сте тръгнали на път. Но ние се каним да прекосим Ляно Естакадо, а в такъв случай е необходимо човек да си отваря очите на четири, иначе може тъй да се случи, че вечерта да си легнеш да спиш жив и здрав, а когато се събудиш рано сутринта, да ти се наложи да се прибираш у дома си като тъжен труп.

— Що се отнася до пътя ни, то и ние имаме намерение да прекосим Ляно Естакадо, а после да се отправим към Аризона.

— Във всеки случай досега не сте ходили отвъд пустинята, така ли?

— Не.

— Слушай, не ми се сърди, ама от ваша страна това е направо невиджана непредпазливост! Мислите си, изглежда, че Ляно Естакадо е някаква красива, най-прекрасна местност, през която всеки може да си мине ей така, като на разходка, а?

— Е, не сме чак толкова глупави. Запознати сме с нейните опасности, понеже сме слушали и чели за тях.

— Тъй, тъй! Хмм, хмм! Слушали и чели! Също като някой си, дето бил слушал и чел, че арсеникът е отровен, а после си помислил, че може да погълне цяло кило, без да му стане нещо. Не ви ли хрумна поне мъдрата идея да наемете водач, който отблизо да познава Ляно и околностите й?

Джими мислеше доброто на непознатите. Но въпреки това Лийдър гневно извика:

— Много те моля да изоставиш този нравоучително-даскалски тон! Ние сме мъже, ясно ли е? Впрочем имаме си водач.

— Ах, тъй ли? Ами къде е той?

— Избърза напред.

— Настина странен начин да водиш някого. Ами къде ще ви чака този човек?

— В Хелмърс Хоум.

— Аха! Щом е така, добре. Лесно ще намерите Хелмърс Хоум. Ако нямате нищо против, можете да се присъедините към нас, защото и ние се каним да отидем там. Може би ще ни кажете кой е водачът ви?

— Увериха ни, че бил много прочут уестмън. Нееднократно бил прекосявал Ляно Естакадо. Не ни каза истинското си име. Обикновено го наричат само Джъгъл Фред.

— Good luck! Джъгъл Фред! — възкликна Джими. — Той наистина е човек на място, на чието водачество спокойно можете да се доверите. Радвам се, че най-после отново ще го видя. Във всеки случай после ще яздим заедно, понеже и ние двамата ще се отправим към Аризона.

— И вие ли? А защо? Да не би да е заради диамантите, които били намерени там наскоро?

— Може би — отвърна Джими резервирано.

— Тогава не си подхождаме, понеже и ние сме тръгнали натам по същата работа. Следователно сте наши конкуренти.

Лийдър изрече тези думи с много категоричен тон и същевременно огледа трапера с почти враждебен поглед. Джими високо се разсмя и възкликна:

— Ама че весело! Да не би да изпитвате завист към нас? Това е още едно ясно доказателство, че сте „зелени“ в Запада. Да не мислите, че диамантите лежат в Аризона ей тъй, по земята, и е необходимо човек само да се наведе, за да ги вдигне? Даже златотърсачите са принудени да се събират на групи, ако искат да постигнат добри резултати, същото се отнася и за diamond-boys, дори с още по-голяма сила. Остане ли човек сам — загива.

— Вече сме шестима и имаме достатъчно пари, за да не загинем.

— Слушай, не споменавай за парите пред други хора! Ние сме честни люде, от които няма защо да се страхувате. Обаче някои други навярно ще се погрижат да не мъкнете толкоз надалеч многото си пари. А това, че не искате и да знаете за нашата компания, ни е безразлично. На вас ще предоставим да решите дали ще ни придружавате поне до Хелмърс Хоум, или не. Днес няма да успеете да достигнете фермата и ще бъдете принудени да пренощувате на открито. А в такъв случай е хубаво да имаш край себе си хора, които е чувстват в Дивия запад като у дома си.

— Кога потегляте оттук?

— Веднага естествено. А сега правете каквото желаете! Без да бърза, Джими се отправи към крантата си и я възседна. Същото стори и Дейви. Те подкараха бавно конете по дирите, водещи на запад. Другите останаха за кратко време да се съвещават, но после последваха двамата трапери. Когато ги догониха, Дейви се обърна към тях и попита:

— Е, какво решихте?

— Ще яздим заедно с вас до Хелмърс Хоум, но само дотам.

— Много любезно от ваша страна. Дейви им обърна гръб и отсега нататък траперите се държаха тъй, сякаш зад тях нямаше никакви хора. Те пришпориха своите животни и по обичая на истинските уестмъни се поприведоха напред, заемайки привидно толкова отпуснала и заспала стойка, сякаш изобщо не можеха да яздят. А другите ездаци се стремяха да се държат на коня по всички правила, като че ли имаха за задача да обзаведат коне за някой манеж.

— Я погледнете само ония двамата! — каза Лийдър на своите придружители. — Не могат да яздят. Просто им личи. И това ми било уестмъни! Никак не ми се вярва.

— И аз не го вярвам — съгласи се с него един от другите. — Който седи на гръба на коня като тях, няма правото да ме мятат, че бил познавал Запада. Онази история с разчитането на следите, дето ни забаламосаха, е чиста измама. И външността им е една такава одърпана и парцалива. Е, как тогава да имаме доверие в такива типове?

— За доверие и дума не може да става. А камо ли да ги вземем с нас за Аризона! Не сме толкова глупави! Онзи обесник направо подскочи, като заговорих за нашите пари. Представи се за безкрайно честен, но сигурно само защото сме шестима, а те — двама. Трябва да

внимаваме през нощта, та да не би утре рано те да продължат пътя си с парите ни, а ние да останем във вид на вкочанени трупове. Цялото им поведение ме кара да предполагам, че от нищо не им мигва окото.

Междувременно вече споменатите възвишения се приближаваха все повече и повече. Земята стана камениста. Джими и Дейви започнаха да се навеждат все по-ниско, защото следата вече не можеше да бъде различена тъй лесно. Но ето че Дебелия изведнъж дръпна поводите на коня си, посочи с ръка напред и каза:

— Я погледни натам, драги Дейви! Какви ли са онези същества, застанали накуп?

Известно време Дейви напрегнато се взира към посоченото място, а после каза:

— Там има две много познати разновидности на живите твари, а именно пет коня и един човек, и при това конете вероятно струват повече от човека.

— Хмм, пет коня! Естествено, че с тях трябва да има и петима ездачи, но понеже се вижда само един, много ми се иска да разбере къде ли са другите четирима.

— Струва ми се, че едва ли ще са се отдалечили много.

— Приближим ли се още малко, може би ще ги открием. Разстоянието е все още твърде голямо. И тъй, да продължим напред!

— ^ И след като отново подкара животното си, Дейви добави:

— Навярно пред нас са белите, от които един е бил застрелян. А сега ми се струва, че виждам насреща да пълзи по земята нещо човекоподобно. Я поразгледай онези точки!

Онова, което той нарече точки, бяха четирима мъже, застанали на еднакво разстояние един от друг в права редица, придвижващи се бавно в една посока.

— Това са четиримата, които са оставили конете си — обади се Джими. — Попаднали са на камениста земя и търсят следата на индианците, които са загубили. Ако съдя по преднината, която имаха пред нас, сигурно се занимават тук с дирите от доста дълго време. Това е безспорен признак, че не умеят твърде добре да разчитат следи. Ето, забелязаха ни. Виждаш ли как тичат към конете си?

— А как ще се държим към тях?

— Хмм! Сигурно е, че са негодници. Заради нашата собствена безопасност се налага малко да понадникнем в картите им. Но не ми се

струва особено уместно да се занимаваме с работите им много усърдно. По-добре ще е, ако не им дадем да разберат какво мислим за тях. Докато не започнат да се държат враждебно към нас, ние можем да се покажем миролюбиви. И тъй, напред! Очакват ни.

Ето че шестимата търсачи на диаманти също забелязаха групата коне и вследствие на това отново потърсиха близостта на двамата трапери. Те все пак се чувстваха в по-голяма безопасност в тяхната компания.

Петимата непознати бяха застанали до конете си и държаха в ръка карабините си, готови за стрелба.

— Стой или ще стреляме!

Въпреки предупреждението Джими и Дейви продължиха да яздят. Но Лийдър и хората му послушно се спряха.

— Стойте, ви казах! — повтори човекът. — Още една крачка и куршумите ни ще ви пронижат!

— Глупости! — засмя се Джими. — Едва ли се страхувате от две миролюбиви личности. Запазете си куршумите! И в нашите цевии има подобни неща.

Петимата не стреляха, може би защото наистина не се бяха разтревожили и само искаха да ги сплашат, а може би и затова, защото спокойното неустрашимо поведение на двамата трапери им бе направило впечатление. Те оставиха двамата да се приближат, но все още държаха пушките си готови за стрелба.

Онзи, който бе изрекъл предупреждението, имаше широкоплещеста набита фигура. Гъста черна брада покриваше долната част на лицето му, тъй че устните му не се виждаха. Но по начина на говорене си личеше, че той сигурно има заешка уста. Когато траперите спряха пред него, той гневно рече:

— Не знаете ли обичаите и законите на Запада? На когото извикат да спре, трябва да спре. Ясно ли е? Благодарете на нашето снизхождение, че сте все още живи.

— Човече, не преувеличавай толкова! — отвърна Джими. — А на какво благодарите вие, че още сте живи? И ние имаме пушки!

— Ву Јове, заплашват ли ни? От сто крачки откъсваме с куршумите си главата на муха. Да го знаеш. С какви намерения се шляете из тази местност?

— Би могъл да се сетиш. Искаме да погледаме следващото слънчево затъмнение, което, както казват, се наблюдавало най-добре оттук.

Брадятият сам не знаеше как да посрещне този отговор, даден с най-сериозен тон. По лицето му се изписа смайване и той попита:

— Ами кога се пада то?

— Започва тази нощ в дванадесет часа, пет минути и единадесет секунди. Казвам ти, че подобно слънчево затъмнение посред нощ е нещо изключително!

— Човече, ти будалкаш ли се с нас? — избухна другият. — Внимавай!

— Разбира се, че ще внимавам — засмя се Дебелия. — Дългия Дейви и Дебелия Джими са известни като предпазливи уестмъни.

— Behold! — възкликна чернобрядият. — Чували сме за вас. Джими и Дейви били двама толкова големи смешници, че винаги съм копнял някога да ги срещна. Надявам се, че ще ни направите удоволствието да ни дадете тук някое комично представление. Заплащаме добре, по пет цента на човек и по един цент на кон.

— Звучи примамливо! Не очаквахме подобни приходи тук, в този цирк. Но ние играем театър само при слънчево затъмнение. Значи ще трябва да почакате до полунощ. Обаче, ако не можете да потърпите дотогава, междувременно направете сами няколко превъртания презглава! А сега ще ни разрешите ли да узнаем с кои имена са ви дарили вашите уважаеми родители?

Последните думи бяха изречени с такава подкупваща любезност, че брадятият отвърна вече с по-мек глас:

— Казвам се Стюарт. Имената на моите другари няма да са ви необходими. Всъщност откъде идвате?

— От местността, останала зад гърба ни.

— Ами накъде отивате?

— Към местността, намираща се пред нас.

— Тъй! Много остроумен отговор. Изглежда, се каните да отидете в Хелмърс Хоум, а?

— Да, понеже фермата не иска да дойде при нас, ние ще трябва да яздим до нея. Ще тръгнете ли с нас?

— Почтено благодаря! Имаме си друга работа. Забелязахте ли дирята, която минава ей там, точно под носовете ви?

— Какво ни засяга тази диря?! Сигурно е оставена от хора, които са яздили към Хелмърс Хоум. А ние ще стигнем до там и без тези следи.

— Минахте ли покрай трупа, който лежи ей там, откъдето идвате?

— Да.

— Какво мислите за него?

— Че е мъртъв. А всичко, което е мъртво, не може да ни ухапе.

Стюарт хвърли към двамата трапери дълъг и изпитателен поглед. Изглежда, това безразличие не събуди особено доверие у него. Но след като не забеляза в честните им открити лица нито следа от подозрителност, гой каза:

— И ние забелязахме онзи човек и мъртвия му кон. Щеше да бъде жалко, ако бяхме оставили седлото и оглавника на коня да си изгният ей така. Затова ги взехме с нас.

— Ако бяхме пристигнали там преди вас, щяхме да постъпим по същия начин.

— И съвсем правилно. После тръгнахме по конската следа, макар че не водеше в нашата посока. Обаче тук я изгубихме и досега напразно се мъчим отново да я открием. Тъй като нощта скоро ще настъпи, решихме да се откажем от издирването ѝ и пак да поемем по нашия път.

— А накъде води той?

— През Ляно Естакадо към Ел Пасо и после продължаваме за Аризона.

— За да търсите диаманти?

— О, не. Не се поддаваме на тази треска. Ние сме честни и скромни фермери и оттатък имаме роднини, които се помъчиха да ни осигурят хубава земя. Ще я обработваме. Нека други търсят благородните камъни. Една ферма носи плодове по-бавно, но затова пък те са по-сигурни.

— Всеки постъпва както му е угодно! Тъй като сте само фермери, аз вече не се учудвам, че сте изгубили следата. Някой добър скаут едва ли щеше да я търси толкова дълго напразно.

— Е, нали вие сте известни като скаути. Я, я потърсете! Любопитен съм да видя дали ще я намерите.

Непознатият изрече тези думи язвително. Но Джими спокойно му отвърна:

— Няма да ни е трудно да я открием, макар че тази работа иначе не ни интересува. Само ще ви докажем, че винаги намираме онова, което търсим.

Двамата трапери слязоха от седлата и описвайки широк кръг, започнаха да обикалят около мястото. Тихо изсвирване накара ездитните им животни да последват господарите си като кучета.

Междувременно търсачите на диаманти също бяха пристигнали и мълчаливо бяха изслушали разговора. Сега, когато двамата трапери се отдалечиха, Стюарт попита:

— Вие дойдохте с тези двама скитници, но, изглежда, не сте заедно с тях. Ще ни дадете ли някакво разяснение?

— С удоволствие — отговори Лийдър. — Срецнахме се при трупа, но тяхното поведение съвсем не ни даде повод да се сприятелим.

— И добре сте направили. Двамата имат лоша слава. Само че предпочитам да не им го казвам в лицето. Предупредиха ни да се пазим от тях. Те подмамвали жертви за разбойническите банди, които нападат пътуващите през Ляно Естакадо. Наскоро недалеч оттук бяха избити и ограбени четири семейства. А щом тези двама негодници се шляят наоколо, може да се предположи, че са участвували в злодеянието и сега търсят нови жертви. Но нас няма да ни спипат!

— Така си и мислех. Още от първия миг им нямах никакво доверие. Искат да ни подмамят да яздим заедно с тях.

— Накъде?

— До Хелмърс Хоум, а после през Ляно Естакадо към Аризона.

— Я се откажете, сър! Няма да стигнете оттатък. Да не би да отивате в Аризона да търсите диаманти?

— Не да търсим, а да купим.

Стюарт хвърли към спътниците си бърз многозначителен поглед и после колкото можеше по-безразлично направи следната забележка:

— Но тогава няма да направите кой знае какви сделки, сър. Купувачът на диаманти трябва да има пари, и то твърде много пари.

— Имаме.

— Но съобщенията между Аризона и Фриско са много несигурни. Предполагам естествено, че ще ви изпратят парите от

Фриско. А тогава лесно може да се случи тъй, че да не разполагате с парите тъкмо когато са ви необходими най-много. И ние ще трябва да плащаме значителни суми за закупената земя. Но вместо да чакаме да ни ги преведат от Фриско, предпочетохме направо да вземем сухата пара с нас. Тъй е по-сигурно.

— Е, вие не сте единствените умни хора. И ние носим нашите пари у нас.

— Разумно постъпвате. Но човек трябва добре да ги скрие, защото не се знае какво може да се случи. Ние ги зашихме в дрехите си. Нека някой от Лешоядите на Ляно се опита да ги открие! Както вече споменах, нямам доверие в тези двамата обесници. Те знаят накъде отиваме и ще побързат да го съобщят на своите прелестни съучастници, за да ни издебнат от засада. Ето защо ще постъпим умно, ако се отправим в съвършено друга посока. Съветвам ви да направите същото и да се доверите на някой добър и съобразителен водач.

— Вече сме го сторили. Той ни очаква в Хелмърс Хоум.

— Кой е той?

— Наричат го Джъгъл Фред.

— Джъгъл Фред! — възкликна Стюарт с добре изигран страх.

— Да не сте полудели, сър?

— Защо да съм полудял?

— Защото този човек е известен мошеник. Още името му би трябвало да ви го подсказже! Занимава се с какви ли не измамнически изкуства и надлъж и нашир е познат като нечестен картоиграч. Бих могъл даже да се закълна, че е съучастник на двамата скитници. Намира се в момента в Хелмърс Хоум, а и те отиват натам. После той ще тръгне с вас през Ляно Естакадо и там ще ви очистят. Вашите работи не ме интересуват, обаче искам да изпълня дълга си и да ви предупредя.

Думите на Стюарт прозвучаха толкова чистосърдечно и загрижено, че успяха да заблудят Лийдър. Той сведе замислено глава и каза:

— Наистина неприятно. Ние сме ви благодарни за предупреждението и вярваме, че е основателно. Но ето че сега сме без водач.

— Изобщо не разбирам как сте се оставили да ви отпратят към Хелмърс Хоум. Та кой човек би избрал място за фермата си тъй близо

до опасната Ляно? А фактът, че Хелмърс го е сторил трябва да ви наведе на мисълта, че е във връзка с бандитите които вилнеят из Ляно Естакадо. Той има магазин, закупува заграбената от тях плячка, а чрез размяна те получават от него всичко, от което се нуждаят. Та това се разбира от само себе си Никой не може да ме накара да отида в онзи дом, наречен тъй примамливо и задушевно с името Хелмърс Хоум. Зад тази красива маска се крият машинациите на цяла банда убийци.

— Zounds, сър, вярно, че откъм тази страна не сме погледнали на въпроса. Нищо друго не ни остава, освен да се върнем и да потърсим някой друг водач, понеже вече не щем и да чуем за Джъгъл Фред. Но я ми кажете вие имате ли си водач?

— Не ни трябва, защото двама от моите спътници добре познават Ляно Естакадо. Можем да разчитаме на тях.

— Well! А не може ли да яздим заедно с вас?

— Защо не, обаче ви обръщам внимание, че пак постъпвате непредпазливо. Вие не ни познавате.

— О, просто ви личи, че сте почтени хора, макар и двамата скитници да се опитаха да ни метнат, че сте били разбойници.

— Така ли?

— Да. Подробно огледаха мястото, където лежеше трупът. После казаха, че сте преследвали двамата индианци. Единият от тях бил ранен, а другият застрелял вашия спътник, а лицето на мъртвеца било обезобразено до неузнаваемост от вас.

— Hang it all!^[13] Значи тъй казаха? — попита Стюарт смаян. — А пред нас се преструваха, че изобщо не са се интересували от трупа. Ето ви едно доказателство, че не бива да се доверявате на ези лъжци! Никой честен човек не действа тъй подмолно и коварно. Ние съвсем случайно минахме покрай онова място. А загдето взехме седлото и оглавника, никой не може да ни кори. Това е законно право в прерията. После вие ни видяхте как тук оглеждахме дирите. Но подобно нещо се прави само от предпазливост.

— Не е необходимо да се оправдавате. Ние знаем, че сте честни люде, и ви имаме пълно доверие. И тъй, кажете ни дали ще ни разрешите да яздим заедно с вас?

— Хмм! — промърмори Стюарт замислено, повдигайки рамене. — Ще бъда искрен. Познаваме ви също тъй малко, както и вие нас. Тук, в Запада, никога не е разумно да завързваш познанства без

предварително проучване. Радвам се, че ни имате доверие, но все пак е по-добре да яздим поотделно. Обаче ще ви дам един добър съвет. Наскоро се натъкнахме на доста многобройна група от преселници, които се канеха да прекосят Ляно Естакадо, за да купят земя и да се заселят отвъд пустинята. Повечето са немци от Бьомен и Хесен. Вчера се разделихме с тях, а тази нощ те щяха да бивакуват недалеч оттук, защото утре рано сутринта в лагера им към тях ще се присъедини техният водач. Той е най-прочутият и благонадежден познавач на Ляно Естакадо, скромнен и благочестив човек на име Тобайъс Прайзегот Бъртън.

Тръгнете ли заедно с тази група, ще бъдете в безопасност!

Тя се състои от толкова много добре въоръжени мъже, че никой няма да се осмели да я нападне.

— Тъй ли мислите? Хмм! Много добре! Но как ще намерим тези хора?

— Съвсем лесно. Тръгнете ли оттук право на юг и накарате ли конете си да се понапрегнат, след около половин час ще видите пред вас да се издига самотен планински конус, откъдето се спуска поточе, губещо се долу в пясъка на малка равнина, разположена източно от възвишението. Край този поток бивакуват преселниците. Дори и междувременно да се стъмни, пак ще намерите мястото, понеже и от значително разстояние ще забележите техния лагерен огън.

— Благодаря ви, сър. Избавяте ни от голямо затруднение, Веднага тръгваме на път, за да се присъединим към тези немци Обикновено немецът е глуповат, но все пак е честен.

— А аз какво да кажа на двамата подлеци, ако ме попитат къде сте?

— Кажете им каквото искате, каквото ви дойде на ум!

— Добре! Но искам да ви обърна внимание и на това, че се налага да ги заблудите относно посоката, в която ще поемете. Не го ли сторите, те ще ви преследват и въпреки всичко пак ще им паднете в ръцете. И тъй, тръгнете привидно обратно и изминете такова разстояние, от което няма да могат да ви виждат. После завийте на юг. Ако ме попитат защо сте се върнали, все ще измисля някакво обяснение.

---

[1] (англ.) — буквално заек-муле. Б. пр. ↑

- [2] Have care! (англ.) — Внимавай! Б. пр. ↑
- [3] (англ.) — стари шегобиецо. Б. пр. ↑
- [4] (англ.) — скитници, разбойници по пътищата. Б. пр. ↑
- [5] (англ.) — магазин за дрехи. Б. пр. ↑
- [6] (англ.) — компания, тръгнала на увеселителен излет. Б. пр. ↑
- [7] (англ.) — Наистина чудесни приятелчета! Виж какви левенти!

Б. пр. ↑

- [8] (англ.) — адвокат. Б. пр. ↑
- [9] (англ.) — Моите почитания, сър? Б. пр. ↑
- [10] (англ.) — служба, близка до тази на нотариуса. Б. нем. изд. ↑
- [11] Гринхорн (англ.) — зелен, неопитен човек. Б. пр. ↑
- [12] (англ.) — буквално „червени мъже“. Б. пр. ↑
- [13] (англ.) — По дяволите! Б. пр. ↑

4. ГЛАВА

ЖЕЛЯЗНОТО СЪРЦЕ

И тъй този въпрос бе решен. Двете групи се сбогуваха толкова приятелски, сякаш бяха стари дългогодишни познати. Купувачите на диаманти насочиха конете си обратно по собствените си следи, без да удостоят двамата трапери нито с дума, нито с поглед. Щом се отдалечиха достатъчно, за да не могат вече да чуят думите на Стюарт, брадатият се обърна към спътниците си с подигравателен смях:

— Добре ги осведомих. Щели да купуват диаманти! За тази цел са необходими поне петдесет хиляди долара. Хубава сумичка ще си пъхнем в джобовете! А какво ще кажете за тези уестмъни?

— Мерзавци! — изруга един от другарите му.

— Такива са. А само какви физиономии имат, сякаш са вода ненапита! Преструват се като че ли не могат да броят до три, но въпреки това съвсем правилно са разчели всички следи. Знаят дори, че индианците са били двама и че обезобразихме лицето на нашия другар. Тяхната проникателност може да стане опасна за нас. Трябва да ги отстраним от пътя си.

— Но как, кога и къде? Нямаме никакво свободно време. Налага се веднага да тръгваме, за да преместим колчетата и да объркаме преселниците.

— Хмм, да, нямаме много време. Обаче, ако позволим на двамата да ни се измъкнат сега, ще изпуснем най-удобния случай. В Хелмърс Хоум те ще се срещнат с Джъгъл Фред, който е един от нашите най-върли врагове и напълно е в състояние да ни отмъкне плячката изпод носа.

— Ами просто да ги застреляме!

— Наистина би било най-доброто. Но я погледни към тях, а после стреляй, ако можеш! Любопитен съм да видя как ли ще го направиш.

Той посочи към ловците, които, изглежда, все още усърдно търсеха следата, без да ги е грижа за Стюарт и неговите съучастници.

Привидно те не обърнаха никакво внимание и на оттеглянето на купувачите на диаманти.

— It's death!^[1] — изруга мъжът. — Имаш право. Едва сега забелязвам колко хитро постъпват негодниците, за да не бъдат улучени с куршум от нас.

— Да, крачка по крачка те водят животните си така, че винаги да бъдат между нас и тях, тъй че, ако стреляме, да улучим само тия зверове. По тоя начин обиколиха близката околност в кръг. А не виждаш ли, че дясната им ръка постоянно е на затвора на пушката, докато с лявата я държат готова за прицел в нас? Достатъчно е един от нас да насочи оръжието си към тях и куршумите им мигновено ще полетят насам. Те са дяволски големи хитреци. А в животните им също се е вселил сатаната. Сякаш тези кранти разбират, че трябва да прикриват господарите си. Сами вървят в крачка с тях и злобните им погледи не ни изпускат нито за секунда.

Наистина беше точно тъй, както казваха двамата. Стюарт и хората му нямаха възможност да стрелят. А щом Дейви и Джими завършиха обиколката си, започнаха бавно да се приближават, държейки пушките си все още така, че да могат незабавно да стрелят. Ездитните им животни пак вървяха подир тях като верни кучета.

— Какво виждам? Търсачите на диаманти са си отишли! — възкликна учудено Джими, сякаш едва сега забелязваше тяхно то изчезване.

— Отдавна — потвърди Стюарт. — Все още може да се види как се връщат.

— Но защо се връщат? Нали искаха заедно с нас да стигнат до Хелмърс Хоум? Защо са тръгнали обратно?

— Защото са глупаци. Човек едва ли би могъл да си представи, че е възможно да съществува подобна непредпазливост! Загубили си парите!

— Ах! Носили са пари?

— Ами да! Един от тях е държал портфейла с банкнотите в кобура на седлото си. Докато ви чакахме, той забеляза, че кобурът се е разпрал и кесията му е изпаднала. Разбира се, страшно се изплашиха. Решиха незабавно да се върнат, без дори да поговорят с вас. Когато тръгнаха, ни подвигнаха да ви кажем, че утре или най-късно в другиден

по обед ще бъдат в Хелмърс Хоум, за да потеглят веднага оттам през Ляно Естакадо, водени от Джъгъл Фред.

— Добре! Няма да си блъскам главата над истинската причина за изчезването им.

— Да не би да мислите, че са ни излъгали?

— Не те вас, а вие нас. Нямаме никакво намерение да вярваме в историята с изгубения портфейл. Убедени сме, че те ще се отправят в съвсем друга посока веднага щом се скрият от погледите ни.

— Сър, отново започвате да ни обиждате!

— О, не! Само споделям с вас моите мисли. Впрочем, мистър Стюарт, ще ви дам един добър съвет. Ако някой път пак давате някому указания, които трябва да останат в тайна от други хора, не размахвайте така ръце из въздуха, понеже при определени обстоятелства жестовете са също тъй лесно разбираеми, както и думите!

— Какво? Какво искате да кажете?

— С лявата си ръка посочихте на юг и после с десницата направихте такова движение, като че ли искахте да опишете контурите на някоя планина. След това изпънахте пред вас хоризонтално дланта на лявата ръка, което естествено означаваше някаква равнина. По-късно посочихте зад гърба си на изток, а оттам на юг. Всичко бе толкова ясно, че мога да ви разкажа цялата история.

— Ами разкажете ми я де!

— С голямо удоволствие! Търсачите на диаманти се върнаха на изток, но сега, когато не можем вече да ги видим, ще завият на юг. Там отдясно се издига планина, граничещ откъм лявата си страна с равнина, към която ще яздят шестимата. Тъй като те не са запознати с околността и въпреки приближаващата тъмнина вие ги отпратихте натам, споменатата равнина не може да е много надалеч оттук. Страшно ни се иска гази нощ да лагеруваме там.

При тези думи Джими остро погледна Стюарт в очите. Братият не успя да се овладее съвсем. По лицето му си пролича, че се изплаши.

— Сър, правете каквото искате, но не ни разправяйте измишльотини! — извика грубо той. — По-добре ни кажете дали открихте следите?

— Разбира се! Елате с мен! Все още е достатъчно светло, за да се различат.

— Вървете начело!

— Добре, обаче моят спътник Дейви ще върви последен.

— Защо?

— За да следи да не би на пушките ви да им хрумне да започнат да вършат някакви своеволни щуротии. И тъй, внимавайте какво правят вашите пушкала! Ако някое от тях прояви желание да гърми, куршумът на Дейви веднага ще улучи собственика му.

— Сър, наистина ставате много дързък!

— Нищо подобно! Като ви предупреждавам, ви мисля само доброто. Хайде, елате!

Джими закрачи начело в посоката, откъдето бяха дошли. Останалите го последваха, а най-отзад вървеше Дейви, държейки пушката си в ръка готова за стрелба, отправил зоркия си поглед към движенията на петимата. След малко Джими спря, посочи към земята и попита:

— Мистър Стюарт, какво виждате тук?

Брадятият се наведе, за да огледа посоченото място, и отвърна:

— Върху скалата е имало някакво камъче, което е било смазано на прах от конско копито.

— А може ли подобно камъче да бъде стрито на прах под копитото на подкован кон?

— Не. Конят не е имал подкови.

— Значи е бил индиански кон. Елате по-нататък! Отново се натъкнаха на смачкано камъче.

— Ето това е следата — обади се Джими. — Правата линия, образувана от двете камъчета, сочи на запад. Следователно индианецът е яздил в тази посока.

— Индианец ли? Как можете да твърдите с някаква сигурност, че човекът на неподкования кон е бил индианец? — попита Стюарт.

— Pshaw! — отговори Джими. — Онези глупаци, дето ще купуват диаманти, сигурно са ви казали, че сме ви прозрели. Не е необходимо да играем повече на криеница. Вие сте от Лешоядите на Ляно, а ние сме честни ловци, на които нито можете да разказвате разни врели-некипели, нито пък да сторите някакво зло. Няма да питам по какъв ли начин сте спечелили доверието на търсачите на диаманти. Във всеки случай здравата сте ги пратили за зелен хайвер. Но ние няма да яздим на юг, за да ги предупреждаваме отново. Изглежда, за тях е

истинско блаженство да се оставят да бъдат подмамани и убити в Ляно, ето защо на нас и през ум не ни минава да ги лишим от такова удоволствие. Изпълнихме дълга си и сега е необходимо да се погрижим за самите нас. Тук, на това място, пътищата ни се разделят. Вие ще тръгнете преди нас, и то веднага! Препускайте подир вашия индианец! Но внимавайте да не насочите дулото на някоя от пушките си към нас! Ние умеем да се справяме с типове като вас. Пръстите ни са на спусъците. Ако кажете само една дума или направите някое подозрително движение, ще стреляме! Обърнете се с гръб към нас, окачете пушките на седлата си и възсядайте конете! Сбогом и внимавайте да не ни се мяркате повече пред очите!

Той беше застанал редом с Дейви и сега двамата вдигнаха пушки в положение за стрелба.

— Мистър Джими! — извика Стюарт, побеснял от гняв. — Не може така да ни гониш! Ние сме...

— Вие сте бандити! — прекъсна го силният глас на Дейви. — В цевите на карабините си имаме четири куршума, а вие сте петима. Последния ще повалим с приклади. А сега и аз да ви кажа: онзи, който изрече една-единствена дума, ще получи куршум в главата! И тъй, смятайте се! Ако след минута очите ни все още ви виждат тук, с вас е свършено!

Тези думи бяха произнесени с тон, който не оставяше никакво място за съмнения. Обзети от безсилен гняв, петимата се обърнаха, окачиха пушките си на седлата, метнаха се на конете си и мълчаливо ги подкараха. Един от тях беше завързал зад себе си седлото на умрелия кон.

Едва след като изминаха известно разстояние в бърз тръс, те оставиха животните да преминат в бавен ход и се обърнаха. Видяха, че Джими и Дейви все още стояха на същото място, но бяха свалили пушките си.

— It's death! — изскърца със зъби Стюарт. — Не ми се беше случвало подобно нещо. Петима мъже, които не се страхуват и от дявола, да бъдат принудени да офейкат от тези две маймуни!

Да знаехме само какво се канят да предприемат!

— Не е трудно да се отгатне — обади се един от хората му. — Ще догонят търсачите на диаманти, за да ги предупредят отново.

— Много се съмнявам, понеже веднъж вече никой не обърна внимание на предупреждението им. Въпреки всичко сме длъжни да вземем предпазни мерки. Трябва да се отправим на юг. Щом зърнем огньовете на преселниците, ще спрем, ще застанем на пост в една поразтеглена редица, през която ще пуснем да мине само нашият Тобайъс Прайзегот Бъртън на идване от Хелмърс Хоум. Естествено, че преселниците не бива да заподозрат присъствието ни. Ако противно на очакванията ми двамата негодници се появят, ще бъдат просто застреляни. Наистина, сега сме принудени да оставим индианеца на мира, въпреки че страшно много ми се искаше да му взема коня. Като нищо струва триста долара, а може би и повече.

— Всъщност беше много глупаво да започваме онази разправия с червенокожите само заради двата коня. Единият от тях е застрелян, а другият избяга. А заради тях сега по петите ни са тези трапери. Те ще бивакуват нейде наблизо и утре сутринта, щом се зазори, ще тръгнат по дирите ни. Ще се натъкнат на преселниците и ще ни развалят цялата великолепна работа.

— Не, едва ли ще постъпят така. Търсачите на диаманти ги обидиха и те повече няма да се интересуват от тях. Сигурно най-напред ще отидат в Хелмърс Хоум, където ще разкажат за срещата си с нас. Не можем да знаем отсега какво ще се реши там. Не ни остава нищо друго, освен да накараме Бъртън да потегли на път още в ранни зори и да направи голям преход през първия ден, за да се отдалечат преселниците оттук колкото може повече. А ние ще изчезнем много по-рано.

Бандитите продължиха да яздят известно разстояние на запад, а после свърнаха на юг.

Джими и Дейви не свалиха пушките си, докато конниците не излязоха извън обсега на техните оръжия. След това устата на Дебелия се разтегна в широка усмивка и така, доволно ухилен, той попита:

— Е, драги Дейви, как ти се хареса всичко това?

— Също тъй много, както и на тебе — отвърна той с доволна усмивка.

— Вярваш ли, че търсачите на диаманти са си изгубили парите?

— И през ум не ми минава подобна мисъл. След като се поотдалечиха, те се отправиха на юг. Защо, това не ни интересува повече. Предупредихме ги. Нямаме други задължения. Те се считат за

извънредно умни и мъдри. Не виждам защо да е необходимо да им натрапваме помощта си. Струва ми се, че нещастният индианец е много по-достоеен за нея и я заслужава повече.

— Разбира се! Ще го потърсим ли?

— Да. Знаем в каква посока е яздил — ей там, надясно, към околността на старата сребърна мина. Онзи номер с двете камъчета, които сами смачкахме, ни послужи само за да заблудим негодниците. Ясно видях кървавите капки и много бих се учудил, ако не намерим индианеца в мината.

Те се отдалечиха, без да възсядат конете си, понеже започна бързо да се свечерява и оглеждането на земята се затрудняваше все повече и повече.

След като изминаха известно разстояние, те забелязаха някакъв дребен предмет на земята. Беше червена, грижливо изработена глава на индианска лула. Джими я вдигна, прибра я и каза доволен:

— Не сме объркали пътя. Тази глава се е откъснала от останалата част на лулата и незабелязано е паднала. Скоро ще разберем дали принадлежи на стария ранен индианец, или на младия.

— Сигурно е на стария. Младият едва ли е бил вече на север, в Минесота, за да е могъл да донесе за лулата си глина от свещените глинени находища.

— Може да я е взел като плячка. Той има право да използва лула, придобита като плячка, няма право да използва самоунаследена лула.

— Та нима някога някой индианец е унаследявал лула? Нали тя винаги се погребва заедно със собственика си!

— Има някои племена, при които това не се спазва вече толкова строго. Впрочем по гравирания в главата на лулата тотем изглежда, че собственикът ѝ е вожд на команчите. Добре, че разбираме езика на това племе!

Пред погледа им започнаха да се издигат скалите. Отляво двамата трапери видяха отвесна каменна стена, а вдясно се бе ширнала надалеч пустош от натрошени скални късове, между които не би могъл да се промъкне дори и човек, а камо ли кон. Единственото проходимо място се намираше там, където крачеха те, ето защо можеха да бъдат сигурни, че и индианците бяха яздили оттам.

Пред тях се изпречи висока мрачна халда^[2] от баластра, ненужен натрошен камънак, изхвърлен от мината. Не беше възможно да се види

колко е висока халдата, защото междувременно се бе стъмнило.

Трапери те отпуснаха юздите до краен предел и ги завързаха за два тежки скални къса. После започнаха да се катерят по халдата. Не си даваха труд да избягват причиняването на шум. Напротив — стремяха се трополенето на натрошения камънак в краката им да бъде ясно доловимо. Обаче на всеки няколко крачки спираха, за да се ослушват внимателно. Необходимо бе да разберат дали горе се намира някакъв човек, на когото трябваше да извикат, преди той да използва пушката си.

По време на едно подобно ослушване те доловиха шум от търколило се камъче.

— Чу ли? — прошепна Джими. — Значи бяхме прави, когато предположихме, че индианците са горе. И са нащрек. Раненият, ако изобщо все още е жив, сигурно лежи нейде вътре в мината.

Но младият индианец е застанал на пост върху халдата. Заговори го, Дейви!

Дейви последва указанието му, като подвижна нагоре с ясно доловим, но все пак не особено силен глас:

— Туинутпук, кеванавуички, ненетпа хаич — млади боецо, не стреляй, ние сме твои приятели!

После двамата зачакаха отговор. Мина известно време, след това дочуха въпроса:

— Хузихакарт — кой идва?

Това бяха само четири кратки срички, но те издадоха кой стои горе. Двете думи бяха от езика на свободните, скитащи се из околните райони команчи.

— Ва-а-чат табутево — двама добри бели мъже — отговори Дейви.

— Минам мистисчи — качете се горе! — прозвуча гласът отгоре след известно размисляне.

Двамата трапери доизкачиха халдата. Щом се добраха до горния ъ край, въпреки тъмнината забелязаха човешка фигура, изправила се пред тях с пушка в ръка, готова за стрелба.

— Неварн, унмахкучине — стой или ще стрелям! — заповяда команчът.

По фигурата двамата разпознаха, че не се бяха излъгали в очакванията си да видят пред себе си някой млад индианец. Дейви го

успокои:

— Не е необходимо моят млад червенокож брат да стреля. Ние идваме да му помогнем.

— Сами ли са белите мъже?

— Да.

— Дирята на моя кон ли следвах?

— Ненадейно се озовахме на мястото на сражението и от следите разбрахме какво се е случило. После проследихме твоята диря и дирята на враговете ви, за да ви защитим срещу тях.

— Истината ли казва белият човек?

— Аз не лъжа. В знак на това, че идваме като твои приятели, ще оставим сега всички наши оръжия, за да поговорим с теб в мир и приятелство. После ти ще кажеш дали отново да ги вземем, или не.

Те веднага превърнаха думите си в дела. Обаче червенокожият продължи да държи пушката си насочена към тях и каза:

— Бледоликите имат мед на езика, но в сърцето си таят отрова. Оставят оръжията си на земята, за да спечелят доверието ми, а след това ще пристигнат тримата им другари, за да ни донесат смърт.

— Значи ни считах за двама от онези, които ви преследвах?

Заблуждаваш се.

— Тогава ми кажи къде са онези петима мъже? Щом като сте следвали дирята им, трябва да го знаете.

— Срегнахме ги долу, където по скалите бяха изгубили следите ти и ги търсеха. Отначало ги заговорихме дружелюбно, за да ги заблудим. Те не успяха да открият дирята. Но ние веднага забелязахме капките кръв от раната на твоя придружител. Обаче си замълчахме и направихме друга фалшива диря, по която по-късно онези се отправиха на запад. Казахме им, че ги считаме за разбойници и убийци, и насочихме към тях пушките си, както и ти сега държиш своята пушка насочена към нас. И тогава те се видяха принудени позорно да се оттеглят.

— Защо не ги убихте?

— Защото не ни бяха сторили никакво зло. Ние застрелваме някой неприятел само тогава, когато сме принудени да го сторим.

— Говорите с думите на добри хора. Моето сърце ми повелява да ви се доверя, обаче един друг глас ме приканва да бъда предпазлив.

— Ние ти мислим доброто. От следите личи, че твоят придружител е ранен. Затова и дойдохме тук, да ти предложим помощта си. Ако не я желаеш, веднага ще си тръгнем, понеже не сме свикнали да натрапваме съдействието си на когото и да било.

Измина кратко време, преди индианецът да се обади. Изглежда, размисляше. После той каза:

— Нямам нужда от помощта ви. Можете да си вървите.

— Добре, ще те оставим, но ти пожелаваме само да не се разкайваш. Ей тук на земята слагам главата на лулата, изгубена от вас, която ние намерихме.

Те отново взеха оръжията си и започнаха да се спускат по халдата. Не се бяха отдалечили много, когато Дейви се спря и тихо попита:

— Нищо ли не чу, драги Джими? Стори ми се, сякаш ей там, надясно от нас, се търколи някакво камъче.

— Нищо не долових.

— Но аз го дочух, и то съвсем ясно. Нека бъдем предпазливи. Продължиха да слизат. Когато се озоваха в подножието на халдата, изведнъж съвсем близо пред тях от земята се надигна тъмна човешка фигура.

— Стой, обеснико! — извика Джими, насочвайки към него карабината си. — Нито крачка, иначе ще стрелям!

— Защо ще стреля бледоликият, когато съм дошъл с приятелски намерения? — прозвуча пред него въпрос.

Джими разпозна гласа на младия индианец, с когото бе разговарял току-що.

— Ти ли си? — попита той. — Слязъл си едновременно с нас.

Значи Дейви не се е излъгал в шума от камъка! Твоят крак го е съборил. Какво търсиш тук?

— Искях да видя дали думите на белите мъже са били искрени. Тъй като последвахте указанието ми, без да предприемете нещо против мен, вие издържахте изпитанието. Не сте от моите преследвачи и аз ви моля отново да се изкачите горе заедно с мен, за да видите Тевуа-шохе, който е мой баща.

— Тевуа-шохе, Огнената звезда, прочутият вожд на команчите е тук? — попита Дейви учудено.

— Да, но е мъртъв. Аз съм Шиба-бигк, неговият най-малък син, и ще отмъстя на убийците за смъртта му. Нека бледоликите ме последват.

Той се закатери пред тях и те отново заизкачваха халдата по петите му. Щом достигна горе, той се отправи към отвесната скала и влезе в една дупка на каменната стена. Това беше входът на старата изоставена сребърна мина.

Посрещна ги тънка струйка дим. Когато навлязоха на тридесетина крачки в галерията, те съзряха малък огън. Край него имаше малка купчинка дърва, събрана с голяма мъка. Пламъкът бе предназначен единствено да осветява мъртвеца, който бе поставен в седнало положение, с гръб, облегнат на стената. Желязното сърце остави пушката си на земята и седна срещу мъртвеца. Тикна в огъня един клон, присви колената си нагоре и подпря брадичката си върху тях. Заел това положение, той безмълвно втренчи поглед в трупа.

Двамата устмъни стояха край него мълчаливо. Те бяха запознати с индианските обичаи и знаеха, че с думи сега само биха обидили сина, който скърбеше за баща си. Лицата на двамата индианци не бяха изрисувани с бои, което бе сигурен признак, че не са тръгнали на път с никакви враждебни намерения. Мъртвецът бе красив човек, също като повечето команчи и апачи, отличаващи се с физическите си предимства от много други индиански племена. Даже и в смъртта лицето му все още имаше цвета на светъл бронз. Очите му бяха затворени, а устните му — здраво стиснати, понеже беше умрял от мъчителна смърт. Долната част на индианската му ловна риза бе разтворена, тъй че беше разголено онова място от тялото му, където бе попаднал неприятелският куршум. Ръцете му бяха положени върху бедрата, а пръстите им — конвулсивно сгърчени, още едно доказателство за мъките, изтезавали го в последните мигове от живота му.

Едва след като измина доста време, Джими и Дейви също седнаха, но тихо, сякаш се страхуваха да не би, ако причинят някакъв шум, да смутят покоя на убития. Почти винаги близостта на някой мъртвец има въздействието на светилище. Смъртните биват обхванати от благоговеен трепет, щом почувствуват дъха на вечността.

Ето че Шиба-бигк повдигна глава, погледна двамата и каза:

— Чували сте за Огнената звезда, вожда на команчите, нали?

Тогава знаете, че той беше храбър воин!

— Да — потвърди Джими. — Веднага разпознахме вожда, щом го видяхме тук. Запознахме се с него на север край Рио Боксо, където той ни се притече на помощ, когато бяхме нападнати от отряд на племето поуни.

— В такъв случай сте убедени, че във Вечните ловни полета той ще властвува над много воини. Обаче Маниту не го повика по време на битка. Вождът на команчите беше убит! — Как се случи това и как всъщност дойдохте насам?

— Бяхме навлезли дълбоко в земите на бледоликите. Воини те на команчите са заровили секирата на войната и в последно време живееха в мир с белите. Нямаше защо да се боят да посетят градовете на бледоликите мъже. Огнената звезда ловуваше със своите хора край реката, наречена Рио Пекос. Там те се натъкнаха на бледолики, които искаха да отидат до далечния град с името Мемфис. Понеже други червенокожи мъже правят пътя до там опасен, белите помолиха Огнената звезда да им даде някой опитен водач. Вождът реши той самият да ги придружи, като вземе и мен със себе си, за да видя градовете и къщите на белите. До Мемфис се добрахме щастливо, а после сами се отправихме обратно на път. Днес, когато започна последната третина от деня, ни срещнаха убийците. Поискаха нашите коне. След като не им ги дадохме, един от тях рани с куршум Огнената звезда в корема. Конят на вожда се подплаши и побягна. Трябваше да го последвам, защото вождът беше ранен и не можеше да се бие с бледоликите. Щом сте видели следите, сигурно знаете какво се е случило по-късно.

— Да. Ти си убил един от тях и си му взел скалпа.

— Така е. Кожата на главата му виси ей тук на моя пояс. Но аз ще се сдобия и със скалповете на другите. През нощта ще оплаквам баща си, ще подема траурната песен на вождовете. На зазоряване ще го погребва временно между тези камънаци и по-късно ще доведе воините на команчите, които ще издигнат на героя гробница, достойна за неговата храброст и слава. Щом скрия мъртвеца от огненото око на слънцето, ще потърся следите на убийците и ви казвам: Шиба-бигк все още не е прочут воин, обаче той е син на прочут вожд и тежко и горко на бледоликите, на чиято диря попадне погледът му! Те са загубени!

Той се изправи, приближи се до своя мъртъв баща, сложи ръка на главата му и продължи:

— Бледоликите се кълнат. Но команчът говори без клетви. И тъй, запомнете моите думи: когато Огнената звезда бъде издигната, на върха ѝ ще увиснат шестте скалпа на неговите убийци. Желязното сърце го каза и следователно така ще стане!...

---

[1] (англ.) — Проклятие, по дяволите! Б. пр. ↑

[2] (мин.) — място, където се изхвърля баластрата от минните галерии. Б. пр. ↑

5. ГЛАВА

ШПИОНИНЪТ

Около обед на следващия ден Хелмърс, Джъгъл, Фред и Хобъл Франк пак седяха на една маса пред къщата. Боб, негърът не беше при тях. Намираше се в обора заедно с Херкулес, чернокожия ратай на фермера.

Тримата мъже, които от вчера бяха станали големи приятели, оживено разговаряха за вчерашните събития и техния кървав завършек. Ето защо никак не бе чудно, че заприказваха и за други неща, свързани със смъртта, а накрая стана дума дори и за призраци.

Хелмърс и Фред решително заявиха, че е невъзможно душата на починалия да се завърне и да стане видима. Обаче Франк защитаваше вярата в призраци и като видя, че другите двама не отстъпваха от своите съмнения, гневно извика:

— На вас двамата просто никой не може да ви помогне! Ако бях умрял, щях да ви се явя като дух още днес в полунощ. Това би ви накарало да мислите по-иначе!

— Дай ни поне едно-единствено доказателство! — засмя се Фред. — И тогава ще ти повярваме.

— Доказателство ли? Глупости! Доказателствата нищичко не доказват! Съществува думата „призрак“ и значи той си броди ей така, среднощ. Това е ясно като мътеница. Учителят от Морицбург, комуто дължа образованието си, също вярваше в призраци. Ето защо не мога...

Франк замлъкна, защото забеляза приближаването на един конник, който носеше униформата на офицер от кавалерията на Съединените щати.

Той идваше в галон откъм юг и скоро спря коня си пред тримата мъже.

— Good day, джентълмени! — поздрави той. — Надявам се, че не съм се объркал и съм попаднал във фермата, наречена Хелмърс Хоум.

— Йес, сър! — отвърна Хелмърс. — Аз съм собственикът на този дом.

— Самият Хелмърс? Радвам се, че ви виждам, защото идвам, за да събера някои сведения.

— За какво?

— Не мога да ви го обясня с една-две думи. Разрешете ми да поседна за малко при вас!

Офицерът слезе от коня и се настани при тях. Те го огледаха внимателно. Той имаше набита, яка фигура и носеше голяма гъста черна брада. Погледът му беше остър и пронизващ. Устните му не се виждаха, тъй като той бе сресал мустаците си надолу.

— Аз съм капитан Гордън Бениън и се намирам тук, тъй да се каже, като разузнавач — започна той с нотка на надменност в гласа. — Спрели сме край форт Сил и се каним да навлезем в Ляно.

— Защо? — попита Хелмърс.

— На федералното правителство е докладвано какъв голям брой злодейства са извършени напоследък в Ляно Естакадо. Крайно време е да последват строги наказания. Престъпленията имат толкова явна връзка помежду си, че със сигурност може да се приеме, че става въпрос за някоя добре организирана банда. Трябва да ѝ бъде нанесен мощен съкрушителен удар. Два ескадрона драгуни получиха заповед да изпълня! тази задача и да прочистят Ляно от всякаква съмнителна папlach. Изпратиха ме напред, за да събирам сведения и да установя връзки с хората, заселили се близо край пустинята. Естествено ние изхождаме от убеждението, че всеки честен човек ще ни подкрепи.

— От само себе си се разбира, кептън^[1] Бениън! Радвам се, че се отбихте при мен и можете да бъдете уверен, че ще ви помогна според силите си. Джон Хелмърс е известен с това, че на него може да се осланя всеки свестен човек.

— Чух го и затова идвам при вас.

Офицерът изцяло спечели доверието на Хелмърс. Най-напред фермерът му разказа каквото беше научил от пътуващия търговец, а после го осведоми и за вчерашния двубой, и за смъртта на непознатия.

Бениън го слушаше внимателно. Лицето му си оставаше безизразно, обаче очите му засвяткаха. Хелмърс си помисли, че трябва да отдаде това на живия интерес на войника към неговото описание на дуела. Но някой внимателен наблюдател може би щеше да забележи, че

тези пламъчета в очите му не изразяваха нищо друго освен гняв и злоба. Ръката му се бе свила в юмрук около дръжката на сабята, а веднъж на Хелмърс дори се стори, че чува тихото скърцане на зъбите му. Иначе той остана външно спокоен и полагаше всички усилия да не проявява нищо друго освен напрегнато внимание.

Когато Хелмърс свърши разказа си, той се впусна надълго и нашироко по общи въпроси за порядките, царящи в тази област, за опасностите в Ляно Естакадо и завърши с думите, че считал извънредно трудно преминаването на два ескадрона кавалерия през пустинята. Липсвала храна за конете и което било най-важното — нямало вода. А ако искали да вземат със себе си и едното, и другото, щели да имат нужда от много товарни животни, които щели да забавят хода им.

— Може и да сте прав — обади се офицерът, — но това не ме засяга, понеже е работа на командващия. Я ми кажете, сър, как стои всъщност въпросът с Призрака на Ляно Естакадо? Толкова често съм слушал да говорят за това загадъчно същество, но никога не съм могъл да науча нещо по-определено.

— Значи сте в същото положение, в което съм аз и всички останали. Всеки е чувал за Призрака, обаче никой не знае никакви подробности за него. Онова, което знам, мога да ви го съобща с няколко думи. Призрака на Ляно Естакадо е някакъв тайнствен конник, когото още никой не е видял отблизо. По-точно казано, всеки, който е успял да види лицето му, е трябвало веднага да заплати с живота си и е умирал от куршум, попаднал в средата на челото му. Прави впечатление, че убитите са все престъпници, които са върлували из Ляно Естакадо. Ако се съди по това, изглежда. Призрака е някое лице, което си е поставило за задача да наказва престъпниците, срещнати из Ляно Естакадо.

— Значи той е човек?

— Разбира се.

— Но как успява да бъде едновременно навсякъде и винаги да остане незабелязан? Нали трябва да има храна и вода за себе си и за своя кон? Откъде ги взима?

— Тъкмо това никой не може да проумее.

— А как прави така, че никой да не го среща?

— Хмм! Сър, питате ме наистина твърде много. Наблюдавали са го, само че отдалече. Виждали са го да профучава като понесен от вихрушка. Често пред него и зад него са изскачали искри. Имам един познат, който го е срещал през нощта. Този човек твърди и се кълне с хиляди клетви, че около главата, раменете, лактите, цевта на пушката на конника, а също така и около муцуната, ушите и опашката на коня имало множество малки пламъчета.

— Глупости!

— Всеки би казал същото. Обаче моят познат е човек, който обича истината, и не мога да очаквам да чуя от устата му лъжа или пък врели-некипели.

Ето че сега Хобъл Франк взе думата. Разговорът се водеше на английски, поради което той изрази мислите си трезво, делово и гладко като всички други. Само когато заговори на немски, в главата му оживяваха задрямалите у него забавни — чудатости.

— Ето ви на! — възкликна той. — Никой не иска да повярва в естествеността на свръхестественото. Аз твърдя, че Призрака на Ляно Естакадо не е човек, а някакво призрачно същество, останало от времето на гръцките фурии, което се е оттеглило в усамотената пустиня също както някой пенсионер се изолира от външния свят в малката си стаичка. Нямам нищо против да повярвам, че от него изскачали искри и пламъчета. Ние, простосмъртните, изпускаме от устата си огромни количества тютюнев дим. Защо тогава някой призрак да не може да бълва огън?

— Но нима един призрак умее да стреля с пушка? — попита Бениън, хвърляйки презрителен поглед към Хобъл Франк.

— Защо не? Веднъж на един панаир видях как някаква кокошка стреля с едно малко оръдие. А онова, което умее една кокошка, трябва да е детински лесно за някой призрак!

— Сър, служите си с доста странни доказателства. Те не говорят за твърде голям ум и проникателност!

Думите му не можеха да не обидят Франк. Той отвърна остро:

— Действително е така. Обаче си имам причина, за да не говоря толкоз начетено, колкото всъщност бих могъл. Защото вие имате такава физиономия, която ме кара да се страхувам, че изобщо няма да ме разберете, ако започна да приказвам умно.

— Сър! — избухна офицерът. — Как си позволявате да се отнасяте тъй грубо с един капитан от кавалерията на Съединените щати?

— Pshaw! Не се вълнувайте толкова! Вие самият започнахте с обидите и ще трябва спокойно да преглътнете моя отговор. А ако не ви се иска, е, тогава съм готов да уредя въпроса с някой добре прицелен куршум От моята карабина.

По лицето на офицера си личеше, че му струва доста усилия да овладее гнева си, обаче все пак му се удаде да отговори със спокоен тон:

— Ще съжалявам, ако ми се наложи да ви застрелям. Умея много добре да си служа с пушката, но не съм скандалджия и се бия само с офицери. Впрочем бихме постъпили твърде безогледно спрямо мистър Хелмърс, ако пролеем кръв в дома му. Имам намерение да остана тук, докато пристигне моят ескадрон, и затова съм заинтересован да не нарушаваме спокойствието във фермата.

— За което съм ви благодарен, сър — намеси се Хелмърс. — Щом искате да чакате при мен, ще наредя да ви дадат стая, а конят ви ще получи хубаво място в обора.

Той се изправи, офицерът също стана и двамата се отправиха с коня към обора. По-късно фермерът се завърна сам и каза на двамата, че Бениън останал в стаята си, за да си отпочине. Хелмърс се радваше на присъствието на този гост, както и на пристигането на драгуните. Франк обаче поклати глава и каза на немски:

— Този човек хич не ми харесва. В лицето му има нещо, което дразни моята нежна чувствителност. Очите му ми приличат на две яйца на очи върху постна извара. Поглеждат те коварно, а в израза им няма нищо умно. Хич не ми се ще да го поставим на изпитание дали е почтена личност. Не ми се вярва да успее да произнесе правилно паролата „шибебок“.

— Шибебок? Защо пък тази дума? — попита Джъгъл Фред.

— Значи не знаеш въпреки твоето по-раншно епидемическо образование? Думата шибебок, която всъщност означава ръчна количка, е изиграла огромна роля по времето, когато хуните, предвождани от кайзер Темистокъл, са искали да прекосят Елба. Хуните са пренасяли снаряжението си, натоварено на ръчни колички. И когато се намерили да прехвърлят Елба, решили да минат, без да

бъдат разпознати, и затуй се представили за бразилски араби. Обаче край реката бил застанал старият фелдмаршал Дерфлингер и карал всеки един от тях да изговаря думата „шибебок“. Който не успявал, просто му отсичали главата. Но тъй като хуните нямали необходимите качества на ларинкса, за да произнесат както му се полага „ш“-то, всички казали „сибебок“ и се простили с главите си.

Двамата слушатели зяпнаха Франк смаяно. Не знаеха дали да плачат, или да се смеят.

— Но, Франк! — извика най-сетне Фред. — От къде на къде пък ти хрумна това! Шибебок! Може би имаш предвид думата „шиболет“, която гилеадейците карали ефраимитите да произнесат, както е описано в Стария завет?^[2]

— Tacet!^[3] Или понеже не разбираш еврейски, ще ти го кажа по по-ясен начин: затвори си кепенеца на хранителното отворстие! Предупреждавам те, Фред. Ако думите ми вече не помагат, ще премина към дела. Продължиш ли с обидните си бръщолевеници, ще се дуелирам с тебе. Куршумът ми ще те просне на земята и тогава ще ти се случи същото, което изпитал и горнобаварският дървар, когато вечерта се връщал мъртъв у дома си.

— Не знам нищо за него.

— Вярвам ти, понеже ти изобщо нищо не знаеш. Този дървар бил убит от един бор, който искал да отсече. Селският дърводелец му направил възпоменателна плоча, боядисал я хубавичко със зелена боя, изрисувал го на нея заедно с бора, а отдолу написал:

Щастлив, със весела душа излязох рано сутринта. По моята работа тръгнах, но върху мене рухна бор и ах, във вид на труп със зор в дома си тъжен се прибрах!

Франк се бе разгорещил и сигурно щеше да продължи със своето конско евангелие, ако не го бяха прекъснали. Хелмърс посочи на север и когато другите двама отправиха погледите си натам, забелязаха някакъв конник, който се приближаваше. Хобъл Франк бързо се изправи на крака.

— Олд Шетърхенд! — възкликна той. Джъгъл Фред засенчи очите си с ръка, взря се напрегнато в приближаващи ездач и обзет от радост, изрече:

— Най-сетне! Откога копнея да се запозная с него! Той също, както и Хелмърс, се изправи и почтително поздрави прочутия уестмън,

който тъкмо в този миг скочи от великолепия си вран жребец. Ловецът веднага се приближи до Хелмърс, подаде му ръка и каза на немски:

— Господин Хелмърс, предполагам, че вече са ви съобщили за моето идване. Надявам се да ви бъде добре дошъл. Хелмърс разтърси десницата му и отвърна:

— Хобъл Франк наистина ми каза, че ще пристигнете, и тази новина ме зарадва извънредно много. Моят дом е на ваше разположение. Настанете се удобно и останете при мен дотогава, докато ви е възможно!

— Е, кой знае колко дълго не мога да се бавя тук. Трябва да прекося Ляно, за да се срещна с Винету.

— И това ми беше съобщено от Франк и страшно би ми се искало да имам възможността да тръгна с вас, за да видя вожда на апачите. Но, сър, я ми кажете откъде ме познавате! Веднага ме заговорихте с името ми.

— Да не би да мислите, че е необходима някаква особена проникателност, за да разпознае човек във вас собственика на Хелмърс Хоум? Вие сте в домашни дрехи и напълно отговаряте на описанието, което ми дадох за вас.

— Значи сте се осведомявали за мен?

— Разбира се. В Далечния запад е разумно по възможност предварително да се запознаваш с хората, които се каниш да посетиш. Научих, че сте немец, и затова веднага ви заговорих на нашия роден език. А мога ли да науча кой е другият господин?

— Обикновено ме наричат Джъгъл Фред — намеси се познатият ни фокусник. — Аз съм обикновен прериен скитник, сър, и не допускам името ми да ви е познато.

— Защо да не е? Който е кръстосвал из Запада толкова дълго време, сигурно все някога е чувал за Джъгъл Фред. Вие сте добър следотърсач и което е още по-важно — свестен човек. Ето ви ръката ми! Нека бъдем добри приятели, докато ни е отредено да сме заедно!

Въпреки че в Далечния запад не важат никакви различия в чин или обществено положение, все пак хората са свикнали да посрещат известните ловци с особено уважение. По щастливо усмихнатото лице на Фред се четеше гордостта, която изпитваше, че беше отличен от

Олд Шетърхенд по подобен начин. Той сграбчи протегната му ръка, стисна я сърдечно и отвърна:

— Щом вие говорите за приятелство, то това е такава чест за мен, която трябва първо да бъде заслужена. Моето желание е да мога да остана по-дълго време заедно с вас, за да понауча нещо. И аз се каня да прекося Ляно Естакадо. Ако ми разрешите да се присъединя към вас, ще ви бъда благодарен.

— С най-голямо удоволствие, сър. Най-добре е да се язди през Ляно Естакадо с колкото може по-многоброен отряд. Разбира се, при условие че някои от хората не са принудени да изчакват другите. Кога се каните да тръгвате?

— Нает съм за водач от една група търсачи на диаманти. Тези хора ще пристигнат тук още днес.

— Нещата се нареждат чудесно, понеже и аз утре искам да продължа пътя си. Тъй като заговорихте за търсачи на диаманти, предполагам, че се канят да се отправят към Аризона.

— Точно така!

— Е, тогава навярно ще видите и Винету. Мястото, където ще се срещна с него, е в същата посока.

Междувременно, сияещ от радост, се приближи негърът Боб, за да поздрави Олд Шетърхенд и да се погрижи за неговия жребец Хататитла. После всички насядаха, а Хелмърс влезе в къщата, за да поръча нещо по-хубаво за ядене за своите гости. На връщане самият той донесе пиенето и мъжете започнаха да говорят за събитията през вчерашния ден, които трябваше да бъдат разказани преди всичко друго...

Кавалерийският офицер беше казал, че иска да си отпочине, но когато му бе предоставена една таванска стая, той не прояви никакво желание да почива. След като сложи резето, започна замислено да се разхожда нагоре-надолу из помещението. Стаята беше разположена на север, тъй че той забеляза пристигането на Олд Шетърхенд. Офицерът се приближи до прозореца и заглежда ловеца.

Кой ли можеше да е този тип и накъде ли е тръгнал, запита се той. Най-вероятното бе и той да има намерение да прекоси Ляно Естакадо. Но това можеше да крие известна опасност. Конят му е изключително добър, а той самият прави впечатление на уестмън. Ако се натъкне на дирите на немските преселници, може много лесно да ни

провали целия план. И без това от Джъгъл Фред също трябваше да се пазят. Цяло щастие бе, че купувачите на диаманти нямаше да идват в Хелмърс Хоум... Той ще чака тук пристигането им толкова дълго, че после няма да може вече да ни напакости. Трябва да се опитам да накарам и новодошлия да остане тук, докато проведем замисления от нас удар. Да се надяваме само, че двамата обесници от вчера няма да се появят тук твърде скоро, за да осуетят всичко!

Бениън изчака още известно време и после слезе долу, за да се присъедини към мъжете, които вече ядяха пред къщата.

В действителност този мним кавалерийски офицер беше преоблечен Лешояд на Ляно, и то не някой друг, а същият Стюарт, който вчера заедно с хората си беше нападнал и преследвал двамата команчи, а по-късно се срещна с Дейви и Джими.

Междувременно Олд Шетърхенд бе осведомен подробно за вчерашните събития, а Хелмърс току-що бе споменал, че при него е пристигнал някакъв офицер. В същия миг на вратата се появи Стюарт и Хелмърс продължи:

— Ето че капитанът идва. Той сам може да разкаже с каква цел е дошъл тук. Хей, жено, още една чиния за офицера!

Последното подвикване се отнасяше до домакинята, появила се на прозореца, за да види дали гостите имат нужда от нещо. Тя донесе чинията и офицерът седна да се храни заедно с останалите. Той се изплаши немалко, когато чу името на Олд Шетърхенд, обаче положи всички усилия да прикрие уплахата си. Стюарт огледа уестмъна изпитателно. Ловецът добре забеляза погледа му, но се престори, че нищо не е видял.

Офицерът повтори своя разказ, който беше съчинил още с идването си. От вниманието му се изплъзна, че Олд Шетърхенд още по-силно нахлупи шапката си и изпод периферията ѝ започна тайно да го наблюдава. Когато Стюарт замлъкна, ловецът най-безобидно го попита:

— И какво казахте? Къде се намира вашият ескадрон, сър?

— Край форт Сил.

— Оттам ли тръгнахте на разузнаване?

— Да.

— Преди години бях веднъж във форт Сил, когато командирът на форта се казваше полковник Олмърс. Как е името на сегашния

комендант?

— Полковник Блейн.

— Не го познавам. Казахте, че вашите драгуни тези дни ще пристигнат тук, нали? Колко жалко, че не могат да дойдат още днес или утре! Щяхме да тръгнем заедно с тях през Ляно, което щеше да бъде от голяма полза за нашата безопасност.

— Но тогава изчакайте пристигането им! Не можете ли най-сетне да изгубите един ден?

— Един ден ли? Хмм! Наистина ли мислите, че става въпрос само за един ден? В такъв случай сме на съвсем различни мнения!

— Защо?

— Защото съм убеден, че вашите драгуни никога няма да дойдат тук. Знам много добре, че във или около форт Сил не се намират никакви войскови поделения, които да имат за задача да навлязат в Ляно Естакадо.

— Охо! Да не би да искате да ме обвините в лъжа? — избухна мнимият офицер.

— Да, точно това искам! — отвърна Олд Шетърхенд също тъй спокойно, както и досега.

— The devil! Знаете ли, че това е обида, която може да бъде измита само с кръв?

— Да, всъщност би трябвало да излезем на двубой, обаче ако действително сте офицер от кавалерията на Съединените щати!

— Човече! — изкрещя Стюарт и бързо измъкна от колана си един от двата пистолета. — Още една такава дума и ще те застрелям като куче!

Той не беше доизрекъл заканата си, когато Олд Шетърхенд се изпречи пред него, изтръгна пистолета от ръката му, а същевременно и другия от пояса му, след което каза, но вече със съвсем друг тон:

— Не се дръж толкова нахакано, драги, иначе би могъл да се разкайваш! Ако те пощадя, то това ще стане само защото нямам непосредствени доказателства за вината ти. Най-напред ще обезвредя твоите пищовчета.

При тези думи той изпразни двата пистолета и продължи:

— А после ще ти кажа, че идвам от форт Сил и познавам командира. Вярно, че предишният комендант се казваше Блейн, но го отзоваха преди три седмици и беше заместен от майор Оуенс, което,

изглежда, все още не ти е станало известно. Казваш, че си потеглил от форт Сил преди по-малко от седмица, и следователно би трябвало да познаваш майор Оуенс. Но понеже не го познаваш, значи не си бил там и историята за твоите драгуни и похода им в Ляно Естакадо е чиста лъжа!

Стюарт изпадна в много голямо затруднение. Опита се да го скрие и каза:

— Е, добре, ще призная, че моят ескадрон не е край форт Сил.

Но няма това е достатъчна причина, за да се счита всичко за лъжа? Принуден съм да бъда предпазлив и не бива да издавам истинското местопребиваване на моите хора.

— Я не ми дрънкай небивалици! Впрочем не те виждам сега за пръв път. Не беше ли веднъж подследствен в Лас Анимас заради нападение на влак? С помощта на няколко негодници успя да си осигуриш алиби. Но все пак беше виновен! Вярно, че те оправдаха, но междувременно само незабавното бягство те отърва от съдията Линч.

— Не съм бил аз!

— Не отричай! По онова време името ти беше Стюарт или Стюърт, или нещо такова. Не знам и не ми се ще да разследвам как се казваш сега и каква е целта на сегашното ги предреждаване. Я си повдигни мустаците! Убеден съм, че отдолу ще се покаже заешка устничка.

— Кой ти дава право да ме разпитваш по подобен начин? — попита Стюарт в безсилен гняв.

— Аз самият. Впрочем съвсем не е необходимо да ти виждам устата. Този недостатък се забелязва и при говорене, тъй че много добре знам кой си. Ето ти оръжията. Омитай се незабавно оттук и се радвай, че и този път се отърва тъй леко! Но внимавай да не ми се изпречиш отново на пътя!

Той хвърли изпразнените пистолети пред краката му. Стюарт ги взе, пхна ги в колана си и каза:

— Обвиненията ти срещу мен са просто смешни. Несъмнено ме бъркаш с някой друг. Документите ми са горе в стаята и ще ти ги донеса.

Бениън се отдалечи.

— Ама че работа! — възкликна Хелмърс възбудено. — Сър, наистина ли сте сигурен, че сте прав?

— Напълно — отвърна Олд Шетърхенд.

— Не ми ли мина веднага и на мен през ума? — намеси се Хобъл Франк на немски. — Този обесник има непочтена гражданска физиономия. Аз също му втълпих собственото си мнение.

Поприказваха още малко за този инцидент, а после пак заговориха за Ляно Естакадо. Всеки знаеше по някоя страшна история за пустинята, тъй че разговорът им щеше да се проточи дълго, ако най-сетне не се беше появил Боб заедно с чернокожия ратай на Хелмърс. Херкулес зададе на господаря си следния въпрос:

— Да пита масса Хелмърс къде сложи много коне, когато после дойдат?

— Какви коне? — запита фермерът.

— Конете на войници, които сега офицер доведе.

— Ха! Той тръгна ли си?

— Да, съм отишъл. Преди туй казал, че доведе много ездач в Хелмърс Хоум.

— Значи тайно се е измъкнал! Това доказва, че съвестта му не е чиста. Ами в каква посока изчезна?

— Сложил седло на кон, извел кон от обор, възседнал го, заобиколил обор и после препуснал натам.

При последните си думи негърът посочи на север.

— Подозрително е. Би трябвало да се тръгне подир този тип.

Изпитвам голямото желание да го попитам защо си тръгна, без да каже сбогом.

— Сторете го, щом искате! — усмихна се Олд Шетърхенд. — Няма да стигнете много далеч на север!

— Защо?

— Защото избирането на тази посока сигурно е само хитрост от негова страна. Без съмнение този човек замисля нещо лошо. Тъй като бе разобличен, той е счел за най-уместно да изчезне, обаче несъмнено не в онази посока, в която иска всъщност да се отправи. И всичко, което разказа за войсковите части, е също чиста лъжа.

— Сега и аз го вярвам. Но кажете ми поне с каква цел дойде при мен!

— Мога само да предполагам. Но в едно съм сигурен, че той е дошъл тук, за да се осведоми за нещо, да научи нещо. Какво ли може да е то? За мнозина вашият дом е изходна точка за пътуването им през

Ляно Естакадо. Струва ми се, че той е искал да види дали в момента при вас се намират някакви хора, които имат намерение да пътуват през Ляно.

— Хмм! — промърмори Хелмърс. — Знам, считате този човек за Лешояд на Ляно.

— Разбира се.

— Но тогава не биваше да го пускаме, а трябваше да го обезвредим. Жалко, че това не беше възможно при липсата на доказателства. Той научи, че Джъгъл Фред очаква купувачите на диаманти. Може би си е тръгнал, за да извърши подготовката за някое нападение.

— И на мен ми се струва вероятно. Той не е сам в тази местност. Несъмнено с него има и други хора, които очакват нейде завръщането му. Но не можехме нищо да му сторим. Нямах право да го задържа, макар да подозирах, че тайно ще офейка. Но сега, след като си отиде, поне ще се убедя дали предположенията ми са били правилни. Ще последвам дирята му. Кога си тръгна?

— Има час, а може би и още половин — каза след замисляне негърът, към когото бе отправен този въпрос.

— Тогава трябва да побързаме. Мешърс, имате ли желание да ме придружите?

Хелмърс не можеше да напусне фермата си, обаче Хобъл Франк и Джъгъл Фред с радост изявиха готовност за участие в ездата. Скоро се метнаха на конете си заедно с Олд Шетърхенд и препуснаха по следата на подозрителния офицер.

Дирята продължаваше само кратко разстояние на север. После тя завиваше на изток, а оттам на юг и най-сетне се насочваше даже на югозапад. По този начин Стюарт бе описал почти три четвърти от една окръжност, и то с очебийно малък диаметър.

Начело яздеше Олд Шетърхенд със силно приведено напред тяло, за да не изпуска следата из очи. След като се убеди, че оттук нататък тя продължаваше в съвършено права посока, той спря коня си и попита:

— Мистър Фред, какво ще кажете за тази диря? Можем ли да и имаме доверие?

— Несъмнено, сър — обади се запитаният, който разбра, че Поразяващата ръка искаше малко да го поизпита. — Оттук нататък

този негодник си сваля маската. Той язди право към Ляно Естакадо и...

Фред замлъкна замислен.

— Е, и...?

— Изглежда, много бърза. Дъгата, описана от него около Хелмърс Хоум, има съвсем малък радиус. Не е разполагал с повече време, за да заобиколи по-отдалече. И е препускал в пълен галоп. Сигурно нещо го кара да бърза.

— Какво ли може да е то?

— Де да го знаех, сър! Но за съжаление повече нищо не съм в състояние да кажа. Може би вие ще го отгатнете по-лесно от мен.

— Не ми се иска да се впускам в гадаене. По-добре е да се сдобием със сигурни сведения. Имаме време, можем да пожертваме няколко часа. Да последваме дирята на още известно разстояние, но колкото може по-бързо!

Те също пришпориха конете в галоп. Можеха да си го позволят, понеже следата бе необикновено ясна.

Скоро си пролича, че Хелмърс Хоум се намира на границата между пустинята и годната за обработване земя. Местността бързо променяше облика си. На север от фермата все още се издигаше гора. Южно от нея растяха само отделни дървета, които най-сетне също изчезнаха. Храстите се срещаха все по-рядко и ставаха все по-немощни. Бизоновата трева престана да се вижда, а на нейно място се появи мескитовата трева, един сигурен признак, че земята става все по-суха и неплодородна. После все по-често започна да се показва голият сух пясък, а досегашната вълнообразна повърхност на степта премина в монотонна равнина.

Ето че вече навсякъде се виждаше пясък и нищо друго освен пясък, само от време на време прекъсван от някое островче трева. На други места пък дивият пелин беше покрил земята със сивото си наметало.

По-късно пред конниците се появиха бодливи кактуси. Опунцията^[4] образуваше непроходими гъсталаци, а кактусите цереус се издигаха нагоре като мощни колонии. Стюарт беше избягвал местата, обрасли с кактуси, защото бодлите на тези растения много лесно могат да станат опасни за конете. Само от време на време той бе давал кратък отдих на своето животно, а после отново го беше принуждавал

да преминава в галоп, което си личеше от дълбоко вкопалите се отпечатъци.

Те продължаваха да препускат все по-нататък и по-нататък. Изтекоха повече от два часа, откак ездачите бяха напуснали Хелмърс Хоум. През това време тримата изминаха поне петнадесет английски мили, но въпреки всичко не успяха да стопят преднината на преследвания от тях човек.

В този момент те забелязаха тъмна ивица, която се врязваше в пясъчната равнина под остър ъгъл откъм лявата им страна. Това беше някакво леко възвишение, покрито явно с по-плодородна почва, която обаче даваше живот само на непретенциозни мескитови храсталаци. Следата се насочваше към този врязал се в пясъците „език“. Сигурно тримата ездаци щяха да се доберат до него само след две-три минути. Но Олд Шетърхенд спря коня си, посочи напред и предупреди:

— Внимание! Изглежда, ей там зад храстите има хора. Нищо ли не забелязахте?

— Не — обадиха се Фред и Франк.

— А на мен ми се стори, като че ли някой или нещо шава там. И конят ми надушва нещо. Нека свием наляво и да потърсим прикритие зад мескитовия храсталак.

Описаха дъга, пришпорвайки конете си, за да изминат колкото бе възможно по-бързо откритото място, където лесно можеше да бъдат забелязани. Щом се добраха до храсталака, Олд Шетърхенд скочи от седлото.

— Останете тук и дръжте юздите на моя кон! — подкани той другите двама. — Ще се огледам наоколо. Вземете оръжията си в ръка и бъдете внимателни! Ако ми се наложи да стрелям, бързо ме последвайте!

Той се приведе, навлезе в храстите и изчезна зад тях. Едва изминаха три минути и се завърна. По устните му играеше доволна усмивка.

— Не е мнимият офицер — осведоми ги той. — Не са и неговите съучастници. Отвъд храстите се намират двама стари добри познати заедно с един млад индианец. Внимавайте да видите какво ще стане сега!

Олд Шетърхенд пъкна два пръста в устата си и остро изсвири. Не последва отговор.

— Твърде много са изненадани — обади се той. — Тогава още веднъж!

Ловецът повторно изсвири и веднага след това се разнесе висок глас:

— Е-хей! Какво става там? Нима е възможно? Този сигнал в пустинята Ляно Естакадо! Поразяващата ръка! Поразяващата ръка!

— Да, той е! — извика друг ликуващ глас. — Върви пръв! Идвам и аз. Той е, при него е и Хобъл Франк. Ами третият е, струва ми се, че познаваме и него!

В храстите се разнесе шумолене, а после оттам изскочиха двамата трапери — Дейви пръв, а след него и Джими. Те се завтекоха към Олд Шетърхенд и го прегърнаха — единият от едната страна, а другият от другата.

— Чакайте, момчета, ще ме смачкате! — започна да се брани ловецът. — С удоволствие ще се оставя да ме сграбчите в обятията си, но един по един, един по един, а не едновременно да ми се нахвърлят две такива мечки като вас!

— Не се тревожи! Няма да те удушим! — обади се Джими. — Освен това сега ще се прехвърля на моя Хобъл Франк, а нека Дейви попритисне Джъгъл Фред към върлинестата си фигура.

Ами откъде ти хрумна мисълта да изсвириш? Знаеше ли, че се намираме зад храстите?

— Разбира се. И вие сте ми едни уестмъни! До вас се промъква човек и ви наблюдава, а вие нищо не забелязвате!

Ето че сега измежду храстите се появи Желязното сърце, младият команч, и се приближи. Забеляза Олд Шетърхенд и почтително изрече:

— Нина-нонтон, Поразяващата ръка! Шиб-бигк, синът на команчите е твърде млад, за да има право да гледа в лицето един толкова прочут воин.

По индиански обичай той се извърна настрана. Но Олд Шетърхенд бързо пристъпи към него, сложи ръка на рамото му и каза:

— Чувал съм за теб. Ти си синът на моя приятел Тевуа-шохе, вожда на команчите, с когото съм пушил лулата на мира. Той е храбър воин и приятел на бледоликите. Къде е издигнал сега той своя вигвам?

— Духът му е на път за Вечните ловни полета, където ще има право да влезе едва тогава, когато Желязното сърце вземе скалповете

на неговите убийци!

— Какво? Нима Огнената звезда е мъртъв? Убит? — възкликна Олд Шетърхенд. — Кажете ми кой е убиецът?

— Шиба-бигк няма да говори за това. Попитай моите двама бели приятели, които видяха трупа му и днес рано сутринта ми помогнаха да го погребат.

Той отново се оттегли между храстите. Олд Шетърхенд се обърна към Дейви и Джими:

— Изглежда, имате да ни разказвате ужасни неща. Тук слънцето пече много силно. Да отидем на онази сянка, където ви видях да седите преди малко! Там можете да ме осведомите за случилото се.

Двамата приятели закрачиха направо през гъсталака. Другите трима поведоха конете покрай храстите. На споменатото място младият команч вече седеше на земята. Белите последваха примера му и Джими започна да разказва вчерашните си преживелици. След като описа срещата с младия команч, той продължи:

— Тази сутрин направихме на вожда временен гроб, където ще остане да лежи, докато пристигнат войните му, за да издигнат гробница, достойна за него. А после ще започнем преследването на убийците.

— Аз пък мислех, че се каните да се срещнете с нас в Хелмърс Хоум — подметна Олд Шетърхенд.

— Да, така е, но искахме да ви съобщим резултатите от някои наши важни разследвания, защото, изглежда, в Ляно Естакадо се готви нещо. Ето защо заедно с Желязното сърце най-напред тръгнахме по следите на убийците.

— Мога само да ви похваля. Успяхте ли да проследите дирята?

— Разбира се. Но не мина без някои трудности. Онези типове бяха яздили на юг и най-сетне бяха образували нещо като верига от постове, очевидно с единствената цел да наблюдават намиращия се наблизо лагер.

— А кой лагеруваше там?

— Не мога точно да ти кажа. Вероятно са били преселници.

Ние видяхме коловозите от волските коли и следи от много коне и приблизително преценихме броя на нощувалите там хора на около петдесет.

— Значи те не се намираха вече там? А в каква посока бяха потеглили?

— На югозапад.

— Към Ляно Естакадо? С волски коли? By Jove! Или ги придружават извънредно добри водачи, или пък се канят да ги подмамят в някаква клопка. Какво мислиш, Джими?

— Второто.

— Защо?

— Защото в цялата работа имат пръст убийците на Огнената звезда. Купувачите на диаманти също са се присъединили към кервана, който, ако се съди по следите, сигурно е потеглил на път малко след полунощ. Това не може да не направи впечатление. Искали са да отдалечат тези хора от Хелмърс Хоум колкото е възможно по-бързо.

— Надявам се, че сте последвали кервана на известно разстояние.

— Не, сър. Имахме си работа само с убийците на вожда. Обаче, както стана ясно от следите, те не са се присъединили към кервана, ами са пришпорили конете си право на запад. Проследихме тяхната диря. Впрочем открихме и следата на един самотен конник, който несъмнено още вечерта се е присъединил към кервана откъм посоката на Хелмърс Хоум.

— Тъй! Значи още вечерта? Сигурно е бил достопочтеният мормонски проповедник Тобайъс Прайзегот Бъртън. Цялата работа започва да става все по-прозрачна. Продължавай, Джими! Какво става с вашата диря?

— Негодниците бяха яздили много бързо и затова следата се виждаше добре. Но после ни създаде затруднения обстоятелството, че един конник се беше отделил от останалите четирима. Неговата диря водеше на север. Видяхме се принудени да я проследим на известно разстояние, за да бъдем сигурни в посоката ѝ.

— Хмм! Това ме кара да се замисля. Предполагам, че в случая си имаме работа с офицера.

— Офицер ли? — попита Джими. — Между тях нямаше никакъв офицер.

— Знам, знам! Но може би тези типове са носили със себе си някоя униформа. Все ще разберем истината. Вие двамата сте

разговаряли с тези хора. Сред тях имаше ли един с набита, широкоплещеста фигура и голяма черна брада?

— Това описание подхожда на предводителя им Стюарт.

— А беше ли си загладил мустаците надолу, сякаш за да прикрие устните си? Не установихте ли нещо по-особено по отношение на устата му?

— Естествено! Стюарт има заешка устна. При говорене се забелязва.

— Добре! Разкрихме негодника! Ходил е до Хелмърс Хоум, за да разбере дали оттам някаква опасност не застрашава плана му, а и него самия. Продължавай!

— Всъщност не ми се ще да разказвам по-нататък. Не е никакво удоволствие да бъдеш принуден да си признаеш собствената глупост. Продължи да разплиташ по-нататък историята ти, драги Дейви!

— Благодаря! — обади се Дългия. — Нека твърдия кокал оглозга онзи, който е изял и крехкото месо. Защо пък тъкмо аз да продължа да разказвам оттам, откъдето започва глупостта?

— Защото притежаваш чудесното качество да представяш във великолепна светлина и най-калпавото нещо.

— Знам, знам! Винаги все аз съм онзи, който... Но понеже съм пушил с теб лулата на мира, ще бъда тъй добър да се опитам. Знаете си, мешърс, работата се състои в това, че после следата се изгуби и въпреки усиленото търсене не успяхме отново да я намерим.

— Невъзможно! — възкликна Олд Шетърхенд. — Джими и Дейви да изгубят следа? Ако ми го беше казал някой друг, щях да го нарека лъжец.

— Благодаря ти за мнението, което имаш за нас, сър! Но ще трябва да повярваш, тъй като ти го казва самият Дълъг Дейви!

— Е, да. А как стана всичко това?

— По най-обикновения начин на света. Ей там пред нас, където свършват мескизовите храсталаци, започва каменист терен, който се простира на няколко мили на изток и на юг. Трябва само да го поогледаш, за да схванеш, че човек може лесно да изгуби там някоя следа.

— Познат ми е. Мексиканците, на които по-рано е принадлежала тази местност, я наричат „Ел плано дел дябло“ — Дяволската равнина или Дяволското плато.

— Така е! Значи я знаеш. Е, това ме успокоява, понеже няма да ни помислиш за гринхорни, като ти кажа, че там за нас дирята изчезна като с магическа пръчка.

— Хмм! Но никаква магическа пръчка не може да накара четирима ездаци да изчезнат!

— Не може. Но, сър, конете не оставят никаква следа по гладките и твърди като желязо скали, просто няма какво да се види. Въпреки младостта си нашият команч е чудесен следотърсач. Но ти казвам, че и той беше съвсем безпомощен.

— В такъв случай много ми се иска да разбера дали и с мен щеше да се случи същото.

— Е, да, ти! Ти и Винету бихте открили някоя диря дори и ако конниците са летели из въздуха! А човек почти би повярвал, че е било така и в нашия случай. Казвам ти, че нямаше смачкано абсолютно никакво камъче, нито пък каквато и да било драскотинка по скалите, направена от подковата на кон.

Естествено направихме онова, което би предприел в случая всеки добър уестмън — яздохме покрай границите на каменистата местност, за да открием мястото, където онези обесници са напуснали твърдата скала и са излезли отново на песъчлива земя. Работата вървеше толкова бавно, че и досега все още не сме готови, въпреки че несъмнено се намираме вече северно от онази точка, в която един от ездачите бе изоставил другите четирима, за да се отправи към Хелмърс Хоум, както ти казваш. Впрочем, когато идвахме насам, забелязахме далеч остреца самотен конник, който галопираше на юг, и щом достигнахме тези храсталаци, разбрахме, че е спирал тук.

Олд Шетърхенд наостри уши. Кратко време той, изглежда, размисляше, после стана от мястото си, започна да оглежда различните отпечатъци от конски копита, намиращи се покрай мескитовия храсталак, при което се отдалечи на известно разстояние от останалите. Най-сетне те дочуха гласа му:

— Мистър Дейви, ти или Джими били ли сте тук, където стоя сега?

— Не, сър — отвърна запитаният.

— Тогава елате всички тук!

Последваха подканата му. Щом се доближиха до него, той посочи към храстите и обясни:

— Ей тук съвсем ясно си личи, че някой се е вмъквал сред гъсталака. На това място е отчупено клонче и там, където е прекършено, изглежда все още съвсем свежо. Следователно туй е станало наскоро. Последвайте ме по-нататък, господа!

Той започна да се промъква все по-надълбоко в гъсталака, като внимателно оглеждаше всяка клонка и всеки сантиметър земя и най-сетне се спря пред едно песъчливо място. То беше дълго няколко крачки и почти толкова широко, а по него нямаше никаква следа от растителност. Не се виждаше нито едно, макар и най-мизерно стръкче трева. Тук ловецът коленичи на земята, сякаш искаше да огледа поотделно всяко пясъчно зрънце. Най-после той се изправи с доволна усмивка, след което огледа и от останалите страни хрусталаците около въпросната неголяма песъчлива площ. След това посочи към едно място и каза:

— В това скривалище е идвал някой. Обзалагам се, че е слязъл от коня си пред храстите, където почвата е камениста. А сега, мистър Дейви, кажи ми две неща: в южна посока оттук се е отделил един от петимата конници, нали?

— На югоизток беше, сър!

— Добре! А в униформа ли беше човекът, когото видяхте да се отдалечава от това място?

— Не.

— Тогава за мен е сигурно следното: след като се е отделил от другите, предводителят на петимата е дошъл тук, за да вземе униформата и да се появи в Хелмърс Хоум като офицер. После напуснал тайно фермата и отново препуснал насам, за да смени униформата с обикновените си дрехи.

— Не думай! Да не мислиш, че това място е нещо като гардероб?

— Не, но най-малкото е скривалище. Тук има някоя от онези ями, в които, както е известно, ловците на бобри складират и крият кожата. Извадете си ножовете и копайте! По пясъка все още личи, че съвсем наскоро е бил грижливо заравняван.

Услужливият Хобъл Франк незабавно клекна на земята и започна с голи ръце да разравя пясъка толкова усърдно, сякаш се надяваше да намери всички съкровища на Голконда^[5]. Това подтикна и останалите да последват примера му. Пясъкът се разлетя на всички страни. Франк

едва бе достигнал една дълбочина от двадесет-тридесет сантиметра, когато възкликна:

— Открих го, мистър Шетърхенд! Пръстите ми се натъкнаха на нещо твърдо.

— Продължавай, продължавай! — предупреди го Джими. — Възможно е твърдият предмет да се окаже скала.

— Та аз и без това дълбая като истинска къртица. Но това тук не е скала, а нещо дървено. А, ето ви на! Тънки пръти и нищо друго.

— Сигурно са направени от кактусови стебла — обясни Олд Шетърхенд — и са завързани един за друг така, че да образуват широка плоскост, представляваща капака на скривалището.

Предположението му се оказа вярно. Правите стебла бяха преплетени с жилави пръчки тъй, че образуваха четириъгълен капак, който напълно покриваше отгоре дълбока яма. Стените на четириъгълния отвор бяха дълги по около метър и половина, а цялата яма бе напълнена догоре с най-различни предмети. Най-отгоре се виждаха една сабя и униформа, върху която бе поставен стар сгънат вестник.

— Я, куртката на офицера, че и неговата разбойническа сабя! — удиви се Франк, който измъкна острието от ножницата и го размахва из въздуха. — Ако онзи мерзавец беше тук, щях да го...

— Моля те, драги Франк, подай ми хартията! — прекъсна го Олд Шетърхенд.

— Сега! Веднага! Мога да държа речта си по-късно, след като изпразним ямата на убийците.

Той подаде вестника на Олд Шетърхенд. Ловецът го разгърна и вътре в него намери бележка, написана с молив. Олд Шетърхенд прочете на глас редовете:

„Venir pronto a nuestro escondite! Precaucion! Old Shatterhand esta en casa de Helmers.“

— Какво ще рече това? — попита Фред. — Е, Франк, нали ти си специалист по езиците?

— Точно така — отвърна дребосъкът. — В бележката става въпрос за Олд Шетърхенд и Хелмърс. Но сърцето ми слезе в петите

още с първата дума на този еврейски, опозорен тук-там с отделни индиански думи и прояден от индогермански трихини. Измивам си ръцете в невинност и предпочитам да се заема с униформата.

Той започна старателно да претърсва джобовете на униформата. Олд Шетърхенд преведе редовете, написани на испански:

„Елате бързо в нашето скривалище! Внимавайте! Олд Шетърхенд се намира в дома на Хелмърс.“

На първо време се отказаха от умуването над тези думи. Искаха да разберат какво има в ямата. В нея бяха скрити носени, но все още използвани дрехи с най-различна форма, цвят и размери, карабини, пистолети, ножове, олово, ламаринени кутии, възпламенителни капсули и най-сетне дори буренце, наполовина пълно с барут. Джобовете на всички дрехи бяха празни. Най-накрая се появиха и индиански облекла.

— Дрехите ще изгорим — отсече Олд Шетърхенд. — Всичко друго е законна плячка и нека всеки си вземе каквото му се харесва. Останалото ще отнесем във фермата на Хелмърс. Убеден съм, че Лешоядите на Ляно разполагат с още няколко подобни скривалища, където съхраняват своите запаси. Вероятно униформата е принадлежала на някой офицер, а индианските дрехи — на хора от местното туземно население и всички те са били избити от разбойниците. От всички намерени предмети стойност за мен има само бележката. Мистър Фред, какъв извод си правите от нейното съдържание?

— Могат да се направят два извода — отвърна Джъгъл Фред. — Първо, че този негодник изпитва небивал страх от вас. Сигурно е щял да остане по-дълго време в Хелмърс Хоум, ако не се бе срещнал там с вас.

— И второ?

— Второ, по петите му следват други негови съмишленици, които той предупреждава с тази бележка. И те се канят да навлязат в Ляно Естакадо и също ще дойдат насам, за да отворят ямата. Той им урежда среща на някакво място, което означава с името „скривалище“. Струва ми се, че се има предвид някакъв сборен пункт.

— Предположението ви се покрива с моето. Тъй както стоят нещата, става ясно, че не е необходимо да търсите изгубената следа. Този човек съвсем сигурно пак ще се присъедини към своите четирима спътници. За да се доберете до тях, трябва само да го последвате. Оттук нататък дирята му ще е много ясна. Несъмнено тя ще води към скривалището, за което става дума в бележката. Вероятно се досещате защо нарежда на другите да отидат там?

— Естествено! Иска заедно с тях да нападне преселниците.

— И аз предполагам същото. При това той възнамерява да го стори много скоро, защото бърза. Сигурно се опасява, че ще разкрием потайните му ходове и ще ги осуетим. Ето защо ще ускори изпълнението на плана си колкото му е възможно повече.

— Но, сър, тогава трябва и ние да побързаме! Няма ли да постъпим най-умно, ако веднага тръгнем по петите на този тип? Той е предводителят на тези хора и душата на замисленото пъклено дело. Заловим ли го, и злодеянието няма да бъде извършено.

— Едва ли! — обади се Олд Шетърхенд. — Той е най-главният измежду онези петимата. Но не знаем дали действително е главатар на всички Лешояди от Ляно. С неговото отстраняване другите все още далеч не са обезвредени. Впрочем не ми се вярва, че ще успеем да го догоним. Конете ни са изморени, а слънцето клони към залез. Нощта ще настъпи, преди да го настигнем. Не, днес няма да му попречим спокойно да си язди. Дирята му ще се вижда и утре. Всички вие ще останете да лагерувате на това място, за да заловите онези, до които е адресирана бележката. В случай че дойдат. Ще се върна сам в Хелмърс Хоум, ще отнеса плячката на Хелмърс и ще доведе Боб. Нека двама от вас ми дадат временно конете си. Призори съм отново тук. След това ще се отправим на път и ми се струва, че ездата ни няма да бъде напразна. Тогава ще бъдем седем души и съм убеден, че спокойно ще можем да се мерим с Лешоядите.

Предложението му намери всеобщо одобрение. Всеки си избра от намерените оръжия и муниции онова, което му се хареса. Извадиха дрехите от ямата, сложиха ги върху пясъка и ги изгориха с помощта на сухи мескитови клонки. Остатъка от плячката натовариха върху конете на Франк и Фред. Когато Олд Шетърхенд потегли, кладата все още димеше. Той обеща да се погрижи за храна и малък запас от вода и на тръгване, посочвайки на запад, направи забележката:

— Струва ми се, че ей оттам се задава буря или нещо подобно. Времето тук се разваля винаги от онази посока, но за съжаление над пустинята никога не пада дъжд.

С тези думи той се понесе в тръс на север. След като им бе обърнал внимание, останалите започнаха да оглеждат небето на запад, където над слънцето се бяха появили леки облачета, оцветени в червеникавосиво, образуващи нещо като пръстен, в чийто център се събираха слабите лъчи на някакво златисто сияние. Тази картина никак не изглеждаше опасна и думите на Поразяващата ръка бяха възприети като забележка, която нямаше някакво особено значение. Само команчът не откъсваше замислен поглед от облачетата и промърмори под носа си: *„Екапуш-тке-туна — Устата на светкавицата!“*

---

[1] (англ.) — капитан. Б. пр. ↑

[2] Шиболет (житен клас) била думата, която според Стария завет Ефтай карал бягащите през река Йордан врагове ефраимити да произнасят, и така те били разпознати, понеже я изричали „шиболет“. Б. пр. ↑

[3] Tacet! (лат.) — Мълчи! Б. пр. ↑

[4] Опунция — вид кактус. Б. пр. ↑

[5] Разрушен град, недалеч от град Хайдарабат; някогашна столица на богато царство с голяма работилница за обработка на диаманти. Б. пр. ↑

6. ГЛАВА

ЧАСЪТ НА ПРИЗРАКА

След тръгването на Олд Шетърхенд мъжете отново насядаха и забъбраха. Разговорът се въртеше особено настоятелно около преживяното в Хелмърс Хоум. Времето минаваше неусетно и никой не обръщаше внимание на небето, което бе придобило вече съвсем друг цвят. Само команчът, седнал мълчаливо настрана, подробно наблюдаваше извършващата се промяна.

Малкият пръстен от облаци се беше разкъсал в долната си част и бе придобил формата на подкова, чиито „крачета“ видимо се удължаваха, докато образуваха две тесни, дълги, проточени ивици, заграждащи почти целия северен хоризонт. Между тях се виждаше чистото синьо небе. По-близката от двете ивици се спусна над земята и ето че южният хоризонт се оцвети в мръсно оранжево-червено. Изглеждаше тъй, сякаш там бушува буря, която вдига пясъчни вихрушки до небето.

На изток притъмня, като че ли хоризонтът се прибули от тежки изпарения, но въпреки това не се забелязваха никакви облаци. Изведнъж команчът скочи на крака и съвсем забравяйки най-висшата индианска добродетел, самообладанието, изкрещя, като посочи към тъмната стена на изток:

— Пийеновит-начо — Призрака на Ляно Естакадо! Другите се изплашиха и също скочиха на крака. Едва сега забелязаха промяната на небето. И се вцепениха от ужас.

На около три човешки боя над линията на хоризонта се носеше в бесен галоп един конник. Около фигурата върху тъмната стена личеше кръгло ярко осветено петно, което се движеше със същата бързина като ездача, тъй че човекът и конят изглеждаха като мрачна подвижна сянка в светла рамка. Фигурите бяха неестествено големи. Самият ездач се различаваше съвсем ясно. Десницата му държеше юздите, около главата му се вееше дълга коса, а върху нея бяха прикрепени индиански украшения. Неговата карабина подскочаше нагоре-надолу

по гърба му. Гривата и опашката на коня се развяваха като подхванати от буря. Призрачното животно летеше тъй, сякаш бе подгонено от хиляди дяволи.

И всичко това ставаше посред бял ден, цял час преди залез слънце! Тази картина направи неописуемо и страховито впечатление на зрителите. Никой от тях не проронваше нито дума.

Черната стена завършваше на юг отвесно и почти изведнъж. Конникът бясно се носеше към това място и почти го наближаваше. Още десетина скока на коня му, още пет, три, един... животното излетя навън в празното пространство и изчезна заедно с ездача. Светлата рамка също не се виждаше вече.

Мъжете стояха безмълвни, все още скупчени един до друг. Те ту отправяха погледи натам, където се бе появило видението, ту се споглеждаха един друг. Най-сетне Джими потрепера, сякаш мръзнеше, и каза:

— Бог да ни е на помощ! Ако това не беше Призрака на Ляно Естакадо, то аз никога повече няма да си измия лицето! В действителност винаги съм мислил, че дрънкат само глупости, но човек би трябвало да е направо луд, ако и сега продължи да се съмнява в съществуването му. Изпаднах в съвсем призрачно настроение. А ти как се чувствуваш, драги Дейви?

— Също като стара кесия за пари, в която няма нито една стотинка. Чувствувам се празен, съвсем празен, само кожа и въздух! А виждате ли колко бързо се промени небето? Не съм преживявал подобно нещо досега!

Горният ръб на споменатата черна стена се оцвети в кървавочервено. От него започнаха да изскачат и да се скриват огнени езици. Другото „краче“ на подковата, което все още се виждаше високо на небето, се запуска към земята. Колкото по-ниско слизаше, толкова по-широко и тъмно ставаше то. На юг бушуваше море от прах и дим, вдигнати от бурята. То се приближаваше все повече и повече. Слънцето се скри зад тъмна пелена, която с всяка изминала секунда ставаше все по-висока и по-широка. В този миг мрачната облачна ивица сякаш буквално падна от небето. Ужасените мъже бяха внезапно обгърнати от необикновен студ. От далечината долетя пронизителен вой.

— За бога, при конете! — извика Джъгъл Фред. — Бързо! Иначе ще се подплашат и ще избягат! Съборете ги! Трябва да легнат. Дръжте ги здраво, но и самите вие се прилепете плътно към земята!

И петимата се втурнаха към трите животни, които страхливо пръхтяха и съвсем не се възпротивиха, когато ги задърпаха, за да ги накарат да легнат. Налягаха до самите храсти и напъхаха глави под клоните им. Едва-що и мъжете се нахвърляха на земята и се започна. То беше едно свирене, стенене, бучене, пицнене, свистене и такъв рев и грохот, които изобщо не могат да бъдат описани. Мъжете имаха чувството, сякаш изведнъж върху тях бе хвърлена завивка, тежаща сто-двеста килограма. Бяха притиснати с такава сила към земята, че дори и да се бяха осмелили да направят опит да се надигнат, това щеше да им бъде невъзможно. Телата им бяха сковани от вледеняващ студ. Неочаквано очите, носът, ушите и устата им се оказаха като запушени. Не можеха да дишат и бяха пред задушаване. И ето че ненадейно пак ги лъхна горещ въздух, а ревящите гласове на Ляно Естакадо заглъхнаха в далечината. Конете наскачаха на крака и силно зацвилиха. Рязко настъпилата непрогледна нощ и смразяващ студ отстъпиха място на ярката слънчева светлина и живителната топлина. Вече можеха да си отворят устата. Отново бе възможно да се диша. Петте човешки фигури се раздвижиха. Очистиха очите си от глождещия прах и се огледаха.

Бяха покрити от дебел слой студен пясък. Това беше одеялото, хвърлено върху тях от торнадото.

Да, това беше торнадо, един от онези средноамерикански циклони, които по своята мощ едва ли имат нейде равни на себе си. Страшни, почти невероятни са разрушенията, причинявани от подобна вихрушка. Бързината му достига до сто километра в час и най-често се придружава от електрически явления, които нерядко продължават дълго след неговото отминаване. Даже и самумът в африканската пустиня няма такава сила. Само ужасната пясъчна или снежна буря на дивата Гоби може да се мери с мощта на торнадото.

Петимата мъже се надигнаха и отърсиха пясъка от дрехите си. Храсталаците бяха представлявали пречка за летящия пясък, тъй че той се беше натрупал във вид на двуметрова пясъчна пряспа.

— Слава богу, че премина над нас толкова милостиво! — обади се Джими. — Тежко на онези, които по време на торнадото са се

намирали в откритата Ляно Естакадо! Загубени са!

— Не е толкова сигурно, колкото ти се струва — отвърна Фред. — За щастие тези страшни бури бушуват най-често на една ширина от половин английска миля. Но затова пък мощта им е толкоз по-голяма. Този беснеещ въздушен поток ни заля само с най-крайните си и най-слаби вълни. Ако се намирахме в средата му, щеше да ни повлече заедно с конете кой знае на какво разстояние и кой знае къде и в какво щеше да ни смачка.

— Съвсем вярно! — кимна Дейви. — Известно ми е. На юг, край Рио Кончос, видях веднъж опустошенията, причинени от торнадо. Изтръгвайки дърветата, то бе образувало сред девствената гора съвършено прав „път“. Горски великани с диаметър на дънерите до два метра бяха изкоренени и безразборно нахвърляни един върху друг. Тази странна горска просека, където нямаше нито едно дърво, останало право, имаше толкова ясно и рязко очертани граници отстрани, че дърветата отляво и отдясно бяха засегнати съвсем малко. Янките наричат този вид бури „хърикейн“ и дават същото име и на оголените от тях пространства сред горите.

— Достатъчно страшно беше! — обади се Хобъл Франк. — Дишането ми бе почти напълно спряло, за малко щях да си издъхна. Д бе в Саксония пак си имаме от време на време бури, ама не са толкоз диви и зли като тукашните. Един саксонски ураган в сравнение с американското торнадо е просто детска игра, направо майски ветреца, който, като духне, стига, за да ти охлади горещото кафе. А на всичко отгоре магарето на Дейви почти ме утрепа с ритниците си. Накрая не искаше повече да лежи и странно защо счете моята благородна фигура за...

— Изглежда, искаше да кажеш муле, а не магаре — прекъсна го Джими.

— Не, магаре казвам! Който може да ме рита и гази по такъв начин, е най-голямото магаре, каквото е възможно да има. Всъщност би трябвало да съдя Дейви да ми плати обезщетение за нанесени телесни повреди. Но нима можеш да поправиш с пари такава личност като мен, каквато няма втора по целия свят?

Слънцето, което беше допреди малко напълно затъмнено, отново окъпа земята с лъчите си. Но те бяха странно оцветени — почти в шафраненожълто. Хоризонтът се губеше, прибулен във воал от същия

цвят, и изглеждаше сякаш земята наоколо се издигаше към него. Това създаваше впечатление, като че ли петимата мъже се намираха в най-ниската точка във вътрешността на огромно кухо кълбо.

Трите ездитни животни не се бяха успокоили още. Те страхливо пръхтяха и биеха земята с копита. Мъчеха се да побягнат и затова се наложи да бъдат здраво вързани. Във въздуха имаше нещо, което измъчваше белите дробове. Не бяха, да речем, никакви микроскопично малки песъчинки, а нещо друго, което не можеше да бъде определено.

Команчът беше разпрострял одеялото си върху пясъка и беше легнал върху него. Той твърде бързо бе превъзмогнал възбудата си от появяването на Призрака на Ляно и дори сега, след подобно природно явление, той оставаше мълчаливо въздържан, което е характерен белег за индианеца. Четиримата бели насядаха близо до него и Джими го попита:

— Преживявал ли е някога моят млад червенокож брат такава буря?

— Неведнъж — отвърна синът на вожд. — Желязното сърце бе влачен недалеч от Неаит хабежкар^[1], а после беше заровен в пясъка, обаче войните на команчите все пак го намериха. Той е виждал изтръгнати дървета, чиито дънери едва могат да бъдат обгърнати от шестима мъже наведнъж.

— Но навярно не е виждал още Призрака на Ляно Естакадо; а?

— Желязното сърце се е срещал с него още преди три зими, когато яздеше с баща си през Ляно Естакадо. Те чува изстрел. Когато приближиха до мястото, откъдето се беше разнесъл, съзряха как Призрака избяга на гърба на черен кон. Но там остана да лежи някакъв бледалик, а в челото му имаше дупка от куршум. Вождът на команчите познаваше мъртвеца — той беше опасен убиец.

— Как изглеждаше Призрака?

— Имаше главата и тялото на белия бизон с настръхнала рошава грива около врата. Гледката беше страшна. Но въпреки всичко той е добър дух, иначе нямаше да приема образа на това свещено животно. Освен това команчите знаят много добре, че той убива само зли хора, докато добрите са под негова закрила. Желязното сърце познава двама команчи, които се бяха заблудили в Ляно Естакадо и за малко щяха да загинат от жажда и глад. Но през нощта Призрака дошъл при тях, дал им месо и вода, а после им посочил верния път.

— Разговарял ли е с тях?

— Обърнал се към тях на родния им език. Един добър дух говори всички езици, понеже Великият дух го е научил на тях. Хау!

Желязното сърце им обърна гръб. С това „хау“ искаше да покаже, че достатъчно е приказвал и не му се говори повече.

Затова пък сега Хобъл Франк отново взе думата и се обърна към Фред:

— А ти какво ще кажеш всъщност за видението? Посред бял ден да видиш жив призрак — ами че това може почти да ти струва живота. Тъй съм настръхнал, че ще се пръсна!

Фред му отвърна с усмивка:

— Няма защо да се плашиш чак толкова много. Привидението, което ни се появи, може би си има своето най-естествено обяснение. Спомни си само за Призрака на Брокен^[2], чийто начин на появяване е обяснен толкова убедително от ханджията Незе от Брокен!

— Разбира се, че ми е известно. Призрака на Брокен е атмосферно явление, дължащо се на въздух, наситен наполовина с озон и наполовина с кислород, резултат на кондензация, който при мъгла се разпръсква на ситни искрящи частици скреж. Обаче тук, в Ляно Естакадо, става въпрос за истински призрак. Видяхме го да язди по небето. Това не беше нито въздух, нито мъгла, а осезаемата и реална фигура на едно свръхестествено същество. Как е възможно тогава да има някаква оптическа измама?

— Хмм! По-рано аз самият съм карал да се появяват изкуствени призрази.

— Я по-добре си мълчи, защото да произвеждаш изкуствени призрази, туй е чиста шарлатания! Ами по какъв начин го правеше?

— Или чрез косо поставено парче стъкло, или с помощта на „камера обскура“^[3].

— И аз го мога. Веднъж сам си направих подобна „камера прокура“. Почти изцяло ми се удаде да я направя сполучливо, само че забравих да й оставя дупка, през която да бъдат изсипани вътре окулярните лещи. Впрочем в никой зеленчуков магазин не можах да намеря този вид леща и ето защо цялата работа я отложих за неопределено време.

При тези думи Фред, Джими и Дейви избухнаха в толкова неудържим смях, че замисленият команч бързо се обърна и ги погледна

учудено. Обаче лицето на Франк придоби най-разгневен израз и той извика:

— Силициум! Я млъкнете! Ако подигравателното ви кикотене не престане веднага, ще направя такава кървава баня сред вас, каквато направил Мохамед Втори сред парижаните! Хич няма защо да се смеете на моята „камера прокура“! Тя си беше съвсем правилно композирана, но аз като лесничей нямах никакво време да си посадя и отгледам леща. Напускам ви и отърсвам прахта от нозете си. Вашите подигравки изискват отмъщение. Отивам си, обаче — манус манум лавендат^[4], което ще рече на немски: ръката ми ви измива кратуните с лавандула. Ха-ха-ха-хау!

Франк изрече последната дума с възмутен жест и после бързо се отдалечи, за да изчезне зад храстите и по този начин с оттеглянето на собствената си личност да накаже по-осезаемо своите спътници.

Останалите не се развълнуваха особено много от това страшно наказание, понеже достатъчно добре познаваха дребосъка особняк. Те отново заговориха за торнадото и за предхождащото го появяване на Призрака на Ляно. Тримата в никакъв случай не бяха необразовани мъже. Особено Фред имаше повече от обикновени познания. Те бяха убедени, че в случая ставаше дума за някакво оптично явление, обаче не бяха в състояние научно да го обяснят.

Тъй минаваше времето и скоро настъпи нощта. Стана толкова тъмно, че на пет крачки не можеше нищо да се различи. Сега Франк отново се примъкна към тях. При такава тъмнина и на такова място не му се искаше да бъде сам. Обаче възмущението му не се беше изпарило напълно. Той не продума нито дума и не легна близо до другите, ами се настани на известно разстояние от тях, но все пак внимателно слушаше какво си говорят. По движенията му те успяваха да доловят как от време на време той подскачаше, готов да възрази когато някой кажеше нещо, за което той си мислеше, че знае и разбира повече. Но все пак винаги отново си лягаше. Желанието му да се цупи беше въпреки всичко по-силно, отколкото склонността да се хвали със собствените си въображаеми познания.

Междувременно въздухът се беше прочистил и можеше да се диша по-добре отпреди. От югозапад се беше появил лек ветреца и след дневната жегата той им подеждаше много приятно.

По небето се виждаха няколко звезди, които показваха на лагериращите времето.

Мъжете не разговаряха вече помежду си, а се мъчеха да заспят. Нямаше вероятност да бъдат смутени от някакви неприятели, а още отсега не можеха да очакват завръщането на Олд Шетърхенд. И белите действително заспаха. Само команчът бе вторачил широко отворените си очи в небето, макар че през последната нощ не беше спал нито минута. Смъртта или по-скоро убийството на неговия баща занимаваше младата му душа, копнееща за отмъщение.

Тъй минаваше четвърт час след четвърт час. Изведнъж бяха разбудени от силно възклицание на индианеца. Стреснати, те се повдигнаха в седнало положение.

— Мабуни намахцо — погледнете натам! — каза той, посочвайки на юг.

Въпреки тъмнината те забелязаха протегнатата му ръка и отправиха погледи в указаната посока. Там на хоризонта се беше появило някакво светло петно с формата на дълъг тесен клин. То не правеше впечатление на нещо необикновено, но все пак привлече вниманието на мъжете.

— Хмм! — промърмори Джими. — Ако се намираше на изток, щях да си помисля, че сме спали дълго и вече започва да се зазорява.

— Не — обади се Дейви. — Зазоряването изглежда иначе. Контурите на това светло петно са твърде резки.

— Именно, понеже е тъмна нощ.

— И понеже е тъмна нощ, не е възможно отсега да се зазорява. Денят и нощта се сменят постепенно. А там се виждат ясни очертания.

— Да не би да е огън?

— Огън в Ляно Естакадо, където няма дървета или храсти? Хмм! Та какво ли ще гори? Впрочем светлото петно става все по-голямо. И при това вятърът се обръща. Отначало идваше откъм югозапад. Сега духа право от запад и става все по-силен и студен. Какво ли означава това?

— Във всеки случай не е северно сияние — заяви Фред. — А навярно тук още никой не е наблюдавал южно сияние.

Досега Франк беше мълчал. Обаче вече чувствуваше необходимостта да проговори, иначе сърцето му щеше да се пръсне.

— Туй светло място трябва да означава нещо — каза той. — Сигурно има някаква връзка с Призрака на Ляно Естакадо. Нали преди той препускаше на юг. Може би там му е вигвамът, където си седи сега край лагерния огън.

Другите почувствуваха силното желание отново да се разсмеят, обаче се овладяха. Фред се осведоми:

— Мислиш ли, че някой призрак ще вземе да си пали лагерен огън?

— Защо пък не? При голяма студена вятър, дето духа сега?

Вятърът наистина ставаше все по-остър. Той следваше торнадото все по на север. А на юг светлото петно се разрастваше все повече по небето. Изглеждаше, сякаш там щеше да изгрее дискът на някое много голямо небесно светило. Сега го образува вече почти полукръг с кървавочервено ядро в средата, чийто външен край започва да се оцветява във все по-светъл и по-светъл цвят, а после бе опасан от дъгова линия, край която, изглежда, се трупаха мрачни гъсти облаци и едно през друго прескачаха искрящи огнени кълба.

Всичко това представляваше великолепно и страшна картина. Петимата мъже стояха смаяни. Не се осмеляваха да разговарят.

Вятърът духаше вече точно от север. За четвърт час той се беше обърнал под ъгъл от деветдесет градуса. Обаче не се чуваше никакво свирене или бучене. Напротив, той се носеше към онази величествено осветена част от хоризонта с коварно безмълвие. А при това беше станало страшно студено.

— Олд Шетърхенд трябваше да види това! — прекъсна мълчанието Джъгъл Фред. — За съжаление все още не е възможно да се завърне, защото сега е едва полунощ.

— Полунощ! — промълви Хобъл Франк. — Часът на духовете. Там, където гори светлината, ще се случи нещо ужасно!

— Какво ли пък има там толкова страшно освен огъня?

— Не питай толкова глупаво! В полунощ се разтваря вратата на царството на сенките и призраците излизат навън. В продължение на цял час вършат какви ли не поразии. Както всеки народ си има свой собствен характер, тъй и призраците на всяка местност си имат своите особени качества и любими занимания. В една местност те извиват вратовете на хората, в друга пък ги душат по кръстопътищата. Но кой би могъл да каже каква ли е особената слабост на тукашните

призраци? Може би тъкмо тя е най-опасната и най-лошата, каквато изобщо може да съществува. Затова нека бъдем нащрек и ... боже мили, не бях ли прав? Я погледнете! Той пак идва на кон!

Франк извика последните думи с ужас в гласа. И наистина онова, което се случи сега, можеше да накара да се разтрепери и най-безстрашният човек. Призракът на Ляно Естакадо се появи отново!

Както вече споменахме, странното светлинно явление образуваше огромен полукръг на южното небе. От лявата му страна, където единият край на дъгата се опираше на хоризонта, внезапно се появи огромна фигура на конник. Съвсем ясно се виждаше главата с двата рога, вратът със сплъстената средно дълга грива, която се вееше зад него, и тялото, сливащо се на края със задницата на коня. Контурите на конника бяха заобиколени от искрящи линии.

Конят препускаше бясно, и то не по права линия, т.е. по диаметъра на пламтящия полукръг, ами се заизкачва нагоре по вътрешната страна на дъгата и после продължи вихрено да се носи по нея.

Привидението летеше тъй все нагоре по небето, докато достигна най-високата точка на дъгата и после се запуска откъм дясната страна на огнения полудиск чак до линията на хоризонта. Там то изчезна също така ненадейно, както се беше появило.

На мъжете им бе станало непоносимо горещо въпреки студения вятър, който духаше. Нима беше възможно всичко да е някаква измама? Не, това бе действителност! Дори разсъдливият команч изгуби самообладание и не преставаше да възкличава: „Уф, уф, уф!“

Те стояха по местата си и чакаха да видят дали привидението няма да се появи отново — но напразно. Дъгата на полуокръжността продължи още известно време да пламти с неотслабваща сила, но после горният ѝ край започна да губи остротата на контурите си и светлината ѝ взе да намалява.

В този момент зад смаяните наблюдатели се разнесе тих конски тропот, приглушен от пясъка. Някакви ездачи се приближиха, спряха пред тях и скочиха от конете. Бяха Олд Шетърхенд и Боб, които водеха животните на Франк и Фред и още два коня, натоварени с мехове, пълни с вода.

— Слава богу, че сте още живи! — възкликна ловецът. — Почти бях убеден, че сте загинали, и се страхувах, че ще трябва да вадя

трупове ви от пясъка.

— Чак толкова зле не ни подреди торнадото — отвърна Фред:

— Бяхме само леко засегнати. Но ти сигурно си бързал страшно много. Не ви очаквахме все още.

— Да, наистина препускахме като бесни, защото се тревожихме за вас. Торнадото премина съвсем близо край Хелмърс Хоум. Видяхме опустошенията му и от посоката, в която се движеше бурята, предположихме със стопроцентова сигурност, че е върхлетяла и върху вас. За щастие се е отнесла доста милостиво.

Фред разказа накратко за двукратното появяване на Призрака и след това добави:

— Сър, онова, което ти описвам, беше забелязано от пет чифта очи. Обаче не мога да го проумея, нито пък да го обясня. Едва ли ще се намери човек, който да е в състояние да докаже дали в случая става въпрос за мираж, или за някакво реално същество.

— О, все пак има такъв човек и този човек съм аз! — намеси се Хобъл Франк. — И дума не може да става за измама. Призрака е свръхземно същество, което язди из въздуха. Сега се намираме в среднощния час на призраците, наричан от янките „ghostly-hour“, Това обстоятелство обяснява появата на привидението и с най-сигурното доказателство, че си имаме работа с някоя душа, преселила се в отвъдния свят. Не вярвам да се намери някой, който да се осмели да ми противоречи.

Но той се беше излъгал, понеже Олд Шетърхенд го потупа леко по рамото и дружелюбно му каза:

— Скъпи Франк, а какво би трябвало да очаква човек, ако се осмели да ти възрази?

— Хмм, зависи от личността. Фред или Джими например буквално бих съкрушил с моите доказателства. Обаче ако ти самият зададеш някой малък скромнен въпрос, то аз по изключение ще покажа готовност да ти дам желанния отговор с подobaваща... по дяволите, историята пак се започва!

Светлината на юг се беше снишавала и отслабвала все повече и повече. Изглежда, се канеше съвсем да изчезне. В продължение на няколко минути се наблюдаваше на хоризонта само като бледо сияние. Но после тя изведнъж отново се засили и се понесе на запад като запален искрящ фитил на огнестрелно оръжие. Там тя се спря и с

невероятна бързина се превърна в огнено море, което освети половината небе.

— Не съм преживявал досега подобен час на духове — възкликна Франк. — Тези огънове са от свръхестествен произход, понеже...

— Глупости! — прекъсна го Олд Шетърхенд. — Обяснението е много просто. Онзи огън е напълно естествен.

— Ами че какво ли ще гори там?

— Изсъхнали кактуси. Известно е, че в Ляно Естакадо има обширни пространства от по няколко мили, покрити с кактуси толкова нагъсто, че никакъв ездач не може да премине през тях. Изсъхнат ли тези растения, достатъчна е само една-единствена искра, за да се разбунтува истинско огнено море само за няколко минути.

— Така е — съгласи се Фред, — и аз знам, че на юг и на запад оттук се намират значителни кактусови полета.

— Е, ами тогава имаме обяснение за огъня, а скоро ще се разправим и с двата мними призрака!

— Охо! — намеси се Хобъл Франк. — Мними призрази ли? Истински бяха. А откъде пък ти хрумна мисълта, че са били два?

— Правя това заключение от различните фигури. Първият призрак, появил се през деня, е бил може би тъй нареченият кавалерийски офицер, преоблечен в други дрехи. Е, все пак ще разберем. Засега не мога да кажа кой е бил другият. Не познавам човек, който да носи кожа от бял бизон.

— Я ме остави на мира, мистър Шетърхенд! Никой човек не о в състояние да язди горе по небето, а това се случи и ние петимата го видяхме ясно с очите си.

— Да, отразените образи са се движили във въздуха, но самите конници са яздили долу по земята.

— Образи? Е, ама това е вече прекалено! Никога през живота си не съм чувал, че образи могат да яздят, и то през киселата материя на атмосферата! И как са възникнали тези образи?

— Чрез няколко различно нагreti въздушни слоеве, каквито се образуват край всеки огън.

— Тъй! Значи образите стават с помощта на въздушни пластове? Туй е нещо ново за мен. Досега си мислех, че се правят с моливи, четки или пък фотографически апарати.

— Ами с помощта на огледало?

— Вярно, за него не се бях сетил.

— При определени обстоятелства въздухът може да играе ролята на огледало.

— Аха! Туй вече ми е по-понятно, понеже, що се отнася до учението за миражите, аз съм един от най-изтъкнатите специалисти.

— Хубаво! Тогава ще признаеш, че вашите призраци не са били нищо друго освен миражи, също като...

Олд Шетърхенд замлъкна. Вниманието му бе привлечено от огъня, издигнал към небето тъмночервените си пламъци, над които се беше образувал покрив от кълбящи се облаци. А още по-високо от облаците, но откъм по-близката страна на огъня, сега се появи като увиснала във въздуха обърната наопаки картина на някакъв равнинен пейзаж, осветен в огненочервено. Съвсем отляво, там, където започваше картината, от тъмнината изскочи конник, същият, когото мъжете бяха наблюдавали преди това, облечен в кожата на бизон, само че, както вече споменахме, обърнат с главата надолу.

— ... също като онези ей там! — продължи Олд Шетърхенд, посочвайки към появилото се отражение.

Не се беше доизрекъл още, когато се появи втори конник които вихрено летеше след първия.

— Божичко! — извика Хобъл Франк. — Ами че този го видяхме днес следобед по време на торнадото!

— Тъй ли? Той ли е? — попита Олд Шетърхенд. — Е, тогава сам ще можеш да се убедиш, че става въпрос за две съвършено различни привидения. А ето че се появяват и други!

След втората фигура последваха сега още пет или шест ездачи, всички в галоп, само че обърнати с главите надолу.

— Вече започва да ми става малко множко! — обади се Хобъл Франк. — Покорно благодаря за подобни ghostly-hours! Вярно, слушал съм за духове, които препускат през нощта и държат главите си под мишница, ама пък чак всичките да яздят с главите надолу — туй ми се струва вече прекалено.

— Съвсем не е толкова ужасно. По-предишните картини са били отразявани многократно, а тази тук е само един път. Ето защо е обърната. Впрочем веднага ще се запознаем с тези призраци. Мешърс, бързо на конете! Несъмнено първият ездач е така нареченият Призрака

на Ляно Естакадо. Другите го преследват и понеже той е добра душа, ще се заемем да му помогнем малко.

— Да не си полудял? — извика Франк. — Би било голямо прегрешение спрямо царството на сенките. Спомни си какво е казал безсмъртният Гъоте:

Човекът да не предизвиква боговете и нивга да не пожелава туй злодейство, да вижда духовете с техните семейства. Но другите не му обърнаха внимание. Те последваха подканата на Олд Шетърхенд. Дейви попита:

— Ще вземем ли с нас и товарните коне?

— Да, защото едва ли ще се върнем тук.

Уловиха поводите на двата товарни коня, доведени от Олд Шетърхенд и Боб. Макар и неохотно. Франк също се метна на седлото. Отрядът потегли и скоро се понесе из равнината с бързината на вятър.

Щом конниците напуснаха своето място, миражът изчезна. Остана да се вижда само високо лумналият огън.

Начело яздеше Олд Шетърхенд. Той не се насочи право към заревото на огъня, а по-точно на запад. И това си имаше своето основание. Той трябваше да изчислява къде се намира целта им, което не беше никак лесно, понеже отражението беше изчезнало, а освен това то и бездруго не даваше никаква сигурна опорна точка. На всичко отгоре търсените от него конници се движеха с голяма бързина.

За десетина минути изминаха около три английски мили, но огънят, чиято светлина междувременно, изглежда, се усилваше, оставаше все още доста далеч.

Изтекоха още десетина минути. Ето че Олд Шетърхенд нададе вик и вдигна ръка, за да посочи малко надясно. Оттам се приближаваха две точки, първата беше по-светла, другата, по-тъмната, я следваше. По-надалеч зад тях се задаваха и други подобни тъмни точки, които се мъчеха да поддържат същата бързина като първите две. Всичките бяха ездачи.

Светлината на огъня ги озаряваше отзад и малко отстрани и даваше възможност още отдалеч доста добре да се различи косматата и рошава фигура на най-първия от тях. Олд Шетърхенд дръпна поводите на коня си и скочи от седлото.

— Слизайте! — подвикна той на другите. — Все още не са ни забелязали, понеже идваме откъм тъмнината, докато ние можем да ги

различаваме добре на светлия фон. Да накараме конете си да легнат на земята, обаче щом отново възседна моя кон, последвайте примера ми!

Спътниците му изпълниха това указание.

Олд Шетърхенд предвидливо беше избрал една малка падина, която се намираше в сянка. След като конете налягаха, а ездачите се сгушиха до тях, бе вече съвсем невъзможно да бъдат забелязани от човек, приближаващ се откъм заревото и навлизащ в тъмнината на нощта, преди той да се беше озовал до самите тях.

А те от своя страна имаха удобната възможност да оглеждат равния терен пред себе си. Първият ездач бе вече на около петстотин крачки от тях. На половината от това разстояние следваше вторият и на още толкова препускаха и останалите шестима.

— Какво ще ги правим, сър? Ще ги застреляме ли? — попита Дейви.

— Не. Нищо лошо не са ни сторили, а аз проливам човешка кръв само тогава, когато съм принуден. Искам обаче с първия преследвач да си кажем две думи. Оставете ме засега сам да се оправям! Единствената ви задача е да прогоните другите.

Ловецът развърза ласото, което носеше на пояса си. Единият му край, на който имаше възел, закрепил на издатъка на предната част от седлото на своя спокойно лежащ кон. На другия му край, снабден с пръстен, той образува примка, достатъчно голяма, за да обхване човешко тяло. Останалата част от ласото, изплетено от петорен ремък и дълго петнадесет-двадесет метра, той насуква като на совалка между палеца и показалеца и лакътя си на клупове, които хвана с лявата си ръка, докато предната примка задържа в десницата по такъв начин, че пръстенът остана между палеца и показалеца му.

Всичко бе извършено толкова бързо, че ловецът бе готов с приготовленията си още преди приближаването на първия кон. Но ето че вече се разнесе тропот на копита. Животното беше висок и строен вран жребец. Ездачът носеше на главата си черепа на бял бизон, а рунтавата кожа се спускаше доста ниско по задницата на коня. Лицето на конника бе скрито толкова навътре в черепа, че чертите му не можеха да се различат.

Когато той се приближи на около десетина крачки от падината, Олд Шетърхенд се изправи. Ездачът мигновено го видя, но не успя

достатъчно бързо да спре коня си, тъй че той застана неподвижно едва на съвсем късо разстояние пред Олд Шетърхенд.

— Стой! Кой си ти? — попита ловецът.

— Призрака на Ляно Естакадо — разнесе се глух глас изпод бизонския череп. — А ти кой си?

— Олд Шетърхенд. Слизай спокойно от коня! Ще те защитим!

— Призрака на Ляно Естакадо не се нуждае от закрила. Благодаря ти!

С тези думи маскираният пришпори коня си. Краткият разговор бе отнел само няколко секунди, но въпреки това междувременно вторият конник се беше приближил. Олд Шетърхенд застана над легналия си жребец с единия крак отляво на седлото, а с другия — отдясно. Държеше ласото с двете си ръце. Последва тихо цъкване с език и Хататитла изведнъж скочи на крака. По този начин ездач и кон се изправиха така, сякаш бяха изникнали от земята.

Вторият ездач се изплаши от ненадейно появилата се фигура. И той не успя да спре коня си тъй бързо, както му се искаше.

Животното се подчиняваше на юздата значително по-лошо, отколкото жребеца на Призрака. То продължи да се носи до самия Олд Шетърхенд.

— Стой, червена муцуно! — заповяда ловецът. — Кой си ти?

— Проклятие! Олд Шетърхенд! — изплъзна се от устата на ездача. — Върви по дяволите! — Той пришпори коня си, за да избяга.

— Спри, ти казвам! — нареди му ловецът. — Искане ми се да поразгледам по-отблизо индианската ти физиономия. Кой знае какво се крие зад нея!

— По-късно, когато ще ми е по-удобно! С тези думи непознатият полетя напред. Обаче Олд Шетърхенд незабавно го последва.

След като ездачът бе подвикнал предизвикателно отговора си, младият команч скочи на крака.

— Уф! — възкликна той. — Това е гласът на бледолик и аз го познавам. Желязното сърце също има да урежда сметки с него.

Той вдигна пушката си и се прицели, обаче веднага след това я свали и каза:

— Олд Шетърхенд го залови вече.

Беглецът се беше отдалечил едва на десетина конски дължини, когато Олд Шетърхенд, втурнал се по петите му, размаха в кръг около

главата си примката на ласото пет-шест пъти и после я хвърли по него. Ремъкът с лекота излиташе от лявата ръка на Олд Шетърхенд, хванала клуповите съвсем свободно, и ето че примката падна точно около гърдите на беглеца. Преследвачът незабавно спря своя кон. Ремъкът бързо се изпъна, понеже ласото беше завързано за седлото, примката се затегна около ездача и го събори на земята.

Само за миг Олд Шетърхенд скочи на земята и се затича към него. Лежачият на земята човек правеше напразни усилия да се освободи.

Междувременно останалите шест ездачи, всичките преоблечени като индианци, също се приближиха, ето защо спътниците на Олд Шетърхенд накараха конете си да скочат на крака и бързо се метнаха на седлата. Тази среща изплаши доста шестимата. Те завиха встрани, за да минат покрай тях, обаче забелязаха, че вторият конник, без съмнение техният предводител, бе съборен от коня си с ласо. Те веднага се разпръснаха в различни посоки. Ловците ги оставиха необезпокоявани да избягат и се отправиха към техния съучастник, който лежеше на земята.

Междувременно той бе обезоръжен от Олд Шетърхенд. Ловецът се обърна към него с думите:

— Ще ми кажеш ли кой си? И за какво е този маскарад? Не вярвам сериозно да си мислиш, че Олд Шетърхенд те е взел за индиански вожд, нали? От кого си взел тези красиви орлови пера?

Пленникът не отговори.

— И тази услуга ли не искаш да ми направиш? Изглежда, не се чувствуваш много сигурен. Я да ти видим лицето!

Той хвана пленника със силните си ръце и го изправи на крака с лице към заревото на огъня. После сграбчи дългата му коса и със силно дръпване я смъкна от главата му заедно с украшенията от пера.

— Zounds! — извика Джъгъл Фред. — Кавалерийският офицер. За какво ли, по дяволите, се е маскирал сега този обесник като индианец? Радвам се да те видя пак тъй скоро! Сър, вашият гардероб ей там зад храстите е открит и изпразнен. Зле го бяхте прикрили. Намерихме и твоята униформа. Какво ще кажеш, а? Какво да те правим сега?

— Нищо не можете да ми сторите! — процеди през зъби мъжът, побеснял от гняв. — Кой от вас ще докаже, че съм му причинил и най-

малкото зло?

— Да, на това се осланяш. Все още не си извършил нищо престъпно срещу нас. Но плановете, които ковеш, са зли и според закона на прерията бихме могли да те поставим доста натясно. Обаче ние не сме палачи и ще те пуснем да си вървиш.

— Принудени сте да ме пуснете, понеже нямате никакви доказателства.

— О, бихме могли да намерим все някакви доказателства, но те съвсем не са ни нужни. И тъй, аз казах, че ще те пуснем да си отидеш, ще те пуснем ние, белите. Обаче тук има един червенокож воин, който има с теб някаква сметка за разчистване. Я го погледни!

Команчът пристъпи напред. Другият го огледа и заяви:

— Този тип ми е непознат.

— Не лъжи, мерзавцо! — извика Дейви. — Да не би да не познаваш и мен, и Дебелия Джими? Не нападнахте ли без никаква причина двамата команчи, не убихте ли единия от тях и после не преследвахте ли другия, докато ни се удаде да ви отклоним от дирята му? Не ни бави и си признай вината!

— Нямам никаква вина! — изскърца със зъби пленникът. Ето че сега Олд Шетърхенд сложи тежко ръката си на рамото му и каза:

— Виждаш как стоят нещата и предполагам, че са ти дали за мен описание като за човек, с когото шега не бива. Какво кроите да правите с преселниците, които ще бъдат водени през Ляно Естакадо от вашия мним мормон Тобайъс Прайзегот Бъртън? Къде са сега тези хора и защо подпалихте кактусите? Отговориш ли ми на тези въпроси, без да ме излъжеш, можеш да очакваш по-снизходителна присъда.

— Не разбирам какво искаш. Не познавам нито този индианец, нито тези двама типове, а още по-малко пък някакъв човек, който се казвал Тобайъс Прайзегот Бъртън. И за някакви си преселници не съм чувал нищо.

— Защо преследваше Призрака на Ляно Естакадо?

— Призрака ли? Смешно! Той е някакъв негодник, който преди малко застреля един от нашите хора както си стоеше сред нас. Застреля го право в челото.

— Няма ли да ни кажеш и нещо друго?

— Не.

— Тогава нямам повече работа с теб. Плановете ви ще бъдат осуетени, понеже ще вземем преселниците под наша закрила. И тъй, отричането ти ще бъде само за твоя сметка. А нека сега моят млад червенокож брат каже в какво обвинява този човек.

— Този бледолик рани с куршум в тялото вожда Огнена звезда, моя баща, от което вождът умря. Хау!

— Вярвам ти. От този миг убиецът ти принадлежи. Прави с него каквото искаш!

— Мътните го взели! — извика пленникът. — Не е голямо геройство от твоя страна. Завързан съм с ласо. Разбира се, че на този подлец никак няма да му е трудно да ме пречука!

Команчът повдигна ръка и направи презрително движение.

— Желязното сърце не взима подарени скалпове. Той ще накаже убиеца, но ще постъпи така, както подобава на един храбър воин. Нека моите братя почакаят малко.

Той бързо потъна в тъмнината на нощта и скоро се завърна с коня на Стюарт. След като бе потичал още малко, конят беше спрял, а острите сетива на индианеца му бяха подсказали къде да го намери.

Сега Желязното сърце остави на земята всички свои оръжия, като задържа само ножа си. После се качи на своя кон и подкани другите:

— Нека моите братя развържат този мъж и му дадат неговия нож. След това нека възседне коня си и препусне накъдето си иска. Желязното сърце ще го преследва и ще се бие с него. Оръжията са равностойни — нож срещу нож. Ако след един час Желязното сърце все още не се е завърнал, значи, че лежи мъртъв в пясъка на Ляно Естакадо.

Според неписания закон на саваната трябваше да изпълнят волята му. Стюарт получи своя нож, освободиха го от ласото и той скочи на седлото. Препусна с думите:

— Сбогом! Глупаците никога няма да се свършат. Сега вече с нищо не можете да попречите на моите планове. Пак ще се видим, а тогава господ да ви е на помощ!

Желязното сърце нададе пронизителния боен вик на команчите и полетя като стрела с коня си подир него. Другите останаха по местата си смълчани. Наистина, след като налягаха на земята, размениха

няколко забележки, но ужасната неизвестност ги потискаше толкова силно, че скоро замлъкнаха.

Изтече четвърт час, а след него и още толкова. Огънят стана още по-силен. И ето че чакащите доловиха тропота на копитата на два препускащи коня. Команчът се завръщаше, водейки за юздата коня на своя враг. На пояса му висеше пресен скалп. Самият той не бе ранен.

— Желязното сърце изпрати един от убийците след баща си — каза той равнодушно, като се приближи до мъжете. — Останалите скоро ще го последват. Хау!

Такъв беше кървавият край на този ghosty-hour.

---

[1] (инд.) — Убийственият вятър. Б. нем. изд. ↑

[2] Известен връх в планините Харц. Призрака на Брокен е природно явление, наблюдавано на връх Брокен при залез слънце и наличие на мъгла, когато сянката на наблюдателя се вижда върху мъгливия фон в уголемен вид. Б. пр. ↑

[3] (лат.) — най-простите фотоапарати, които са без обектив. Б. пр. ↑

[4] Франк изкълчва по своя комичен начин латинския израз „едната ръка измива другата“. Б. пр. ↑

7. ГЛАВА

ПОДОЗРЕНИЯ

Там, където югоизточният ъгъл на Ню Мексико се връзва в територията на Тексас, се намира една от най-опасните местности на Далечния запад. На това място се срещат границите на ловните полета на команчите и апачите, едно обстоятелство, което имаше за естествена последица постоянната несигурност на цялата област.

Докато съществуват тези две племена, едва ли между тях ще настъпи някога искрен и траен мир. Взаимната омраза е пуснала твърде дълбоки корени и дори през периодите, когато томахокът на войната е заровен, гибелният огън продължава да тлее под пепелта и при най-малкия повод кървавочервените му пламъци отново могат да лумнат.

Понятно е, че враждата, прекратявана само за кратко време, взема най-много жертви точно там, където се срещат териториите на двете племена, които и без това нямат строго очертани граници. Изобщо те никога не са били определяни с голяма точност. Ето защо много често се чуват взаимни обвинения за нарушаване на териториалните граници, след което обикновено — нека си послужим с думите на Бисмарк — пушките започват сами да гърмят.

Уестмъните наричат тази опасна област „The shears“ и това название е много сполучливо. Границите са подвижни. Техните очертания се отварят и затварят също като остриетата на ножици и онзи, който попадне между тях, може да се нарече щастливец, ако се измъкне здрав и читав. Белите, които се мяркат там, са или смелчаци, или много непредпазливи хора. И в двата случая лешоядът на смъртта непрекъснато кръжи над главите им...

Северно от мястото, където спускащата се от Апейч Маунтинс река Тойа се влива в Рио Пекос, границата между владенията на команчите и апачите по онова време се очертаваше от самия Пекос. На запад теренът започва да се изкачва към Солт Плейн Маунтинс, към

Сиера Гуаделупе и Сиера Бланка, докато на изток е разположена пустинята Стейкт Плейнс, покритата с ужасна слава Ляно Естакадо.

Но Ляно не започва веднага от бреговете на Пекос. Напротив, тя е отделена от реката чрез планинска верига, която се простира покрай Пекос в югоизточна посока или като най-обикновен низ от възвишения, или пък често под формата на няколко успоредни планински вериги. Тези възвишения затварят помежду си надлъжни долини, най-често с твърде безутешен вид, и се пресичат от тесни напречни урви, подобни на клисури, които имат изходи в посока към Ляно.

Там, където почвените условия са благоприятни, близостта на реката понякога предизвиква появата дори на буйна растителност. В този случай, както и когато стане дума за Гоби и Сахара, думата „пустиня“ не бива да се разбира в буквалния ѝ смисъл. Там, където западният край на Ляно Естакадо започва да се издига към споменатите планини, се стичат различни малки потоци, повечето от които действително изчезват в пясъците, обаче по пътя си донасят толкова влага и тъй напояват съседните земи, че по бреговете им могат добре да виреят храсти и даже дървета. Тези озеленени местности се врязват в пясъчното море на Ляно като полуострови или тесни носове, образувайки помежду си по-широки или по-тесни, по-дълбоки или по-плитки „заливи“, където виреят тревни и билки.

Хората разказваха дори легендата, че нейде посред Ляно имало голям извор с великолепно питейна вода, бликаща дълбоко от земните недра, която образувала малко езеро, чиито брегове били заобиколени от сенчести дървета и храсталаци. За него споменавали стари ловци, но самите те не били никога виждали нито извора, нито езерото. Учени, дочули този слух, изказвали мнение, че на наличието на вода наскре Ляно в никакъв случай не бива да се гледа като на нещо свършено невъзможно...

На брега на Тойа Крийк седяха четирима мъже, чийто външен вид не будеше особено голямо доверие. Косите и брадите им бяха чорлави и сплъстени. Дрехите им се намираха в такова състояние, което всеки кърпач би обявил за безнадеждно, а потъмнелите им ръце и задебелите от дъжд, слънце и вятър лица, изглеждаха, от месеци не бяха влизали в допир с вода. Но затова пък четиримата бяха толкоз по-добре въоръжени: всеки един от тях имаше до себе си на земята по

една магазинна пушка, а освен това в поясите им бяха затъкнати по един нож и два револвера.

Тримата от тях съвсем сигурно бяха янки. За доказателство служеха високите им мършасти фигури, леко прегърбени и тесногръди, както и остро изрязаните черти на лицата им. Обаче националността на четвъртия не можеше да се определи тъй лесно.

Този мъж имаше набита широкоплещеста фигура, изключително едри и широки длани и едно също тъй поразително на ширина лице с големи, силно стърчащи уши. Ако човек хвърлеше на лицето му кратък повърхностен поглед, лесно можеше да го вземе за някой негър, понеже то беше черно, или по-скоро бе на синкавочерни точици, но само нейде до очите. Той имаше навик ниско да нахлупва шапката си. Обаче, щом я тикнеше назад, можеше да се види, че кожата на челото му над основата на носа беше светла. Несъмнено някога той е бил пострадал от изгаряне с барут.

Макар и обезобразено по такъв начин, лицето му съвсем не беше отблъскващо. Който го огледаше по-внимателно, сигурно щеше да стигне до убеждението, че пред него се намира някой добряк.

За другите трима можеше да се каже същото. Ако някой ги срещнеше в сегашните им дрехи из някоя цивилизована област, несъмнено щеше да ги заобиколи още отдалеч, обаче при по-близко запознанство опасенията му сигурно щяха да изчезнат.

Четири коня пасяха тревата, избуяла между зелените храсти. Личеше си, че бяха много западнали и изтощени. Седлата и оглавниците им бяха стари и на много места поправяни криво ляво.

Господарите им току-що се бяха нахранили. По разхвърляните наоколо кости можеше да се разбере, че бяха изпекли ракун (Ракун — миеща мечка. Б. нем. изд.) на малкия огън, чиито останки все още тлееха. Докато разговаряха, те често оглеждаха местността с остри и изпитателни погледи. Сега се намираха тъкмо между остриетата на „ножицата“, където бе необходимо най-голямо внимание.

— Е, време е да решим — поде американецът, който изглеждаше най-възрастен измежду тях. — Ако яздим през Ляно, по-скоро ще се доберем до целта си, но ще се изложим на различни опасности и след този стар кун дни наред няма да видим друго месо. А ако се спуснем по брега на Рио Пекос, няма да страдаме нито от глад, нито от жажда,

обаче ще изгубим цяла седмица в заобикаляне. Какво е мнението ти, Блънт?

Блънт, който седеше до него, поглади замислено брадата си и отговори:

— Като преценявам всичко най-внимателно, ми се иска да направя предложение да тръгнем през Ляно и ми се струва, Портър, че ти ще ми дадеш право.

— Нека чуем основанията ти!

— Една седмица е много време, което не ми се ще да губим. Покрай Рио Пекос ни застрашават команчите и апачите, а в Стейкт Плейнс — Лешоядите на Ляно. Едните не са по-малко опасни от другите. А и не е необходимо да пресичаме Ляно в цялата ѝ ширина. Ако се придържаме повече на изток, приблизително в посока на Рио Кончос, ще излезем на пътя на керваните, водещ от форт Лийтън за форт Мейсън, и няма защо да се опасяваме нито от неприятни срещи, нито от глад или жажда. Това е моето мнение. А ти какво ще кажеш, Фолсър?

— Съгласен съм с теб — кимна Фолсър, третият янки. — Изобщо съм на мнение, че Ляно Естакадо и наполовина не е толкова опасна, колкото изглежда. Който я прекоси веднъж, после описва опасностите ѝ по такъв начин, сякаш тя е самият ад, и всичко това само за да се перчи. С удоволствие съм готов да се запозная с нея.

— Именно защото все още не я познаваш! — обади се Портър.

— А да не би ти вече да си я опознал?

— Не. Но съм чувал такива неща да се говорят за Ляно, и то от хора, чиято почтеност не подлежи на съмнение, че са ме побивали тръпки на ужас. Едва сега, когато се намираме на границите ѝ, проумявам какво рисковано начинание се каним да предприемем. Никой от нас не познава Ляно. Ако се заблудим, ако ни се свърши водата, ако...

— Ако, ако и пак ако! — прекъсна го Блънт. — Щом някой човек употребява толкова често „ако“, по-добре е изобщо нищо да не предприема. Ти си бил винаги храбрец. Да не би сега да се страхуваш?

— Да се страхувам ли? Нищо подобно. Между предпазливост и страх има разлика, а не си спомням някога да сте ме видели изплашен. Ние сме четирима. Ще се подчиним на решението на мнозинството. Но преди да се вземе решение, трябва да се размисли. Двамина изказаха

вече мнението си. Те са решени да минат през Ляно. New-Moon^[1], кажи ти сега дали искаш да се присъединиш към тях, или не!

Тази подкана бе отправена към човека с обгореното от барут лице. Той допря длан до периферията на шапката си като войник, който поздравява изправил се пред него офицер, и отвърна:

— Слушам, мистър Портър! Ще яздя с вас навсякъде, пък ако ще да е и в пъкъла!

— Това нищо не ми говори. Искам ясен отговор. Надолу покрай Рио Пекос или през Ляно?

— Тогава моля през Ляно, ако ви е угодно. Страшно ми се ще поне веднъж да поогледам тази стара пясъчна яма.

— Пясъчна яма ли? Я не се заблуждавай, драги чичко Месечко! Да не би да си въобразяваш, че след като скочиш в нея от единия край, после веднага с един скок ще се озовеш на другия? Тя е малко поголемичка, отколкото, изглежда, си представяш. Може да яздиш и четири, и пет дена, докато оставиш зад гърба си това корито с пясък. А ако пресичаме южната ѝ част, именно тогава е най-вероятно да се натъкнем на индианци.

— Нека дойдат! Никога досега не съм причинявал злина на някой червенокож и следователно няма защо да се страхувам от тези хора. А ако започнат да се държат враждебно към нас, е, тогава ние имаме нашите хубави оръжия. Четирима здравеняци, мирисали толкова много барут като нас, могат спокойно да излязат на двадесет, че и на повече индианци.

— Това е вярно. Но що се отнася до мирисането на барут, то ти имаш доста голяма преднина пред нас. Сигурно цяло буре с барут е експлодирало точно под носа ти!

— Горедолу така беше.

— А как се случи? Никога не си ни го разказвал. Да няма някаква тайна в тази работа?

— Нищо подобно. Обаче не обичам да говоря за този случай.

Едва си отървах живота. Най-малкото искаха да ме ослепят и ако не беше моят стар добър приятел Джъгъл Фред, сега щях да бъда сляп, а може би дори и мъртъв.

— Какво? Познаваш Фред? Често съм чувал да се говори за този човек.

— Бяхме добри приятели и неведнъж заедно сме вършили такива номера, от които на някои други хора биха се изправили косите от страх и ужас. Много ми се иска пак да го видя! Страшно съм му задължен още оттогава, когато направи на пух и прах плановите на Стилинг Фокс^[2].

— Стилинг Фокс? — попита Портър изненадан. — Значи и ти си се срещал с този известен негодник?

— За съжаление! Дори се запознах с него по-отблизо, отколкото ми беше приятно. Мерзавецът се казваше Хенри Фокс, поне така той самият се наричаше. Не знам дали това е истинското му име, понеже може да се предположи, че си е служил с най-различни имена. Там, където се появяваше, никой не беше сигурен за коня си, за бобровите си примки, изобщо за своето имущество, и никога никому не се удаде да сложи край на безчинствата му, понеже той си служеше с такива хитрини, каквито едва ли си виждал досега. Винаги изчезваше тъй бързо, както се и появяваше. Но срещна ли го някой път, тогава ще ... я чуйте!

Новолунието замлъкна и полуизправен, се заслуша настрани, в посока нагоре по реката. Стоящите наблизо коне наостриха уши. Разнесе се конски тропот, който приближаваше.

Четиримата мъже наскочаха на крака и приготвиха пушките си за стрелба.

— Да не би да са червенокожи? — прошепна Блънт.

— Не, само двама бели — съобщи Новолунието, който надничаше по посока на приближаващите се хора, прикрит зад един храст. — Облечени са по мексикански. Сега се спират и оглеждат нашите следи, по които, изглежда, са яздили до тук.

Портър се приближи до него, за да види двамата. Те седяха на конете силно приведени напред, за да разгледат дирята в тревата. Облеклото и съоръжението им бе действително мексиканско: широки панталони, цепнати от страни, пъстри жилетки, къси широки елечета, украсени със сребърни шнурове, развяващи се червени кърпи около вратовете, също такива пояси с висящи краища, откъдето надничаша дръжките на ножове и пистолети, широкополи сомбреро и да не забравим — огромни шпори на ботушите. Личеше си, че конете им бяха в отлично състояние, което на това място можеше да се стори доста странно.

— Няма защо да се боим от тях — обади се тихо Портър. — Мексикански кабалероси, които можем да поздравим с добре дошли.

Той се измъкна иззад храстите и подвижна на двамата:

— Тук са онези, които търсите, мешърс! Надявам се, че не сте се лепнали по следите ни с лоши намерения!

Мексиканците видимо се изплашиха, когато чуха да ги заговарят тъй ненадейно и съзряха високата фигура на американеца. Те бързо грабнаха пушките си, окачени на седлата.

— Я оставете! — махна с ръка Портър. — Ние сме честни хора, от които няма защо да се страхувате!

— Колцина сте? — попита един от тях.

— Четирима. Ако имахме желанието да ви посрещнем недружелюбно, вашите пушки с нищо нямаше да ви помогнат. И тъй, приближете се спокойно!

Непознатите размениха тихо няколко думи и после бавно подкараха конете си към храстите. След като измериха с поглед другите трима и недоверчиво огледаха мястото, едва тогава слязоха от седлата.

— Дяволски сте предпазливи, мешърс — обади се Портър. — Нима приличаме на разбойници?

— Ами — поде през смях един от двамата — не сте се издокарали кой знае колко много с вашите дрехи. А що се отнася до конете ви, те едва ли ще се окажат годни и за някое цирково представление. Карамба^[3], ама че изпаднал вид имате, сеньори!

— А нима очаквате нещо друго в тази местност? До най-близкото поселище човек трябва да язди почти цяла седмица. Щом се намираш от толкова дълго време на път като нас, естествено няма да си в подходящ вид, за да направиш посещение на госпожа президентшата във Вашингтон. Но ако въпреки това имате желание да ни подадете ръка, ще ни бъдете добре дошли.

— Срещата с почтени хора е винаги приятна, още повече в такава опасна местност. Затова сме съгласни да си подадем ръце. Но нека най-напред чуете имената ни! Ние сме братя и фамилното ни име е Пелехо. Аз се казвам Карлос, а брат ми Емилио!

Янките също се представиха и подадоха ръка на новодошлите. Портър продължи да се осведомява:

— Ние идваме от добрата стара Калифорния и се каним да отидем до Далас. Може би ще ни кажете, сеньори, каква работа ви е довела тъй близо до Ляно?

— Не само че сме дошли близо до Ляно, но ще се наложи и да я прекосим. Работим в една естансия близо до Сан Диего като главни пастири и естансиерото ни натовари със задача да съберем някои суми отвъд пустинята в Гринвил. Опасна работа, нали? Затова яздим двамата заедно.

— Ще стане опасна едва на връщане, когато ще носите парите у себе си. Да мъкнеш чужди пари през Ляно е доста деликатна задача. Онова, което спестихме в Калифорния и сега носим в джобовете си, е наша лична собственост. Следователно не носим никаква отговорност и в туй отношение сме по-добре от вас. Въпреки това премисляхме дали няма да е по-разумно да заобиколим. А вие се каните да рискувате и да преминете през Ляно само двамата. Това е дръзко.

— Не чак толкова, сеньор — отвърна Карлос. — Запознати ли сте с пустинята?

— Никой от нас не я е прекосявал досега.

— Тогава разбирам вашата боязливост. Който не познава пустинята, нека по-добре да стои по-надалеч от нея. Обаче ние двамата сме яздили през Ляно може би вече над двадесет пъти и тя ни е толкова позната, че всъщност не може и дума да става за някаква опасност.

— А-а, това е нещо друго! Значи отивате в Гринвил? Та това селище се намира почти на пътя ни! Следователно бихме могли да се присъединим към вас, стига да нямате нищо против.

Когато преди малко Портър непредпазливо спомена за парите, които той и спътниците му носеха у себе си, двамата мексиканци размениха помежду си един бърз поглед. Сега Карлос отговори малко прибързано:

— Нямаме абсолютно нищо против. Тъкмо обратното, вие сте ни добре дошли, понеже колкото сме по-многобройни, толкова по-успешно ще устояваме на опасностите.

— Е, добре, сеньор! Ще яздим заедно и вие няма да съжбялявате. Но я ни кажете докъде смятахте да стигнете през днешния ден?

— Искяхме да се спуснем до Рио Пекос, а може би даже и до началото на Юаф-кай.

— Що за име е това?

— Думата е от езика на племето юта и означава Пеещата долина. Разказват, че често посред нощ в тази долина се разнасяли някакви неземни, съвсем необясними гласове. Но макар че нерядко сме минавали оттам, ние двамата никога не сме ги чували. А вие вероятно сте се разположили тук вече за пренощуване, а?

— Не. Би било непростимо прахосване на време. И ние искахме да се доберем до Пекос и може би да се спуснем по течението ѝ, за да заобиколим Ляно. Но понеже се срещнахме и вие нямате нищо против да ни вземете с вас, сега значи и ние ще прекосим пустинята. Мислите ли, че ще се натъкнем на индианци?

— Едва ли. Тук трябва да се страхуваме повече от подобна среща, отколкото в Стейкт Плейнс. Тъй като досега не сме видели нито един червенокож, по-нататък пък съвсем не можем да очакваме такава опасност. Сега тези типове не се скитат толкова надалеч, понеже едва наскоро и двете племена заровиха секирата на войната.

— Радостно е да чуеш подобно нещо. Но какво е положението с така наречените Лешояди на Ляно? Казват, че били далеч по-опасни от индианците.

— Ами! Не се оставяйте така да ви будалкат! Знаете вече колко често сме били в Ляно, но никога досега не ни се е случвало да видим някой от тези Лешояди, които съществуват само във въображението на глупавите и страхливи хора.

— А тъй нареченият Призрак на Ляно Естакадо?

— Плод на болна фантазия, каквато трудно ще срещнеш другаде. Детска приказка! Ляно е пустиня като всички други. В нея има много пясък, а няма вода. Почвата е толкова неплодородна, че там не могат да виреят даже и призраци. А що се отнася до липсата на вода, човек лесно може да си помогне, защото там има достатъчно кактуси, които съдържат сок, достатъчно добър за пиене. И тъй, просто няма причина да се боим от Стейкт Плейнс.

— Казвали са ми тъкмо обратното. Но понеже вие познавате пустинята, естествено ще повярвам на вашите думи. Ако не искате да поседнете тук за мъничко, то ние сме готови веднага да потеглим на път.

— Най-добре е веднага да продължим. Надявам се, че конете ви ще издържат.

— Те са далеч по-добри, отколкото изглеждат. Не е необходимо да се бавим заради тях.

Наистина външният вид на двамата мексиканци беше такъв, че не можеше да събуди никакво подозрение. Но въпреки това трябва да наречем непредпазливост прибързаното решение на янките да яздят заедно с тях без никаква предварителна проверка. Само един от четиримата не беше чак толкова лековерен и това бе Новолунието.

Той беше получил прякора си, понеже овалното му лице напомняше месечината. Може би този човек беше по-опитен, а и по-прозорлив от тримата си другари. След като конниците потеглиха надолу по реката, той последен подкара коня си подир тях, без да откъсва зоркия си поглед от мексиканците. Не можеше да открие някаква явна причина за подозрения, обаче едно неопределено чувство му нашепваше, че няма да е излишно да бъде нащрек.

Продължиха да се спускат по десния бряг на Тойа. Не се забелязваше никакъв признак за близостта на Ляно Естакадо. Имаше достатъчно трева, храсти и дървета. Привечер дърветата се сгъстиха дори дотолкова, че образуваха гора, през която реката носеше водите си към Рио Пекос.

Тойа Крийк влачеше много пръст и пясък, които се отлагаха в Рио Пекос. Вследствие на това доста голям нанос пресичаше косо Пекос, в която по това време имаше много малко вода. Наносът бе прекъснат само на няколко тесни места, откъдето преминаваше водата. Той образуваше брод, по който лесно можеше да се прехвърли реката, тъй като бе необходимо да се преплуват само споменатите тесни места.

Не беше изминало много време от следобеда, ето защо решиха още днес да прехвърлят реката и после да се настанят да бивакуват през нощта отвъд, в Юаф-кай. Конете плуваха отлично и мъжете се добраха до другия бряг здрави и читави, макар и с подгизнали от вода крачоли. Оттам те насочиха конете на север и преминаха покрай онова място, където днес влаковете на Тексас-пасифик пресичат Рио Пекос. После малкият отряд се насочи към верига от възвишения, чиито подножия бяха покрити със зелени храсталаци, докато върховете им изглеждаха голи и пусти. Скоро в тази верига зейна тесен проход, през който течеше малък и плитък поток. Мексиканците навлязоха в тази теснина.

Тя беше дълбоко врязана, но не беше стръмна, поради което водата имаше малък пад. Земята покрай потока бе покрита с трева, а от двете страни край скалите растеше див пелин, което бе сигурен признак, че се приближаваха към местности, лишени от растителност. По-късно стените на пролома отстъпиха назад, дъното му се покри с дребен натрошен камънак и само в непосредствена близост до водата все още се виждаше оскъдна тревица.

— Няма ли да е по-добре да пренощуваме долу, в долината на Пекос? — попита Блънт. — Там ще намерим храна за конете, а също сухи съчки и дърва, за да запалим огън. А изглежда, че колкото повече навлизаме в тази клисура, толкова по-малка става възможността да срещнем и едното, и другото.

— Сеньор, малко търпение! — успокои го Карлос Пелехо. — По-нагоре има едно място, което чудесно подхожда за бивак. След четвърт час ще сме там.

След изтичане на това време клисурата изведнъж се разшири, образувайки котловина почти с формата на окръжност и с диаметър от около триста метра. Тя бе заобиколена от стръмни каменни стени, които, изглежда, бяха непроходими. Скоро обаче янките забелязаха, че точно срещу тях имаше тесен и дълбок процеп, през който навярно можеха да продължат пътя си.

Потокът извираше тук, в тази котловина. Мястото, откъдето изворът бликаше от земята, се намираше малко по-ниско от околния терен, тъй че водата образуваше малко езерце, обградено от гъст жив плет. Отвъд езерото, близо до издигащите се нагоре скали, се виждаше група от чудновати растения. Там се издигаха някакви представители на растителния свят със странна форма, високи между два и пет метра, приличащи на огромни свещници с по няколко свещи. Както личеше, те нямаха нито малки клонки, нито листа, а по издигащите се право нагоре разклонения, подобно на ръце, се виждаха множество плодове с формата на смокиня. Това беше цяла колония от стълбовидни кактуси, чиито плодове, напомнящи смокини, могат да се ядат. Емилио Пелехо посочи към тях и каза:

— Ей там ще наберем десерта за нашата вечеря, а край езерото има достатъчно трева и зелени клонки за конете ни. Елате, сеньори!

Той подкара коня си в тръс, насочвайки го към водата. Другите го последваха. Намираха се вече на около шест конски дължини от

храстите, когато пред тях се разнесе едно силно: „Стой!“ Те незабавно дръпнаха юздите на конете си.

— Кой е там? — попита Портър, взирайки се напрегнато в онова място в храсталаците, откъдето се беше чул гласът.

— Бели ловци — гласеше отговорът. — А вие кои сте?

— Пътници.

— Откъде идвате?

— От Калифорния.

— Накъде сте тръгнали?

— Към Тексас, за Далас.

— През Ляно ли?

— Да.

— Е, нека видим как ще се погодим, мешърс. Храстите се разтвориха. Показаха се цевите на две карабини, а после излязоха и собствениците на карабините. Единият от тях беше широкоплещест мъж с гъста голяма брада, а другият пък — рус голобрад младеж, който навярно все още не беше навършил двадесет години. Приликата между двамата навеждаше на предположението, че са баща и син. Бяха облечени изцяло в кожени дрехи, а на главите си носеха широкополи шапки от боброва кожа.

— The devil! — зачуди се Портър. — Има ли други хора около езерото?

— Няма, сър.

— Значи сте само двамата?

— Да.

— И се осмелявате да посрещнете с вдигнати пушки шестима добре въоръжени мъже?

— Pshaw! — отвърна по-възрастният. — Имаме двуцевки. С тях щяхме да свалим от седлата четирима от вас, а за останалите двама щяха да свършат работа и револверите ни. И тъй, дръжте се миролюбиво и елате до езерото!

Шестимата ездачи се подчиниха и слязоха на брега на малкия воден басейн. Тук пасяха и двата коня на непознатите. Наоколо имаше свежа зелена трева. На едно място се виждаше пепел, което показваше, че там бе горял огън. Двамата седнаха на земята около огнището.

Те нямаха вид на новаци в Далечния запад. Бащата правеше впечатление на опитен и храбър ловец, а в израза на лицето на неговия

син се долавяше такава спокойна и разсъдлива сериозност, която веднага будеше предположението, че въпреки младостта си той вече бе преминал през добра школа. Новодошлите ги заоглеждаха полулюбопитно, полунедоверчиво. Но не след дълго и те се настаниха при тях и извадиха хранителните си припаси, състоящи се от сушено месо.

— Ще ни кажете ли, сър, от колко време сте вече тук? — попита Портър, повеждайки разговор с непознатите.

— От вчера вечерта — отвърна възрастният ловец.

— Още от вчера? Изглежда, се каните да прекарате дълго на това място.

— Наистина е тъй.

— Но, сър, тази местност е опасна! Не е подходяща за опъване на вигвам.

— На нас ни харесва, сър. Имаме среща горе в планините, Онези, които очакваме, ще прекосят Ляно и ще минат през тази долина. Понеже пристигнахме твърде рано, ни доскуча и затова дойдохме тук да посрещнем приятелите си.

— А кога ще се появят те?

— След два-три дена.

— Щом се каните да останете тук толкова дълго, никак не е изключено междувременно да се запознаете с апачите или команчите!

— Няма значение. Ние живеем в мир с тях. А с нас има един, който струва колкото цял отряд индианци.

— Значи все пак не сте сами, а сте трима! Къде е той?

— Метна се на коня си и тръгна да се огледа из околността, но скоро ще се върне.

— Казахте, че струвал колкото отряд индианци ли? Тогава сигурно е някой прочут ловец, да речем, като Поразяваща ръка. Познавате ли го?

— Да. Но не е той.

— Ами кой е?

— Ще видите, когато дойде. Нека сам ви се представи. Моето име е Бауман, а този млад човек е Мартин, синът ми.

— Благодаря, сър! Понеже ни казахте вашите имена, сега и вие ще научите нашите. Аз се казвам Портър, тези двамата са Блънт и Фолсър, а човекът с тъмната физиономия, подобна на месечина, се

нарича Новолуние. Двамата мексиканци се присъединиха към нас днес следобед. Идват от някаква естансия от областта на Сан Диего и се канят да прекосят Ляно, за да съберат парични суми за своя господар, при когото работят като ръководители на вакеросите. Казват се Карлос и Емилио Пелехо.

При назоваването на всички имена той посочваше към техните притежатели, които Бауман внимателно оглеждаше. Погледът на ловеца се задържа най-дълго върху двамата мексиканци. Веждите му се сбърчиха, а брадата му започна леко да потръпва. После той се обърна към Карлос:

— В района около Сан Диего ли се намира вашата естансия? Може ли да попитам как се казва тя?

— Естансия дел Кучильо.

— А собственикът ѝ?

— Името му е сеньор... сеньор Монтано.

Преди да изрече името на мнимия си господар, той се запъна, сякаш му бе необходимо време, за да си го припомни. Без да дава израз на подозренията си още отсега, Бауман продължи да пита:

— И вие двамата сте главните вакероси или пеони на сеньор Монтано?

— Да.

— А има ли и други такива главни служители?

— Не. Ние сме единствените.

При тези думи Бауман измъкна револвера от колана си, сякаш искаше само да си поиграе с него, и докато синът му също посягаше към своя револвер, той каза:

— Хора, струва ми се, че лъжете!

Двамата мексиканци скочиха на крака и светкавично измъкнаха ножовете си от поясите.

— Веднага си вземете думите обратно, сеньор! — извика Карлос заплашително.

Бауман продължи спокойно да си седи на земята, обаче насочи дулото на малкото, но тъй опасно оръжие към мексиканеца и каза:

— Сеньор Пелехо, не се приближавайте нито крачка към мен! Иначе куршумът ми иде ви улучи, а куршумът на сина ми ще улучи вашия брат. Посегнете ли към пистолетите си или направите ли каквото и да било подозрително движение, ще ви изпратим на онзи

свят без никакви почести. Казвам се Бауман, това име навярно няма да ви е познато. Сиусите ме наричат Мато-пока, команчите Вила-йало, апачите Шошинсиск, ловците, говорещи испански, ме зоват Ел касадор дел осо, а владеещите английски — Беър-хънтър. Всичките имена означават едно и също, а именно Ловеца на мечки. Може би сега ще си спомните, че някога сте чували нещо за мен.

— Какво? Как? Вие сте Ловеца на мечки, така ли, сър? — възкликна Новолунието. — Същият онзи немец, който имаше склад със стоки и магазин на север близо до Черните планини и тъй, между другото, правеше живота на мечките гризли толкова тежък. Вие ли сте този човек?

— Да, аз съм, сър.

— Тогава наистина съм чувал много да се говори за вас. А не бяхте ли пленен от сиусите и не ви ли мъкнаха чак до гейзерите на Йелоустоун?

— Действително ми се случи всичко това. Но Поразяващата ръка и Винету ме измъкнаха. Синът ми беше заедно с тях.

— Разказаха ми го. Радвам се, че ви срещам, и се надявам, че дребните разногласия между вас и тези сеньори ще се заличат. Можете ли да докажете, че упреците ви са справедливи?

— Да. Никой естансиеро няма да изпрати в Ляно тъкмо своите двама главни служители. Бъдете сигурен в това. Единият от тях му е необходим в естансията по всяко време. Ако пък другият наистина ще трябва да събира пари, естансиерото ще изпрати с него един, а вероятно и неколцина вакероси. Освен това ние тъкмо сега пребивавахме няколко седмици в областта между Ел Пасо и Албукърки. Отбивахме се във всяка естансия и асиенда, обаче тъкмо около Сан Диего не се натъкнахме нито на някаква Естансия дел Кучильо, нито пък на някой си естансиеро на име Монтано.

— Значи просто сте подминали нашето имение — обясни Емилио.

— Не ми се вярва, а дори и да беше така, щяхме да чуем нещо за вас и за вашия господар. Приберете си ножовете и седнете спокойно на местата си! Не търпя да ме заплашват. Няма да ви изгоня от моя бивак, понеже сте дошли с тези мъже, които считам за честни хора. Ще се отнесем към вас съобразно с вашето поведение. По границите с Ляно

човек трябва да е извънредно предпазлив, а на всеки е известно, че тук белите са по-опасни от червенокожите.

— Да не би да ни причислявате към Лешоядите на Ляно?

— Ще ви отговоря на този въпрос едва когато се разделяме. Тогава вече ще съм ви опознал, докато сегашната ми представа ще се основава само на предположения. Ако сте свестни хора, както би ми се искало да се окаже, то сигурно ще си кажем сбогом като приятели.

Двамата мексиканци се спогледаха въпросително. В интерес на тайните им намерения беше уместно да се помирят с ловеца. Ето защо Карлос се обади:

— Последните ви думи ни карат да забравим предишните. Тъй като сме честни хора, ни успокоява убеждението, че скоро ще разберете колко несправедлива е била преценката ви за нас.

Карлос отново седна и брат му стори същото. Бауман изпрати сина си да отиде до кактусите и да донесе от приличните на смокини плодове, които щяха да послужат за десерт.

Докато се хранеха, нощта настъпи и мъжете запалиха малък огън. Имаше достатъчно за горене. И ето че сега им било писано да преживеят нещичко от чудесата на Пеещата долина.

Както вече споменахме, котловината беше преградена от равнината чрез високи отвесни скали. Ветровете, които духаха отвън на воля, от три страни, не намираха никакъв достъп до нея. Само откъм четвъртата страна, откъдето бяха дошли янките и мексиканците, въздушното течение можеше да навлиза в котловината, но и това ставаше само тогава, когато вятърът духаше точно от тази посока и бе достатъчно силен, за да не се залута и замре още в долната част на теснината.

С настъпването на мрака започна да се чувства въздушен полъх, идващ от споменатата посока. Той се заиздига нагоре покрай стръмните стени и само някаква съвсем незначителна част от него успя да продължи пътя си през тясната цепнатина, която представляваше изхода на котловината в посока към Ляно. Този вятър не идваше на пристъпи, а духаше равномерно. Усещаше се много добре, но въпреки това не раздвижваше пламъците на огъня. Не причиняваше никакъв доловим шум, нямаше и следа от свирене и вой на буря и все пак ухото го дочуваше. Дишането се промени съвсем. Странното бе, че не можеше да се каже дали беше станало по-леко, или по-трудно.

Плодовете на кактуса бяха вече изядени и синът на Ловеца на мечки отиде да донесе още. Но едва беше оставил Храстите зад гърба си, и другите чуха гласа му:

— Какво е това? Мешърс, я елате! Никога досега не съм виждал подобно нещо.

Те се отзоваха на поканата му. Когато стигнаха между езерото и храсталака, пред тях се разкри изненадваща гледка. Цялата котловина бе обгърната от дълбока тъмнина, защото светлината на малкия огън не проникваше през храстите. Но там, където растяха кактусите, се забелязваха многобройни пламъчета, които горяха със своеобразна, бледа, безцветна светлина. По всеки от тези кактуси канделабри се виждаха няколко такива пламъчета. Изглежда, че всяко разклонение на кактусите имаше на върха си по едно огнено езиче. Това беше поразително, необикновено и почти призрачно явление.

— Какво ли е пък това? — попита Портър.

— И аз никога не съм го виждал! — отвърна Фолсър. — Чак тръпки да те побият.

В този миг зад тях се разнесе дълбок и ясен глас:

— Това е Киснири-бизарце-ко, пламъчетата на Великия дух които той запалва, когато иска да предупреди своите деца.

— Caspita!^[4] Кой е там зад нас? — извика Емилио Пелехо изплашено. — Да не сме попаднали на засада?

— Не — успокои го Ловеца на мечки. — Това е моят приятел, когото очаквахме. Приближил се е незабелязано до нас, както обикновено обича да постъпва.

Огледаха се назад. И наистина в кръга между храстите, точно до огъня бе застанал конник. Как ли е успял да мине през храсталака, и то на кон, без да го чуят? Той седеше на великолепен вран жребец, чиито оглавник и седло бяха изработени по индиански маниер. Индианско бе и облеклото на мъжа, индианско беше и лицето му, по което не се забелязваше и следа от брада. Затова пък по гърба му почти до кръста се спускаше гъста дълга и черна коса. В ръката си държеше двуцевна карабина, чийто приклад бе обкован със сребърни гвоздеи.

Янките и мексиканците нададоха възклицания, изразяващи учудването и възхищението им.

— Кой е този индианец? — понита Портър. — Има ли наоколо и други червенокожи?

— Не, сам е — отвърна Бауман. — Това е Винету, вождът на апачите.

— Винету, Винету! — възкликнаха всички.

Апачът слезе от коня, без да обръща внимание на отправените към него погледи, изпълнени с възхищение, провря се между храстите, посочи с ръка към пламъчетата и каза:

— Бледоликите не са забелязали какво се случи навън, понеже са били в тази затворена котловина. За да научат станалото, Великият Маниту им изпраща този огнен тотем. Винету не знае дали те умеят да го разчетат.

— Какво се е случило? — попита Блънт.

— През Ляно премина Накате н'июл илчи^[5]. Винету го видя на север. Горко на онези, които са се срещнали с него! Смъртта ги е погълнала!

— Минало е торнадо, хърикейн, така ли? — попита Ловеца на мечки. — В каква посока се движеше?

— Точно на изток оттук пясъкът така се вдигна във въздуха, че там стана тъмно като посред нощ. Слънцето прегърна тъмата с лъчи като червена кръв. Нощта бързо започна да се мести на североизток, където после Винету я видя да изчезва.

— Значи торнадото е минало право от юг на север?

— Моят брат каза истината.

— God bless my soul!^[6] Дано само не е връхлетяло нашите приятели.

— Предчувствията на Винету са мрачни като lika на бурята. Нашите приятели са умни и опитни, а Олд Шетърхенд познава значението на всеки полъх на вятъра. Обаче Накате-ниюл-илчи се появява внезапно, без да изпраща предварително никакви пратеници, за да предизвестят идването му. Никой кон не е достатъчно бърз, за да му избяга. Сигурно днес Олд Шетърхенд е достигнал Ляно, а копитата на жребеца му са стъпили на пясъка тъкмо в онази местност, към която се носеше и лешоядът на вятъра. Може би кръвният брат на Винету и приятелите му лежат погребани нейде под пясъчните дюни.

— Би било ужасно. Трябва да тръгнем натам, и то незабавно!

Бързо на конете!

Винету направи възпиращо движение с ръка.

— Нека моят брат не прибързва! Ако Олд Шетърхенд се е намирал точно на пътя на бурята, то той вече е мъртъв и помощта ни е закъсняла. Но ако е бил настрана, той е останал невредим и сега го застрашава само опасност от заблуждавало, тъй като бурята промени лика на Ляно до неузнаваемост. Необходимо е да посрещнем Олд Шетърхенд, обаче не сега през нощта, защото Ляно и нас ще погледне с други очи, само дневната светлина ще може да ни води. Онзи, който иска да намери заблуден човек в пустинята, трябва да внимава самият той да не се изгуби. Затова нека моите братя отново насядат край огъня. Първите лъчи на зората ще видят как тръгваме на път.

Той се изпъна на земята до огъня и останалите последваха примера му. При това те неволно оставиха известно разстояние между себе си и него, което бе резултат на почитта, изпитвана от тях към прочутия вожд. Тази почит стана и причина за мълчанието, възцарило се за определено време. Но най-сетне у Новолунието победи желанието да чуе нещо повече за очакваните приятели на апача. Той се обърна към Бауман:

— Както разбрах, сър, вие имате среща с Поразяващата ръка, нали?

— Да, обаче не само с него. Заедно с този уестмън ще дойдат и други хора.

— А кои са те?

— Дебелия Джими и Дългия Дейви, чиито имена вече сигурно сте чували.

— Тези двама уестмъни са ми действително познати, макар и само от описанията и разказите на случайни хора. А Олд Шетърхенд има ли и други спътници?

— Да. Заедно с него са и още двамина, чиито имена може би са ви известни, тъй като сте чували за похода на Олд Шетърхенд до областта Йелоустоун. Става дума за Хобъл Франк и негъра Боб. На времето, когато се разделяше с нас край Йелоустоун Ривър, Винету ни покани по-късно да посетим заедно пасищата на апачите. След като свърших някои неща оттатък, в подножията на Сиера Верде^[7], заедно със сина си последвах тази покана малко по-рано от другите. Олд Шетърхенд също идва вече с останалите и както научихте, ние се осведомихме за времето и посоката на неговото пътуване.

— Жалко, страшно жалко, че ние шестимата още утре рано сутринта продължаваме пътя си! Толкова ми се иска да се запозная с приятелите ви!

— Не е възможно, понеже сте тръгнали за Далас. Впрочем и ние потегляме на път в ранни зори. Но — продължи Бауман, — сър, как се сдобихте с това почерпено лице, а вследствие на него и с прякора си!

— И двете дължа на един от най-големите мерзавци, каквито е имало, а може би и все още има в Далечния запад, а именно на Стилинг Фокс.

— На този негодник? Аа! Впрочем дълго време нищичко не съм чувал за този обесник, много ми се иска някой път да го срещна!

— И вие ли сте си имали вече работа с него? — попита Новолунието.

— Той си имаше с мен. Веднъж ми обра касата и ми задигна всичките спестявания. Крадецът се наричаше Уелър. Обаче от различни сведения, които получих по-късно, стигнах до заключението, че е бил зловещият Стилинг Фокс. Никога не ми се удаде да попадна на дирите му, но неотдавна в Ню Мексико чух да разправят, че бил още жив. Наричал се Тобайъс Прайзегот Бъртън и сега се готвел да подмами в Ляно група преселници под маската на благочестив мормонски мисионер. Но един от тези хора го бил разпознал и му поискал обяснения след което мормонът незабавно изчезнал.

— S'death! — възкликна Новолунието. — Де да съм бил там! Страшно ми се иска да си разчистя сметките с него!

— Нима си беше поставил за цел да ви убие? — Да ме убие и да ме обере. Беше на север, в Колорадо, край Тимпас Крийк. Идвах от Аризона, където като златотърсач при Навахо Спринг доста ми беше провървяло и носех у себе си обемиста пачка банкноти, в които бях превърнал моя златен прах и нъгитс. Пътюм към мене се присъедини някакъв трапер, който също както и аз се беше отправил към форт Обри, намиращ се на реката Арканзас. Външният вид и поведението на този човек безспорно будеха доверие и понеже едва ли някой обича да язди сам из Дивия запад, неговата компания ми беше добре дошла.

— Навярно сте му казали, че носите у себе си пари, а? — осведоми се Бауман.

— Нищо подобно. Но, изглежда, онзи негодник се е досетил, защото една нощ го хванах на местопрестъплението как предпазливо

пребърква джобовете ми, при което за щастие се събудих. Той се оправда с това, че уж ме чул да стена на сън, помислил си, че ме стяга дрехата, и поискал да я разкопчее, за да дишам по-лесно. Естествено не му повярвах и от онзи миг бях нащрек. А можете да си представите какво означава това!

— Разбира се! Намираш се сред пустошта съвсем сам заедно с един негодник. Искаш и трябва да спиш, а се налага дяволски да внимаваш, за да не си изпатиш. Това е то трудната задача. Един удар с нож или някой куршум — и животът ти заедно с всичката ти собственост отиват по дяволите!

— Хмм, но онзи обесник бе всъщност страхливец. Да открадне и излъже — да, обаче му липсваше смелостта да пролее кръв. Спряхме да почиваме край Тимпас Крийк. Денят беше горещ и само силният вятър правеше жегата поносима. Бях страстен пушач и току-що наново си бях натъпкал лулата, нали ги знаете онези къси лули с големи глави, прошарени от красиви жилки, които побират четвърт кесия тютюн. Бях си избрал такава голяма глава за лулата, за да не ми се налага непрекъснато да я пълня. Когато се наках да я запаля, онзи човек ми каза, че бил чул в гъсталака гласа на дива пуйка. Веднага оставих лулата, грабнах пушката и се отдалечих с надеждата, че ще ми се удаде да застрелям птицата. Обаче не открих и следа от нея, ала в замяна се натъкнах на един опосум и го убих. Когато се върнах с плячката си, беше изминал около половин час. Негодникът веднага се залови да корми и дере животното. Аз пък взех лулата си, за да я запаля. Обаче вятърът ми пречеше. Ето защо легнах с лице към земята, нахлупих си шапката, за да ме пази от вятъра, и зачатках с огнивото над праханта. Този път успях. Притиснах праханта върху тютюна, смукнах няколко пъти и... чу се съскане, трясък, а в лицето и около главата ми лумнаха пламъци. В същото време онзи тип ме сграбчи отзад за врата, натисна ми главата в земята и с другата си ръка бръкна в джоба ми на гърдите. Толкова бях изплашен, че той успя да ми измъкне портфейла. Но все пак докопах ръката му и здраво я стиснах. Бях по-силен от него, ала в онези мигове нищо не виждах. Той не изпускаше портфейла. Аз също се вкопчих в него. Той дърпаше на една страна, аз на друга. Портфейлът се разкъса, понеже беше износен. Разтървахме се. У него остана едната му половина, а у мен другата. Тогава аз скочих на крака и измъкнах ножа. За щастие в секундата, когато в лицето ми блъвнаха

огнените пламъци, бях затворил очите си, иначе щях да ослепея начаса. Но все пак клепачите ми бяха обгорели. Можех да ги отварям едва-едва. Ала това ми бе достатъчно, за да видя негодника. Нахвърлих се върху него с ножа. Това му даде смелостта да грабне пушката си от земята и да я насочи към мен. Остра болка ме накара да затворя очи. Бях изгубен. Изстрелът изтрещя, обаче за мое удивление не бях улучен. Прекарах ръка по очите си, отворих ги с мъка и... никъде не видях негодника. Затова пък откъм другия бряг на потока се разнесе глас, който извика заповеднически:

„Стой, убиецо!“ После дочух конски тропот, който бързо се отдалечаваше. Мерзавецът беше изтичал до коня си, за да избяга с половината портфейл, където се намираше и, кажи-речи, половината от парите ми.

— Странно! — каза Бауман. — — Значи някой му е попречил, така ли?

— Да — кимна Новолунието. — Един известен скитник от Запада, Джъгъл Фред, се намирал наблизо и когато съм стрелял по опосума, той чул гърмежа на карабината ми. Тръгнал по посока на изстрела по другия бряг на рекичката и ни открил тъкмо в онзи миг, когато подлецът бе насочил пушката си към мен. Фред стрелял по него и го улучил в ръката, след което разбойникът изпуснал карабината и побягнал към коня си, за да офейка незабавно. Джъгъл Фред отиде да вземе жребеца си, после прехвърли рекичката и дойде при мен. Своевременното му появяване ми спаси живота. И дума не можеше да става за преследване на крадеца, защото не бях в състояние да пътувам, а Фред не биваше да ме изоставя, понеже лицето ми денонощно трябваше да бъде разхлаждано с вода. Повече от седмица останахме на лагер край Тимпас Крийк. Бях принуден да понеса големи болки, изгубих и значителна парична сума, обаче бях радостен, че успях да спася поне зрението си.

— Как се наричаше тогава онзи обесник?

— Хенри Фокс. По-късно във форт Обри научих, че съм си имал работа със Стилинг Фокс, придобил такава зловеща слава.

— Вероятно по време на отсъствието ви той е напълнил главата на лулата с барут.

— Да. И за да ме заблуди, беше насипал само отгоре мъничко тютюн. За да разполага с време, ме прати за зелен хайвер, като ми каза,

че бил чул дива пуйка. Знаеше, че веднага ще ида да търся птицата, понеже бях по-добър ловец от него. Той беше висок, слаб човек, с такива черти на лицето, които никога няма да забравя. Сигурен съм, че ако го срещна някога, веднага ще го позная!

Двамата мексиканци следяха разказа на Новолунието с напрегнато внимание. При това често си разменяха многозначителни погледи. Незабелязано, както си мислеха те. Но все пак имаше един човек, който непрестанно ги наблюдаваше, и това беше Винету.

Той седеше на мястото си, отправил очи с привидно безразличие към блещукащата водна повърхност на езерцето. Но от време на време изпод дългите му гъсти мигли към мексиканците се стрелваше острият му поглед. Апачът им нямаше доверие.

Това бе съвсем сигурно.

Преди малко синът на Ловеца на мечки се беше накарал да донесе нови кактусови плодове, обаче вниманието му бе отвлечено от чудноватите пламъчета по тези растения. Това бе добре дошло за мексиканците. Те имаха желание тайно да разменят няколко думи помежду си, което бе възможно само ако се отдалечаха от огъня. Ето защо сега Емилио Пелехо се изправи на крака и каза:

— Искахме да хапнем още кактусови плодове, обаче никой не донесе. Ще дойдеш ли с мен, Карлос?

— Разбира се — отговори брат му и бързо стана от земята. — Да вървим!

Ловеца на мечки се накарал да възрази. Той се догади, че двамата целяха единствено да се отдалечат и тайно да се споразумеят. Ловеца искаше да им попречи. Той вече бе отворил уста, когато забеляза повелителното движение с ръка на апача, което му заповядваше да мълчи.

Братята се отдалечиха. Но щом храстите ги скриха от погледите на останалите, Винету тихо каза:

— Тези бели мъже нямат честни очи, а мислите им жадуват злини. Винету ще разбере какво искат да правят.

Той се шмугна безшумно сред храстите, но в противоположна посока.

— И той ли им няма доверие? — попита Портър. — Обзалагам се, че са почтени хора.

— Вероятно ще изгубиш този облог — отвърна Новолунието. — Не ми харесаха още от мига, когато ги видях.

— Това няма никакво значение. Имаш право да подозираш един човек едва тогава, когато разполагаш с доказателства, че го заслужава.

— Двамата братя го заслужават — заяви Ловеца на мечки. — Никой естансиеро няма да отдалечи от имението си едновременно и двамата си главни ратаи. Сър, погледнете само и конете им! Нима изглеждат тъй, сякаш са изминали разстоянието от Сан Диего до тук? Ако не се лъжа, това са най-малко триста английски мили. А коне, които са изминали такъв път през почти изцяло пуста и неплодородна местност, изглеждат съвсем другояче. Предполагам, че постоянният подслон на тези животни се намира недалеч оттук, и съм готов да заложа хиляда долара, че двамата обесници не са нищо друго освен помагачи на Лешоядите от Ляно Естакадо, които подмамват жертвите си навътре в пустинята.

— Dash it all!^[8] — възкликна изненаданият Потър. — Действително ли мислите така, сър? В такъв случай сме попаднали наистина на „чудесно“ общество! Тези хора ще ни водят през Ляно. А може би не заслужават доверието ни?

Ето че сега се разнесе и гласът на Мартин Бауман, който до този момент се бе държал мълчаливо, съобразявайки се с младостта си:

— Действително не го заслужават, мистър Потър. Готов съм да им го кажа право в лицето.

— Тъй ли? А каква е причината, за да имаш толкова лошо мнение за тях, млади момко?

— Не забелязахте ли погледите, които си разменяха по време на разказа за Стилинг Фокс?

— Не. Бях се заслушал в думите на разказвача и не гледах към тях.

— Е, затова пък аз ги наблюдавах толкова по-внимателно, понеже баща ми таеше някакви подозрения към тях. Лесно и незабелязано ми се удаде да ги следя с очи, защото те не обръщаха никакво внимание на едно толкова младо и неопитно хлапе, каквото според тях съм аз. Видях как си разменяха погледи, от които можеше да се заключи, че навярно познават Крадливата лисица.

— Това заслужава внимание. Хмм! Казват, че Лисицата се намирал сега нейде наоколо, за да подмамва хора в Ляно. Навярно тези

типове го познават. От всичко казано човек наистина би могъл да си направи извод, който едва ли ще е особено приятен. Струва ми се, че се подготвя нещо, което ще има лоши последици за нас. Призрачните пламъчета ей върху онези кактуси също ми се виждат доста съмнителни и зловещи. Не съм суеверен, ама подобни неща не се появяват току-така. Винаги означават нещо.

— И какво по-точно? — попита Новолунието.

— Че в атмосферата съществува електрическо напрежение — отговори синът на Ловеца на мечки.

— Електрическо? Напрежение? Не го разбирам — каза Портър. — Тези думи са твърде учени за мен. Е, известно ми е, че човек може да се наелектризира, но да се появи огън, пламъци, и то върху кактуси? Да не би и за това да обвините електричеството?

— Разбира се, мистър Портър — намеси се Бауман. — Та нима светкавицата не е огнено явление?

— Несъмнено, и то какво!

— Е, а причината за появяването на светкавицата е електричеството — едва ли е необходимо да ви го обяснявам. Що се отнася до онези пламъчета, които видяхме преди малко, те често се наблюдават от моряците по мачтите, рейте и стенгите на корабите. Появяват се по върховете на църковни кули, по върховете на дърветата и по остриетата на гръмоотводите. Хората наричат тези пламъчета „огънят на св. Елма“ или „Кастор и Полукс“. Те се образуват от изтичащо електричество. Вероятно сте чували вече за Призрака на Ляно Естакадо?

— Повече, отколкото ми е приятно.

— А не са ли ви разказвали, че през нощта фигурата на това тайнствено същество понякога изглежда заобиколена от огнени пламъци?

— Да, ама не го вярвам.

— Спокойно можете да повярвате. Веднъж бях на север в Монтана и се намирах в обширна равнина, и то през нощта. Наоколо се святкаше, но не се изви буря. И ето че внезапно по върхчетата на ушите на моя кон се появиха малки пламъчета. Протегнах си ръцете и не щеш ли, и по върховете на пръстите ми се показаха също подобни пламъчета, при което усетих в пръстите си някакво много особено чувство. Същото става и с *Avening-ghost*. Когато препуска през Ляно,

тялото му представлява най-високата точка в равнината. Настъпи ли нощ и налице ли е значително електрическо напрежение, то по тялото му се появяват пламъчетата на огъня на света Елма.

— Значи вие вярвате в съществуването на Призрака на Ляно?

— Да.

— И мислите, че той е човек?

— Ами какво друго може да бъде?

— Хмм! Често съм слушал за него, но не съм си давал труда да размислям над същината му. Е, сега, когато Ляно е пред мен, много ми се иска да разбера какво всъщност представлява този призрак. Възможно било дори да ти се появи по време на ездата. Какво трябва да направи човек в такъв случай?

— Ако ме срещне, ще му подам ръка и ще го поздравя, тъй както се поздравява един смелчага. Защото...

Бауман беше прекъснат. Винету се завърна. Появи се забързан, но безшумно като змия, сянката му се стрелна между тях и той си седна пак на мястото.

Преди малко, докато мексиканците бавно крачеха в тъмнината по посока на кактусите, Винету, пълзейки на ръце и крака, първо се беше отдалечил малко от тях, а после се изправи и се затича към пустинните растения. Благодарение на меките му мокасини и големия опит, който имаше, стъпките му не причиниха никакъв шум. Той стигна до целта си преди мексиканците и се прикри между високите кактусови канделабри по такъв начин, че никой не можеше да го забележи. Освен това наоколо бе толкова тъмно, че двамата братя се видяха принудени да берат кактусовите плодове пипнешком, тъй като пламъчетата по разклоненията на тези растения бяха вече изчезнали.

Винету едва-що бе успял да се скрие и ето че братята се появиха. Разговаряха помежду си. Винету можеше да чува всяка дума. Несъмнено те още по пътя бяха започнали да се обясняват, защото това, което казаха сега, беше продължение на вече започнат разговор.

— Този тъй наречен Ловец на мечки ще ми плати за обидите си — закани се Карлос. — Обаче работата ни ще бъде по-трудна, отколкото си мислехме отначало. Появяването на апача поставя всичко в съвсем друга светлина.

— За съжаление! Защото той няма да се подлъже да тръгне по разместените колчета.

— Най-умното е да изчакаме тези типове да заспят и после да ги пречукаме.

— Мислиш ли, че ще е възможно? Тези обесници гледат на нас с недоверие. Значи са нащрек. Не ми се вярва да разрешат на някого от нас да застане на пост.

— Тук наистина ти давам право. Едва ли ще рискуват подобно нещо. Но въпреки това нека първо видим как ще се стекат обстоятелствата! Предварително не може да се каже нищо определено. Ако успеем да ги накараме да се чувстват в безопасност, ще имаме възможност да действаме само с ножовете, тихо и безмълвно ще ги забием право в сърцата им.

— Ами ако този план не може да бъде изпълнен?

— Би било глупаво. Помисли си само — седем коня, при това и великолепия жребец на апача, заедно с всички оръжия и всички пари! Ще делим само ние двамата. Ама че удар! Но ако не ни се удаде, ще трябва да повикаме на помощ другарите си. Ще намерим някакъв предлог, за да се отделим от отряда. Винету и двамата Бауман са тръгнали да пресрещнат приятеля си Олд Шетърхенд, а янките пък ще се присъединят към тях, понеже в наше лице ще изгубят водачите си. Ще яздим напред до нашата Murdering pool^[9], където сигурно ще заварим някой от постовете ни, който ще повика другите. После тези типове сигурно ще ни паднат в ръцете. Олд Шетърхенд също, а и всички, които са заедно с него. Сега обаче не бива да се бавим повече, иначе подозренията им ще се засият. Шапката ми е пълна с плодове.

— Моята също.

— Тогава ела!

Те тръгнаха. Но още преди това сянката на Винету бързо изчезна. Избягвайки всякакъв шум, той описа дъга, достигна безпрепятствено огъня, седна си пак на мястото, както вече споменахме, тъй че двамата негодници не можеха даже и да подозират, че са били подслушвани. Те започнаха да разпределят плодовете. Всички получиха от тях, само Винету не взе. Той отказа с думите:

— Вождът на апачите не яде нищо, което е родила смрадликата.

— Смрадливата ли? — попита учуден Емилио Пелехо. — Нима не познаваш кактусовите плодове, та ги бъркаш с отровната смрадлика?

— Винету нарича тези плодове с името на смрадликата, защото са отровни.

— Отровни ли са? Защо, как така тези ядливи плодове ей тъй изведнъж са станали вредни?

— Защото са били в ръце, които обикновено носят нещастие и смърт.

Винету изрече тази тежка обида толкова спокойно, сякаш ставаше въпрос за нещо съвсем обикновено.

— Ascuas!^[10] — извика Емилио. — Нима ще търпим подобно нещо? Настоявам да си вземеш думите обратно!

— Pshaw! — Апачът махна презрително с ръка. В тази единствена дума, както и в движението на ръката му се криеше такова самочувствие и достойнство, че двамата счетоха за по-уместно отново да си подбият опашките. Даже ако вождът седеше срещу тях съвсем сам, те пак нямаше да проявят желание да се спречат открито с него. А сега тук имаше и други хора, които несъмнено щяха да застанат на страната на апача. Ето защо Карлос се обърна към брат си с успокояващите думи:

— Мирувай! Защо да се караме? Казаното от някой индианец не бива винаги да се мери на аптекарски везни.

— Имаш право. Нека само заради добрите ни отношения приемем, че тези думи не са били изговорени!

Винету си замълча. Той легна в тревата, затвори очи и си придаде вид, сякаш се канеше да спи.

Макар да беше уредена с мир, тази кратка свада, изглежда, обезпокои останалите. Щом Винету говореше такива думи, значи той несъмнено бе узнал, че двамата крояха нещо лошо. Какви ли планове имаха? Винету не бе споменал нищо. Това бе едно доказателство, че поне засега нямаше защо да очакват враждебни действия от тяхна страна. Но все пак таените подозрения се бяха засилили и естествената последица беше, че никой не прояви желание да подемe наново някакъв разговор. Настъпи мълчание, което не бе по-малко красноречиво, отколкото ако съмненията бяха изречени гласно.

Ловеца на мечки и синът му последваха примера на Винету и легнаха на земята, а и останалите сториха същото. След кратко време изглеждаше, сякаш всички спяха. Обаче това съвсем не беше така.

Двамата мексиканци стояха будни заради своя план да избият другите, а пък останалите бели не затваряха очи заради своите подозрения.

---

[1] (англ.) — Новолуние. Б. нем. изд. ↑

[2] (англ.) — Крадливата лисица. Б. пр. ↑

[3] (исп.) — По дяволите! Б. пр. ↑

[4] (исп.) — Я виж ти! Б. пр. ↑

[5] (англ.) — унищожаваша буря, торнадо. Б. нем. изд. ↑

[6] (англ.) — Боже милостиви! Б. пр. ↑

[7] Има се предвид Сиера Мадре, планините между Сонора и Чиуауа в Северно Максико. Б. нем. изд. ↑

[8] (англ.) — По дяволите! Б. пр. ↑

[9] (англ.) — в случая Убиваща вода или Убиващата падина. Б. пр. ↑

[10] (исп.) — в случая: По дяволите! Б. пр. ↑

8. ГЛАВА

ПЕЕЩАТА ДОЛИНА

Така измина може би повече от половин час. Дори и да не беше настъпило това отчуждаване между мъжете, те пак нямаше да могат да заспят. Напрежението в атмосферата бе нараснало осезаемо. Откъм храстите се чуваше тихо, едва доловимо пукане. Беше се появил лек ветреца, който постепенно се засилваше и поклащаше клонките, тъй че те се допираха помежду си. При този допир мънички, едва видими искрици прескачаха от връхче на връхче.

И ето че в един миг всички мъже скочиха на крака. Разнесе се някакъв много своеобразен звук, сякаш бе ударена камбана нейде високо над главите им. Този звук продължи да ехти може би половин минута, спусна се сякаш надолу към храстите, усилвайки се все повече и повече, а после замря над водната повърхност.

— Какво беше това? — попита Новолунието. — Но нали тук няма църкви с камбани? Ако не знаех, че...

Траперът замлъкна. Проехтя друг подобен звук, по-висок от първия, сякаш идващ от някакъв огромен тромбон. Отначало бавно се засили, после започна да отслабва и заглъхна в едно деминуендо, каквото и някой виртуоз тромбонист не би могъл да изпълни.

— Това е Юаф-кай-умпаре, гласът на Пеещата долина — обясни вождът на апачите.

— А, значи това е тя! — каза Ловеца на мечки. — Слушайте! Из въздуха се разнесе нещо като лека въздишка. Тази въздишка премина в определен тон с особена чистота. Той имаше тембъра на осемфутова главна тръба на орган и продължи да се носи известно време. После се извиси друг, по-нежен тон, който се разнасяше все още и тогава, когато първият вече не се чуваше.

Тези звуци бяха необикновени. Можеха да накарат човек да настръхне от ужас и въпреки това от тях лъхаше такова величие и благородство, които затрогваха човешката душа. Струваше ти се, като че ли някой неведом музикант настройва своя духов инструмент,

разбира се, такъв инструмент, какъвто не се среща в нито един оркестър.

Смълчани, мъжете напънаха слух да доловят дали това чудо няма да се повтори. И действително! Над храстите и между клонките им подухна лек ветрец и понесе със себе си в бърза последователност цяла редица тонове, които бяха в същото чисто съзвучие помежду си, както и предишните. По-ниските от тях винаги траеха по-дълго и заедно с по-високите, по-бързо заглъхващи тонове, образуваха хармонична последователност, изградена от тоновете на естествения звукоред, включени в различните обръщения на тризвучието, на септакорда и нонакорда.

Не е възможно да сравниш тези звуци с каквото и да било. Никой известен инструмент не може да издаде толкова възвишени и величествени тонове, към които се присъединяваха и други, произлизащи сякаш от необикновено нежно гърло и безкрайно фини устни.

Скоро се разнесоха звуци в най-ниско маестрозо, като че ли излизаха от някоя шестнадесетфутова или даже тридесет и два футова тръба на орган. Същевременно, трептейки, се носеха високи, нежни и ясни тонове, сякаш от човешки глас или от солова арфа, а между първите и вторите звуци се редуваха в различен тембър и пленителна изразност гласовете на корнет, тромбон, виола и акордеон. Звучаха ту открито и светло, ту приглушено. И въпреки това всички тези музикални термини не са в състояние да дадат представа за тембъра, тоновете багри и въздействието на тези звуци, изпълнили котловината и понесли се после над главите на хората, слети в един плътен поток, притиснат от каменните стени.

Напъргнали слух, мъжете не смееха да проговорят. Дори и двамата коварни мексиканци се почувстваха завладени от тази неземна музика под огромния черковен свод на нощното небе, подпрян сякаш на околните отвесни скали. Дори и най-загрубялата душа би изпитала благоговееен трепет.

А към всичко това сега се прибави и едно друго явление, което се възприемаше не със слуха, а със зрението.

Изглеждаше, сякаш небето се отдалечи и стана по-високо. Малобройните звезди по него като че ли се смалиха. И изведнъж в южното небе, там, където то привидно се опираше на скалата, се

издигна светложълт блестящ диск с големината на пълнолуние. Отначало контурите му бяха ясно очертани и изглеждаше, че идва нейде от звездния свят. По съвършено права линия и с все по-голяма скорост то се приближаваше право към котловината, като същевременно непрекъснато нарастваше и все по-ясно се виждаше, че то не беше плосък диск, а кълбо.

Очертанията му започнаха да губят яснотата си. От него заизскачаха мълниеобразни трептящи лъчи, образува се и опашка, която бе далеч по-ярко светеща от опашката на комета.

Самото кълбо не беше вече жълто, както допреди малко. По-скоро изглеждаше, че се състои от течен огън, чиято бушуваща жар искреше във всички възможни цветове. Виждаше се как то се върти около собствената си ос или поне цветните вихрушки създаваха това впечатление. Бързината му растеше ужасяващо. После изведнъж на мъжете се стори, като че ли за няколко секунди то преустанови своя летеж и се задържа високо във въздуха точно над средата на котловината. Ето че сега се разнесе гръм, сякаш едновременно бяха изстреляни няколко оръдия. Кълбото се пръсна на безброй късчета, които, падайки, угасваха и потъмняваха. Опашката остана да се вижда още няколко секунди. После нещо плесна в малкото езерце и водата му блисна високо, като че ли от голяма височина в него бе хвърлено нещо тежко. Хората бяха измокрени от водните пръски.

Сега небето отново стана тъмно както преди. Звездите пак изглеждаха като съвсем мънички точки, а един звучен мощен тон в няколко октави премина като понесен от вихър над главите на изплашените мъже.

Само Винету запази до този миг обичайното си спокойствие. Просто нямаше никакво събитие, което да може да го лиши от самообладанието му.

— Ку-асини, Огненото кълбо — каза той. — Великият Маниту го хвърли от небето и запокити на земята.

— Огнено кълбо ли? — попита Блънт. — Да, наистина приличаше на кълбо. Но не забеляза ли опашката му? Това беше змей, Злият дух, който се подвизава в полунощ.

— Ши-ишкло — караш ме да се смея! — отвърна презрително апачът и обърна гръб на суеверния янки.

— Да, той беше! — подкрепи Портър своя спътник. — Никога досега не съм го виждал, обаче съм чувал други да говорят за него. Моята баба го е виждала да влиза в комина над огнището на съседа, който бил продал душата си на дявола за пари.

— Не ставайте смешен, сър! — намеси се Ловеца на мечки. — Та ние не живеем вече в мрачното средновековие, когато хората са вярвали в змейове и призраци или, по-точно казано, когато са внушавали на глупците подобни суеверия, за да могат хитреците да си пълнят джобовете.

— Каквото е имало тогава, го има и сега! Или искате да се изкарате по-умен от мен? — попита Портър с остър глас.

— By Jove! Съвсем не си въобразявам, че съм кой знае колко умен. Но по-рано хората са считали за дяволска работа всички онези явления, които не са успявали да си обяснят. Сега обаче, слава богу, науката е напреднала толкова много, че може да мине без дявола и неговата баба.

— Ах, тъй ли? Изглежда, и вие спадате към тези просветени личности и тъй наречени учени?

— Не съм учен. Но знам, че едно огнено кълбо не е никакъв дявол.

— Ами какво е тогава?

— Нищо друго освен част от горящото, току-що възникващо или пък изчезващо небесно тяло, което по своята траектория се е приближило до земята толкова, че тя започва да го притегля и то пада на повърхността ѝ.

— Небесно тяло ли? Значи звезда? Кой ви е метнал по този начин?

— Кой ме е метнал? Никой! Но ми го е разказал не кой да е, а Олд Шетърхенд. Когато вечер седяхме край лагерния огън, ние често приказвахме за подобни привидно необясними неща и явления и за всяко нещо той имаше някакво естествено тълкование. Не чухте ли, че нещо падна ей там във водата?

— Чух, видях и почувствах. Нали измокри всички ни.

— Следователно, ако вашето твърдение е вярно, дяволът е паднал в езерото, и понеже пропуснахме да го измъкнем, той несъмнено се е удавил.

— Разбира се, че той не може да се удави. Веднага се е спуснал надолу в ада.

— Е, тогава ще може там да се изсуши на огъня, след като се е измокрил в езерото, за да не се простуди и да не пипне хрема. Не, сър! Ако имахме възможност да източим водата, щяхме да видим дупка на дъното на водния басейн, където се е забил аеролитът, парче желязо или скала от метеорита, появил се на небето като огнено кълбо.

— Парче желязо ли? Хмм! Но то е могло да убие някой от нас!

— Така е. Имахме щастие, че падна във водата.

— Хмм. А може би Олд Шетърхенд ви е обяснил и звуците, които чухме преди малко?

— Не сме говорили за Юаф-кай, обаче си спомням, че той разказваше за известния проход Сакбът, намиращ се в планините Ратълснейк. Когато вятърът духал право в тясната, дълбоко врязана клисура, се чували звуци като от тромбон. Теснината е музикалният инструмент, а вятърът — музикантът.

— Вярно, че това обяснение звучи доста вятърничаво, но отново се отказвам да споря с вас. Мислете каквото си щете, а пък и аз ще вярвам в онова, което ми харесва!

— Ловеца на мечки е прав — потвърди Винету. — Има няколко котловини, където се разнасят подобни звуци, а вождът на апачите и друг път е виждал железни парчета, хвърлени от Великия дух от небето. Добрият Маниту е посочил на всяка звезда нейния път и отклони ли се някое огнено кълбо от него, то се разбива неизбежно. Ще се опитам да открия следата на желязото във водата.

Той изрече последните думи с необяснимо висок глас. После се отдалечи, крачейки покрай езерцето, и изчезна в тъмнината на нощта.

Другите отново насядаха и зачакаха връщането му. Никой не продумваше. Само Мартин Бауман прошепна тихо на баща си:

— Какво му е на Винету? Той заговори толкова високо, сякаш и някой друг освен нас трябваше да чуе думите му. Несъмнено това търсене на желязото е само някаква хитра уловка.

— Сигурно! — обади се Ловеца на мечки. — Обзалагам се, че наоколо има човек, който иска да ни подслуша. Както познавам апача, той го е забелязал и сега се отдалечи, за да го залови. Но нека изчакаме!

Не беше необходимо да чакат дълго. Само след няколко минути близо зад тях в храсталака се разнесе някакъв шум, сякаш диво животно си проправяше път през клонците. Последва кратък изплашен вик и веднага след това Винету измъкна от храстите някакъв индианец.

Какво зрение бе нужно, за да откриеш посред нощ скрития в гъсталака съгледвач! И само на човек като Винету можеше да се удаде да се промъкне до него и да го залови без никаква съпротива.

Всички наобиколиха двамата. Пленникът е бил въоръжен само с нож, който му беше отнет от Винету. Фигурата му бе дребна и слаба, а чертите на лицето му не можеха ясно да се различат поради тъмнината. Но очите на Винету бяха привикнали да виждат и на тъмно. Той успя да различи какъв човек има пред себе си.

— Защо моят млад червенокож брат не дойде при нас открито?
— попита той, — Щяхме да го посрещнем дружелюбно. Пленникът не отговори. Ето защо апачът продължи:

— Моят брат сам си е виновен, че беше пленен. Но нищо лошо няма да му се случи. Ето, връщам му ножа. Нека се завърне при своите хора и им съобщи, че са добре дошли при нас и че тук могат да си отпочинат.

— Уф! — възкликна изненадано пленникът и си взе ножа. — Откъде знаеш, че нашите воители са наблизо?

— Винету би трябвало да е някое дете, за да не си го помисли веднага.

— Винету, вождът на апачите? — прозвуча смаяният въпрос на пленника. — И ти ми връщаш ножа? Да не ме считаш за апач?

— Не. Моят млад брат не носи цветовете на войната, но аз предполагам, че е син на команчите. Да не би вашите воители да са изровили томахока срещу апачите?

— Не. Остриетата на бойните стрели са забити в земята, но въпреки това между вас и нас не цари приятелство.

— Винету е готов да запали тук огън и да изпуши с вас лулата на мира. Той не пита защо твоите братя са дошли в Пеещата долина. Те знаят, че всеки, който навлезе в нея, се установява на лагер край водата. Затова са спрели по-надолу от това място и са те изпратили, за да разузнаеш дали тук има хора. Така ли е?

— Да — потвърди команчът.

— Ако някой път пак залегнеш под храсти, за да подслушваш непознати воители, тогава притвори очи, защото тъкмо очите ти те издадоха! Какъв е броят на твоите братя?

— Два пъти по десет.

— А сега върви при тях и им кажи, че Винету и още осем бледолики ги очакват и ще ги посрещнат като приятели! Можеш да премълчиш, че апачът те е заловил. Той няма да го споменава.

— Добрината на великия вожд радва сърцето ми. Няма да премълча нищо, а ще кажа истината, за да се убедят моите братя, че ще бъдат посрещнати от вас приятелски. Не е позорно да бъдеш открит от погледа на Винету. Но аз ще запомня съвета, който ти ми даде.

Кръгът се отвори и команчът бързо се отдалечи.

Белите, и особено двамата мексиканци, бяха на мнение, че все пак е рисковано току-така да се разреши на отряд от двадесет команчи да се приближи до лагера им. Но апачът съвсем решително заяви:

— Винету знае какво прави. Щом воините на команчите са насочили конете си към Пеещата долина, тогава ездата им не може да има за цел битка с апачите. Отвъд тази котловина се намира гробът на един от техните най-прочути вождове. Сигурно се канят да го посетят, за да подемат там траурните песни, както постъпват всяка година. Ние пък ще запалим огън, та да огледаме ясно лицата им. За да бъдем съвсем сигурни, няма да ги посрещнем тук, а отвъд, пред храстите.

Отново запалиха огъня. Междувременно Винету изведе извън храсталака Ловеца на мечки и Мартин и с тих глас ги осведоми:

— Двамата бледолики не са такива, за каквито се представят. Те са от Лешоядите на Ляно Естакадо и искат тук да ни избият. Винету предполага, че команчите се канят да навлязат в Ляно. Но двамата не бива да узнаят това. Ето защо той каза, че отвъд тази котловина имало гробница, което не е вярно.

Винету не можа да продължи, понеже сега се приближиха и останалите, които бяха наклали толкова голям огън, че светлината му проникваше даже през храстите и достатъчно силно осветяваше терена отвъд тях. Естествено, че те носеха оръжията си, които можеха да им потрябват в случай че въпреки увереността на Винету команчите започнеха да се държат враждебно.

Скоро се разнесе конски тропот. Очакваните индианци идваха. Недалеч от лагера те спряха. Предводителят им слезе от коня и с бавни

крачки се приближи. Винету излезе напред, за да го посрещне, и му подаде ръка:

— Воините на команчите са добре дошли при нас — поздрави го той. — Винету не пита каква работа ги води насам. Той знае, че ще посетят гробницата на своя вожд, а после миролюбиво ще се завърнат във вигвамите си.

Тези думи бяха произнесени на висок глас, но Винету бързо добави едва чуто:

— Нека моят брат потвърди думите ми. По-късно Винету тайно ще говори с него!

Хладнокръвният команч отговори:

— Ръката ми с радост стиска десницата на Винету, който е най-великият воин на апачите, но въпреки това винаги е бил вожд на мира. Ние сме готови да изпусим с него калюмета, защото не сме тръгнали по пътеката на войната, а искаме само да отдадем почит на свещения амулет на мъртвия ни вожд.

— Винету вярва на думите на своя брат и заедно с воините му го кани да седне край огъня, за да бъде изпушена лулата на мира.

Двамата вождове си бяха подали ръка, а на първо време това бе достатъчно, за да докаже, че команчите нямаха лоши намерения. Предводителят им бе отведен от Винету до огъня, а неговите хора го последваха. Отначало те се пръснаха по тревистия бряг на малкото езерце, където спънаха конете си и ги оставиха да пият вода и да пасат. После индианците един по един започнаха да се връщат при огъня.

А там свободното пространство между храсталаците и водата се оказа вече доста тясно. За да образуват кръг, се принудиха да насядат съвсем близо един до друг. Винету и предводителят на команчите се настаниха в средата на кръга.

На един от команчите се беше наложило да се забави при коня си по-дълго от останалите. Ето че сега и той се приближи. Преди да седне, се огледа наоколо. Щом погледът му попадна върху братята Пелехо, по тъмното му лице премина бързо конвулсивна трепка и той възкликна:

— Уф! Хузикахард тсари ордиеза икард — кои кучета са седнали там?!

Тъй като кръгът от хора все още не се беше подредил и всеки бе зает със самия себе си, възклицанието му не беше чуто от всички.

Обаче предводителят на команчите го долови. Той се изправи чевръсто и попита воина:

— Унозо мабуни хузикахард — кого видя?

— Ойет, пийеновит, вуapo-y-сап — тях. Лешоядите на Ляно Естакадо.

— Ордиеца хак — къде са?

— Е, ойет пютайво — ей там са седнали. При тези думи той посочи към двамата мексиканци. Тъй като въпросите и отговорите между двамата бяха изречени на висок глас, издаващ гняв и изненада, те привлякоха вниманието на всички останали. При думите „Пийеновит, вуapo-y-сап — Лешоядите на Ляно Естакадо“ команчите наскачаха на крака. Със заплашителни изражения на лицата те хванаха дръжките на ножовете си. Гледката съвсем не беше вече тъй миролюбива, както преди малко.

Белите не разбраха разменените думи, понеже не владееха езика на команчите. Но тъй като забелязаха заплашителното поведение на червенокожите, те също се изправиха и взеха оръжията си.

Само Винету остана спокойно седнал и каза повелително:

— Нека моите братя се успокоят! Ако червенокожите мъже виждат сред нас двамина от враговете си, аз ги уверявам, че ние нямаме нищо общо с тези мъже. Заради тях не бива да се пролее нито капка кръв между нас. Какви доказателства за тяхната вина има воинът на команчите?

Той говореше на смесица от испански, английски и индиански думи, която се използва в онези райони. Команчът му отвърна, използвайки същия говор, разбираем за всички:

— Ловувах на север в Апейч Маунтенс и забелязах диря от двама ездачи, която проследих. След известно време ги видях, седнали под сянката на дърветата, и пропълзях близо до тях, за да чуя разговора им. Ставаше дума за Ляно Естакадо, през която след няколко дни щял да мине голям керван от бели мъже. Лешоядите на Ляно се канеха да се съберат, за да ги нападнат. От думите на двамата мъже разбрах, че са от бандата на Лешоядите, и попитах душата си дали да ги убия, или не. Вслушах се в повелята на мъдростта да ги оставя живи, защото само така бе възможно да...

Той се канеше да каже още нещо, което Винету не искаше да бъде чуто от мексиканците. Ето защо той бързо го прекъсна:

— Винету знае какво иска да каже неговият брат и вече научи достатъчно. Но ти разпозна ли сега тези мъже с такава сигурност, която да изключва всяка грешка и заблуждение?

— Те са!

— Какво ще кажат двамата бледолики за това обвинение?

— То е една глупава лъжа — защити се Карлос Пелехо. — Изобщо не сме били в планините Апейч.

— Те са — настоя предводителят на команчите, — понеже ние...

— Нека моят брат ме остави да се доизкажа — прекъсна го Винету незабавно, за да предотврати някои други прибързани думи.

Обаче команчът се ядоса от това прекъсване, което противоречеше на индианската учтивост. Той не бе достатъчно умен, за да прозре неговата причина, и гневно извика:

— Защо не ми даваш да говоря? Който търпи убийци при себе си, сам става подозрителен! Да не би вождът на апачите да ни подмами на това място, за да извърши предателство спрямо нас?

При тези думи Винету остави всичките си оръжия на земята, изправи се и каза:

— Моят брат чувал ли е някога Винету да е предал някого?

Думата на апача е като скалата, върху която можеш да застанеш спокойно. Нека моят брат ме придружи, като вземе оръжията си. Хау!

Той излезе от кръга и бавно закрачи между храстите към откритото пространство. Команчът се замисли за миг, а после го последва. Отвъд храсталака Винету го хвана за лакътя и го отведе малко настрани, след което се спря и рече:

— Моят брат не ме разбра. Винету се беше разположил вече на лагер тук, когато белите дойдоха. Той започна да ги наблюдава и разбра, че онези двама мъже са от Лешоядите на пустинята. Следователно Винету мисли също като воините на команчите. Обаче защо е необходимо тези отровни змии да научат, че са прозрени? В такъв случай би трябвало да ги убием, а е по-умно, ако на първо време ги оставим живи. Нека си мислят, че команчите искат да посетят гроба на своя вожд. А сега моят брат да ми каже защо е тръгнал по следите им.

Команчът се почувства засрамен.

— Огнената звезда, вождът на команчите — започна той — заедно с Желязното сърце, своя син, потеглиха на коне на изток към

жилищата на бледоликите. Ще се завърнат през Ляно и сега сигурно са нейде сред пустинята. Неизбежно ще се натъкнат на кervана от бледолики и ще бъдат нападнати от Лешоядите. Ето защо ние бързо тръгнахме на път, за да ги пресрещнем и защитим. Оставихме живи двамата бледолики, понеже следите им ще ни заведат при Лешоядите. Край Тойа Крийк дирята им се сля със следата на други четирима бели, които без съмнение са бандити като тях. Ето че сега се натъкнахме на Винету. Какво мисли да прави вождът на апачите?

— Ще яздя заедно с вас, защото и аз очаквам приятели, които ще минат през Ляно и нямат никаква представа за коварните кроежи на Лешоядите. Бивакът на тези престъпници се намира в Murdering pool. Но тъй като не знам къде е това място, ще оставя двамата мексиканци да избягат, за да ми служат за водачи, без дори и да го подозират.

— Кои са очакваните от теб мъже?

— Олд Шетърхенд и неколцина други бледолики.

— Олд Шетърхенд, прочутият воин на белите? Ако ни разрешиш, ще яздим заедно с теб.

— Винету даже те моли да го придружите. Изглежда, че винаги досега разпръснатите Лешояди този път се събират за някакво голямо начинание. Трябва да използваме случая и да ги унищожим с един-единствен удар. Мисля...

Той замлъкна, защото откъм храстите проехтяха силни викове и крясъци. Изтрецяха няколко изстрела, а откъм отвъдната страна на лагера се дочу бърз конски тропот.

Двамата незабавно се втурнаха обратно и когато си пробиха път между храсталака, видяха твърде оживена картина. Команчите трескаво се приготвяха да препуснат с конете си. От мексиканците нямаше и следа. Новолунието, Портър Блънт и Фолсър стояха объркани и изглежда, не знаеха какво да предприемат, обаче Ловеца на мечки и синът му бяха останали спокойно да седят край огъня. Сега Бауман подвикна на Винету:

— Негодниците офейкаха!

— Как успяха? — попита апачът.

— Побягнаха и се метнаха на конете си толкова неочаквано, че минаха през храстите, преди човек да може да посегне към пушката си, за да ги застреля. Вероятно са надушили опасността още преди идването на команчите, понеже конете им бяха вече развързани.

— Оставете ги да избягат! Те препускат право към гибелта си, а заедно с тях към гибел отиват и всичките им съмишленици. Нека войните на команчите слязат от конете си и останат тук! Но призори те ще напуснат Пеещата долина, за да тръгнат на лов за хищниците в човешки образ, вилнеещи из Ляно Естакадо!

9. ГЛАВА

МАСКАТА ПАДА

*My darling, my darling,
My love child much dear,
My joy and my smile,
My pain and my tear!*^[1]

Старата мила люлчина песен от Тенеси се носеше в притихналото утро. Клонките на близките бадемови и лаврови дървета, изглежда, се полюляваха в такт с нея, а стотиците колибри трепкаха като цветни искрици около старата негърка, която седеше сама край езерото.

Слънцето току-що се бе издигнало над ниския хоризонт и златистите му лъчи се плъзгаха по повърхността на бистрата вода. Един кралски лешояд описваше кръгове високо във въздуха. Долу по брега няколко коня хрупаха трева, подбирайки най-сочните стръкове също като преситени гастрономи, а на върха на един блатен кипарис беше кацнал присмехулник, който слушаше унесено с наклонена главичка песента на старата негърка и щом тя свърши, започна да имитира последните й думи с едно гръмко „митир-митир-митир!“.

Над порнатите корони на ниски палми, които се оглеждаха във водата, разпростираха клоните си високи борове и тополи, сякаш за да ги закрилят. Под тях огромни пъстри водни кончета гонеха мухи и други дребни насекоми, а зад къщичката, издигната близо до езерото, цяло ято папагали джуджета се караха за златните царевични зърна.

Отвън не можеше да се види от какво бе построена къщичката, защото четирите й стени и покривът бяха напълно обрасли от гъсто растящитевейки на пасифлората с бели цветове, прошарени от червени жилки. Нейните жълти, сладки, прилични на кокоши яйца

плодове грееха със светлите си тонове сред гъстата маса на силно насечените ѝ листа. Всичко това придаваше тропически характер на пейзажа. Човек би си помислил, че се намира в някоя долина на Южно Мексико или в Средна Боливия, но въпреки всичко малкото езеро, обраслата от пасифлора къщица и пищната южна растителност не се намираха нейде другаде, а тъкмо в... средата на страшната пустиня Ляно Естакадо. Тук беше загадъчният извор, за който говореха толкова много хора, без някога да го бяха виждали.

*„My heart-leaf, my heart-leaf,
My life and my star,
My hope and my delight
My sorrow, my care!“^[2]*

— продължи да пее негърката.

— Миккер... миккер... миккер — обади се пак присмехулният, подражавайки последните две думи.

Обаче жената не му обръщаше внимание. Очите ѝ бяха отправени към стара фотография, която тя държеше с двете си ръце. Между, отделните стихове тя я поднасяше към повехналите си устни и я целуваше.

Безброй много сълзи бяха капали по снимката и също толкова много целувки бяха заличили образите по нея така, че само нечие много остро зрение можеше все още да различи кой или какво се виждаше на снимката — а то беше една негърка с чернокожо момченце на ръце. Лицето на детето въобще не личеше. Сълзите и целувките го бяха размили и изтрили напълно.

— Ти съм мой добър мил Боб! — каза нежно тя. — Мой малък Боб, мой мъничък Боб. Аз твоя майка. Мисус^[3] била добра и мила, наредила направят нея снимка и кога фотограф дошъл, накарала направи снимка също и на Сана и на неин малък Боб. Но после мисус умира, а масса продали Боб. О, масса съм лош масса! Сана много съм плакала, кога масса съм казал, масса иска продаде мой любим дете — Сана много молила за скъп малък Боб, ала масса казал: „За какво му е

на глупав черен жена малък Боб?“ И зъл масса взел мой скъп дете и яхнал кон! Сега майка Сана има само снимка на Боб. Тя запазила кога самата била продаден. Запазила и кога добър масса Блъди Фокс нея довел тук и запази в бъдеще, докато стара Сана умре и не види отново Боб, който сигур в туй време станал голям силен негър и също не забравил своя добра мила майка Сана. Oh, my darling, my darling... Тя замлъкна, наостри слух и вдигна глава, чиято снежнобяла къдрава коса странно контрастираше с тъмния цвят на лицето ѝ. Шумът от приближаващи се човешки стъпки я беше накарал да се послуша. Тя скочи на крака, пхна fotografia в джоба на роклята си от калико и възкликна:

— О, Исусе, Исусе, как Сана се радва! Най-сетне Фокс пак идват. Добър Блъди Фокс отново тук. Сана веднага му даде месо и печен питки от царевица!

Тя забърза към къщицата, но още не я беше достигнала, когато ездачът се появи между дърветата. Той изглеждаше бледен и изтощен. Конят му бе запотен и от умора чак се препъваше. Несъмнено и двамата бяха извънредно много съсипани.

— Welcome, масса! — посрещна го старата жена. — Сана веднага донесе храна. Сана бързо направи!

— Не, Сана — спря я той с движение на ръката си и скочи от седлото. — Напълни всички мехове! Това е най-необходимото, което трябва да се направи в момента.

— Защо мехове? За кого? Защо масса Фокс да не ядат? Той сигур имат много голям глад!

— Наистина съм страшно гладен. Обаче сам ще си взема каквото ми е необходимо. Ти няма да имаш време за това. Трябва да напълниш меховете, с които после аз незабавно отново тръгвам на път.

— Исусе, Исусе! Пак ли отива? Защо все оставя сама стара Сана сред голям широк Естакадо?

— Защото иначе цял керван от чуждестранни преселници неизбежно ще загине от жажда. Тези хора са заблудени от Лешоядите.

— Защо масса Фокс не ги водил?

— Не успях да се добера до тях, понеже наоколо кръжаха толкова много Лешояди, че не можех да рискувам да се приближа.

— Значи Лешояди убият нещастни добри преселници!

— Няма. От север идват храбри и силни ловци, на чиято помощ разчитам със сигурност. Но каква полза от помощта им, ако няма вода! Хората ще загинат от жажда дори и ако бъдат освободени от ноктите на Лешоядите. И тъй, вода, вода, вода, Сана, и то бързо! Всичките коне ще натоваря с мехове. Принуден съм да оставя тук само врания жребец. Твърде много е изтощен.

Фокс отиде до къщичката и влезе през вратата, почти изцяло обрасла от пасифлората. Постройката се състоеше от едно-единствено помещение. Четирите стени бяха изплетени от тръстика и замазани с меката тиня на малкото езеро, а покривът бе направен от дълги сухи бамбукови стебла. Над иззиданото от глина огнище зееше широкият отвор на комина, а под него висеше железен котел. На всяка една от другите три стени имаше по едно малко прозорче, пред което вейките и филизите бяха разчистени.

Под тавана бяха провесени късове опушено месо, а по стените се виждаха всички видове оръжия, употребявани в Запада. Подът бе покрит с кожи. Двете легла бяха направени от забити в земята колове, на които с помощта на ремъци бяха опънати мечи кожи. Най-забележителното украшение на стаята представляваше рунтавата кожа на бял бизон, на която беше оставен и черепът. Тя висеше срещу вратата, а от двете ѝ страни в стената бяха забити може би повече от двадесет ножа, по чиито дървени или рогови дръжки личаха най-различни гравирани знаци.

Маса, два стола и подвижна стълба, достигаща до покрива, допълваха цялата покъщнина на пасифлорената къщица.

Блъди Фокс се приближи до бизоновата кожа, прекара длан по нея отгоре надолу и промълви:

— Маската на Призрака, а край нея ножовете на убийците, паднали пронизани от неговия куршум — вече са двадесет и шест. Но кога ще намеря онзи, който е заслужил смъртта много повече от всички тях? Може би никога! Pshaw, все още имам надежда, понеже обикновено нечистата съвест непрекъснато подтиква злодеите да се връщат на местопрестъплението. Сега трябва да хапна нещо, а после за кратко време да си отпочина.

Той свали парче пушено месо, изяде го набързо, хвърли се на една от постелите и затвори очи, но, разбира се, не за да спи. Какви ли

картини от миналото минаваха пред вътрешния взор на този още толкова млад човек?

След половин час негърката Сана влезе в стаята и му каза, че меховете са пълни. Фокс скочи от леглото и повдигна една от кожите, покриващи пода. Отдолу имаше неголяма, добре маскирана дупка, откъдето той извади сандъче, обковано с ламарина. То съдържаше муниции, с които напълни висящите по колана си торбички. После пак се изкатери по стълбата до тавана, за да се запаси с месо. След това излезе навън и се отправи към езерото, на чийто бряг се намираха осем големи кожени мяха, пълни с вода, които бяха свързани два по два с по един широк кожен колан и няколко ремъка. С помощта на тези мехове Блъди Фокс бе спасявал вече неведнъж от гибел заблудили се в пустинята пътници.

На брега на малкото езеро стояха пет коня. На гърба на един от тях Фокс постави ездитното седло, което свали от преуморения вран жребец. Останалите трябваше да носят меховете, и то по следния начин: широкият колан се поставяше на гърба им, а двата мяха провисваха отляво и отдясно като дисаги. След това те се прикрепяха здраво към тялото на коня с помощта на ремъците. Конете бяха навързани един за друг също като така наречената „тропа“^[4] — юздата на задния кон беше завързана за ремъка, минаващ под опашката на предния кон, а ездитният кон застана начело. След тези приготовления Блъди Фокс се метна на седлото.

Вещата ръка на негърката му бе помагала навсякъде. Днес това не ѝ се случваше за пръв път. Сега тя се обади:

— Едва масса Фокс са тук и вече отново в опасност. Какво стане със стара нещастна Сана, ако някой път застрелят масса Фокс и той не върне?

— Ще се върна. Сана — успокои я той. — Животът ми е под закрилата на всевишния. Ако не беше така, отдавна вече да не бях жив — повярвай ми!

— Но Сана все тъй съвсем сама! Съвсем никой тук с кого тя приказва освен кон и папагали, и снимка на малък Боб.

— Е, може би този път, като се завърна, ще ти доведе компания. Ще се срещна с такива мъже, на които с удоволствие ще покажа дома си, въпреки че досега съм го пазил в пълна тайна. Сред тях има и един негър на име Боб, също като твоето darling-boy^[5].

— Негър Боб? О, Исусе, Исусе! А дали той имат майка, коя се казва Сузана, но ѝ викат Сана?

— Не знам.

— Не продаден ли той от Тенеси за Кентъки?

— Не съм го питал.

— А може в края на краища той мой малко момче?

— Защо пък си мислиш, че тъкмо този Боб е твой! Хич не си въобразявай подобни неща! Но както вече казах, може би ще ти го доведе и тогава ще можеш сама да говориш с него. Довиждане, Сана. Грижи се добре за врания жребец!

— Довиждане, масса! О, Исусе, Исусе, ето Сана пак сама! Доведе негър Боб, доведе!

Той ѝ кимна дружелюбно и после поведе конския керван, с който бързо изчезна между дърветата.

Блатните кипариси, боровите и тополите край езерцето бяха стари дървета. Обаче бадемите и лавровите дръвчета бяха садени от Блъди Фокс, също както и горичката от кестени и портокалови дървета, през която сега яздеше. След нея последва пояс от гъсти бързорастящи храсталаци, който имаше задачата да препречва пътя на пясъците и вятъра към малкия оазис. Младият човек бе прокара тесни канали от езерото до пояса от храсти, за да ги напоява, а там, където вече влагата не достигаше, почти изведнъж започваха да растат пълзящи кактуси и най-сетне следваха голите пясъци на Ляно.

Тук, където вече можеше да се язди с необходимата бързина, Фокс подкара „тропата“ в галоп и скоро конете изчезнаха в далечината...

По обед на същия ден на около половин ден път на северозапад от обвитата в пасифлора къщичка една доста голяма група конници се движеше през Ляно Естакадо в североизточна посока. Начело яздеше Винету с вожд на команчите, а след тях беше Ловеца на мечки със сина си Мартин. После един до друг следваха Новолунието, Портър, Блънт и Фолсър, а накрая шествието се завършваше от воините на команчите.

Яздеха мълчаливо. Белите ловци и воините на команчите се оглеждаха търсещо наляво и надясно или пък погледите им изпитателно се плъзгаха по ширналите се пред тях пясъци. Но най-често очите им бяха отправени към двамата предводители и особено

към Винету, който бе възседнал коня си така, че беше увиснал от едната му страна ниско над земята и можеше подробно да оглежда дирята, която следваха. А това бе следата на двамата братя Пелехо, с чиято помощ се надяваха да се доберат до Убиващата вода.

Ето че Винету внезапно спря своя Илчи и скочи от седлото.

По земята, покрита със ситен пясък, се виждаха сега много повече отпечатьци, отколкото допреди малко. Изглеждаше, сякаш неколцина ездачи се бяха надбягвали в кръг. Различаваха се и следи от човешки стъпки. Конниците, минали оттук, бяха слизали от седлата, за да огледат внимателно някаква нова диря.

Докато другите останаха по местата си, Винету внимателно огледа всяка педя от разровения участък. След това бавно и приведен напред, той измина известно разстояние надясно. Щом се върна, апачът каза на вождя на команчите достатъчно високо, за да го чуят всички:

— Двата бледолики са се натъкнали тук на някаква диря и са слезли от седлата, за да я разчетат. Следата е оставена от пет коня, които са били навързани един подир друг. Ако на всеки от конете е имало ездач, то животните едва ли щяха да бъдат вързани едно за друго по този начин. Следователно оттук е минала „тропа“ от пет коня и само един ездач, яхнал първото животно. Той е бил тук с малкия си керван преди три часа. Двата мексиканци са се натъкнали на следите му преди два часа и са тръгнали по тях. Моите братя сигурно ясно виждат, че някои от ръбчетата на отпечатьците са все още ясно и рязко очертани, а други пък са започнали вече да се рушат и заличават.

Вождът на команчите, който също бе слязъл от коня си, за да огледа следата, се съгласи с Винету.

Ето че сега скочи от седлото и Бауман, Ловеца на мечки.

Ниско приведен над земята, той бавно закрачи в кръг около мястото, а после също се отправи надясно, но отиде по-надалеч от Винету. Там клекна на земята, искаше да огледа мястото много подробно. След това направи на Винету знак с ръка да се приближи и посочи към пясъка:

— На това място ездачът е слизал от коня си. Защо ли?

Винету погледна продължението на следата надясно и разсъди така:

— Както се вижда от стъпките, човекът е бледолик, очевидно млад човек. По земята си личи, че е изтекла част от водата му. Но оттук нататък безценната течност е престанала да тече. Следователно той е слязъл тук от коня си, за да запуши течащото буре или мях, натоварени на някой от конете му.

— Значи моят червенокож брат мисли, че е било само едно буре или само един мях?

— Само един мях е пропускал вода, но ездачът е имал осем мяха, четири от конете са били натоварени с по два, а първият кон е бил неговото ездитно животно.

— Защо му е трябвала толкова много вода? Не е нужна за него и конете му.

— Не. Сигурно се е отправил за някое място, където мнозина имат нужда от нея. Или е някой от Лешоядите, който има за задача да донесе вода за другите разбойници и конете им в Ляно, или пък е честен човек, който иска да утоли жаждата на други честни люде. Той несъмнено знае, че има такива хора в Ляно. Кой ли са те?

— Може би онзи керван от бели, който ще бъде нападнат?

— Моят брат отгатна истината. Нека отново възседнем конете и бързо препуснем по двете следи, сливащи се тук в една обща диря.

Те пак яхнаха конете си и като ги пришпориха, се понесоха по обединената следа, която не водеше вече на североизток, а право на север.

Наоколо не се виждаше нищо освен безкрайни пясъци, където дирята личеше съвсем ясно. Само тук-там конниците преминаваха покрай оголени от пясъка скали. Но почти навсякъде Ляно оставяше впечатлението, като че ли по-рано пустинята е била дъно на езеро, пресъхнало преди хилядолетия. От време на време ездачите съзираха надалеч, вляво или вдясно от себе си, някакви сиво-кафеникави ивици. Това бяха кактусови полета, през които никакъв конник не можеше да премине.

Продължаваха да препускат все със същата бързина.

Следите започнаха да стават по-свежи, което бе сигурен признак, че догонваха преследваните от тях хора.

Почти целият следобед вече беше изминал, когато отрядът стигна до едно място, където броят на отпечатъците отново ставаше значително по-голям, обаче не защото се бяха присъединили нови

следи, а понеже тук ездачите бяха спирали. Винету скочи от седлото, за да огледа старателно околността. Извървя известно разстояние на север, а после, след като се върна, измина и същото разстояние на изток и щом се присъедини към останалите, каза:

— Човекът с водата е продължил да язди на североизток. Тук двамата мексиканци са се поколебали дали да го последват, но в крайна сметка са препуснали към изгрев слънце. По чия следа да тръгнем?

— Вождът на апачите ще вземе най-мъдрото решение — отсече предводителят на команчите.

— Тогава Винету ще ви каже мнението си. Хората, при които иска да отиде бледоликият, се намират на северозапад. Очевидно той е някой добър човек, чиято цел е само да помогне. Бихме могли да го последваме, за да го предупредим. Но тъй като мексиканците са се отклонили от дирята му, то сигурно Убиващата вода се намира нейде наблизо. Отишли са до там, за да се срещнат с Лешоядите и да ги уведомят, че са видели следите на човека с водата. Ще се втурнат след него, за да осуетят неговия опит за спасяване на преселниците. Ние също искаме да се доберем до Murdering pool и затова се налага да тръгнем по следите на двамата мексиканци. Моят червенокож брат има ли нещо против?

Команчът кимна в знак на съгласие и Винету подкара коня си на изток. Ако той и спътниците му бяха накарали конете си да напрегнат всички сили, то те сигурно бързо щяха да догонят мексиканците. Обаче Винету имаше други намерения. Колкото по-скоро настигнеха двамата братя, толкова по-малки ставаха надеждите им да узнаят къде се намираше Murdering pool. Ето защо апачът внимаваше да не намалява преднината на преследваните от тях хора...

Североизточно от оазиса, на малко по-голямо разстояние от един ден път от него, през дълбоките пясъци на Ляно се движеше дълъг керван, състоящ се от дванадесет волски коли. Те пътуваха на известно разстояние една от друга и се придружаваха от въоръжени конници. Всичките коли бяха здраво направени, а пред всяка от тях крачеха впрегнати по шест или осем вола, които бавно влачеха тежкия си товар. Животните бяха крайно изтощени. По външния вид на конете си личеше, че едва можеха да носят ездачите си. Езиците им висяха навън, те дишаха тежко и учестено, а краката им трепереха.

Керванджиите крачеха обезсилени край спъващите се волове. Главите им бяха клюмнали и изглеждаше, че едва ли имаха сила да размахат огромните си камшици, за да накарат впрегатните животни да направят още едно усилие. И хората, и животните оставяха впечатлението, че целият керван е пред близка мъчителна гибел. Надутият адвокат Лийдър, присъединил се към кервана заедно със спътниците си, също си беше подвил опашката и се държеше най-скромно.

Само движенията на коня на водача бяха съвсем бодри и не издаваха никакво изтощение. Обаче конникът седеше на седлото също тъй тежко приведен напред, както и останалите. Може би също като тях страдаше от непоносима жажда. Но щом някоя от жените или пък някое от децата в колите издадеше жален стон, той неволно се изправяше и по тънките му устни заиграваше усмивка на сатанинско задоволство.

Този човек носеше тъмни кожени дрехи и широкопола шапка, на които никак не подхождаха очилата му и неговата „достопочтена“ физиономия. Той не беше никой друг освен Тобайъс Прайзегот Бъртън, мнимият мормонски мисионер. Беше предложил услугите си на кервана като водач и сега полагаше всички усилия, за да отведе поверените му хора към сигурна гибел.

В този момент един от най-предните ездачи сръга коня си с шпорите и отчаяните усилия на неговото животно скоро го изравниха с водача Бъртън.

— Така не може повече да продължава — каза той. — От завчера хората не са получавали нито глътка вода, понеже бяхме принудени да оставим последните запаси за животните. А от вчера призори останахме съвсем без вода, тъй като последните две буренца изтекоха по непонятен начин.

— Жегата е виновна — обясни Бъртън. — От нея дъгите на буретата се свиват и се появяват цепнатини.

— Не, причината е друга. Огледах буретата. Докато в бурето има вода, дъгите не пропускат нито капка. Но някой ги е пробил така, че през нощта водата е изтекла безшумно и незабелязано. Сред нас има някой човек, който иска да ни погуби.

— Невъзможно! Нали онзи, който тайно излее водата, сам ще загине от жажда!

— И аз си го помислих, но въпреки всичко е така. Не съм казвал никому ни дума, за да не засилвам всеобщата тревога. Освен това скришом наблюдавах всеки един от кервана, обаче не открих нищо, по което би могло да се заключи кой е престъпникът. Животните ни ще изгинат. Едва се движат. Жените се вайкат, а децата пищят за вода — напразно, понеже нямаме нито капка. Погледнете към небето! Там горе кръжат лешояди, сякаш знаят, че скоро ще станем тяхна плячка. А сигурен ли сте, че не сме сбъркали пътя?

Самият Бъртън бе онзи, който през нощта проби двете бурета. После хубавичко се напи с вода, напои и коня си. Освен това напълни една голяма манерка, грижливо я уви в парче кожа и я завърза отзад на седлото си, за да може след смрачаване тайно да се освежи и да даде малко вода на своя кон.

— Разбира се! — отвърна гой, посочвайки към колците, забити на известно разстояние един от друг в пясъка. — Нали виждате нашите пътеуказатели, на които можем със сигурност да се осланяме.

— Със сигурност ли? Но ние всички сме чували, че понякога Лешоядите на Ляно изваждат тези колци и ги забиват в някаква друга посока, която отвежда пътниците към сигурна и мъчителна смърт.

— Да, случвало се е по-рано. Сега обаче не стават вече подобни неща, тъй като бе сложен край на безчинствата на онези мерзавци. Впрочем аз познавам местността много добре и знам, че не сме се заблудили.

— Днес рано сутринта казахте, че се намираме сред най-обширните райони на Ляно. Защо са поставили колците тъкмо през тази местност? Ако бяхме минали отнякъде другаде, сигурно щяхме да се натъкнем на някои от големите кактусови полета, чиито плодове съдържат толкова много сок, че и ние, и животните щяхме да се ободрим и съвземем.

— Да, но това би означавало твърде значително заобикаляне.

За да се успокоите, ще ви уверя, че ако побързаме малко повече, привечер ще стигнем до подобно кактусово поле. А утре ще се доберем до извор, който ще сложи край на страданията ни.

— Да побързаме малко повече! Нали виждате, че на животните им е невъзможно да вървят по-бързо!

— Тогава нека спрем, за да си отпочинат.

— Не, не, в никакъв случай. Спрем ли веднъж, после никой няма да може да ги помръдне. Легнат ли на земята, сигурно вече няма да станат. Трябва непрекъснато да ги подтикваме да продължават да се влачат напред, докато стигнем споменатите от вас кактуси.

— Както искате, сър! Аз страдам от жажда не по-малко от вас, но се успокоявам с това, че малко преди нас оттук са минали и други хора. Я погледнете следите, същите, на които се натъкнахме рано сутринта! Били са доста голям брой конници, които едва ли щяха да се осмелят да яздят в тази посока, ако не знаеха, че верният път минава оттук. Изобщо няма от какво да се опасяваме. Утре по това време всичко ще свърши.

С тези думи Бъртън имаше право, понеже според преценката му нападението трябваше да се проведе още преди посоченото от него време. Разбира се, той не каза нищо за това, че споменатата група ездачи се състоеше от неговите съмишленици, които бяха преместили коловете в погрешна посока. Испита тайно задоволство, когато човекът се успокои при неговите двусмислени думи.

Между оазиса и Убиващата падина се простираше непроходимо кактусово поле, което бе дълго няколко часа, пък и почти толкова широко. Никакъв кон не можеше да премине през него. Поради тази причина Блъди Фокс никога не бе тръгвал в тази посока и никога не се беше озовавал при Убиващата вода. Сега той препускаше на север покрай западния край на кактусовото поле. Ако после завиеше на изток покрай северната му граница, непременно щеше да открие онази падина, която бе станала гибелна вече за толкова много хора. Но той знаеше, че керванът, който искаше да спаси, се намира на североизток и когато кактусовото поле остана зад гърба му, пое в тази посока.

Слънцето сипеше жар от небето. Фокс чувстваше неприятно проникването на силната горещина през дрехите си. Конете му се потяха, но той не им даваше почивка. Продължаваше да язди, оглеждайки непрекъснато хоризонта.

Ето че на североизток, там, където небето и земята сякаш се сливаха, се появиха известен брой тъмни точки. Сигурно бяха преселниците! Фокс пришпори коня си и със силните си викове окуражи и следващите го товарни животни, тъй че малкият керван се понесе вихрено през равнината.

Не след дълго той забеляза, че пред него има само конници и никакви волски коли, помисли си, че тези хора образуват авангарда на преселниците и ето защо се насочи право към тях.

Едва когато ги наближи твърде много, му направи впечатление не само значителният брой на ездачите, но и тяхното поведение. Те също го бяха забелязали, но вместо спокойно да изчакат приближаването му, се разделиха на три групи. Един от отрядите остана на място, а други два тръгнаха срещу Блъди Фокс, описвайки лека дъга наляво и надясно, сякаш се канеха да го обкръжат и да му отрежат пътя за отстъпление. Той се изправи на стремената си и се огледа.

— Heavens! — възкликна той. — Над тридесет души! Не е възможно преселниците да имат толкова многочислен авангард. А тези водят със себе си и няколко коня, натоварени с колове. The devil! Това са Лешоядите и аз им се напъхах право в ноктите! Искат да ме заловят. Не мога да се бия с толкова много хора. Ще трябва да избягам.

Блъди Фокс обърна коня си и препусна обратно. Но с навързаните зад себе си коне не можеше да развие желаната бързина, още повече че животните бяха вече доста изтощени. Преследвачите очевидно го догонваха. Той пришпори коня си до краен предел, обаче товарните животни му пречеха. Започнаха да не му се подчиняват. Задърпаха юздите и ремъците, хвърляха къч, опитваха се да се изправят на задните си крака. Всичко това му струваше такова забавяне, което можеше да се окаже съдбоносно, тъй като първите преследвачи се намираха вече почти на един изстрел разстояние. В този миг подопащният ремък на водещия кон се скъса. За него беше вързана юздата на първото товарно животно и четирите коня, натоварени с меховете, свърнаха и хукнаха настани.

— Изгубени са, а заедно с тях и водата! — изскърца със зъби Фокс. — Но веднага ще ми бъдат заплатени.

Той спря коня си, успокои го, взе двуцевната си карабина и се прицели. Проехтя изстрел, после още един и първите двама от преследвачите паднаха от конете си.

— А сега напред! Вероятно вече няма да се приближат до мен. За загиващите от жажда хора не мога да сторя нищо друго, освен да се опитам да намеря Олд Шетърхенд и да му покажа следите.

Още докато ядно мърмореше тези думи под носа си, Фокс пришпори коня си и се понесе в галоп на север. С гневни крясъци Лешоядите го преследваха на известно разстояние, но като разбраха, че сега неговият жребец превъзхожда техните коне, те се завърнаха при мястото, където лежаха застреляните им другари...

И пак на около един ден път от оазиса, само че в северозападна посока, имаше още един конен отряд, който се придвижваше на юг. Ездачите следваха една диря, дълбоко отпечатана в мекия пясък, и това беше следата на Лешоядите на Ляно, които яздеха пред кервана, за да вадят коловете от земята и отново да ги забиват в пясъка, обаче в посока към Убиващата падина.

Начело яздеше Поразяващата ръка. От едната му страна беше Желязното сърце, младият команч. Следваха ги Хобъл Франк и Дебелия Джими. Отзад бяха останали Дейви, Фред и Боб.

Първите двама мълчаха и не изпускаха из очи дирята и далечната точка на хоризонта, към която водеше тя.

Но затова пък останалите бяха толкова по-малко мълчаливи, а от всички най-устат бе Франк. Изглежда, разговаряха за нещо, за което имаха различни мнения, понеже дребничкият саксонец се беше впуснал в следното поучително слово:

— По отношение на научните въпроси ти винаги си бил на грешен, та даже и на грешнически път. Мнение, подобно на твоето, е направо нечувано! Огненото кълбо, което видяхме, било дошло от небето! Като че ли небето си няма друга работа, ами ще вземе да разпръсква мрака, царящ в душата ти, с пламтящи кълба и ракети!

— Кажи ни тогава твоето обяснение! — подкани го Джими през смях.

— Нямам такова намерение!

— Защо?

— Защото по такъв начин пак ще те направя по-умен с няколко градуса по Целзий, без да видя никаква благодарност от теб.

— Или може би защото ти самият не намираш никакво обяснение!

— Охо! Щом имаш такова мнение за мен, тогава все пак ще е по-добре да те просветя. Една подобна сигнална ракета дължи създаването си на сярното свързване между фосфора и праханта, които понякога...

Той бе прекъснат от възклицание на Олд Шетърхенд. Ловецът посочи с ръка на юг и каза:

— Оттам идва някакъв самотен конник! За да яздиш съвсем сам из пустинята, трябва да си много смел и особено добре да познаваш Ляно Естакадо.

— Кой ли може да е той? — попита Фред. — Изглежда, се е насочил право към нас.

Поразяващата ръка дръпна поводите на коня си, извади далекогледа от кобура на седлото, насочи го към ездача, който се приближаваше в пълен галоп, после го свали и рече:

— Не е изключено да е Блъди Фокс, за когото ми разказвахте.

Нека го изчакаме тук!

След кратко време Фокс различи отделните хора от отряда.

Той размаха ръка за поздрав и още отдалече извика:

— Какъв късмет да ви срещна, мешърс! Трябва незабавно да се притечете на помощ!

— На кого? — попита Олд Шетърхенд.

— На керван от преселници, повечето от които немци. Много вероятно е още тази нощ да бъдат нападнати от Лешоядите.

С тези думи той се беше вече приближил до малката група ездачи, спря коня си и най-напред подаде ръка на Олд Шетърхенд.

— Вероятно няма да сгреша — продължи той, — ако приема, че се намирам пред Поразяващата ръка. Сър, радвам се да се запозная с вас. Аз съм Блъди Фокс.

— Най-сетне имам случай да ви разтърся ръката — отвърна ловецът на неговия поздрав. — Слушах много за вас. А що се отнася до кервана на преселниците, той несъмнено е същият, който търсим и ние. Къде се намира?

— На югоизток оттук. Изглежда, се е насочил право към голямото кактусово поле.

— Не ми е познато.

— То е най-голямото в цялата Ляно. Срещнах и преброих повече от тридесет Лешояди, застрелях двама от тях. Извадили са коловете и после са ги забили в посока към кактусовото поле. През него не е възможно да се премине. По това може със сигурност да се заключи, че там преселниците ще бъдат избити.

— Колко време трябва да яздим, за да догоним тези хора?

— Ако галопираме, са ни необходими не повече от три часа.

— Добре, тогава напред! Да не губим нито минута. Можем да разговаряме и по време на ездата.

Малкият отряд се понесе като вихрушка през пустинята. Блъди Фокс не се отделяше от Олд Шетърхенд и му разказа за срещата си с Лешоядите и как бе загубил своите четири коня. Ловецът го погледна от страни и с многозначителна усмивка му каза:

— Пет коня ли имате, Фокс? Хмм! Тук, сред пустинята Ляно? А намира ли се между тях и онзи кон, на който съвсем наскоро покрай нас прелетя Призрака Отмъстител?

— Той яздеше шестия кон, сър — кимна Фокс.

— Тъй си и мислех!

— Имам ви пълно доверие, мистър Шетърхенд. Тайната ми не може повече да бъде запазена, тъй като във всички случаи вие ще видите бърлогата на Призрака, където живея. А вероятно в бъдеще няма да е вече необходимо да продължавам да си играя на криеница, понеже се надявам, че ще ни се удаде да унищожим бандата до последния човек. Липсва ми само още един — предводителят им от преди години, когато от всички останах жив единствено аз.

— Кой знае къде се белеят костите му! Фокс, въпреки вашата младост вие сте истински герой. Уважавам ви. По-късно ще ми разкажете всичко най-подробно. Но аз още отсега знам що за човек сте, с какви опасности сте се борили и сте побеждавали. Понеже имате толкова много коне и можете да се появявате и изчезвате както и когато си поискате, то сигурно нейде тук, в Ляно Естакадо, има вода, дървета, трева и плодове.

— Наистина има такова място, сър. Живея край малко езеро отвъд кактусовото поле.

— Аа, край езеро? Значи преданието не лъже! Моля, опишете ми мястото!

Блъди Фокс изпълни молбата му, а Олд Шетърхенд реши засега все още да не дава гласност на тази тайна.

Тъкмо когато слънцето залязваше, те се натъкнаха на следите, оставени от волските коли, и сега вече се отправиха по тях право на юг. Не беше трудно да ги следват, понеже скоро се появи тънкият сърп на луната, който пръскаше достатъчно светлина. После, след като яздиха

около час, Олд Шетърхенд внезапно спря врания си жребец и посочи напред.

— Ето ги преселниците — каза той. — Вижда се тяхното укрепление от коли. Останете тук, аз ще се промъкна напред и ще ви донеса точни сведения.

Той слезе от коня си и бързо изчезна. Измина около половин час, докато се завърне. Съобщи следното:

— Образуван е четириъгълник от дванадесет големи волски коли, а в средата му са насядали хората. Няма нито какво да ядат и пият, нито пък никакъв горивен материал за огън. Водачът им ги е предал, иначе би трябвало да са запасени с тези неща. Воловете лежат на земята и стенат. Не им остава много да живеят, утре сутринта сигурно въобще няма да успеят да се изправят на крака. Малкото вода, която имаме, няма да стигне дори за хората. За да спасим животните, трябва на всяка цена да им направим дъжд.

— Дъжд ли? — попита Хобъл Франк. — Да не би да искаш да кажеш, че тук, в сърцето на Ляно, можеш да събереш облаци на небето и да ги накараш да изпратят дъжд.

— Точно така!

— Какво? Как? Е, това вече ми се струва май прекалено. Вярно, че си славен човек, ама все пак не ми се вярва да можеш ей тъй, по поръчка да събереш облаци по небето. Ами кой ще ги докара тези облаци?

— Електричеството. Нямам време сега да ти обяснявам всичко. За да получим вода, ми е необходим огън, някоя възможно по-голяма горяща площ. Блъди Фокс спомена за едно обширно кактусово поле, намиращо се недалеч оттук на юг. В такъв случай се надявам за кратко време да ви докарам кратък, но проливен дъжд. А сега елате след мен!

Олд Шетърхенд отново се метна на седлото и се насочи към укреплението от волски коли. Другите го последваха с възбудено любопитство.

Колите бяха подредени по такъв начин, че между тях не можеше да премине конник. Но преселниците чуха приближаването на спасителите си. Мъжете слязоха от конете си пред четириъгълника от коли. Отвътре някой извика:

— Я слушайте! Мили боже, идват хора, дали ще ни помогнат?

А да не са разбойници?

— Не сме разбойници. Преди всичко ви носим вода — отговори Олд Шетърхенд със силен глас. — Излезте и ни пуснете да минем!

— Zounds! — извика някакъв друг, негодуващ глас. — Да не би да са... я почакайте да погледна аз!

Човекът се приближи, облегна се на ока на колата и попита:

— Кои сте вие?

— Наричат ме Олд Шетърхенд, а тези са мои спътници. До един — почтени хора.

— Олд Шет... върви по дяволите!

Човекът, който посрещна спасителите с такова проклятие, вместо възторжено да ги приветства, беше достопочтеният водач на кервана.

— Аа, ти ли си, мистър Тобайъс Прайзегот Бъртън! — каза подигравателно Джъгъл Фред. — Страшно се радвам, че те срещам тук!

Но Бъртън бе успял вече да офейка. Веднага щом разбра, че не бива да се бави нито миг повече, той се стрелна към противоположната страна, където стоеше конят му, издърпа бързо ока на една от колите, за да си отвори път, метна се на седлото, излезе от четириъгълника и препусна.

Зад гърба му се разнесоха ликуващите викове на хората, които бе обрекъл на гибел.

— Почакайте само! — изскърца със зъби той. — Скоро ще се върна и тогава заедно с вас ще идат по дяволите и вашите съюзници.

На Бъртън не му се наложи да язди дълго. След по-малко от четвърт час той се натъкна на своите другари, стейкмъните^[6].

Те не се показаха никак разочаровани от присъединяването на Олд Шетърхенд към преселниците. Даже се зарадваха, защото така се увеличаваше очакваната от тях плячка. Изобщо не считаха за възможно провалянето на престъпните им планове, макар че вече нямаше да успеят да сломят съпротивата на жертвите си без борба.

Двамата мексиканци също се намираха сред този отряд. В Убиващата падина бяха заварили само един пост и той ги беше довел до тук. Те разказаха припряно преживелиците си в Пеещата долина, без да подозират, че Винету и команчите са тръгнали по следите им.

Вождът на апачите стигна със своите хора до Убиващата падина, но не завари там никого. На това място теренът хлътваше почти изведнъж доста ниско и склоновете на падината бяха твърде стръмни,

а на дъното ѝ винаги имаше голяма локва мътна вода. Може би тя дължеше съществуването си на недалечното езеро в „свърталището на Призрака“, но във всеки случай тази вода, макар и мътна, беше голяма скъпоценност тук, сред пустинята Ляно, и ето защо стейкмъните използваха мястото за сборен пункт. Когато се разпръсваха из Ляно Естакадо, те винаги се връщаха пак тук, където непрекъснато стоеше техен пост, за да служи като свързка.

Днес този човек бе тръгнал заедно с мексиканците и затова Винету завари мястото празно. Но острият му поглед скоро му показва в каква посока да се отправи. Той последва дирята на тримата мъже и след смрачаване откри лагера на Лешоядите в пустинята.

Хората му трябваше да спрат и да го изчакат. Апачът легна на земята и безшумно запълзя към разбойниците. По-голямата част от негодниците се бяха преоблекли като индианци. Винету видя как Бъртън, вероломният водач, пристигна и се присъедини към тях. За съжаление той не биваше да рискува да се приближи тъй много до стейкмъните, че да може да долови разговора им. Но поне му се удаде да ги преброи. После се върна.

— Тридесет и още пет Лешояди — съобщи той. — Утре по това време месата им ще бъдат разкъсвани от истинските лешояди.

— А какво кроят? — попита Новолунието.

— Дебнат плячка и тази плячка се намира нейде на север оттук, понеже мексиканците се отправиха в същата посока, а пък току-що оттам пристигна вестоносец, по чиито жестове успях да разбера какво им съобщи — касапницата скоро ще започне. Сега моите братя ще тръгнат с мен на север, където без съмнение ще се натъкнем на хората, които Лешоядите се канят да избият и ограбят.

Той отново се метна на седлото и най-напред описа доста голяма дъга, за да не бъде забелязан отрядът му. После пак сви в избраната от него посока.

Не след дълго те забелязаха в мрака четириъгълника от коли. Пред него имаше вече постове. Поразяващата ръка бе взел тази предпазна мярка. Когато един силен глас им извика да спрат, Винету отговори:

— Белите мъже няма защо да се страхуват. Тук е Винету, вождът на апачите, който ще им помогне.

Благозвучният му глас бе чул ясно от всички. Едва беше изрекъл последната дума, когато от вътрешността на укрепения четириъгълник се разнесоха радостните възгласи на Хобъл Франк:

— Винету? Значи барабаните бият за победен бой, понеже където е апачът, там сигурно са също Ловеца на мечки и неговият Мартин! Пуснете ме да изляза, трябва да ги притисна до фрака си!

Той се покатери на една кола, мина през нея, но се спря учуден, щом съзря отряда на команчите.

— По дяволите, това пък какво е? — попита той. — Струва ми се доста подозрително. Я излез за малко, мистър Шетърхенд, и поогледай тези призраци, които бродят нощно време на коне като лунатици!

Но още в следващия миг на врата му увисна Мартин, после го прегърна и Ловеца на мечки. Винету също поздрави радостно своя стар познат и каза:

— Тогава сигурно и моят брат Шетърхенд е тук. Той не чу ли гласа ми?

— Чух го, разбира се! Ето ме! — извика белият ловец, който с помощта на неколцина от спътниците си бързо разбута настрани две от колите и излезе от четириъгълника, за да поздрави червенокожия си приятел. Последваха го Джими, Дейви и Джъгъл Фред. Започна се приятелско ръкостискане и оживена размяна на въпроси и отговори, но всичко ставаше без вдигане на шум, понеже положението в момента не го позволяваше.

Желязното сърце стоеше сериозен и тъжен сред своите команчи, които се изненадаха, че го срещат на това място. Той им разказа за убийството на техния вожд. Те изслушаха мълчаливо вестта за смъртта на баща му, но в душите си се заклеха да отмъстят жестоко на Лешоядите.

След размяната на поздравления във вътрешността на четириъгълника, а и около него закипя тиха, но много оживена дейност. Укреплението от коли бе разширено, за да могат и команчите да намерят място в него. Стейкмъните не биваше още отдалеч да разберат, че противниците им са станали толкова многобройни. И конете бяха вкарани вътре. Команчите разпределиха между преселниците запасите си от месо, а също и водата, която носеха в издълбани кратунки, тъй като Олд Шетърхенд обеща, че скоро ще се

сдобият с още по-големи количества вода. Въпреки това тя не се оказа достатъчна да задоволи напълно жаждата на нещастните хорица.

При срещата с новопристигналите имаше и някои други неочаквани сцени като например онзи миг, когато Новолунието разпозна Джъгъл Фред, който го бе спасил на времето от ръката на убиеца Силинг Фокс. Въпреки всичко скоро наоколо се възцари дълбока тишина. Наистина никой не спеше, но мъжете, които имаха да си разказват един на друг толкова много неща, разговаряха само шепнешком, тъй че извън укреплението от коли не се чуваше никакъв звук.

Олд Шетърхенд беше поел общото командване. Той седеше до Блъди Фокс. Беше го накарал съвсем точно да му опише местността, където се намираха в момента. По възможност никой от Лешоядите не биваше да се изплъзне, за да се сложи веднъж завинаги край на техните безчинства.

Вниманието на Олд Шетърхенд бе привлечено най-силно от съобщението на Фокс, че на изток от голямото южно кактусово поле имало още едно, което наистина било много по-тясно, но затова пък значително по-дълго от първото. Фокс каза, че между двете полета в посока на юг се простирала доста тясна пясъчна ивица, по която човек можел да се добере до неговото убежище. Обаче входът към пясъчната ивица била някаква зигзаговидна пътека, тъй че всеки незапознат с околността човек неизбежно си съставял мнение, че кактусите са непроходими. Ето защо досега все още никой не бил предприемал рискования опит да проникне по-навътре.

— Добре! — заяви Олд Шетърхенд. — Тогава нито един от тези мерзавци няма да ни се изплъзне. Ако все пак забележат твърде рано численото ни превъзходство или ако се разбягат още след първото нападение, ще ги подгоним, ще ги накараме да влязат между двете кактусови полета и предварително ще подпалим кактусите. По този начин и впрегатните животни ще получат вода.

— Но в такъв случай Лешоядите ще стигнат до моето езеро и оттам ще ни се изплъзнат!

— Няма, Фокс, защото веднага ще тръгнеш натам с десет команчи, за да посрещнеш подгонените от нас негодници. Съвсем спокойно ще стигнете навреме, понеже се обзалагам, че нападението ще последва едва призори.

Незабавно се заеха с изпълнението на този план. Още веднъж отвориха укреплението от коли, за да излезе Фокс с десетте команчи. После наоколо се възцари дълбока тишина.

Постовите стояха доста далеч извън четириъгълника от коли и имаха нареждане при приближаването на врага бързо и безшумно да пропълзят между колелата на колите и да се оттеглят във вътрешността на укреплението. А там се намираха оседланите коне, готови за незабавното преследване на бягащия неприятел. Всеки ездач бе получил точно определени указания.

Така измина нощта. На изток небето започна леко да светлее и очертанията на колите и другите предмети станаха поясни. Нямаше и следа от утринна мъгла. Лека-полека се развидели и ето че на юг забелязаха стейкмъните на неподвижно застаналите коне, отдалечени на малко повече от хиляда крачки.

Разбойниците счетоха, че времето им е дошло, и подкараха конете си. Приближаваха се в галоп, за да превземат укреплението с атака.

Постовите се оттеглиха и всички мъже се събраха откъм онази страна на четириъгълника, към която бе насочено нападението. Лешоядите се приближиха на стотина метра, а после на осемдесет, на петдесет.

— Огън! — извика Олд Шетърхенд.

Изстреля над тридесет изстрела. Незабавно отрядът на нападателите се превърна в хаотична маса от хора и животни. Мъртвите и ранените рухнаха от конете на земята. Животните, останали без господари, продължиха да препускат. Другите, чиито ездачи се бяха отървали невредими или пък бяха само леко ранени, рязко спряха. Но те не бяха повече от десетина.

— Ура, ура за Олд Шетърхенд и Винету! — закрещя Хобъл Франк.

Щом Лешоядите чуха името на апача и видяха колко големи са загубите им, те бързо обърнаха конете си и препуснаха, бягайки на юг.

— Навън и всеки на мястото си! — нареди Олд Шетърхенд. Незабавно отдръпнаха две от колите, за да могат всички да излязат. Според предварителните указания преселниците се затичаха към мъртвите и ранените. Всички останали започнаха преследването на бегълците, обаче без да бързат кой знае колко много. Само Дейви и

Джими накараха конете си да препускат в пълен галоп, насочвайки ги на югозапад, където щяха да подпалят кактусите.

Една част от преследвачите начело с Винету се отправи на изток, за да завие после на юг, да пресече пътя на бегълците в тази посока и да ги принуди да навлязат между двете кактусови полета. Олд Шетърхенд и останалите се насочиха в бърз тръс на юг по следите на разбойниците.

Престъпниците бяха побеснели от гняв поради неуспеха на своя коварен план. Препускаха, без да разговарят помежду си. От устата им изригваха само проклетия. Спряха едва когато се добраха до Убиващата падина.

— Ами сега? — попита Бъртън, който седеше на коня си и тежко дишаше. — Не можем да останем тук, понеже онези кучета са по петите ни.

— Естествено, че не можем! — съгласи се с него Карлос Пелехо, който заедно с брат си се беше отървал без никакво нараняване. — Направо през кактусите няма да успеем да минем. Значи надясно! Хайде!

Те се отправиха в тази посока, но скоро съзряха в далечината кълба от дим.

— Hell and damnation!^[7] — запроклина Бъртън. — Изпреварили са ни. Запалили са кактусите. Назад!

Незабавно Лешоядите се понесоха обратно, преминаха покрай Убиващата падина и се насочиха на изток. Не бяха изминали и десетина минути, когато забелязаха вляво от себе си Олд Шетърхенд, който заедно с отряда си се приближаваше към тях под остър ъгъл. Това ги изплаши. Те пришпориха конете си до предела на възможностите им, за да се промъкнат покрай неприятеля, което, изглежда, щеше да им се удаде.

После бандитите се опитаха да се измъкнат настрани. Но скоро разбраха, че е невъзможно, понеже забелязаха другата половина от преследвачите, които се бяха спрели доста надалеч в същата посока и им препречваха пътя.

— Днес и дяволът е срещу нас! — изкрещя Емилио. — Ще трябва въпреки всичко да навлезем между кактусите!

— А има ли някакъв изход? Да не се намерим в задънена улица? — попита Карлос.

— Не знам. През целия си живот не съм минавал оттам, обаче сега не ни остава нищо друго.

— Тогава да побързаме, за да не ни изпревари огънят!

В крайна сметка те препуснаха на юг, точно натам, накъдето искаше да ги накара да се отправят и Олд Шетърхенд. А сега и ловецът пришпори коня си. Откъм лявата му страна се приближи Винету с хората си, отдясно се присъединиха Дейви и Джими, които бяха изпълнили възложеното им поръчение, така че всички се понесоха в галоп след Лешоядите между двете кактусови полета в посока към „свърталището на Призрака“.

Карлос Пелехо бе имал право да се бои от огъня. Той се приближаваше — отначало бавно, а после все по-бързо и по-бързо.

Дълги години наред сухите като барут кактусови растения бяха стояли под лъчите на слънцето. Само от време на време от тях покарваше някое ново разклонение. Те горяха не по-лошо от прахан. Отначало пламъците заиграха леко и колебливо, но после се понесоха неудържимо, прехвърляйки се с голяма бързина, и най-сетне лумнаха на огромна височина. Скоро цялото кактусово поле бе обхванато от ярка плътна огнена стена, а пращането на огъня се чуваше на голямо разстояние като тътен на далечен гръм. Издигащият се нагоре нагорещен въздух образува въздушно течение, което непрекъснато се засилваше и скоро се превърна във вятър. Колкото повече се разпростираше огънят, колкото напредваше все по-на юг, където обхвана площ от десетина квадратни Мили, толкова по-явно ставаше, че очакването на Олд Шетърхенд щеше да се сбъдне. Синевата на небето изчезна, отначало то стана пепелявожълто, после сиво и след това започна да потъмнява все повече и повече. И действително, ето че се насъбраха тежки маси, които не се състояха вече само от пушек. Вятърът, станал сега много силен, ги подгони и ги превърна в гъсти облаци, които постепенно покриваха цялото небе.

Въздухът се беше нажежил като в пещ, пясъкът сякаш гореше. Горе между облаците започнаха да проблясват светкавици. Западаха отделни капки, които ставаха все по-чести. И ето че започна да вали, и то все по-силно и по-силно, докато най-сетне се изля истински тропически дъжд...

Без много церемонии преселниците застреляха тежко ранените бандити, взеха вещите на мъртвците и после събраха на едно място

плячкосаните коне. Сега трябваше да изчакат завръщането на приятелите си, но без вода. Но ето че забелязаха огъня. Видяха как се образуваха облаците и усетиха падащите капки. Най-сетне се намираха под освежителния дъжд, под пороя, и насъбраха всички налични съдове, за да ги напълнят. Полуживите от жажда и изтощение волове отново се оживиха. Замучаха от радост, затъркаляха се по земята под дъжда. Хората им дадоха да се напият. Бяха спасени, а заедно с тях бе спасено и имуществото на собствениците им, понеже без животните колите щяха да си останат там, където си бяха.

Малко след разсъмване Блъди Фокс и неговите десет команчи пристигнаха при обраслата с пасифлора къщица. Сана не се изплаши от индианците. Тя се радваше, че вижда хора, но веднага попита младия си господар за негъра Боб. Той и обеща, че ще се срещне с него по-късно, и се отправи към къщата. Когато излезе от нея, Фокс беше наметнал кожата на белия бизон. — Пийеновит начо — Призрака на Ляно! — извика Желязното сърце, който се намираше сред отряда команчи.

И останалите гледаха с втрещен поглед как пред очите им се разкри една загадка, за която бе говорено толкова често, но сега никой не продума. Блъди Фокс отново се метна върху седлото и продължи ездата с команчите, като напусна оазиса и зае позиция до югоизточния край на кактусовата площ. Изпитателният му поглед се отправи на север.

Високо в небето се появи тъмна стена, а отдолу затрептяха светли пламъци.

— Огънят ще подгони Лешоядите насам — каза той на Желязното сърце. — Може би моят червенокож брат ще открие сред тях някой от убийците на баща си.

Двамата приготвиха пушките си за стрелба. Тъмната стена от облаци се приближаваше. Но тя бе изпреварена от палещата горещина. От минута на минута въздухът ставаше все по-непоносим. Огънят обаче нямаше да може да достигне до самите ездачи. Щеше неизбежно да се спре на границата на кактусовото поле.

— Уф! — възкликна индианецът, посочвайки на север. — Идат!

Да, те идваха. Лешоядите. Обаче бяха останали само трима. Другите бяха очистени по време на гонитбата от преследвачите си. Конете им бяха окъпани в пот. Самите те едва се държаха на седлата.

На известно разстояние зад тях се виждаха Олд Шетърхенд и Винету, последвани от останалите. Преследвани и преследвачи се приближаваха в бесен галоп. Но Поразяващата ръка и Винету не пришпорваха вече конете си. Искаха да предоставят последните трима Лешояди на Блъди Фокс и команчите му.

Първият от бандитите бе Бъртън, изпреварил значително другите двама. Той забеляза дърветата, цяло чудо за Ляно, и се насочи право към тях. Фокс подкара жребеца си към него. Щом го зърна, мормонът извика от ужас и заудря коня си, за да напрегне сетни сили и да се добере до дърветата.

Ето че се зададоха и другите двама. Те трябваше да преминат близо покрай Желязното сърце. Той ги разпозна — бяха участвали в убийството на баща му. Незабавно вдигна карабината си и се прицели. Два изстрела и бандитите паднаха от конете. Индианецът насочи коня си към тях, за да им вземе скалповете.

В същото време Блъди Фокс гонеше към дърветата най-злия от всички, предводителя Бъртън, и продължи да го преследва между тях чак докато се озоваха пред къщицата. Ездата бе толкова разгорещена, че Фокс изгуби бялата си бизонска кожа. Пред малката къща конят на разбойника рухна на земята и Бъртън изхвъркна от седлото. В следващия миг Фокс се озова до него, измъкна светкавично ножа от пояса си и замахна, за да му нанесе смъртоносен удар. Но изведнъж отскочи назад и извика ужасен. При падането на Бъртън дългата му черна коса се беше отделила от черепа. Оказа се, че е носил перука и сега се появи естествената му късо подстригана червеникава коса. От напрежението на ездата и горещината лицето му беше подпухнало, а чертите му се бяха разкривили. Изцъклените му очи гледаха втренчено младия човек — Бъртън си беше счупил врата. Обаче Блъди Фокс разпозна в мъртвеца убиеца на своите родители, Стилинг Фокс. При онова отдавнашно нападение той бе дочул да викат името му и това бе единственото нещо, запазило се в паметта му.

Ето че и останалите долетяха като вихрушка, а Фокс отново възседна коня си и тръгна обратно, за да вземе бизонската кожа и пак да я сложи на главата и плещите си. Всички с изключение на Олд Шетърхенд бяха смаяни, когато видяха Блъди Фокс с бялата кожа.

— Призрака... Призрака на Ляно... Блъди Фокс е... значи той е бил! — разнесоха се наоколо в надпревара учудени възгласи.

Фокс не им обърна внимание. Той посочи трупа на Бъртън и каза:

— Ето го убиеца! Затова ми се струваше тъй подозрителен!

Но сега е мъртъв и никога няма да разбере кои са били родителите ми!

Новолунието също огледа мъртвеца и възкликна:

— Стилинг Фокс, Крадливата лисица! Най-сетне е обезвреден! Жалко, че мерзавецът си счупи врата. Завинаги ще му остана дължен един куршум!

— Блазе му, че е мъртъв! — заяви Олд Шетърхенд. — С неговата смърт са ликвидирани всички Лешояди и отсега нататък дълго време в Ляно ще цари спокойствие. А и да се появят отново неколцина разбойници, оттук ще бъде лесно да се предприеме лов срещу тях. Никой не би предположил съществуването на подобен оазис на това място.

Разбира се. Боб също беше тук. Но той не обръщаше никакво внимание нито на мъртвеца, нито на свалилия маската си Призрак на Естакадо. Погледът му се беше спрял на негърката, а нейният на него. Тя се завтече към Боб и припряно го запита:

— Ти да не би сме негър Боб? А щом той кимна, тя продължи:

— Твоята майка се казват Сана? Ти виждал някога таз снимка със Сана и неин малък Smiling Bob^[8]?

Тя му показва старата фотография. Той ѝ хвърли един поглед, а после с тържествуващ вик скочи от коня си. Двамата се прегърнаха здраво и успяха да дадат израз на голямата си радост само с нечленоразделни звуци...

Към нашия разказ можем да добавим съвсем малко. Лешоядите бяха победени и един отряд от команчи потегли, за да доведе преселниците. Тук, край малкото езеро, хората щяха да си отпочинат, а после някой щеше да ги преведе през Ляно. След като нямаше вече какво да подхранва огъня, той започна да гасне и скоро обширната кактусова площ остана да лежи покрита с пепел, превърната в мъртвило.

Но затова пък в „свърталището на Призрака“ и около него цареше голямо оживление. Блъди Фокс беше героят на деня. Накараха го подробно да разкаже своя чудноват живот. Неговият разказ съдържаше почти изцяло само мрачни и кървави случки. Въпреки

всичко той обяви твърдото си решение завинаги да остане тук, на това място, за да поддържа пустинята Ляно чиста от Лешояди. Сана и Боб заявиха, че не искат да се разделят с него.

Разказът му беше толкова интересен за уестмъните, че даже иначе тъй приказливият Хобъл Франк не го прекъсна нито веднъж. Но когато по-късно дребничкият саксонец правеше обиколка около езерото заедно с Джими, Дейви и Фред, Джъгъл Фред го попита:

— Е, Франк, сега се намираме в царството на призраците. Все още ли твърдиш, че Призрака на Ляно Естакадо е действително някакво привидение?

— Я мълчи! — махна с ръка Франк. — Ако в случая съм се заблудил, то нейде другаде все още има достатъчно призраци, а каквото разумът на умните не забележи, виждат го всичките саксонци, щом се покаже.

— Да, саксонците и особено онези от Морицбург са един път! — засмя се Фред.

— Я не ми досаждай нито един път, нито два пъти, старий фокуснико! Ти все още далеч не ме познаваш. В крайна сметка моята личност кара всекиго да изпитва уважение към мен. Нали, Джими?

— Разбира се! — кимна Дебелия и се усмихна едва забележимо.

— Ето, виждаш ли! Всъщност за всичко трябва да благодарите на мен, понеже, ако не се бях срещнал близо край Хелмърс Хоум с Блъди Фокс, никога нямаше да откриете кой е Призрака на Ляно. Дължите ми това признание още отсега. А за бъдните поколения остава запазено правото да направят на мен и на Призрака железен или мраморен паметник, та и тук да заблести името ми със златни букви, също както сияе горе в националния парк Йелоустоун, където се надявам в скоро време светът да има възможността да се удивлява на моя монумент!

---

[1] Скъпо мое, скъпо мое,
любимото ми обично дете,
моя радост и усмивка,
моя болка и сълзи! (англ.) Б. пр. ↑

[2] „Лист, отронен от сърцето ми,
мой живот и моя звезда,
моя надежда и радост

моя скръб и тревога!“ (англ.) Б. пр. ↑

[3] Обръщение на поробените негри в САЩ към жените на господарите им. Б. пр. ↑

[4] (исп.) — стадо, в случая керван от товарни животни, образуван по гореописания начин. Б. пр. ↑

[5] (англ.) — скъпо, обично момче. Б. пр. ↑

[6] (англ.) — наименование на бандитите в Ляно, които размествали коловете, обозначаващи верния път („стейк“ — кол). Б. пр. ↑

[7] (англ.) — Проклятие, хиляди дяволи! Б. пр. ↑

[8] (англ.) — засменият Боб. Б. пр. ↑

Издание:

Карл Май. Сред лешояди

Избрани произведения, том 12

Издателство „Отечество“, 1993

Unter Geiern (Band 35)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.